

A SZOMBATHELY CÍMŰ VIDEOFILMBŐL
1991

FROM THE VIDEOFILM ABOUT SZOMBATHELY
1991

AUS DEM FILM "SZOMBATHELY"
1991

DI VIDEOFILM "SZOMBATHELY"
1991

FILM KEP II.
1991

PICTURE OF A FILM II.
1991

FILM BILD II.
1991

QUADRO DI FILM II.
1991

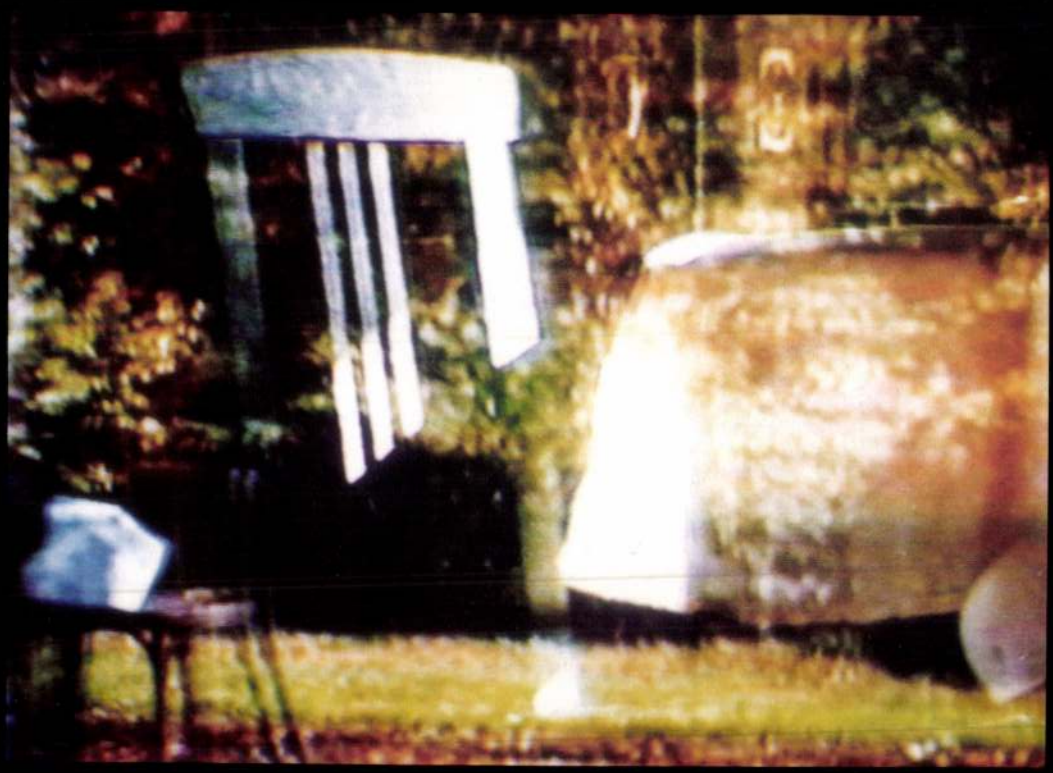

FILM KÉP I.
1991

PICTURE OF A FILM I.
1991

FILM BILD I.
1991

QUADRO DI FILM I.
1991

VÁRADI Adolf Gábor

AS

Szombathelyen született.	**1961**	Born in Szombathely.
Oidipus filmjével első díjat nyert az Egyetemek és Főiskolák Országos filmszemléjén.	**1985**	Won first prize with his Oidipus film at the Nationtraining al University and College Film Competition.
Elkészíti az éjszaka születése című filmjét.	**1986**	Made his film entitled "The Birth o f the Night".
Diplomázott a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola rajz-történelem szakán.	**1987**	Degree in graphics and history at Berzsenyi Dániel Teachers' Training College in Szombathely.
Elkészíti a Négy évszak című filmjét.	**1987**	Made his film entitled "The Four Seasons".
A szombathelyi Forgó Klub (írók, ujságírók és képzőművészek klubja) ügyvivője, kiállításokat, irodalmi esteket, filmklubokat szervez.	**1988-1989**	Manager of the Forgó Club in Szombathely (a club of writers, journalists and artists),organized exhibitions, film clubs and literature evenings.
A szombathelyi Városi Televízió operatőre.	**1989-1992**	Cameraman at the local television in Szombathely.
Hét ház című film operatőrként és vágójaként a Fekete Doboz ösztöndíját, a Mediawave Nemzetközi Fesztivál első díját nyeri el.	**1992**	Won the scholarship of the Black Box and the first prize of the Mediawave International Festival as the cameraman and editor of the film entitled "Seven Houses".

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

GROUP EXHIBITIONS

Szombathely, Vasi Műhely	**1987**	Szombathely, Workshop of County Vas
Szombathely, Médium Galéria - "Az idegen szép"	**1992**	Szombathely, Medium Gallery - "Foreign is Beautiful"

Geboren in Szombathely.	**1961**	Nato a Szombathely.
Gewann er mit seinem Film "Oidipus" den ersten Preis an der Landesfilmschau von Universitäten und Hochschulen.	**1985**	Con il film "Oidipus" ha vinto il primo premio nel festival dei film degli studenti delle università dell'Ungheria
Machte er den Film "Die Geburt der Nacht".	**1986**	Ha fatto il film "La noscita della notte"
Erwarb er sein Diplom an der Pädagogischen Hochschule Berzsenyi Dániel in Szombathely, studierte Zeichnen und Geschichte.	**1987**	Diplomato nell'Istituto di Pedagogia Berzsenyi Dániel nella facoltà di storia-disegno.
Machte er den Film "Vier Jahreszeiten"	**1987**	Ha fatto il suo film "Quattro stagioni".
Er war Geschäftsführer des Forgó-Klubs in Szombathely (ein Klub von Schriftstellen, Journalisten und bildenden Künstlern), er veranstaltete Ausstellungen, Literaturabende, organisierte Filmklubs.	**1988-1989**	È l'incaricato d'affari del Club Forgo di Szombathely (scrittori, giornalisti, artisti). Organizza le serate della letteratura, esposizioni, club dei film.
Er war Operateur des städtischen Fernsehens von Szombathely.	**1989-1992**	Operatore della Televisione della città di Szombathely.
Erhielt er als Operateur und Tonschneider des Films "Sieben Häuser" das Stipendium des Schwarzen Kastens und den ersten Preis des Internationales Festivals Mediawave.	**1992**	Ha vinto la borsa di studio della "Scatola nera" per il film "Sette case" come l'operatore e mentatore, ed ha ricevuto il primo preanio del Festival Internazionale Mediawave.

GRUPPENAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI DI GRUPPO

Szombathely, Werkstatt von Vas	**1987**	Szombathely, Bottega di Vas
Szombathely, Medium-Galerie - "Der Fremde ist schön"	**1992**	Szombathely, Galleria Medium - "Il bello strano"

Vápa vára,
Bükszádi
Háromszék
l. Gaali I. 226. l.

FENYŐ GYÖRGY

Egyik képe: *Csendélet Cézanne-reprodukcióval.* Egy másik: *Csendélet Van Gogh-reprodukcióval.* Ha a képek maguk (nemcsak ez a kettő, de a többiek is!) nem beszélnének egész világosan — pedig ugyancsak érthetően szólnak, — ez az önkéntelen exhibicionizmus minden félreértést kizáróan közölné velünk a festő művészi hitvallását. Ha még *Matisse*-reprodukció is díszítené valamelyik csendéletét, ez a hármas szólam mint egy wagneri „Leitmotív" megadná az „Auftakt"-ot egész gyüjteményes kiállításához.

De nehogy félreértés legyen. Nem a képek *címéről* van itt szó, hanem arról a *szellemről*, mely ezekről a művekről oly meggyőzően sugárzik. Alkotójukat láthatóan lelke legmélyéig áthatotta az a francia festői kultúra, mely *Páris* művészetét már a századfordulón újjáalakította, de amelynek golfárama szinte csak napjainkban ért el hazánkig. Mert bár voltak már a század elején is magá-

Var Imre szobrász

KEDD, 1985. FEBRUÁR 5. NÉPSZAVA

A televízió előtt

SZIVÁRVÁNY

Városaink versengtek-vetélkedtek az ország színe elé „kiállított" rokonszenves, sokat tudó és leleményes csapataikkal majd három hónapon át, szenvedélyesen, odaadóan és lelkesen. *(Békéscsaba, Debrecen, Győr, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Szeged* és *Zalaegerszeg.)* Nagyszabású, valóban a „szivárványhoz" hasonló módon, szebbnél szebb színekben felragyogó küzdelemsorozatban mérték össze tudásukat, szellemi erejüket. Megmutatták a nézők millióinak, hogy melyikük ismeri jobban az elmúlt négy évtized magyar irodalmát és művészetét. Számot adtak arról is, hogy milyen erényekkel jeleskednek a kulturális játékokban s versenyekben. A múlt heti döntőbe *Miskolc* és *Zalaegerszeg* jutott be, s a végső viadalból pedig *Zalaegerszeg* városának csapata került ki győztesen.

Érdekes, ismereteinket gyarapító, igényesen szórakoztató, kulturális versenynek lehettünk tanúi — sőt részesei is! —, hiszen annyira közel férkőztek hozzánk e vidéki városok játékosai. Meggyőzően demonstrálták azt az örvendetes tényt, hogy történelmünk e legújabb korszakában nemcsak nagy értékek születtek meg, hanem kialakult az ezekre fogékony, rugalmasan tájékozódó, művelt, értő-érző befogadók rétege is. Ez egyre szélesedik-növekszik, s a kulturális-művészeti javainkat másoknak közvetíteni s átadni képes. (E városok pedagógusai, népművelői, művészei nagy szerepet játszottak az eredményeik elérésében!)

E vetélkedősorozat részletesebb kritikai méltatására aligha van már szükség, hiszen a lapjainkban már a versenyek közben is sok elismerő szó esett róla. Legutóbb a zsüri tagjai nyilatkoztak, akik e produkciónak nemcsak ítélő-értékelő bírái, hanem szigorúan emberséges, tudásunkat is gyarapító, egyéniségüket is rokonszenvesen érvényesítő „szereplői" voltak.

Pálfy József elnök úgy vélekedik, hogy „a vetélkedő méltó volt a negyven esztendő kulturális eredményeihez". *Ungvári Tamás* „bámulva" látta a „vidéki" tanárok európai műveltségét, s kérdésesnek tartja ezután a főváros és a vidék kulturális különbözőségét. *Bereczky Lóránt* örvendezik, mert végre a „képzőművészet fontos tényezőjévé lett az általános műveltségnek". *Sőtér Istvánnak* az szerzett igaz örömöt, hogy a kérdésekre „nemcsak egyszerű válaszokat adtak a versenyzők, hanem szépen fogalmazott kiselőadásokat is tartottak"... Folytathatnánk a bíráló bizottság többi tagjának: *Szokolay Sándornak* és *Horváth Ádámnak* szintén elismerő véleményével, aki „elképesztőnek" és „fantasztikus"-nak tartja a részvevők tudásanyagát.

Egyetértéssel hallgathattuk *Papp Lajos* államtitkár záróbeszédét. Jóleső érzéssel töltött el bennünket, hogy *dr. Köpeczi Béla* művelődési miniszter kitüntette a csapatok vezetőit. Örömmel figyeltük meg a helyi erők kollektív segítő tevékenységének jeleit s megnyilvánulásait.

Egyes versenyzők megmaradnak emlékezetünkben... Gondolok például a zalaegerszegi zenetanárnőre, a szobrászművészre, vagy a miskolci irodalomtanárra és másokra. Nem hallgathatom el, hogy sajnálom a kedves miskolci kollégát, mert éppen *Var Imre* szoborportréja alapján kellett kitalálnia, hogy az *Vas Istvánt* ábrázolja. Ha ez vigasz, akkor bevallom, hogy erről én sem ismertem volna fel, pedig sokszor voltam együtt e nagy költőnkkel...

Elismeréssel szólhatunk e kitűnő nagy országos vetélkedő egész televíziós alkotógárdájáról. (A forgatókönyvet írta: *Bölcs István* és *Petur István; a* műsort szerkesztette: *Liska Dénes*, rendezte: *M. Lukács Ágnes*, vezette: *Vágó István*, valamint *Berkes Zsuzsa* és *Endrei Judit.)*

szerkesztőinek hagyományos találkozója, amelyet *Budapest felszabadulásának 40. évfordulója* alkalmából az idén hazánkban rendeznek. A találkozó házigazdája az Esti Hírlap; a rendezvényen a berlini, a bukaresti, a moszkvai, a pozsonyi, a szófiai és a varsói testvérlap főszerkesztője, illetve a prágai lap főszerkesztő-helyettese vesz részt.

Hétfőn a találkozó résztvevői megkoszorúzták a néphatalom mártírhalált halt

László, a Központi Bizottság gazdaságpolitikai osztályának vezetője tájékoztatta őket a magyar népgazdaság időszerű kérdéseiről, a fejlesztési célokról. A testvérlapok főszerkesztői pénteken befejeződő látogatásuk során képet kapnak a magyar *mezőgazdaság* eredményeiről, megismerkednek a főváros életével, fejlődésével, továbbá áttekintik a hazai sajtó tevékenységét és a *Magyar Újságírók Országos Szövetségének* munkáját. *(MTI)*

Afgán és kubai küldöttség Budapeste

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának meghívására január 28. és február 4. között hazánkban tartózkodott az afgán Nemzeti Hazafias Front küldöttsége. A delegációt *Barek Safii* elnökhelyettes, a Forradalmi Tanács és az Afganisztáni Népi Demokratikus Párt Központi Bizottságának tagja vezette. A küldöttség találkozott *Pozsgay Imre* főtitkárral. A Hazafias Népfront tárgyalócsoportjával megvitatták a két népfront közötti együttműködés lehetőségeit, feladatait, amelyet *egyezménybe* is foglaltak.

A delegáció találkozott *Kovács Jenővel*, az MSZMP KB osztályvezető-helyettesével, *Palotai Károllyal*, a SZOT alelnökével és *Darvasi Istvánnal*, az országgyűlés külügyi bizottságának titkárával. Győr-Sopron megyében a delegáció tanulmányozta a Hazafias Népfront megyei bizottságának tevékenységét.

A szívélyes, baráti légkörű találkozásokon, amelyeken részt vett *Jeelani Bakhtari* nagykövet is, ismételten kifejezésre jutott a magyar és afgán nép közötti kölcsönös szolidaritás és barátság. A küldöttség hétfőn elutazott hazánkból.

A HNF OT meghívására *René Rodriguez Cruz* elnök vezetésével Budapesten tartózkodott a kubai Népek Ba-

Iskolák, kórházak két me

(Folytatás az 1. oldalról)

dányban ebben az évben befejezik a *hőközpont* építését, mellett Debrecenben és Be-

lentősnek tűnik, ám kevesebb jut belőle az utak és a hidak felújítására, korszerűsítésére. A középületek felújítása is lassúbb lesz a ter-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1968 ÁPR 28
Vara Tibor
1021

K MEGYEI NÉPLAP

M. Koreywo:

Szerencsés űrutazást!

Amióta az első mesterséges hold, majd az első űrhajó kijutott a világűrbe, az űrkutatás, az űrrepülés állandóan a figyelem középpontjában van. A világszerte megmutatkozó érdeklődés nem egyszerűen szenzációéhséget vagy olcsó kíváncsiságokat takar, hanem a XX. század emberének természet-átalakító vágyát, tudásszomját jelzi.

Marek Koreywonak a Zrínyi Kiadónál megjelent könyve az űrkutatás nálunk eddig kevéssé ismert — az űrrepülés biológiai, fiziológiai — problémáival ismertet meg bennünket. Alapvetően a földi előkészítés és az űrrepülés alatti élettani hatásokról szól, arról, hogy mit kell elviselnie az emberi szervezetnek, hogyan és mit táplálkoznak a repülés tartama alatt stb. Megismerkedhetünk a felkészítés olyan eszközeivel, mint a rakétaszán, a „vassellő" és a „camera silenta". Janczar professzor és fia, Zbigniew a könyv „hősei" beszélgetéséből kiderül: bármilyen veszélyes is a meteor — különösen, ha tömegben érkezik — a tragikus kimenetelű baleset lehetősége úgyszólván minimális. Veszélyesek azonban a különböző, az ember pszichikumából, a pszichikai feltételekből következő balesetlehetőségek. Koreywo nagyon érdekesen fejtegeti a magány és az egymásrautaltság problematikáját, s megállapítja: az űrhajós felkészítésének szinte legnehezebb próbája a magány elviselésére való szoktatás.

A „Kiből válhat űrhajós" s a „Meg nem történt kozmikus élmények" című fejezetekből megtudjuk, hogy milyen szempontok alapján, milyen vizsgálatok után lehet valaki kozmonauta.

A könyvet — amelyet Vara Tibor rajzai díszítenek — Balázsovichné Avarossy Éva fordította. (Zrínyi Katonai Kiadó, 1968).

TUDÓS

Látogatás a Műanyagipari Kutató Intézetben

teljes növénytermesztést, de mindenekelőtt a kertészkedést, úgy, hogy védőburkolataival visszoszoríthatja az időjárás meghatározó szerepét. Gyártunk műanyagból gyermekjátékoktól kezdve gyógyszeres fiolákon és használati cikkeken keresztül művégtagokig szinte már mindent. Elterjedését semmi sem tartóztathatja fel, megfelelő helyét azonban még pontosabban körül kell határolni.

— *Milyen kutatások folynak az intézetben jelenleg?*

— Több érdekes alapkísérlet mellett elsősorban a műanyagipar kiszolgálása a feladatunk. Gyártás közben aktuális problémák megoldásán dolgozunk. Kialakítjuk külföldi licencek itthoni gyártási technológiáját. Kidolgoztunk például egy izotópkezeléses technikát, amelynek segítségével a gyenge minőségű természetes fát műanyagszerkezetűvé átalakítva, a fa ipari hasznosítási területét kibővítettük.

A Műanyagipari Kutató Intézet január elsejétől önálló vállalati tevékenységet folytat; kimutatható lesz tehát, hogy „mit hoz a konyhára". A tudósok, kutatók mind több és konkrétabb segítséget adnak az ipari célkitűzések megvalósításához modern életünk e mindannyiunk számára oly fontos területén.

S ha az anyag [illegible]

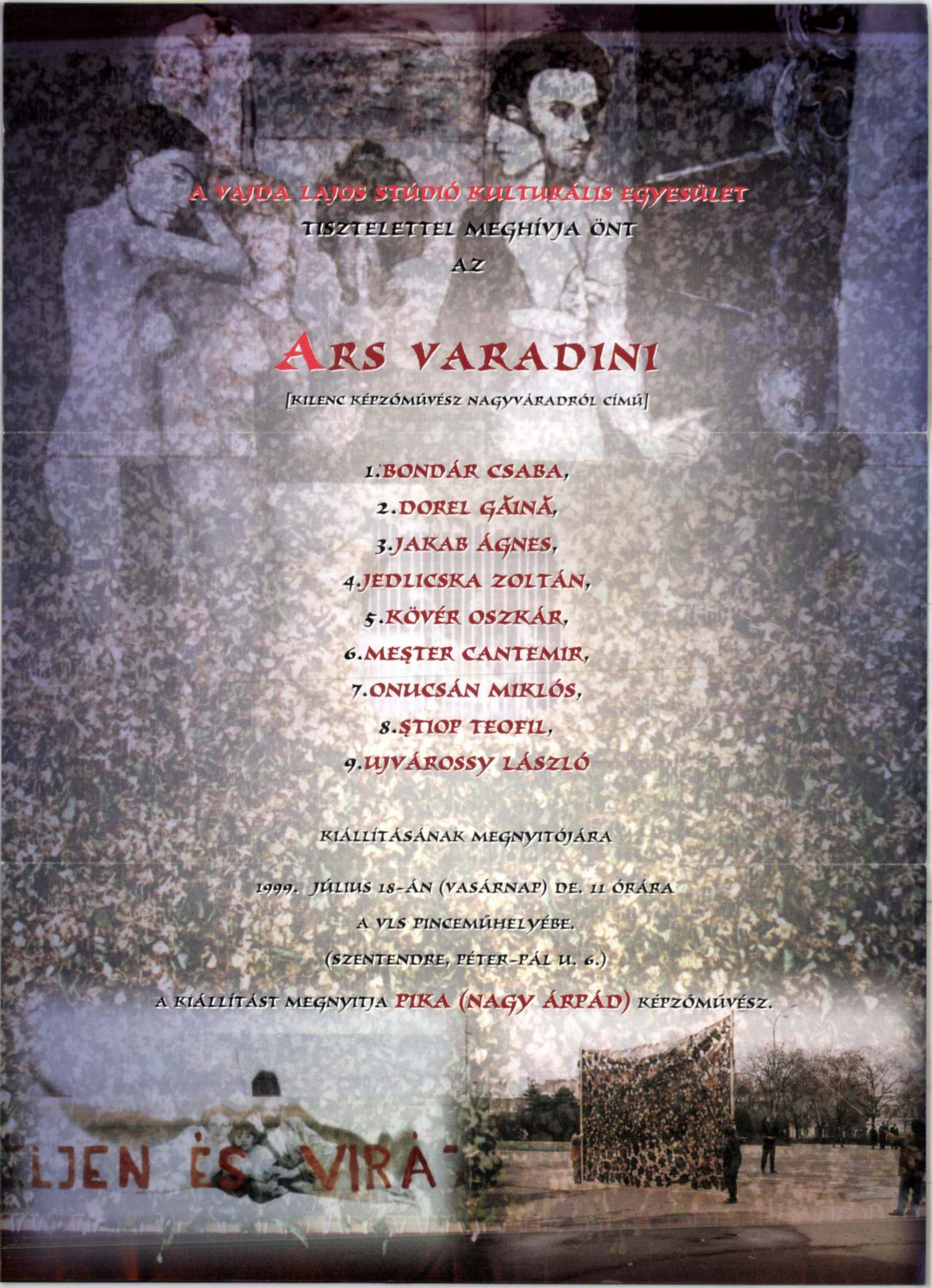

A VAJDA LAJOS STÚDIÓ KULTURÁLIS EGYESÜLET

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

AZ

ARS VARADINI

[KILENC KÉPZŐMŰVÉSZ NAGYVÁRADRÓL CÍMŰ]

1. BONDÁR CSABA,
2. DOREL GĂINĂ,
3. JAKAB ÁGNES,
4. JEDLICSKA ZOLTÁN,
5. KÖVÉR OSZKÁR,
6. MEŞTER CANTEMIR,
7. ONUCSÁN MIKLÓS,
8. ŞTIOP TEOFIL,
9. UJVÁROSSY LÁSZLÓ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1999. JÚLIUS 18-ÁN (VASÁRNAP) DE. 11 ÓRÁRA

A VLS PINCEMŰHELYÉBE.

(SZENTENDRE, PÉTER-PÁL U. 6.)

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA PIKA (NAGY ÁRPÁD) KÉPZŐMŰVÉSZ.

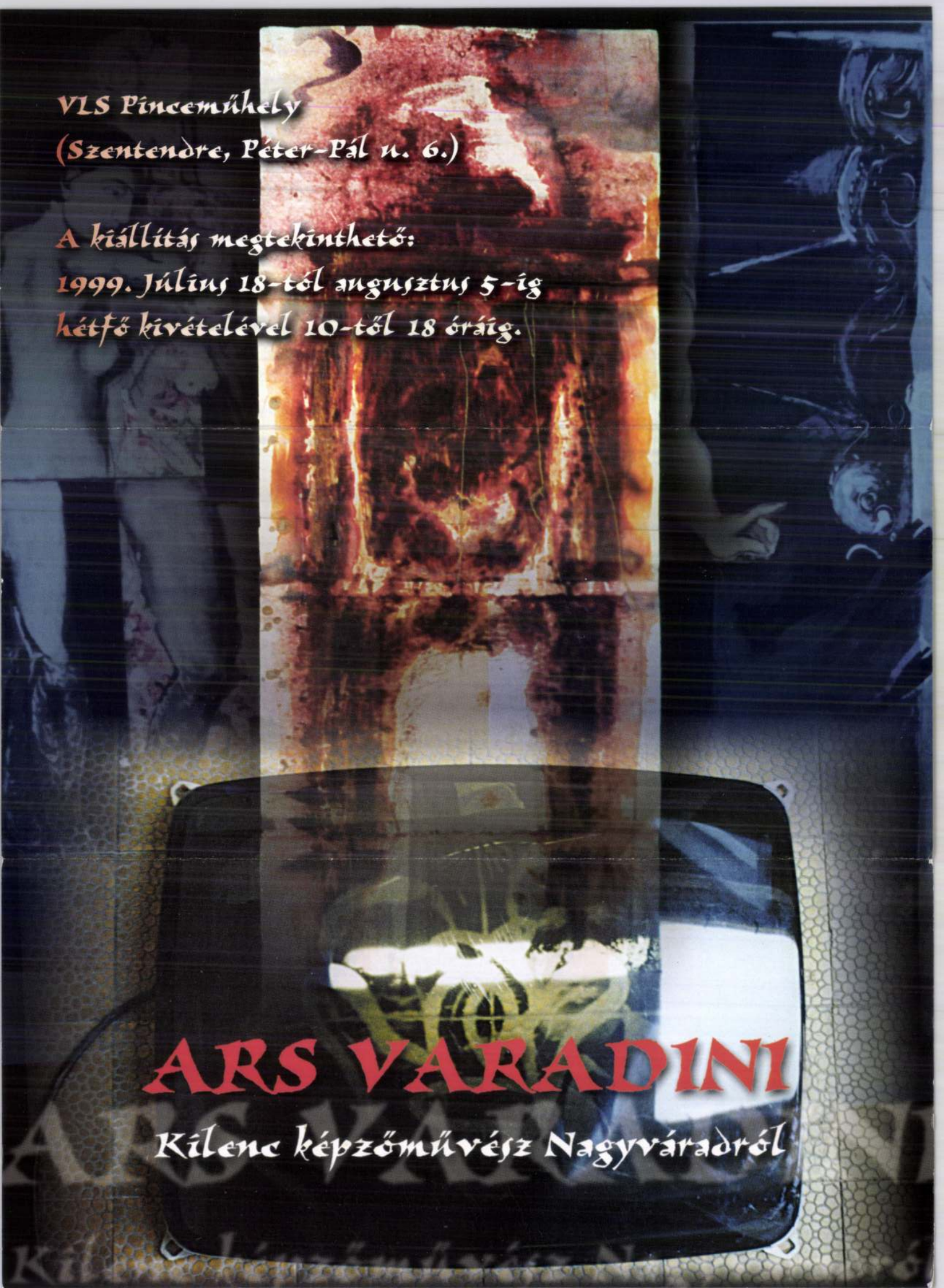
VLS Pinceműhely
(Szentendre, Péter-Pál u. 6.)
A kiállítás megtekinthető:
1999. Július 18-tól augusztus 5-ig
hétfő kivételével 10-től 18 óráig.
ARS VARADINI
Kilenc képzőművész Nagyváradról

VARA TIBOR

Népszava 1992. január 2.

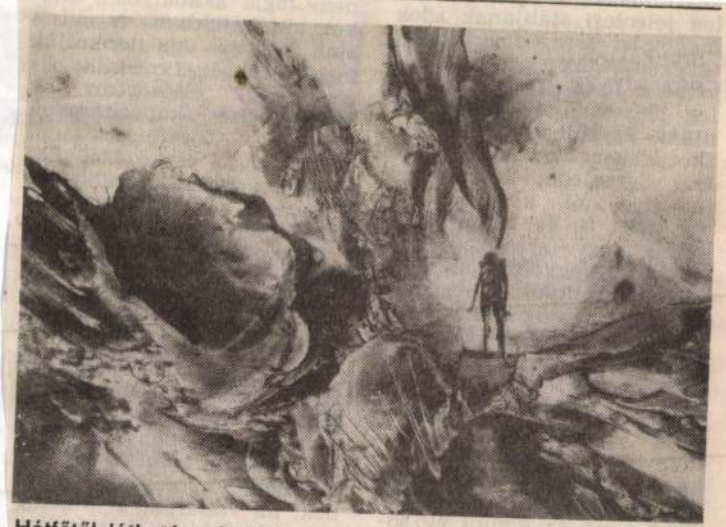

Hétfőtől látható a balassagyarmati Rózsavölgyi Márk Zeneiskola galériájában Vara Tibor grafikus kiállítása

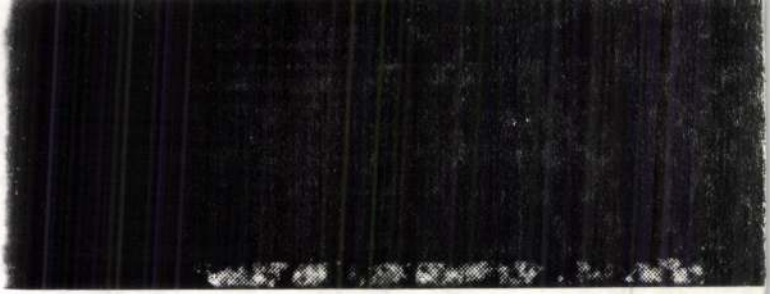

Váradi szobrász

Pesti Hirlap,1882.nov.1.3.
A Vigadó szobrai

L'AMOUR DE L'ART. Ily címmel egy új francia folyóirat jelenik meg Párizsban, a Libraire de France kiadásában, melynek legújabb számában L. Contenau a szumír művészetről írt gazdagon illusztrált tanulmányt. Az asszír és babilóniai kultúrát megelőző művészet ez, melynek fővárosa Szuza s melynek romjait Morgan ásta ki. A cikk közli a Louvre remekét, Gudea szobrát, Naram-Sin sztéláját stb. Hans Tietze cikke a bécsi magángyüjtők tulajdonában lévő francia remekműveket mutatja be s rámutat arra a hatásra, melyet a francia művészek gyakoroltak az osztrákokéra. Ezt követi Ronault György francia expresszionista festő „művészetének" bemutatása, Salmon André tollából. Nem sokkal értékesebb a Gronaire Marcell „művészetét" bemutató tanulmány sem, melynek szerzője René-Jean, a két művész a kubista-expresszionista balszárny átlagos katonája. Moraud-Vêrel egy új amerikai múzeum, Minneapolis újabb szerzeményeit mutatja be, referál azután a párizsi Cernuschi-múzeum újabb szerzeményeiről, olasz múzeumi életről, brüsszeli kiállításokról, egy fiatal belga festő, Jacob Smits párizsi kiállításáról s végül közli Emile Bernard cikkét *Vittorio Pica*-ról, a Szinyei-Társaság kültagjáról, közli Picának Bernard által megfestett arcképét is. Bernard cikkéből megtudjuk, hogy Pica Stephene Mallarméról írt tanulmányával lépett fel s utána *L'Avant-Garde* c. kötetet adott ki, melyben az akkori fiatal írók- és művészekről mond kritikát. Ezt követte az impresszionista mesterekről írt nagy, díszesen kiállított könyve, melyben az impresszionizmus elágazásait, Cézannet, Gauguint is behatóan ismerteti. Ekkor ismerkedett meg Emile Bernardal, aki a pont-aveni körbe tartozott s most nagy melegséggel emlékezik meg Pica finom, magát a legkülönbözőbb művészeti törekvésekbe beleélő tehetségéről. A francia folyóiratnak is — úgy látszik — ez az eklekticizmus az ideálja. *(I. b.)*

EGY FIATAL MAGYAR GRAFIKUS HALÁLÁHOZ. Tavaly ilyenkor egy fiatal magyar művész keresett fel és mutatta be a „Gazette des Beaux-Arts" számát, melyben Clement Janin beható cikkben méltatta mind érdekesebbé váló grafikáját. A fiatal művészt, *Váradi* Albertet (szül. 1896-ban Nagyváradon), — ekkor csak 28 éves volt — a legelső francia folyóirat méltatja, nem sokkal utóbb, hogy Párizsban letelepszik. S íme néhány hónappal később influenzában megbetegedik és néhány napi betegség után meghal. Benne valóban egy igaz értéket veszítettünk el. Váradi a budapesti iparművészeti iskolán tanult s annak elvégzése után első grafikai műve Kiss József háborús verseinek illusztrálása volt. A háború utolsó évében ő is a frontra került, de már csak rövid ideig katonáskodott; a háborúnak vége lett és 1920-ban Münchenbe ment, ahol Peter Halm tanítványa lett. 1921-ben több könyvet illusztrált, Boccaccio, Balzac, Heine, Mörike műveit, közben egy olaszországi úton egy olasz kiadó is megbízást adott neki s Münchenből visszatérve Erdély több városában rendezett grafikai kiállítást. 1923 áprilisában azután Párizsba ment ki s ott Charles Jonas, kiváló francia rézkarcoló tanítványa lett, aki megszerette és atyailag gondjába vette. Az „Au nouvelle Essor"-ban 1924-ben állított ki először s a francia kritika valósággal felfedezte. Ekkor jelent meg Janin cikke a „Gazette"ben, Delteil cikke a „Byblis"-ben, Pellière cikke a „La Peinture"-ben, — mind Váradi erős és egyéni grafikai jelentőségét méltányolja. Ezután igen sok rézkarc-arcképre kap megbizatásokat s az egész telet nagy munkában tölti. Néhány hét előtt azonban meghül és atyai barátja karjai között influenzából származó agyhártyagyulladásban elpusztul. Ilyen rövid idő alatt nem juthatott el végső eredményekhez. Nagy igéret volt, de nem tarthatta be. *(I. b.)*

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG BARÁTAINAK KÖRÉBŐL

KEDVEZMÉNY A SZINYEI-TÁRSASÁG BARÁTAI KÖRÉNEK TAGJAI SZÁMÁRA. A Szinyei-Társaság első kiadványának, a *„Szinyei-Emlékkönyv"*-nek néhány példánya még kapható. Ebben a könyvben Berzeviczy Albert, Divald Kornél, Lázár Béla, Lyka Károly, Meller Simon, Molnár Géza és Petrovics Elek írtak a nagy mesterről cikkeket és tanulmányokat. A Barátok Körének tagjai e könyvet levelezőlapon (Szinyei-Társaság Budapest, I., Villányi-út 12.) rendelhetik meg. Ára fűzve 20.000 korona, kötve 24.000 korona és az utánvétel költsége.

IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA kézzel színezett litográfiáit a Szinyei-Társaság Barátai Körének tagjai 10% kedvezménnyel kaphatják a művésznél. (Deák Ferenc-tér 3. V. em.)

HERMAN LIPÓT rajzalbumát a tagok 25%-os kedvezménnyel kapják 45.000 koronáért. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

A szerkesztésért felelős: Dr. Majovszky Pál.

Kiadó: Nagy Ernő.

Szerkesztőség: Erzsébet-körút 5. II.
Szerkesztőségi órák: kedd d. e. 11—12, péntek d. u. 5—6.

Magyar Művészet. 1925. 5. szám.

Az Athenaeum r.-t. mély- és könyvnyomása.

Magyar Művészet
1925.

pest valóban szinte fanyarul férfias alkotás a Ráth György-Múzeum női arcképe. Fra Sebastiano legkorábbi ismeretes műveinek összehasonlítása útján arra az eredményre jut Gombosi, hogy a Ráth György-Múzeum női arcképe Fra Sebastiano ifjúkori munkája és mint ilyen bizonyos mértékig áthidalja azt az ürességet, amely a művészettörténelemben Fra Sebastianónak Cima da Conegliano hatása alatt festett első művei (a londoni „Keresztről-levétel") s a későbbiek között eddig kitöltetlenül tátongott. Gombosi a budapesti női arcképet Fra Sebastiano londoni „Pietà"-ja és a veneziai S. Giovanni Grisostomo-templom oltárfestménye közé teszi keletkezésének időrendje szerint. Azt a nagy érettségbeli különbözőséget, amely Fra Sebastiano e két alkotása között annyira föltűnő, mint közbülső fokozat, jól megérthetővé teszi a budapesti női arckép. Gombosi új attribúciójának ez a művészettörténeti jelentősége.

„APOLLO" a neve egy ebben az esztendőben megindult új angol művészeti folyóiratnak. Havonkint jelenik meg, pazar kiállításban, valamivel nagyobb méretben, mint a „Burlington Magazine", csaknem kartonvastagságú krétás papiroson, képekkel — köztük többszínnyomásúakkal is — bővelkedőn. Típusára nézve amolyan középút a tudományos és a népszerűsítő folyóirat között. Egyforma érdeklődéssel foglalkozik a régi és a legújabb művészettel, azoknak minden ágával, azonfelül nagy szeretettel az iparművészettel. Munkatársai túlnyomórészt előkelő képviselői a művészettörténetírásnak, vagy maguk is jeles alkotóművészek. A folyóirat utolsó négy számában egy sor rendkívül érdekes tanulmányt olvastunk. Megemlítjük közülök Boreniusnak Viscount Lascelles páratlan régi rajzgyüjteményét ismertető írását, Hartrick litografusnak, a londoni Senefelder Club alelnökének nagyszerű tárgyismeretű közleményét a kőrajz újabb lehetőségeiről, Murray Adams-Acton közép- és renaissancekori intérieuröket és bútorokat bemutató pompásan illusztrált cikksorozatát, Emil Cammaerts-nek, a kiváló belga műtörténetírónak Pieter Breughelről írott ismertetését, mellyel összefüggésben a legújabban fölfedezett Pieter Breughel-képnek, a newyorki Metropolitan Museumba került „Aratók"-nak (szignált kép 1565 ből) fényképét is bemutatja a folyóirat. Ugyancsak Borenius egy színes reprodukciókkal is bőven illusztrált cikksorozatában ismerteti F. Leverton Harris nagyszerű olasz majolika-gyüjteményét, mely szinte teljes példatára lehetne ennek az iparművészeti ágnak, W. G. Thompson, a kitünő szőnyegszakértő francia fali kárpitoknak és perzsa szőnyegeknek egy-egy sorozatát közli, Camille Gronkowski a Párizsban nemrég tartott francia tájképtörténeti kiállításról ír ismertetést, August L. Mayer, a jeles müncheni hispanológus az északspanyolországi tuy-i székesegyház gazdag gótikus faragású nyugati kapuzatát idézi elénk gazdag reprodukciós anyag segítségével. A hosszabb tanulmányok közé alkalmi kérdésekkel foglalkozó kisebb közlemények ékelődnek, továbbá mai angol és amerikai művészeket méltató cikkek. Mellékesen a zene is helyet kap a művészetek sorában. Majd minden számban egy-egy párizsi vagy newyorki levél számol be a brit szigeteken túl történő dolgokról, egy külön rovat pedig az angol művészeti és múzeumi élet eseményeiről. Gondosan szerkesztett könyvismertető rovata is van az „Apollo"-nak. S mindezek mellett aránylag ez a folyóirat sem drága: száma két és fél shillingbe kerül (amikor a „Studio„ számonkint két shillingbe).

„L'ART D'AUJOURD'HUI." Ilyen című érdekes munkatervű negyedévi kiadványban igyekszik a mai francia művészetet vezető művészein és jellemző alakjain által bemutatni a párizsi Morancé-cég. A kiadvány minden száma több modern franciát vonultat föl, kevés szöveg, de annál bőségesebb illusztrációs anyag kíséretében. Előttünk a kiadvány 1924-iki évfolyamának „tavaszi" száma (mert a kiadvány évszakonkint jelenik meg, tehát nem merev dátumhoz kötve, évenkint négyszer). Benne Dunoyer de Segonzac, Picasso és Charles Dufresne festőkről, továbbá Despiau szobrászról esik szó. A szöveget kitünő modern írók írták, jobbára a Nouvelle Revue Française táborából való szépírók. Amit írtak, az formára szép, tartalomra azonban meglehetősen ködös spekuláció. Élvezetes és tanulságos csupán a jó egy nemzedékkel öregebb Louis Vauxcelles rövid írása Géricault módszeréről és a belőle meríthető tanulságokról. Ha a szövegrész általában kevésbbé kielégítő, annál gazdagabb az illusztrációs anyag. A szöveget a tárgyalt művészek rajzai tarkítják, de az illusztrációs rész java a tizenöt külön melléklet. Ezeknek egy része többszínnyomású nagyon finom autotípia. Technikai kivitel dolgában valamennyi kiváló, csakúgy mint az egyszínnyomatok. Ezeknek technikai eljárása fénynyomat. Nem lenne igazságos dolog reprodukciók alapján ítélkezni tőlünk távol működő művészekről, de Picasso bakugrásaira, folytonos stílusváltoztatására így is lehetetlen rá nem mutatni. Egészen új munkái között is számos stíluslehetőség van képviselve egymásnak meglehetősen ellentmondóan. A tétovázásnak és a meg nem állapodottságnak a jele ez, röviden és egyszerűen: az éretlenségnek, akármennyire elismernivaló is ennek a tömjénfüsttel környékezett művésznek eredendő tehetségessége. A „L'Art d'Aujourd'hui" előkelő kiállításának ellenére aránylag nem drága folyóirat. Magyarország számára 125 frank az évi előfizetési ára.

VÁRADI *Albert*, grafikus. * Nagyvárad 1896 okt. 6. † Párizs 1925. Az Iparmű. Isk.-ban kezdte mint szobrász-növendék, majd Münchenben grafikát tanult. Rézkarcait a müncheni Kunstvereinben állította ki először. Boccaccio, Balzac, Heine és Mörike műveit illusztrálta. 1923 óta Párizsban élt, ahol több kiállítása volt. A Salon d'Automne és a rézkarcolók nemzetközi társaságának sociétaire-je.

Lo-f II. 567 l

AZ 1925 – 26. ÉVI

AKT-KIÁLLITÁS

KATALÓGUSA

1925 DECEMBER, 1926 JANUÁR

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
868	—		**— Andreas Váradi,** e. 1600—1606.
	—		Patena jegy nélkül, alábbi felirattal. — *Patene ohne Zeichen, mit Inschrift:* „AND : AVRIFEX VERO GRATIS PRAEPARAVIT ET SVO AVREO DEAVRAVIT AN : DI : 1630."
			Ref. egyház — *Ref. Kirche,* Fóny. Arch. Értesítő 1899, 311 (Mihalik J.), Gockel Andrásnak tulajdonítja, de az csak 1646-ban lett mester — *Andreas Gockel zugeschrieben, doch der wird erst 1646 Meister.*

Veronai iskola a XV. századból.

Tabernaculum

~~Marvany Keret~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ szélein csavart oszlo
timpanon, melyben
látunk feje körül dics
gal, a melyen a „GLORI
vehetők ki. A fialék (A
állnak és az iveret diszét
olvasható feliratát ~~[illegible]~~
Marvany, feldom

~~Veronai iskola~~
Ára 179

Ltsza 1

65

4485
4
1794 0

Váradi Öttvös András

ötvös.

XVII. sz. Kassa.

A kassai Eötvös Czehuch Repertorium.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. P. ötvös könyve Bpest. 1884. 40 l.

Dr. Gyula

ügy

leve

változik,

anaz marad

volt egyszer gyerek bölcs megállapításával szembesül Halász Judit új lemeze (és Bródy János címadó dala) jóvoltából, amely – szokás szerint – kortárs és klasszikus költők megzenésített verseit kínálja, és – szokás szerint – a szülők ugyanúgy bírják, mint a kicsik. Nem csoda, hogy a bakelitkorszak Micimackón, Csiribirin és Bóbitán nevelkedett gyermekeinek már pamperszjúzer-korukban cédéfüggő gyermekei ugyanazzal az áhítattal csüggenek a No comment és a Republic, *Gerendás Péter, Cipő, Móricz Mihály* zenéjén.

No, nem mintha a harminchármas fordulaton csapágyasra járatott, sistergő Pepita-széria óta nem fordult volna néhányszor (olykor fenekestől, fölfelé) a világ. A papás-mamás koncertek ideje szinte végérvényesen lejárt, a szülő – etimológiailag korrekten – az anya, aki ritkán megy férjhez, de leginkább mellőzi a házasságkötéssel járó macerát, jogos tehát, hogy Halász Judit és alkotótársai romló-bomló családoknak (is)

pásra biológiai tevés-vevésre korlátozódik. Aki ül, állni szeretne, aki áll, az leülni. A mozgás igénye elemi erővel tör föl a sötétben a székbe kényszerített gyerekből. Érthető, hiszen alapesetben a gyerekek félnek a sötétben, a nézőtéren pedig az van. A sorok közti mozgás, lábakban elbukás, elgurulás, mint zajforrás így lesz természetes velejárója a gyermekelőadásoknak. A gyermeki orális fixáltság folytán az alsóbb évjárat a hüvelykujját, a középső zörgős zacskós savanyúcukrot, franciadrazsét, a fölsőbb rágógumit töm a szájába. Hozzá cumisüvegből teát, cumitlan üvegből kólát, óvatos körültekintéssel sört iszogat. E tevékenységeknek az égadta világon semmi közük a valódi szükségletekhez, csakis a sötétben való egyhelyben ülés okozta frusztrációhoz van. Ez okból dolgozódik a rágógumi a zsöllye bordó plüssébe, rugdosódik az üres sörös doboz végig a nézőtéren. A gyereklábak önfeledt örömmel akadnak bele sorról sorra a semmiből, valahonnan hátulról érkezett klattyogó pléh ajándékba. A nézőtér közösséggé válása e ritka percekben figyelhető

jövő 7

ajánló TÁRLAT 2005 okt. 10

Spinoza-ház

EVA BESNYÖ

A magyar származású, Hollandiában élő *Eva Besnyö* fotói képeslapok formájában százezer számra keringenek a világban. A kezdő budapesti évek után Berlinbe, majd Amszterdamba ment, ahol azóta is él. Ahhoz a fotósgenerációhoz tartozik, melynek tagjai Kertész, Brassai és Capa. Utóbbihoz mindvégig szoros barátság fűzte. Az 1970-es évek női mozgalmainak „házi fotósa" lett. Most a budapesti Spinoza-házban nyílik kiállítása október 15-én, mely november 18-ig tekinthető meg. Cím: Bp. VII., Dob u. 15.

A38 hajó

LITERA-SZÜLETÉSNAP

Szombaton a Litera irodalmi portál ünnepli megalakulásának első évfordulóját az A38 hajón. Hála a szervezőknek – *Nagy Gabriella* és *Sebők Marcell* – a kortárs irodalom színe-java jelen lesz: *Eszterházy Péter, Grecsó Krisztián, Kovács András Ferenc, Márton László, Parti Nagy Lajos, Podmaniczky Szilárd, Varró Dániel, Závada Pál.* Lesz transzvesztitashow, a Férfiak tűsarkúban nevű formáció lép fel, illetve a Stoned nevű együttes, akik Rolling Stones-dalokat adnak elő. Az este 9-kor kezdődő műsor házigazdája Till Attila.
Helyszín: Petőfi híd, Budai hídfő

Radison SAS Hotel Galériája

VÁRADI ANNA

Váradi Anna festő kiállítását csütörtökig tekinthetik meg a Radison SAS Hotel Galériájában. „Művészetét felkészültség, kolorit iránti fogékonyság, kompozíciós rend, műfaji és dekoratív gazdagság, a szín, a faktúra, és bizonyos visszatérő témák jelenik… A képfelületet öntörvényűen kezeli, nála az üveg csak sima, jól festhető felület és nem a kifejezés egy másfajta lehetősége. Nem azért fest üvegre, hogy ezzel az üveg átláthatóságát használja ki. Maga a képfelület nála az elsődleges… Festményeinek feszültsége nem egy mögöttes világra utal, hanem a látvány teremtette érzelmekre és indulatokra." *Angyal Mária*
Cím: Bp. VI., Teréz krt. 43.

VÁRADI GÁBOR

2002 Március 16.

Az arcbőr mindig sötétebb

A festőállványtól a Tagore tanodáig

Nehéz a művésszé válás – mondja Váradi Gábor FOTÓ: BENKÓ IMRE

„Amikor festek, együtt dolgozik a kéz és a lélek."

„Csak az idődöt lopod..."

Az első mondat Váradi Gáboré, akinek most jelent meg gondosszép kis albuma: húsz kép a számtalanból, amelyek jó része – Izlandtól Szeghalomig, az amerikai nagykövetségtől a Néprajzi Múzeumig – távoli falakon díszlenek. A másodikat annak idején gyakran megkapta sorstársaitól, az ózdi cigányoktól.

Mert az ifjú Váradi Gábor, ha nem vették éppen el tőle a kedvét, szinte megszállottként rajzolt. Akkor is, ha a városi szakkörben háromszor utasították el, miközben egyetlen képét meg nem nézték. És akkor is, amikor az asszony zsörtölődött négy műszakban dolgozó, hengerész férjével, hogy folyton fest.

– Lefeküdtünk este, aztán amikor elaludt a feleségem, kilopóztam a konyhába. Festettem hajnalig, és mielőtt ő felkelt volna, fél öt előtt visszabújtam az ágyba. Ő elment a varrodába, én elvittem a gyereket az óvodába, aztán futás haza, és míg indulni nem kellett a délutáni műszakba, megint festettem – meséli huncut mosollyal ez a kicsi, szikár, meleg tekintetű ember.

...a festőállványnál – fejezhetném be frappánsan az előző mondatot. De nem ott beszélgetünk, hanem egy, mondjuk így: puritán irodában. A Váradi Gábor életművének a képekéhez hasonlóan fontos részét jelentő, általa vezetett Tagore tanodában. Ahol délutáni foglalkozásokkal azt akarják elérni, hogy minél több cigánygyerek alkalmassá váljon a kilábalás reményét felvillantó továbbtanulásra.

Azért a festmények innen sem hiányoznak. Középkori igricféle a falon, kezében gitár. Húr nélkül.

Assisi Szent Ferencre emlékeztető férfi öleli a fát, melynek leggyengébb ágára rakott fészket a madár. „Belőle nőttem én... – idézi hozzá Radnóti a festő.

És a harmadik festmény, a Ne nézz vissza családja. Sötét bőrű, krisztusi férfiarc. Mint szinte mindegyik Váradi-alak, nagy, fekete, de ezúttal félig lehunyt szemmel. Mellette az asszony, vöröses hajjal – és a szőkített, sápadt lány.

– Ugyanazt a festéket használom, mint a többi festő, ugyanazt a vásznat, még az ecset is ugyanaz. De ami belül van bennem, az azért más – fogalmaz a festő. – Úgy lesz cigány az én képem, hogy mindig odamondom, odafestem, hogy cigány vagyok. A Ne nézz vissza azután született, hogy meglátogattam egy halálos beteg öregembert. És még ott, akkor is azon kesergett, hogy a fia miért változtatta meg a családi nevét.

Váradi Gábor képeinek tudatosan visszafogott a színvilága, csak abból nem találná ki senki, hogy cigányember festette. Az arcbőr azonban mindig sötétebb – jelzi így is vállalását a művész.

Nem tisztem megítélni Váradi festői kvalitásait. Ami tény: az elmúlt tíz év sok kiállítása, a kulturális tárca, a Soros Alapítvány (és sokan mások) által támogatott friss album, a magángyűjteményeket, közintézményeket díszítő művek hosszú sora. Tájképei, bevallom, nem is állnak igazán közel hozzám. Portréi, főként férfifejei mellett azonban nem tudtam csak úgy elmenni. Bennük van a festő negyvennégy évének minden gyötrelme, tapasztalata.

Ahogyan főiskolás lánya, Éva írja az album bevezetőjében, kölyökkora óta dolgozott. Téglát pucolt, szódát hordott, mikor mi adódott. Édesanyja mindent elkövetett, hogy öt gyerekének könnyebb sors jusson. Gábor, a legkisebb elektrolakatos szeretett volna lenni, végül hengerész-forrasztárnak vették fel. Közben rajzolgatott, aztán megnézett egy kiállítást, és beleszeretett a festészetbe. Egyik oktatója, Kerékgyártó Mihály biztatgatta rajzolásra, egy tévésorozat hatására pedig ecsetet ragadott. Szakmunkásként és hamarosan férjként-apaként aztán már kevés ideje maradt az önképzésre. Majd jött a katonaság, és – „véletlenek nincsenek", kommentálja az eseményeket egyik alapelvével Váradi Gábor – ott összehozta a sors a képzőművészeti főiskolát végzett Poczok Gáborral. Technikáról, színekről, eszközökről beszélgettek. Leszerelés után, ekkor már 1983-ban járunk, megszületett a második lány, Krisztina. Házépítésbe fogtak, a malterkeverés pedig nem kedvez a múzsáknak.

Aztán persze ismét felerősödtek a festői ambíciók. Segített a helyi művésztárs, Rákosi Zoltán. Festődobozzal és közös, párhuzamos munkával, tanácsokkal, baráti vitákkal. 1991-ben többször kiállították a képeit Ózdon, a következő évben pedig Budapesten is. Innentől nincs megállás, országszerte egymást követték a Váradi-tárlatok. Festőtáborokba hívják, megismerkedik Péli Tamással, Szentandrássy Istvánnal és más alkotókkal, akik segítik a művésszé válás nehéz folyamatában.

Akár diadalút is lehetne Váradi Gábor utóbbi tíz éve. Ha nem ózdi volna. Mert 1994-ben, rengeteg társával együtt elbocsátották az agonizáló kohászatból. Megélhetés és művészet csatájából utóbbi került ki vesztesen. Egy jó barát segítségével később Izlandra került, ahol a munka nélküli magyar hengerész tengeri halászkodással keresett pénzt. Befogadták, szerették, festészete is új erőre kapott az óceán partján, de csak fél évig bírta a család, az újszülött kisfiú, Gábor nélkül. Megint állást keresett. Vasat pakolt, segédmunkáskodott, hőkemencénél dolgozott, amíg lehetett. És persze minden szabadidejében festett. Meg álmokat dédelgetett. Festőstúdióról, cigánygyerekeknek.

A stúdió nem jött létre, megalakították viszont a Pályaorientációs Alapítványt, amely második éve működteti a Tagore tanodát. Nincs könnyű dolguk. Csuran-cseppen ugyan támogatás az adószázalékokból, alapítványoktól, különböző pályázatok révén, de ma is roppant szerény körülmények között dolgoznak. Váradi Gábor például közhasznú munkásként vezeti a tanodát. Amelynek látszólag szerény a célja: bátorítani a tehetségeseket. De ez sok ózdi cigánygyereknek a mindent jelentheti.

Váradi Gábor, az önképző festőművész most első albumának örül. Váradi Gábor, a tanodavezető pedig többek között annak, hogy a kezdetben félszeg gyerekek ma már a számítógéppel barátkoznak; hogy az önfejlesztő tréningeken bátran kiállnak a többiek elé; hogy Czakó Flóra milyen gyönyörűen mondja azt a Babits-verset; hogy nemcsak cigányok járnak a rendezvényeikre. És azt tervezgeti, hogy rajzszakkör is lesz majd a tanodában. Olyan, amelynek bárki tagja lehet – legyen a bőre színe barna vagy fehér.

Papp Dénes

A másik moszk

A titkos alagutak hálózatáról csak a

Aligha akad olyan Moszkvával foglalkozó útikönyv, amely ne szentelne külön fejezetet a híres metróhálózatnak. A valaha Lenin nevét viselő, de ma már hivatalosan is csak prózaian „Moszkovszkij"-nak hívott metropolitan a sztálini korszak talán egyetlen olyan öröksége, amelyre méltán büszkék lehetnek az orosz főváros lakói. A moszkvai földalatti nemcsak méreteivel (11 vonal, több mint 160 állomás) nyűgözi le az ide látogatókat, hanem a belvárosi állomások pazar kivitelével is.

A márványburkolatok között bámészkodó turista azonban aligha sejtheti, hogy létezik egy másik metró is Moszkvában. Erre a jelenleg már négy vonalból álló, csak Metró–2-ként emlegetett hálózatra azonban nem lehet jegyet váltani, mivel hétköznapi értelemben nem is szállít utasokat. Ez a földalatti katonai, állambiztonsági célokat szolgál: alapvető feladta, hogy egy feltételezett atomháború esetén is gyors és biztos legyen a közlekedés a Kreml, a fontosabb kormányzati létesítmények és a Moszkva környéki katonai parancsnoki posztok között.

Bár a Metró–2 körül érthetően számos kérdőjel van, az bizonyosra vehető, hogy a projekt kezdete egészen a sztálini időszakra nyúlik vissza. 1935-ben a moszkvai metró ünnepélyes megnyitásának idejére a Kreml közelében, az akkori Szovjetszkaja tér alatt már elkészült egy titkos föld alatti vezetési központ. A halandó mindebből csak annyit érzékelt, hogy a metró érthetetlen kanyarokat tett Moszkva belvárosa alatt. A Szovjetszkaja „állomás" egészen 1979-ig létezett, ekkor nagy költségekkel eltüntették az objektumot, és kiegyenesítették a vonalat. Sztálin idején azonban „kormányzati" metró még nem épült, a „népek atyja" beérte egy a Kremltől a kuncevói dács tő alagúttal is, amelyen azonba lehetett közlekedni.

Az első titkos metróvonalat adták át. Ezt megelőzően az ötv végétől kezdve fokozatosan környéki atombiztos föld alatti l be költöztették ki a különböző f mek vezérkarait és vezetési kö Ezek a létesítmények szinte föl rosoknak is beillenek: saját e tással, csatornarendszerrel, v kel, levegőtisztító berendezé élelmiszerraktárakkal vannak f A titkos metróvonalak biztos hogy az orosz politikai és katon egy esetleges nukleáris támadá jában is eljuthasson a központb

Moszkvai metróállomás FOTÓ: I

az objektumokba. Mivel az „atom" jelszó kiadása után a úgyis egyirányú lenne – Mos pontjából a bunkerekbe –, Metró–2 alagútjaiban csak egy A három-négy kocsiból álló sz ket az a mityisi metrógyár épít – egyebek között – a Budap szerelvényeket is gyártja. A egyébként békeidőben is van igaz, nem a politikai elit, hane objektumok kiszolgáló személy karítók, szerelők – utaznak raj herszállításra is használják.

Az amerikai Defence Int Agency (DIA) adatai szerint a m tett 27 kilométer hosszú első Kremltől a Ramenykinél lévő f „városba", illetve a Vnukovo mányrepülőtérhez vezet. A „megállót" építettek ki az egyko hegyen (ma Veréb-hegy) lévő eln dencia alatt, amely megközelíthe monoszov Egyetem tömbjéből is bi megállók találhatók a KG

A pápa, az ördög és

A lány tizenhat éves volt és klasszikus olasz szépség. Az idős pap előtte térdelt és megpróbálta lábait a székhez kötözni. Apja a kezei lefogásával volt elfoglalva. A bakfis egyszer csak hihetetlen, vad erővel elrúgta magától a lelkipásztort.

– Menj a pokolba! – rikoltott rá ismeretlen, durva hangon.

A padlón elterült aggastyán megsegítésére az anya sietett. Szentelt vizet lötytyintett gyermeke nyakába és hátára.

– Ez éget! Éget! – hörögte Matina a fájdalomtól összerándulva, majd lassan elcsendesült.

Lehetne ez egy jelenet az 1973 óta generációkat borzongtató kultuszfilm, az Ördögűző legújabb részéből, amelyben az immár klasszikussá vált történet címszereplőjét, Merrin atyát a Schindler-lista Liam Neesonja személyesíti meg. Ebben a pap – akit az emlékezetes epizódban Max von Sydow által alakított – még fiatalon, először találkozik a Gonosszal, s egy leánygyermek megmentéséért harcol.

De nem az. Ezt történetet Rod Williams a brit Channel 4 televízió producere mesélte el, aki a toscanai Luccában volt tanúja a jelenetnek, s – az egyházi tiltás ellenére – saját állítása szerint sikerült szalagra venni az ördögűzést.

Az itáliai ördögűző papok egyik legismertebbike, Gabriele Amorth a minap a La Stampának úgy nyilatkozott: a démon befolyása alá került embert arról lehet felismerni, hogy megmagyarázhatatlan módon és roppantul megnő a testi ereje, hogy általa soha nem tanult idegen nyelveken szólal meg, hogy távoli és előle rejtett dolgokról tud, valamint hogy fékezhetetlen düh szállja meg, ha egyházi szentséget lát.

Nyilatkozatában azonban nem a szenzáció. Gabriele atya azt is rogtatta, hogy tavaly maga a megpróbálkozott a Gonosz kiű A katolikus egyház első embere kelt a sötétség fejedelmével.

II. János Pál egyik szeptemb vános audienciáján egy, a Szent kövezetén vonagló lányra figyel jelenlévők. Amikor Vatikán szal tal elvégzett vizsgálatok meg: ták, hogy önkívülete nem pszi nem spirituális, méghozzá dén detű, az idős főpásztor kezét ir csolva harcba szállt a Gonosz szemelt bárány lelkéért. „Don az esetről biztos forrásból ért szen – lévén az ördögűzés h mas, gyakran évekig eltartó fol pápától ő maga vette át a sze leány kezelését.

A Vatikán sem megerősíter folni nem kívánta a nyilatkoz igaz, amit Gabriele Amorth ál pápa huszonhárom éves regn ez volt legalább a harmadik szertartása. A szentszéki l visszavonult Jacques Marti emlékirataiból és más forrás tudni, hogy Karol Wojtyla p ségében először 1982-ben meg a Sátánnal. Az alany el olyan asszony volt, aki démo közepette fetrengett. II. Jánosdik ördögűzéséről csak an hogy két évvel ezelőtt történt

Minden borzongató és m csomagot elbeszéléstől eltérő den kétséget kizáróan bizony Vatikán, csaknem négy évsz elfogadás után, éppen az ő pá jén módosította az exorcizm

Váradi Boldisár

Ötvös.

A debreceni ötvösek 1598-ban kolt artikulusamak végen mint debreceni ötvös emlitve.

Révész Kálmán. A debreceni ötvösek rendszabályai 1598–1600. Tört Tár. 1887. 607 l

2048-909-34
Vegyesek.

586. ~~Kép~~állvány (Festő)

1 darab barnára páczolt puhafa képállvány, csapágyban haladó keretes képtartóval, fölül csavaros biztositékkal és lábain hármas keresztfával.

Méretei: 190 cm. magas, 68 cm. széles.

Becsértéke..... 24 K.

Átvétetett 1902: IV. 28-án a Dechacsz hozatékból a 340 n. jegyzék alapján

Régi lelt. Szaina 268

Váradi Dobóczky Imre

Széchenyi István emléktáblája. Mosonmagyaróvár városa gróf Széchenyi István születésének 150. fordulója alkalmából emléktáblát helyezett el a volt városháza falán. A tábla reliefje Váradi Dobóczky Imre szobrászművész kitűnő alkotása. Az ünnepségen nagyszámú előkelőség vett részt.

Tolnai Világlap 1942. jún. 3. (22: 24)

Zupkó Jenőné könyv és papirkereskedése, Eger

nője, s ráadásul a verseny után még nyilatkozi
is: „Ez a megtisztelő kitüntetés semmit sem válto
tat terveimen. Továbbtanulok, s tanárnőként sz
retnék majd dolgozni".
Erre szoktuk mondani, hogy nemcsak szép, h
nem ...

Légtornászok

Nem éppen veszélytelen munkát végez ez a lengy
szerelő a magasfeszültségű távvezetéken. De a fo
riporter sem lehet akármilyen legény; őt is aligh
nem bevennék amatőr légtornásznak.

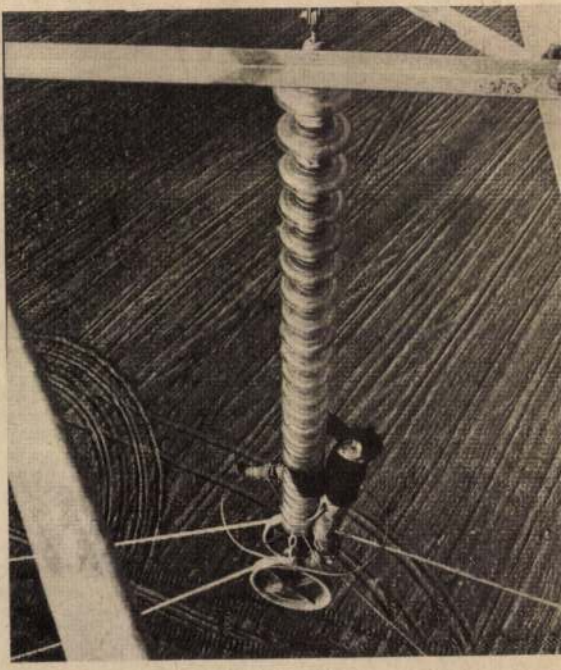

„MUZSIKUSOK" (Váradi Gábor rajza)

1021

ellékét az asztalra teszik, így közben csak a meleg ételt szolc fel. Érdekesség még, hogy minden nagyobb étteremnek péksége van, ahol a házi ket sütik. Fenséges íze van a friss, , lepény alakú fehér kenyérnek, et a kemencéből egyenesen az ra tesznek.

ázi kenyér — ha kicsiben is —, lálható a Bajkál étteremben is, ozzá az „Orosz falusi leves"-t ák a szép mintájú cserépedény n sült kenyérrel.

lom, hogy a konyhai titkokat jebb ellesni lehet, mégis arra n *Soltész Lászlót*, a Bajkál étséfjét, áruljon el ezekből -kettőt. Például azt, hogy mifűszereket használnak?

Olajbogyót, sáfrányt, tárkonyt,

jük. Elkészíthető úgy is, ben áztatott zsemlébe teszünk, tetejére apróra kát, sajtot, uborkát, fűs tünk, és a kemény habb fehérjével befedjük, úg sütőbe. Édességnek pedig a diós-almás pudingot ajánlanám. A főtt diót a vékonyan szeletelt almával összekeverjük, hozzáadjuk a vaníliáscukorral kikevert tojássárgáját, majd a habbá vert, citrommal ízesített tojásfehérjét és kigőzöljük.

Aki pedig nem elégszik meg *Soltész László* ínycsiklandozó receptjeivel, a Bajkál étteremben megkóstolhatja a különböző köztársaságok más ételkülönlegességeit is.

G. Barta Ágnes
Fotó: Harmati János

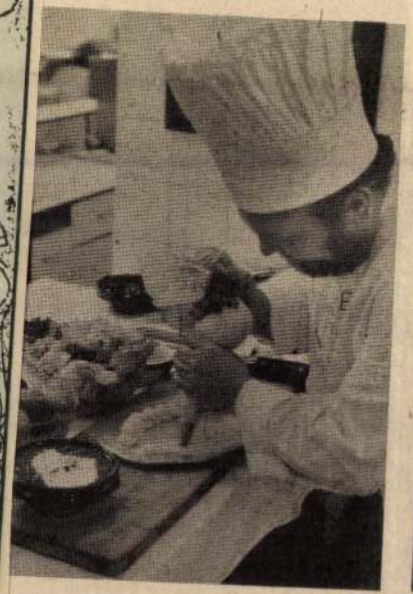

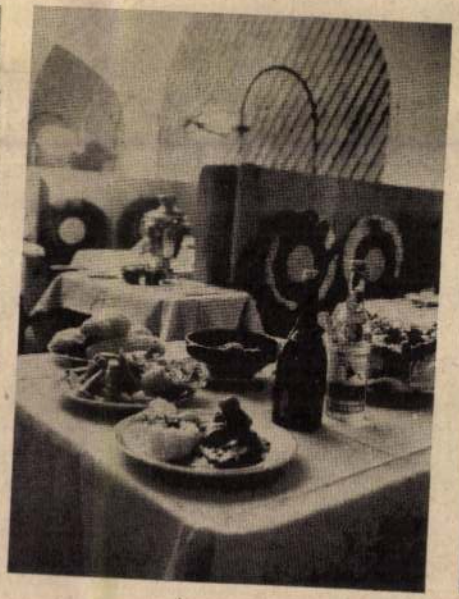

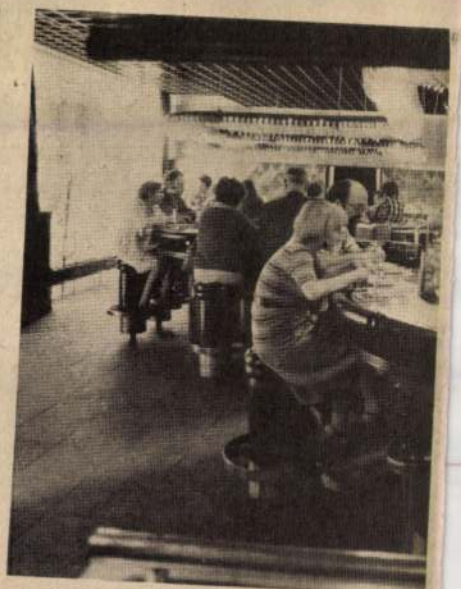

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

Váradi Gábor

1977 OKT 19

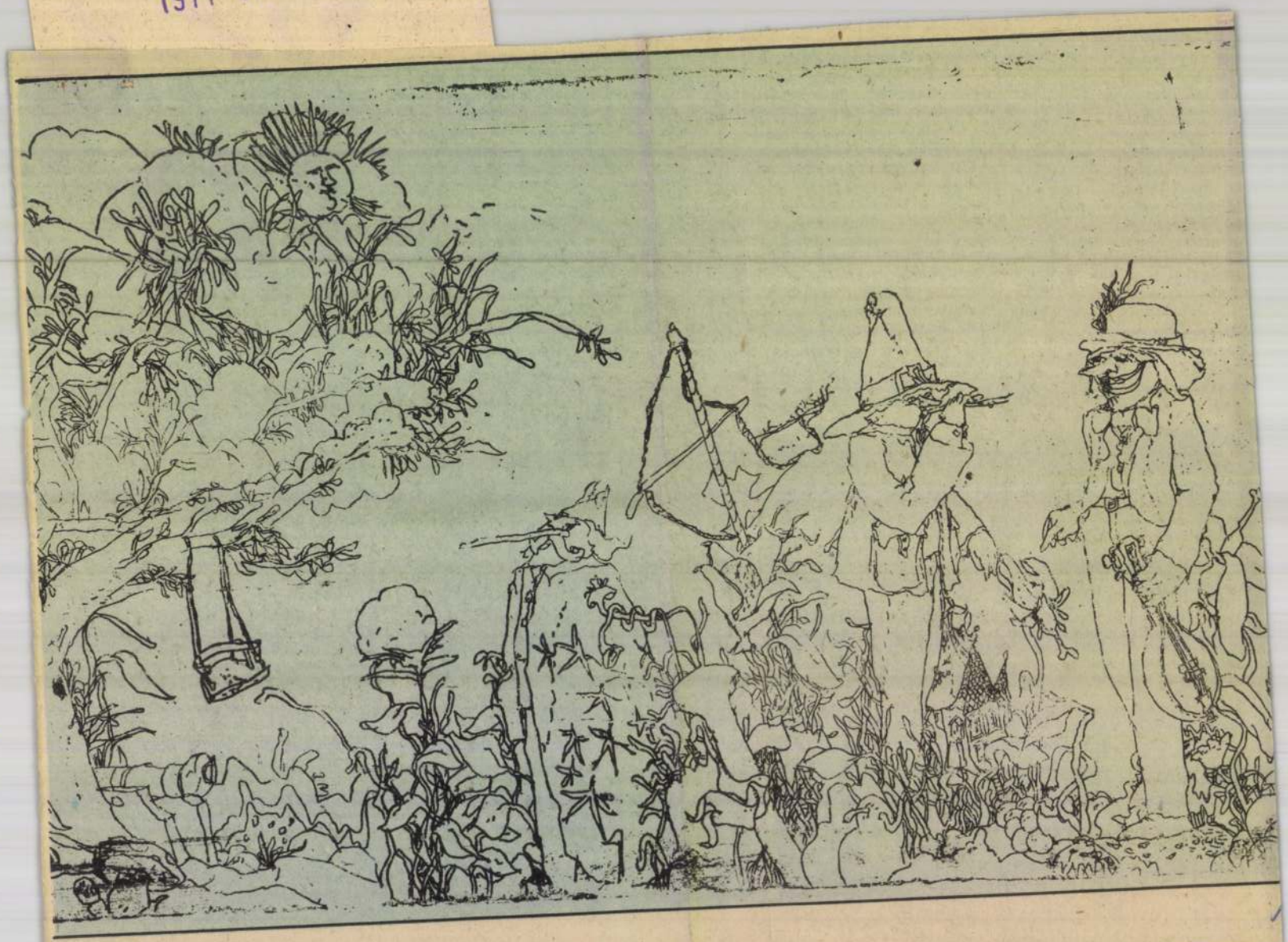

ország

Dávid Antal: *Erdély nagy romlása. A sárkány papja 433 old.; A boldogított ország 377 old.; Fordul az idő 457 old.*

Írnom kell — ha csak futtában is — erről a könyvfolyamról, hogy szabadulhassak tőle; mert aki elolvassa, úgy érzi, mintha belelélegzett volna a magyar történelem szörnyű barlangi levegőjébe, s nehezen képes belőle visszajutni a napvilágra.

A különös az, hogy a Móra Könyvkiadó adta ki, s az van ráírva: 13 éven felülieknek. Én azt mondom: szép, hogy a Móra elvállalta, hiszen azt is ráírhatták volna, hogy 40 éven felülieknek, mert semmi ifjúsági jellege nincs, hacsak az nem, ami közös benne az ifjúságé lett Jókai-, Gárdonyi-regényekkel. Hogy az ifjúságot — vagy az ifjúságot is — érdekelte mindenkor a történelem.

Hanem ebben a három könyvben nincsen se kaland, se romanhatja, mint színvalóságot; a korabeli — a tizenhatodikról a tizenhetedik századra forduló társadalom — szinte szociográfiai pontosságú rajzát. Nemcsak a fejedelmek, meg más, a történelemben is megírt alakjai valóságosak, a közemberek is. Életük, a maguk tudományos precizitású hitelességével; még a regénybeli Vásárhelyi Mózes feljegyzései is Szamosközi István valóságosan megmaradt egykorú feljegyzései:

„A föld népe rettenes nagy hidegségben az erdőkbe, havasokba, hegyekbe szorult. Nem találának maguknak rejteket, erdőkben is felkutatták őket, nagy kegyetlenségeket rajtuk tesznek, sokakat tűzzel égetnek, sokaknak fejét megtekerik, hogy a szemük a fejükből kiomlott; azután sokat láttunk, hogy koldultak, akik azelőtt marhás emberek voltak, és jól bírták magukat; sokakat tüzes vassal égettenek, parazsával, tüzes hamuval hátukat, hasukat égették. Szíjat metszettek játékból soknak hátokból, ezt elnevezcsászári hadban való magyarok

voltak. Hát a török, hát a tatár, hát a havaselvi Mihály vajda martalócai. S a tízezerszám rabláncra fűzöttek, rabszolgának, gályarabnak hurcolt férfiak, török-janicsár-szülni elhurcolt asszonyoknak a sorsa. Hiteles könyv:

lességéne
sével tört
szú esz
gyűjtő-ku
küldetést
vállalás,
zat. Saját
terheik ö
író Dávid

A min
dás a tört
te túlzást
is válik a
lálásnak,
bonyolítá
szehasonl
s ebben a
kai összeh
talé szük

De nem
tudatban,
gában, hu
Híven áb
fogadják
redzkedő,
tye Gligo
elhurcolt
kely falu

a, hogy szúr. — Tessék talán bemenni és M. J. (máriássy)

Váradi Gábor

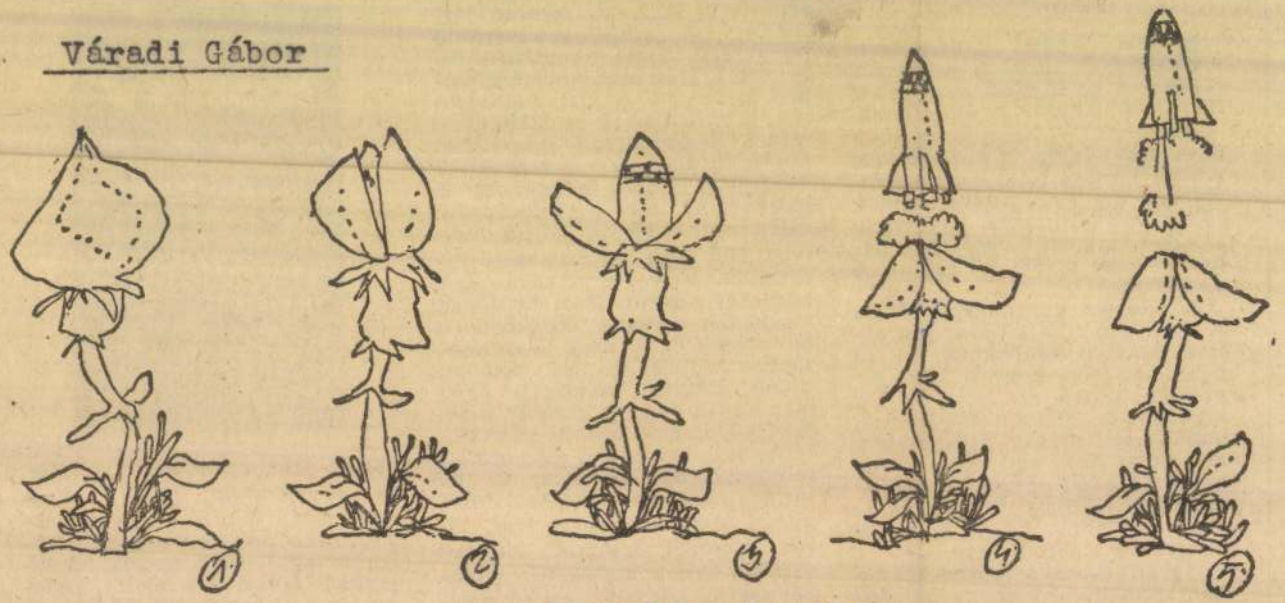

Váradi Gábor karikatúrái

ÉLET ÉS IRODALOM Bp.
1978. márc. 4. XXII.évf. 9. sz.
9. lap.

...idon-
, s megkér-
ugyan simo-
os buksiját.
ómester so-
agát: az ós-
zöveten, mi-
omai is lát-
áton.

kecskeméti
mutatta be
ében. (Dísz-
ez: *Szakács*
Zsolt.) Az
küzdelmet
szöveg hu-
adi szatíra-
eplők nagy-
mintha va-
tézisdrámát
sok jó öt-
ranyba te-
sak részle-
bor a cím-

...nem vonakodik, már csak hazafias kötelességtudatból sem. Ámbár mindenképp hálátlan feladat prófétának lenni; rövid idő alatt beleun az ember, ha folyton egyvalami ellen kell prédikálnia. Tudom tapasztalatból.

Végül is eljutottam valahogy Ninivébe, persze ez már nem asszír város, hanem arab, és Moszulnak hívják. Kellemdús hely. A szálloda is arab, sőt nagyon arab, sokkal jobb, mint a korábban tapasztalt európai-keleti hibrid. A kerthelyiségben ülve érzem először, hogy ez már végérvényesen Irak. Pár kilométerre van ide Dur Sarrukin, délre, kicsit messzebb, Nimród (vagy Nimrud) és Assur; itt, a közvetlen közelben, pár utcával arrébb Szankherib legendás palotája. Közvetlenül az orrom előtt pedig egy Philips márkájú színes televízió, s vajon mit látni benne?

A Lolka—Bolka-sorozat egyik epizódját.

Mindeközben arab sört iszom (a

*

Pár nappal később, Bagdadban. Luxusszálló, teremnyi szoba, valódi ébenfa íróasztal, légkondicionálás. Philips hűtőszekrény és televízió. Nem színes, de a képminősége pazar. Hadd szóljon. Igaz, nem azért utaztam a Tigris és az Eufrátesz vidékére, hogy tévét nézzek, mi több, az itt található dolgok közül ez érdekel a legkevésbé, de ha már van egy üres estém, egye fene. Az asztalon arak, nagy bödön jég, ásványvíz. Lássuk a medvét.

MŰVÉSZET

és zsákba borítkozék, és üle a porba." Ilyen eredményekkel járt Jónás, de neki ez sem volt elég. Próbálna meg hic et nunc kiáltani a város — mit, város, egy intézmény — ellen, tüstént megtanulná, hogy az Úristen hol lakik. De hagyjuk szegényt. Maradjunk Baszrában, ez is bibliai város, itt volt a Gan Éden, nem messze innen látható Ádám fája, a közelben született Ábrahám. Egyébként Évának is van fája, ez utóbbin rozsdás villanycsengő található, talán riasztóberendezés, arra az esetre, ha a kígyó megint ide merészelne pimaszkodni. Alma, persze,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Váradi Gábor
1978 OKT 28
10.21

CSONTOS GÁBOR ELBESZÉLÉSE:

MÉRT ÉPPEN ÉN?

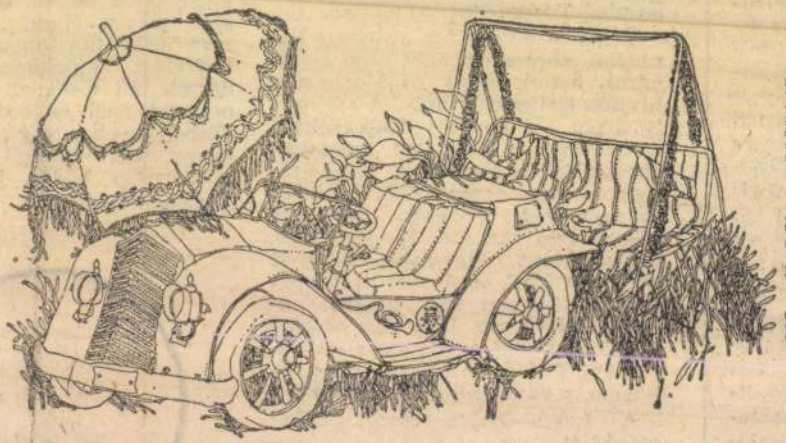

Váradi Gábor: Műhidő

tív erőt, amely e századi klasszikusunk utolsó verseiből árad — némiképp a korai termés rovására. George nemcsak a korai versek, sőt zsengék beválogatásával, hanem tanulmány-terjedelmű előszavában s érzékeny jegyzeteiben is felhívja a figyelmet Radnóti korai költészetének értékeire, a késői

veheti el sem külföldi barátaink, sem a magunk kedvét irodalmunk külföldi honosításától. Mert e népszerűsítő munka formái — egyebek közt Emery George jól sikerült kötete révén — már kialakulóban vannak.

H. M.

Nagy László finnül

Hosszú szünet után finn rokonaink földjén is megnőtt az érdeklődés mai prózánk és líránk iránt. 1977 igazán szépnek mondható eredményei — Ady-kötet, Móra Ferenc Kincskereső kisködmönje és Kardos G. György Avraham Bogatir hét napja című regénye — után az idei év két verseskötetet és három regényt ígér. Prózánkat Babits *Gólyakalifája*, Déry *Kedves Bópeer-je* és Tamási Áron *Ábel a rengetegben* című könyve képviseli, költészetünkről pedig Anna-Maija Raittila új antológiája *(Magyar líra Adytól Radnótiig)* és egy *Nagy László-válogatás* ad hírt. Ez utóbbinál

got, az archaizáló nyelv és a városi szleng furcsán-nagyszerű ötvöződését is. Olyan fordítási gondok is ismétlődnek, hogy egy-egy növénynév, népi hangszer vagy játék a másik nyelvből (kultúrából) teljesen hiányzik — körülírása nehézkessé, elhagyása szegényessé tenné a versszöveget.

Nagy Lászlóról az Életem című írás vall — hátteret adva a verseknek, eligazítást a közelmúlt magyar történelmében járatlan finn olvasónak.

Váradi Gábor

Váradi Gábor rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 28.
XXII. évf. 4. sz., 8. lap.

Hungaroton művészlemez-újdonságok

KODALY ZOLTAN

Dalok énekhangra és zongorára
Énekszó, Op. 1.
Négy dal, opusszám nélkül
Megkésett melódiák, Op. 6.
Öt dal, Op. 9.
Hímfy-dal
Epitaphium

Pisti nem köszön
(Móra, 222 old.)

Pályakezdőként először tíz-tizenkét évesnek szóló gyermekregénnyel jelentkezett Viola József. Majd váratlanul, pár héten belül megjelent verseskötete, a *Kutyaszorító*. Ennek fülszövegéből tudtuk meg, hogy a szerző — ötvenéves, bár neve csaknem ismeretlen. Eddig a *Ne mondj le semmiről* című lírai antológiában adta közre egy nagyon különös verscsokrát. A gyűjteményről kötelességszerűen megemlékező kritikusok az összeállítást furcsálkodva fogadták. Mintha megijedtek volna tőle.

rban

et a zsebbe, egy üveg vizet a hónunk
lá, és gyerünk arrafelé, ahol úgy
ejtjük, hogy azt a batyut szétbontatjuk, szétteríthetjük, s virágok
nőnek ki belőle, hűs fenyőillat azoknak, akik épp erre vágynak".

A lelki megbékélés, belátó önuralom és szeretet szép programja, tudjuk, kevesek számára hasznosítható. Zyta Oryszyn hősei sem élnek vele, igaz, önhibájukon kívül nem.

nyira kevésbé emlékezetesek a gócsörtös, darabos, tudatosan költőietlen költemények újabb poétikánk bármelyik markáns irányzatára. A Kutyaszorító legjellemzőbb vonása is az *egyenetlenség*. Gondolattöredékekből eszkábált, esetleges szövegek meghökkentően váltakoznak benne invenciózus részletekkel. Dilettáns-gyanus, már-már a makogásig ezoterikus félkésztermékek keverednek olyan kíváló versekkel, amelyek tulajdonával jó néhány mai költőnk büszkélkedhetne.

Viola József művészi csúcsteljesítménye a kötetzáró *Hazafelé*. Ebben egyesül két jó képessége: az őszinte önismeret s az okosan írónikus világszemlélet. A költő józanul felméri saját — perifériku — helyzetét a társadalomban. Megfogalmazza a magányosak elérhetetlennek látszó vágyakozását az emberi közösség, az otthonteremtés harmóniája iránt. A lírai hős lélekállapotait pontosan kifejezik a tétova szóbotlások, a félénken bizakodó szóismétlések. A mű lazaságában és oldottságában is szilárd, tartós szerkezetű. Tudatos egyensúly van a versbe szinte beledobált élettények, a naturális látványok meg a finom hasonlatok, jelképek, képzettársítások között. Hiányzik ez az összeszedettség a kötet másik terjedelmes kompozíciójából. (Címe: *Nyers rapszódia.*) Hiába ütik — kedvetlenítő lejtorokke teszi a felületükön szépen eldolgozott sorokat. A bosszankodást léptennyomon felváltják az örömteli olvasói meglepetések is. Szellemesek, érzékletesek a költő álomversei. Szikárak, kemények testi-szellemi szenvedéseit tükröző önéletrajzi tudósításai. Egyszerűek és tiszták a köznapi jóérzéseket megörökítő pillanatképei.

A felemás lírai gyűjteményhez képest egyértelműen jó Viola József gyermekregénye, a *Pisti nem köszön*. Címszereplője afféle nagyvárosi faluszélén él; rokonszenves, élénk fantáziájú, találékony mai gyerek. A természetes eszű, leleményes fiút nem kímélik meg, de nem is bátortalanítják el kellemetlen élettapasztalatai. Valóságos, reális környezetben mutatja be hősét az író. Közben nem „hajol le hozzá", s nem is talál ki számára kivételes, „gyerekes" kalandokat. Mindössze azt írja meg róla, hogy furfangosan vissza kell szereznie ellopott indiánjait, felelősségteljesen vezetnie kell a *képzelt* expedíciót egy téglából épített csónakban, s feltétlenül ki kell derítenie, miért pusztult el kedves kutyája, a sajátos természetű Bikfic.

Váradi Gábor

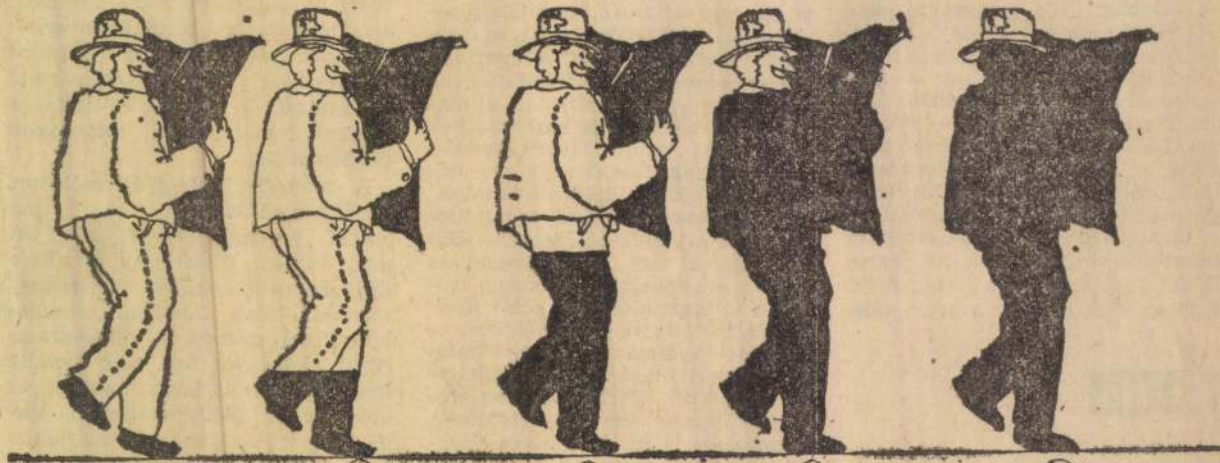

(1) (2) (3) (4) (5)

Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 4.
XXII. évf.
9. lap.

~~EXPRESSZ~~

– ~~MAGYAR MÓDRA~~

~~helyett csupán egy elegáns kar-~~ 9. sz.
~~tonlapocskát küldene szét az elő-~~
~~fizetőknek: ugyan, írnák már rá,~~
~~mikor kapták meg az újságot, és~~
~~vajon elég színvonalasnak tart-~~
~~ják-e. A bútorüzletben megvásá-~~
~~rolt heverő, a Keravillnál befize-~~
~~tett bútőszekrény helyett is cé-~~

~~valóban jelentős Lukács-tanul-~~
~~mány, a *Tolsztoj és a realizmu*~~
~~*fejlődése* 1935-ben íródott. Azza~~
~~az állítással azonban már vég~~
~~képpen nem tudunk mit kezden~~
~~miszerint Tolsztoj orvosa, Mako~~
~~viczky Dusán magyar lett volna~~
~~Makoviczky Dusán ugyanis~~

[illegible] azok írnak, akik úgy gondolják, hogy mozgalmas, izgalmas, a közre nézve fontos az életük, amelynek alkonyán összefoglalják tetteiket, sőt: egy-két addig nem tudott titkot is felfednek. S a szándék — a ki nem mondott is — az, hogy lássátok meg emberek, milyen események sodrában éltem én, mi mindent csináltam! Ámde énközpontúsága ellenére is kívülállóként ír a memoáríró, főképpen önmagán kívül állva és igazi énjéből csak nagyon keveset fölmutatva. Távolságot tartva, lehetőleg „objektív" módon látva és láttatva írja le azt, ami részvételével történt élete során az emberek között.

Az orosháziak is így írnak, ámde azzal a lényeges különbséggel, hogy náluk ez nem tudatosan vá-

ni tudó helybeli értelmiségiek — hát adjuk meg az orosházi ötletet máshol is. A papír nem kér enni, szép tempósan szaporodhatnak az írások és a múzeumok össze is gyűjthetik őket és fontos forrásanyagokká lehetnek majd különféle tanulmányok teljesebbé, hitelesebbé tételéhez.

És ki tudja: a mennyiség úgy is átváltódhat majd minőséggé, hogy valamelyik írásmű esetleg igazi irodalomként költözhet be a magyar kultúra kincsesházába.

Csák Gyula

szántású fekete ugaron...

Mióta a Vér és arany versei megnyilatkoz[illegible] legigazibb fiatal vezérdaru a szememben.

Csak hadd repüljön utána a fiatal darusereg. [illegible] igazságok megnyilatkozását hirdeti.

a legigazibb fiatal vezérdaru a szememben.

~~[illegible]~~ Csak (hadd repüljön) utána ~~[illegible]~~ (a fiatal darusere[illegible]) Ez [illegible]

uj igazságok megnyilatkozását hirdeti.

Móricz

— és kettőjük szembesítése egzisztenciális meghökkenés. Isten őrizze azt a személyt, azt a gondolatmenetet és főleg azt a művészetet, amelyik a szembesítést elmulasztja. Vizsgálnunk kell kékjeinket gyanakvóan és fáradhatatlanul, mert persapjuk magunkat, mert hajlari elmém alap-tapasztalatával — bár elismerem, kivételesen hathatós, tevékeny tapasztalatával — a hiánnyal.

(Hiánypótlás: Egy lényeges dolgot elfelejtettem megemlíteni. Perjefű is volt a réten. *Lolium perenne.*)

Váradi Gábor

megdolgoztat magáért,
így holnap is nehéz lesz.

Mindettől eltekintve
húsz pere alatt megírhatsz
egy jól formált szonettet.

Váradi Gábor: Menet

1977. DECEMBER 24.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 24.
XXI. évf. 52. sz. 4. lap.

kifeszített címerhálók közepén fogadják a látogatót. A Cyclosa conica pasztellszínű teste, a kúpalakú fonószemölcsből eregetett, csodálatos hálóban pihen; ez a hálóoltár szinte vonzza az áldozatait. A hurokhálót szövő fagygyúpókok ragadós nedvet lövellnek áldozatukra, amelytől az harcképtelenné válik, kínjában sietteti a halált, mely elnézné még, milyen volt a fájdalom előtt. A Latrodectus nem fajai azonnal ölő mámormérget vagy görcsöket okozó, lassú kimúlást kiváltó nedvet bocsátanak áldozatuk testébe. A nagy háló szelídebb szögleteit a kecses vitorlapókok szövik; ezek csak véletlenül ölnek s maguk gyászolják el vendégüket. De alig enyhül a háló, máris a mérges dajkapókok folytatják a szövést. Ezek ringatnak. Elringatnak. Maguk is örök álomban élnek, álmukban ölnek. Soha nem ébrednek fel. Ártatlanok. Elvarázsolt virágok. Az alakoskodó karolópókok a virágkelyhek lakói, színük megegyezik a szirmok színeivel, lesből, küzdelem nélkül, ölelve ölnek. A Ballus depressus ugrással terem áldozatán, hálója nincs, de ő maga hálószerű. A madárpókok, a fekete özvegyek — e fajta nőstényei a párzás után

Sz. W. klinikai naplójából

És bent? Mi lehet odabent?
Egyenes faágyak? Matracokkal?
A természet megengedheti magának,
hogy örökre behajlított térdek,
egymással szemben álló lábfejek,
spirálban elcsavart karok,
és begörnyedt hátak hirdessék
az ödipuszi vérrokonság hatalmát?
Amikor játszanak, nincs veszekedés.
Nem is fogják fel: enyém, tied.
És a lovak, mackók s egyéb játékszerek
szabadon vándorolhatnak. Végre.

A többi: hallgatás

(Kodolányi Gyulának)

Az idő
összetört szikla.
Árnyék van bennem: földi dolgok.
Puha álmok hízelegnek.
Az énből csak az énbe jutok.
A kancsó: fegyelem.
Minden, ami hamis, lepereg róla.
Megakad munkájában a Nagy Fordító:
vér folyik az indiánok testéből.
És eképpen szól: jeleket kell találni,
mert az út nem magunk felé nézet

Mindez nem t

Kopár kráterek vo
Csendesek; bújnak
Kertjük kórház;
benne köd csu
mint e kör
Kezük: érintés.
Álmodni: felel

az ébredés üzen
kö
po
első szerelmes vers

a sarokban kígyó s

elsüllyedt harangol

Váradi Gábor

Váradi Gábor: Lomtár

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 9. XXI. évf. 28. sz. 16. lap.

vak alkimistája,
mérnöke akar le
y ma már nem a
nünk, lehetséges-e
tészet, hanem ar
n poézisnek milye
lehetnek, azt a v
, amely a világbar
kban is végbemen
idején, ahogy
en az ellenállási mozgalomban
tvevő költők ismeretében ala-
tta ki sajátos álláspontját, az
telezett költészet egyik jelen-
alakja. Jevgenyij Jevtusenko
g a szófiai nemzetközi íróta-
ozón, éppen a háború veszé-
vel szemben egyre növekvő új-
di ellenállási mozgalom céljai-
beszélt, így: „A művészet vagy
zerelem keltette szenvedések a
kséges szenvedések sorába tar-
nak. Mi azonban egyelőre a
kségtelen szenvedések világá-
élünk, s ezek iszonyatosan le-
ozzák az emberi méltóságot; a
nvedésbe az erőszak különböző
mái kényszerítenek, többek kö-
fenyegető, véres sürít-
." Majd így

lehet mecénásoknak, a létét fönntartó barátoknak és szeretőknek, akár a létére törő társadalomnak is, de soha sem szabad engednie, hogy ez *elkötelezettségét* is meghatározza, vagy azt, hogy elkötelezettségét ez határozza meg. Lekötelezettje lehet divatnak, sikernek, pénznek, vagy akár saját, pillanatnyi tévhitének is — de csak addig a pontig, míg alkotnia nem kell. (Még Adyt is — akinél elvhűbb költőt keveset ismerünk — megingatta egyszer a lekötelezettség ígérete, de nem annyira, hogy emberségében, költőiségében maradandó kárt okozott volna.) A költő, aki azért ír, mert lekötelezett, alapjaiban rendítheti meg az olvasó hitét a költészet igazában,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 OKT 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Váradi Gábor

1021

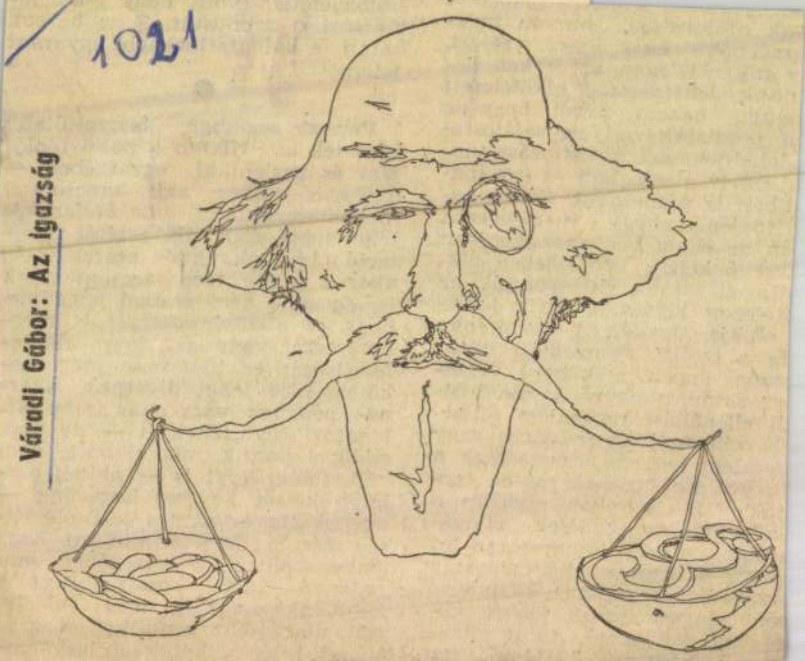

Váradi Gábor: Az igazság

ások egyaránt —, akik kétkedve
éznek a poétára, ha ragaszkodik
emi jogához, s nem csupán a
zavak alkimistája, hanem tuda-
s mérnöke akar lenni. Mégis,
ogy ma már nem arról kell be-
élnünk, lehetséges-e elkötelezett
öltészet, hanem arról, hogy az
yen poézisnek milyen sajátossá-
ai lehetnek, azt a változást tük-
özi, amely a világban és frói ma-
unkban is végbement. Sartre an-
ak idején, ahogy megjegyezte,
pen az ellenállási mozgalomban
észtvevő költők ismeretében ala-
ította ki sajátos álláspontját, az
kötelezett költészet egyik jelen-
s alakja. Jevgenyij Jevtusenko
edig a szófiai nemzetközi íróta-
lkozón, éppen a háború veszé-
vel szemben egyre növekvő új-
ódi ellenállási mozgalom céljai-
ól beszélt, így: „A művészet vagy
szerelem keltette szenvedések a
ükséges szenvedések sorába tar-
znak. Mi azonban egyelőre a
ükségtelen szenvedések világá-
an élünk, s ezek iszonyatosan le-
okozzák az emberi méltóságot; a
envedésbe az erőszak különböző
rmái kényszerítenek, többek kö-
tt ezek fenyegető, véres sürít-
ménye, a háború..." Majd így
lytatja: „Nem létezik magasabb-
ndű hitvallás, mint az ember;

soroljam — a költő által képviselt személyiség és líra olyannyira nélkülözhetetlen volt, hogy elkötelezettségben azonosult. S ez harcot, halált és halhatatlanságot egyaránt jelentett.

●

Vannak azonban bonyolultabb képletek is. Hiszen a költő biológiai és pszichikai egységében — maga is ember, akit kapcsolatai meghatározhatnak. *Lekötelezettje* lehet mecénásoknak, a létét fönntartó barátoknak és szeretőknek, akár a létére törő társadalomnak is, de soha sem szabad engednie, hogy ez *elkötelezettségét* is meghatározza, vagy azt, hogy elkötelezettségét *ez* határozza meg. Lekötelezettje lehet divatnak, sikernek, pénznek, vagy akár saját, pillanatnyi tévhitének is — de csak addig a pontig, míg alkotnia nem kell. (Még Adyt is — akinél elvhűbb költőt keveset ismerünk — megingatta egyszer a lekötelezettség ígérete, de nem annyira, hogy emberségében, költőiségében maradandó kárt okozott volna.) A költő, aki azért ír, mert lekötelezett, alapjaiban rendítheti meg az olvasó hitét a költészet igazában, míg az, akiben ez utóbbi megtestesül, gyakorta kényszerülhet, hogy

kéziratokat, h
fönnmaradtak
mai ember azo
mással semmisí
egy perce még i
így vész el mi
kor is, ha nem
be az idő diale
gát, ha rábízzul
tikus jelenre. A
tesz mást, mi
újabb jelent ves
egy szalagra, n
dozik és csak ha
képes visszaadni
len egy hajótör
ből szigetének
san kikövetkezt
hetetlenül a jöv
hangszórók előtt
lyen korból és
sem, mit akart
nek, ha az elk
géhez akar hű
ségében kell át
nia korát: mult
jével együtt.

S bár ma els
Ady Endrét ünn
idézzem a világ
tó publicista Ad
dalmi háborgás
című 1909-es

(Folytatás

ÁRA: 2,50 Ft

, az előre nyom-
sak a megoldások
ssé, a továbbhala-
jó megoldás. Ha
módon szinte „új-
ez egy tankönyvet,
yűröttsége, „össze-
enére is — többet
jelenteni, jobban
önyv lényegének
mint egy szépen
ötött, hagyományos
osan érdektelen —

amit. A gyerekek
esek. Sokkal értel-
nt azt a felnőttek
gják tanulni — ha
ják —, hogy sok-
an. Van telefon-
ny, van igénytelen,
s dédelgetett ked-
s van olyan is, a
elyikbe bele lehet
ert ez a rendelte-
ként festi le, hogy
„megrongálásából"
ezik szinte végzet-
iti kocsik megron-
gy van. Hogy
gy van, azt egy
n gyorsan megér-

rendjet, érvényes minisztert ren-
delkezés írja elő. Ezzel a rendel-

igazgató

Váradi Gábor

Váradi Gábor: Az igazság

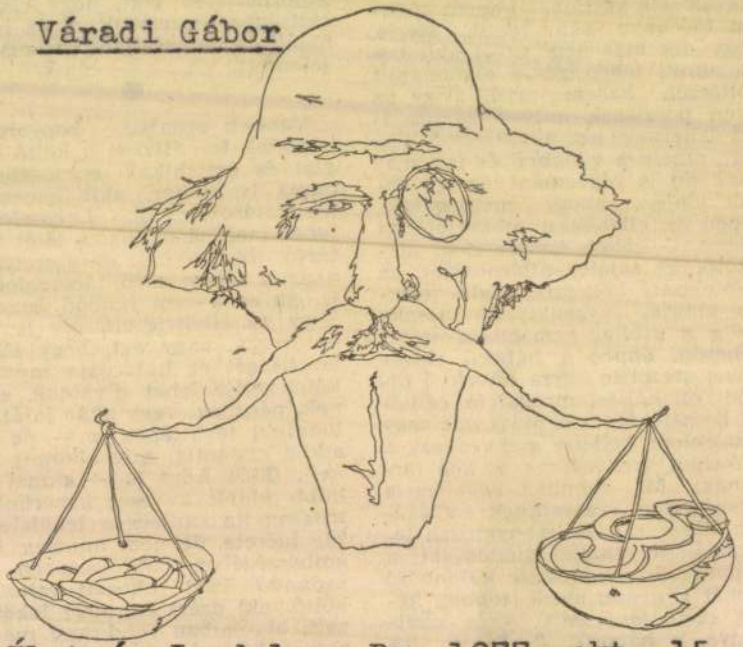

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 15.
XXI. évf. 42. sz. 2. lap.

2

ven események sodrában éltem
n, mi mindent csináltam! Ámde
nközpontúsága ellenére is kívül-
llóként ír a memoáríró, főképpen
nmagán kívül állva és igazi énjé-
ől csak nagyon keveset fölmutat-
a. Távolságot tartva, lehetőleg
objektív" módon látva és láttat-
a írja le azt, ami részvételével
örtént élete során az emberek
özött.

Az orosháziak is így írnak, ám-
e azzal a lényeges különbséggel,
ogy náluk ez nem tudatosan vá-

lesebbe tételenek.

És ki tudja: a mennyiség úgy is átváltódhat majd minőséggé, hogy valamelyik írásmű esetleg igazi irodalomként költözhet be a magyar kultúra kincsesházába.

Csák Gyula

a legigazibb

uj igazságok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1077 DEC 2 4.

ÉLET ÉS IRODALOM

Váradi Gábor

sapjuk magunkat, mert hajla- *renne.)*

1021

Váradi Gábor: Menet

tu fonószemölcsből eregetett,
iálatos hálóban pihen; ez a
óoltár szinte vonzza az áldo-
ait. A hurokhálót szövő fagy-
pókok ragadós nedvet lövell-
áldozatukra, amelytől az
rcképtelenné válik, kínjában
tteti a halált, mely elnézné
g, milyen volt a fájdalom előtt.
Latrodectus nem fajai azonnal
mámormérget vagy görcsöket
ozó, lassú kimúlást kiváltó ned-
t bocsátanak áldozatuk testé-
A nagy háló szelídebb szögle-
t a kecses vitorlapókok szövik;
ek csak véletlenül ölnek s ma-
k gyászolják el vendégüket. De
g enyhül a háló, máris a mér-
s dajkapókok folytatják a szö-
st. Ezek ringatnak. Elringatnak.
nguk is örök álomban élnek,
mukban ölnek. Soha nem éb-
lnek fel. Ártatlanok. Elvará-
olt virágok. Az alakoskodó ka-
lópókok a virágkelyhek lakói,
nük megegyezik a szirmok szí-
ével, lesből, küzdelem nélkül,
elve ölnek. A Ballus depressus
rással terem áldozatán, hálója

Sz. W. klín

És bent? Mi lehet
Egyenes faágyak?
A természet mege
hogy örökre behaj
egymással szembe
spirálban elcsavar
és begörnyedt hát
az ödipuszi vérrol
Amikor játszanak
Nem is fogják fel.
És a lovak, mack
szabadon vándorolhatnak. Végre.

A többi: hallgatás

(Kodolányi Gyulának)

Az idő
összetört szikla.
Árnyék van bennem: földi dolgok.
Puha álmok hízelegnek.
Az énből csak az énbe jutok.
A kancsó: fegyelem.
Minden, ami hamis, lepereg róla.

az ébredés üze

első szerelmes

a sarokban ki

elsüllyedt ha

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JUL 2

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Váradi Gábor

1021

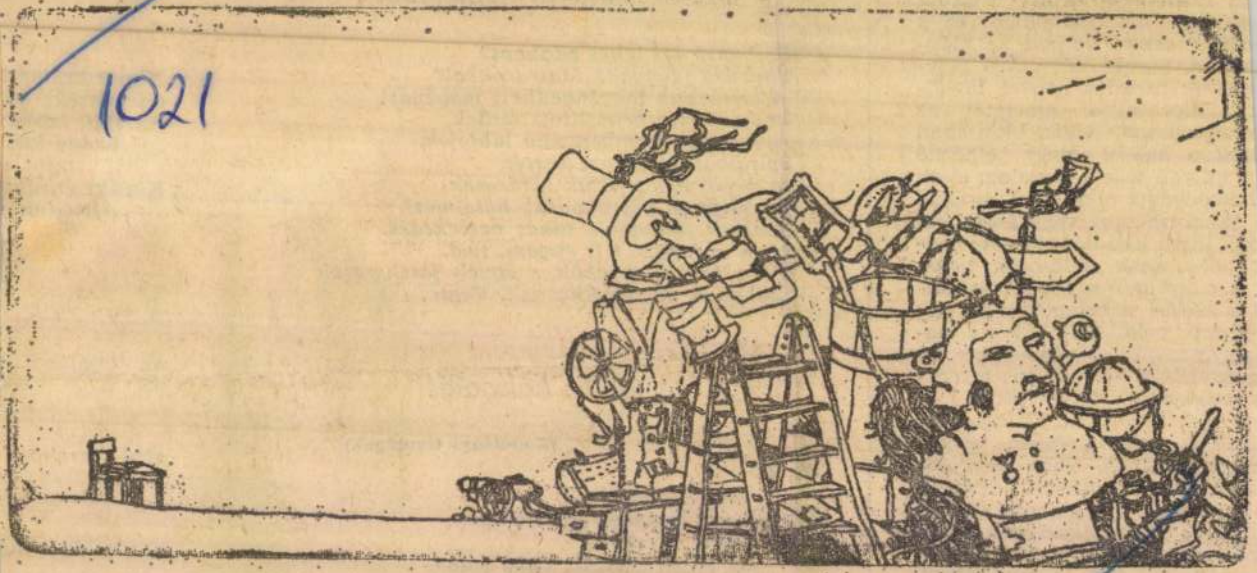

Váradi Gábor: Lomtár

(Móra, 222 old.)

Pályakezdőként először tíz-tizen-
két évesnek szóló gyermekregény-
nyel jelentkezett Viola József.
Majd váratlanul, pár héten belül
megjelent verseskötete, a *Kutya-
szorító*. Ennek fülszövegéből tud-
tuk meg, hogy a szerző — ötven-
éves, bár neve csaknem ismeretlen.
Eddig a *Ne mondj le semmiről*
című lírai antológiában adta közre
egy nagyon különös verscsokrát. A
gyűjteményről kötelességszerűen
megemlékező kritikusok az össze-
állítást furcsálkodva fogadták.
Mintha megijedtek volna tőle.

...rban

csortos, darabos, tudatosan költölet-
len költemények újabb poétikánk
bármelyik markáns irányzatára. A
Kutyaszorító legjellemzőbb vonása
is az *egyenetlenség*. Gondolattöre-
dékekből eszkábált, esetleges szö-
vegek meghökkentően váltakoznak
benne invenciózus részletekkel.
Dilettáns-gyanus, már-már a ma-
kogásig ezoterikus félkésztermékek
keverednek olyan kíváló versek-
kel, amelyek tulajdonával jó né-
hány mai költőnk büszkélkedhetne.

Viola József művészi csúcsteljesítménye a kötetzáró *Hazafelé*. Ebben egyesül két jó képessége: az őszinte önismeret s az okosan író-nikus világszemlélet. A költő józanul felméri saját — periférikus — helyzetét a társadalomban. Megfogalmazza a magányosak elérhetetlennek látszó vágyakozását az emberi közösség, az otthonteremtés harmóniája iránt. A lírai hős lélek-

képest egyértelműen jó ... József gyermekregénye, a *Pisti nem köszön*. Címszereplője afféle nagyvárosi faluszélén él; rokonszenves, élénk fantáziájú, találékony mai gyerek. A természetes eszű, leleményes fiút nem kímélik meg, de nem is bátortalanítják el kellemetlen élettapasztalatai. Valóságos, reális környezetben mutat-
... hősét az író. Közben nem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-728, 390-726

1978 MÁR 4

ÉLET ÉS IRODALOM

Vasadi Gábor

1021

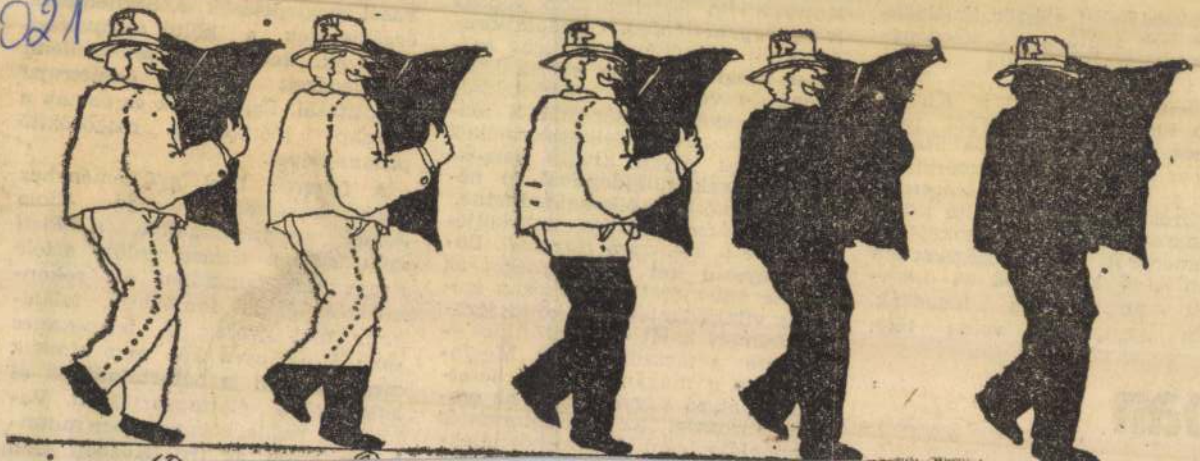

félelem
nem ro-
át a kö-
keskeny,
sombok-
obosszal,
b hely,
a kék
lgő víz-
eket.
csörgést,
is gon-
az erdő
zeme a
kanya-
ok vol-
ott tör-
árdával,
s ő ké-
a moz-
ták há-
orzik a
en volt
y már
anyám,
sit fur-
t is...

a döntés, melyre messzeágazó, számára is ismeretlen törvények késztették, nem hagyott időt latolgatásra, egyértelmű volt. Azzal kezdődött, hogy nem menekült be a várba a többiekkel, kívül maradt, egyedül, és futott a fal tövében, mely hosszú árnyékot vetett a köves mező kikopott füvére. Itt-ott egy lókoponya, emberi csont sárgállott, mert már tíz éve szakadatlanul folyt a háború, és anyja ugyanúgy görnyedt Athéné oltára előtt, mint gyermekkorának pásztora a királyi kocsi közeledtekor, vállán a keselyűvel. Mama, kiáltotta, de Hekabé feketén árnyékolt szeme már mindent látott, némán félrefordította fejét, hideg szél zúgott végig a folyosón, az oszlopok közt.

Ahogy ez az utolsó emlék felidéződött Hektórban, belátta, fölösleges futnia tovább. Hiszen Akhilleusz elől talán még elfuthatna, de itt másról van szó, és nincs könyörület. Persze, csak futott volna tovább, kifulladva, nevetségesen ingadozva, tántorogva vitte volna az életösztön, ha nem áll eléje váratlanul lándzsával kezében Déiphobosz, a szőkefürtű testvér. Tóri, itt vagyok!

Nem futott tovább Hektór. Megállt, szembefordult az üldözővel, hiszen már nem volt egyedül. Dobásra emelte dárdáját, és ekkor a szkaiai kapun meglátott két keselyűt. Hess! Kiáltotta. Hess! Odavágta a dárdát. Az undok dögök lassú szárnycsapással föl-

tele zabálom magam függy
amíg meg nem halok.

Míg látom azt a két zsilett
ezüst borotvával ezüst haj
apánk kezdi, te folytatod
csillagos koponyám irányo

Most jöttem meg Szibériá
most jöttem meg anyánkt
most kéne menni hozzád,
elszomorít az orcád-Magy

Ebben a szigligeti s
1978-ban

Mikor 1955-ben a tapolcai gimná
elbicikliztem hozzád kölcsönvett
most ülni abban az udvarházba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 AUG 5
ÉLET ÉS IRODALOM

Váradi Gábor

Deák Arpáddal, a gimnazium igazgatójával a Piroska presszóban találkozunk. A kávézó majdnem barátságos. Csak egy kis

A földvári kertkultúra maholnap a múlté. A beltelkek egy ré-

Eddig a jó… bérszínvonalát tekintették meglevőnek, most az átlagot számítják.

1021

Váradi Gábor: Muzsikusok

a káprá-

a félelem
nem ro-
a át a kö-
n keskeny,
a sombok-
phobosszal,
jobb hely,
ait, a kék
ózölgő víz-
nyeket.
a csörgést,
ra is gon-
ál, az erdő
, szeme a
em kanya-

lanol
itszott tor-
dárdával,
é, és ő ké-
yt a moz-
tották há-
t porzik a

degen volt
hogy már
az anyám,
kicsit fur-
emet is...

dat, fiacs-
, de annyi

gett, a választás súlyát nem kellett cipelnie, a döntés, melyre messzeágazó, számára is ismeretlen törvények késztették, nem hagyott időt latolgatásra, egyértelmű volt. Azzal kezdődött, hogy nem menekült be a várba a többiekkel, kívül maradt, egyedül, és futott a fal tövében, mely hosszú árnyékot vetett a köves mező kikopott füvére. Itt-ott egy lókoponya, emberi csont sárgállott, mert már tíz éve szakadatlanul folyt a háború, és anyja ugyanúgy görnyedt Athéné oltára előtt, mint gyermekkorának pásztora a királyi kocsi közeledtekor, vállán a keselyűvel. Mama, kiáltotta, de Hekabé feketén árnyékolt szeme már mindent látott, némán félrefordította fejét, hideg szél zúgott végig a folyosón, az oszlopok közt.

Ahogy az az utolsó emlék felidéződött Hektorban, belátta, fölösleges futnia tovább. Hiszen Akhilleusz elől talán még elfuthatna, de itt másról van szó, és nincs könyörület. Persze, csak futott volna tovább, kifulladva, nevetségesen ingadozva, tántorogva vitte volna az életösztön, ha nem áll eléje váratlanul lándzsával kezében Déiphobosz, a szőkefürtű testvér. Tóri, itt vagyok!

Nem futott tovább Hektór. Megállt, szembefordult az üldözővel, hiszen már nem volt egyedül. Dobásra emelte dárdáját, és ekkor a szkaiai kapun meglátott két keselyűt. Hess! Kiáltotta. Hess! Odavágta a dárdát. Az undok dögök lassú szárnycsapással fölszálltak, és egyszerre értelmet nyert minden. Látod, testvérkém, súgta olyan hangsúllyal, mint mikor gyermekkorukban a vérbükk ol-

Állok fölötted,
szamár legelheti igy a fűve
mit magából a föld kifaka
gyökér, halott, halott.

Elmondhatatlan, hogyan k
de tudom, mert földé vagy
tele zabálom magam fűgy
amíg meg nem halok.

Míg látom azt a két zsilett
ezüst borotvával ezüst haj
apánk kezdi, te folytatod
csillagos koponyám irány

t jöttem meg Szibériá
t jöttem meg anyánkt
most kéne menni hozzád,
elszomorít az orcád-Magy

Ebben a szigligeti s
1978-ban

Mikor 1955-ben a tapolcai gimn
elbicikliztem hozzád kölcsönvet
most ülni abban az udvarházba

belülről kifelé néznem,
most járni abban a szobában,
ahol fattyúnak mondtak téged

igazgatójával a Piroska presszóban találkozunk. A kávézó majdnem barátságos. Graf egy kis

A földvári kertkultúra mahol-nap a múlté. A beltelkek egy ré-

Eddig a jobban fizető gazdaság bérszínvonalát tekintették meglevőnek, most az átlagot számítják.

Váradi Gábor

Élet és Irodalom, Bp. 1978. aug. 5.
Váradi Gábor: Muzsikusok
XXII. évf. 31. sz. 16. lap.

csönd kellene, de az épület előtt, az 52-es úton, most tetőzik a for-

szét már nem művelik. A három helyi szövetkezet együttvéve is ke-

Az egyesült szövetkezet rajthelyzete rosszabb a korábbinál.

tikusabb beletörődéssel ismeri el magáénak.

A pátriárka — a Száz év magány Aureliano Buendía ezredesének ikeralakja: a liberális hadvezéré, aki néhány vonásában Latin-Amerika kontinentális forradalmárát, Bolivárt mintázza. Csakhogy míg Aureliano Buendía kudarcra ítélt polgárháborúi után, győzelmeiben is vesztessé csömörlötten visszavonul, A pátriárka alkonyának központi figurája, fő-„hőse" valamikor a múlt kútjának fenekén, a láthatatlan, ismeretlen előidőkben, félelemtől és lelkiismeretfurdalástól megpecsételt-megbélyegzett külföldi segítség, amerikai tengerészgyalogosok támogatása révén *győz*.

Úgy tetszik, ez a győzelem az eredendő bűn, amitől a hatalom véres és kegyetlen, önépítő-önpusztító gépezete beindul. De minél előbbre és minél mélyebbre halad az olvasó ennek a hatalomnak a megismerésében, annál világosabbá válik, hogy a pátriárka óriásivá, emberfelettivé növesztett egyénisége csupán elhanyagolható változó az őt fölemelő viszonyok egyensúly-rendszerében. Hogy nem ő

Fuentes, Alejo Carpentier, meg Neruda és Guillén elkötelezett realizmusa nélkül. Ez az eszmei töltés, ez az elkötelezett realizmus adja Márquez epikájának tartalmi magvát. Plebejus szemlélet ez, nem „közérthetőségre" apelláló stílrealizmus. Realista szemléletmód, amelynek nincs szüksége aprólékos magyarázkodásra, mert egylényegű annak a közösségnek a szemléletmódjával, amelyhez elkötelezte magát. Ezért engedheti meg magának, hogy több legyen mint a valóság felszínének szóbeli másolata. Hogy olyan bonyolult verbális helyzeteket is teremtsen, amilyenek az élet hétköznapi gyakorlatában nem jönnek ugyan érte, de amelyek megfelelnek annak a kusza, egyszerre reménytkeltő és ijesztő valóságnak, ami a mai ember. Akit egy másik latin-amerikai művészóriás, Siqueiros — A század arca című képén — formátlan kötömb-ábrázattal, könyörgésre előrenyújtott, üres tenyérrel festett meg.

Már ké
ső köteté
hagyó es
a falu-él
ről jötte
nélkül.
magyarrá
ság lehet
tán épp
— nem
kat, s ne
valamely
kasztásra
madik kö
tetszik:
epatírozá
jezés. Mé
bontás ö
nem az
szögből,
ból táplá
nyos tec
lított es
fejezze.

Rapszodikusan, Url

Egy évtizeddel ezelőtt, ötvene- Gor

Váradi Gábor

Váradi Gábor: Telefon

Élet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 9.
XXII. évf. 36. sz. 9. lap.

hol az ember úgy érzi, hogy nem fontos az *én*, csak az a fontos, hogy valaki mindig álljon a Szent Márk téren és hallgassa az óraütést. Velence, ahol érzed, hogy hat óra tizenöt perc is része a végtelennek.

Velence II.

■ *Dávid Antal: Erdély nagy romlása. A sárkány papja 433 old.; A boldogított ország 377 old.; Fordul az idő 457 old.*

Írnom kell — ha csak futtában is — erről a könyvfolyamról, hogy szabadulhassak tőle; mert aki elolvassa, úgy érzi, mintha belelélegzett volna a magyar történelem szörnyű barlangi levegőjébe, s nehezen képes belőle visszajutni a napvilágra.

A különös az, hogy a Móra Könyvkiadó adta ki, s az van ráírva: 13 éven felülieknek. Én azt mondom: szép, hogy a Móra elvállalta, hiszen azt is ráírhatták volna, hogy 40 éven felülieknek, mert semmi ifjúsági jellege nincs, hacsak az nem, ami közös benne az ifjúságé lett Jókai-, Gárdonyi-regényekkel. Hogy az ifjúságot — vagy az ifjúságot is — érdekelte mindenkor a történelem.

Hanem ebben a három könyvben nincsen se kaland, se roman-

zenhetedik századra forduló sadalom — szinte szociogr pontosságú rajzát. Nemcsak jedelmek, meg más, a történe ben is megírt alakjai valós sak, a közemberek is. Életü maguk tudományos preciz hitelességével; még a regén Vásárhelyi Mózes feljegyzés Szamosközi István valóság megmaradt egykorú feljegyz

„A föld népe rettenes nag degségben az erdőkbe, havasokba, hegyekbe szorult. Nem találának maguknak rejteket, erdőkben is felkutatták őket, nagy kegyetlenségeket rajtuk tesznek, sokakat tűzzel égetnek, sokaknak fejét megtekerik, hogy a szemük a fejükből kiomlott; azután sokat láttunk, hogy koldultak, akik azelőtt marhás emberek voltak, és jól bírták magukat; sokakat tüzes vassal égettenek, parazsával, tüzes hamuval hátukat, hasukat égették. Szíjat metszettek játékból soknak hátokból, ezt elnevez-

voltak. Hát a török, hát a tatár, hát a havaselvi Mihály vajda martalócai. S a tízezerszám rablláncra fűzöttek, rabszolgának, gályarabnak hurcolt férfiak, török-janicsár-szülni elhurcolt asszonyoknak a sorsa. Hiteles könyv:

bony
szeh
s ebl
kai ö
talé

De
tudat
gába
Hive
fogac
redzk
tye C
elhur
kely

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 MÁR 4
ÉLET ÉS IRODALOM

Váradi Gábor

1021

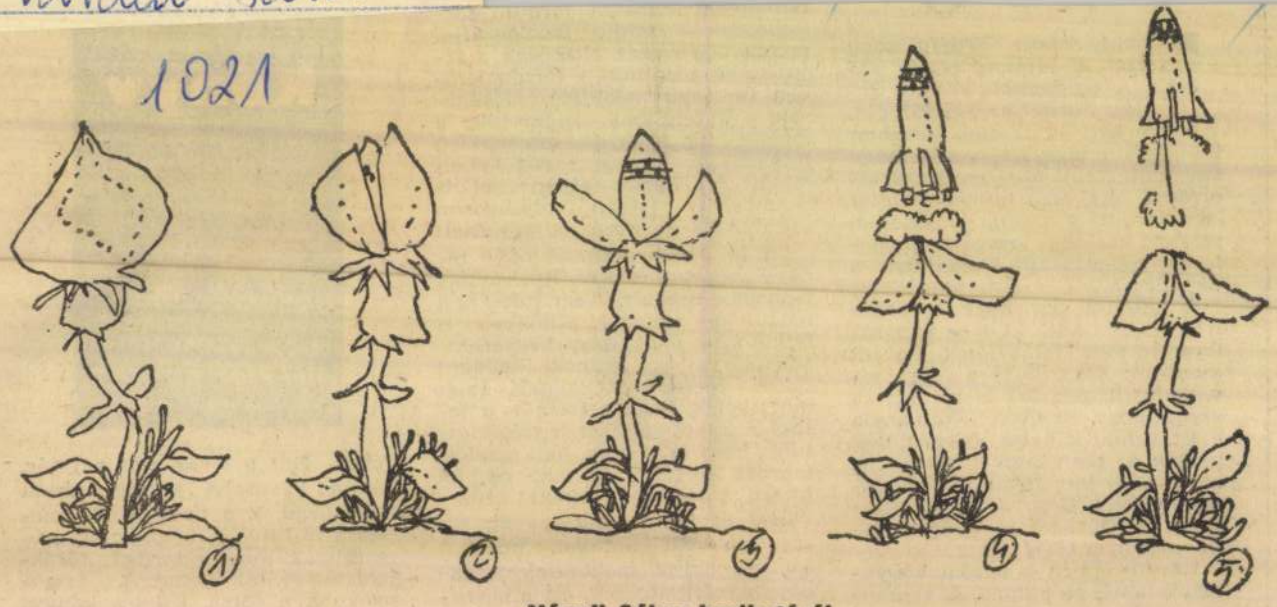

Váradi Gábor karikatúrái

IYE (II.)

azt feszegesse, amit az éppen soron levő elfed, ami az előtérben álló másik oldala, a gyakorlati megvalósítás ezernyi bonyodalmába vesző jelenben a jövő? Nem ezt a jogát kell kétkedve méricskélni, hanem azt kell vizsgálni, helytállóak-e tovatekintő meglátásai, menynyire termékenyítik, ösztönzik az előrehaladást. Elgondolkodni valónk, vitatkozni valónk ebben van.

●

Mert miben is váltott Illyés nézőpontot, ha összevetjük a nemzeti kérdésben korábban vallottakkal? Akkoriban minden fejtegetésének mélyén ott volt az intelem: a nemzetről csak az szólhat, aki —, nevezetesen, hogy a mai magyar társadalom nem viseltetik közömbösen egyetlen „sorsproblémával" szemben sem, még ha sok tekintetben másként látja is létrejöttük okát és ennek megfelelően orvoslásuk módját. Amire ehelyütt válaszolni kell, az általánosabb és átfogóbb — az idézett verssel szólva az a kérdés, hogy Illyés ezzel a hangsúlyváltásával, a szociálison túlmutató nemzeti mozzanatok előtérbe állításával azt a *„mindent kihívó"*, *„jó előörs módjára kivágtató"* igazságot ragadta-e meg, amit *„ha megtagad a fél világ, annál igazabb"* — vagyis annál inkább a kor és a forradalom igazsága. Ez az újabb illyési publicistika megítélésének kulcskérdése, hisz az bizonyos, hogy már vagy másfél évtizede ezek a problémák töltik meg Illyés gondolatvilágát, mindenhonnan, olykor már görcsösen hozzájuk tér vissza, rájuk tereli a figyelmet. (*„Mert milyen az az igazság, mely úr / akar csak lenni, bárha zsarnokul?"* — a verssel szólva olykor már ez jut eszébe az olvasónak. Oly mértékben váltak úrrá Illyésen, szinte zsarnokul ezek az igazságai, hogy már azt kívánnánk: valami *„könnyen megtámadható igazság"* vágtasson [illegible] valami *lenge lény"* hív-

sajátos belső világától, mozgásának öntörvényétől függetlenül megítélni. Ennek ismeretében még talán előre ki is lehetett volna számítani mai pályáját, azt, hogy aki a nemzet egyik nagy szociális lelkiismeretébresztőjeként indult el, a szocializmus nemzeti lelkiismeretébresztőjének szerepére vált majd át. Ha igaz, hogy *benne* találkoztak a haladás erővonalai, nem volt-e logikus, hogy, a nagy *szociális-politikai* fordulat után *benne* sűrűsödtek az aggályok, hogy de mi lesz a *nemzettel* egyébiránt, a nemzeti tudat keringésével, a hajszálgyökerektől a törzsig és az ágakig? Azt hiszem, van ebben logika, alkotáslélektanilag mindenképpen. Ami azonban nem ment fel bennünket az alól, hogy meglátásait, érzékléseit szembesítsük más tapasztalatokkal.

Példákkal is bizonyítani lehet, mennyire kategorikus és éles az a vonal, amellyel elválasztja egymástól azt, ami a nép történetében a társadalmi rendszer, a politikai és szociális struktúrák változásával függ össze, attól, ami független tőlük. Gondolok például a népszaporodásra. Negyven éve, amikor ugyancsak izgatták a demográfia kérdései, kereken kijelentette: *Az egyke oka pusztán*

Váradi Gábor

Váradi Gábor: Dél

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 12.
XXI. évf. 7. sz. 4. lap.

az író. Nem
elődik többé;
déseket (ma-
inkább elin-
aszokat. Rá-
gyedüli, aki
s fölismeri:
úgy segít, ha
vel.

azoknak a
k, akikben a

nemcsak kirándulásképp ruccan el egy-egy riportútra, hanem tudatos, hosszú távú programként. Beutazza Szlovákiát, kihalóban levő mesterségek, feledésbe merülő népszokások, megörökítésre méltó emberi sorsok rögzítése kedvéért. Faragókat, halászokat faggat életükről, megidézi a régi fonóbeli életet, meginterjúvolja a csehszlovákiai magyar színjátszás jeles képviselőit. Ezek a színes, mégis végtelenül ténytisztelő írások töltik meg a *Liliomos kürtök* című riportkötet felét.

lanata volt! —, s így bemutatni élete tragikumát. Ez az eljárás kevesebb festőiséget, de nagyobb lélektani elmélyülést s az erdélyi társadalom ellentmondásainak igazi átélését kívánta volna.

Az író a második lehetséges megoldást választotta: tablót nyújtani az egész korról, a művelt Hollandiáról, az elmaradt Erdélyről, a vergődő Apáczairól. De éppen ebben a törekvésben nyilatkozik meg a könyv gyengesége. Csak utalásokat kapunk, korrajz helyett retorikát, arcok helyett

KORAI ÖREGSÉG

Az utóbbi években egyre többet foglalkozom a halállal, az öregséggel és a nyugdíjjal. A halál nemcsak az én korosztályom problémája. Minden orvos naponta szembenéz vele, küzd ellene sokszor sikerrel, még többször si-

ba (ki önként, ki nem) azok, akik elfáradtak, de azok is, akik még nagyon sokat tudnának segíteni. „Ha beteg lennék, X. Y.-nal operáltatnám meg magam" — gondolom. „Siess a betegséggel, mert január elseje után X. Y. már nyugdíjban lesz." Rövid néhány

Az erre vor
frja elő a 6
nyugdíjazásá
kától való e
lenére az o
ségben nyug
munkakörül
között eredı
gozhatnának
biztosítanak.
egészségügyb

Váradi Gábor

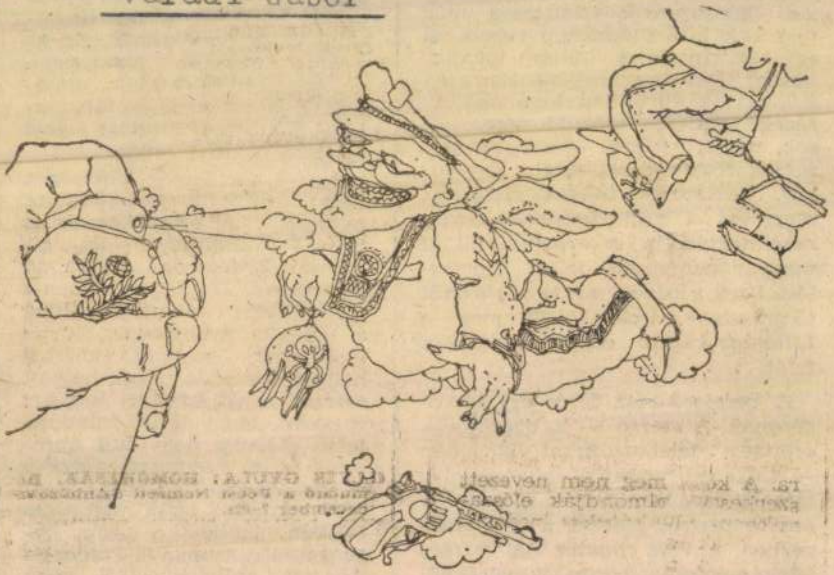

Váradi Gábor: Spray

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec. 8.
XXIII. évf. 49. sz. 9. lap.

IYE (II.)

azt feszegesse, amit az éppen soron levő elfed, ami az előtérben álló másik oldala, a gyakorlati megvalósítás ezernyi bonyodalmába vesző jelenben a jövő? Nem ezt a jogát kell kétkedve méricskélni, hanem azt kell vizsgálni, helytállóak-e tovatekintő meglátásai, menynyire termékenyítik, ösztönzik az előrehaladást. Elgondolkodni valónk, vitatkozni valónk ebben van,

—, nevezetesen, hogy a mai magyar társadalom nem viseltetik közömbösen egyetlen „sorsproblémával" szemben sem, még ha sok tekintetben másként látja is létrejöttük okát és ennek megfelelően orvoslásuk módját. Amire ehelyütt válaszolni kell, az általánosabb és átfogóbb — az idézett verssel szólva az a kérdés, hogy Illyés ezzel a hangsúlyváltásával, a szociálison túlmutató nemzeti mozzanatok előtérbe állításával azt a *„mindent kihivó", „jó előőrs módjára kivágtató"* igazságot ragadta-e meg, amit *„ha megtagad a fél világ, annál igazabb"* — vagyis annál inkább a kor és a forradalom igazsága. Ez az újabb illyési publicistika megítélésének kulcskérdése, hisz az bizonyos, hogy már vagy másfél évtizede ezek a problémák töltik meg Illyés gondolatvilágát, mindenhonnan, olykor már görcsösen hozzájuk tér vissza, rájuk tereli a figyelmet. (*„Mert milyen az az igazság, mely úr / akar csak lenni, bárha szegényül?"* — a vers-

sajátos belső világától, mozgásának öntörvényétől függetlenül megítélni. Ennek ismeretében még talán előre ki is lehetett volna számítani mai pályáját, azt, hogy aki a nemzet egyik nagy szociális lelkiismeretébresztőjeként indult el, a szocializmus nemzeti lelkiismeretébresztőjének szerepére vált majd át. Ha igaz, hogy *benne* találkoztak a haladás erővonalai, nem volt-e logikus, hogy, a nagy *szociális-politikai* fordulat után *benne* sűrűsödtek az aggályok, hogy de mi lesz a *nemzettel* egyébiránt, a nemzeti tudat keringésével, a hajszálgyökerektől a törzsig és az ágakig? Azt hiszem, van ebben logika, alkotáslélektanilag mindenképpen. Ami azonban nem ment fel bennünket az alól, hogy meglátásait, érzékléseit szembesítsük más tapasztalatokkal.

Példákkal is bizonyítani lehet, mennyire kategorikus és éles az a vonal, amellyel elválasztja egymástól azt, ami a nép történetében a társadalmi rendszer a poli-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 FEB 12
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Váradi Gábor

1021

Váradi Gábor: Dél

ÍGY?

a tízórás mise?
vitték valamire.
rádióbemondó
-ott, váltottunk
zték meg, hogy
an fogytak iro-
zrevettem, hogy
gben olyan he-
a prózát, hogy
an hallották ki
k és tiszteleté-

ilyozom: átme-
özben figyelem
Ok korábban is
szóló írásaimat
yzések az utol-
ő padból cím-
tte, hogy egyi-
kellene szer-

Orgyesz Imre: (ré)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1978 DEC 30

Váradi Gábor
1021

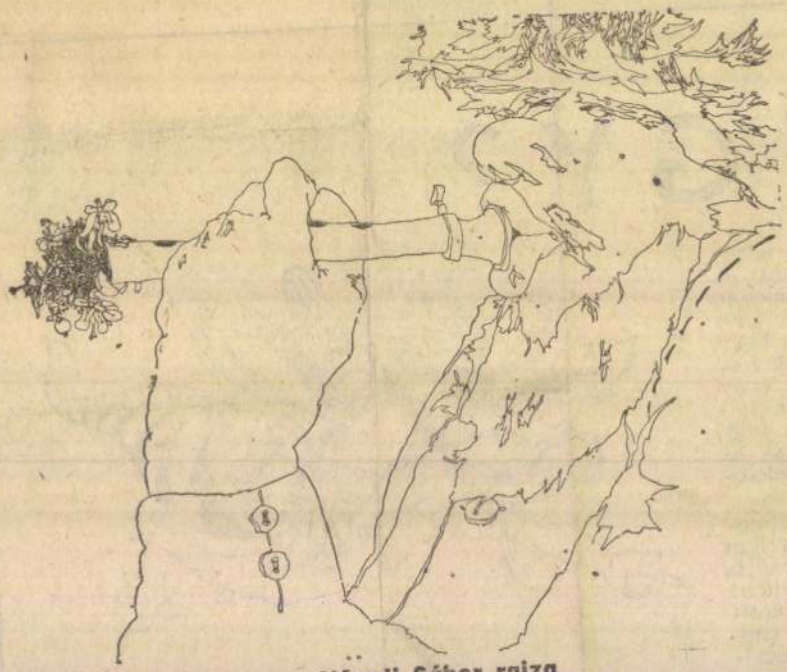

Váradi Gábor rajza

tikusabb be[illegible]déssel
magáénak.

A pátriárka — a Sz
gány Aureliano Buendí
nek ikeralakja: a liber
zéré, aki néhány vonás
Amerika kontinentális
rát, Bolivárt mintázza.
míg Aureliano Buendí
ítélt polgárháborúi utá
meiben is vesztessé c
visszavonul, A pátriárk
nak központi figurája,
valamikor a múlt kútjának fenekén, a láthatatlan, ismeretlen előidőkben, félelemtől és lelkiismeretfurdalástól megpecsételt-megbélyegzett külföldi segítség, amerikai tengerészgyalogosok támogatása révén *győz*.

Úgy tetszik, ez a győzelem az

korlatában nem jönnek ugyan érte, de amelyek megfelelnek annak a kusza, egyszerre reménytkeltő és ijesztő valóságnak, ami a mai ember. Akit egy másik latin-amerikai művészóriás, Siqueiros — A század arca című képén — formátlan kőtömb-ábrázattal, könyör-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

1978 SEP 9

ÉLET ÉS IRODALOM

Váradi Gábor

1021

Váradi Gábor: Telefon

ha Babilónt, a szomszédos nagyhatalmat kellett volna ócsárolnia, akkor nyilván nem vonakodik, már csak hazafias kötelességtudatból sem. Ámbár mindenképp hálátlan feladat prófétának lenni; rövid idő alatt beleun az ember, ha folyton egyvalami ellen kell prédikálnia. Tudom tapasztalatból.

Végül is eljutottam valahogy Ninivébe, persze ez már nem asszír város, hanem arab, és Moszulnak hívják. Kellemdús hely. A szálloda is arab, sőt nagyon arab, sokkal jobb, mint a korábban tapasztalt európai-keleti hibrid. A kerthelyiségben ülve érzem először, hogy ez már végérvényesen Irak. Pár kilométerre van ide Dur Sarrukin, délre, kicsit messzebb, Nimród (vagy Nimrud) és Assur; itt, a közvetlen közelben, pár utcával arrébb Szankherib legendás palotája. Közvetlenül az orrom előtt pedig egy Philips márkájú színes televízió, s vajon mit látni benne?

A Lolka—Bolka-sorozat egyik epizódját.

Mindeközben arab sört iszom (a legjobb nyugati márkákkal vetekszik és jéghideg), kebabot eszem (kiváló), egy üveg arak vár a szobámban, ahol olyan keleti szőnyegek hevernek a kőpadlón, melyeknek darabjáért húszezret adna ná-

mindinkább rokonszenvezek vele.

*

Pár nappal később, Bagdadban. Luxusszálló, teremnyi szoba, valódi ébenfa íróasztal, légkondicionálás. Philips hűtőszekrény és televízió. Nem színes, de a képminősége pazar. Hadd szóljon. Igaz, nem azért utaztam a Tigris és az Eufrátesz vidékére, hogy tévét nézzek, mi több, az itt található dolgok közül ez érdekel a legkevésbé, de ha már van egy üres estém, egye fene. Az asztalon arak, nagy bödön jég, ásványvíz. Lássuk a medvét.

Mit tesz Isten, a medve jön. Itt

még egy lapáttal, mert másfél évre, az asszony dobálódzására is emlékszik, akkor hát szüret, szögezte le magában, ha ilyen jóba vagyunk, minden simán fog men-

Váradi Gábor

ÉSE.

Váradi Gábor: Múltidő

Élet és Irodalom, Bp. 1978. okt. 28.
XXII. évf. 43. sz. 14. lap.

ni, addig se pangjon az asztaltam magam is, is- ni, egyszeriben magára talált, ó, az a dobálás, nem volt az komoly, illetve olyan értelemben igen, hogy az imádatemat

ÍGY?

Franyó István

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 30.
XXII. évf. 52. sz. 12. lap.

Oravecz Imre: (ré)

ré
gen
i
lyen
verse
ket de
aztán
a papírtakarékosság

Váradi Gábor

Váradi Gábor rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 30.
~~SZERVÁC JÓZSEF PARÓDIÁI~~
XXII. évf. 52. sz. 11. lap.
A tuloldalon l[redacted] lásd: Franyó István
"Képtelen kép- ződmények c.rajzát.

~~Ősi lovasnemzet sarja. Csekáj nevű kedvenc vesszőparipája hátán fiatalon belovagolt a fővárosba. Miután végleg felhagyott azzal a gondolattal, hogy kosárlabdázó lesz, sokáig ingadozott az~~

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Váradi Gábor, grafikus
A SZOT munkatársa

1981. febr. 26.

1021

Bartók Galéria: építészhallgatók kiállítása

Meghökkentően jó anyag

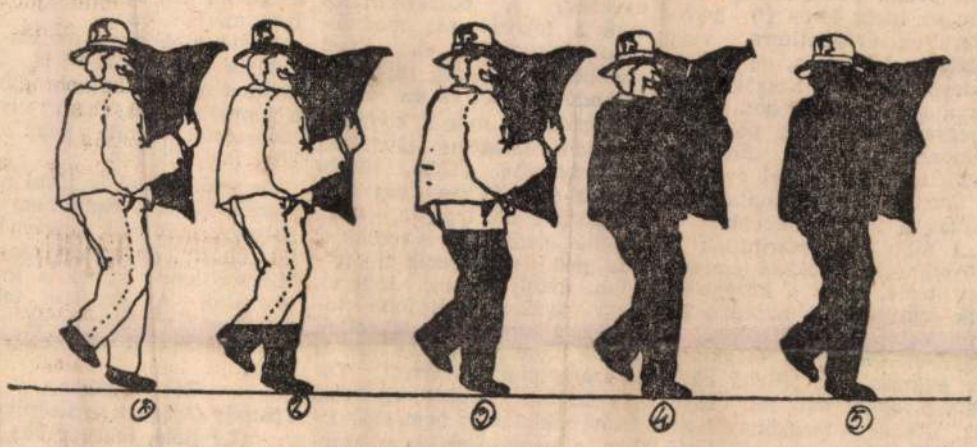

VÁRADI GÁBOR: „A HÍR" (TUSRAJZ)

Perspektíva címmel rendezett kiállítást a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kara a hallgatók munkáiból. Meghökkentően jó anyag gyűlt össze. A rajzi tanszék tavalyi pályázatára húszan jelentkeztek, s ők képezik magját a kiállítógárdának, — s vitatható, de következetességre való tény —, hogy csak ők kerülhettek be az esemény katalógusába is. (Lehet, hogy ebben közrejátszott a katalógus nyomdai átfutási ideje? Voltak, akik az utolsó pillanatokban határozták el magukat a részvételre, nyilván jóval a katalógus nyomdába adása után.) Így a harmada kiállítógárda, s nem is a rosszabbik harmada, kimaradt e fontos dokumentumból. A kiállítás színvonalának talán egyetlen igazi „amatőr" vonása, amelyet a szervezők maguk határoztak így meg, hogy a művészet sok területéről próbál ízelítőt adni.

Néhány kiállítási tárgy messze a kiállítás színvonala alatt marad. Pompás ötletek garmadát veti be a dús fantáziával, és műszaki érzékkel megáldott Bihari Zoltán, akinek itt például, nyugati lapok mintájára, — de a tervezés törvényszerűségeinek alapos ismerete nélkül elkészített ülőbútorai a laikusok számára vizuálisan élményt jelentenek, de ha megtudják, hogy maga az alkotó sem javasolja használatukat, mert súlypontjuk nem jó helyre került, vagy csak könnyebb emberek részére használhatók, bizony csalódnak. Szintén „csak" jó ötlet a bélésvászonból kiszabott asztalterítő és szalvéta együttes, és a könyökcsőből tákolt, de kevésbé praktikus lámpa is.

A kiállítás erőssége a grafikai anyag, s talán azért, mert a karon felvételizni kell rajzból, talán azért, mert ezen a területen tud legtöbb segítséget, szakmai tanácsot nyújtani a tanszék. Mégis volt, aki szobrokat állított ki, s úgy érzem, Rékási Csaba munkájának színvonala a gipsznél nemesebb anyagot is megérdemelne.

Csak a ki nem használt lehetőség villant föl a kiállított kerámiagarnitúrán, amely forma- és színvilágával amolyan se szamár, se ló képet festett. Villanykemence, korong, azaz eszköz van az építészkaron, de úgy látszik ilyen tehetségek még nem forrtak ki. A kiállítás legerősebb egyéniségei kétségtelenül a grafikusok, köztük is Varga Zoltán és Váradi Gábor, akik sajátos stílusukkal tűnnek fel.

Biztatóan ötletes és kreatív munkát is emelték a kiállítás rangját, megéreztetve, hogy igazán otthonosan mégiscsak a tudományhoz is kapcsolódó területen mozognak a hallgatók. Dési Gyula egy kirakatrendezéshez használatos elemet fedezett fel, és emelt a kombinációs játék rangjára, míg Major György kockája ötletes. Csupán a kifüggesztett kezelési utasítás megvalósításának feltételeit kellene tökéletesíteni, hogy valóban gondolkodásra, és nem a működéssel kapcsolatos töprengésre késztessen műve.

Jó gondolat volt elhatározni a kiállítást és szép tett, hogy megvalósították. E kritika zsörtölődő megjegyzései inkább a művek rangsorának kialakításához igyekeznek hozzájárulni (bár szerényen; hiszen az építészkaron szakértőbb kritikusok vannak nálunk) de színvonalasnak ítélik magát a tárlatot. Együtt reménykedünk a megnyitó beszédet mondó Balogh István tanszékvezetővel abban, hogy a kiállítás remélhetően egy meginduló sorozat kezdete volt.

Pálinkás László

Még valami

E kiállítás tervéről, gondolatáról 1981 tavaszán hallottunk először, az újonnan megválasztott kari KISZ-vezetőség egyes tagjaitól. Azokban a napokban, amikor kétség és remény közt hánykolódtak: érdemes-e vállalniuk funkciót és felelősséget, tudnak-e tenni valami értelmeset, úrrá lesznek-e közönyön és ellenszenven, amit nem ők érdemeltek ki, mégis ők élveznek, telik-e tanulás mellett az idejükből, erejükből az istentelenül nehéz, nem látványos nem hálás építészkari közösségi munkára. Ennek a kiállításnak a gondolata azt a közérzetet képviselte, hogy igen, ilyesminek volna értelme. Igen, ilyen dolgokért lehet és kell harcolni.

És sokáig azt hittük, semmi sem lesz belőle. Az ilyesmi nem megy tanszék és tanár vállalkozása, áldozata nélkül, jó ötleteket könnyű kigondolni, az igényt meg lehet fogalmazni, de azt a sok tanári munkaórát nem varázsolhatja elő a diáklelkesedés. Hanem a tanszék beszállt a ringbe. Meghirdette a pályázatot. És megvan a kiállítás, a színvonalas, igazi kiállítás.

A munkák díjazására 10 ezer forintot fordítanak. 5 ezret a kar vezetősége fizet ebből, 4 ezret a kari KISZ a jutalomkeretéből, ezret a KISZ egyetemi bizottsága közművelődési pénzéből.

Erre az egészre nem lehet mást mondani, csak azt, hogy igen, igen, igen.

És nagyon kellene, hogy folytatása legyen.

(salgó)

RÉKÁSI CSABA SZOBRA (PATINÁZOTT GIPSZ)
(Fotó: Pálinkás László)

...keny...

ra ment, hogy nem volt csaja. ondta, hogy a második tréfa n szemétség volt, de szerin- e hülye, azt nem lehet más- teni.

ákról beszélgettünk amikor lom már, összehordtunk min- ldítottunk mindenfélét. Lát- és mindjárt ugratni kezdtük, pénzért. Először azt mondta, de aztán megint valami baj vel és hajlandó volt velünk sze nem adott, amikor újra piáért, de azért a boltba el- en jutott eszünkbe, hogy meg ünk ezt a zsugori majmot. i különös ötletünk, csak úgy

hogy ingyen elvisszük egy

a a Rottenbiller utcába (Ettől hihető lett az egész). Mondtuk, l semmibe, mi fizetjük, 1500 k. Gyorsan kértünk 3 ötszá- pénzből, becsszóra reggelig. A an meghatódott. Egy kicsit iú, szerintem a feléből jön ki

uk, hogy jó lenne előtte vala- inni, meg hogy nem volna ázasokat felváltani, merthogy an csak ötszázassal fizet. Rög- gy neki van aprója, kétszáz a bulira. Mondtuk neki, hogy ni, föl is vettük a vizsgázóöl- on gyorsan végigfutott a hír, n vett észre semmit, annyian nk mögött. Kimentünk a Ver- san elittuk a pénzét. Közben érdezgettük, milyen csajt sze- ácsokat adtunk, hogyan kell viselkedni. Aztán kitaláltuk, észegnek tettetjük magunkat, em tud kupiba menni. Lees- l, úgy tettünk, mintha hány- ncse, hogy haver volt a pin- mai napig sem hiszi el, hogy

r két hete nem láttuk. Úgy an, az anyjáéknál, kicsit az k bukás.

még be van fizetve, de már- nie a holmiját. Kíváncsi va- érte. Olyat is hallottam, hogy ást kapott.

eny volt.

n tegnap turkáltunk, hátha dugi kajája. Képzeld talál- bászt, már kezdett penészed-

(Miksa)

egszervezni, arra itt van a agyváros körülöttünk. Nem zolgáltatást kell adnunk, ha- em minőséget, különleges mi- őséget, amely a mi felelősség- körünkbe tartozó tevékeny- égek sajátos eszközeivel, yelvén keresi a válaszokat az gyetem közegében határozot- n körvonalazódó problémák- .

A stratégiáknál pillanatnyi-

Gólya

Az elsősök mostani féléve megdöbbentő „eredménnyel" végződött. Az első félév eddig is eléggé próbára tette a hallgatók teherbíró képességét, erősen megtizedelte sorainkat. Ilyen mértékű kiugrási arányra emberemlékezet óta nem volt példa. Tudomásunk szerint ez ideig 44-en (!) kényszerültek évismétlésre, vagy végleges távozásra, de a hátralevő halasztott vizsgák miatt ez a szám még nőhet. Mivel magyarázható ez a példátlan lemorzsolódás? Ez annál is érthetetlenebb, mivel évek óta a tavalyi felvételi pontszámok voltak a legmagasabbak.

A főbb okok szerintünk a következők: Gyakran emlegetett téma, hogy a középiskolák színvonala elmarad a kívánatostól. Ezzel szemben az egyetem nemcsak magasabb, de egészen más jellegű követelményekkel lép fel. Mégis az átállás megkönnyítésére enyhén szólva nem sok történik. Úgy tűnik, hogy ennek a túlfeszített tempónak (csaknem két zh hetente) nem az a célja, hogy az embert hozzászoktassák az új követelményekhez. A hozzászoktatás csak a fokozatosság módszerével képzelhető el. Ezzel szemben az elsősök nyakába szakadó terhek és az óriási idegfeszültség még a kiválóan felvételizetteket is távozásra kényszerítette. (Több, 19—20 pontos és OKTV-győztes már év közben abbahagyta, mert idegileg nem bírta a terheket. (Ha pedig megnézzük a felsőbb évfolyamokat, kiderül, hogy gyakran a legjobb tanulók is borotvaélen táncoltak annak idején, és ehhez nem is a szorgalmuk hiányzott. Tapasztalatok szerint az első félévi szelektálás nem elsősorban a képességek és a szorgalom alapján, hanem az idegi teherbírás és az újhoz való gyorsabb alkalmazkodás szerint történik. Ennek alapján pedig semmiképpen sem lehet megítélni azt, hogy kiből milyen mérnök lesz.

Döntő hiba van azonban az oktatás minőségében is. Az oktatók nagy része nem abban a tempóban és nem olyan módszerrel tanít, hogy az közérthető legyen.

Az eddigieknél is jóval magasabb kibukás okait nem lehet egy rövid cikk keretén belül feltárni, de mindenképpen hasznos lenne külön is megvizsgálni. A kérdésre tehát szeretnénk visszatérni és bárki hozzászólását szívesen vesszük.

Tőkés Gábor
(Buzás Györgyi segítségével)
(Kémlelő, február 20.)

Mitől döglik az olvasó?

Emlékszem, mikor az egyik kari lapnál új címlap készült, kisebbfajta polgárháború kerekedett abból, hogy szerepeljen-e a címlapon a „KISZ-lapja" kitétel, vagy sem. Ugyanis, ha nincs rajta az kinos, mert mégiscsak az EB-titkára a felelős kiadó, ha meg rajta van, akkor ugyebár oda a demokrácia.

Mások legszívesebben a Lúdas Matyival keltek volna versenyre, mondván — ez kell a népnek, ezt még hajlandóak elolvasni, mert az újságot, ha KISZ-szaga van — senki se veszi kézbe. De nem akarok belegabalyodni a kari laposok ezernyi nézetének boncolgatásába, bőven elég lesz az is, ha megmaradok a kedvencnél, — saját rögeszméimnél.

Játsszunk! Játsszuk azt, hogy egy kari lapot indítunk. — Ez nagyon szép, de mégis milyen legyen?... Ha jó újságot akarunk csinálni, már az elején el kell döntenünk, mi legyen a profilja. Egy kicsit belegondolva, rögtön kiderül, nem is olyan széles a választék, mint először hinnénk. Sőt, ha jó szokás szerint felkerül az első oldalra, hogy a „kari KISZ lapja" már adott is kérdésünkre a szabványválasz: Képviselje a kari KISZ-szervezet politikáját! — Nehéz ügy... De egyelőre ezt hagyjuk függőben. Annál is inkább, mert nem hagyhatunk figyelmen kívül egy sajnálatos zavaró körülményt, miszerint egy újság olvasók nélkül annyit ér, mint döglött pingvinnek a ruhakefe. No, akkor kérdezzük meg a kar hallgatóit, mit várnak a lapunktól. Mint kiderül, a jövendő olvasó nem vár sokat, csak legyen benne vidámság, móka, kacagás, programfüzet, egy kis periszkóp, mellyel megfigyelhetővé válik az egész K épületen túli világ, s esetleg néhány aktuális botrány, egyszóval valami, ami nem fárasztja a

esetben nem jelenti egy, a KV ellenpontjaként működő irányító központ létrehozását. Ez egyrészt hétköznapi körülmények között értelmetlen, másrészt rengeteget árthat. Sokkal inkább arról van szó, hogy a szerkesztőségnek a döntés előkészítésében, a visszajelzésben, és egyfajta kényszerítésben lehet döntő szerepe.

Hosszú éveken át nem volt divat nálunk a döntéseket az érintettek bevonásával meghozni, s a vezetők munkáját a nyilvánosság elé vinni. Ez sem a döntéseknek, sem a hangulatnak, sem a kölcsönös bizalomnak nem tett jót. Éppen napjainkban éljük azt az időszakot, amikor ez az egészségtelen gyakorlat kezd visszavonulni. Most válik döntő tényezővé, hogy aki kiáll az „érdekek konfrontációjának

A MI OLDALUNK

porondjára" mekkora tömeget tudhat maga mögött, s javaslatai, érvei mennyire edződtek meg a korábbi vitákban. Erre az előkészítésre nagyszerű fórum az újság, mert a KISZ rendelkezésére álló, információ- és nézetcserére alkalmas eszközök között a legközvetlenebb és a legnagyobb területet képes átfogni.

Előbb szó esett a kényszerítésről. Ez úgynevezett kényes téma, mert éppen eddigi szokásainkból adódóan nincs számottevő múltja, és a kezdeti próbálkozások gyakran nem a szándéknak megfelelően sülnek el. Természetesen az újságnak nem az a normális állapota, hogy fenyegetőzzenek számot adnia. Kétségtelen, ez veszélyes fegyver, de félni nem szabad tőle. Meg kell tanulni használni, s legyőzni az idegenkedést, mert a hibák jórészt a bizonytalanságból származnak.

S szerintem inkább 300 emberrel kevesebbnek kell írni, de a maradék akkor funkciójának megfelelően lássa hasznát az újságnak. — Szép dolog a nagy olvasótábor, de attól, hogy sokan vagyunk, még nem történik semmi, legfeljebb meleg és büdös lesz.

Ha már az olvasótábort ilyen olcsón el is intéztük, még maradt a kínos kérdés: ki fogja az újságot csinálni? Képesek-e a jelenlegi szerkesztőségek ilyen lapot csinálni? — Azt hiszem, egyik napról a másikra nem. Akkor talán írjon a kari vezetőség? — Isten ments', nincs rothadtabb, mint a mozgalmi zsargonból olvasható szöveget faragni. — Így hát mégiscsak maradjanak az eredeti szerkesztőségek. — Velük, velünk kapcsolatban tartozom még azzal, hogy szerintem jelenlegi állapotunkban miért nem vagyunk alkalmasak a feladat ellátására.

Legfontosabb két hiányosságunk a munkafegyelem és a szaktudás hiánya. Egyrészt a szakma megtanulásához öt év kevés, másrészt felesleges is. Azonban bizonyos technikai elemek elsajátítására mindenképpen szükség van. S sok probléma lesz addig is, amíg az egyetemi bizottság nem rendelkezik egy átgondolt, megalapozott sajtópolitikával. A kari lapok sokszor szidott „soblonszagát" is csak az avatott kezek munkája képes eloszlatni.

Szó esett még a munkafegyelemről. Egy önkéntes, társadalmi munkát végző csoportban, mint a szerkesztőség, nem lehet terrort bevezetni. Ugyanakkor meg kell valahogy szüntetni a kari sajtómunkára oly jellemző esetlegességet. Ez alapja bármilyen tervszerű munkának. Úgy tűnik, erre ma az egyetlen módszer ha a kari laposok ráéreznek az újságírás ízére, s

Várady Gábor, grafikus

Várady Gábor rajza

15

1.6 XXVIII/27

mplom végül nem lehet nagyol
régi imateremnél, csak ott állha
ıol az, mint egy ósdi ház fele lét
tt. Torony pedig nincs, és kés

Több szép katolikus templo
ült faluhelyen mostanában, de
rnyát csaknem valamennyinek l
ırapta egy túlbuzgó tisztvise
em sejtvén, hogy ebben Mária T
zia tanítványának bizonyul, a
gyanezt tette a protestánsok im
ázaival. Ám különösebb baj nin
mű elkészül kora tavasztól nyá
őig. Kitűnő mérnök, jó mesterer
erek készítették. Egy-egy csal
énzben és munkában több tízez
rintot adott rá.

A vénember a kertek alatt me
rkezik a fiához, aki a vállalkoz
gyik szervezője volt. Odaadja
énzt. Ketten körbejárják a tem
mot. Nézegetik a falat, a rézeres
opogtatják a tölgyfa kaput:

— Különösebb baj nincs! — á
apítja meg az öreg, és indul haz

RE; helyettes főszerkesztő: FARAGÓ VILMOS és ZÖLDI LÁSZLÓ
t, Széchenyi utca 1. 1054. Telefon: 533-122, 533-287, 533-590 113-221
AJZOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA!
udapest VII. Lenin krt. 9—11 Levélcím: 1906 Postafiók 223 Telefon: 221-285
4—3425 Szikra Lapnyomda, Budapest. Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató.
ı (Budapesten a kerületi) kézbesítőhivataloknál és kézbesítőknél Külföldön terjeszti
irlap Külkereskedelmi Vállalat H — 1389 Budapest Postafiók 149
orint, negyedévre 72 forint fél évre 144 forint, egész évre 288 forint.
INDEX: 25 244
HU ISSN 0424—8848

MEGJELENIK
MINDEN
PÉNTEKEN
16 OLDALON

Váradi Gábor, grafikus

Váradi Gábor rajza

Váradi Gábo

Élet és Iro

8.

4. ápr. 20. XXVIII/16

n- teken, sok
or teken túl — a fenyegetett em-
oz beri élet képviseletében, védel-
a mében és emberiség tételében

Váradi Gábor, grafikus

Váradi Gábor rajza

hősök kibontása Arany versköpenyéb
A TOVÁBBÍRÁSOK ciklusból

lomtudósoknak, a magyar művelődéstörténet és az amerikanisztika kutatóinak. A páratlan értéket természetesen rendszerezte már maga a gyűjtő és adományozó. Eredetileg *Kossuth* amerikai útja érdekelte, s miután rengeteg adatot és dokumentumot összegyűjtött erről, kedvet kapott a további búvárkodáshoz. Vaskos fekete irattartókba kerültek azok az újságkivágások, kéziratok, képkivágások, fénymásolatok, könyvtári dokumentumok, amelyek a kint élő, vagy Amerikával valaha is kapcsolatba került magyar személyiségekre, avagy intézményekre vonatkozó adatot közöltek. Vasváry a washingtoni kongresszusi könyvtárban és levéltárban, New York-i philadelphiai közgyűjteményekben kutatott, s igen széles körű kapcsolatai révén is beszerzett sok értéket. A fekete dossziékat — a betűjelzetek mellett — a magyar és az amerikai nemzeti színekkel különítette el. A piros-fehér-zöld sávos irattartókba az Amerikával kapcsolatba került magyarok anyaga került. *Tamási Áron*ról például ezekben találunk dokumentumokat, ilyen jelzetű az 5 kötetnyi *Petőfi*-fordítás, a 3 kötetnyi, magyar koronáról szóló adatgyűjtemény, vagy a *Mindszenty*re vonatkozó dokumentumok. Piros-fehér-kék csíkos dossziékba került a kint élőkkel kapcsolatos anyag, *„kezdve az Amerika földjére lépett első magyartól, Budai Parmenius Istvántól (1853), az oxfordi diáktól és kiváló latin költőtől, akinek kortársa, Shakespeare, akkor 19 éves volt...”*, a Kossuth-emigráción át *Bartók*ig, *Szent-Györgyi Albert*ig és *Habsburg Ottó*ig...

Kossuth amerikai útjáról, ez az országban föllelhető legátfogóbb gyűjtemény. A 20 kötetben olyan kuriozitásokra bukkan a kutató, mint egy *Magyarországon eddig ismeretlen Kossuth-portré* reprodukciója (a portrét Vasváry találta meg); követhetjük a dokumentumokból Kossuth és *Lincoln*, valamint más történelmi személyiségek kapcsolatát; a fáradhatatlan gyűjtő nem sajnál-

írt. Vasváry 10 irat[...] mentumot gyűjtött [...] *Mihály*, magyar h[...] tetteiről, a függetle[...] rúban tanúsított hős[...] tásának bizonyítéka[...] például Kovács lati[...] vele, melyet *Fra[...] min*nak írt.

A könyvek sem k[...] kesek. *Prágay János* honvédezredes *Magyar forradalom* című, 1850-ben New Yorkban megjelent munkája az amerikai közvéleményt elsőként tájékoztatta hitelesen a 48-as magyar eseményekről. (Az ezredes alakja tévéfilmben elevenedett meg a közelmúltban; könyve a hadtörténészeknek pótolhatatlan forrásmunka.) Ugyancsak az 1848-as forradalom és szabadságharc a témája *Stiles* bécsi amerikai nagykövet kétkötetes emlékiratának. Az adományozó, lévén maga is történész-kutató, *Lincoln magyar hősei* címmel kétnyelvű (angol—magyar) kötetet jelentetett meg a polgárháborúban harcolt magyarokról. Irodalomtörténeti és szépirodalmi művek is szép számmal találhatók a gyűjteményben, így például *Molnár Ferenc, Zilahy Lajos* munkáinak amerikai kiadásai.

A Somogyi-könyvtár *„Magyar Amerika”* címmel tervezi kiadni Vasváry írásainak gyűjteményét, melyet körülbelül 3 ezer kéziratoldal (5 vaskos kötet) anyagából válogatnak.

A gyűjteményt természetesen tovább gyarapítják. A könyvtár kapcsolatban áll sok amerikai magyar szervezettel, intézménynyel, s adományozás vagy vásárlás útján folyamatosan egészítik ki a meglevő értékeket. Emellett rendszeresen feldolgozzák a gyűjtemény tárgykörébe illeszkedő szakirodalmat, sőt, mintegy Vasváry munkájának folytatásaképpen, az itthoni régi újságokból való kivágásokat, az itt föllelhető dokumentumokat is gyűjtik és rendezik.

Vasváry Ödön sírkövén (1977-ben halt meg) ott a jelmondat: *Nem éltünk hiába.* Páratlan értékű ajándéka immár föltárt, hozzáférhető — várja a kutatókat.

né és Dudás Jánosné a le[...] jobb mesemondóink közül v[...] ló.

— *Mesét az időseknek?*

— Miért csodálkozik? A [...] mese irodalmi remekmű. L[...] het, hogy visszafiatalodik [...]

„Rómáról ju[...] eszembe...”

28. Árpádházi király[...] nyomában

A kör alakú, kicsiny, S[...] templom, amely az V. száza[...] vonatkozásaival dobbantja me[...] turista szívét. A temlomba b[...] szóló magyarázatban azt olvas[...] tár Szent János, András, Fü[...] tolok, Szent Lőrinc és Márto[...] *„Szent István, Szent Imre és [...] gyar királyok tiszteletére em[...]* temették el 1523-ban „Jo La[...] erdélyi püspököt. Az ő sírfeli[...] „Vándor, akit e római urnába[...] ter (Duna) mellett született, [...] ezen, ha elgondolod, hogy Ró[...] ja, az is volt mindig.' Van m[...] erősen megfakult, magyar v[...] amely Emese álmát ábrázolj[...] István édesanyjának személy[...] szik, és megjelenik neki Szen[...] kép felirata szerint: *„Beatu[...] Stephani Hungarorum Regis[...]* (Boldog István megjövendöli [...] király születését). A stukkó [...] pedig ott találjuk Szent Istv[...] Szent László alakját. Mennyi [...] első lapjairól.

Biztos vagyok benne, [...] templomba belépő magyar t[...] Pomarancio vérfagyasztóan [...] nyeit, amelyek átszúrt, levá[...]

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Váradi Gábor
grafikus

DÉLMAGYARORSZÁG

1984 FEB 25

1021

VÁRADI GÁBOR RAJZA

a a védekezésre való
ést és a kulisszák
harcokat. (Annak ide-
nk folytatásokban kö-
z *Előjáték* a nagy
zi világválság idején
k. Főszereplője a
tés szélére szorult. ál-
lli fiatal költő. Mike
. Az ő életén keresz-
zol hiteles kisvárosi
i) tablót Berczeli, ahol
ármestertől a koldusig
enik mindenki. Ez
legjobb regénye. A
hegedű cselekménye
en kezdődik, az író
ának a Braun-hegedű-
vnek, valamint a mester
t elvevő Bagdi életét
ia be. Bagdinak egész
en nem sikerült elkészí-
mesterhegedűt az iga-
sterhegedűt akkor talál-
g, amikor fia megírja
5 versét.
amaszok című regénye
már halála után jelent

ház Braun-muhely stb.).

Föl sem lehet sorolni a közel három tucatnyi szegedit, akik közül saját nevén szerepeltet jó néhány szegedit (Hollós József, Móra Ferenc, Juhász Gyula, Dinyés Ferenc). A társaság tagjai nem saját nevüket viselik, de sokukat fel lehet ismerni (Brausswetter Béla, Lovas-Lustig László, Daubrowsky Viktor).

A század eleji Szeged, Berczeli környezete, fiatal barátai hitelesen jelennek meg a regény lapjain.

ZS. S.

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 887-748, 340-726

Váradi Gábor

DÉL-MAGYARORSZÁG

1984 JUL 07

grafi kisa

1021

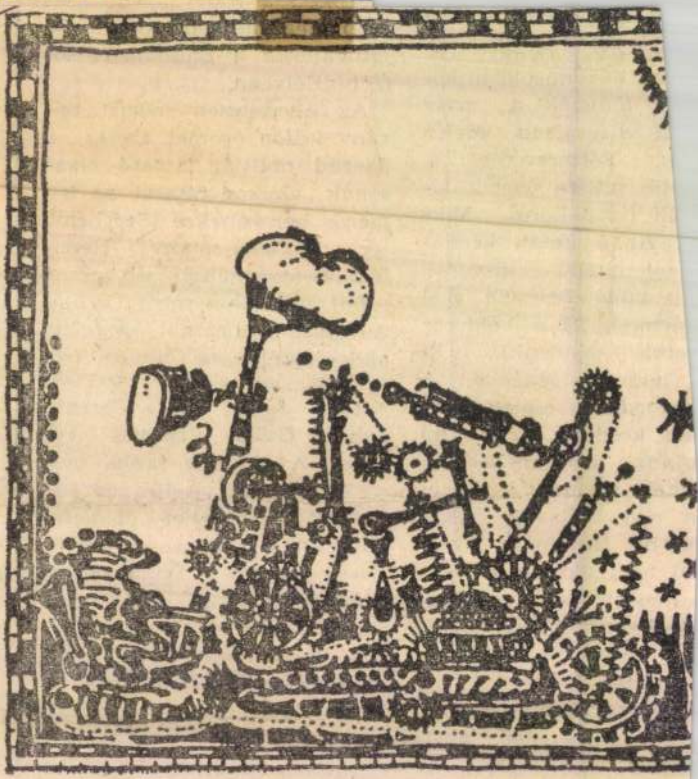

VÁRADI GÁBOR RAJZA

ÜZLETÜNK AZ ÖN ÜZLETE

A Bizományi Áruház Vállalat XIX., Nagykőr
út 156. sz. alatti boltjában

BÁV

TAVALYI ÁRO

KAPHATÓK

unimax tip. univerzális barkács alapgép, 2"-
víztömlő, 14 × 4-os gumiköpeny + belső,
valamint extra minőségű munkáskesztyűk,
horgonyzott vödrök, kéziszerszámok,
kisgépek.
KEDVEZŐ ÁRON kínálunk még Lada, Skoda
Zastawa gk. alkatrészeket.
Továbbá a bolt felvásárol komplett és bonto
négyütemű motorkerékpárokat.
Telefon: 147-5151

BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ VÁLL

ITT A PRIVATIZÁCIÓ!

Az Állami Vagyonügynökség
az Angyalföldi KÖZÉRT Válla
XIII., Szent István krt. 22.) az
bérleti jogának értékesítésé

VÁRADI Gábor

MNemzet

MÓDUSZ

MÓDUSZ Rt.
Külföldi–magyar vegyesvállalat
1087 Bp., Könyves K. krt. 76.
Tel./Fax: 113-9852

vállalja rövid határidőre vállalatok, szövetkezetek, Kft-k teljes vagy részleges

VAGYONÉRTÉKELÉSÉT.

az átalakulás jogi lebonyolítását, kötelező szabályzatok elkészítését, ingatlanközvetítést az Állami Vagyonügynökség által kiadott irányelvek, jogszabályok alapján.

A Vagyonügynökségnél nyilvántartott szakértők között mi is ott vagyunk!

2711

ösi

N

os

tt

2672

ALAT

megbízásából
lat (Budapest
lábbi üzletek

Váradi gábor, grafikus

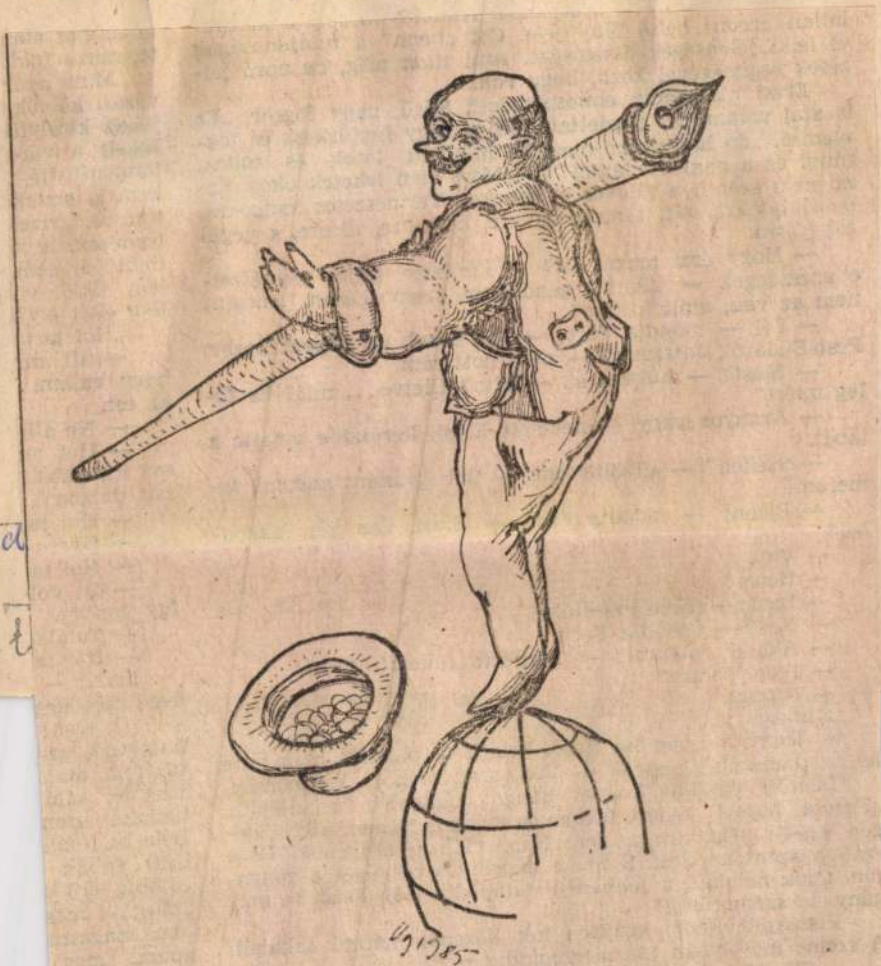

Váradi Gábor rajza

Váradi

Élet

13.

XXX/6

— Hozom.

Kiment.

— Hozza — mondta Fecó. Felállt (a poharat nem tette le), a pianinóhoz lépett. — Vén, szar zongora — mondta. Leütött egy-két kedves hangot. „Zene", gondoltam. „Furcsa, hajnali zene." Idegen szobában, idegen város idegen szélén. Odakint a kelő Nap, változó árnyékok. Pára száll a szántók felett. S itt: a magányos pötyögés a zongorán. Csak bal kéz, a jobban a stampedli. Hej, Fecó, te magány, te szomorúság!...

Visszajött Erzsi, kezében két közepes méretű fakanál. A szeme mosolyban (de még mindig zöld).

— Tessék — mondta, nyújtotta felém a „verőket". — Jó lesz?

— Nagyon — mondtam.

dező utca még
...O, igen!
hatalmas, szé
víz felé, majd
jusz le, háló
halkan, szom
Béla bá' (hal
ben) vállán
combig érő
„most... mos
ban, magasra
apám, „még
tenni", felugr
nap és újra,

— Tudom
Erzsi. — De

DÉLMAGYARORSZÁG
1984 MAR 31
Vásárok, gabona árak
1991 BUDAPEST, IX., Üllői út 51.
Telefon: 337-748, 340-726

AZIN D

agyarnak

ezete

y Kőrösi Csoma Sándor smerte e műveket. Pedig. i és elfogadja, talán más- a. Ám ki tudja, hogy úgy -e, ki tudhatja, hogy más- meglevő emberfeletti szor- ó véletlen szerencse tette n. „Amerika" fölfedezőjé- tte a tibeti irodalom Ko- gy egyáltalán, indulha- sfelé? Hiszen Göttingából zör szláv nyelveket tanul. ül, hogy Odessza—Moszk- nyában zárva az út előtte. Filippopoliszba megy, ez- ől Alexandriába menekül. atás után jut el Buharába. veszély űzi tovább Indiá- roft brit kormányügynök a ányítja figyelmét. Teljesen va él tibeti buddhista ko- 3-tól, majd szerény apa- olgálatba áll, és vállalja a irodalom beható tanul- a tizenkét évig elhúzódó. désekkel és alig hihető le- li kitérő végül is nem je- ló elkalandozást, mert a n ismeretlen tibeti nyelvet rokonították, így tehát — nagyarnak is lehet rokona. djuk, hogy az ujgurok egy

diai nyelveket tanulmányozza, és próbálja rokonítani azokat is a magyarral, majd újra útra kel, hogy végre, Tibeten át eljusson az ujgurok földjére. 58 évesen — mint addig is mindig —, gyalog indul, de maláriát kap az útját álló mocsárban, amelyből ugyan kivergődik, de a láz 1842. április 11-én végez vele. Halála előtti utolsó szavaival a magyarok eredetéről alkotott véleményét fejtegette.

Kőrösi Csoma Sándor rossz nyomon indult, és nem is ért célba. Mégis, *alapjában* különbözik a „délibábos", vagyis tudománytalan nyelvészkedőktől. Nagyenyeden elmélyülten tanulmányozta az ókori klasszikusokat, majd a kor legmagasabb tudományos színvonalát képviselő egyetemek egyikére ment tanulni, így kiváló filológiai képzettségre tett szert. Jelentősége kolumbuszi. Kétszeresen is új világ felé nyitott utat: a tibeti kultúra felé, és megnyitotta az újkori őshazakereső magyarok sorát is. A magyar Kelet-kutatás is *alapjaiban* és céljában különbözik a gyarmatosítók, a területhódítók, a konkvisztádorok, a hittérítők, a tüzes vízzel csencselők, a beolvasztók és eltiprók Kelet-kutatásától. A magyar tudósokat mindig a testvérkeresés vágya vezérelte. A Regulyknak, a Vámbéryknak, a Diószegiknek példaképe is Kőrösi Csoma Sándor emberi magatartása. Széchenyi írta: „... él minden magyarnak lelkében..." A buddhisták százmilliókat kitevő világa is szerénysége, önmegtagadása, egész személyisége miatt tiszteli őt: tudományos érdemeiért és emberi erényeiért avatták buddhista szentté Tokióban.

Emlékét azonban még ennél is sokkal nagyobb erő is őrzi. A világ két végén: Háromszékben és Tibetben népköltészetébe szőve, elidegenithetetlenül magáénak tartja két, rideg sor-

Váradi Gábor
grof

8

DM MAG

1021

VÁRADI GÁBOR RAJZA

LÁZÁR ISTVÁN:

AMI ÉPPEN AZ ESZEMBE JUT

Híd a jövőnek

Kiszorított biciklisek címmel közölt nemrég tekintélyes cikket a *Népszabadság*. Amely így kezdődött: „Újjáépül az Árpád-híd, pompás lesz, korszerű lesz, az egykori kerékpárút azonban eltűnik róla. Tudatosan vagy véletlenül, motorizált korunk tényleges igényeit figyelembe véve vagy egy fejlődési szakasz félreértelmezése, hibás felmérése következtében maradt le a kerékpárút az újjáépülő Árpád-hídról?"

Valóban: miért maradt le? Hagyjuk is a statisztikai adatokat, amelyek a kerékpár ismét növekvő jelentőségét mutatják az ország és a főváros közlekedésében. S folytassuk ott, ahol a cikk bevezetőjében feltett kérdésre következne a válasz. Nem kis sarzsi: dr. Vincze Győző rendőr ezredes, az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács főtitkára felel: „Az OKBT jelezte a fővárosnak, hogy az Árpád-híd kerékpárútjára szükség van, és mind nagyobb szükség lesz rá a jövőben, tehát újítsák fel ezt is a rekonstrukció során; a tervezés valami miatt mégis kihagyta, éppúgy, mint néhány éve a Petőfi-

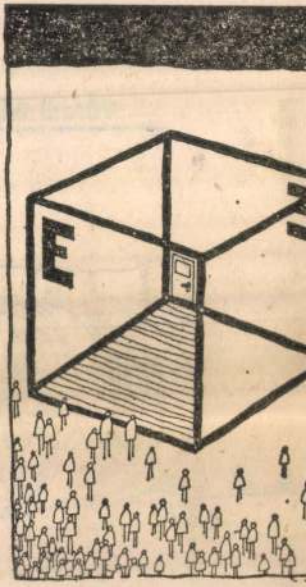

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Váradi Gábor, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 SEP 24

1021

Váradi Gábor rajza

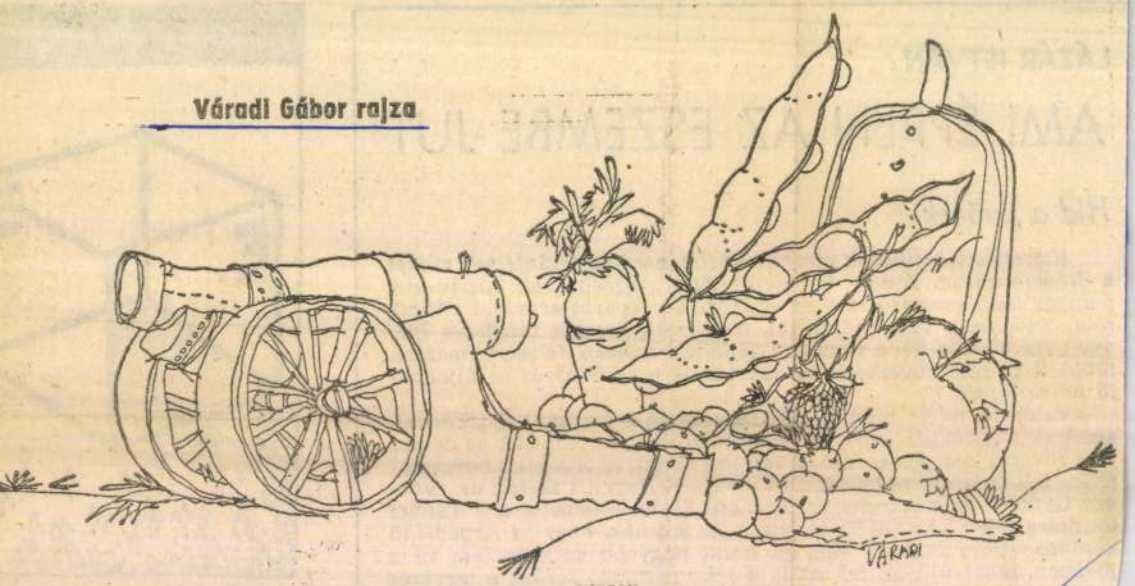

AZIN

odródó emberek

Faluról jött a levél, keserű panasszal megrakva. Az van benne, hogy télvíz ején kilakoltattak egy asszonyt rom gyermekével, és betették y olyan miniatűr lakásba, ielynek szobája összesen ki- ic négyzetméter. Akárhová dul panaszával, a hivatalos étetlek megőrlik a lényeget: nki nem megy megnézni a la- st, a panaszt „illetékességből" szaküldik a tanácsnak, ott vá- zt írnak rá, hogy szoba, kony- és kamra is van benne. Az a kás most is üres, amelyikből nytelen-kelletlen kiköltöz- k, legalább a telet megvárhat- k volna.

Előveszem a colstokot, és mé- t. Ha az az aprócska szoba, ielyikben az írógépet verem, sz centivel szélesebb lenne, kor lenne kilenc négyzetméter. re egy cikket megírok, leg- bb kétszer kell szellőztetnem, önben megáll az agyamban a ndolat. Hová férne el ide négy ber? Ha élére fektetem őket, gy a kályha is beférjen akkor

A három gyerekből kettő már nagykorú. Puhatolózott a tanács, legalább a nagyobbik fiú kaphatna-e lakásvásárlási kölcsönt, de azt a választ kapta, hogy nem, mert a család már adósa az OTP-nek. Egy darabig rágódunk ugyan rajta, hogy a nagykorúság jogi és anyagi függetlenséget is jelent, de ezen a szálon nem jutunk tovább. Induljunk inkább megkeresni a levélírót.

Azt mondja, amikor élettársa fölvette a kölcsönt, két hétre rá fölbomlott a családi közösség, és nem sokkal később a férfi meg is halt. A kölcsönből elkezdte ugyan alátalpalni a régi házat, de amíg az alapot erősítgette, leroggyott a tető. A papirosokat kezesként írta alá az asszony, tudja, hogy neki kellene törlesztenie a részleteket, csak éppen pénze nincsen rá.

Beszélgetés közben sok mindent megtudtunk a családról. Bár az asszony —

Ha eddig tisztán látunk, meg kell kockáztatnunk előre is nézni. Ha tovább sodródik a három gyerek, kilenc hónap múlva, vagy két év múlva újratermelik a nyomorúságot: az ő gyerekeik is sodródnak. Jó lenne segíteni, ha tudnánk, hogy a munka felé segítjük őket, és nem az ellenkező irányba. Marad tehát egy asztendőre szóló jó tanács. Az asszony úgy nyilatkozik, mostani munkahelyén jól érzi magát, és főnökei is jót mondanak róla. Tartson ki mindenképpen, mert tovább lépni csak innen lehet. Kevesebb pénzét egészítse ki inkább szombati különmunka bérével, de mindenképpen maradjon. Kőműves mellett dolgozó gyereke is keressen állandó munkát magának, mert jövőjét neki is meg kell alapoznia. De ha már belekóstolt a malterosszakmába, rakja be téglával mostani szükséglakásuk tornácát: egy szobát nyerhet vele. A nagyobbik pedig maradjon helyén, mert jóindulatban nincsen hiány. Igaz, fordítania kell szokásán. Főnöke azt mondja, annyi baj van csak, hogy néha háromszor kell szólni, hogy elvégezze föladatát. Kérem, szokjon hozzá, hogy rendszeres

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Váradi Gábor, grafikus

DÉLMAGYARORSZÁG

1984 MÁR 31

Szombat, 1984. március 3.

1021

VÁRADI GÁBOR GRAFIKÁJA

unk között. Mi része van ezeknek a feszült-eknek a válásokban?

Megfigyelhetjük, hogy az elváltak többsége lában személyiségvonásokból kiindulva, s sze-ves okokra hivatkozva magyarázza a váláshoz tő ellentéteket. Még azokat is, amelyek mö-masszívan húzódnak társadalmi problémák. van például az egyenjogúság mai modellje, ly általánosan elfogadott. Vizsgálataink bizo-

dennel
— És
— Ös
vélemér
Azonba
lönféle,
szocioló
lyek vis

Bécs Ernő

Kapor

Forgasd édes nyelveddel
a májusi fűszálat.

Gledicsiák irigy karma
karcolja a vállad.

Ha kaporból kötsz csokrot,
azt se bánom!

Csak bújj át a sövényen,
a rácsos holdvilágon.

Várjuk így a hajnalt,
amikor a szélben

vetkőznek az árnyak,
harmatos szoknyádat.

Mester Attila

Akár a vének

Csönd tűzfala
csak ez marad
s az éghető szavak
csontjai feketéllnek

füst leng
elrongyolt zászló
hamuhodnak az évek

szabadon
és jövőtlenül
élek akár a vének

szél mozdít
halott madarat

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 AUG

Váradi Gábor grafikus

DÉLMAGYARORSZÁG

1021

VÁRADI GÁBOR RAJZAI

régen anélkül tisztességes fa-
n létezett. Most tűnik fel:
sszony sincs; ha volt, a céda-
rég kiöregedett. Továbbá el-
a környékről a félkarúak,
ak, akiket az első háború
ott meg. A másodikban már
céloztak a harctereken. An-
ból visszamaradt ikszlábon
rgó öregasszonyokat sem lát-
régen, mint a kötéltáncosok
saját súlyukat, megtetézve a
egy háti tökkel; a mutat-
z botnak használva a kapát.

★

t vannak különös emberek —
üket maguk terjesztik, főleg
hogy panaszkodnak. Két-
év ismeretség után megte-
int Füleki Sári, akinek ér-
e a vénember a kert mélyén
n eltűnik. Sárinak azonban
an elég egy áldozat:
szok a világ, hallja-e?!
ztán miért?

kellett... Jobbra, fönt a domb
lon mindig gabona volt, azok
jobb földek. Az lett a legelő. H
éve legalább birkák legeltek
Aztán, hogy öt falu lett egy
megszüntették a juhászatot.

A régi legelő a bal oldali
alján volt. Azt felszántották,
ott gabona van, de semmit se
A régi búzaföldeket most ism
adták, újra feltörik, de az h
évig csak füvet ad.

Az öregnek igaza van. Az
dult, fölhagyott szőlőkről még
is beszélt, és a fenyőről sem, ami
egy egész hegyet beborít. Harminc
éve telepítették, de a legnagyobb
sem nagyobb másfél méteresnél.

A helybeli téesz egyébként jól
gazdálkodik — módos. Központja
innen hét kilométernyire van. Kí-
vülről nézve úgy fest a dolog, mint-
ha a nagy gazdaság peremén levő
kisfalvak lakói járadékot kapnának
bevitt, tagosítható röldjeikért, ezen
felül műveljék belterjesen, vagy

elolg. Kitűnő mérnök, jó mesterem-
berek készítették. Egy-egy család
pénzben és munkában több tízezer
forintot adott rá.

A vénember a kertek alatt meg-
érkezik a fiához, aki a vállalkozás
egyik szervezője volt. Odaadja a
pénzt. Ketten körbejárják a temp-
lomot. Nézegetik a falat, a rézereszt,
kopogtatják a tölgyfa kaput:

— Különösebb baj nincs! — ál-
lapítja meg az öreg, és indul haza.

ettes főszerkesztő: FARAGÓ VILMOS és ZÖLDI LÁSZLÓ
nyi utca 1. 1954. Telefon: 533-122, 533-287, 533-590 113-221
T NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA!
/II. Lenin krt 9—11 Levélcím: 1906 Postafiók 223. Telefon: 221-285
zikra Lapnyomda, Budapest. Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató.
esten a kerületi kézbesítőhivatalóknál és kézbesítőknél. Külföldön terjeszti
kéreskedelmi Vállalat. H — 1389 Budapest. Postafiók 149
yedévre 72 forint. fél évre 144 forint. egész évre 288 forint.
INDEX: 25 244
HU ISSN 0424—8848

MEGJELENIK
MINDEN
PÉNTEK
16 O

1984. JÚL

198

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Gábor
grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM
1984 JUL 6.

1021

Várady Gábor rajza

DÉL-MAGYARORSZÁG
1987 DEC 1 31
MSZMP SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

Mági

Battonyai tanyán születtem, Mezőhegyes és Battonya között. A szüleim szerb szegényparasztok voltak, anyámnak öt hold földje volt, azon gazdálkodtak a szülők. A nagyszülők azonban bent laktak Battonyán, úgyhogy iskolába tőlük lehetett járnom. Ketten voltunk testvérek, szerb nyelvű általános iskolába jártunk a nagyszülőktől; ezt az iskolát kísérletként indították meg. Én negyvenkettőben végeztem ezt el. Azután otthon éltem a szüleimmel: gazdálkodtunk. Magam varrni is tanultam, ám később ezt különösképp nem hasznosíthattam. 1946-ban azután, június 10-én, férjhez mentem Rusz Miloshoz, aki deszki szerb fiú volt. Már előzőleg leveleztünk, s amikor ő a fogságból szabadult, — gy lopózkodtak át egyébként Kárpátaljáin az oroszokhoz —, átjött Battonyára. Szabályos lányrablást hajtott végre — ez nálunk, szerbeknél régi szokás —, de Milos rendhagyó módon csinálta: úgy „uszkocsilt" engem, hogy egy szovjet kocsiban száguldottunk Deszk felé. A kocsi egy szovjet őrnagyé volt, Milos barátjáé. Nagyon vártuk az oroszokat, s büszkén mondhatom, hogy az első fölszabadított magyar falu Battonya volt.

A férjem szülei azzal fogadtak: jó erőben van az új asszony, nyilván rendesen fog dolgozni... A deszki szerbeknél más a szokás, mint a battonyaiaknál. A battonyaiaknál nagyobb böcsben tartották a menyecskéket, mint Deszken. Itt szabályos férfimunkát kell végeznie az asszonynak. Meg kellett tanulnom a lovakkal bánni — előzőleg féltem a lovaktól —, aztán szántani, szekeret rakni, ásni, s minden egyebet, a legnehezebb férfimunkát is. Az MNDSZ aktívája voltam, aztán 1952-ben, novemberben valahogy fölkerültem Pestre, a II. békekongresszusra. Máig se tudom, miért esett a választás éppen énrám, mindenesetre, még a rádióban is beszélnem kellett. Örömmel tettem, szívesen emlékszem erre a kongresszusra... Hintóval vittek Deszkről az állomásra, mint valami képviselőt, hintóval hoztak, aztán beszámolót tartottam. A Magyar—Szovjet Baráti Társaságnak is aktív tagja voltam; s a békemozgalmaknak, mindmáig meggyőződéses híve vagyok a béke ügyének.

1953. május 1-én kerültem a begyűjtési hivatalba, előadónak. Másfél év múlva aztán begyűjtési megbízott lettem. (Közben a férjem a szegedi zálogháznál helyezkedett el, miután apósomék beléptek a tsz-be.) Itt 1956. november 16-ig dolgoztam. Nehéz munkakör volt, de vallom: aki szereti az embereket, és nem hagyja, hogy az emberséget kiöljék belőle, bármilyen nehéz körülmények közé kerül is, eltalálja a megfelelő hangnemet és a legcélszerűbb intézkedési módot...

Nem is volt nekem az emberekkel semmi bajom, annak ellenére, hogy a tanácsi vezetők úgyszólván hetenként cserélődtek. Azzal biztattak a deszkiek: legyek nyugodt, vigyáznak arra, hogy semmi bántódásom ne essék. Aludjak nyugodtan, végezzem a munkám rendesen. Persze, amikor a begyűjtési hivatalt megszüntették, kénytelen voltam otthon maradni, s munkanélkülivé lettem, egészen 1957 februárjának első napjáig. 1957. február elsejével megbízott községi vb-titkár lettem. A község előző vezetői, a régi elvtársak a karhatalomhoz kerültek, ide nem akartak visszajönni, s a járás vezetői engem kértek föl erre a munkára. 1958-ban újjáválasztották a községi tanácstagokat, s ekkor már rendesen megválasztottak vb-titkárnak. 20 éven keresztül ezt a tisztet töltöttem be, majd, amikor Vörös Lajos elvtárs átkerült Röszkére elnöknek, engem jelöltek a helyébe, tanácselnöknek. Azóta elnökösködöm. Nem volt könnyű átállni, de a terület nem volt idegen számomra, világéletemben „hatósági" ember voltam. Persze, a puszta gyakorlat még nem minden. Tudatosítani kellett: hogyan kell egy ilyen posztot a törvényes kereteknek megfelelően, „szabályosan" betölteni; meddig terjed egy tanácsi dolgozó hatásköre, jogilag, államigazgatásilag melyek a konkrét jogok és kötelezettségek.

Ezért aztán — hogy elméletileg minden lényeges elvvel, rendelettel tisztában jöhessek — államigazgatási tanfolyamra küldtek 1963-ban Nyíregyházára, majd 1964-ben az egyesztendős, bentlakásos Tanácsakadémiát is elvégeztem, Pesten.

A tanulást ezzel nem hagytam abba; a következő években elvégeztem a marxista egyetem 3 éves esti tagozatát, tavaly pedig befejeztem „A marxizmus nemzetiségi, nemzetiségpolitikai kérdései" című speciálkollégiumot, a kétéveset. E tanfolyamra hallgatóságot toboroztak, s mi néhányan, nemzetiségi értelmiségiek: Rádity Velimir, Gyukin, Zsivity Demeter, s magam — megállapítottuk: ott a helyünk.

Ezen a tanfolyamon Csatári Dániel elvtárs adott elő, mondhatni bátran, a legmagasabb szinten, s állítom, ami eddig ösztönösen, jól-rosszul élt bennem erről a problémáról: itt, ezen a speciálkollégiumon világosodott meg előttem teljes árnyaitságában. Egyszerűen, köntörfalazás nélkül fogalmazok: részrehajlás nélkül, tárgyiasan tárult fel előttem a lenini értelemben vett nemzetiségi kérdés. Most értem igazán a magyar nemzetiség életének kérdéseit a környező országokban — s ugyanakkor a magyarországi nemzetiségiek helyzetét is; a leninl nemzetiségi politika nüanszait is, és átfogóan az egész problematikát. A cigánykérdés zegebe-zugába is pontosan belátok azóta... Tudom, hogy rengeteg a probléma a cigánysággal, pro és kontra, sokan leteszik a voksukat; de én nem engedem bantani őket, mert egy sor meggyőző történelmi-társadalmi tény ismeretében be kell látnom — és másokkal is meg kell értetnem —, hogy a társadalmi körülmények befolyása alatt formálódtak ilyenné vagy olyanná.

Itt, a tanácsnál, sokszor „zavarnak" bennünket panaszokkal a cigánykérdésben, az egyik oldalról is, a másikról is elmondja — vagy akár indulatosan elkiabálja — a magáét az egyik fél is, a másik is... Nehéz probléma ez, igazságot tenni se könnyű. Csak úgy lehet, ha az ember nem elfogult.

Egyáltalán, a tanácsi munkához az emberekkel való bánásmódhoz nem csupán ösztönös érzék, jóakarat, hanem a történelmi-társadalmi körülmények minden szövevényének, ágának-bogának pontos ismerete szükséges.

S persze, a szorosan vett „szakmai" ismeretek, a jogok és kötelességek pontos ismerete épp ilyen fontos. A Tanácsakadémián a legkorszerűbb közigazgatási ismereteket sajátíthattuk el. Nem csupán a rendeletek, a jogok és kötelességek labirintusában segítettek eligazodni, hanem az emberismeret, a lélekismeret dolgában.

Persze, ebben a tekintetben a legkülönb iskola a gyakorlat. A konkrét helyzetek, a váratlan feladatok megoldására való készség. Az emberek mozgósítása külön „művészet"...

Például, ha nagy a veszedelem. Mint amilyen az 1970-es árvíz volt. Itt, a Maros közelében, a félelmetes buzgárok szomszédságában nagy volt a szorongás, az aggodalom. Hogy ez pánikká ne fajuljon, ahhoz az kellett, hogy szervezetten, fegyelmezetten mozgósítsunk. A gáton történő munkálatokra is, a község kilakoltatására is.

Majdnem sor került erre. Itt álltak a buszok az utcáinkon. Meg, Demeterné, a ma már nyugdíjas tanácselnökhelyettes-asszony vezetésével, az embereket mozgósítottuk a község kiürítésére. Minden leleményesen, rutinosan ment, mert itt nálunk, Deszken, határozottan érvényesül népolitika: az asszonyok valahogy praktikusabbak, jobban meg tudták győzni a családokat arról, mi célszerű tenni ilyen szükséghelyzetben.

Sokkal nehezebb ennél a nemzetiségi politika érvényesítése. A magyar állam nemzetiségi politikája igazán példaadó, de a gyakorlatban sokszor találkozunk értetlenséggel. Hosszas és türelmes személyekre szóló agitációs munkával lehet csak elérni, hogy a emberek elfogadják például az ami a kétnyelvű utcatáblák fe iratairal történt. Ez gyakorla

V
1001

ZIN DM

Városképek

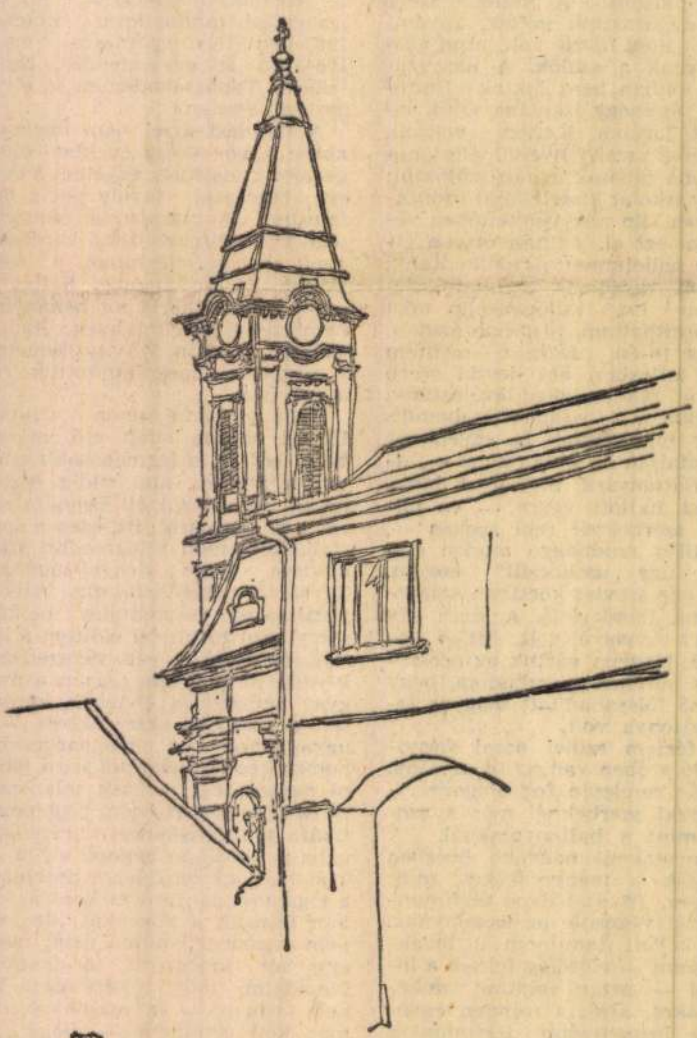

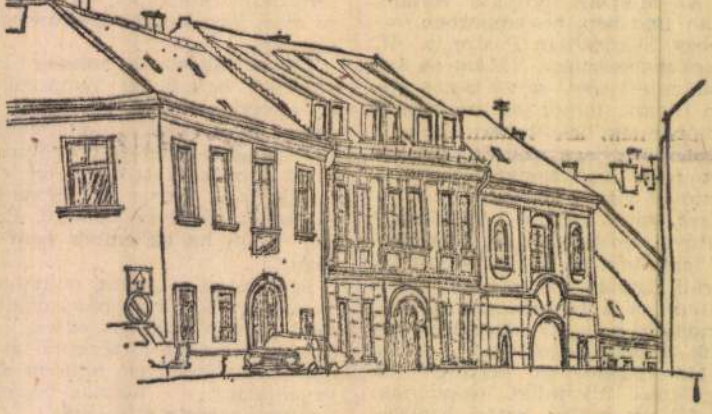

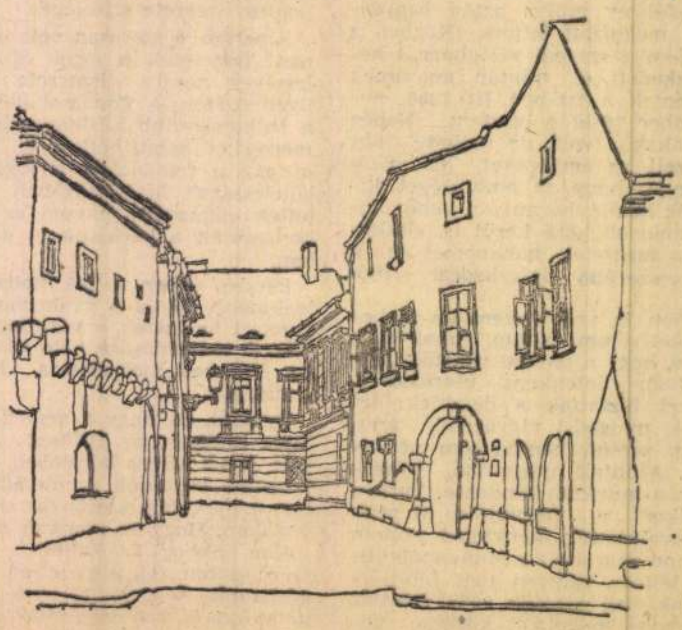

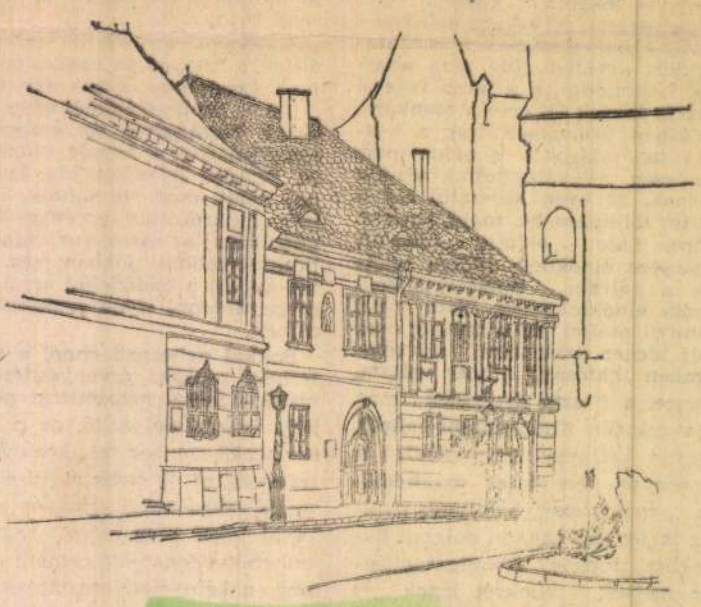

VÁRADI GÁBOR RAJZAI

VÁRADI GÁBOR

VÁRADI Gábor festő

V. Hírek 1993. nov. 7

A másság fájdalma

„Én már hiszem..." címmel esütörtökön Váradi Gábor festőművész képeiből nyílt kiállítás a Belügyminisztérium Andrássy úti bemutatótermében.

A fiatal, cigány származású, ózdi munkás egy tárlat megtekintése után döntött úgy, hogy festeni akar. A szükséges technikai és manuális ismereteket autodidakta módon sajátította el. Falakba ütközött, mert a „másság" sajnos nálunk ezzel jár. Félt, igazságtalanságokat szenvedett el, de szerencsére nem hátrált meg. Képeiről sugárzik a cigány sors minden fájdalma; az alkotások figyelmes szemlélőjének az a benyomása: írja képeit.

Váradi Gábor népe azonban mindig megbocsát. Ezért is van az, hogy festményei nem zárnak ki senkit sem az élmény befogadásából. A szemlélő tehát együtt örül az alkotóval, s ez így van rendjén.

A kiállítást Ózd egyik országgyűlési képviselője, Bárdos Balázs, a Miniszterelnöki Hivatal ifjúsági ügyekért felelős politikai államtitkára nyitotta meg.

A tárlat november 28-ig tekinthető meg az Andrássy út 55. szám alatt.

Nagy Attila

lékek : Gábor Móric
26, 1985, 5. 63-64., ill.
László:;

a, Nagykanizsa, Művelődési
-március 3. Bev. Lukácsy Sándor.
zpont, 1985 [4] p., ill.

úzeum, 1985 **ism.** HEITLER László:
kör, 1985. október 13. 3., ill.
i Jenő emlékkiállítása
et, 1985. szeptember 28. 9.

int a gyermek arca. = Új Tükör,

Sándor:;.i.Heitler László:;

n Múzeum, Siklósi vár. = Új
ill.
István:;

VÁRADI GÁBOR

2000. 03. 14

A szeretet festője

Ezen a földön van isten országa – mondja a roma művész

Mint mikor valaki egy szál magában, meztelenül fut a hegy oldalán, úgy, hogy körülötte nincs senki. Ezzel a képpel próbálta érezteti velem Váradi Gábor roma festő, mit jelent neki az ember útja, ahol mindannnyian ugyanazt tesszük: próbáljuk megtalálni önmagunkat és felfedezni lelkünkben a mélyebb igazságokat.

A töviskoszorús Krisztus-fejjel FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Portrékat, életképeket vet vászonra *Váradi Gábor,* aki számára a spontaneitás a legfontosabb, mert egy-egy múló történésben villan fel az élet teljessége, értelme, boldogsága.

– Mindegy, hogy micsoda az ember, festő, újságíró, vagy éppen takarítónő – magyarázza –, a lényeg, hogy ne azzal foglalkozzon, ami lehúzza, hanem ráérezzen arra, ami fölemeli.

Az egyik képén töviskoszorús Krisztus-fejet látni. Mást nem is, a művész elhagyta a vászonról a keresztet a megfeszített testtel. – Jézus élte az életét. Szerette az emberi dolgokat, enni, inni, táncolni mulatságokba járni, jól érezni magát, magyarul mindazon dolgokat, amiktől az élet boldog lehet. A tanítása is arról szólt, hogy nem attól dicsőül meg az ember, ha ezerféle szabályt betart, hanem attól, ha szereti a másikat és az életet. A „dolgozz sokat", a „viselkedj illedelmesen" stb. napiparancsai semmi mást nem szolgáltak, mint a papságnak a hatalmát. A mai társadalommal is ez a probléma, politikusaink, hatalmasságaink saját akaratukat akarják ránk kényszeríteni. Nem veszik figyelembe, hogy minden ember külön világ, akinek nem okoz örömöt, ha más parancsait teljesíti. Az ordító Krisztus arra figyelmeztet: ezen a földön van isten országa, s csak rajtunk múlik, hogy ezt észrevesszük-e vagy sem – vallja a művész.

Váradi Gábor a szeretet közvetítését tartja a legfontosabbnak. – Ami a képeimen figyelemfelkeltő, csak arra szolgál, hogy tudatosítsa: az életükön bármikor képesek változtatni. Én ezt a vásznaimmal mondom el, de fordíthat az életén valaki egy szempár tekintete, egy beszélgetés hatására is.

Naiv festőnek tartja-e magát? – kérdezem tőle. – Ha tíz év múlva valaki azt mondja majd rólam, hogy naiv festő vagyok, nagyon fogok örülni, ez azt fogja jelenteni, hogy el tudtam mondani az embereknek, amit akartam. Tisztában vagyok vele, hogy azokat a festőket nevezik naivnak, akik nem végeztek festészeti stúdiumokat. Számomra azonban a naivitásnak más értelme van, őszinteséget, igazságosságot és mély érzéseket takar.

A szó előző értelmét tekintve a cigány művészek többsége – én is – naiv festőnek tekinthető, mert autodidakta módon tanulják a fortélyokat. De hozzá kell tenni, az iskola gyakran épp a spontaneitást öli ki.

– Sokszor számon kérik rajtam a cigány témákat. Szülhetnék én képeket a teknővájók sanyarú sorsáról, de az ilyen művekben csak a szenvedést tudnám visszaadni. Azt viszont nem tudnám elmondani a nagyvilágnak, hogy én is ugyanolyan ember vagyok, mint bárki más, ugyanazok a dolgok kínoznak és boldogítanak, nekem is fáj a szívem, ha megbántanak. Szerintem a roma festőknek ilyen módon kell példákat adniuk a jövő számára.

Azt állítja Váradi Gábor, hogy sok roma festőt nem tekintenek roma festőnek, mert nem helyeznek kellő hangsúlyt a „cigány témákra". Mondja, ilyen értelemben ő nem is akar „cigány festő" lenni, szerinte aki egyetemesen és művészetben gondolkodik, az nem állíthat magának korlátokat. (A kiállítás március 24-éig látható a Karinthy Frigyes Művelődési Központban – IV., Hajló utca 2–8. – hétköznapokon 10-től 18 óráig.

Mohos Nádor Tamás

omdája

óhiba is maradt a nyomatban

sajtó a Kiscelli Múzeumban

záját. Másik három etőfi költeményével. nyomtatványok fenn- ól a nyomdagépek- omtatták őket, több , hogy milyen típusú , de ellentmondáso- hogy pontosan me- ntatásuk. 1844-ben zlettársa, Heckenast rópai tanulmányutat ngol nyomdai újdon- zött egy Columbian- ztak. Ez a vasból ké- s újítás volt. Guten- l készült, és csavar- szőlőprésre emlékez- ember is csak meg- és lassan kezelhette. zott a vassajtó talál- könnyebbé tétele és ók és húzókar révén. vassajtó a philadel- r 1810-ben megszer- nak elnevezett nyom- lanul gazdagon dísz- az amerikai címerál-

lattal, a sassal. Ez volt az első nagy sorozatban gyártott nyomdagép, amely gyorsan kedveltté vált Európa-szerte, miután a feltaláló Londonban is létrehozott egy manufaktúrát a gyártásra. Valószínűleg az 1839-ben gyártott, ma a Kiscelli Múzeumban őrzött, még mindig működőképes nyomdagépen húzta le Wilhelm Golditz március 15-én délelőtt a Tizenkét pontot. (Tény, hogy még két hasonló, Columbian-prés is fennmaradt.) A Nemzeti dalt egy kisebb, a német Christian Dingler által gyártott, Hagal típusú – valószínűleg szintén a Kiscelli Múzeum gyűjteményében fennmaradttal azonos – vassajtón nyomtatta Demant András.

A Nemzeti dal első példánya készült el elsőnek fél 12-re: Petőfi még nedvesen felragadta, és kiállva az ablakba, felmutatta, majd elszavalta a tömegnek. A Tizenkét ponttal Irinyi József jelent meg. A tempót azonban túl lassúnak tartották az emberek, a szedéseket a kézisajtókról át kellett tenni a gyorssajtóra. Hamarosan több ezer példányban szállongtak az első cenzúrázatlan magyar nyomtatványok.

Buzinkay Géza

Kávéházi emlék

Sima formájú kávéscsészealj egyszerű arany vonaldíszítéssel a szélén, mégis különleges. Kissé felhajló peremén ugyanis ovális, finoman díszített keretben női mellkép látható. Barnás színű fotografikus eljárással készítették a portrét, a tányérka hátulját megnézve az is kiderül, hol. Gumibélyegzővel nyomtatták az aljára Porcelán fotografic Hoffmann Karlsbad. Az arckép Pilvax Károlynét született Giergl Mária Teréziát ábrázolja. Művészcsaládból származott, édesapja, Giergl Alajos kiváló pesti ötvös, anyai nagyapja, Bayer József a klasszicista kor gyakran foglalkoztatott festője. Bátyja, Györgyi Giergl Alajos szintén festőművész. Családja más ágain is akadt ötvös, üvegműves, kártyafestő, iparművész és építész.

A művészet szeretetét a szülői házból is hozhatta magával Pilvaxné. A jelenlegi Pilvax étteremben a Vendéglátó-ipari Múzeum rendezésében látható évek óta egy kis emlékkiállítás a család hagyatékából. (A kis csészealj is innen való.) A különlegesen szép tárgyak legtöbbje Pilvaxné személyes tulajdona lett. Közöttük van egy sárgaréz, zománcfestéses kis kokárda, talán a hazafias érzelmű kávés aszszonyság viselte 1848-ban.

Pilvax Károly és Giergl Terézia 1841 decemberében kötött házasságot. Rá egy évre vették át Privorszkytól a Café Renaissance-ot, mely a későbbi Pilvax lett. Pilvax Károly 1846-ban már sokat betegeskedett, s eladta a kávéházat Fillinger Jánosnak.

A pesti Három Dob utcai házból a csendes, jó levegőjű Krisztinavárosba költöztek. Kisleányuk már itt született.

Rédey Judit

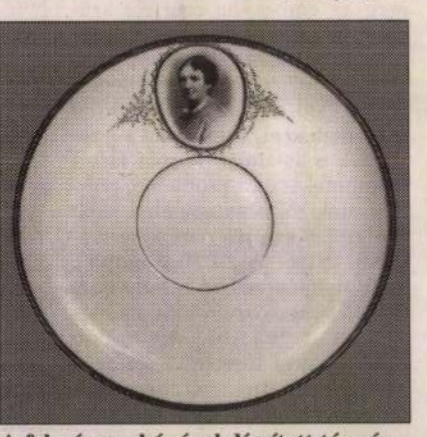

A feleség arcképével díszített tányér

MENTUM

k mondá magát e napon

il naplója (8.)

latt hordozott nincs többé! Hát senki *megváltanom. Szegény Jenny! – mit olly régen készültem magamnak*

Váradi Gábor

Magyar Nemzet
1985. IV. 4.

APROPÓ

Feledékenység

BÁNHEGYI GÁBOR

„Az íróasztalt elérte, a büszkeségét megértem, de elfelejti, honnan indult el..." Ezeket a sorokat nem szükséges a világirodalom klasszikusai között keresgélni. Ha minden igaz, maga a Nemzet Csótánya, Nagy Feró követte el még a hetvenes években.

Nagy volt a keserűség Feró szívében, mert Erdős Péter nem nagyon akart teret biztosítani a Rice, Rice Beatrice Hórukk!-nak a lemezgyárban, ezért aztán ilyen és hasonló dalok születtek akkoriban a Beatrice-műhelyben. Mi meg vevők voltunk rá, mert éppen akkor keveredtünk a tinikorba, és tulajdonképpen már nagyon szerettünk volna elégedetlenek lenni, csak nem tudtunk mi ellen lázadni. Ezért is volt élmény az a Rice-buli, amikor törtek az ablakok. Nem a „pajkoskodás" miatt, hanem azért, mert ennek következtében kitiltották a bandát a megyéből, és egy idő után már rangnak számított, ha valaki azzal büszkélkedhetett, hogy ott volt a csörömpölős koncerten. Ha esetleg valaki a székdobálós Mobil-bulin is ott volt, az már csúcs-szuperfejnek számított. Szóval sajnáltuk a Ferót nagyon, szegény el volt nyomva, annyira, hogy a végén még a zenekart is fel kellett oszlatni. Illően megsirattuk, majd lassan elfeledtük. Ám úgy tűnik, nem csak mi feledünk, hanem Feró is.

Ez a feledés egészen odáig fajult, hogy a rossznyelvek szerint Nagy Feró a közelmúltban szerény kétmillió magyar forintot kapott azért, hogy „X" párt rendezvényein danolásszon. Most jutott csak eszembe, hogy a fent említett nóta úgy folytatódott: „Valamikor ő is lázadó volt...

TÁRLAT

Én már hiszem

A budapesti kiállítás november 28-ig látható Fotó: Kerékgyártó Mihály

Budapest (ÉM) – A Belügyminisztérium Sajtó- és Tájékoztatási Főosztálya és a Miniszterelnöki Hivatal Ifjúsági Koordinációs Titkársága „Én már hiszem" címmel kiállítást rendezett a Belügyminisztérium kiállítótermében Váradi Gábor fiatal ózdi festőművész alkotásaiból.

Váradi Gábor 1958-ban Ózdon született. Az általános iskola elvégzése után hengerész-forrasztár szakát tanult. Jelenleg is ebben a szakmában dolgozik – a Pekó Művekben. „Egy kiállításon lettem szerelmes a festészetbe – emlékszik vissza a kezdetekre Váradi Gábor. – 1989-ben született meg az első alkotásom. Azóta rendszeresen festek.

Az érzéseimet, vágyaimat, félelmeimet viszem a vászonra. Szeretnék minél több örömet szerezni embertársaimnak. Festményeim már eljutottak a Budapest Galériába, a Néprajzi Múzeumba is. Sokat köszönhetek Péli Tamás festőművésznek, aki még mindig segít munkámban."

Bál az iskoláért

Ónod (ÉM) – Az iskola támogatása, illetve a tehetséges diákok jutalmazása céljából jótékonysági alapot hoz létre az ónodi Lorántffy Zsuzsa Általános Iskola tantestülete.

A miskolci székhelyű Szingó Galéria az éves bevételeinek tíz százalékát ajánlotta fel erre a célra. A község lakói pedig szórakozva segíthetik az iskolát: a szervezők mindenkit szeretettel várnak a november 13-án este 7 órakor kezdődő jótékonysági bálba.

Kapj el! – vagy állj fejre!

Találkozás Majoros István koreográfus-rendezővel

Miskolc (ÉM – FG) – **„Rendezni: megrendezni, berendezni, átrendezni, rendet teremteni, rendet tartani" – ízlelgeti a szavakat a rendező. „Rendező: kirakatrendező, rendező-pályaudvar, állomás... Fontos állomás..."**

Majoros István életében valóban fontos állomásnak ígérkezik Neil Simon – Marvin Hamlish Kapj el! című kamaramusicaljének vasárnap esti bemutatója.

Várkonyi Szilvia és Dézsy Szabó Gábor a Kapj el! című kamaramusical próbáján Fotó: Dobos Klára

● Most rendezek először olyan darabot, amiben kizárólag színészek játszanak – mondja a Miskolci Nemzeti Színház vezető koreográfusa. – Nem is olyan rövid pályafutásom alatt nagyon sok rendező mellett dolgoztam. A színház igazgatója, és persze én is úgy gondoltam, hogy most már ki kellene próbálnom magam rendezőként. Izgatott a lehetőség és a kérdés, tudom-e használni mindazt, amit a rendezőktől ellestem, vagy inkább azt mondanám, hogy magamba szívtam.

❑ *De nem mondhatja, hogy teljesen kezdő, hiszen már itt a miskolci színházban is rendezett. Az elmúlt évadban láthattuk például a Diótörőt.*

A koreográfus-rendező: Majoros István Fotó: Jármay György

● Balettet rendezni egészen más. Abban semmi különös nincs egy koreográfusnak, ha balettet állít színpadra. A táncosokkal értjük egymást, ugyanazt a tolvajnyelvet beszéljük, francia kifejezéseket, szakszavakat használunk.

Ennél lényegesebb különbség, hogy más a viszony a koreográfus és a táncos, illetve a rendező és a színész között. Sokkal fegyelmezettebb a táncos és a koreográfus kapcsolata. Ha azt mondom a tánckarnak, hogy most fejen áll, akkor mindenki fejen áll. Ha a színésznek mondom ugyanezt, ő megkérdezi, hogy miért. És akkor meg kell magyaráznom, hogy mit miért akarok. Ez rettentő időpocsékláss, mert ha végrehajtaná, akkor rögtön mondanám, hogy jó-e vagy sem, ehelyett magyarázgatom, hogy miért kellene megpróbálnia.

❑ *Nem ezt hívják partnerkapcsolatnak?!*

● Szó sincs arról, hogy a táncosokat nem tekintem egyenrangú partnernek. Csak arra akartam utalni, hogy jobban megértjük egymást, és a táncosok az instrukciókat is könnyebben elfogadják.

❑ *Sok baja volt a színészekkel?*

● Dehogy! Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ez egy kétszereplős musical, ráadásul különböző zenésdarabokban sokszor dolgoztam már velük. Jól ismerjük egymást, és azt a világot is, amit meg kell jelenítenünk. Akár saját magukat is játszhatnák. Olyan kapcsolat alakul ki két ember között, ami akár Gáborral, akár a Szilvivel, de velem is megtörténhet. Amikor Faragó Zsuzsával, a színház vezető dramaturgjával „átfésültük" a darabot, tulajdonképpen eljátszottuk a történetet. Ismerős helyzetek ezek, hiszen két művészről szól, akik azért viaskodnak egymással, hogy melyikük fontosabb a másik számára, először szakmailag, aztán meg a magánéletben. Hiszem, hogy többet ad ez az előadás, mint egy kis szórakozást. Aki akar, még okulhat is belőle. Számomra arról szól, hogy nem szabad erőszakosan alakítani a kapcsolatainkat. Ha mindenki megmarad önmagának, és a másikat sem akarja megváltoztatni, akkor van esély a sikeres együttműködésre.

Sonia és a Sápadtarcúak

Miskolc (ÉM) – A címben jelzett csoportosulás egy zenekart takar. Nem szükségeltetik különösen csavaros észjárás ahhoz sem, hogy Sonia valószínűleg a női nemhez tartozik és ezenkívül még feltehetően indián is, mert akkor neki is vagy sápadtarcúnak kellene lennie (vagy bármi másnak). Sonia Zambrano valóban indián származású, a Sápadtarcúakként titulált férfitársaság minden egyes tagja magyar nemzetiségű. Ha még valaki nem unt bele a sápadtarcúság boncolgatásának olvasásába, akkor azt is eláruljuk, hogy ez a Sápadtarcúság némileg sántít, mert Gojko Miticen felnőtt nemzedék tudja, hogy a sápadtarcú elnevezés az amerikai rézbőrű indiánoktól – sziúk, dakoták, komancsok, apacsok stb. – származik. Sonia viszont, ha indiánnak indián is, de őshazája a távoli, de annál kiesebb és egzotikusabb Peru.

Nomármost, Sonia 1991-ben elkeveredett Magyarországra, és egy idő után kedvet kapott az énekléshez. Hagyománytisztelet azonban sok nem maradt benne, mert ahelyett, hogy a dupla-pánsípos-ponchós autentikus népnemzeti indián dalokat kezdte volna a torkából előcsalogatni, inkább Janis Joplint választotta példaképül. Végül tavaly egymásra találtak a magyar srácokkal, kitalálták a nevet, amiből edzett zenerajongó legyen a talpán, ha első hallásra azt tippeli, hogy a társaság a blues-műfajt ápolja.

Márpedig ez a nagy igazság és egyben a nagy alkalom is arra, hogy a megyebéli bluesrajongók élőben is hallhassák az együttest, mert a miskolci Club livin„ blues november 12-i vendége bizony a Sonia és a Sápadtarcúak nevű zenekar lesz. Kezdés este nyolc órakor a Vörösmarty Művházban.

Tegyék a helyére Széchenyit!

IGLÓI GYULA

Miskolc (ÉM) – Heteken keresztül invitálták városunk lakóit, hogy nézzék meg és mondjanak véleményt a Melocco művész úr Széchenyijéről. Nem sokáig kérette magát az „utca embere", aki számára és akinek pénzén készülgetett a miskolci Széchenyi-szobor. Volt, aki úgy fogalmazott, hogy „szamárság lenne kivágni azt a szép lámpát onnan, tegyék a szobrot a vele szemközti parkba." Jött is erre a másik vélekedés: „a szemközti nagy zöld felületen aligha élne meg a szobor, kicsinek, jelentéktelennek tűnne." Ám kérdezhetnénk, ha a tervezett 7 méter magas kompozíció kicsi, akkor Széchenyiből mekkora a nagy?

Újabb érv, hogy „a Kossuth- és Széchenyi-szobrokat kicsit messzebbről alig lehet megkülönböztetni egymástól. Ez a miskolci Széchenyi-szobor más. Rajtunk, miskolciakon múlik, megkedveljük-e?" Az írásomhoz mellékelem Klinger szobrász (1857–1920) Brahms-emléktervét. Döntse el az olvasó, hogy attól a meloccoi Széchenyi kompozíciós elemei mennyiben másak?

A városháza tájáról még eddig senki nem állt elő, hogy a lakossági vélemények sokaságára érdemi választ adjon, pedig erre már 1975-ben is volt példa. Nota bene, akkor sem a lakossági javaslat szerint döntött a hatalom. Most a közgyűlés napirend előtt foglalkozott a közadakozásból elképzelt, ám ma már 14 milliós közpénzt igénylő szobortervezettel. Néhány anonim építészre hivatkozva, némi – a szószéket és a kezeket érintő – változtatásokkal a közgyűlés áldását adta a műre.

Klinger: Brams emléktervezet

Ám, ma még egy éve sincs, amikor 1992. november 16-án fényképes újsághír adta tudtul, hogy karácsonyra már világítani fognak a „Városház téri dísz-kandeláberek", miután a Miskolci Beruházási Vállalat és Litwin József miskolci iparművészünk közötti jogvita megoldódott. Persze addigra már a Széchenyi-szobor helye „a közös bölcsességgel" 1991 évben még alkalmasnak talált villanyrendőrtől a kandeláber helyére változott meg. A lámpaegyüttesért senkinek nem kell szégyenkeznie, jó helyen vannak, szépek, hagyományt keltenek újjá! Hangulatukkal és funkciójukkal illeszkednek a térség építészetéhez.

A lámpák tehát maradjanak a helyükön, ahová már 1990 év nyarán, a díszburkolat alá elhelyezték a kábeleiket. A sorban későbbi ötlet, a Széchenyi-szobor odahelyezése, meg változzék meg. A szobor ékesítse az avasalji, most még névtelen „szemközti nagy zöld felületet." Hogy oda a „Brahms-mintájú", vagy egy „Kossuth-mintájú" Széchenyi-szobor kerül-e, azt rá kellene bízni egy pályázat keretében a magyar szobrászok valamelyikére. Így döntött már 1922. évi december 28-án tartott közgyűlésen is a város akkori tanácsa, amikor Ditrói Siklódy Lőrinc szobrászművész Városház téri „négyes lámpa" helyére tervezett első világháborús emlékmű ajánlatát nem fogadta el, noha azt is alkalmasnak talált megvalósításra a bíráló bizottság: Kisfaludi Stróbl Zsigmonddal az élen.

Fekete gyöngyök

Megyaszó (ÉM) – A budapesti Néprajzi Múzeumban november 13-án cigány-nap lesz. Az egész napos rendezvényre meghívást kapott a megyaszói Fekete György hagyományőrző együttes is.

Krúdy-pályázat

Nyíregyháza (ÉM) – A nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium Krúdy születésének 115. és a nevét viselő iskola fennállásának 25. évfordulója alkalmából irodalmi pályázatot hirdet az 1993/94-es tanévben valamennyi középfokú intézmény tanulói számára. Választható pályatételek a tanulmány, illetve esszé műfajában: Krúdy műveinek jellemző tájai, helyszínei; Szindbád alakja a művészetek világában (Krúdy-művek és Huszárik Szindbád filmje alapján); Nyelvi gazdagság Krúdy prózájában. A pályamunkák terjedelme maximum tíz gépelt oldal lehet. A jeligés pályázatokat 1994. február 1-ig várják a következő címre: Jubileumi pályázat, Krúdy Gyula Gimnázium Nyíregyháza 4400 Krúdy köz 2.

Értékmentés

Eger (ÉM) – A Heves megyei Honvédelmi Bizottság november 11-én, csütörtökön reggel 9 órától módszertani foglalkozással egybekötött gyakorlatot tart az állami és egyházi kulturális javak védelméről az egri Helyőrségi Klubban (Kossuth u. 12. sz.). A megnyitót dr. Gyulai Gábor, címzetes államtitkár, B.-A.-Z. és Heves megye köztársasági megbízottja, a HB elnöke tartja.

Egy év külföldön

Miskolc (ÉM) – Az 1994–95-ös tanévben lehetőség nyílik 2–3. osztályos középiskolás diákok részére, hogy egy teljes tanévet külföldön tölthessenek úgy, hogy közben a helyi középiskolába járnak és egy ottani családnál laknak. Így mindazok, akik részt vesznek a programon, nemcsak az adott ország nyelvét sajátíthatják el, hanem közvetlenül is megismerhetik az ország kultúráját, szokásait. A jelentkezni kívánók az alábbi országok közül választhatnak: Hollandia, Belgium, Dánia, Finnország, Németország, Svédország, Svájc, USA, Norvégia. A jelentkezés feltételei: angol vagy német nyelvtudás, talpraesettség, jó kommunikációs készség, alkalmazkodóképesség. A jelentkezés módja: maximum kétoldalas bemutatkozó levél magyar nyelven a kiválasztott ország(ok) megjelölésével és egy igazolványkép. A program költsége a választott országtól függően körülbelül 300 ezer forint, plusz havi zsebpénz (korlátozott számú ösztöndíjlehetőség van). Jelentkezni valamint bővebb felvilágosítást kérni az alábbi címeken lehet: Regéczi Zoltánné Pedagógiai és Közművelődési Intézet Médiatára 3525 Miskolc, Széchenyi u. 35. (tel.: 46/354-811) vagy Youth for Understanding 1117 Budapest, Körösy u. 17. (tel.: 166-74-49). A jelentkezés határideje: 1993. november 30.

Palermo a Vianban

Miskolc (ÉM) – A blues-boogie-zydeco hangzásvilágra építő Palermo Boogie Gang ma, november 10-én este 9 órától ad koncertet a miskolci Vian clubban (Győri kapu 57. sz.). A miskolci zenerajongók először most hallhatják először a zenekar közelmúltban megjelent új hanganyagának élő előadását.

Szószóróról

Miskolc (ÉM) – M. Kiss Csaba Szószórójának november 13-án, szombaton este hat órától vendége lesz Kováts Gergely Csanád, aki 13 éves, s teljesen úgy táncol, mint Michael Jackson. Jön Binger Vilmos, a Magyar Boszorkányszövetség alelnöke, s mindenféle abrakadabrát csinál majd a riporterrel. Flipper Öcsinek azért szól a meghívás, mert nagyon eltűnt. A háttérből olyan hangok hallatszanak, hogy talán nagybátyja letiltotta. Hogy ki a nagybátyja? Majd kiderül a műsorból. Pécsi Ildikóról se nagyon hallani mostanában, de majd az ITC-ben... Kulka János nem tűnt el, de azért ő is itt lesz. Jegyek a színház jegyirodájában illetve e Nemzetközi Kereskedelmi Központban válthatók.

Váradi Gábor felv.

A hitel lehetősége a közraktározás

Miskolc (ÉM) – Mintegy kétéves előkészítői munka után mára működőképessé vált a piac szabályozásnak és a mezőgazdasági termelők rövid távú hitelezésének egyik fontos eszköze – a közraktározás, amelyet a Concordia Közraktározási és Kereskedelmi Rt. végez. A társaság 420 ezer tonna tároló kapacitásának 26 százalékát már meg is töltötték gabonával. 83 ezer tonna kalászos gabonát a cég tárolóiban, 188 ezer tonna közraktározását pedig a termelőnél kialakított közraktárban végzik. Az intervencióval felvásárolt gabonából 145 ezer tonna került a Concordia telephelyeire.

Az Rt. a Gabonaforgalmi és Malomipari Szolgáltató Vállalatból alakult át. A 45 telephelyből 21 silóbázis a megyei gabonaforgalmi vállalatoktól került a társaság tulajdonába, egymilliárd forintos jelzáloggal terhelten, ami – ismerve a bankok háromszoros biztosítását – 300 millió forintos tartozást jelenthet. A silók tehermentesítése megkezdődött, amire az ÁVÜ száz millió forintot biztosít a reorganizációs alapból. A cég jelenleg százszázalékban állami tulajdonban van.

Új bank alakult

Miskolc (ÉM) – Új bank kezdte meg tevékenységét – a Magyarországi Volksbank Rt., amelyet az Österreichische Volksbanken AG alapított. A pénzintézet a magánháztartások megtakarításainak gyűjtésével és a magyar kis- és középvállalkozások hitelezésével akar foglalkozni. Mindehhez országos fiókhálózatot építenek ki.

A Magyarországi Volksbank egy olyan nemzetközi bankhálózat tagja lesz, amely ötvenezer bankfiókot működtet, s ügyfeleinek száma hetvenmillió.

A bank segíteni kíván a magyar vállalkozóknak a nyugati – főként az osztrák – tőkéhez és piachoz jutáshoz. Fontos feladatuknak tartják, hogy a fő ügyfélkörként megcélzott magyar kis- és középvállalati szektort tanácsadással is segítsék.

A pénzintézet első fiókja Budapesten nyílik, de a fő célpont a vidék, ezen belül is a nyugati határszél, valamint Miskolc és Debrecen. A bank megszilárdulásával párhuzamosan kockázati tőke-közvetítéssel foglalkozó intézeteket is kívánnak alapítani, mivel ezek a magyar piacon nehezen jutnak tőkéhez.

Tízezer licitáló

Budapest (MTI) – Az elmúlt héten az országban megtartott 326 kárpótlási földárverésen több mint 582,5 ezer aranykorona értékű föld talált gazdára. Az árveréseken összesen 7857 kárpótlásra jogosult jutott földhöz a 10 ezret is meghaladó számú licitálóból. A legtöbb árverést, szám szerint 43-at Vas megyében tartottak. Legnagyobb, 81 ezer aranykoronát is meghaladó értékű föld azonban – akárcsak az előző hetekben –, Békés megyében kelt el. Az árverezők száma, 1235 fő, Zala megyében volt a legmagasabb, legtöbben azonban, szám szerint 977-en, Vas megyében jutottak földhöz. Az 500 forintról induló licitár Békés megyében érte el az elmúlt hónapban a legmagasabb értéket. Itt 30 ezer forintot fizettek egy aranykoronáért. Legkevésbé, aranykoronánként 1300 forintig pedig, Csongrád megyében verték fel az árat a licitálók. A fővárosban – akárcsak az elmúlt hetekben – nem tartottak egyetlen árverést sem. Az árverések kezdetétől ez idáig több, mint 253 ezer kárpótlásra jogosult jutott 21,3 millió aranykoronát is meghaladó értékű földhöz.

Röviden

Eladja Ifjúság Éttermét a Miskolci Vendéglátóipari Vállalat. Információink szerint 23,5 millió forintban határozták meg az irányárat. Az ingatlan megvásárlására kárpótlási jegy, E-hitel is igénybe vehető, a pályázatokat november 29-ig lehet benyújtani a cég vállalati biztosához.

Az Állami Vagyonügynökség megvételre kínálja a miskolci Rutex kft.-ben lévő üzletrészét. A 140 millió forint jegyzett tőkéjű társaságból az ÁVÜ 95,9 százalékot bír. A vételárba itt is betudható E-hitel, valamint kárpótlási jegy.

Pénzt kap a Borsod Volán Rt.

Kormánytervek a járműgyártásra – „Zöld buszok"

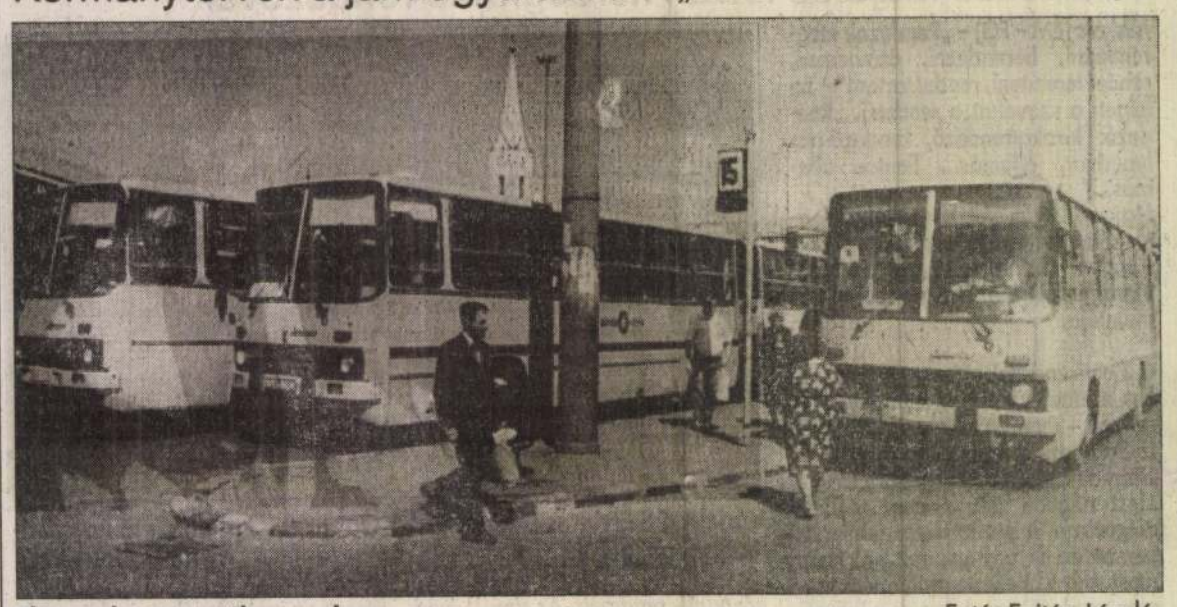

Előregedett az autóbuszpark — Fotó: Fojtán László

Miskolc (ÉM – B.Sz.L.) – Néhány napja Rajkai Zsolt, a Közlekedési, Vízügyi, és Hírközlési Minisztérium politikai államtitkára adta át azt a modern motorfelújító üzemet, amelyet a Borsod Volán Rt. saját beruházásban épített fel. Ebből az alkalomból mondott beszédében az államtitkár szólt a kormány közlekedés-politikájáról, vázolta az északi régióra vonatkozó elképzeléseket. Mint mondotta, az elmúlt három évben olyan lendületet kapott az infrastruktúra fejlesztése, melyre a közelmúltban nemigen volt példa. Igaz, a fejlesztésre szükség is van, hiszen a közlekedési beruházások biztosítása nélkül nemigen jutnánk Európába. (Autópályák építése, két Duna-híd, egy Tisza-híd.)

A közlekedés-fejlesztés két szakaszát jelölte meg a tárca, melyből az első szakasz 1995-ig tart, és célja, hogy a tömegközlekedés járműparkjainak állagát, műszaki állapotát legalább szinten kell tartani. A második szakaszban pedig a nagy kihívásnak – Európa szállítási piacának – kell megfelelni, hiszen a közlekedés szempontjából hazánk tranzit ország mind kelet, nyugat, mind pedig észak és dél irányában.

Rajkai Zsolt emlékeztetett arra, hogy a közlekedésben a fő hangsúly továbbra is a tömegközlekedésen lesz, ellentétben Nyugat-Európával, ahol a lakosságnak már csak 15 százaléka veszi igénybe a tömegközlekedést. Itthon ez az arány 50 százalék.

Az ember azt hinné, a nagy üzemek, mamutvállalatok leállása, vagy csökkentett működése feleslegessé teszi az ingázást. Az államtitkár szerint még mindig óriási tömegek ingáznak, s ez jellemző Borsodra is. Ezért kell legalább megőrizni a tömegközlekedés színvonalát.

– Én még utaztam a '60-as „fakaruszokon", s öröm, hogy a magyar Ikarusz mára már felzárkózott a nyugati színvonalhoz – mondta Rajkai Zsolt. A Borsod Volán vezetőinek figyelmébe ajánlotta: még veszteség árán is fenn kell tartani működtetni kell a megyében a tömegközlekedést, a személyszállítást. Ami persze nem kis feladat, tekintve, hogy az országban, így Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is elöregedett az autóbuszpark, és egyharmada mindig javítás alatt áll. A személyszállítás díjairól is szólt az államtitkár. Szerinte a tarifa-áremelés a továbbiakban már igen erős társadalmi feszültséget okozna, de ha javítani akarjuk a tömegközlekedés feltételeit, ettől sem lehet visszariadni. Ebben nagy feladat hárul a helyi önkormányzatokra, a személyszállítást végző cégekre, hogy összehangolják az elképzeléseket, keressék a megoldás lehetőségeit.

A Borsod Volán Rt.-nél az autóbuszok 62 százaléka már nullára íródott (az országos átlag 50 százalék). A járművek kihasználtsága, az úgynevezett kilométer-telítettség 128 százalékos az országos átlag 108 százalékával szemben. Az autóbuszok átlagos „életkora" itt 7,8 év,az országos átlag 7,6 év.

Ez a matuzsálemi műszaki állapot minden tekintetben óriási teljesítményt produkál – mondta az államtitkár, aki elismerte, hogy a tárca nagy általánosságban a biztonságos közlekedést veszélyeztető járműpolitikát folytat. Éppen ezért a minisztérium egymilliárd forintos keretéből járműfejlesztésre hathatós támogatást kap a Borsod Volán.

A kormány a jövőben privilegizálja a magyar járműgyártást, szeretné elérni, hogy a hazai járműpark kiszolgálása mellett az Ikarusz újra exportőr legyen. Megjelennek nemsokára a környezetvédelmi szempontoknak is megfelelő „Zöld buszok".

Ezt a célt szolgálja a Borsod Volán Rt.-nél most átadott motorfelújító üzem is, és persze a forgalombiztonságot, végső soron pedig a tömegközlekedésben résztvevők érdekeit.

A Linde Gáz Kazincbarcikán

Kazincbarcika (ÉM) – Két esztendővel ezelőtt vásárolta meg a müncheni székhelyű, másfél évszázados múltra visszatekintő világcég a Linde Gáz Rt. a Borsodchem Rt. ipari gázüzemét Kazincbarcikán. A német cég azóta jelentős összeget, mintegy 500 millió forintot fektetett be az üzem fejlesztésébe, amelynek eredményeként hétfőn átadták a Linde Rt. egyik legkorszerűbb európai gyárát Kazincbarcikán. A világszínvonalú technológia meghonosításán túl, felépítettek továbbá egy kétszintes épületet, amelyben a Linde Gáz Rt. kelet-magyarországi központja és az üzem szociális intézményei kaptak helyet.

ARGOSZ BIZTOSÍTÓ RT.

Mifelénk is

megtalálja az Argosz helyi képviselőjét, aki szívesen fordítja idejét arra, hogy minden kérdésére részletesen válaszoljon, vagy akár személyesen is meglátogassa Önt.

Hívja bizalommal az alábbi telefonszámot:

Miskolc 46-328-295

Argosz Biztosító Rt., Budapest 1122, Maros utca 19-21.

Tanácsadó a Morgan

Budapest (MTI) – A Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. privatizációját célzó tárgyalások folytatását engedélyezi az Állami Vagyonkezelő Rt. Igazgatósága. A testület közelmúltban hozott határozata értelmében a pénzintézet privatizációjánál azt szorgalmazzák, hogy az alaptőke 35 százaléka kerüljön külföldi tulajdonba, 15 százalékot az MRP szervezet és a management vásárolhat meg. Itt érvényesíthetők a szokásos vásárlási kedvezmények. A privatizáció során 5 százalékot kárpótlási jegy ellenében terveznek értékesíteni. A bank privatizációjánál 25 potenciális befektetőt kerestek meg. Hat érdeklődő jelentkezett, s közülük ketten tartják fenn befektetési szándékukat. Az MKB privatizációs tanácsadója a J. P. Morgan cég.

Fizetés jeggyel

Veszprém (MTI) – Kárpótlási jegygyel lehet fizetni december elsejétől az év utolsó napjáig a KOMFORT Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság valamennyi üzletében – jelentette be Wollák László vezérigazgató. A kárpótlási jegyeket a névérték hetven százalékáért számolják be a vásárlásba, tehát egy aranykoronáért 350 forint értéket adnak. A jegyek egy részét bróker cégeknek továbbadják, többségét azonban megtartják későbbi saját befektetéseikhez. A KOMFORT egyébként nem akar mezőgazdasági vállalkozásba fogni, arra számít, hogy az új törvények, így a lakástörvény bővíti a kárpótlási jegy felhasználási körét.

Jegyzet

Az év bora

Bekecsi Szabó László

A piaccal, vagy a piacra járóval van a baj? Nem tudni, de tény, hogy a magyar élelmiszerek kedvezőtlen piaci pozícióba kényszerültek, mivel a hazai gazdálkodási feltételek nem ösztönözték sem a termelőket, sem a forgalmazókat a megfelelő marketinggel támogatott piaci munkára. Így aztán a borexport a külkereskedelem liberalizáltsága ellenére sem tudott még csak szinten maradni sem. Megunták ezt az illetékesek, és a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma valamint a földművelésügy megalkotta bormarketing programját, hogy a minőségi borok piacképességének megteremtése mellett az új piacokat is feltárja, segítse a magyar borok új piacokra jutását. Ez évre e tevékenységre 130 milliót különítettek el, segítve ezzel a szőlő- és borkataszter kiépítését, a borvidékek elemzését, a bor származásának- és eredetvédelmi rendszerének kialakítását, termelési, üzleti, információs rendszer kiépítését, a kiállításokon, vásárokon való részvételt.

Ámbár ez utóbbit némileg feleslegessé teszi egyik közmondásunk, mely szerint a jó bornak nem kell cégér. Mert tegyük csak a szívünkre a kezünket: itt Borsodban akár Bükkalján, akár Hegyalján ki hallott a „Komárom környéki Chardonnay-ról" – amely pedig Angliában az Év bora díjat nyerte el.

Hogy ott volt e a versenyen a mi híres borunk, – a királyok bora – nem tudom, de remélem, hogy akkor éppen egy másik helyen mutatták be (de nem versenyeztették). Ezek után lehet találgatni, hogy miért is alakulgat olyan nehezen a hegyaljai borok piaca. Talán az ide-oda utazgató üzletemberek úgy gondolják a hatásos piaci munkához már az is elegendő, hogy a borok királya a királyok bora, minek halmozni még több jelzővel is...

Árfolyamok

Budapest (MTI) — A kis tételben folyó kereskedéstől eltekintve 103 üzletben összesen 175,017220 millió forint forgalmat bonyolított le a Budapesti Értékpapírtőzsde a tegnapi napon árfolyamértéken. A részvények forgalma (60 promt és négy opciós kötés) névértéken 17,1800 millió forintot, árfolyamértéken számolva pedig 21,617150 millió forintot tett ki. A befektetési jegyek árfolyamértékű forgalma 113 300 forint, a kárpótlási jegyeké 39,956500 millió forint, az államkötvényeké 108,38220 millió forint, a diszkont kincstárjegyeké 3,8380 millió forint volt.

Kárpótlási jegy

Tőzsde

Index (ideiglenes) nov. 9-én: 1183,79 -1,30

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1993. november 8.

Pénznem	Valuta Vétel	Valuta Eladás	Deviza Vétel	Deviza Eladás
Angol font	146,16	148,96	147,03	147,73
Ausztrál dollár	65,86	67,10	66,56	66,86
Belga frank*	273,42	278,08	276,25	277,41
Dán korona	14,63	14,89	14,75	14,81
Finn márka	17,15	17,55	17,19	17,29
Francia frank	16,77	17,05	16,88	16,96
Holland forint	51,99	52,85	52,28	52,50
Ír font	138,58	141,18	139,69	140,33
Japán yen*	91,25	92,45	91,84	92,14
Kanadai dollár	75,97	77,37	76,57	76,91
Kuvaiti dinár	329,71	335,21	331,70	333,08
Német márka	58,33	59,29	58,68	58,87
Norvég korona	13,43	13,67	13,51	13,57
Olasz líra**	59,92	61,20	60,34	60,66
Osztrák schill.*	829,47	843,07	833,66	837,06
Portugál escudo*	56,64	57,74	57,15	57,41
Spanyol peseta*	72,45	73,97	73,15	73,53
Svájci frank	66,13	67,21	66,47	66,75
Svéd korona	12,16	12,42	12,24	12,30
USA-dollár	98,56	100,12	99,25	99,65
ECU (KP)	111,87	113,83	112,53	113,03

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban
*: 100 egység, **: 1000 egység

OMNICOLOR®
POLGÁRI TELEVÍZIÓ

Közszolgálati tévésarok

Az Omnicolor Polgári Televízió programjairól...

Olvasóink itt rendszeresen megtalálják a kerületi közszolgálati televíziós műsorát készítő Omnicolor Polgári Televízió éppen aktuális és várható műsorait, előzetes információkat nyerhetnek az egyes műsorok tartalmáról, a helyi televíziózás érdekességeiről. Itt szeretnénk helyet adni az Önök ilyen irányú észrevételeinek, javaslatainak is, és talán tv-kritikai írásoknak is.

Az Omnicolor műsorai naponta este 6 és 8 óra között kerülnek képernyőre, a késő esti ismétlés 10-től 12-ig látható.

A műsorok közötti időkben Képújság látható az Omnicolor csatornáján, ahol írott formában jelentkeznek különféle közhasznú információk – és persze hirdetések.

A hirdetési díjak, feltételek a Képújságban olvashatók.

A helyi televízióműsor hetenként változik, ez módot ad mindenkinek arra, hogy – saját időbeosztásának megfelelően – megtalálja azt az időpontot, amikor megnézheti az Omnicolor műsorát.

Az Omnicolor címe: 1536 Budapest, Pf. 293, telefonszáma: 20-20-757

MŰSOROK:

4. hét (jan. 25–31.)

Hogyan segíti Magyarország az Egyesült Államokat? (A **Piczek nővérek** színes ablakokról álmodnak)

Ezüst Gy. Zoltán grafikái a MOM-ban

Kós Károly születésnapján...

Időszerű képek, riportok

5. hét (febr. 1–7.):

Wagner Margit fotói a Gellértben...

Az OMNICOLOR 100. adása alkalmából tallózás az eddig képernyőre nem került felvételek között...

Időszerű képek, riportok

6. hét (febr. 8–14.) előzetes terveiből:

Hogyan segíti Magyarország az Egyesült Államokat? (Találkozások a Szilikon-völgyben, Clevelandben és Seattleben)

Wieger Mariann kiállítása

Izmaink emlékezete...

Időszerű képek, riportok

Menetrend színesben

Színes menetrendi tájékoztatót adott ki a négy Zugliget környéki autóbuszvonalról a Budapesti Közlekedési Részvénytársaság. A többezer példányban megjelent díjtalan útmutató igen ügyesen van összeállítva, még a kevésbé tájékozottak is könnyen eligazodhatnak utazásaik során

vele. A Zugliget, Virányos és Kútvölgy térségében közlekedő 28-as, 128-as, 156-os és 158-as autóbuszok valamennyi indulási időpontja, illetve vonalhálózata megtalálható a kiadványban, de ezen felül több igen hasznos információ segíti az utazás megtervezését. A Városmajor utcában haladó három autóbusz-viszonylat (28, 128, 158) összehangolt menetrend-táblázata a közös útvonalszakaszon közlekedőknek segít abban, hogy a megfelelő, azaz a leghamarább induló kocsira szálljanak fel. Szintén az utazás lebonyolítását könnyíti meg 20 óra után a pesti oldalról a Moszkva térre érkező metrószerelvények átszállási táblázata. Ebből még azt is kiolvashatjuk, ha pontosan érkezett a metró, hogy érdemes-e felsietni a mozgólépcsőn vagy van elég időnk a kényelmesebb feljutásra.

Az igen ízléses kivitelű szóróanyag helyszínrajzokat és további hasznos információkat nyújt a térségben utazóknak. A BKV Rt. Közönségszolgálat utastájékoztató csoportjának kiadványa máris rendkívül népszerű azok körében, akik hozzájutottak. Az autóbuszvezetők, ha még van, kérésre adnak belőle, de a Moszkva téri pénztárakban még csak nem is tudnak róla.

K. I.

Sikertörténet a pincéből

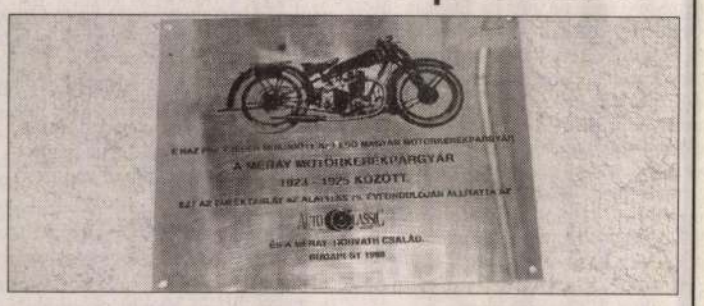

1923-ban két magyar mérnök úgy döntött, hogy motorkerékpárgyártásra adja a fejét. *Méray-Horváth Lóránd* és testvére *Endre* első műhelyét a Városmajor utca 10. számú ház pincéjében nyitotta meg. Itt kezdte meg működését hazánk első motorkerékpárgyára. Kezdetben csupán a vázak voltak saját tervezésűek. Motorjaikat az angol *Villiers és Blackburne* cégtől vásárolták.

A Mérayék által kifejlesztett kétkerekűeknek hamarosan akkora sikere lett, hogy kinőtték a Városmajor utcai műhelyt. Így 1925-ben el kellett költözniük. A Hegyvidékhez azonban ezután sem maradtak hűtlenek. Továbbra is az Ördögorom környékén tesztelték új modelljeiket, s rendszeresen résztvevői maradtak a híres svábhegyi autó- és motorversenyeknek. A hegyes-völgyes terep versenyzőt és járművét egyaránt próbára tette. Csapatuk legnevesebb pilótája *Zsótér Bertalan* volt, aki 1925-ben a Tourist Trophy 175 cm³-es, 1930-ban pedig a 250 cm³-es kategóriájában vezette győzelemre Méray gépét. Az úgynevezett háromszög alakú vázakba 1927-től az eddiginél még megbízhatóbb és erősebb JAP motort építették. Ebből az időből származik a fényképen látható oldalkocsis jármű is. Ezt egy négyütemű, egyhengeres, 498 cm³-es, 9 lóerős motor hajtja. Maximális sebessége 70 km/h.

1935 fontos év volt a honi közlekedés történetében. Ekkor gördült le a szállítószalagról az első teljesen magyar motorkerékpár. A vázat a Méray gyár állította elő, míg a motort *Csonka János* gépgyára készítette. Mérayék a gyártás mellett kereskedelemmel és javítással is foglalkoztak. A Váci utca Türr István utca sarkán működött az úgynevezett eladási központjuk, mely sok tekintetben versenytársa lehetne a mai autószalonoknak. Később a motorkerékpárok mellett személyautókat és kisteherautókat is gyártottak. Rendszeres megrendelőik közé tartoztak a mentők, a tűzoltók és a csendőrség. Érdekességként említem meg, hogy a II. világháború idején a járművek gázüzeművé alakításával is foglalkoztak. Erre akkor az általános benzinhiány miatt volt szükség. 1948 júniusában a gyárat államosították.

Ezzel egy olyan sikertörténetnek lett kényszerű vége, amely valamikor innen, a mai XII. kerületből indult el. Ennek állít emléket a Városmajor utca 10. számú ház falán található emléktábla és a Közlekedési Múzeum mostanság látható időszaki kiállítása.

Kép és szöveg:
Janzsó Tamás

KÖZGYŰLÉS

A Hegyvidék-KFKI Optimista Sportklub éves **közgyűlését 1999. február 12-én** pénteken **1/2 7** órai kezdettel tartja a XII., Hollós út 5. sz. alatti **Jókai Klub pinceklubjában**. A megbeszélés témái: a közhasznú szervezetté alakulás, valamint Budai Tájékozódási Diáksport Szövetség alapítása és közhasznú szervezetként bejegyeztetése.

Előtte 17 órától beszélgetésre várják az érdeklődőket a Közhasznú Szabadidős Sportszervezetek Országos Szövetsége vezetői, Szabó István (Világjátékok Alapítvány), Német Zsolt (Magyar Marathon Klub) és Horváth Pál (Óbuda SE).

Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

Amerika Önre vár! Fedezze fel!

Csoportos társasutazások vagy „Fly and Drive" utak Amerikába és Kanadába

PROGRAMKÍNÁLATUNKBÓL:

NEW YORK + NIAGARA + WASHINGTON
VADNYUGATI KALANDOZÁS
AMERIKAI KANYONOK + NEMZETI PARKOK
KALIFORNIA + ARIZONA + NEVADA + FLORIDA
Los Angeles-Las Vegas-San Francisco-Miami Beach
NEW YORK-TÓL KALIFORNIÁIG
„FLEXY FLY AND DRIVE" az Ön elképzelése alapján
1-2-3-4 hetes körutazások
RÉSZVÉTELI DÍJAK:
repülő+hotel+Chevrolet Rent A Car
már 117 000 Ft-tól!
1 HETES: 24 000 Ft-TÓL, 2 HETES: 48 000 Ft-TÓL
3 HETES: 72 000 Ft-TÓL, 4 HETES: 96 000 Ft-TÓL
plusz a legkedvezőbb árú
DELTA repülőjegy ingyenes bérautóval!

TRÓPUSI VAKÁCIÓK
FLORIDA ORLANDO+MIAMI 117 000 Ft-tól
„Ahol a Jurassic Park életre kel..."
HAWAII-SZIGETEK 1–2 hetes 249 500 Ft-tól
Kívánságra magyar nyelvű idegenvezetéssel.
ÓCEÁNIA 1–2 hetes heti 255 000 Ft-tól
TAHITI*COOK*FIJI

A MERCATOR TRAVELLEL nemcsak az USA-ba...
„Híd a Kwai folyón" 1 hetes 147 500,- 2 hetes 161 500,-
THAIFÖLD
Bali * Szingapur * Kína * Sri Lanka
Maldiv szigetek * India

PÁRIZS * LONDON 8 nap már 89 000 Ft-tól
AUSZTRÁLIA * ÚJ-ZÉLAND 10 - 20 - 30 napos 198 000 Ft-tól

Bajor Imre: „Én mindig a MERCATOR TRAVELLEL *utazom!"*

Utazási ajánlatainkat hangpostánkról **ÉJJEL-NAPPAL** meghallgathatja, faxon lehívhatja. **Tel.: 431-66-60**

AKCIÓS REPÜLŐJEGYEK
5 kontinens 1000 városába
50 légitársaság járataira
Szállás és bérautó a világ minden pontján

AJÁNDÉK CHEVROLETTEL AMERIKÁBAN

Ezt a pompás légkondícionált **Chevrolet bérautót Ön is díjmentes bónusz ajándékként kapja** amerikai utazásához, ha *DELTA AIR LINES* repülőjegyét a Mercator Travel irodáiban váltja meg, **így Ön repülőjegyenként legalább 12 000–20 000 Ft-ot takarít meg!**

KARIB TENGERI VAKÁCIÓ
Aruba * Bahamák * Dominika
Florida * Jamaika * Kajmán szigetek
*** Mexikó/Cancun ***
1-2-3 hetes trópusi vakáció
heti 29 900 Ft-tól+ repülőjegy.

Latin-Amerika
Brazilia * Mexikó
Rio de Janeiro/Copacabana | Mexico City+Acapulco
Iguacu vízesés+Amazonas | A Maya kultúra felfedezése

LUXUS ÓCEÁNJÁRÓ HAJÓUTAK A KARIB-SZIGETEKEN
AKCIÓNK! Egy hét hajóút + ajándékba egyhetes díjmentes nyaralás Floridában!

BOSTON 0620 141-278

Vízumügyintézés, információ és helyfoglalás budai irodánkban, a Margit körúton hétköznap 9-19 óra, szombaton 9-13 óra között.

MERCATOR TRAVEL AZ AMERIKAI UTAZÁSOK IRODÁJA
—AKIK MÁR ISMERNEK ♥ SZERETNEK MINKET!—
BUDÁN: 1024 Margit körút 69. Tel.: 20-21-333 Fax: 202-1772
Internet: http://www.extreme.hu/mercator/

SAKK-MATT

A XII. kerületi Polgármesteri Hivatal és a Virányosi Közösségi Ház közös szervezésében az iskolai szünidő első vasárnapján került sor a már hagyományos *VII. Erkel Ferenc Sakk Emlékversenyre*. A küzdelmekben, melyek nyolc óra hosszat tartottak, tíz iskola legjobb sakkozói vettek részt (1997-ben csak hat oktatási intézmény diákjai indultak).

Új színfoltot jelentett a Diana úti, a Jókai Mór, az Arany János és a Herman Ottó iskolák első részvétele, valamint az, hogy a *felnőttek kategóriájában indulók közül öten voltak nők* (T. i. a versenyek történetében először a gyermekeket kísérő édesanyák is leültek a fekete-fehér táblák elé és végigjátszották a „mindenki mindenki ellen" mérkőzés-sorozatot).

A Zugligeti Általános Iskola tovább folytatta sikersorozatát: a legtöbb versenyzőt ők indították (12 fő) és megszerezték az összes pontszám 45%-át. (A tavalyi győztesek is ők voltak.)

A közösségi ház nagytermében megrendezett küzdelmet követően került sor a helyezettek részére az érmek kiosztására, majd a Zugligeti Általános Iskola gyermek-képviselője vette át a Polgármesteri Hivatal által a legeredményesebb iskolának felajánlott díszes serleget.

Eredmények

Alsós fiúk: *1. Rókusz András* (6) Jókai, 2. *Horváth Benjamin* (5) Szt. Angéla, 3. hv. *Németh Ádám* (4 1/2) Zugliget, *Nagy Sebestyén* (4 1/2) Zugliget, *Ferenczi András* (4 1/2) Kiss János.

Alsós lányok: 1. *Kovács Adél* (4) Zugliget, 2. *Ferenczi Emese* (2) Kiss János, 3. *Benke Zsófia* (0) óvodás.

Felsős fiúk: 1. *Fogarassy Zsolt* (6) Ökumenikus, 2. hv. *Csorba Miklós* (5) Virányos, *Ádám Gábor* (5) Diana, *László Ádám* (5) Zugliget.

Középiskolás fiúk: 1. *Héra Dániel* (4), 2. *Csizmadia Gábor* (2) Arany János, 3. *Nagy Zsolt* (1) Arany János.

Középiskolás lányok: 1. *Ferenczi Enikő* (3) Kiss János, 2. *Hornok Rita* (2) Arany János, 3. *Vadas Viktória* (1) Zugliget.

1. *Zugligeti Általános Iskola* (12 fő, 40 1/2 pont), 2. *hv. Virányosi Általános Iskola* (2, 8), *Diana Úti Általános Iskola* (2, 8), 4. *Kiss János Általános és Középiskola* (3, 6 1/2), 5. *hv. Jókai Mór Általános Iskola* (1, 6), *Ökumenikus Általános Iskola* (1, 6), 7. *hv. Arany János Általános Iskola és Gimnázium* (3, 5), *Szt. Angéla Általános Iskola* (1, 5), 9. *Németvölgyi Általános Iskola* (2, 3 1/2), 10. *Herman Ottó Általános Iskola* (1, 2).

Kahlich Endre

Fotók: Rollinger Károly

XII. kerületi ÁLLATORVOSI ÜGYELET éjjel-nappal: 06/30 9625-164!

Lapunkat a Hegyvidék Futár Bt. terjeszti. Ha nem kapja meg a lapot, kérjük, jelezze! Telefon/üzenetrögzítő: 3564-688.

Köszönet a „földreszállt csodáért"

A Polgármesteri Hivatal illetékeseinek! Engedjék meg, hogy a magam nevében, de valószínűleg sok, környéken élő, az Istenhegyi utat használó honfitársam véleményével megegyezően szívből „gratuláljak" és „hálásan" köszönetet mondjak azért a „földreszállt csodáért", amit megvalósítottak. Igen. „Gratuláljak" és „köszönetet mondjak" annak, akinek ez a fantasztikus ötlet kipattant az agyából. De annak, vagy azoknak is, aki, illetve akik ezt jóváhagyták és engedélyezték, majd megvalósítását megrendelték, biztosítva a finanszírozáshoz szükséges rengeteg pénzt. Az Orbán tér átépítéséről, az Orbán tér, Nógrádi utca, Istenhegyi út forgalmi rendjének módosításáról van szó.

A téma tulajdonképpen befejezett, a megvalósított módosítást tovább változtatni már nem, csak elviselni lehet. Biztos vagyok benne, hogy rengetegen bosszankodnak, de csak kevesen vesznek fáradságot, hogy szóvá tegyék. Én megteszem. S mivel, mint mondtam már a befejezett tényen változtatni úgy sem lehet, legalább a „gratulációmat" adjam át annak, akit megillet.

30 éve lakom itt a hegyen. A forgalom úgy, ahogy, jól, rosszabbul, de egy megfelelően kialakult mederben folyt. Eddig sem volt egy leányálom csúcsforgalomban az Istenhegyi úton le vagy fel közlekedni. Mindenki tudta, hogy ezen a szakaszon sokszor van dugó, de úticélját mi módon tudja a legkönnyebben, viszonylag balesetmentesen elérni. Ez az eddigi helyzet alapvetően megváltozott. A javító szándékot nem vitatva a kialakított új tér és közlekedési rend komplikáltabb, ésszerűtlenebb és áttekinthetetlenebb, mint az eddigi; a várakozási idők nem csökkentek; a balesetveszély megnőtt.

Ha valaki eddig a Diana utcáról jött lefelé, egy közlekedési lámpával biztosított kereszteződésben tudott az Istenhegyi útra vagy az Orbánhegyi útra rákanyarodni. Most lámpa nélkül, elsőbbségadást előíró tábla előtt, majd után kell várakoznia, hogy az Istenhegyi úton lefelé haladók beengedjék. Mivel itt viszont mindig sűrű a forgalom, főképp a reggeli órákban hosszú ideig kell majd várnia. Ha betolakszik, akkor könnyen balesetet okozhat.

A Nógrádi út eddig egyirányú utca volt hegynek fölfelé. Most kétirányú lett. De miért és minek? Fölfelé csak az hajthat be, aki a Diana utcáról jön lefelé a hegyről. Azoknak pedig nem valószínű, hogy éppen az Orbán téren jutna eszébe, hogy gyerünk csak vissza, fel a hegyre. Akik pedig az Istenhegyi úton jönnek lefelé, közvetlenül nem tudnak a Nógrádi utcába behajtani, mivel az úgynevezett „lóitató"-nál útelzáró betontömböket raktak le keresztbe az úton. Ha mégis ezt az értelmetlenséget óhajtaná csinálni (mármint a Nógrádi úton lemenni és az Orbán térnél a végtelenségig várakozni), akkor tovább kell egy kicsit hajtania az Istenhegyi úton és a buszmegálló mögött éles szögben visszafordulnia a CBA élelmiszerbolt mellett, ahol egyébként is mindig zsúfolt ez az átmenő kis köz a parkoló gépkocsiktól. Tehát a Nógrádi utca lefelé engedélyezett forgalmát esetleg a Szendrő utcából jövők vehetik igénybe, ha szeretnek sokat várakozni az Orbán téri becsatlakozásnál.

„Nagyszerű" az Orbán téren átépített lámparendszer is. Eddig az Istenhegyi úton felfelé közlekedőknek az Orbán tér előtt, az „Arany Mókus" étterem főbejáratának szintjében lévő lámpánál, viszonylag nem túl meredek szakaszon kellett várakozniuk és zöld jelzésnél elindulniuk. Eddig ez a lámpa és feljebb 20-25 méterrel, a gyalogátkelőnél lévő lámpa szinkronban voltak. Most az alsó lámpa zöld jelzése után még sokáig a felső lámpa pirosat mutat. Tehát a kocsisor a felső lámpánál fog várakozni rendkívül meredek útszakaszon. Télen, havas, jeges, csúszós időben még megállás nélkül is komoly teljesítmény volt ezen a meredek kanyaron átvergődni. Ilyen időben az új rendszer szerint szinte lehetetlen lesz megindulni. Az új forgalmi rend itt is összecsúszásokat, jelentős anyagi károkkal járó koccanásokat fog eredményezni. Hát ennyit a „földreszállt csodáról". És mindez sok 10 millióért. Mindannyiunk pénzéből. Erre mondtam, hogy ehhez csak „gratulálni" lehet.

Kovács Gábor
okl. villamosmérnök
okl. gazdaságmérnök,

Hogy is van ez?

Tisztelt Szerkesztőség! Állok a Maros utca 29. sz. ház előtt és olvasom a falon lévő emléktábla szövegét.

„Ebben a házban született Solti György
Sir George Solti
1912-1997
a világhírű karmester.
Állította a Művelődési és Közoktatási Minisztérium
és Budapest Főváros Önkormányzata
1998."

Azután rápillantok a kezemben lévő „Hegyvidék" 1998. október 21-i számára, melyben Baranyi Ferenc „Solti hazatalált?" című cikkében az alábbiakat olvasom: „... a mi Solti Györgyünk, hiszen 1912. október 21-én Balatonfőkajáron látta meg a napvilágot ..."

Kérdésem: Hogy is van ez?

S. E.
Határőr úti lakos

Dicséret a vezetőnek

Tisztelt Szerkesztőség! Este tíz előtt pár perccel a 21-es buszhoz, mert 20[h] után már csak 20 percenként közlekedik. Épp, hogy elhagyom a lépcsőt máris jelez a vezető, hogy indulna. A hátsó ajtók zárva, de engem még megvár. Megköszönöm és lehuppanok egy ülőhelyre, hogy kifújjam a sietés fáradalmát. S gondolatban máris megdicsérem a buszvezetőt.

Pár perc és már a Királyhágó téren vagyunk. Leszállás-felszállás és indulnánk tovább, mikor szorosan mögénk áll a 105-ös busz, ahonnét 2-3 utas felszáll a hátsó ajtón. Nem kellett várniuk 15-20 percet a következő járatú 21-esre.

Nem tudom ki volt a buszvezető, de még a busz számát is elfelejtettem megnézni. Csak azt éreztem, ha minden emberben ennyi figyelmesség lenne embertársai iránt, akkor évente nem csak egy aranyvasárnap lehetne.

Egy utas a 21-es buszról
Szombathyné

Fáink veszélyben

Tisztelt Szerkesztőség! A *HEGYVIDÉK* 1998. december 2-i számában megjelent „*Fáink veszélyben*" című cikk ösztönzött arra, hogy néhány gondolatomat leírjam.

A favédelmet fontosnak és szükségesnek tartom, elsősorban a hegy alsó részén, ahol az elmúlt évek mohón telekfaló építkezései nyomán messziről nézve szinte kifehéredett a hegyoldal. A hegytetőn ezzel ellentétes folyamatnak lehetünk tanúi, a volt golfpálya és környéke egyre inkább rendezetlen bozótossá válik. Vannak a hegynek és elsősorban a hegytetőnek olyan exponált pontjai, ahol a favédelmet figyelmen kívül kellene hagyni és irtásokkal, ritkításokkal újra használhatóvá lehetne tenni a területet.

Hegyvidékünknek számos értéke van, melyeket az itt élők és az idelátogatók számon tartanak: például a csend, a jó levegő és a kilátás. A csend és a jó levegő ma már csak relatíve – a belvároshoz képest – igaz, de a kilátás még mindig páratlan, igazi nagy érték. Az ide kirándulók, de gyakran az itt élők is elsősorban a kilátóhelyeket keresik fel, napjainkban leginkább a Normafát és esetleg a János-hegyet.

A Normafa, mint kilátóhely változatlanul megőrizte értékes panorámáját – köszönhetően az alatta elterülő síterepeknek, ahol részben az erdészek, részben a síelők nem engedték a bozót elburjánzását. A János-hegyen már nem ilyen kedvező a kép. A hegy lábánál, a volt János-hegyi vendéglő föld-teraszán, még a 60-as években is karbantartott pihenőhelyen, padokon ülve gyönyörködhettek Hűvösvölgy és Pasarét nyújtotta panorámában az oda kirándulók. A terasz alatti tisztást mintegy 100-150 méteres sávban rendszeresen irtották, távoltartva az erdőt. Még síversenyeket is rendeztek ezen a részen. Ma semmiféle kilátás nincs innen. Aki kilátásra vágyik annak fel kell mennie a János-hegy csúcsára, az Erzsébet-kilátóhoz. Ha nincs szerencséje itt többféle csalódás is éri. A kilátóval és üzemeltetésével tudomásom szerint többféle gond is van, ezek közül csak a kilátást akadályozó fákat említeném. A 60-as években még a torony körül elhelyezett vendéglői asztaloktól is volt némi kilátás a tájra, mára az első emeleti kilátóterasz is használhatatlanná vált, a fák koronája elérte és zavarja a kilátást. Maradtak a felső emeletek...

A torony mögött emelkedő kis halom a hegy igazi teteje, ahol egykor az a kis faemelvény állt, melyet eredetileg „János-kilátónak" vagy „János-hegyi messzelátónak" neveztek. (Valószínűleg Erzsébet királyné is onnan nézte a tájat, ha erdésze kíséretében arra járt...) A kilátóhely öntöttvas oszlopos kerítése még megvan, a körülkerített terecske afféle árnyékos pihenőhely. A fák úgy körülnőtték, hogy a legmelegebb nyárban is kellemes árnyékot ad – de kilátást semmit. Ha folytatódnak a torony üzemeltetése körüli nehézségek – például, hogy hétköznap a tornyot zárva tartják – megnőhet az értéke egy karbantartást nem igénylő, ingyenes kilátóhelynek. Mindössze a fákat és a bozótot kellene kivágni és az erózió megakadályozására alacsony cserjéket, például borókát ültetni.

A másik nagy vesztesége a kilátásban gyönyörködni szerető közönségnek a Széchenyi-kilátó. Hála Istennek a kilátó még megvan, hanem a körülötte lévő parkba oktalanul telepített magasnövésű fenyőfák úgy körülvették, hogy a környék lakói Szent Istvánkor a Széchenyi-emlékút végére járnak tűzijátékot nézni, mert a kilátóból a város felé gyakorlatilag semmit sem lehet látni.

A „*Hegyvidéki Fotográfiák*" című album 45. oldalán az Új Majestic társasházról mutat egy képet 1942-ből. A Mártonhegyi út felől készített fényképen úgy a Széchenyi-kilátó, mint a Széchenyi-emlékmű tisztán kivehető, mindkettő fáktól szabadon állt a hegyoldalban létesített parkban. Nem kell azonban 1942-ig visszamennünk. Az 50-60 évesek közül többen emlékezhetnek arra, hogy az 50-es évek végéig még használható volt a kilátó. Meggyőződésem, hogy a favédelmet máshol kell megvalósítani, a Széchenyi kilátót pedig ki kell szabadítani a fák közül. Ide is érvényes, hogy a rézsűvédelmet alacsony növésű cserjékkel lehet megoldani.

A harmadik amit említeni szeretnék a Fogaskerekű vasút pályája. Nem az 1973-ban felújított vasútpályára gondolok, bár arról is lenne írnivaló – t. i. hogyan tették tönkre a világhírű Brown-Boweri cég közreműködésével a régi fogaskerekű legendás megbízhatóságát és érték el szorgos munkával, nem kevés pénzért, hogy a Fogas az első öt centis hónál leáll... – hanem a pályát körülvevő környezetre. A Fogaskerekű szerelvényei egészen a 40-es évek végéig mondhatni „Panoráma-vasút"-ként közlekedtek. Az Orgonástól az Ada-lakig (ma Gyöngyvirág út megállóhely) gyönyörű kilátás tárult az utazók szeme elé. A Rózsadombtól a Zugligetig, Pasarét, Nyugat Buda és Hűvösvölgy, hátul a Hármashatár-hegy tömbjével – lehetett válogatni a látnivalókban.

Váradi F. Sándor festőművész szomszédom mesélte, hogy a Fogason ülve, amíg a jármű lecammogott vele az Orgonásig, le tudott rajzolni egy tájkép vázlatot. Ha vasárnaponként a Városmajorból utaztunk felfelé, a kirándulók elragadtatott felkiáltásai voltak hallhatók a kocsiban, ahogy az Orgonás után feltárulkozott a panoráma. Ma az Erdei Iskoláig épületek között vezet a pálya, az Erdei Iskolától felfelé pedig zömmel erdőben. Talán lehetne módot találni arra, hogy az erdő felső, pályához közeli részét átalakítsák, megritkítsák és talán az építészeti hatóság is figyelhetne arra, a hogy vasút lejtő felőli oldalán az épülő házak magassága meddig emelkedjen. Itt azonban sikamlós talajra értünk. (A hatósági tehetetlenség régi ügy. A Szépkilátás út is elvesztette névadó kilátását, mert körülbelül 100 éve a névadó vendéglő elé építettek egy házat. A Gugger-hegyi Árpád-kilátó is így vált használhatatlanná, egy erőszakos és pénzzel jól ellátott társaság jóvoltából.) Maradok tehát az olcsó és egyszerű javaslatnál: szabadítsuk meg a fáktól a kilátóhelyeket!

Balás Dénes

OLVASÓINK ÍRJÁK

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket, a nem tervezett írásokat rövidítve közölje. Az „Olvasóink írják" az olvasók fóruma, a közölt levelek, írások tartalmával a szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet.

Még egyszer a közterület-felügyeletről

A lapjukban a „Közterület-felügyeletről" leközölt cikkhez kapcsolódóan megtisztelnének, ha alábbi észrevételeimet és kérdéseimet leközölnék:

A kerület egyik központi tere a Királyhágó tér. A kerület lakosainak legtöbbször itt van módjuk a Felügyelet embereit vizsgálódni látni.

A tér legújabb épülete, a GLOBEX ház melletti lebontott ház előtt a járda több hónapja gazos, tisztítatlan, közel egy hónapja takarítatlanul jeges. Az arra járónak ez az állapot kikerülhetetlenül a szemébe ötlik. Ezért az alábbi kérdéseimre szeretnék választ kapni:

1) a Közterület-felügyelet ezt miért nem észlelte,
2) ha észlelte, mikor és kitől kértek intézkedést,
3) az intézkedésre felkért, mit tett ebben az ügyben,
4) ha intézkedése hatástalan volt, ki ellen és hány esetben szabtak ki bírságot,
5) mennyi folyt be a kiszabott bírságokból,
6) ha ez sem használt, akkor a kb. 2 órai munkát igénylő rendcsinálást ki és mikor fogja elvégezni?
7) Ha ez nem történik meg sürgősen, akkor minek a Közterület-felügyelet szép egyenruhája, drága fényképezőgépe?

Ez van a Királyhágó téren. (Többek között.) Miért csodálkozunk a mellékutcák állapotán? Vagy ez is a 4-es Metrótól függ?

Szalay Gábor

Válasz Vörös Bélának

Tisztelt Szerkesztőség! A *Hegyvidék* december 16-i számának „*Olvasóink írják*" című rovatában megjelent „*Kinek az érdekében?*" című levél – *Vörös Béla* írása – késztetett arra, hogy tollat ragadjak. Az elmúlt években megvalósított forgalmi rend módosításokkal kapcsolatban – mint a Fővárosi Önkormányzat Közlekedési Ügyosztályának a XII. kerület útjainak forgalmi rendjéért felelős dolgozója és egyben itteni lakos – az alábbi tájékoztatást kívánom adni a teljesség igénye nélkül.

A Zugligeti út – Virányos út – Zalai út csomópontban a korábbi kialakításban nem voltak egyértelműek az elsőbbségi viszonyok. A Zugligeti útról a városközpont irányába a Virányos úton haladó forgalom a kereszteződésben lassítás nélkül, nagy sebességgel haladt át. Ez jelentősen veszélyeztette az itt található iskolához érkező gyalogosok (gyermekek és szülők) testi épségét. A levélíró által bírált kialakítás megépítése után ebből az irányból jelentősen csökkent a járművek sebessége, azonban a Virányos úton a Kútvölgyi út felől érkezők jelentős hányada (1995-ös rendőrségi mérés szerint a járművek 10%-a 70 km/h értéknél is nagyobb sebességgel) még mindig az engedélyezett 50 km/h sebességnél gyorsabban érkezett az iskola előtti gyalogátkelőhelyhez. Ezért volt szükség az itt található sebességcsökkentő küszöb kialakítására.

A Nagyenyed utcában kialakított ún. tömegközlekedési sáv (Vörös Béla állításával szemben nem egy „optimális esetben negyedóránként" közlekedő autóbusz) a 21-es, gyors 21-es, 39-es, 102-es autóbusz és az 59-es villamos gyorsabb közlekedését szolgálja, illetve a hatékony rendőrségi ellenőrzés hiányában számos esetben csak szolgálná. A felsorolt tömegközlekedési járművek együttes kapacitása a csúcsforgalom idején 4890 utas/irány, míg a kihasználtság meghaladja a 80%-ot. A Nagyenyed utca Alkotás utca torkolatában a Nagyenyed utca elméleti kapacitása 960 jármű/óra. A fenti számok és arányok érzékletesen mutatják, hogy a tömegközlekedéssel utazók száma jelentősen meghaladja a Nagyenyed utcában a személygépkocsival közlekedőkét. A Bösörményi úton a Nagyenyed utca torkolatában a közös villamos és buszmegálló kialakítását az utasok komfortjának emelése indokolta (nem kell az egyik megállóban álló utasnak az esetleg előbb érkező másik jármű megállójába átszaladnia, valamint megszűnt az a probléma, hogy a buszmegállóban szabálytalanul megálló személygépkocsiktól az autóbuszok a megállóba nem voltak képesek beállni). A Nagyenyed utcában egyébként korábban is használták a vágányzónát az autóbuszok, így annak elhasználódását nem a kialakított tömegközeledési sáv okozta. (A vágányok felújítására egyébként 1999. első felében az Alkotás utca felújításával egyidőben kerül sor.)

A Nógrádi utca Istenhegyi úti torkolatának korrekciójára az Orbán tér átépítésével kapcsolatban került sor. Az erre közlekedők előtt ismeretes, hogy az Orbán téren működő jelzőlámpa előtt – elsősorban az Istenhegyi út és az Orbánhegyi út felől – jelentős torlódások alakultak ki a délelőtti és a délutáni csúcsidőszak idején. Ismeretes az is, hogy a csomópontban a jelzőlámpák sárga villogó üzemmódja alatt a torlódások megszűntek. Az érintett szervek azonban a gyalogosok biztonsága érdekében – a közelben, a Diana úton iskola található – szükségesnek tartották a csomópontban a jelzőlámpás forgalomirányítás megtartását.

A megvalósított kialakítás a korábbinál lényegesen nagyobb kapacitást eredményezett, a korábbinál rövidebb periódusidejű jelzőlámpa program mellett. Ehhez azonban szükséges volt a városközpont felől a Nógrádi utca felé történő haladás megtiltása (ezt a célt szolgálja a Vörös Béla által kifogásolt átépítés). Ennek következtében lehetővé vált az Istenhegyi út felől az Orbánhegyi útra és az Orbánhegyi útról az Istenhegyi útra tartó járművek egy időben történő haladásának engedélyezése.

Szintén az Orbán tér átépítéséhez kapcsolódóan került sor a Nógrádi utca Istenhegyi úti torkolatának UNI-CITY elemekkel történő elzárására annak érdekében, hogy a kisforgalmú időszakokban az Istenhegyi út felől érkező járművek ne tudjanak irányváltás nélkül nagy sebességgel a Nógrádi utcán keresztül áthajtani az Orbán tér irányába. A XII. kerületi Önkormányzat ígérete szerint még 1999-ben sor kerülhet a Nógrádi utca forgalomcsillapítására, így az Istenhegyi úti torkolatban is olyan kialakítás épülhet meg, amely biztosítja a közvetlen kapcsolatot a Szendrő utca irányába, ugyanakkor megakadályozza a nagy sebességű kanyarodást.

Szó esett még a forgalomcsillapító eszközök előnyeiről és hátrányairól is. Tény, hogy a járművek emissziós értékei magas sebességi fokozatban és alacsony motorfordulatszámnál a legkedvezőbbek. Ugyanakkor ezen érvek hangoztatása a XII. kerület jellemzően szűk, kanyargós, járda nélküli mellékutcáinak forgalomcsillapítása ellen számomra álszentnek tűnik, a kerület – főleg a hegyvidék – utcái sétákra csábítóak. Ezeken az utcákon pedig számos esetben az egyéb utakon engedélyezett 50 km/h sebességgel közlekedő járművek is – nem alaptalan – félelemmel töltik el a gyalogosokat.

Úgy érzem, hogy az utóbbi gondolat egyértelmű válasz Vörös Béla cikkének címére.

Tisztelettel:

Szabó Gábor

Tiltott parkolások

A *Hegyvidék* 1998. XII. 16.-i számában *B. Várhelyi Kata „Taxiállomás a járdán"* c. cikkéhez kiegészítésül írom, hogy egy alkalommal szóvá tettem az említett helyen (Jagelló út, Csősz u. által határolt park, Jagelló úti oldalán) parkoló taxi vezetőjének, hogy a járdát teljes terjedelmében elfoglalja. Megkérdeztem tőle, nem állhatna-e másként? Széttárt karokkal csak annyit mondott: „ez van". A Thomán István utcában a jobboldalon ugyanígy parkolnak a nem taxi gépkocsik is. A baloldalon nincs gyalogosforgalom, de úgy látszik, az már messze van a bejárattól. Úgy tudom, a KRESZ az ilyen parkolást tiltja. Jó lenne, ha nem csak mi gyalogosan közlekedők figyelmeztetnénk a szabálytalanul parkolókat, hanem azok is, akiknek a közrend fenntartása a feladatuk. Remélem ott is olvassák a Hegyvidéket.

Hasonlóan kellemetlen jelenség, bár a KRESZ nem tiltja, hogy szívesen felejtik a teherautóikat mások házatáján. Gyakran látni, hogy a Kongresszusi Központ előterét csúfítja el egy-egy hetekre ottfelejtett nyergesvontató pótkocsija. Miért nem kötelezik a tulajdonost a kamionparkoló igénybevételére? A Thomán István u. 10. előtt, a buszmegálló közvetlen közelében, elfoglalva az ott lakók egyébként is szűkös parkolási helyét, még karácsony előtt ott felejtette a FID-776 frsz.-ú teherautóját a tulajdonosa. Miatta hol a busznak, hol a szembejövő járműnek kell visszatolatnia, ha éppen ott találkoznak. Felmerül a kérdés: ha nincs telephelye, miért nem parkol a saját lakóépülete előtt, vagy az utca baloldalán lévő, elég nagy parkolóban? Természetesen szívesen megbeszélnénk a tulajdonossal közvetlen is, de még nem sikerült találkozni vele.

Timár Lajos

NÉVJEGYKÁRTYA FÉNYMÁSOLÁS!
Fehér matt névjegy 9.90,-Ft/db
A/4-es másolat 8,-Ft/db
Áraink az áfa-t tartalmazzák!
Tel.: 210-57-68
VIII., József krt 70. II/3.

Társasházak közös képviselete
pl. 51 lakás 21.260,-Ft/hónap
Tel.: 210-57-70

Szakmai képesítést nyújtó tanfolyamok
Pénzügy, Könyvelés, Vám, Külkereskedelem, Informatika, Számítástechnika, Reklám, PR, Irodavezetés, Társadalombiztosítás, Idegenforgalom.
K & S KFT Oktatási Stúdió
1114 Bp., Villányi út 11-13. fszt. 2.
T.: 4667-399, 209-2648
Fax: 209-2646

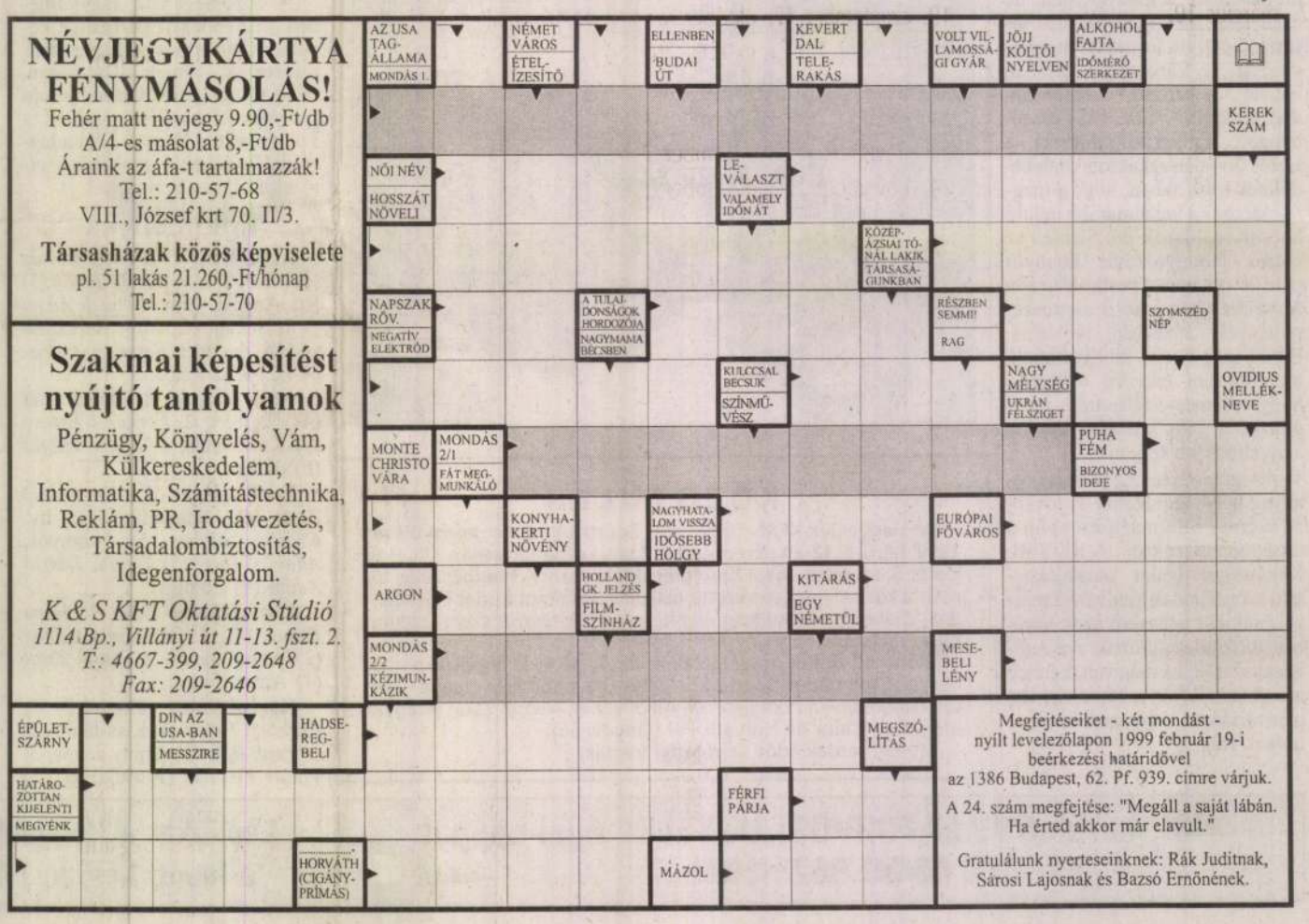

Megfejtéseiket - két mondást - nyílt levelezőlapon 1999 február 19-i beérkezési határidővel az 1386 Budapest, 62. Pf. 939. címre várjuk.

A 24. szám megfejtése: "Megáll a saját lábán. Ha érted akkor már elavult."

Gratulálunk nyerteseinknek: Rák Juditnak, Sárosi Lajosnak és Bazsó Ernőnének.

ERDÉLYI LEVELEK

Irja: HUZELLA ÖDÖN (Nagyvárad)

AZ ERDÉLYI KÉPZŐMŰVÉSZET TÍZ ÉVE

Tíz évvel ezelőtt, ha erdélyi művészetről esett szó: elsősorban a szines bánffyhunyadi varrottasokra gondoltunk. Addig valóban, csak népművészete volt Erdélynek, de a szó nemesebb értelmében erdélyi képzőművészetről nem igen lehetett beszélni. Volt: nagybányai művészetiirány, voltak Erdélyben élő és dolgozó festőművészeink és szobrászaink — de erdélyi képzőművészet — ezt nem ösmerte a magyar (modernebb) művészettörténet.

Tíz évvel ezelőtt, amikor a háború és az összeomlás után szörnyű kábultság lett urrá Erdély felett és senki sem tudta megtalálni a kibontakozás útját, elsőnek a képzőművészek ocsudtak fel ebből a kábulatból. Ráeszméltek, hogy dolgozni, alkotni, sőt érvényesülni is lehet a pesti kritika, a fővárosi maecenások és a fővárosi kiállítási-termek nélkül is. Csak meg kell teremteni az önálló erdélyi képzőművészeti életet.

Természetesen, eleinte minden szem Nagybánya felé tekintett és a nagybányaiaktól várta mindenki a megváltó iránymutatást.

De rövidesen belátták, hogy Nagybánya mégsem egész Erdély. És nem is képviselheti az egész erdélyi képzőművészetet. A vezetést ugyan mindmáig megtartotta, — de már az imperiumváltozás első éveiben megalakultak azok a kisebb-nagyobb művészeti csoportok, amelyek összeségéből nőtt ki aztán az a művészet: amelyre ma már bátran rámondhatjuk, hogy ez az erdélyi képzőművészet. Legelsőnek a nagyváradi festőművészek alakitották meg a nagyváradi művész-koloniát. Még 1919 őszén önálló kiállítást rendeztek Nagyváradon és *Tibor* Ernő, *Mikes* Ödön, *Barát* Móric, *Macalik* Alfréd, *Udvardy* Ignác és az azóta Párizsban elhalt fiatal *Váradi* Albert többszáz képpel léptek a nyilvánosság elé. Bátor föllépésüket a legteljesebb siker koronázta. Az anyagi siker mellett kiállításuk nívójának híre eljutott Temesvárra is, ahol szintén meg kellett rendezniök kiállításukat.

A váradiak megmozdulása felrázta letargikus tespedésükből az erdélyi képzőművészeket. Egymásután alakultak meg a helyi csoportok: s mint Németországban München, Düsseldorf és Berlin művészeti csoportjai, úgy itt Erdélyben a nagyváradiak, temesváriak, aradiak, szatmáriak és kolozsváriak vették fel egymással a nemes versenyt.

Érdemes följegyzésre, hogy Bukarestbe egyre szivesebben invitálják meg művészeinket, akik, ha tehetik (mert a szállitást minden esetben a saját költségükre kell intézniök,) le is mennek a román fővárosba ahol *ma már elösmerik és megbecsülik a magyarmárkát.* Nagyváradon viszont megnehezedett a művészek helyzete. Kiállitási helyiség nincs, a művészek a szó teljes értelmében el vannak zárva a nyilvánosság elől és csak egyes, rosszvilágitású klubokban tudnak kisebb kiállításokat rendezni, de reprezentativ tárlatról Nagyváradon belátható időn belül szó sem lehet. Temesvárott, Aradon, és Kolozsváron jó világitású, kellemes fekvésű kultúrpaloták termeiben lehet kiállítást rendezni és Marosvásárhelyen is szép kultúrpalotai terem áll erre a célra rendelkezésre. Más: milyen az erdélyi művészet tíz éves termésének művészeti mérlege? Erről, sajnos, a szűkreszabott keretek között egy cikkben lehetetlen megemlékezni és igy erről más alkalommal fogunk a *Képzőművészet* olvasóinak beszámolni.

Egyelőre csak ennyit: Erdélyben uj, életerős talajból uj, szines lombozatú képzőművészet van kialakulóban. Sok uj név, uj erő tör felfelé, hogy vajudó idők küszöbén békét és vigaszt, hitet és bizodalmat hintsenek a szépségeket áhitozó lelkekbe.

KERTÉSZ PÁL
császári és királyi udvari szállitó • Úridivat és fehérnemükülönlegességek
BUDAPEST, VI. Teréz-körút 12. / Alapitási év: 1895.

Képzőművészet
1929. 20. sz.

VIGH BERTALAN: LESZÁMOLÁS

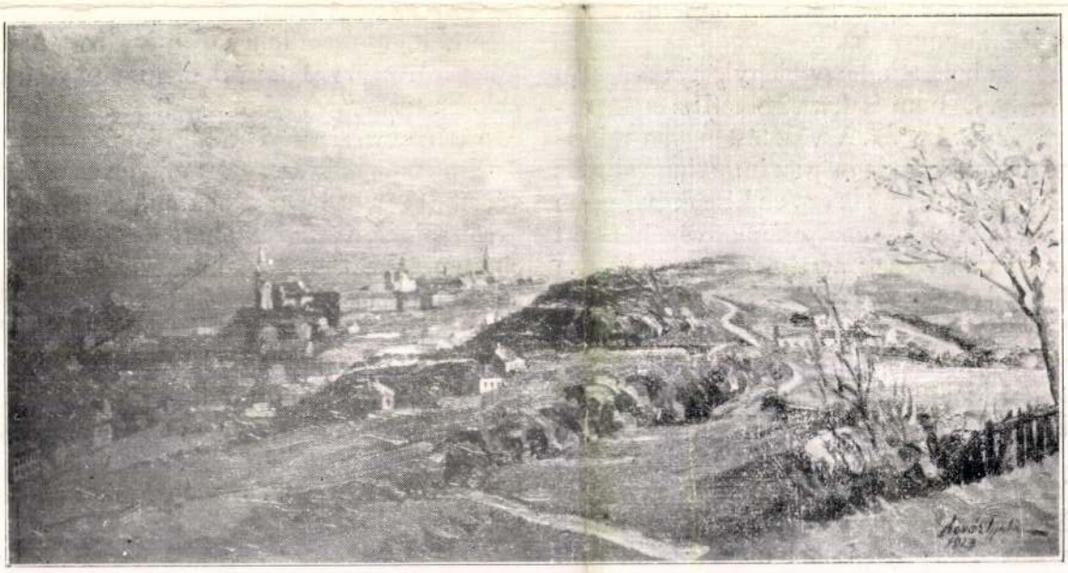

KÖVÉR GYULA: BUDAPEST LÁTKÉPE A SVÁBHEGYRŐL

A „TÁRLAT LEGJOBB KÉPE" PÁLYÁZAT DÍJAI

Váradi Eötvös György

ötvös

«Anno 1649. Die 6. Junÿ. Szegődtetett egy inast Gockel András 4 eztendeig Néhai Váradi János fiát Gyurkát» ; — ezeket a nem épen épületes dolgokat beszéli : «Anno 1660. Die 3. Februarÿ. Az Becsülletes Czében állott be Várady Eöttves György és totaliter meg elégíttette az Becsülletes Czéhet, letévén a czé igasságát. Rhfl. 4. Item vetett az Becsülletes Czé remek büntetést ő kegyelmére 4 géra ezüst ..... Rhfl. 32. Továbbá remek bemutatásakor Váradÿ Eöttves György mocskos illetlen magaviselésért tudniillik ő kegyelme az czémestereket hamis lelkűknek mondván és az egész Becsülletes Czéhet is ördöglelkűknek mondván, ezt semmi úton módon el nem szenvedhette az Becsülletes Czé hanem beállásakor ő kegyelmét érdeme szerint való büntetéssel megbüntette az Becsülletes Czé, úgy mint fl. 10. den. 80».[101]

Ezen Váradi Györgyről 1664-ig vannak még följegyzések a kassai czéh-könyvben. Ő egyébként tárgyunkra csak annyiban tartozik, a mennyiben szerzőnk, ötvös-könyvének első felét, Kassán, az ő házában írta le, mikép e végszavakból kivehető : «Most

[101] *A kassai Eötvös Czehnek Regestroma.* A felsőmagyarországi muzeum kézirattárában.

42

ai ötvös-czéh-
egymásnak a
sát».[99]
m jó szemmel

ett jegyzeteit) Karsán (
Karsának), Váradi G
nikor Váradot az tör

bást
mest
czéh-

biztos-
mára.

an eőt-
ad aka-
aboruja
illik ha
hetarto
emekőt
n, ſzín-
l remek
, de ha
gaſsagat
meſtő-
enſeget,
mar az
el iſten
dnie az
az be
ert hol-
meſtőr-

Váradi Ötvös György

ötvösmester

VII. sz. Kassa.

1. Kecskeméti Ötvös Péter –

ch-Ert. 1894. erf. 150. C.

2

—

XI

Láso

Ac

—

05

Váradi Öttves György

ötvös.

XVII. sz. Kassa.

A kassai Eötvös Bekud Regestroma.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W.

P. ötvöskönyve. Bpest. 1884. 40. l.

Péterf

iró ei h

leo

Váradi György

tarchas

1727. Szászlóna

Szabó Kalotaszeg

193. l.

Del Prete pel Brasile.

zia, in coincidenza con Monaco, Lipsia, Berlino, Zurigo, Vienna, e con linee trisettimanali con Brindisi in coincidenza con Atene, Rodi, Istambul; così che, veramente, modificando il vecchio detto, si può affermare che tutte le vie del cielo conducono a Roma. E dal cielo lontano dell'Atlantico il Lido di Ostia vide arrivare il 13 agosto dell'anno XI la squadriglia eroica di Italo Balbo coi suoi compagni reduci dalla crociera che due volte aveva superato l'oceano: miracolo di ardimento, ma soprattutto esempio di organizzazione, di metodo, di disciplina, di preparazione accurata e silenziosa, e perciò vittoria sugli elementi ma più ancora vittoria degli italiani su sé stessi, sulla secolare abitudine di faciloneria e di improvvisazione che il

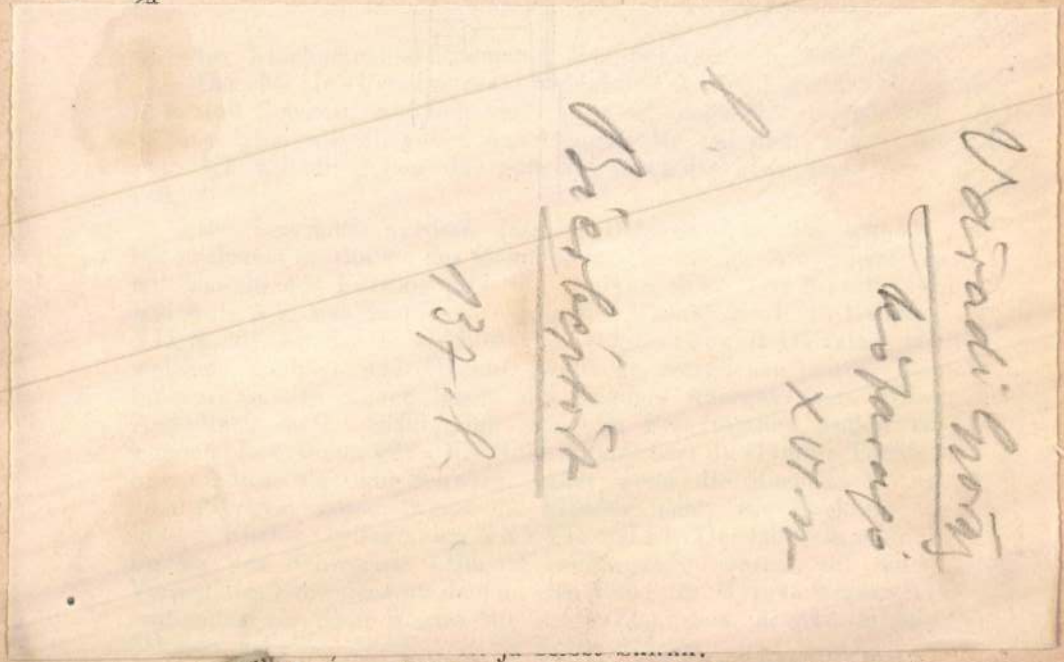

Rosenmädchen wohnt jenseits des Meeres. Es ist sehr

Fjolsvinnsmál), für den 2. Teil Balders Tod. (Besonders nach der Darstellung bei Saxo Grammaticus[1]).

Mich hat schon lange der Gedanke beschäftigt, ob nicht beiden Sagen — von Siegfrid und Hilde — derselbe Naturmythus zu Grunde liege?[2]) Unser Märchen ist vielleicht im Stande, diesen Gedanken zu einer gewissen Wahrscheinlichkeit zu erheben.

1. Der Held ist ein Waisenknabe. (So durchgängig in den Märchen. Der Sohn armer Eltern, Haltrich 5, 8, 10, 11, 21, 22, 25. Der jüngste, Aschenputtel: 7, 23, 26). Bedeutungsvoll ist dieser Zug in der Siegfriedsage. Volsungasaga Cap. XIII. und besonders XXVIII: „Dein Mann war der Knecht (thraell) König Hjálpreks.“ Fáfnismál 7 nú ertu haptr ok hernuminn. Die Katastrophe des ersten Teiles des Nibelungenliedes ist durch dieses Vasallenverhältnis Siegfrieds bedingt. Auf die verwandten Züge in der Geschichte Kullerwoinens (Kalewala XXXI. 70 ff.) habe ich schon im Literarischen Centralblatt 1887 Sp. 579 aufmerksam gemacht.

Freyr erscheint im Mythus als sein Diener Skirnir, und Svipdag wird, wie das dänische Svendallied erweist, von der Stiefmutter in die Fremde getrieben. (Str. 11. min söster och min steffmoder haffuer lagt min hjerte i traa).

Die Hildesage bezüglich ist zu verweisen auf die Unebenbürtigkeit des Freiers, dem deshalb die Hand der Tochter versagt wird. Vgl. Kudrun Str. 201. Sage von Appolonius und Iron (s.

Váradi Imre harangöntő.

~~a XV. ik [illegible]~~ 1491 ben kiesfitette.

a nagyszínkalyi harangot, a mely

ma is megvan.

Rangítay Vincze. A váradi

püspökség története. 1884. 3. K.

140. l. A harang képe és felirata

271. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Váradi Öttvös János

ötvös.

XVII. sz. Kassa.

A kassai Eötvös Czehnek Regestroma.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. P. ötvöskönyve. Bpest 1884. 40 l.

Dr. Florio

székesfővárosi rajz

írásai

—

Váradi János
ötvös Kassa

Kőmagyötvj
143. 1 -

864

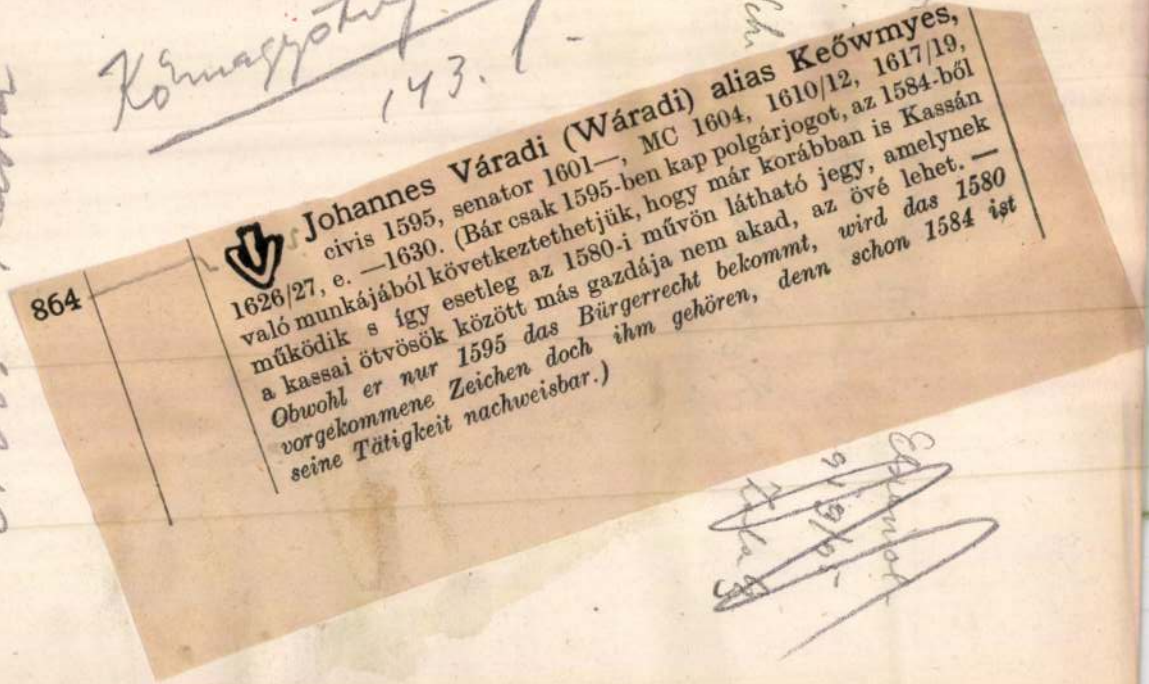

Johannes Váradi (Wáradi) alias Keőwmyes, civis 1595, senator 1601—, MC 1604, 1610/12, 1617/19, 1626/27, e. —1630. (Bár csak 1595-ben kap polgárjogot, az 1584-ből való munkájából következtethetjük, hogy már korábban is Kassán működik s így esetleg az 1580-i művön látható jegy, amelynek a kassai ötvösök között más gazdája nem akad, az övé lehet. — *Obwohl er nur 1595 das Bürgerrecht bekommt, wird das 1580 vorgekommene Zeichen doch ihm gehören, denn schon 1584 ist seine Tätigkeit nachweisbar.)*

Francesco Cossa (élt a XV. század ma

Hárfázó angyal.

~~A~~ Egész alak, ~~xxx~~ (áll ~~xx~~ (h

és a nála lévő hárfa hur

~~xxx~~ (megkötött) és szemöldö

magas és ujai szűkek.

Olajfestés, fára hu

~~Francesco Cossa.~~ Ar

~~Régi keretben.~~

62

Ltsza

4485
4
1794

Az 1895. v. 30-diki

Erurópa fillm käuj lapterjesto
és kiadó R T

Budapest
V. Rothermere u. 12
III em 2 aj.

Váradi János

Kassai ötvös

1584-ben készítette a kassai ötvösök pecsétjét, mely több magyarország ötvösök pecsétjének készítéskor mintaul volgalt. Renaissance pajzsban magyarruhás trébelő ötvös alakjával.

Mihalik Sándor:

Régi magyar ötvösök pecsétek. Különlenyomat a Turul-ból

Bp. 1930. 4. l.

Váradi Ötvös János

Kara.

l.

Hlatky Mária

A magyar gyűrű.

Bp. 1938. 125. l.

egyes egyéneit, azokat, a kik nem képesek,
akarják, mert nem bíznak, a honi ipar fejlődő
A társaság szerepe nem könnyű, de hozzája
tapasztalat vezérel a pártolásnál, a ki szerve-
arról, hogy a mit elfogadásra méltónak tart az
jainak, a kik között első sorban az iparosokra
an az iparművészeti múzeummal kapcsolatot
számtalan segédeszközeivel megismerkedni,
ntató bátorság és műveltség birtokába juthat,
versenyképességének előmozdítására nélkü-

Radisics Jenő.

II.

jezéséhez közeledik, s örömmel láttam, hogy
l föladatának jól megfelel. E soraim tehát,
kéltem magamat, bizonyos tekintetben idejö-
om megtisztelő fölhívását válasz nélkül.
atis sanki sem hogy a magyar nemzetben

Váradi József

Károlyváros. T. 512.

A székesegyház éjszaki részét ábrázoló lapon a czimerekkel diszitett párkányzaton: EM HANC VESTIBULAREM A FUNDAMENTO AERE SUO ERIGENDO DICANDO CURAVIT. MDXII, a püspöki jelvények mellett PRAESULIS ANTONI NITRIAE HAEC INSIGNA FRATRIS és az ajtó fölött HAEC ROSA QUAM CERNIS SCULPTAM CUM MONTE BUDENSI GAUDET UDALRICO NOMINE DIGNA SUO olvasható. Felirata fölül:

Die Seite gegen Abend.

a kép alatt keretben: ABRISS
Der Mitternachts Seitigen
Eingangs Kapelle in die
Domm Kirche
zu Carlsburg.
és alól jobbra: Gezeichnet Joseph Váradi.

Tusrajz, mér. a vk. 46.4: 27.7 cm.

Váradi Ötvös György

Bobrovszky Ida

KECSKEMÉTI W. PÉTER BIOGRÁFIÁJÁHOZ

A szakirodalomban legtöbbet említett 17. századi ötvöseink egyike Kecskeméti W. Péter. Életútját és munkásságát saját technikai jellegű feljegyzéseiből, amelyet Ballagi Aladár „Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve" címmel publikált 1884-ben, s az ehhez készült tanulmányból,[1] valamint Mihalik József Kassa ötvösségének történetét óriási levéltári apparátus segítségével felrajzoló 1900-ban megjelent munkájából ismerjük.[2]

Ballagi tanulmánya mutatta be elsőízben Kecskeméti W. Péter személyét, belehelyezve a 17. századi magyarországi ötvösség nagy tablójába.[3] A rendelkezésére álló adatok alapján úgy vélte, hogy ötvösünk kecskeméti születésű, családnevét a W. betű rejti, s valószínűleg 1625-ben hagyta el szülővárosát, miután kitöltötte inasévei négy esztendejét. Ezután Nagyszebenben Shlisser Jakabnál folytatta tanulmányait. Kecskeméti kéziratából és a kassai ötvöscéh regesztromában talált adatokból vázolta fel az ötvös életútját, egészen a szerinte az 1670-es évek végén Kassán bekövetkezett haláláig.

A Kecskeméti Péterre vonatkozó adatok sorát tovább bővítette és pontosította Mihalik József a kassai ötvösséggel kapcsolatos kutatásai során. Előkerült az ötvös szabadító levele, amit a váradi ötvöscéh 1642. május 10-én állított ki. E szerint 1637 Szent Mihály napjától 1641 Szent Mihály napjáig inaskodott Komor Mihály mesternél.[4] Kecskeméti inaséveket feltételezni tehát nyilvánvaló tévedés.

A receptgyűjteményben található évszámok és nevek alapján a kötelező bujdosást valóban Nagyszebenben kezdte Shlisser Jakabnál, majd 1644–46-ban Brassóban, utána Gyulafehérváron és Kolozsváron folytatta. Ezután tért vissza Váradra, szülővárosába, ahol megnősült és önálló műhelyt nyitott. Felesége Kenderessy Anna volt. Váradról a török ostrom elől Kassára menekült. Itt Váradi Ötvös Györgynél kezdett dolgozni. 1663. február 22-én folyamodott a polgárjogért, amit némi huza-vona után – mivel nemzetséglevelét nem tudta felmutatni – meg is kapott, tekintve a „váradi futott állapotot", Bihar vármegye testimonialisát, s két tanú nyilatkozatát törvényes származásáról. 1663. április 2-án állt be a kassai ötvöscéhbe, s nyitotta meg önálló műhelyét. 1667. november 24-én végrendelkezett felesége, Kenderessy Anna, Kassán, Folgasz utcai házukban. 1672-ig adózással, inasfelszabadítással kapcsolatban említették. Valószínűleg 1680-ban halt meg.[5]

Mihalik levéltári forrásokkal alátámasztott korrekt publikációja ellenére Divald Kornél 1929-ben további félreértésekkel gyarapította Kecskeméti biográfiáját. Feltételezte, hogy ötvösünk a Kecskeméten megkezdett tanulóévek után szabadult fel 1641-ben Váradon.[6] A Művészeti lexikon Kecskeméti W. Péter cikke az ötvös születési idejét 1610 körül határozta meg,[7] ami szabaduló levele dátumainak ismeretében teljes képtelenségnek minősül.

Tulajdonképpen az elmúlt kilencvennégy évben, Mihalik József kassai ötvösségről írott munkája óta Kecskeméti Péter biográfiáját a kutatás új adattal nem gyarapította, nem tisztázta születése valószínű idejét, s nem erősítette meg Mihalik véleményét a nevében előforduló W. betűt illetően, hogy tudniillik nem családnév, hanem a váradi illetőségre utal.

. legények kisszé-
norzsolnak, a lá-
ot hímeznek. Rö-
s a nézőtéren, ha-
si és Váci Gábor
agyunk már, a
tató vőfély, a ka-
náló násznép kö-
szonyt megszemé-
Ibolya énekszóló-
adás legszebb je-
ük hozzá gyorsan,
szi munka ez a
játsszák, minden-
hozzák közénk, a
ámat. Nagy lelke-
sséggel és sok báj-
énekelnek. A szín-
gerdő, nem akar

kfogásos vacsora,
erülnek a citerák,
lak; „A békési vá-
Visszafelé nem hi-
zomszédjának az
eres Berci bácsi:
gnézted, hozzuk a

• • •

lután Satu-Nou-
lván) a helyi fut-
zönsége is az ut-
eztünkre. A kul-
án, szénaboglyák
juk a szendvicset,
a tálcáról, jobban
egpuccosabb foga-
ban a Colombót
túrház mégis zsú-
kakasülő is tele
or egy picivel hal-
erül, ami persze
ogy nem arat si-
ás fáradalmai je-
-ott, nem csoda,
an fölött járnak
esből. Szívük és
azonban fiatalos és

követő napon legalább a fele hiányzott. Azóta szinte valamennyi. Mert gyűjtő szenvedélyű társaink „begyűjtötték" ezeket. S amelyiket valami okból nem lehet? Azokat majd a nyári hónapokban olvashatatlanná fakítja a nap, felismerhetetlenné áztatja a szivárgó esőlé. És ami a legbosszantóbb: ez így van évek óta!

Tenni kellene és lehetne! Esztergomban például vegyi eljárással (az úgynevezett eloxálással) vastag alumínium lemezre másolják és úgy szerelik fel a menetrendet. Nem ázik el, nem lehet ellopni (pardon: begyűjteni...). De ne menjünk messzire! Megyénk más városaiban is találtak alkalmasabb megoldást a gépelésnél! Gyulán olajzománccal festik!

Egyet nem értek! A Volán megyei vállalata miért éppen központjának városával, Békéscsabával kivételezik? Mi az olcsóbb, a gazdaságosabb: állandóan gépeltetni (legalább, ha ezt tennék!...), vagy egyszerre valamivel több pénzt kiadva egy évre maradandó menetrendet kifüggeszteni. Elvégre az utazóközönségért van a vállalat akkor is, ha ezt az apróságot megteszi...

N. L.

A TIT elnökségi ülése

Két témával foglalkozik legközelebbi, június 25-én, Békéscsabán sorra kerülő ülésén a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Békés megyei elnöksége. A testület megvitatja az 1976—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1976 JUN 20

Tor

Váradi Kornél

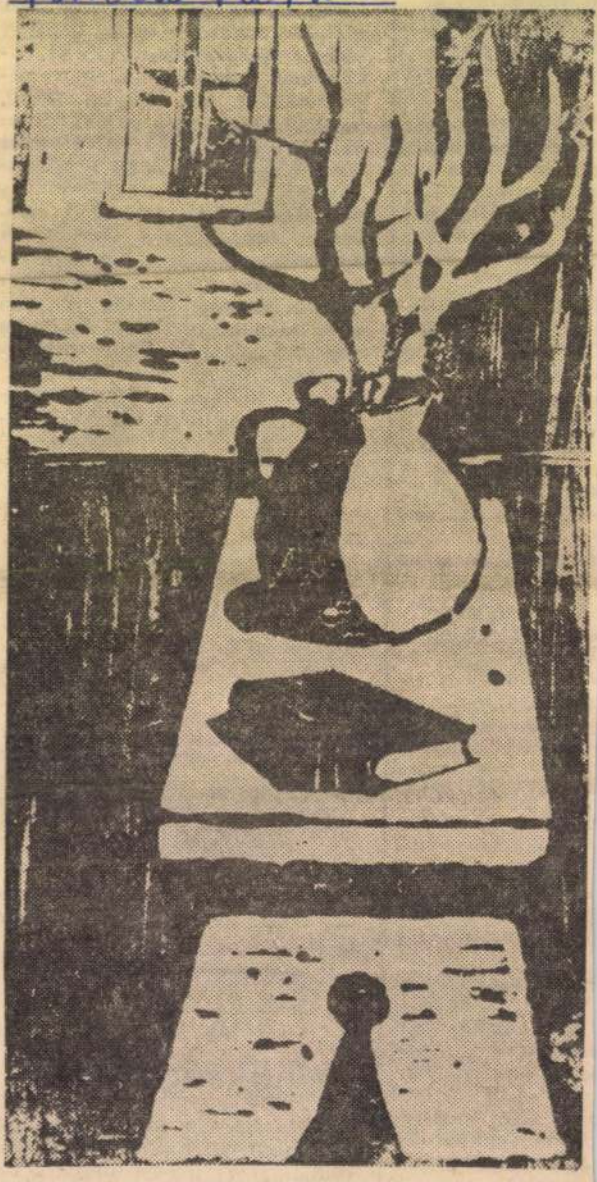

Váradi Kornél Csendélet

75. IV.

gyénkkel
szép em-
utaznak
ik is ez-
rcsak a
vevőinek,
ényekben
es szóra-

rényi
ászló

Fiaté

A Magyar Posta a múlt
gén adta ki a Philadelph
megrendezett nemzetközi
lyegkiállításról megemlí
kisívet. A kisív többszínű,
és egyszínű bíborvörös fól
mással az Állami Nyom
készült 329 600 fogazott és 10 830
fogazatlan példányban. A három
bélyeget és szelvényt tartalmazó
ívek Cziglényi Ádám grafikus-
művész tervei alapján készültek.
A bélyegkép az Egyesült Álla-
mok postája által 1968. évben
kiadott „Régi Zászlók" elneve-
zésű sor 6 centes lovassági zász-
lót bemutató bélyegét ábrázolja,
mellette egy philadelphiai köz-
épület látható. A szelvények há-
rom stilizált harangot ábrázol-
nak.

**Carte-Maximum gyűjtők fi-
gyelmébe!** 1976. évben a követ-
kező képeslapokat adja ki a
Képzőművészeti Alap, melyek
carte-maximum céljára felhasz-
nálhatók; 100 éves méterrend-
szer Magyarországon, a távbe-
szélő-összeköttetéssel kapcsolat-
ban Alexander Graham Bell

hér szoborfej készült. Továbbá
Gyulai Párló és Berzsenyi Dá-
nielről 2 rézmetszet kerül ki-
adásra. Három munkásmozgalmi
személyiségről készül még port-
ré és pedig; Madzsar Józsefről,
Golub Rudolfról és Bogár Ig-
nácról. A Korányi Szanatórium
alapításának 75. évfordulójára
színes képeslap készül, ami té-
májában azonos a Vertel József
által tervezett bélyeggel. Végül
a Szovjet Kultúra Házáról feke-
te-fehér képeslap kerül kiadás-
ra.

Vass Tibor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1976 JÚN 28

Váradi Kornél

1021

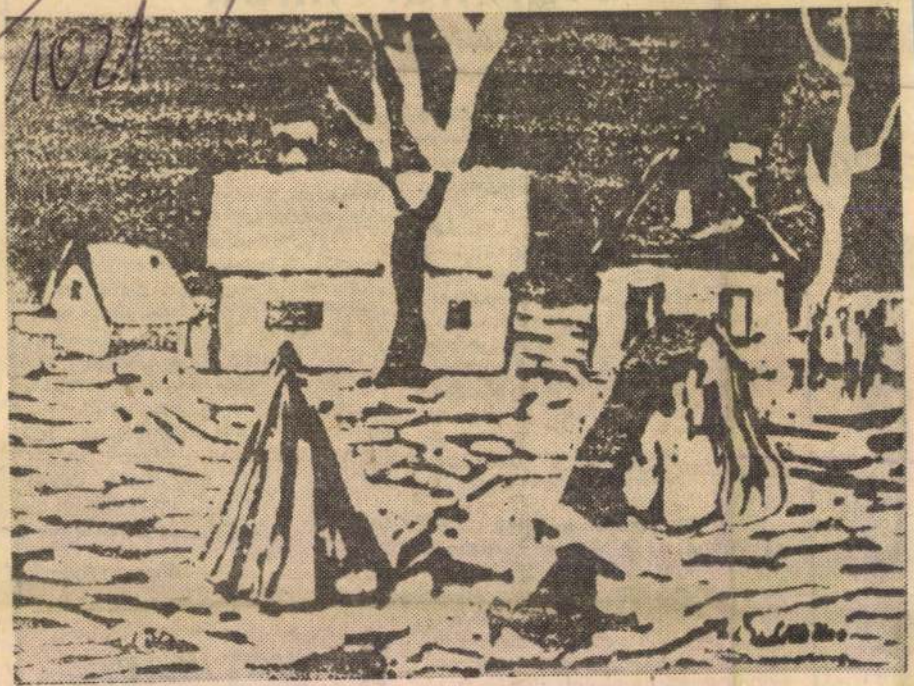

Váradi Kornél Tanya

telnek"

diákok körében is-
abályokat, hisz az
erületén azonosak
ek akár a Balato-
anyarban, vagy a
dül valaki. Az el-
onjuk az önkéntes
A nyáron sokkal
llenőrizzük a sza-
rtását. A magunk
nénk elérni, hogy
ízi sportnak minél
janak, de a nyár
varja a felesleges

AKBAN IS
S „ÚTITÁRS"

holt ágakon egy-
ak. A víziközleke-
bályairól" hallhat-
t?
akat minden ál-
nybeveheti, ha is-
edés szabályait, a
és tud úszni.
a csónakot soha
úl. Az evezős csó-
asznos „útitárs" a

Azt beszélik...

...hogy az elmúlt héten különösen sokan nézték aggódó pillantásokkal az eget Békéscsabán. A szemlélők egyik csoportja a felhőket igyekezett szuggerálni, mások pedig nemcsak jó időért fohászkodtak a magasságos éghez, s nemcsak Kovács Kati örökzöld slágerét formálták ellenkező értelművé („Ne add már, uram, az esőt!"), hanem azért is rimánkodtak; se

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Váradi Kornél

1976 JUN 20

1021

Váradi Kornél Portré

Eddig 288 db gépkocsit nyertek Békés megyében

Négy nyertes nem jelentkezik

A gépkocsinyeremény-betétkönyvek között megrendezett sorsolásokon eddig 288 db különböző típusú gépkocsit nyertek megyénkben.

A kisorsolt nyeremény-gépkocsik közül ez ideig 4 darabért nem jelentkezett a szerencséjéről mit sem tudó tulajdonos.

A 03—12.987 sz. betétkönyv tulajdonosa Zastava, a 03—543.237 sz. betétkönyv tulajdonosa Skoda, a 03—508.389 sz. betétkönyv tulajdonosa Moszkvics, a 03—540.114 sz. betétkönyv tulajdonosa Wartburg gépkocsit nyert, amelyért a

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

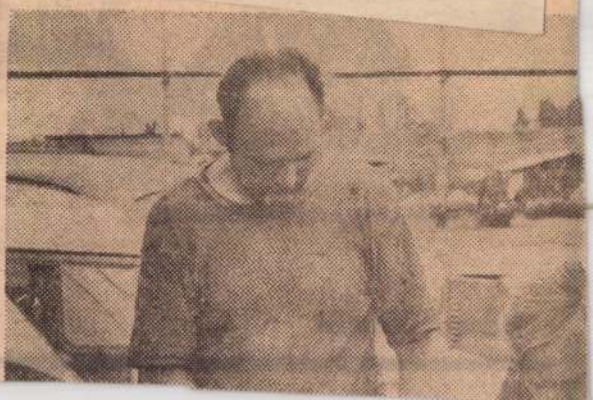

1021

Váradi Kornél

Váradi Kornél

Tanya

Mától konyha- és étkező bútorbemutató és vásár

A DISZKONT ÁRUHÁZBAN
(Győr, Árpád u. 42.)

NYITVA: 10 órától 17 óráig,
28-án, szombaton is!
Várjuk kedves Vásárlóinkat!

TISZA
Bútoripari V.

GYŐR-SOPRON MEGYEI PARCIKK KERESKEDELMI VÁLL.

ADÁS-VÉTEL

APRÓHIRDE

Autóbontó Moson-

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Lajos, festő- és szobrászművésze

KISALFÖLD

1984 APR

1021

■ Várady Lajos győri festő- és szobrászművész május 1-én szülőfalujában Nádudvaron, a Vöröscsillag Termelőszövetkezet kultúrcentruma avatása alkalmából kiállításon mutatja be festményeit, plakettjeit és szobrait. A tárlatot a Vöröscsillag Termelőszövetkezet elnöke, Szabó István nyitja meg. Képünkön a művész és bronzszobra.

Váradi Mihály

ötvös.

„Anno 1629. die 29 Martij. Szainvevö uraim eszekben veven Váradi Mihályra való sok panaszokat, házához küldven ö kegyelmek s tellyességgel megtapartalván hogy minden mivei az kik többen voltak az 12 lattol sem vette fel, ezokáért azmi mivet találtak ö kegyelmek azt elvötték, ha pedig többször megtapartalódik, ö kegyelmek concludálták hogy az czéh nélkül el legyen." (azaz kicsapassék).

A kolozsvári ötvös céh regestroma.
Az erdélyi muzeumban.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W.
Tétes ötvöskönyve. Bpest. 1884. 34. l.

Iványi Grünwald Béla:
Ülő nők

Férfi képmás, é. n.
ol. k. 39×34 cm
j. j. f.: Rónai

Tájkép, é. n.
pasztell, p. 28×36 cm
j. j. l.: Rónai

Rózsa Péter (1936–)
Kohászok, é. n.
víz, 290 cm

Scheiber Hugó (1873–1950)
Alakok, é. n.
temp. p. 56×53 cm
j. j. l.: Scheiber H.

Táncosok, é. n.
temp. p. 73×58 cm
j. b. l.: Scheiber H.

Schönberger Armand
(1885–1974)
Utca, 1925.
akv. p. 44×30 cm
j. b. l.: Schönberger A.
Kiállításon szerepelt: Schönberger A. kiállítása, Budapest, MNG, 1985.
Reprodukálva a fenti kiállítás katalógusában (34. sz.)

Szántó Piroska (1913–)
Növényi kompzíció, 1964.
vegyes tech. p. 54×72 cm
j. j. l.: Szántó Piroska, 964.

Szentendrei táj, é. n.
pasztell, p. 61×44 cm
j. n.

Parasztasszony, é. n.
lito. p. 62×46 cm
j. j. l.: Szántó Piroska

Szerelmespár, é. n.
ol. fotó, p. 56×73 cm
j. j. f.: Szántó Piroska

Első nap, é. n.
akv. p. 18×12 cm
j. j. l.: Szántó Piroska

Karinthy Ferenc illusztráció:
Cini álmai, é. n.
tus, p. 14×9 cm
j. b. l.: Szántó Piroska

Karinthy Ferenc illusztráció:
A tetovált nő, é. n.
tus, p. 14×9 cm
j. b. l.: Szántó Piroska

Karinthy Ferenc illusztráció:
Színházi folyosó, é. n.
tus. p. 14×9 cm
j. b. l.: Szántó Piroska

Karinthy Ferenc illusztráció:
Malvin munkában, é. n.
tus, p. 14×9 cm
j. b. l.: Szántó Piroska

Szobotka Imre (1880–1961)
Faluvége, é. n.
ol. v. 75×94 cm
j. j. l.: Szobotka, védett

Szőllősi Endre (1911–1967)
Tanulmány a művész édesanyjának síremlékéhez:
Fekete oroszlán, 1926.
b. 20 cm
j. Szőllősi E., 1926.

Tanulmány a művész édesanyjának síremlékéhez:
Fehér oroszlán, 1926.
márvány, 20 cm
j. n.

Szőllősi Lipót portréja, 1930.
tus, p. 15×19 cm
j. b. l.: Szőllősi E., 1930.

Lovas, 1940.
48 cm
j. n.
Reprodukálva: Frank János: Szőllősi, Budapest, 1974. Corvina, 4. sz. kép

Szőllősi Zsigmond, 1940.
terrakotta, relief 8×8 cm
j. j. l.: Szőllősi E., márv. 1940.

Sas és bárány, 1941.
terrakotta, relief, 21×14 cm
j. b. l.: Szőllősi E., 1941.

Apám, 1941.
30 cm
j. n.
Reprodukálva: Frank János, Szőllősi, Budapest, 1974., Corvina 7. sz. kép.

József Attila portré, 1952.
terrakotta, relief 16×11 cm
j. f. j.: Szőllősi E., 1952.

Pingvinek, 1956.
terrakotta, 18 cm
j.: Szőllősi E., 1956.

Fekvő kutya, 1962.
terrakotta, 14 cm
j.: Szőllősi Endre, 1962.

Kis fóka, 1964.
gipsz, 12 cm
j.: Szőllősi E., 1964.

Dióbél anya, 1966.
15 cm
j.: Szőllősi E.,

Önarckép, é. n.
akv. p. 30×20 cm
j. n.

Kakasos nő, é. n.
műkő, 56 cm
j. n.

Mackók, é. n.
terrakotta, 14 cm
j. elől: Szőllősi E.

Olvasó nő, é. n.
ólom, 12 cm
j. hátul: Szőllősi E.

Álló női akt, é. n.
53 cm
j. n.

Korsós lány, é. n.
kő, 82 cm
(B. példánya a budapesti vízművek tulajdona)
j. n.

Fóka, é. n.
műkő, 14 cm
j. n.

Fóka, é. n.
műkő, 120 cm
j. n.

Szőnyi István (1894–1960)
Szobabelső, 1938.
gouache, p. 20×33 cm
j. j. l.: Szőnyi I., 1938.
Reprodukálva: BÁV aukciós katalógus, Budapest, 1977. 44/313. sz.
védett

Lovasfogat, é. n.
gouache, p. 20×33 cm
j. j. l.: Szőnyi I.

Szüle Péter (1886–1944)
Ádám Lajos portréja, é. n.
ol. v. 66×50 cm
j. n.

Ámos Imre:
Szentendrei utca, 1935

Márffy Ödön (1878–1959)
Abbáziai terasz, 1930-as évek
ol. v. 62×77 cm
j. j. l.: Márffy Ödön

Medgyessy Ferenc
(1884–1958)
Lazarine kályha előtt, 1921.
pasztell, p. 30,2×23,5 cm
j. j. l.: Medgyessy 921., Kaposvár.

Mednyánszky László
(1852–1919)
Ülő parasztfiú, é. n.
szép. p. 30×24 cm
j. j. l.: Mednyánszky

Tájkép, é. n.
ol. k. 26×32 cm
j. j. l.: Mednyánszky

Virágzó fák, é. n.
ol. temp. 29×46 cm
j. j. l.: Mednyánszky
Bal oldalon: hagyatéki bélyegző

Virágzó fa, é. n.
cer. p. 24×31,5 cm
j. j. l.: Mednyánszky, Sebenica vasárnap

Tájkép, é. n.
cer. p. 18×27 cm
j. j. l.: Mednyánszky

Modok Mária (1896–1971)
Virágcsendélet asztalon, é. n.
ol. v. 52×36 cm
j. j. f.: Modok M.

Csendélet, é. n.
ol. v. 37×51 cm
j. b. f.: Modok M.
Kiállításon: Czóbel gyűjtemény, Szentendre

Kislány portré, é. n.
ol. k. 23×14,5 cm
j. n.
Kiállításon: Czóbel gyűjtemény, Szentendre

Csendélet, é. n.
ol. k. 25×32 cm
j. b. l.: Modok M.

Molnár C. Pál (1894–1981)
Tóparti táj hegyekkel, é. n.
temp. k. 31×30 cm
j. n.

Nagy István (1873–1937)
Fiú portré, 1940.
szén, p. 31×22 cm
j. j. l.: Nagy István, 1910.

Parkrészlet, é. n.
pasztell, 44×45 cm
j. j. l.: Nagy István

Falusi táj, é. n.
pasztell 63×44 cm
j. j. l.: Nagy István

Kalapos férfi, é. n.
ol. p. 37×32 cm
j. n.

Nyilasi Sándor (1873–1934)
Falusi ház, é. n.
ol. fa 32×40 cm
j. n.

Patkó Károly (1895–1941)
Itatás a kútnál, 1928.
ol. v. 72×98 cm
j. b. l.: Patkó, 1928.
Reprodukálva: BÁV aukció 6. (421. kép) 1970., védett

Perlrott Csaba Vilmos
(1880–1955)
Városrészlet fasorral, 1939.
ol. temp. p. 63×47 cm
j. j. l.: Perlrott Csaba, 939.
Kiállításon szerepelt:
Perlrott emlékkiállítás. (42. sz.), Szentendre, 1977.

Szentendrei lejtős utca, é. n.
ol. v. 49×62 cm
j. b. l.: Perlrott Csaba
Kiállításon szerepelt:
Perlrott emlékkiállítás (41. sz.), Szentendre, 1977.

Nagybányai téli táj, é. n.
ol. k. 53×68 cm
j. j. l.: Perlrott Csaba
Kiállításon szerepelt:
Perlrott emlékkiállítás (40. sz.), Szentendre, 1977.

Pettenkofen, August von
(1822–1889)
Nő a páholyban, é. n.
akv. p. 26,5×14 cm
j.: hagyatéki bélyegző, védett

Pólya Tibor (1886–1937)
Részeg paraszt, é. n.
akv. szén, p. 32×28 cm
j. j. l.: Pólya

Utca alakkal, é. n.
akv. p. 14×13 cm
j. b. l.: Pólya Tibor

Balerinák, é. n.
temp. lemez 40×50 cm
j. j. l.: Pólya Tibor

Gúnyrajz, é. n.
akv. p. 50×32 cm
j. j. l.: Pólya

Kocsmai jelenet
o. pasztell, lemez 55×72 cm
j. j. l.: Pólya Tibor

Téli utcarészlet, é. n.
akv. p. 25×34 cm
j. b. l.: Pólya Tibor

Teraszon ülők, é. n.
akv. p. 12×15 cm
j. j. l.: Pólya Tibor

Sielők, é. n.
akv. p. 20×19 cm
j. j. l.: Pólya Tibor

Remsey Jenő György
(1885–1980)
Domboldal, 1935.
ol. v. 100×70 cm
j. b. l.: Remsey, 935.

Rippl Rónai József
(1861–1927)
Kettős rajzok, fejek, 1915.
szén, p. 17×17 cm és 17×17 cm
j. b. f.: Rónai, 1915.
A kedves mindig jóságos és pirospozsgás nőnek Beck Vilke feleségének

Lazarine olvas, 1925.
diópác, p. 30×21,5 cm
j. j. f.: Rónai
j. b. l.: „Az én kedves Ullmann doktor nénimnek barátilag szeretettel és nagy hittel
Rónai 1925. Lazarine olvas"

Fenella, é. n.
tus, p. 20×28 cm
j. b. l.: Fenella a 18 an

Feleki képmása, é. n.
c. gouache, p. 31×21 cm
j. j. l.: R.

Márffy Ödön:
Abbáziai terasz,
1930-as évek

Tihanyi Lajos (1885–1938)
Szajnai csónakosok, 1907.
ol. v. 46×55 cm
j. b. l.: Tihanyi Lajos, Paris 1907.
Irodalom: Dévényi Iván: Tihanyi, Budapest, 1968. Corvina (említve)

Uitz Béla (1887–1972)
Csirkék, é. n.
cer. p. 22×30 cm
j. j. l.: Uitz B.

Varga Imre (1923–)
Czóbel, é. n.
b. 15 cm
j.: Varga I.

Radnóti, é. n.
terrakotta, 38 cm
j. n.

Vaszary János (1867–1939)
Fürdőzők a tenger mellett, 1924.
pasztell, p. 59×42,5 cm
j. b. f.: Vaszary

Férfi portré, é. n.
vegyes tech. p. 14×12 cm
j. k. l.: Vaszary János hagyatéka, hagyatéki bélyegző

Kertben ülő nő, é. n.
ol. v. 30×38 cm
j. j. l.: Vaszary

Nő paraván mögött, é. n.
kréta p. 37×51 cm
j. b. f.: Vaszary János hagyatéka, hagyatéki bélyegző

Vörös Géza (1896–1957)
Csendélet, é. n.
ol. v. 100×71 cm
j. n.

Ziffer Sándor (1880–1962)
Szobában ülő nő
ol. v. 76×76 cm
j. n.
védett

Városrészlet, é. n.
ol. v. 78×66,5 cm
j. j. l.: Ziffer S.
Reprodukálva:
BÁV aukciós katalógus, Budapest, 1980., 53/300.
védett

Egry József:
Szigonyos

Erdei táj alakokkal, é. n.
cer. p. 17×24 cm
j. n. hátoldalán hagyatéki bélyegző, 1972.

Erdei táj alakokkal, é. n.
ol. farost 16×23 cm
j. b. l.: Herman

Erdei táj, é. n.
ol. farost 18,5×26 cm
j. b. l.: Herman

Zsennyei tájkép, é. n.
vegyes tech. p. 24,5×35 cm
j. j. l.: Zsennye, május 22.

Hincz Gyula (1904–1986)
Csendélet, 1928.
akv. p. 36×30 cm
j. b. f.: 928.

Huszarik Zoltán (19 –19)
Temetés
pasztell, p. 31×41 cm
j. n.

Tusrajz, 1980.
tus, p. 18×25 cm
j. b. l.: Huszarik Zoltán, 1980.

Ismeretlen osztrák festő,
18. század
Szent Róza karján gyermekkel, é. n.
ol. v. 51×38 cm
j. n.

Ismeretlen magyar festő,
19. század
Váradi Lipót portréja, é. n.
ol. v. 70×55 cm
j. n.

Ismeretlen magyar festő,
19. század
Váradi Lipótné portréja, é. n.
ol. v. 70×55 cm
j. n.

Iványi Grünwald Béla
(1867–1940)
Nagybányai táj alakokkal, 1919.
ol. v. 52×73 cm
j. j. l.: Grünwald B., 1919.

Ülő nők, é. n.
ol. v. 67×47,5 cm
j. j. l.: Grünwald Béla

Káplár Ferenc (1937–)
Triptichon, é. n.
ol. fa 36×60 cm
j. n.

Anyaság, é. n.
ol. farost 40×60 cm
j. n.

Kmetty János (1899–1975)
Pesti részlet, é. n.
akv. p. 24×32 cm
j. j. l.: Kmetty

Kohán György (1910–1967)
Híd templommal, 1928.
akv. p. 27×28 cm
j. j. l.: Kohán György, 1928.

Vasmunkás, 1942.
szén, p. 61×71 cm
j. j. l.: Kohán, 1942.

Hátakt, é. n.
tus, p. 34×27 cm
j. j. l.: Kohán Gy.

Könyöklő nő, é. n.
vegyes tech. p. 36×21,5 cm
j. j. l.: Kohán

Boglya tövén, é. n.
szén, p. 30×38 cm
j. j. f.: Kohán

Falusi táj, é. n.
akv. p. 31×45 cm
j. j. l.: Kohán

Vasaló nő, é. n.
tus. p. 41×29 cm
j. j. l.: Kohán

Patakparti táj templommal, é. n.
akv. p. 60×45 cm
j. b. l.: Kohán

Gémeskút, é. n.
akv. p. 26×34 cm
j. j. l.: Kohán

Olvasó nő, é. n.
temp. p. 80×60 cm
j. b. l.: Kohán

Anya gyermekkel, é. n.
akv. p. 85×60 cm
j. j. f.: Kohán

Menekülők, é. n.
szén, p. 73×48 cm
j. j. k.: Kohán

Olvasó öregasszony, é. n.
pasztell, temp. p. 58×60 cm
j. b. l.: Kohán

Anya gyermekével, é. n.
tus, papír 84×59 cm
j. j. l.: Kohán

Házsor fákkal, é. n.
temp. k., lemez 58×68 cm
j. j. l.: Kohán

Nő bölcsővel, é. n.
vegyes tech. 82×59 cm
j. b. l.: Kohán

Naplemente házzal, é. n.
vegyes tech. k. 36×48 cm
j. j. l.: Kohán

Vázlat a „Fonó nő bölcsővel" című műhöz, é. n.
tus, p. 35,5×34 cm
j. b. l.: Kohán

Fonó nő bölcsővel, é. n.
vegyes tech. lemez 81×96 cm
j. j. l.: Kohán

Asztalnál ülők, é. n.
szén, p. 60×75 cm
j. j. l.: Kohán

Olvasó öregasszony, é. n.
szén, p. 40×30 cm
j. b. l.: Kohán

Mosónő, é. n.
tus, p. 34×29 cm
j. b. l. Kohán

Kunffy Lajos (1869–1962)
Kalapos nő, 1909.
pasztell, p. 60×50 cm
j. j. l.: Kunffy, 1909.

Kurucz D. István (1914–)
Tájkép, é. n.
akv. p. 23×29 cm
j. n.

László Fülöp (1869–1937)
A művész nővérének portréja, é. n.
pasztell, p. 43×32 cm
j. n.

Lipschitz M. (?)
Vöröshajú kislány portréja, é. n.
ol. fa 34×28 cm
j. j. l.: M. Lipschitz

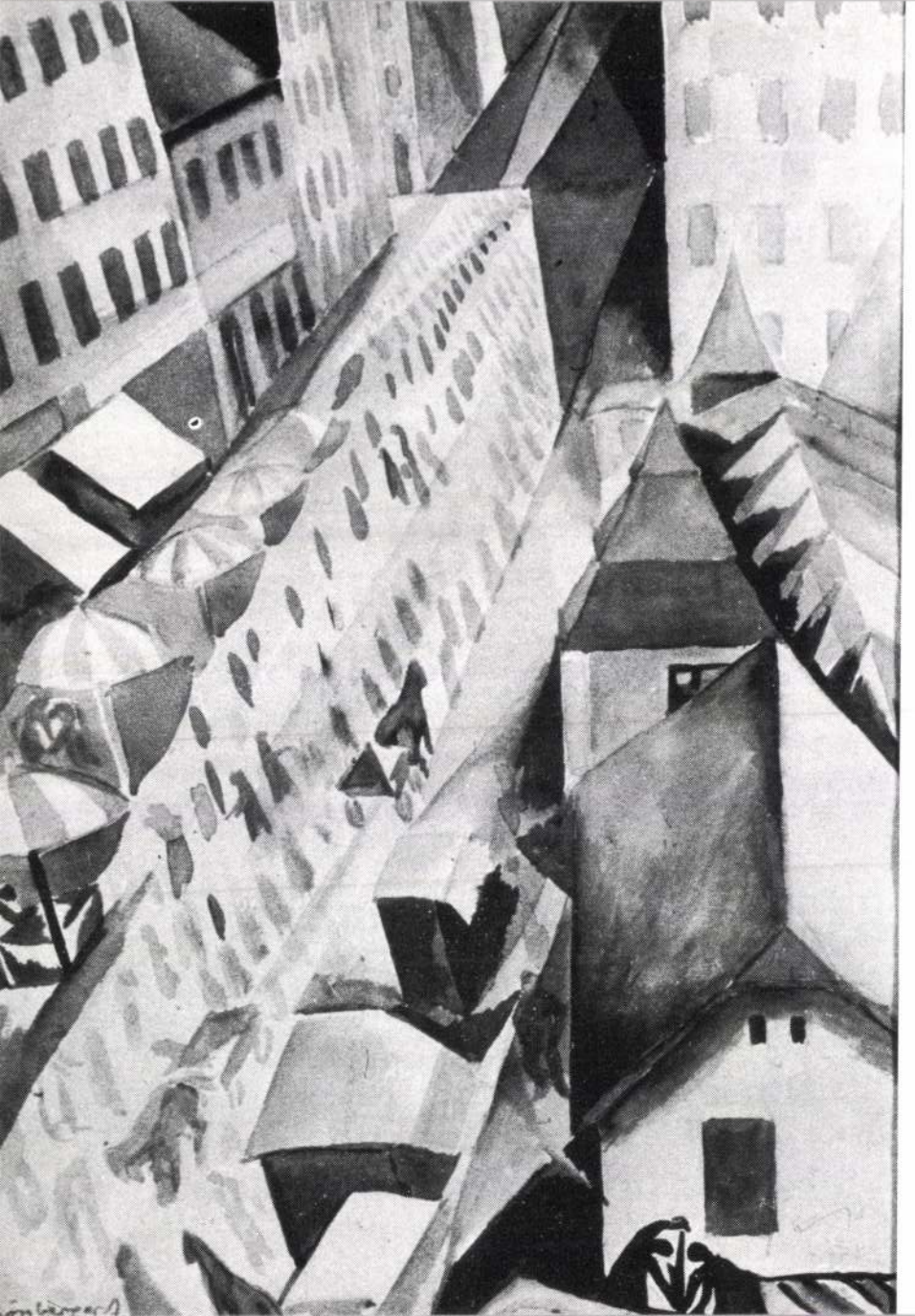

Schönberger Armand:
Utca, 1925

ÉREMGYŰJTEMÉNY

Abonyi Gartner Jenő (1907–1984)
Bakay Lajos, 1939.
b. 10,3 cm ø

Ács József (1931–)
Jendrassik Ernő, é. n.
b. 7,8 cm ø
Németh László, é. n.
b. 8 cm ø
Moll Károly é. n.
b. 8,1 cm ø
Tóth András, é. n.
b. 5,5 cm ø
Zsiray Kálmán, é. n.
b. 5,2 cm ø
Bárczy Gusztáv, é. n.
b. 8,1 cm ø

Balikó Sándor (1869–1928)
Semmelweis Ignác, 1926.
b. 6,2 cm ø

Balogh Imre (1930–)
Kiszely György, é. n.
b. 7,5 cm ø
Issekutz Béla, é. n.
b. 7,5 cm ø
Hajnal Imre, é. n.
b. 7,5 cm ø

Beck András (1911–1985)
Weil Emil, 1954.
b. 5,5×7 cm

Beck Ö. Fülöp (1873–1945)
Balassa János, 1905.
b. 6,7 cm ø
Tóth István, é. n.
b. 6,5 cm ø
Korányi Frigyes, é. n.
b. 7 cm ø
Lenhossék Mihály, é. n.
b. 7 cm ø
Babaczi Schwarzer Ottó, é. n.
b. 7 cm ø
Pap Géza, é. n.
b. 6 cm ø
Müller Kálmán, é. n.
b. 7 cm ø
Hültl Hümér, é. n.
b. 5,3×6,8 cm
Korányi Frigyes, é. n.
b. 19,2 cm ø

Belskie Abram (1907–)
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 4,5 cm ø

Berán Lajos (1882–1943)
Hültl Hümér-Paunz Sándor-Rozák Miksa, 1900.
b. 8,4×5,6 cm
Véghelyi Aladár, 1907.
b. 11,7×18,3 cm
Herczel Manó, 1910.
b. 7,4×10 cm
Adler Lajos, 1910.
b. 6 cm ø
Haberera Jonathan Pál, 1912.
b. 12,3×18 cm
Balogh Jenő, 1915.
b. 9,5 cm ø
Sarbó Artur, 1932.
b. 6 cm ø
Dalmady Zoltán, 1934.
b. 6,2 cm ø
Kenyeres Balázs, 1935.
ólom, 6 cm ø
Pázmány Péter, 1935.
b. 8,2 cm ø
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 8,1×5 cm
Faludi Géza, é. n.
b. 6,5 cm ø
Kresz Géza, é. n.
b. 7,1 cm ø
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 3 cm ø
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 9 cm ø

Boldogfai Farkas Sándor (1907–1970)
Kabay János, 1936.
b. 7 cm ø

Borsos Miklós (1906–)
Balogh Károly, é. n.
b. 8,5 cm ø
Debrőczi Tibor, é. n.
b. 8,5 cm ø
Kende J...., é. n.
b. 8,5 cm ø
Haitsch Emil, é. n.
b. 9 cm ø
Petényi Géza, é. n.
b. 8 cm ø
Riesz Ede, é. n.
b. 9 cm ø
Hetényi Géza, é. n.
b. 10,5 cm ø

Csernyei Gyula (1903–)
Csernyei Gyula, 1937.
b. 8,6 cm ø

Csíkszentmihályi Róbert (1940–)
Varga István, 1972.
b. 8,7 cm ø
Ratkóczi Nándor, é. n.
b. 13 cm ø
Radnót Magda, é. n.
b. 9,5 cm ø
Szentágothai János, é. n.
b. 8 cm ø

Csillag István (1881–1968)
Goldzieher Vilmos, 1909.
b. 5,5 cm ø
Steinberger Ármin, 1910.
b. 14×2,5 cm
Fonyó János Lajos, 1938.
b. 10,2 cm ø

Csontos László (1925–)
Semmelweis Ignác, 1968.
b. 8,9 cm ø

Csucs Ferenc (1905–)
Illyés Géza, 1941.
b. 9,3 cm ø
Fodor József, 1944.
b. 8,6 cm ø
Vidonyi Miklós, 1945.
b. 6,4 cm ø
Faludi Géza, 1946.
b. 7,5 cm ø
Tihanyi Zsófia, 1948.
b. 6,2 cm ø
Hőgyes Endre, 1948.
b. 7,1 cm ø
Lázár Dezső, 1949.
b. 6,9 cm ø
Szabolcs Zoltán, 1949.
b. 7,1 cm ø
Sebestyén Gyula, 1949.
b. 7,1 cm ø
Medgyessy Ferenc, 1955.
b. 9 cm ø

Kohán György:
Nő bölcsővel

Női portré, é. n.
cer. p. 47×31 cm
j. j. l.: Czóbel

Virágcsendélet, é. n.
kr. p. 40×28 cm
j. n.

Cserepes virágcsendélet, é. n.
vegyes tech. p. 27×37 cm
j. j. l.: Czóbel

Női portré, é. n.
kr. p. 62×47 cm
j. j. l.: Czóbel

Könyöklő férfi portréja, é. n.
szén, p. 50×35 cm
j. j. l.: Czóbel

Női portré, é. n.
szén. p. 41×28 cm
j. j. l.: Czóbel

Vázlatkönyv
Színpadi jelenet, é. n.
filctoll, p. 20×28 cm
j. n.

Vitorlások, é. n.
rézkarc 23×30 cm
j. n.

Női portré bélyeggel, é. n.
rézkarc 20×15 cm
j. n.

Ülő nő, é. n.
cer. p. 44×27 cm
j. j. l.: Czóbel

Dataille, Édouard
(1848–1912)
Les manoeuvres de
Champigny, é. n.
cer. p. 18×29 cm
j. j. l.: Dataille
(Vázlat „A Champigny-i csata körképe" c. műhöz) védett

Dufy, Raoul (1877–1953)
Álló férfi, é. n.
lit. 57,5×49 cm
j. j. l.: Raoul Dulfy
védett 14/150

Egry József (1883–1951)
Szigonyos, é. n.
tus, cer. p. 38×28 cm
j. j. l.: Egry József

Fáber Gabriella (1903–1982)
Dunai alkony, 1965.
akv. p. 20×30 cm
j. j. l.: Fáber

Szobabelső, 1968.
akv. p. 33×21 cm
j. j. l.: Fáber

Virágcsendélet 1968.
akv. p. 40×28 cm
j. b. l.: Fáber

Házsor, 1973.
akv. p. 20×30 cm
j. j. l.: Fáber

Csendélet szerszámokkal, 1974.
akv. p. 27×40 cm
j. b. l.: Fáber

Kagylók, 1975.
ol. v. 70×50 cm
j. j. l.: Fáber G.

Frank Frigyes (1890–1976)
Csendélet, 1925.
ol. v. 68×85 cm
j. j. l.: Frank Frigyes, 1925.

Városmajori fák, 1941.
szén, p. 32,5×23,5 cm
j. j. l.: Frank F., 941.

Gráber Margit (1895–)
Ágyban fekvő nő, é. n.
pasztell, p. 30×41 cm
j. j. l.: Gráber

Piaci jelenet (Virágpiac), é. n.
pasztell, p. 56×80 cm
j. b. l.: Gráber

Gross Arnold (1929–)
Emlékek kertje I., é. n.
rézkarc 20×31 cm
j. j. l.: Gross Arnold

Emlékek kertje II., é. n.
rézkarc 20×31 cm
j. j. l.: Gross Arnold

A művészet dicsérete, é. n.
rézkarc 21×38 cm
j. j. l.: Gross Arnold

Kertvége, é. n.
rézkarc 24,5×29,5 cm
j. j. l.: Gross Arnold

Gulácsy Lajos (1882–1932)
Comoi utcarészlet, 1907.
vegyes tech. p. 28×18,5 cm
j. b. l.: Gulácsy, Como, 1907.
Kiállításon szerepelt:
Kecskemét, 1986.
Szekszárd, 1986.
Reprodukálva: Gulácsy kiállítás,
Kecskemét, katalógus, 1986.
BÁV. 32 (107. sz.),
1973. aukciós katalógus, védett

A bíboros álma, é. n.
ol. lemez 67×53,4 cm
j. n.

Hellei Andrea (1944–)
Prahok-készítés Kambodzsában,
1970.
ol. v. 120×90 cm
j. b. l.: Hellei

Herman Lipót (1884–)
Kávéházi jelenet, 1938.
tus, p. 20×21 cm
j. j. l.: H. L. 938

Vázlat Gordon Zsuzsa
portréjához,
1957.
cer. p. 26,5×17 cm
j. j. l.: Herman

Gordon Zuzsa portréja, 1957.
ol. 78×46 cm
j. b. l.: Zsuzsának szeretettel
Herman, 1961.

Szobabelső Gordon Zsuzsa
portréjával, 1957.
cer. p. 27×19,5 cm
j. j. l.: III. 30. 20.

Szobabelső Gordon Zsuzsa
portréjával
cer. p. 19,5×27
j. j. l.: Herman L. III. 3. 12.

Herman Lipót műterme, 1962.
cer. p. 19×27,5 cm
j. j. l.: Herman (hagyatéki bélyegzővel)
j. b. l.: 962.

Gordon Zsuzsa és
dr. Váradi István
portréja, 1962.
cer. p. 28,5×19,5 cm
j. j. l.: Bp., 1962. szept.
Zsuzsának és férjének
szeretettel Lipi bácsi

Önarckép, 1962.
cer. p. 27×19 cm
j. j. l.: Herman L. 62. IV. 24.

Önarckép, 1963.
cer. p. 19×20 cm
j. b. l.: Herman, aug. 30. 963.

Gúnyrajz, é. n.
cer. p. 25×23 cm
j. j. l.: Herman Lipót

Frank Frigyes:
Csendélet, 1925

Varannai Gyula, 1959.
b. 8,3 cm ∅
Móczár László, 1959.
b. 9 cm ∅
Jajczay Imre, 1968.
b. 7,6 cm ∅
Uskerth Imre, 1970.
b. 8,2 cm ∅
Bánhidi Ferenc, é. n.
b. 6,7 cm ∅

Edvi Illés György (1911–)
Verebély Tibor, 1939.
b. 6,9 cm ∅
Atzél Elemér, 1941.
b. 6 cm ∅
Horányi Béla, 1943.
b. 12 cm ∅

Eölvedy Gatzhall József (?)
Tarnay Károly, 1960.
b. 12,2 cm ∅
Simonyi Attila, 1964.
b. 15,2 cm ∅

Ferenczy Béni (1890–1967)
Scharl Pál, 1924.
b. 7,5 cm ∅
Molnár Béla
b. 6 cm ∅

Finta Sándor (1880–1958)
Navratil Imre, 1914.
b. 4,2×6,1 cm
G. K.
Spitzer Gyula, 1893.
b. 6,3×4,2 cm

Horváth Adorján (1874–?)
Petz Lajos, 1916.
b. 6,2×10 cm

Hőgyes Ferenc (1860–1923)
Kertész József, 1917.
b. 4×6,1 cm

Bókay János, é. n.
b. 8,7×12,8 cm
Tauffer Vilmos, é. n.
b. 9×14 cm
Bársony János, é. n.
b. 11,5×17 cm

Hunt-Pedery Dóra (1913–)
Szentgyörgyi Albert, é. n.
b. 8,8×5,7 cm

Ismeretlen
Oravetz Béla, 1973.
b. 7 cm ∅

Iván Irisz-Csucs Ferenc
(1905–1968)
Hatvani István, é. n.
b. 6,9×9,8 cm

Iván István (1905–)
Jahn Ferenc, 1965.
b. 6 cm ∅
Segner János András, 1967.
b. 7 cm ∅

Kautsch Heinrich
(1859–1943)
Chyzer Kornél, 1903.
ezüstözött galvanoplasztika
6×8,3 cm

Király Róbert (1930–)
Markhot Ferenc, 1960.
b. 15 cm ∅
Hippokratész, é. n.
b. 12 cm ∅

Kisfaludy Strobl Zsigmond
(1884–1975)
Grosz Emil, 1925.
b. 8,1 cm ∅

Korányi Sándor, 1926.
b. 6 cm ∅
Logmayer Géza, 1926.
b. 10,5 cm ∅
Fekete Sándor, 1954.
b. 4,9×7,9 cm

Kis Nagy András (1930–)
Fodor József, é. n.
b. 6 cm ∅
Csontváry Tivadar, é. n.
b. 6 cm ∅
Korányi Sándor, é. n.
b. 6 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 6 cm ∅
Fodor József, é. n.
ezüst 3,2 cm ∅
Korányi Sándor, é. n.
ezüst 3,2 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
ezüst 32 cm ∅

Kiss Sándor (1925–)
Weszprémi István, é. n.
b. 10 cm ∅
Went István, é. n.
b. 10 cm ∅

Kovács Ákos (1903–1980)
Horváth Boldizsár, 1957.
b. 17,5×20,5 cm
Simonovits István, é. n.
b. 13,3 cm ∅
Kovács Ferenc, é. n.
b. 13,4 cm ∅
Hültl Tivadar, é. n.
b. 13,5 cm ∅

Kovács Dezső (?)
Apáthy István, é. n.
b. 6,2 cm ∅
Hamburger Jenő, é. n.
b. 1,8 cm ∅

Kunváry Lilla (1897–1984)
Petényi Géza, 1965.
b. 13,5 cm ∅

Kusztos Gábor (1905–)
Markusovszky Lajos, 1973.
b. 6,7×9,5 cm

Kühmayer Róbert (1883–)
Gesell Payer Endre, 1911.
b. 7×9,6 cm
Schmidt Hugó, 1912.
b. 5,2×8,5 cm

Lisztes István (1942–)
Szentgyörgyi Albert, é. n.
b. 9 cm ∅
Scipiades Elemér, é. n.
b. 8 cm ∅
Tauffer Vilmos, é. n.
b. 8 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 8 cm ∅
Tóth István, é. n.
b. 8 cm ∅
Kézmárszky Tivadar, é. n.
b. 8 cm ∅

Lux Gregersen Alice (1906–)
Dalmady Zoltán, é. n.
b. 8,1 cm ∅

Madarassy Walter (1909–)
Berzsenyi Zoltán, 1934.
b. 11,4×6,8 cm
Batizfalvy János, 1955.
b. 7,9 cm ∅
Noszkay Aurél, 1963.
b. 7,9 cm ∅
Sármai Ernő, 1963.
b. 7,6 cm ∅
Alexander Béla, 1966.
b. 9,4 cm ∅

Perlrott Csaba Vilmos:
Szentendrei lejtős utca

MŰTÁRGYJEGYZÉK

Anna Margit (1913–)

Önarckép, 1935.
akv. p. 28×23 cm
j. j. l.: Anna Margit

Ámos Imre (1907–1944)

Fésülködő, 1934.
ol. v. 100×70 cm
j. j. l.: Ámos Imre
Reprodukálva:
Petényi Katalin: Ámos Imre
Corvina Kiadó, Budapest, 1982.
20. sz. kép

Nők a kertben, 1934.
ol. v. 30×23 cm
j. j. l.: Ámos 934

Szentendrei utca, 1935.
ol. v. 98×72 cm
j. j. l.: Ámos I.

Álom a Luxemburg-kertben, 1937.
ol. v. 94×70 cm
Reprodukálva:
Petényi Katalin: Ámos Imre
Budapest, Corvina Kiadó, 1982.
58. sz. kép

Ülő nő, 1944.
tus p. 345 mm×275 mm
j. j. l.: Á. I. 1944.

Szentendrei utca, é. n.
cer. p. 30×36 cm
j. j. l.: Ámos I.

Basch Andor (1885–1944)

Dunapart
(Kilátás a Ritz tetejéről), 1916.
cer. p. 24×36 cm
j. b. l.: Kilátás a Ritz tetejéről,
Basch Andor,
1916. VIII. 20.

Olasz kisváros tere, 1925.
ol. v. 37×44,5 cm
j. j. l.: Basch Andor, 1925.

Szobabelső, 1938.
ol. v. 50×60 cm
j. b. l.: Basch 38.

Csendélet kávéskanállal, 1941.
ol. v. 54×44 cm
j. b. l.: Basch 41.

Bene Géza (1900–1960)

Házak, é. n.
ol. lemez 37×47 cm
j. j. f.: Bene Géza
j. j. l.: Bene

Bernáth Aurél (1895–1928)

Balaton, é. n.
lito. 39×52 cm
j. j. l.: Bernáth Aurél
j. b. l.: 12/25

Biai Föglein István
(1905–1974)

Gartner Pál portréja, 1940.
ol. v. 78×60 cm
j. b. f.: Biai Föglein István

Kocsmai jelenet, é. n.
akv. p. 47,5×33 cm
j. j. l.: Biai Föglein István Ádám

Boldizsár István (1897–)

Dunapart, 1967.
akv. p. 36×54 cm
j. j. l.: Boldizsár, 67.

Deák Ébner Lajos
(1850–1934)

Piaci jelenet, é. n.
akv. p. 16,5×26 cm
j. b. l.: Deák Ébner L.

Czóbel Béla (1883–1976)

Fák (Gros Rouvre), 1927.
vegyes tech. p. 63×50 cm
j. j. l.: Czóbel, 1927., Gros Rouvre

Francia tengerpart,
1930-as évek
vegyes tech. p. 47×61 cm
j. j. l.: Czóbel

Csendélet, 1966.
ol. v. 61×72 cm
j. j. l.: Paris, 1966.,
kiállításon szerepelt

Montmartrei részlet, 1967.
akv. szén. p. 53×38 cm
j. j. l.: Czóbel, 67.,
reprodukálva a szentendrei tárlaton, 1970.

Női portré, 1970.
sz. kr. p. 42×29 cm
j. j. l.: Gordon Zsuzsának son admiteur
Czóbel, 70.

Dr. Váradi István portréja, 1971.
sz. cer. p. 39×29 cm
j. j. l.: Czóbel
j. b. f.: Pistának 71. IX. 4. Czóbel

Vázlat Gordon Zsuzsa
portréjához, 1971.
sz. cer. p. 41×30 cm
j. j. l.: Czóbel
j. b. f.: Gordon Zsuzsának, 1971.

Gordon Zsuzsa portréja, 1971.
ol. v. 92×65 cm
j. j. l.: Czóbel, 71.
Kiállításon szerepelt:
Balatonboglár, 1976.
Debrecen, 1976.
Hommage a Czóbel, 1938.
Bartók 32 Galéria, 1983.
Kiállítási katalógusban szerepelt:
Balatonboglár, 1970.
Debrecen, 1976.
Bartók 32 Galéria, 1983.

Vázlat dr. Váradi István
portréjához, 1971.
cer. p. 39×29 cm
j. j. l.: Czóbel

Vázlat dr. Váradi István
portréjához, 1971.
cer. p. 39×20 cm
j. j. l.: Czóbel

Virág-újévi üdvözlet, 1975.
tus, p. 15×10 cm
j. j. f.: Czóbel, 1975. XII. 30.

Virágcsendélet, é. n.
vegyes tech. p. 70×54 cm
j. j. l.: Czóbel

Hátakt, é. n.
vegyes tech. p. 31×22 cm
j. j. l.: Czóbel

Női portré, é. n.
rézkarc 15,5×12 cm
j. n.

Vázlat Gordon Zsuzsa
portréjához, é. n.
cer. p. 49×30 cm
j. j. l.: Gordon Zsuzsának hódolattal.
Czóbel

Vaszary János:
Fürdőzők a tenger
mellett, 1924

Semmelweis Ignác, 1968.
b. 7,8 cm ∅
Zsebők Zoltán, 1968.
b. 9,5 cm ∅
Semmelweis Ignác, 1969.
b. 9,2 cm ∅
Richter Gedeon, 1972.
b. 8,8 cm ∅
Korányi Frigyes, 1973.
b. 8,2 cm ∅
Kettesy Aladár, 1973.
b. 8,8 cm ∅
Semmelweiss–Hőgyes–Korányi, é. n.
b. 6 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 6 cm ∅
Alexander Béla, é. n.
b. 9 cm ∅
Winkler Lajos, é. n.
b. 8,9 cm ∅

Majthényi Károly (1914–)
Markusovszky Lajos, 1955.
b. 8×10,6 cm

Marrel B. (?)
Gruby Dávid, 1851.
b. 12,5 cm ∅

Martsa István (1912–1978)
Manninger Dezső, é. n.
b. 7 cm ∅

Medgyessy Ferenc
(1881–1958)
Önarckép, 1921.
b. 13×10 cm
Vámossy Zoltán, 1938.
b. 11,5 cm ∅

Mikus Sándor (1903–1982)
Rubányi Pál, é. n.
b. 8 cm ∅

Miró Eszter (1935–)
Hugonnai Vilma, é. n.
b. 10 cm ∅
Szentgyörgyi Albert, é. n.
b. 10 cm ∅

Murányi Gyula (1881–1920)
Szörényi Tivadar, 1912.
b. 7×5,1 cm

Nagy Géza (1921–)
Kiss Ferenc, é. n.
b. 10,2 cm ∅

Novotarszky István (?)
Szentágothai János, é. n.
b. 13,5 cm ∅

Osváth Mária (1921–)
Békési György, é. n.
b. 11,7 cm ∅
Issekutz Béla, é. n.
b. 11,6 cm ∅

Pásztor János (1881–1945)
Entz Géza, 1912.
b. 6,2×4,1 cm
Genersich Antal, 1912.
b. 4,4×6,1 cm

Pátzay Pál (1896–1979)
Schaffer Károly, 1935.
b. 6,1 cm ∅
Herman Lipót, é. n.
b. 9,5 cm ∅

Póka György (?)
Hőgyes Endre, é. n.
b. 5,8 cm ∅

Pönninger Johann (?)
Marsovszky József, 1935.
b. 4,2 cm ∅

Radnai Béla (1873–1923)
Szegvári László, 1911.
b. 9,6×14,4 cm

Radnitzky Karl (1818–1901)
Toldy Ferenc, 1871.
b. 3,7 cm ∅

Rápolthy Lajos (1880–1954)
Kovács József, 1915.
b. 5,6 cm ∅

Reményi József
(1887–1977)
Fialka Gusztáv, 1916.
b. 6,1 cm ∅
Semmelweis Ignác, 1918.
b. 7 cm ∅
Lissauer Dezső, 1921.
b. 10,3 cm ∅
Rothmann Ármin, 1921.
b. 10,8 cm ∅
Rothmann Ármin, 1923.
b. 6 cm ∅
Schwarz Gusztáv, 1923.
b. 8,1 cm ∅
Seenger Gyula Kornél, 1924.
b. 5,5 cm ∅
Bókay János, 1924.
b. 6 cm ∅
Szatmári Sándor, 1926.
b. 7,4 cm ∅
Engel Antal, 1926.
b. 7,3 cm ∅
Wenhardt János, 1927.
b. 6 cm ∅
Manninger Vilmos, 1928.
b. 6 cm ∅
Tomory Dezső, 1928.
b. 7,8×9,2 cm
Furka Sándor, 1929.
b. 8,1×9,7 cm
Gaál Andor, 1930.
b. 8×10,2 cm

Heim Pál, 1930.
b. 8,7 cm ∅
Török Lajos, 1934.
b. 9,5 cm ∅
Preisz Hugó, 1935.
b. 8,5 cm ∅
Blaskovics László, 1939.
b. 9,3 cm ∅
Korányi Frigyes, 1955.
b. 9 cm ∅
Semmelweis Ignác, 1956.
b. 6 cm ∅
Lázár Károly, 1958.
b. 8,2 cm ∅
Petrikovits László, 1962.
b. 8 cm ∅
Johan Béla, 1962.
b. 8,7 cm ∅
Kovács Ákos, 1967.
b. 8,6 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 16 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 2,2 cm ∅
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 7 cm ∅

Renner Kálmán (1927–)
Than Károly, 1971.
b. 8,8 cm ∅
Mulartz János és Petz Aladár, é. n.
b. 9,5 cm ∅
Petz Aladár, é. n.
b. 9,8 cm ∅
Székely Tibor, é. n.
b. 9 cm ∅

Seregély Dezső (1867–)
Grósz Sámuel, é. n.
b. 11,1×13,2 cm

Sinkó András (1901–)
Scipiades Elemér, 1942.
b. 6×12 cm

Czóbel Béla:
Csendélet, 1966

magyar festőművészhez. A művész halála után is folytatódott érdeklődésük a Kohán életmű iránt, így ismételt vásárhelyi látogatásaik, barangolásaik során még több művet sikerült gyűjteményük kiegészítésére felkutatni és megvásárolni.

A magyar művészettörténet arculata sajátos módon, – egy hozzáértő és gyűjteményét állandóan bővítő házaspár ízlésvilágán keresztül – jelenik meg e kiállításon. A gyűjteményben szereplő egy-egy kiemelkedő művészegyéniség alkotásain, a különböző stílusirányzatok darabjain keresztül képet kaphatunk a nagybányai iskola és követőik, a Szocialista Képzőművészek Csoportja, valamint az alföldi iskola munkásságáról. E mozaikkockákból, amit e gyűjtemény darabjai szemléltetnek, főként a XX. századi magyar művészet, szinte máig tartó fejlődésvonalát tapinthatjuk.

E gazdag műgyűjteményről még további igen érdekes történetekkel ismertethetnénk meg a kiállítás látogatóit. Fentiek azonban csak ízelítőül szolgálnak ahhoz, hogy egy kiállítás létrehozásáig vezető út milyen gazdag élményekkel és barátságokkal ajándékozta meg a művészetet szerető házaspárt – és most a tárlatlátogatókat is.

KRATOCHWILL MIMI

Rippl Rónai József:
Lazarine olvas

Sós András (1943–)
Balassa János, é. n.
b. 4,5 cm ⌀
Balogh Kálmán, é. n.
b. 4,8×4,8 cm
Szentgyörgyi Albert, é. n.
b. 5 cm ⌀

Sóváry János (1895–1966)
Czeiyda Pommersheim Ferenc, 1956.
b. 8,8 cm ⌀

Scharff Anton (1845–1903)
Hyrtl Joseph, 1880.
b. 6,4 cm ⌀

Szanyi László (1925–)
Zoltán Imre, é. n.
b. 7 cm ⌀
Tauffer Vilmos, é. n.
b. 8,5 cm ⌀

Szántó Gergely (1886–1962)
Jakabházy Zsigmond, 1937.
b. 6,5 cm ⌀
Semmelweis Ignác, é. n.
b. 6,5 cm ⌀

Szentgyörgyi István (1881–1938)
Verebély Tibor, 1924.
b. 6,1 cm ⌀
Szentgyörgyi Albert, 1937.
b. 5×8,2 cm ⌀

Székely Móric (1893–)
Temesvári Rezső, 1935.
b. 7,2 cm ⌀

Sződi Szilárd (1878–1939)
Schmidt Lajos, 1936.
b. 4,8×6 cm

Tápay Antal (1902–)
Kukán Ferenc, 1969.
b. 10,2×10,8 cm

Telcs Ede (1872–1948)
Gruber József, 1897.
b. 4,5×6 cm
Politzer Ádám, 1907.
b. 4,3×6,8 cm

Técsy László (1892–1972)
Katzvinszky János, 1933.
b. 8,7 cm ⌀

Tóth Gyula (?)
Müller Ede, 1915.
b. 6,8×8,4 cm
Aszalós A., é. n.
b. 9,8 cm ⌀

Tóth Sándor (1933–)
Rávnay Tamás, 1966.
b. 6,2 cm ⌀
Jósa András
b. 7,5 cm ⌀

Walkó László (1874–1943)
Gerlóczy Zsigmond, 1935.
b. 5 cm ⌀
Fodor József, 1943.
b. 7,8 cm ⌀
Markusovszky Lajos, 1956.
b. 8,5 cm ⌀
Stahly Ignác, 1956.
b. 8,1 cm ⌀
Flór Ferenc, 1956.
b. 8,4 cm ⌀
Hutyra Ferenc, 1960.
b. 8,1 cm ⌀
Semmelweis Ignác, 1971.
b. 6,4×9 cm ⌀
Fodor József, é. n.
b. 5,1 cm ⌀

Vastagh György (1868–1946)
Heim Pál, 1930.
b. 6 cm ⌀
Chyzer Kornél, é. n.
b. 3 cm ⌀

Vastagh László (1902–)
Moravcsik Ernő Emil, 1924.
b. 6 cm ⌀

Vágó Dezső (1882–1945)
Bókay Árpád, é. n.
b. 6,3×6,5 cm

Várhelyi György (1942–)
Gartner Pál, 1980.
b. 12 cm ⌀
Váradi István, 1980.
b. 11 cm ⌀
Gordon Zsuzsa névjegye, é. n.
b. 9×3 cm
Váradi István, é. n.
b. 8×3 cm
Váradi István 50 éves, 1980.
b. 9,5 cm ⌀

Váró Márton (1943–)
Szodoray Lajos, 1974.
b. 9,6 cm ⌀
Krompecher István, é. n.
b. 9,6 cm ⌀

Vilt Tibor (1905–1983)
Bókay János, 1938.
b. 5,2 cm ⌀
Biró Gyula, é. n.
b. 7,6 cm ⌀

Vincze Pál (1907–)
Winternitz Arnold, 1937.
b. 6,1 cm ⌀

Visnyovszky Lajos (1890–)
Gyurmán Emil, 1921.
b. 6,5×7,5 cm

Zutt Richard (?)
Hültl Hümér, 1915.
b. 6,4 cm ⌀

Ziffer Sándor:
Szobában ülő nő

némelyek gyógyításával is nagy szeretettel foglalkozott. Így alakult tovább Gordon Zsuzsánál – a leányánál – az apai örökség egy részéből való festményekkel, rajzokkal e gyűjtemény, pl. Vaszary Jánostól, Vörös Gézától, Perlrott Csaba Vilmostól, valamint Gulácsy Lajosnak „A bíboros álma" című festménye amelyet már elborult aggyal, az elmegyógyintézetben festett és ajándékozott orvosának. Gartner Pál baloldali érzelmű ember volt, így vásárolta meg, hogy segítsen elvbarátain, Uitz Béla „Csirkék" című művét, amelynek szimbolikus értelmű, politikai mondanivalójú kompozíciója a proletárok és elnyomóik elleni harcot ábrázolja. Biai Föglein István festőművész Gartner Pálról portrét festett, de méltó emléket állított neki lánya, Gordon Zsuzsa is, a bronzéremmel (Várhelyi Györgytől) amely az alapítványhoz szolgál emlékéremként.

Nemcsak Gartner Pál figyelmét ragadta meg egy műkereskedés kirakatában Detaillo ceruzarajza, a Champigny-i csatáról, a rajta látható vöröskeresztes segélykocsi motívumával, mert veje folytatta e hivatásával, orvosi pályájával kapcsolatos művészi alkotások iránti érdeklődését, hisz egész gyűjteményt vásárolt orvosi érmekből, amelyek ma méltán az ország egyik legrangosabb ilyen irányú gyűjteményének számítanak.

A Gordon–Váradi házaspár sok művészbarátot mondhat gyűjteményük gazdagítása során a magáénak. Czóbel Béla egy műkereskedésből vásárolt művének a művésznek történt bemutatása után, valamint a szentendrei tárlaton (1970) vásárolt kép bevezette őket a művész műtermébe. Itt ült modellt Gordon Zsuzsa egy olajfestményhez, amely a Czóbel portréfilmben is szerepel a modell szavaitól kísérve. Látogatásaik alkalmával Czóbel lerajzolta többször Váradi Istvánt is. E művek örök emlékezések a nagy festő barátra.

Gordon Zsuzsát a „Láz" című film forgatásánál Herman Lipót képen örökítette meg a filmbéli alakítása szerint. E gyűjtemény személyes élményektől kísért szép darabja a kép vázlata is. (A festmény a filmgyár tulajdona.)

Kohán György több mint húsz festménye és rajza már a tudatos műgyűjtés eredménye. Személyes ismeretség is fűzte a házaspárt a főleg Hódmezővásárhelyen élő nagy

Mednyánszky László:
Ülő parasztfiú

Modok Mária:
Csendélet

Czóbel Béla:
Dr. Váradi István
portréja, 1971

Gordon Zsuzsa és Váradi István magángyűjteménye a „házi" bemutatás kereteiből kilépve új megvilágításba kerül: itt, a szekszárdi Művészetek Házában kiállítássá szervezve mutatkozik meg. A 20. századi magyar festészet és szobrászat legrangosabb anyagából válogatott művek állanak előttünk, a súlypontban Czóbel Béla és Kohán György nagyobb számban képviselt anyagával és sok nagyhírű mester (néhány külföldi) egy-egy nagyjelentőségű alkotásával.

E gyűjteményt a családjuktól eredő és beléjük oltott igény a szép, a nemes iránt és olthatatlan szeretetük és vonzódásuk a művészethez alapozta meg és táplálja lankadatlan szenvedéllyel a műtárgyakkal való együttélésre.

Gordon Zsuzsa anyai nagymamájának a testvére volt az angol királyi udvartól nemesi rangot kapott magyar festőművész, László Fülöp. A háborúk viharaiban a család tulajdonában őrzött majd minden képe elveszett, egy maradt meg a „Művész nővérének portréja", emlékeztetőül a híres rokonra és ha csak átmenetileg is, egy másik is felbukkant, amely az unoka, Gordon Zsuzsa gyerekágya felett függött, mélyen belerögződve a kisgyermekbe a kép látványa és dedikálása („Helénkének sok szeretettel Fülöp"). Néhány, László Fülöp hagyatékát jelző művek (Mednyánszky Lászlótól, Rippl Rónai Józseftől) is láthatók a tárlaton.

Váradi István nagyszüleinek arcmása (Váradi Lipót és Váradi Lipótné portréja) a családból került e gyűjteménybe, egy eleddig ismeretlen 19. századi magyar biedermeyer festőtől, amelyek a legkorábbi alkotások e kiállításon.

Gordon Zsuzsa édesanyjának a testvére egy igen nagynevű magyar szobrász, Szőllősi Endre volt. Őt a gyűjteményben képviselik korai művei is, nevezetesen az 1926-ban – 15 éves korában – édesanyja síremlékéhez készített két terve a Fehér oroszlán (márvány) és a Fekete oroszlán (bronz) címen. E tervek alapján ma is áll a rákoskeresztúri temetőben a két, fehér márvány oroszlán síremlék. A már érett szobrászművész egyik legkitűnőbb alkotása is szerepel e kiállításon, az „Apám" című bronz portrészobor.

Dr. Gartner Pál ismert elmegyógyász volt. Sok művészt tisztelhetett barátjaként és

Biai Föglein István:
Gartner Pál portréja,
1940

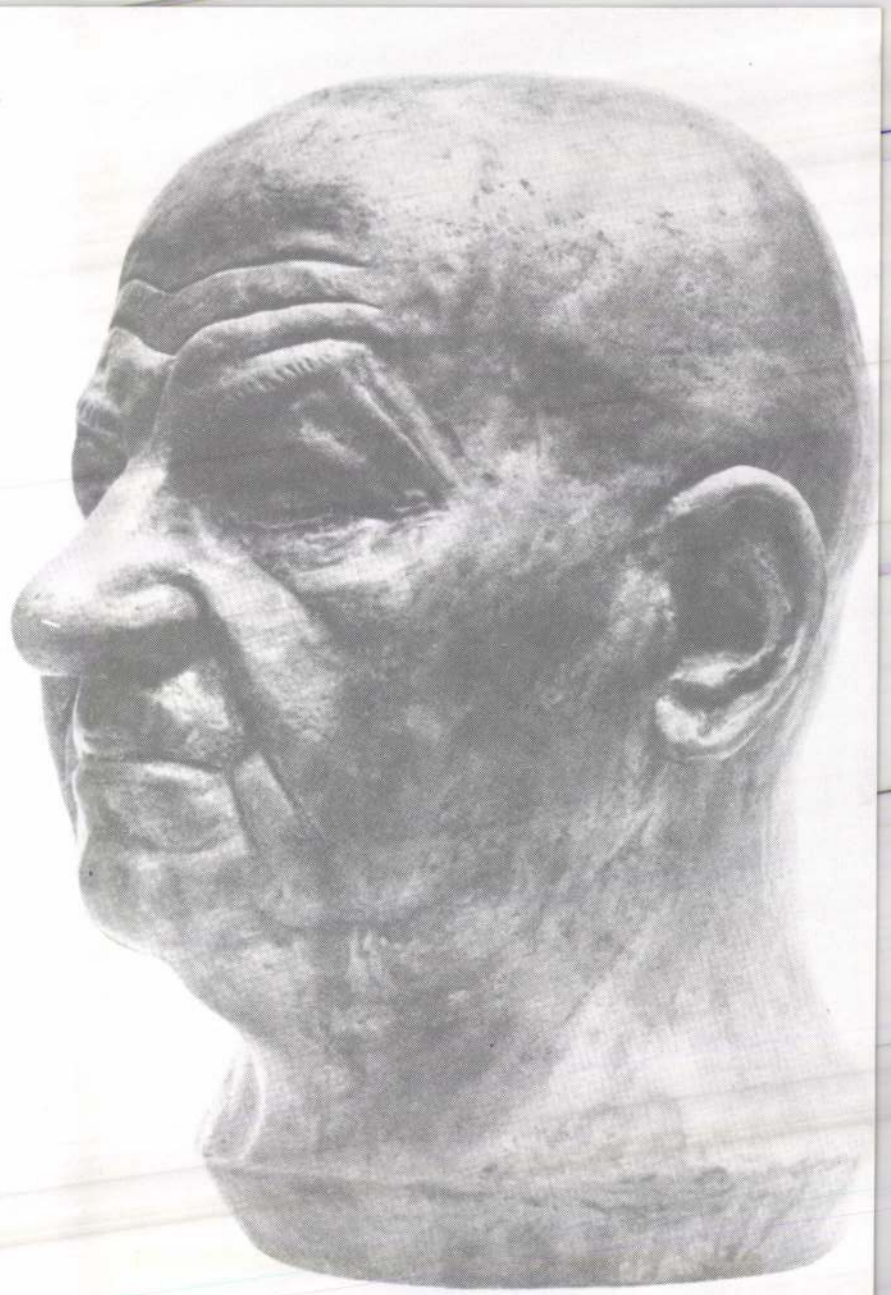

Szőllősi Endre:
Apám, 1941

Herman Lipót:
Gordon Zsuzsa
1957

Ismeretlen magyar festő:
Váradi Lipót portréja,
19. század

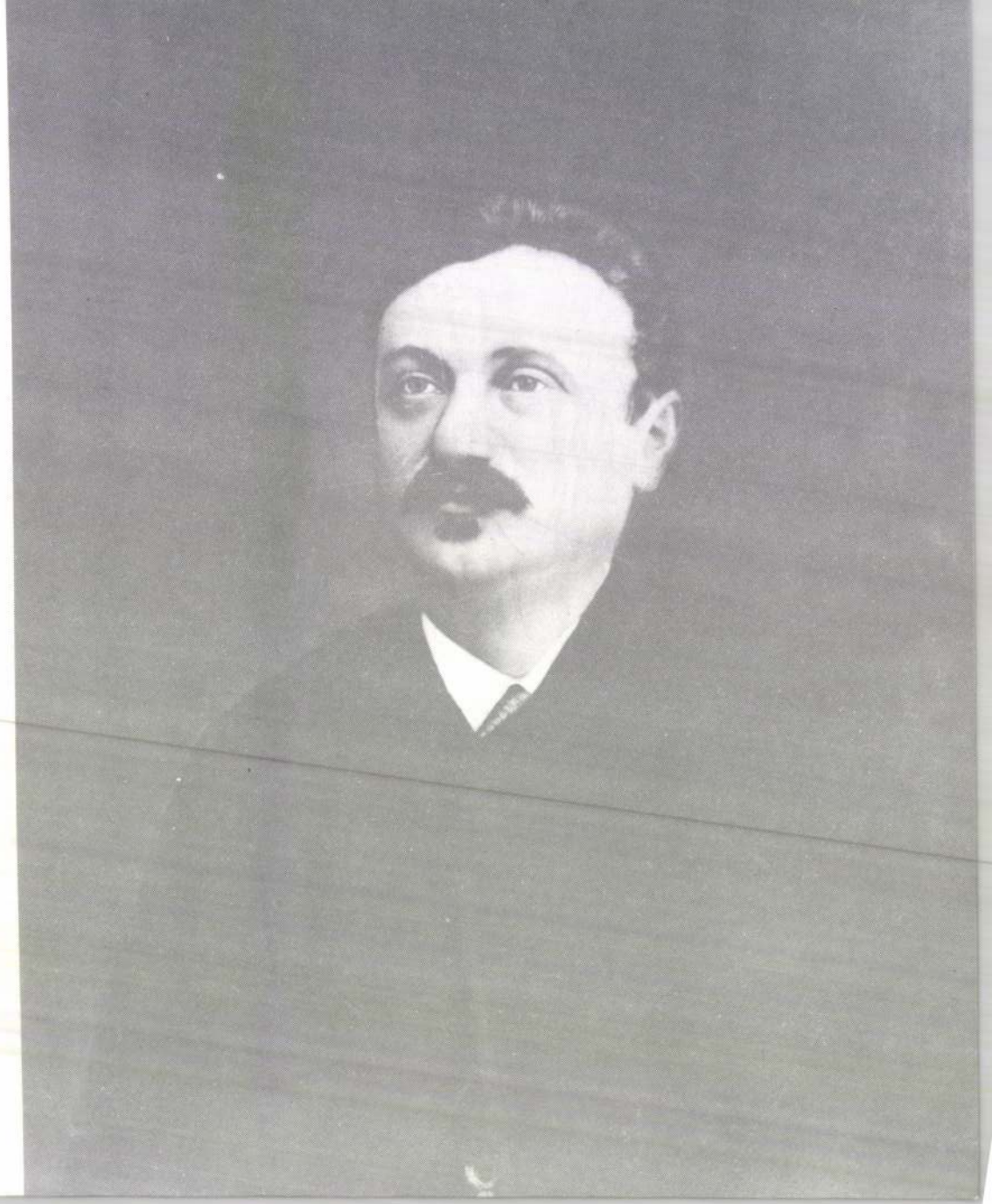

Ismeretlen magyar festő:
Váradi Lipótné portréja,
19. század

A kiállítás alkalmából megrendezésre került, 1987. január 28-án:

„Ki kérdezett?"

– válogatás a XX. századi magyar irodalomból –

GORDON ZSUZSA
előadói estje

Közreműködött:

KOCSIS TAMÁS
(hegedű)

SZENTHELYI JUDIT
(zongora)

RÖVIDÍTÉSEK

é. n. – évszám nélkül
p. – papír
k. – karton
v. – vászon
ol. – olaj
akv. – akvarell
cer. – ceruza
kr. – kréta
lito. – litográfia
tech. – technika
temp. – tempera
b. – bronz

j. j. l. – jelezve jobbra lent
j. b. l. – jelezve balra lent
j. j. f. – jelezve jobbra fent
j. b. f. – jelezve balra fent
j. k. f. – jelezve középen fent
j. n. – jelzés nélkül

A kiállítást rendezte:
Kratochwill Mimi, művészettörténész

Technikai rendezők:
Bucsányi Kálmán, Németh Antal
A megnyitón közreműködött:
Mészöly Katalin, operaénekes
Simándi József, operaénekes
Harazdy Miklós, zongoraművész

A kiállítást megnyitotta:
Erdi János, a Magyar Televízió szerkesztő riportere

Felelős kiadó: Dr. Méry Éva
ISSN 0236-9206
ISBN 963 01 7826 5
Készült a Szekszárdi Nyomdában
Felelős vezető: Benizs Sándor
400 86.3426

A szekszárdi Művészetek Háza kiállításai

9.

Gordon Zsuzsa és dr. Váradi István

magángyűjteménye

1987. január 9-től március 30-ig

Czóbel Béla: Gordon Zsuzsa portréja, 1971.
Várhelyi György: Váradi István, 1980.

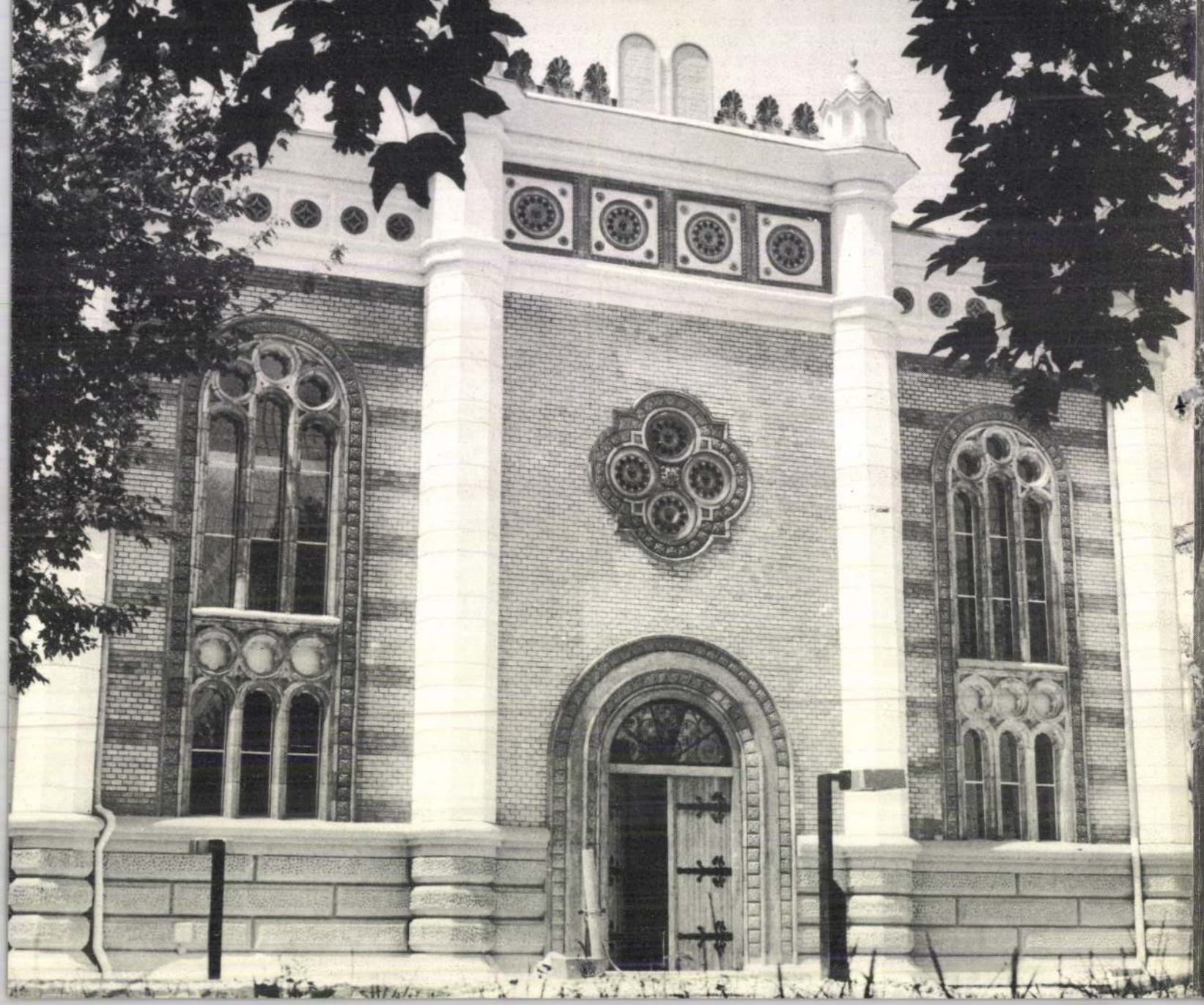

DR
VÁRADI
ISTVÁN
50 ÉVES
MCMLXXX

Marika Varady's exhibition is supported by the **Hungarian Culture Foundation**
at : MKA Gallery, H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6. Tel: (36-1) 355-0122 Fax: (36-1) 375-1886
website : www.mka.hu email : mka@mail.datanet.hu
The exhibition is open daily 10am to 6pm from 3-30 September 2004
View Marika Varady's paintings on www.marikavarady.com or email: mvarady@tpg.com.au

MARIKA VARADY
www.marikavarady.com
mvarady@tpg.com.au

VERSO TOP - "EUCALYPTUS", OIL & PIGMENT ON CANVAS, 80 X 72CM
VERSO BOTTOM - "LANTANA", OIL & PIGMENT ON CANVAS, 40 X 150CM

You are invited to the opening of
an exhibition of abstract paintings by
MARIKA VARADY
from Sydney, Australia.

The exhibition will be opened by
Dr. Gábor Koncz, the director of the
Hungarian Culture Foundation
on Friday, 3rd September 2004 at 6pm.

Exhibition dates : 3-30 September
Open DAILY from 10am to 6pm.

Entry to the exhibition is free.

This exhibition is
supported by the
Hungarian Culture Foundation
at their premises:
MKA Gallery
H-1014 Budapest
Szentháromság tér 6
Tel: (36-1) 355-0122
Fax: (36-1) 375-1886
www.mka.hu
mka@mail.datanet.hu

VÁRADY MARIKA

A kiállitás támogatója és helyszine:
Magyar Kultúra Alapitvány
MKA Galéria
H-1014 Budapest
Szentháromság tér 6
tel: (36-1) 355-0122
fax: (36-1) 375-1886
internet: www.mka.hu
email: mka@mail.datanet.hu

Magyar Kultúra Alapitvány

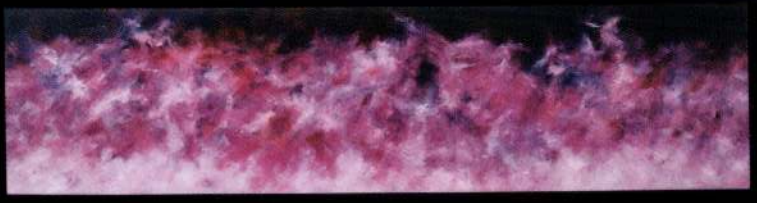

VÁRADY MARIKA

ausztráliából, szeretettel várja legújabb festményei kiállitása megnyitó estjére.
A kiállitás megnyitásának idõpontja: 2004. szeptember 3., 18 óra.
A kiállitást megnyitja : Dr. Koncz Gábor, a Magyar Kultúra Alapitvány igazgatója.
A kiállitás dijmentesen megtekinthetõ 2004. szeptember 3-tól 30-ig,
naponta 10 és 18 óra között.

Váradi Miklós

ötvös

XVII. sz. Kassa.

[illegible] Kecskeméti Ötvös Péter.

[illegible]ch-Ét. 1894 évf. 151 l.

Váradi Miklós

ötvös.

1661-ben említi a Kassai ötvös cch. regestroma. Kecskeméti W. Péter tőle tanult egyetmást Kassán.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. P. ötvöskönyve. Bpest. 1884. 44 l.

Vitadi Poch Miklós

ötvös

XVIII sz. Kassa.

A kassai Ötvös Cehnek Repertoriuma

Ballagi Aladár: Kecskeméti V.
P. ötvös Könyve. Pest. 1884. 40 l.

valósággal ellenekal
Viktort meg is szurtá
képviselők ezután Ba
folytatták az ülést. G
az ellenzéket, hogy n
véseket.

A durva alkotm
valóságos reneszánsza
a legerélyesebben szá
lem szélsőséges kicsa
nyers erőszak, majd
nyesitése, nyilt üzérk
intézkedések egész so
célokból. A nemzet re

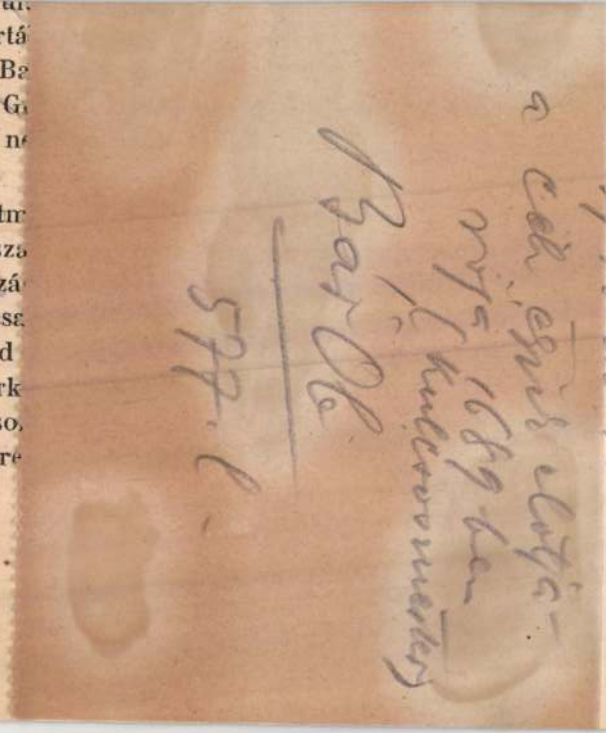

beszédét, amelyen a képviselők díszmagyarban, feketében, a tartalékos tisztek pedig egyenruhában, de töltényláska nélkül tartoznak megjelenni.

Miután a jövőévi költségvetést a parlament még nem szavazta meg, az ellenzék az 1867. évi X. törvénycikk nyilt megszegését látta az országgyülés feloszlatásában.

Kossuth Ferenc volt az első szónok, aki kijelentette, hogy az ország nagyrészében sulyos aggodalmat kelt a király elhatározása és azt alkotmánysértésnek tekintik.

Gabányi Miklós közbekiáltott:

— Megszegte a király az esküjét!

Kossuth annak a véleményének adott hangot, hogy nem hiszi, hogy a kormány annyira ki tudja irtani a függetlenséget a nemzet szivéből, hogy az ellenzék ne megerősödve jöjjön

Váradi Pál

Ötvös.

1689. Nagy Hombat

Lásd részletesebben Kayár Mihály

bol a nagy munkából.
okozottan nagy feladatokat ró reánk.
, hogy ha csak egy pengővel is, jut-
tassék eldobni az ide mellékelt csekk-
n áldoz a csapat szegény cserkészeinek
ap felhasználásával hozzánk juttatni.
rkészfiunk áldó hálája fogja kisérni.

Hazafias üdvözlettel:

97. sz. Baross cserkész csapat
szervező bizottsága.

A lángok az öskü gumiüzem náddal, palával borított tetejébe ka

Kisbefektetőkre sza

November 10-étől jegyezhetők a Fűzfői Pa

Magyarország egyetlen még mindig hazai tulajdonban lévő papírgyára, a Fűzfői Papír Rt. 117 200, egyenként ezer forint névértékű, névre szóló törzsrészvényt hoz nyilvános forgalomba. A részvényeket 3500 forintos darabonkénti kibocsátási áron jegyezhetik a hazai és külföldi intézményi, valamint magánbefektetők – jelentette be a részvénytársaság vezetése tegnap budapesti sajtótájékoztatón.

A részvények a forgalmazó Hofmann Schneider Értékpapír Rt. budapesti irodájában, valamint a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. budapesti központjában és Veszprém megyei fiókjában jegyezhetők november 10-étől december 10-éig. Minimálisan harminc részvény jegyezhető. A részvények túljegyzése esetén a Fűzfői Papír Rt. további 33 890 részvényt bocsát ki. Ebben az esetben a jegyzés a kitűzött zárónap előtt is, de legkorábban a jegyzési időszak negyedik napjának a végén zárható le. A társaság részvényeit a jegyzés lezártát követően bevezetik a Budapesti Értéktőzsdére.

Az 1993. április 1-jétől részvénytársasági formában működő vállalat jegyzett tőkéjét 186 110, egyenként ezer forint névértékű, névre szóló, azonos részvényesi jogokat megtestesítő törzsrészvény alkotja. A társaság a privatizáció után, a hazai papíripar magánosítása során egyedüliként, magyar tulajdonban maradt, a tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket teljes egészében a dolgozók és a társaság vezetése gyakorolja.

VÁRADI PÉTER PÁL

Emlékezés Tamási Áronra

Asztalos István mondott megnyitót Váradi Péter Pál fotói előtt

Gáspár Gábor felvétele

***„Miénk a fény, amit lelkünkbe fogadunk; s a föld, amelyen élünk és meghalunk..."* – hirdette mintegy mottóként Tamási Áron ars poetica értékű gondolatait az a Farkaslakát, az író szülőfaluját bemutató fotókiállítás *(Váradi Péter Pál* munkája), amelyet szerdán este mutattak be Veszprémben, a Városi Művelődési Központ előcsarnokában.**

Ugyanekkor a Magyar Irodalomtörténeti Társaság megyei tagozata szervezésében, *Löwey Lilla* titkár szerkesztésében irodalmi kávéházi esten emlékeztek a száz éve született Tamásira, Erdély nagy alkotójára, aki szelíd, naiv humorral, népmesei fordulatokkal fűszerezett, lírai ihletettségű regényeiben a magyarságtudat megtartásáról, erős székely hitéről tett tanúbizonyságot.

Asztalos István tanár megnyitójában áttekintette az író életútját és értékelte munkásságát. Kiemelte tántoríthatatlan magyarságtudatát és küzdelmeit magyarsága vállalásáért. Párhuzamot vont Tamási ars poeticája és Kölcsey Ferenc egyik 1813-as levelében leírt gondolata között, amelyben mindketten az említett vállalás kínjairól írtak és bizonyították hazafias hűségüket. Ezután részletek szólaltak meg a Tamási-életműből (a Bölcső és bagolyból, a Szülőföldemből és az író novelláiból) *Sz. Csordás Éva* és *Soós Andrea* közreműködésével.

A rendezvényen kapható volt az az évfordulós kiadvány, amelyet a farkaslaki önkormányzat adott ki. A kötet Löwey Lilla és Váradi Péter Pál közös munkája nyomán mutatja be Farkaslaka Tamási-emlékeit s mai életét.

TÉ

NAPLÓ '97. NOV. 7.

JOBB SEMMIT SEM I
CSINÁLNI, MINT SEM
MISÉGEKET. JOBB S
E
M
M
I
T
SEM CSINÁLNI MINI

IT IS BETTER DOING I
NOTHING THAN WAS
TING TIME FOR NOT
H
I
N
G
N
EDS NOTHINGNESS. I

Tisztelettel meghívjuk Önt és családját

Várady Róbert

A figurativitástól az absztrakcióig és vissza

című kiállítására

A Szinyei Szalonba
2007. március 8-án csütörtökön, 17 órára
A kiállítást megnyitja **Bordács Andrea** esztéta
A kiállítást rendezte: **Sinkovits Péter**
Megtekinthető: 2007. március 30-ig
Szerda, csütörtök, péntek: 14-18 óráig

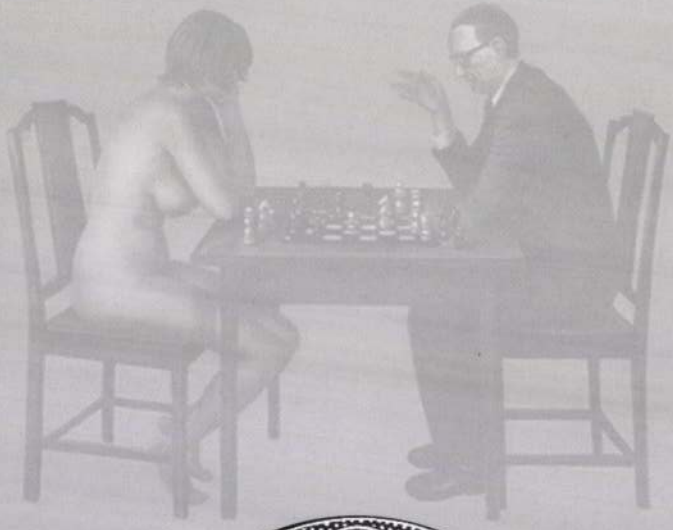

Szinyei Szalon
Budapest, VI., Szinyei u. 2.
Telefon: 269 31 86
(bejárat a belső udvarból jobbra)

Megfiatalodó, városbarát fák

A XIII. kerületben már nincs veszélyes játszószer a tereken

A XIII. kerületben az utóbbi öt évben másfél milliárd forintot költöttek a zöldfelületek felújítására, karbantartására és az utak, járdák fenntartására. A közelmúltban huszonnégy játszóteret és hét parkot újítottak fel: a kerületben már nincs veszélyes játszószer. A pollenallergiát okozó nyárfákat kivágják vagy megfiatalítják, a kivágottak helyére a környezetbe illő fajtákat ültetnek – derül ki az önkormányzat beszámolójából.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Angyalföld zöldterületeinek, közkertjeinek és sétányainak kilencven százaléka az önkormányzat tulajdonában vagy kezelésében van. Összterületük eléri a 950 000 négyzetmétert. A kerület köztisztaságára, az utak, járdák minőségének javítására, a zöldfelületek karbantartására, felújítására az elmúlt öt évben több mint másfél milliárd forintot költött az önkormányzat. A városrész hatvankilenc parkjában összesen kilencven játszótér és huszonhat elkerített labdapálya található. Az önkormányzat által indított programnak megfelelően az elmúlt négy évben huszonnégy játszóteret és hét parkot teljesen felújítottak. 2001-ben a park-, illetve játszótér-rekonstrukcióra negyvenhétmillió forintot költöttek, ez évre hatvanötmillió forint jut. A helyi menetrend szerint évente három park, játszótér újul meg, és huszonötezer négyzetméterrel bővül a zöldfelület.

Parkfenntartásra 2001-ben 149 millió forintot fizettek ki, erre az évre 180 millió forintot szándékoznak költeni. Kerületszerte új parkok, játszóterek épülnek, például az Országbíró-lakótelepen, a Róbert Károly körút 12–22. között, a Futár utcában, a Babér utcában, és a Kárász utcában.

Megtörtént a játszószerek teljes felmérése, természetesen az EU-szabvány szerint. Angyalföldön és Újlipótvárosban nincs életveszélyes vagy veszélyes játékszer, a nem megfelelő játszószerek cseréje 2001-ben kezdődött és idén folytatódik. Erre a célra tizennyolcmillió forintja van a kerületnek.

A külterjes területek, közterületek rendszeres karbantartásával a parlagfű mennyisége, és ezzel a pollenallergia minimálisra csökkent, a fertőző gócpontokat felszámolták. Folytatódott a fásítási program, tizenhárommillió forintot költött rá a kerület, és az idén hasonló nagyságrendben folytatja ezt és a faültetést is: évente ötszáz fával gyarapodik a városrész.

Elhatározták, hogy a kerületben lévő, több mint ötszáz, harmincévesnél idősebb nyárfát átvizsgálják. Az életveszélyes példányokat kivágják, helyükre a városba jobban illőket ültetnek, a kevésbé veszélyeseket pedig visszavágják, magyarán megfiatalítják.

2001-ben ugyancsak elkezdődött és 2002-ben folytatódik az egynyári és kétnyári virágok kiültetése, például a Váci út és a Róbert Károly körút sarkára, a Róbert Károly körút és a Lehel út sarkára, a Béke térre, a Dráva utca és az alsó rakpart találkozásához, a József Attila térre. A polgármesteri hivatal mindemellett elkezdte az úgynevezett kandeláberprogramot: a városrészben álló 394 villanyoszlopra 2364 darab futómuskátlit helyeztek el.

A hivatal új pályázatokat írt ki a lakóközösségeknek előkertek, zöldterületek, újonnan ültetett virágok, sövények, fák kezelésére, megfelelő díjazás ellenében. Folytatódik az évek óta sikeres virágoskert- és erkélyakció, amelynek résztvevőit szintén rendszeresen díjazzák.

A köztisztaság területén szintén előreléptek. Több hulladékgyűjtő edényt raknak ki, ezeket rendszeresen, heti két-három alkalommal ürítik. Ősszel a zöldhulladék és a falevél összegyűjtésére kilencezer zsákot biztosítottak a lakosságnak. A Főkert ingyen szállította el a hulladékot. Az akciót idén is folytatják.

A kerületben két alkalommal szerveztek veszélyeshulladék-gyűjtési akciót. A közhasznú munkások bevonásával sikerült az illegális szemétlerakó helyek számát a minimálisra csökkenteni.

Az eredmények mellett természetesen vannak negatívumok is – ismerik el a helyi szakemberek –, a kutyapiszok eltávolítását, a járdák tisztántartását vagy az elhagyott, üres ingatlanok rendezetlenségét jelölve meg tennivalóként. A parkokban, játszótereken meghúzódó hajléktalanok vagy szipósok által okozott rongálásokat, és az ott hagyott egészségre ártalmas anyagok eltávolításának gondjait is megemlítették.

A virágnak mindenütt helye van FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

Vadaspark a Margitszigeten

A margitszigeti állatkert felújításához márciusban kezdett hozzá a főváros, a munkát várhatóan szeptemberben fejezik be. A meglehetősen lerobbant léte[illegible] építését már évekkel ezelőtt eldöntötték, [illegible]

Változó szociális térkép

Négy üzletben vásárolhatnak beszerzési áron FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

A XIII. kerületi önkormányzat nyolc évvel ezelőtt készítette el először a városrész szociális térképét, amely azóta segítő munkájának alapja lett. A térképet évről évre átrajzolják, kiegészítik, módosítják a változásoknak megfelelően – tudtuk meg Borszéki Gyula alpolgármestertől. Az önkormányzat ebben az esztendőben csaknem egymilliárd forintot fordít erre a területre.

Az angyalföldiek szociális kezdeményezései sok mindenben eltérnek más kerületeitől. Az elsők között nyitották meg és működtetik még ma is a szociálisbolt-hálózatot, ahol már négy üzletben vásárolhatnak beszerzési áron a rászorultak.

A zárt láncban működő bolthálózat alapfilozófiájának megfelelően, kedvező tagsági díj ellenében csaknem ezer önkéntes tagot számlál az állandó vásárlói kör, és 1500-2000 azoknak a száma, akik itt az önkormányzattól kapott vásárlási utalványokat válthatják be alapvető élelmiszerre, mosószerre. (Szeszes italra természetesen nem.)

Az alpolgármester szerint az évente csaknem százmillió forintos forgalmat lebonyolító üzletekben csaknem 20 millió forintot spórolhattak meg a cse[illegible]

A kerület egyik legnagyobb gondja a bérlakásokban élő díjhátralékosok sorsának rendezése. Jelenleg is csaknem 561 családnak halmozódott fel hat hónapon túli tartozása, amelynek összege megközelíti a 100 millió forintot.

E tartozások legnagyobb részét a víz- és csatornadíjak teszik ki, ezért az önkormányzat a tényleges fogyasztás mérésére vízóra-felszerelési támogatást nyújt nemcsak az önkormányzati lakásokban, hanem a társasházakban élőknek is.

Az átmeneti segélyek kategóriájában tavaly nyolcmillió forintot költöttek gyógyszertámogatásra, de egy éve már azok a 75 év felettiek, akiknek havi gyógyszerszükséglete meghaladja a minimál nyugdíj felét, jövedelemtől függetlenül megkapják a közgyógyellátási igazolványt.

A kerületi önkormányzat a normatív támogatáson túl, saját forrásból évente 55 millió forintot fordít a rászoruló iskoláskorú gyerekek étkezési hozzájárulására. Kisebb-nagyobb anyagi segítség a rendszeres napi táplálkozás biztosításához a gyerekek csaknem hatvan százalékát érinti Angyalföldön.

Az utóbbi évek változást hoztak a fogyatékos gyerekek gondozásában is.

A korábban harminc gyermek nappali ellátását biztosító intézmény

Váradi Tibor épületén

Irodaház gyorsnyomdából

A tetőn található talányos acélkutrica semmilyen módon nem illeszthető az épület amúgy is kétséges formavilágához

A Moszkva tér legújabb épülete bizony nem sarokház. Csupán újjáépített foghíj, amely minden dölyfös és trendinek szánt igyekezete ellenére sem marad más, mint egy egyszerű és fegyelmezet telken felépült zárt sorú irodaház. Helyzeti adottságai okán nem volt lehetősége arra, hogy jelentőségteljes tömegével, körül- és átjárható struktúráival vagy funkciójával felkeltse a városlakók érdeklődését. Énjének felmutatására egyetlen lehetősége maradt: hogy a Vérmező út glédában álló jellegtelen épületei közt olyan homlokzatot ölt, amely különbbé teszi a többieknél.

E kiútnak kínálkozó lehetőség, amely csupán egyetlen lehatárolt felület megformálásában, annak osztásrendszerében, anyag- és szerkezethasználatában engedi megvalósítani az épület arculatát, cseppet sem idegen a főváros emlékeinek történetétől. A Budapestet nagyrészt átható eklektika elsősorban homlokzatépítészet. Olyan metakommunikációs formanyelv ez, amely a háztól házig, járdától párkányig terjedő merev felületen szerkesztett finom plasztikai rendszerek révén nyilatkoztatta ki a tulajdonosok társadalmi hovatartozását. Az akkori építészekkel szembeni elvárás igen hasonlatos lehetett a maihoz, hisz az épület homlokzatával, azaz képével a beruházás mögött állókat és az épületbe költözőket kellett képviselniük a stilisztikában járatos építőmestereknek. Az azóta eltelt bő évszázad elképesztő technikai és életvitelbeli változásokat, egyúttal az építészet teljes eszmerendszerének átformálódását hozta, azonban a megbízók büszkeségét illetően vajmi keveset változott a világ.

Épületünk fiatal tervezői, az U. V. Design két építésze: Ugrin László és Váradi Tibor is valószínűleg hasonló kihívással találták szemben magukat, mikor a bérirodaház leendő bérlőit képviselő erőteljes megoldások után kutattak. Munkájuk során láthatóan igyekeztek felhasználni a magyar építési piac aktuálisan meghatározó technológiai elemeit, amelyek nélkül valódi kortárs épület biztosan nem születhet. Tervükben három alapvető komponensből kívánták megformálni üzenetük lényegét. A homlokzatot mímelő osztásokat rendezett gránitlapokkal burkolták, hatalmas homorú ívet emeltek a homlokzat elé, és végül ipari jellegű szerkezeteket applikáltak a felületre. Törekvésük azonban téves következtetéseken alapult, így munkájuk a gondolatiság joggal elvárható közvetítése helyett zűrzavaros eredményre jutott.

Homlokzatuk egyik legszembeötlőbb problematikája maga az anyagválasztás, amely az érték képzetét hivatott kelteni. A pár centi vékony hártyaként az épületre húzott rideg gránitburkolat közkedvelt dekorációs eszköz a hazai építőipar kezében. Nem csoda, hiszen ez a viszonylag legolcsóbb megoldás arra, hogy a régmúlt emlékeiből megszokott anyagokat csempésszünk életünkbe. Azonban amíg évszázadokkal ezelőtt a kő megmunkálásához komoly szakértelem, generációról generációra öröklődő kőfaragói tudás és hosszú, fáradságos munka társult, addig a manapság felhasznált kőlapokat már olyan automatizált szerszámok munkálják meg, hogy értékük gyakran alig kúszik magasabbra egy igényesebb padlószőnyegénél. Így a rosszul, hamisan alkalmazott kőburkolat amolyan helyettesítő anyaggá válik, és csupán a környezettől való teljes elidegenítést teszi lehetővé.

Szintén nem elhanyagolandó a homlokzati síkból való önkényes kitörés motívuma sem, amely homorú ívet emel az utca fölé. Az első és jó darabig egyetlen ilyen formai megoldás hazánkban még a kilencvenes évek elején született Óbudán, a Tímár utca egyenes vonalában épült Amfi Center homlokzatán. A Szentpály László által tervezett épület jól eltalált hatalmas homorú függönyfala valóságos üvegvitorlaként lebbent az utca fölé, és hogy az építészeti metafora valóban szellemes megoldás legyen, a tervező a szerkezetet valódi, az épület fölé magasodó árbocokra függesztette fel. Az ezt követő megoldások többsége jórészt a kritika nyomására már legtöbbször csupán akkor alkalmazta a homlokzat lendületes kiterjesztését, mikor azt a telek előtt elhaladó út íve és benne a forgalom lendülete is inspirálta. Ezúttal azonban sem az épület szerkezeti találékonysággal fogant eleganciájáról, sem a helyzet nyújtotta inspiráló geometriai elhelyezkedésről nincs szó. A bugyután kitüremkedő homlokzati mező céltalanul szalad a semmi, vagy, ha jobban nekiveselkedünk, akkor leginkább az út túloldalán, annak sodrásából teljesen kieső Mammut épületképződményei felé.

A Moszkva tér oldalában mostanában elkészülő irodaépület látványa hol kissé ingerlő, hol inkább megmosolyogni való kitalálatlanságról tanúskodik

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Végül a fenti választásokban feszülő ellentmondás középszerű képzetét olyan részletekkel öltöztették fel, hogy az ipari anyaghasználat révén az eddigieken túlmenően olyan attraktivitással is szolgáljon az épület, amely helyre teszi az előbbi tévedéseket. A homorú ívet szintenként acélgerendák ékesítik, amelyek a párkánytagozatoknak megfelelő módon helyezkednek el, és önbizalommal telve túl is futnak a felületen jelölt helyükön. Mindez akár izgalmas, könnyed geg is lehetne, ha bárminemű kapcsolatot találna a környező épületek párkányaival, azonban párkányokkal markánsan tagolt épület közel s távol nem akad errefelé. A káosz netovábbja a fémlemezzel burkolt tetőn található talányos acélkutrica, amelyet most az egyszerűség kedvéért hívjunk csupán high-tech fregoli motívumnak. Ez ugyanis már semmilyen téves gondolkodást elemző rendszerrel feltáró módon nem illeszthető az épület amúgy is kétséges formavilágához. Funkciója és helyzete örök titok marad.

A Moszkva tér oldalában készülő irodaépület látványa hol kissé ingerlő, hol inkább megmosolyogni való kitalálatlanságról tanúskodik. Pedig az alkotóknak számos tervtanácson és egyeztetésen volt módjuk szembesülni a környezet problematikáival és lehetőségeivel. Eközben számos szakember álláspontja és problémafeltáró készsége rajzolhatta udvariasan azt az utat, amely végül mégis idáig vezetett. Különös. Ami itt történt, az kicsiben olyan, mit amikor egy egyszerű névjegy megtervezése során az arculat formálására szánt komoly és hónapokon át elhúzódó professzionális grafikai és tipográfiai egyeztetések, az elengedhetetlen célcsoport-meghatározás és arculatfejlesztés után végül sietve, gyorsnyomdában hevenyészett betűtípusokkal elkészítenek egy márványmintájú kártyát. Ez evidens esztelenség. Kérdés azonban, hogy vajon a hasonló szertelenség nagyban is ugyanilyen szembeötlő-e számunkra?

Sütő András Balázs
az OCTOGON Építészetkritikai Műhely tagja

Váradi Sándor

Néprajz

Váradi Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész új alkotása Horvátzsidány főutcáján kapott helyet. A művelődési ház előtt elhelyezett háromalakos szobor a népek barátságát szimbolizálja, abban a faluban, ahol magyarul, horvátul és németül is beszélnek

MTI Fotó — Czika László felvétele

lehetett volna elözni a szerencsétlenséget.

Ha igen, *hogyan?* Erre igyekeznek válaszolni azok a munkavédelmi filmek és videoprogramok, amelyeket két napon át a budapesti *Kossuth Filmszínházban* vetítenek. Az Országos Munkavédelmi Főfelügyelőség és a SZOT munkavédelmi, társadalombiztosítási és egészségügyi osztálya ezúttal 21. alkalommal rendezte meg *az országos munkavédelmi film-*

A felvilágosításnak, az oktató- és propagandamunkának, a helyes szemléletre nevelésnek egyik leghatásosabb eszköze a film. Ezért van szükség munkavédelmi témájú és mondanivalójú filmek készítésére is, amelyek *szórakoztatva tanítanak arra* — hogyan tehetjük környezetünket biztonságosabbá, s *miként előzhetjük meg a baleseteket* a munkahelyen, az utcán és a háztartásban.

Várady Sándor

— **Várady Sándor** Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás pénteken a Miskolci Galéria termeiben. A tárlat június 28-ig látogatható.

Magyar Nemzet 1987. VI. 6.

A nagyközs

rangja

Irta: Dr. Varga József, a Mini
Tanácsi Hivatalának elnökhe

A tanácsrendszer továbbfejlesztésének egyik legfontosabb mozzanata a lakossággal közvetlen kapcsolatban lévő községi tanácsok funkcióinak, feladatainak, hatáskörének, szervezetének és felelősségük mértékének meghatározása. Ez a kiemelt figyelem természetes, hiszen — hogy csupán egy adatot említsünk — a lakosság közel 60 százaléka jelenleg is a községekben él.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése és a gazdaságirányítás új rendszerének bevezetése eredményeként a községekben az elmúlt években jelentős gazdasági, társadalmi fejlődés következett be és várható, hogy ez mind erőteljesebben folytatódik. A községek jelentősen fejlesztik intézményeiket, kommunális szolcsok létrehozása. A több mint háromezer településnek mintegy 60 százaléka az elmúlt években közös tanácsba szerveződött.

A közös tanácsok mellett a községi szervezet továbbfejlesztésének másik formája a nagyközségek létrehozása. A jelenlegi tanácstörvény a községek részére — lakosságuk számától függetlenül — egyetlen tanácsszervezeti formát biztosított. Ebből eredően a község életét irányító tanács jogállása, feladata, hatásköre — gyakorlatilag azonos volt a néhány száz és a sokezer lakosú községekben is. A nagyközségekről szóló kormányhatározat változtatott ezen a helyzeten és hatályba lépése óta a községi tanácsok majdnem 10 százaléka (184) kapott nagyközségi rangot. Ezekhez a

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Váradi Sándor

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

SEP 1 61

1021

Sebzett szarvas

Váradi Sándor: Sebzett szarvas. A Budapesti Mezőgazdasági Múzeumban megrendezett, Mezőgazdaság a képzőművészetben című kiállítás díjnyertes alkotása.

tók-harisnyatartó
ba rendelt tagjai
kontaktüvegek,
szőrgyanták,
még micsodák!
misztőbb, hogy
egymásra. A
egy szöget zár b
kel (nemes, üre
egyfajtaképpen
bukon a lábukat
pen babrálnak egyiele
gyújtóikkal is.

Nem mintha én nem hasonlítanék száz másra, de az istenit, én mégiscsak másképp mozdulok. Mi mégiscsak másképpen, mindnyájan másképpen mozdulunk. Ők ijesztő közhelyeket sem (hogy is mondják?) átallanak kiejteni a szájukon, sorozatban.

Mi az istent csináljak ezzel a csokorral? Hányszor megfogadtam!... »Semminek sem örül jobban a nő, mint egy csokor virágnak. Hiszen nem az ára számít, a figyelem, a gesztus.« Ilyenkor még mélyebbre ülepszik bennem az eltökéltség, hogy virágot, azt nem!

Itt van például ez a nő. Kicsit messze van, de azért látom. Egy Opelből mászott ki, a bőrzekés gavallérja máris gázt ad, és sebességváltás közben int búcsút. Ahogy a nagykönyvben. A nő nagyon jó. Férjes asszony lehet, azért gyalogol egy háztömböt. A kapuja előtt mégsem bontakozhat ki egy autós pali karjaiból.

azsúr. A férfiakon — ó, szornyűség, miért nem adtok magatokra, társaim?! — selyemsál. Nekem meg itt ez a csokor a kezemben. Marhaság!

Ki látott már tíz óra után virágos férfit? Ezt még megkeserüli valaki. Ha legalább plasztikbomba lenne a csokorban. Itt egy virágárus pultja. Ráteszem a csokrot. Lassan, még felrobban.

Belerúgok a kapuba, úgy lököm ki. Az előbb majd hasra estem egy kukában. Felkaptatok a lépcsőn. A második emeleten, mint mindig, eszembe jut Hédi. Elrebegek egy cseppet sem ájtatos fohászt a nőhöz, gyermekkorom amazonjához. Talán föntvár a harmadikon. Persze, hogy nem vár senki. Még a világítás is bedöglött a harmadikon. Kulcs, bilincs, lábtörlő. Hangfogó. Mindenki alszik. Lerúgom a cipőmet (mégis megúszom lúdtalp nélkül?). Húsz fekvőtámasz, negyven guggolás. Nem bánom: egy cigaretta. Összepakolok holnapra. Talán kibírom holnap estig. De virágot bizonyisten nem veszek.

Városi Tanács
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP
1970 SEP 13

1024

Sebzett szarvas

A budapesti Mezőgazdasági Múzeumban megrendezett »Mezőgazdaság a képzőművészetben« című kiállítás díjnyertes alkotása, Váradi Sándor bronzszobra.

KÖZLEMÉNY

A Magyar Eszperantó Sz
3, 6, 8 hónapos tanfolyamain könynyen, gyorsan, játszva megtanulhat eszperantóul. Jelentkezni lehet levélben (Magyar Eszperantó Szövetség, Budapest VIII., Kenyérmező utca 6) vagy telefonon: 137—872, 141—078. Tanfolyamaink 1970. október 1-jén kezdődnek.

ÁLLÁS

Kezdő

KÖNYVELŐKET

és

SZÁMLÁZÓKAT

azonnal

A
BUDAPESTI
KÖZLEKEDÉSI
VÁLLALAT
FELVESZ

21 éves kortól férfi gépkocsivezetőket, 1 éves, 3,5 tonnás tehergépjárművezetői gyakorlattal autóbuszvezetőnek. 20 éves kortól férfi dolgozókat HÉV motorvezetőnek.

USZÁLY-
KORMÁNYOSO-
KAT,
úszni tudó
MATRÓZOKAT,
GÉPÉSZ-
TECHNIKUSOKAT
18—50 éves
életkorig.
Érettségivel
rendelkező
fiatalokkal esetleg
szerződést kötünk.
Felvétel esetén
az utazási költséget
megtérítjük.
Jelentkezés:

BELÉPÉSSEL
FELVESZÜNK
magasnyomású
GÉPKEZELŐI
VIZSGÁVAL
RENDELKEZŐ

FŰTŐT

Jelentkezni lehet:
PARKETTAGYÁR,
Budapest, XIII.,
Pozsonyi út 65.
Munkaügyi osztály.

Felveszünk központunkba anyagkönyvelőt, bérelszámolót és takarítónőket. Pestimrel telepünkre gépkocsiszerelőket és gépkocsivezetőket. Rákospalotai telepünkre gépkocsivezetőket. Pesterzsébeti telepünkre csatornakarbantartó és építő munkákra dolgozókat. A munkaviszony időtartama alatt víz-csatornamű kezelői szakmunkás képesítés megszerzését biztosítjuk. Felveszünk még főfoglalkozású és nyugdíjas (6 hónapos időtartamra) éjjeliőröket. Jelentkezés: Főv. Talajerőgazd. V., Bp., V. Alpári Gyula u. 11.

AFI

Azonnali belépéssel
FELVESZÜNK
gépjárművezető,

KÉZMÜ
VÁLLA
SÜRG
FELVÉT
K E R
építöl
kalkulá
részle
szerkes
gyártásel
techni
anyagkön
valam
adminisztrá
Jelentk
Bp.
Orlay
Szemé
vezet
továl
kőmű
szak- és
munkás
villanys
szak- és
munkás
Jelentk
Bp. V
Marek J.
Épületkarb
részleg

Felveszünk
laboratóriumi
tensnőket,
gyorsgépíróno
korlott tehe
vezetőket 2,
tonnás gépkoc
műves szak
laboratóriumi
munkást, rak
karítónőket,
ket (lehet
is) Humán
Bpest, X., Szá
5. Tel: 148—
mellék.

Az

Várady Sándor
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
Budapest

1970 AUG 27

1021

Nyitás előtt a mezőgazdasági vásár

Pavilonok 40 ezer négyzetméteren — Szabadtéri bemutatók

A 67. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás hatalmas területén szerdán több mint 3000 ember dolgozott. A készülődés finiséében az utolsó simításokat végezték a 40 ezer négyzetméter alapterületű pavilonok belső berendezésén. A csarnokok közül többet erre a kiállításra építettek fel, alapterületük eléri a 7000 négyzetmétert.

A kiállításon *falusi művelődési otthon* nyitja meg kapuit. Műsora augusztus 28-tól szeptember 20-ig mindennapra új látnivalókat ígér. Az előcsarnokban *naponta a megyék rendezik meg a tájegység 25 éves fejlődését reprezentáló bemutatójukat.* Ugyancsak a megyék veszik birtokukba a művelődési ház 70 személyes színház- és mozitermét.

A kiállítással kapcsolatban megrendezett *„Mezőgazdaság a képzőművészetben"* című pályázat legjobb alkotásairól a Vajdahunyadvárban már döntöttek a sorrendről. A felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére kiírt pályázatra 137 művész több mint ezer alkotását küldte el. A 15 000 forintos első díjat *Várady Sándor* szobrásznak ítélték oda. Ugyancsak 1. díjat kapott *Scholz Erika* festőművész. Ezeken kívül több értékes díjat osztottak ki.

A vásár időszakára a szokásos *közlekedési rendet* léptették életbe. A vásár látogatói jól szervezett közlekedéssel érhetik el az Albertirsai úti területet. A 29-es jelzéssel 5—22 óra között a József körút és a Népszínház utcai kereszteződéstől *közvetlen villamosjárat* indul a kiállításra. Az Örs vezér tértől a vásár főbejáratáig *rendkívüli autóbuszjárat* is közlekedik V jelzéssel. A vásár látogatói számára a MÁV és GYSEV az ország egész területéről 33 százalékos menetdíjkedvezményt biztosít.

A vásári belépőjegy a felnőtteknek 10 forintba kerül, a diákjegyet 5 forintért árusítják. *A belépőket délután 4 órától fél áron lehet megvásárolni.*

Gazdagnak ígérkezik a vásári *vendéglátás.* A kiállítás sorsjegyei iránt máris nagy az érdeklődés. *(MTI)*

Brezsnyev Alma-Atában

Ötven éves a Kazah SZSZK

(*TASZSZ*) Leonyid *Brezsnyev*, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtitkára Alma-Atába érkezett, hogy részt vegyen a Kazah Szocialista Szovjet Köztársaság megalakulásának 50. évfordulójára rendezett ünnepségeken.

A repülőtéren a párt főtitkárát a Kazah Szocialista Szovjet Köztársaság vezetői, a köztársaság kormányának tagjai és más szovjet köztársaságoknak az ünnepségre Kazahsztánba érkezett küldöttségei fogadták.

Bajken *Asimov*, a Kazah SZSZK Minisztertanácsának elnöke cikket írt a TASZSZ hírügynökség számára abból az alkalomból, hogy szovjet Kazahsztán fennállásának 50. évfordulóját ünnepli. Cikkében rámutat: „A múltban Kazahsztán a cári Oroszország elmaradott mezőgazdasági vidéke volt, amelyet nomádok laktak. A szovjethatalom évei alatt Kazahsztán nagyiparral és gépesített mezőgazdasággal rendelkező köztársasággá vált. Az országban gazdag ásványelőfordulások találhatók. Nagy vas- és színesfémfeldolgozót, valamint vegyi üzemeket létesítettek, szén- és kőolajkitermelő, gépgyártó üzemeket hoztak létre."

Tekoah máris konzultál

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
AUG 27
MAGYAR HÍRLAP

1971 MAGYAR HÍRLAP

Mezőgazdaságunk a képzőművészetben

Mezőgazdaság a képzőművészetben címmel hirdetett pályázatot tavaly decemberben a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium megbízásából a Magyar Mezőgazdasági Múzeum. *Dr. Szücs* Kálmán, a minisztérium szakoktatási főosztályának vezetője szerdai sajtótájékoztatóján elmondotta: a pályázat a vártnál is sikeresebb volt, 137 művésztől ezernél több alkotás érkezett be. A 15—15 ezer forintos I. díjat *Várady* Sándor és *Scholtz* Erik nyerte, a minisztérium ugyanilyen értékű különdíját *Csáki Maronyák* József. A 10 ezer forintos II. díjat *Szabó* Iván, az 5—5 ezer forintos III. díjat *Tóth* Béla, *Xantus*, Gyula, *Lehelné Rozsos* Janka és *Ujvári* Lajos kapta. A társadalmi egyesületek és a szakmai szakszervezetek 5—5 ezer forintos különdíjában részesült *Aszódi Weil* Erzsébet, *Chiovini* Ferenc, *Dezső* József, *Lessenyei* Márta, *Léderer* Tamás, *Martsa* István és *Pogány* Gézu.

A beküldött művek közül 285-öt a Vajdahunyadvárban ma délután 3 órakor megnyíló tárlaton mutatnak be a közönségnek. A kiállítást, amelyet *Pogány Ö.* Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója rendezett, *dr. Gergely* István mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes nyitja meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NAPLÓ
(VESZPRÉM)

Események sorokban

NEW YORK

Az Egyesült Államok bejelentette, hogy kétmillió dollárral járul hozzá a ciprusi ENSZ-csapatok költségeihez.

DJAKARTA

A Kelud-vulkán (Jáva-sziget) kitörése végleges adatok szerint 90 halálos áldozatot követelt. A vulkán április 19-én tört ki.

PÁRIZS

A francia hivatalos lap közlése szerint a francia kormány a közerkölcs védelmében 13 angol és amerikai képeslapot tiltott ki az országból.

LONDON

Szerdán Harwellben nemzetközi tudományos konferencia kezdődött. Százötven tudós vitatja meg a radioaktív sugárzási veszély lekűzdésének problémáit.

GENF

U Thant, az ENSZ főtitkára Strassbourgból jövet szerdán Genfbe érkezett, ahol beszédet mond az

99]
Fran

Nyilvánosságra
él

BONN

Bonnban szerdán délelőtt nyilvánosságra hozták a francia nagykövetnek az előző napon átnyújtott jegyzéket. A bonni kormány ebben válaszolt a francia kormány március 29-i emlékiratára, amelyben Párizs bejelentette, hogy július 1-ig kivonja az NSZK-ban állomásozó francia csapatokat a NATO-integrációból.

A nyugatnémet válaszjegyzék mindenek előtt leszögezi, hogy

Bonn nem fogadhatja el a francia kormány indokolását.

Az NSZK kormányának továbbra is az a véleménye, hogy „a nyugati világot fenyegető veszély nem szűnt meg".

A bonni jegyzék ezután felszólítja a francia kormányt: tájékoztassa szövetségeseit arról

Váradi Sándor
szobrász

66 MAJ – 5.

1021

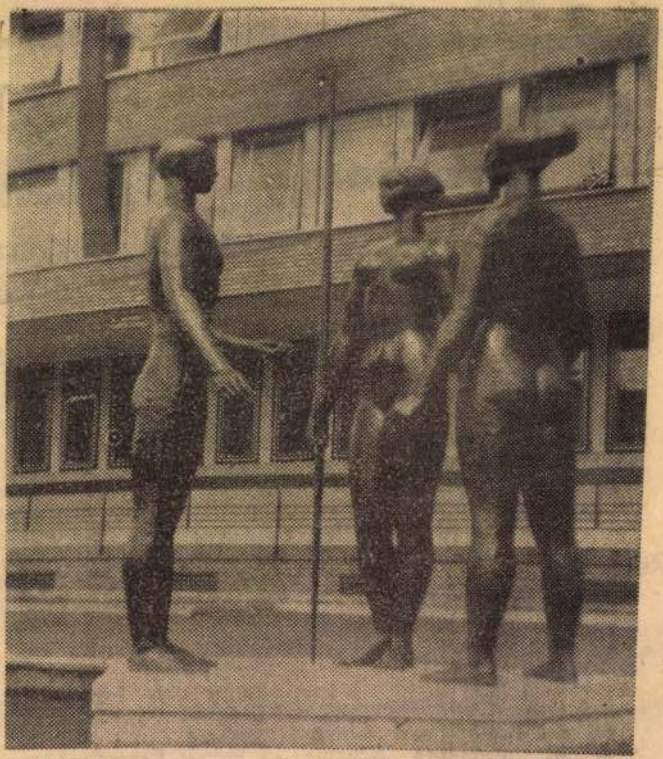

Új szoborcsoporttal gazdagodott a napokban a Kiss Lajos lakótelep. Az egyetemi diákszálló és a toronyház előtti téren felállították Váradi Sándor szobrászművész „Ifjúság" elnevezésű alkotását. A háromalakos szoborkompozíció jól illeszkedik a tér összhatásához.

Foto: Gerendi István

Várady Szabó Lajos
épitész

~~Berecsky László~~ és

nincs cédula Várady Szabó Lajos
a B. H. K. Rt. budai
autobuszgarázs tervp.
dicséret

MMÉEKözl

1939. 28. l.

oltókat vonultatott ki a Pável-utcába, akik aztán tüzoltófecskendőikből hideg zuhannyal hütötték le a felhevült kedélyeket. A váratlan zápornak olyan hatása támadt, hogy a tömeg, amely előbb még puszta kézzel képes lett volna bátran nekirohanni a puskatüznek és a feltüzött szuronyoknak, percek alatt dühös futással menekült a csatakos zápor elől.

Ugyanakkor a Szent László-téren is müködni kezdtek a tüzoltófecskendők, ugyhogy az ott gyülekező tüntetők is tanácsosabbnak látták, hogy sietve hazamenjenek.

Igy végződött a nevezetes nagyváradi tüntetés, amely még hosszu ideig izgalomban tartotta nemcsak a «körösparti Párist», hanem az egész magyar közvéleményt is.

A történteknek hamar hire futott. Aznap éjszaka lázas munka folyt a pesti szerkesztőségekben. Mindenki, minden jó magyar ember izgatottan várta a Nagyváradról érkező hireket.

Amikor másnap a fővárosi és a vidéki lapok is beszámoltak az eseményekről, az egész országban urrá lett a felháborodás. Csak hetek mulva csillapodtak le a kedélyek.

A tüntetés foglalkoztatta a bécsi sajtót is. Különösen a

új fürdő-
ruha

120,— Ft-tól 250,— Ft-ig
90,— Ft-tól 135,— Ft-ig
85,— Ft-tól 100,— Ft-ig
87,— Ft-tól 150,— Ft-ig
60,— Ft-tól 71,— Ft-ig

LLAMI és SZÖVETKEZETI
SZAKBOLTOKBAN.

Vállalatok! Üzemek! Intézmények!

Figyelem!

A Győri IBUSZ 3 napos hétvégi autóbuszkülönjáratokat indít

I. Pozsony—Pöstyénbe

II. Brno-ba (Brünnbe)

Különjáratok igényelhetők július 21-től
Bővebb felvilágosítást az IBUSZ-ban

A soproni IBUSZ nyári programjából:

Július 22—28-ig országjáró túra autóbussza!

Esztergom—Visegrád—Dobogókő—Budapest—Börzsöny—Vértes—Gerecse—Tata útvonalon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vészi Sándor

KISALFÖLD

1962 JUN 1 0

Irodalom é

/1021

Bolgár mészkőbe faragják az Operaház szobrait

Az Operaház homlokzatára kerülő tizenhat zeneművész kőszobrát a gipszminta alapján faragják mészkőbe a Képzőművészeti Kivitelező- és Iparvállalat kőszobrász műtermében. A szobrok terv szerint 1963. tavaszára készülnek el. Képünkön Váradi Sándor Musszorgszkij szobrán Doszpod Tibor dolgozik. Jobbról Tar István Donizetti szobra.

MTI Foto — Bojár Sándor felvétele

A jövő év folyamán 16 új szobor kerül az Operaház homlokzatára. Az operairodalom halhatatlanjait ábrázoló alkotások nemrégen készültek el a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat városligeti műtermeiben. Képünkön Váradi Sándor szobrászművész alkotása: Muszorgszkij szobra előtt (MTI — Fényes Tamás felvétele)

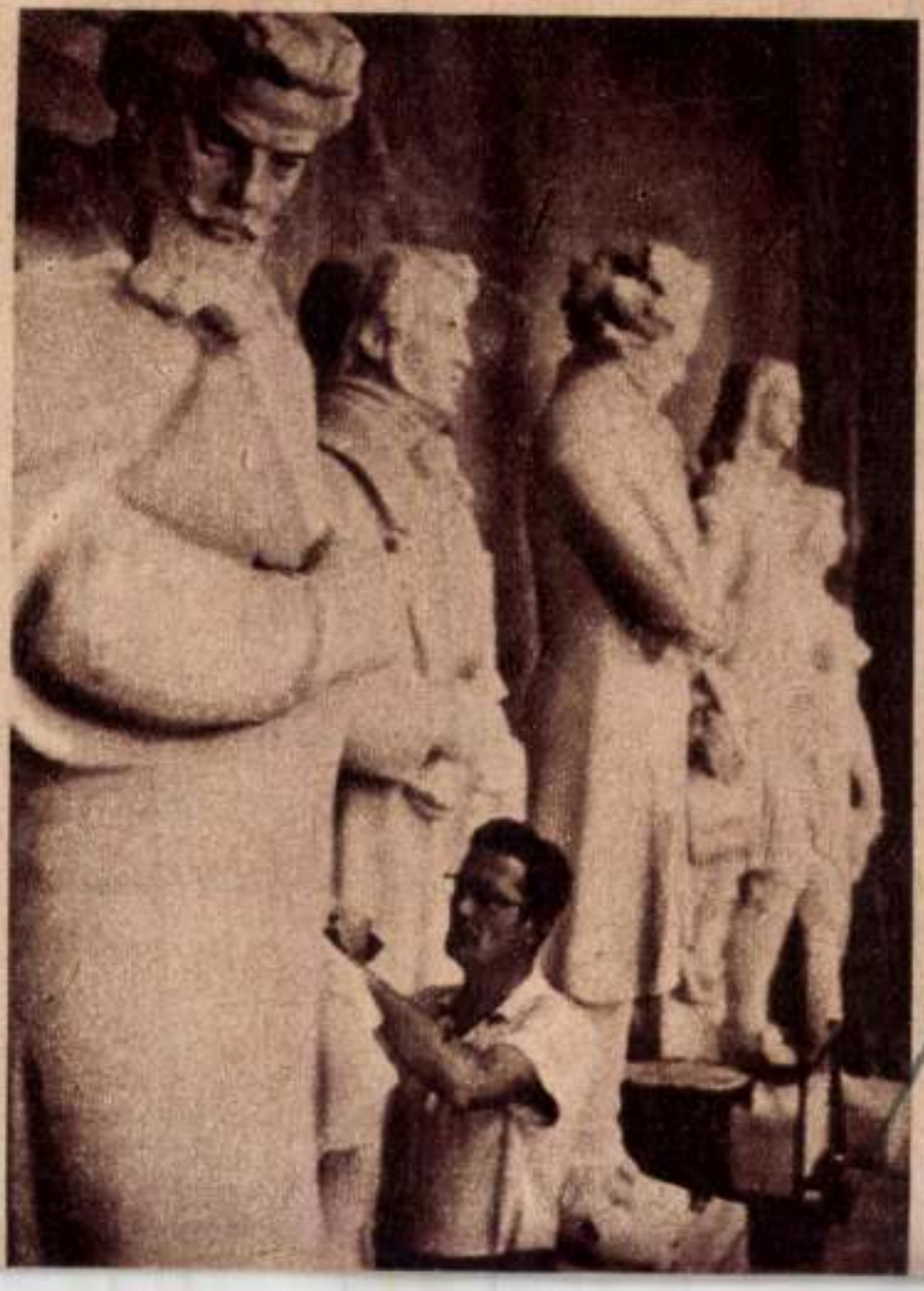

1963 AUG 28

LOBOGÓ
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HONVÉDI

(KIFORT A 6—7. OLDALON)

V. évfolyam
35.
1963. augusztus 28.
Ára: 2.— forint

Varadi Sandor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUL 23.

NÉPSZABADSÁG

6

102

Hat, a tudományokat jelképező bronzszobrot állítanak fel a napokban a debreceni egyetem előtt. Az allegorikus figurák Varga Imre, Marton László, Váradi Sándor, Madarassy Walter, ~~Rádó Károly~~ és Ungvári Kálmán alkotásai. *

J129

brokát palmetta és akantuszleveles dísszel. Szél
leveles arany paszománttal. Belül: Ernst Kric
& C° K. K. Hofkirchenstoff Liferant Wien 185
A miseruha mag. 104·5, a dalmatikáké — cr
Szentpétervári, 1850 körüli brokáton bécsi munk
1859.
Scitovszky prímás aranymiséjére készült.
Gerevich PA, 200. l. — Lepold Katalógu
177. sz.

Infula

HÁROM PÜSPÖKSÜVEG,
ezüsttel átszőtt fehér selyem alapon dombor
aranyhímzés: szőlőleveles és kalászos keret, benn
egyenlőszárú kereszt. Aranyrojtos szalag.
Mag. 29—30 cm.
Bécsi munka, 1859.
Scitovszky prímás aranymiséjére készült.
Lepold Katalógus 174. sz.

Infula

KÉT PÜSPÖKSÜVEG,
ezüstszállal átszőtt fehér selyem alapon dombor
aranyhímzéssel, széleken levélcsomók, egyike
egyenlőszárú kereszt, másikon IHS.
Mag. 41 cm.
Magyar munka, 1850 körül.

SCITOVSZKY PRÍMÁS MISERUHÁJA,
fehér, virágos díszű, ezüsttel átszőtt selyem
három sávval. Alul Scitovszky prímás címere.
Mag. 104 cm.
Magyar munka, 1860 körül.
Scitovszky prímás tulajdonából.
Gerevich PA, 200. l.

Váradi Sándor

l

Szabad Művészet

1950.10.415. l

Váradi Sándor

szobra

— **Szovjet emlékművet avattak Egerben** november 30-án a város felszabadulásának 10. évfordulóján. A szovjet katonát ábrázoló szobrot Váradi Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész alkotta. Az avatóünnepség után a város lakói megkoszorúzták az emlékművet.

Magyar Nemzet

1954. dec. 1.

dr. Szentiványi Gyuláné

részére

Budapest

XI. Lágymányosi

utca 16. I. 1.

Váradi Sándor : Felszabadító szovjet harcos

II. M. Képzőm. Kiáll. 1957.
nov.

148. Tájkép. Poussin N. után.
Nagler: K. L. XI. 172.

149. Kovácsműhely. Garrard G. után.

PHILLIPS CHARLES.

1737-ben született, halálának ideje ismeretlen. Utolsó lapját 1773-ban készítette.

150. A filozófus. Rembrandt után.
Smith: III. 6. sz.

151. Fiú galambokkal. Mola F. után.
Nagler: K. L. XI. 239.

POTT JOHN.

A 18. század második felében Londonban dolgozott. Közelebbi adatokat nem tudunk róla.

152. Spencer Károlyné úrnő arczképe Reynolds után.
Smith: III. szám nélkül.

PURCELL (CORBUTT) RICHARD.

Dublini születésű, Brooksnál és Millernél tanult. Mezzotinto modorban készült metszetein kívül egy Rembrandt után rézbe karczolt lapja is ismeretes.

Váradi Sándor

Szabad Művészet

1957. 396. l.

5 40 fillért a 127.689 számu kiadási

.Budapest, 1928.évi szeptember hó

ól: Dr. Rónay Zoltán s.k. miniszteri

talos másolat hiteléül:

Fűredi

szteri s.hiv.igazgató.

Váradi Sándor
szobrász

A Margitszigeten állítják fel Ady Endre szobrát

Az Ady-emlékműpályázat eredményeképpen *Váradi* Sándor szobrászművészt bízták meg az Ady-szobor elkészítésével. A szobor elhelyezéséről több kombináció figyelembevételével a napokban döntöttek: az emlékművet a Margitszigeten, a Casino mögötti területen állítják fel.

Magyar Nemzet
1953. okt. 9.

…ályamodik, 3 drb. mellékleté-
…ló ajánlattal van szerencsém
…eszteni.
…agyméltóságod kiváló tisz-
…nyilvánitását.
…1903 julius hó 18án

J. Collaki Arth

főispán.

Váradi Sándor
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 AUG 27

1021

SZOLNOK MEG

Mezőgazdaság a képző-művészetben

A Magyar Mezőgazdasági Múzeumban dr. Szűcs Kálmán, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium szakoktatási főosztályának vezetője szerdán sajtótájékoztatón számolt be arról a kiállításról, amelyet a „Mezőgazdaság a képzőművészetben" című pályázat legjobb alkotásaiból rendeztek a Vajdahunyad várban. Ezúttal került sor a pályázat eredményeinek kihirdetésére is.

A felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére írták ki a pályázatot, amelyre 137 művész több mint ezer al-

kotását küldte el. A bíráló bizottság a 15 000 forintos első díjat Várady Sándor szobrásznak ítélte „Sebzett szarvas" című alkotásáért, s ugyancsak első díjat kapott Scholz Erik festőművész több festményéért. A pályázaton kívül a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter 15 ezer forintos díjjal jutalmazta Csáki Maronyák József festőművészt több festményéért. A pályázat 10 ezer forintos második díját érdemelte ki Szabó Iván szobraiért és kisplasztikai műveiért. 5000 forintos harmadik díjat kapott Tóth Béla szobráért. Xantus Gyula grafikáért, Lehelné Rozsos Janka kerámia műveiért és Újvári Lajos festményeiért.

nek legutóbbi felmérése szerint — már rég nem felel meg a korszerű munkavédelmi szabályoknak, előírásoknak.

Mindezt *Borsa Miklós*, a Operaház főmérnöke mondja.

— Már elkészült *a teljes felújítás* részletes tanulmányterve — folytatja. — Nemcsak a színpad teljes korszerűsítése szerepel ebben, hanem az is, hogy *modern klímaberendezést* kap a nézőtér, és a zsúfoltság megszüntetésére beépítjük az Operaház jelenlegi „holt területeit": *a padlásteret és a pincét*. Mindezt úgy, hogy a műemlék épülethez, a főfalakhoz nem kell — mert nem is szabad — *hozzányúlni*.

Nem kell a sztereó

— *Milyen az Operaház akusztikája?*

— A legjobbak egyike a világon! *Az első öt között van*. De még ennél is jobb — [illegible]

A felújítás során a jelenleginél *jóval több reflektort* építenek be a világítóhidakba, és így a közönség — a szó szoros értelmében — fényesebb, színesebb előadásokat láthat majd, s gyorsabban bonyolódhatnak le a színváltozások, díszletcserék is. Azt az ötletet viszont elvetették, hogy — külföldi mintára — sztereoberendezést szereljenek fel. Erre semmi szükség — az operaénekesek hangja nem a mikrofonra támaszkodik. Csupán a különböző külső hangeffektusok: villámlás, mennydörgés, eső, szélvihar — hangzanak az előadások alatt *hangszórókon keresztül*.

Karmester a képernyőn

Váradi Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HÉTFŐI HÍREK

1970 AUG 31

1021

„Képzőművészek a mezőgazdaságban" címmel kiállítás nyílt a héten a városligeti Mezőgazdasági Múzeumban. Képünkön: Váradi Sándor Haldokló szarvas című szobra.

Hírek, időjárás. 18.10 Koncz bor táncdalaiból. 18.20 Herm István: A szocialista kult problémáiról. 18.30 Brahms: dúr szonáta. 18.51 Közvetítés Veszprémi Petőfi Színház Királycsel. Közben: 19.54 Jó tét, gyerekek! 20.00 Esti krón II. 20.25 Új könyvek. 21.25 V senynaptár. 22.00 Esti krónika naptár. 22.00 Egy amerikai i rizsban. 22.13 A román kultúra hete. 23.00 Hírek, időjárás. 23.15 Haydn: G-dúr duett két barytonra. 23.29 Verbunkosok, népdalok. 24.00—0.10 Hírek, időjárás.

TV

Magyar televízió

17.58 Hírek. 18.05 Gyimka kakaós. Szovjet kisfilm. 18.20 Varieté-koktél Prágából. 18.50 Triticale. Riportfilm. 19.10 Esti mese. 19.25 Francis az ősi Afrikában: 5. Az aranyparton. 20.00 Tv-híradó. 20.20 A hamis Izabella. Magyar bűnügyi film. 21.40 Asszonyi Tamás szobrászművész bemutatása. 22.20 Tv-híradó — 2. kiadás.

megismerkedik egy vak bostoni halkereskedővel, aki hűtőszekrényét a pezsgőcsempészés ideális raktárának tartja. A nyomozó kíváncsisága azonban nem ismer határokat. 22.15 Divatfesztivál. 22.18 Híradó.

Román televízió

15.00 Román—francia rugby klub-mérkőzés. 16.30 Magyar nyelvű adás. 17.25 A volánnál . . Gépkocsivezetők részére. 17.40 Nemzetközi szemle. 18.20 A legkisebbeknek. 19.00 Filmregény. 20.45 Az osztrák tv zenés műsora. 21.45 Irodalmi élet.

Megyénkben:

Kedvező a nyár egészségügyi mérlege

A kanyaró utolsó „rohama" — Enyhe a nátha

A Csongrád megyei KÖJÁL tájékoztatása szerint az idén — eddig — kedvezően alakult Csongrád megye nyári egészségügyi mérlege.

— A jellegzetes nyári fertőző megbetegedések ebben az esztendőben sehol sem jelentkeztek járványszerűen a megye területén — mondották a járványügyi szakemberek. — Májustól szeptember végéig általában a leggyakoribbak a hasmenéses betegségek, amelyek 90 százalékban fertőzés következményei. Ezek közé tartozik a dizentéria — a vérhas — is. Az idén azonban ez ideig — elsősorban több, hatékony megelőző intézkedés hatására — lényegesen kevesebb ilyen megbetegedés történt megyénkben, mint a korábbi években. Mentes maradt a járványszerű vagy gyakran előforduló dizentériától Hódmezővásárhely is, amely pedig országos viszonylatban az „első tíz" között szokott lenni. Még az „árvizes hónapokban" is inkább csökkent, mintsem növekedett volna a hasmenéses, bélhurutos betegek száma.

A szórványosan mégis előforduló megbetegedések okai elsősorban a háztartásokban megszegett higiéniás szabályok. Főleg a tőkehús és a tojás okoz sok fertőzést, s „természetesen" a mosatlan gyümölcs fogyasztása. Örvendetes, hogy tömeges ételmérgezés mindössze egy fordult elő, amikor a kiskundorozsmai cukrászüzemben készített fagylalttól Zsombón 52 ember betegedett meg — szerencsére csak enyhébben.

Váradi Sándor
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 126-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1970 AUG 2 7

7021

A „Mezőgazdaság a képzőművészetben" pályázat eredménye

SZABÓ IVÁN A DÍJAZOTTAK KÖZÖTT

A felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére írtak ki a „Mezőgazdaság a képzőművészetben" című pályázatot, amelyre 137 művész több mint ezer alkotását küldte el. A bíráló bizottság a 15 000 forintos első díjat Várady Sándor szobrászmű alkotásáért, s ugyancsak első díjat kapott Scholz Erik festőművész több festményéért. A pályázaton kívül a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter 15 000 forintos díjjal jutalmazta Csáki Maronyák József festőművészt, több festményéért. A pályázat 10 000 forintos második díját érdemelte ki Szabó Iván szobrászi és kisplasztikai műveiért, 5000 forintos harmadik díjat kapott Tóth Béla szobrászért, Xantus Gyula grafikáért, Lehelné Rozsos Janka kerámiai műveiért és Ujvári Lajos festményeiért. Ezen kívül a társadalmi egyesületek és a szakmai szakszervezetek 5000 forintos különdíját kapta Pogány Géza, Lederer Tamás, Chiovini Ferenc, Lassenyei Márta, Martsa István, Dézsö József és Aszódi Weil Erzsébet.

A bíráló bizottság a több mint ezer alkotásból 285 művet válogatott ki, s ezeket mutatják be a Vajdahunyadvárában csütörtökön megnyíló kiállításon.

A látogatók szeptember 30-ig — hétfő kivételével — naponta délelőtt 10 órától délután 5 óráig tekinthetik meg a kiállítást. (MTI)

Alföldi festők munkásságának méltatása a „Művészet"-ben

Kurucz D. István munkásságát — annak ellenére, hogy a művész évek óta a fővárosban él — a műbarátok mindenekelőtt vásárhelyi specifikumnak tekintik. Festményeinek motívumai, életképeinek témavilága a „paraszt Párizs" atmoszféráját, valóságát idézik; a Szegeden élő *Zombori* László inkább a nagyváros és a falu, a gyár és a szántóföld egymásnak művészileg ellentmondó világa között igyekszik harmóniát teremteni.

Örömmel fedeztük fel a Magyar Képzőművészek Szövetségének folyóiratában, a „Művészet"-ben, a két Csongrád megyei indíttatású festőművészről *Pogány Ö.* Gábor és *D. Fehér* Zsuzsa méltató sorait. A Művészet júliusi száma demonstrálja megyénk egyre növekvő szerepét az ország képzőművészeti életében; egyrészt a vásárhelyi, illetve szegedi piktúra dicséretével, másrészt avval a megállapítással, hogy Vásárhely és Szeged művészeinek párharcát örömtelinek nevezi, azaz implicite olyannak, amely egyetemesen használ a piktúra fejlődésének.

A folyóirat Moldvay Győző tollából nekrológot közöl az ez évben elhunyt vásárhelyi festőművészről, Füstös Zoltánról. A cikkíró nagy tisztelettel emlékezik meg a 69 éves korában elhunyt művész pályájáról. Különös szeretettel ír a tanító, a festőket nevelő Füstös Zoltánról; — életének, munkásságának ez a szakasza a tömören hangzó orchester, a vásárhelyi iskola sajátos zeneszerszámává vált, olyan szólammá, mely fokozza a hangzás intenzitását, gazdagítja annak tónusvilágát — írja Moldvay Győző.

Mágnes tek. VM 100-102 350 V	
KVEL 25/a	
VV II. 25 220 V	
MP-hez o fesz. kioldó	
MK-hoz munkaáramú kioldó	
HKS–300 kéziemeltyűs hajtás	
TD 100 toldás	
HKS–325 kéziemeltyűs hajtás	
300 ∅ mélysugárzó	
KM 3 fénycsőarm. 3x40 W	
300/100 zom. ernyő	2
300/140 zom. ernyő	2
Foki zom. ernyő	1
230/85 zom. ernyő	2
250 ∅ porvédő zárókeret	
300 ∅ porvédő zárókeret	
Vasfalikar 250	12 db
Vasfalikar 400	6 db
200 W menetes üvegbúra	80 db
220 V 60 W fénycső	32 db
220 V 80 W fénycső	14 db
220 V 100 W tungraflex	84 db
220 V 150 W tungraflex izzó	199 db
220 V 125 W Hg. előtét	10 db
220 V 250 W Hg. előtét	10 db
Egyedi plexibúrás lámpatest 300 ∅	29 db
KT 150 EB vastartó	65 db
Munkavezeték szorító	30 db
Végkapocs EKA 70 731	3 db
SF 1 tip. keresztlartó	1 db
SF 12 tip. keresztlartó 50%	5 db
3x1x150 öntvényelágazó 30 kV	2 db
TEN 1 hőérzékelő 50%-os	4 db
VMKTCL 25 18,5–32 380 V	20 db
Szögvasvez. felfügg. EKA 4314	42 db
Végfeszítő nyereg szig.	1 db
220 V 12 cm ∅ bak. csengő	5 db
Rúdcsavar 27x600	20 db
Rúdcsavar, 650	30 db
Rúdcsavar, 800	20 db
Rúdcsavar, 700	20 db
Rúdcsavar, 24x800	40 db
Rúdcsavar, 700	30 db
VMKTCL 64 380 39,5–63 A	3 db
DA 144 0–15	1 db
LA 125 ∅ 300/5	1 db
FWD 144 380 V 750/5 0–500 kW	3 db
FWD 144 380 V 200/5 0–150 kW	1 db
KV kiöntőforma műag. kábelmasszában	21 db
LV kiöntőforma	20 db
K kiöntőforma	84 db
EK kiöntőforma 110 a+b „T" elág.	15 db
EK kiöntőforma 80 a+b „T" elág.	17 db
Kvarcliszt	196 kg
Polyészter műgyanta katalizátorral	83 kg

FESTÉKANYAGOK

Hőálló ezüst	400 kg

EGYÉB:

Cserépkályha ajtó (tűztéri 50%-os)	88 db
Cserépkályha hamuajtó 50%-os	23 db

LAKATOS ÜZEM ELFEKVŐ ANYAGAI

400-as I. acél	7 fm
40x2-es abroncsacél	150 kg
40x32-es tűzhelylap	6 db
400x40x40-es csiszolókorong	11 db
60 és 30 ∅ sárgarézcső	31 kg
Basquwilzár	90 db
Kendőhorog, 1 ágú	175 db

		9 db
		2 db
		3 db
		1 db
		2 db
		7 db
		3 db
		2 db

CSEPEL-ALKATRÉSZEK

9.	5705410 kuplungtárcsa agy	5 db
10.	5728640 gardán felfüggesztő	2 db
11.	5051240 csuklós pánt	6 db
12.	5052060 ablaksín	2 db
13.	5704750 hornyos anya	7 db
14.	5751790 fékállító excentertárcsa	8 db

MIA és MIB ALKATRÉSZEK

15.	6036070 MIA 1016 szelepemelőbak	6 db
16.	6052240 MIB forgattyús tengely	5 db
17.	6037260 MIB 192 dugattyú alapméret	3 db
18.	6037190 MIB 170 hengerfej	3 db

SIMSON ÉS IZS ALKATRÉSZEK

19.	5465410 SW futótengely	2 db
20.	5461050 SW csatlakozó tárcsa	2 db
21.	5461450 SW berúgó kúpfogaskerék	3 db
22.	5461230 SW fogaskerék Z–19-es	3 db
23.	5460510 SW fogaskerék Z–31-es	2 db
24.	5461280 SW fogaskerék Z–34-es	3 db
25.	546050 SW fogaskerék 7–27-es	2 db
26.	5469030 SW dupla fogaskerék	2 db
27.	5463160 SW előtét tengely	1 db
28.	5451270 SW berugókerék körmös	2 db
29.	5465560 IZS fogaskerék	2 db

GUMIANYAGOK

30.	5006330 17x400 ékszíj	2 db
31.	5005700 17x1800 ékszíj	17 db
32.	5005840 17x2240 ékszíj	8 db
33.	5007100 20x1120 ékszíj	3 db
34.	5005320 17x1120 ékszíj	3 db
35.	5006830 19x1080 ékszíj	5 db
36.	5008690 22x1250 ékszíj	5 db
37.	5007140 20x1200 ékszíj	4 db
38.	5005130 17x800 ékszíj	24 db
39.	5175256 16x525 köpeny	4 db
40.	5178166 24x1125 tömlő	9 db

CSAPÁGY

41.	5103930 22316 csapágy	3 db
42.	510823 31313 csapágy	4 db
43.	5104130 K. 23026 csapágy	4 db
44.	5107810 30215 csapágy	3 db
45.	5107730 30207 csapágy	4 db
46.	5108330 32214 csapágy	3 db
47.	5108480 32309 csapágy	1 db
48.	5108030 30312 csapágy	4 db
49.	5100620 6218 csapágy	10 db
50.	5100590 6215 csapágy	5 db
51.	5100560 6212 csapágy	10 db
52.	5103080 2307 csapágy	8 db
53.	5103060 2305 csapágy	20 db
54.	5103050 23054 csapágy	37 db

Városi Sándor
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 139-068, 337-748, 349-726
VAS NÉPE

SEBZETT SZARVAS

A budapesti Mezőgazdasági Múzeumban megrendezett, Mezőgazdaság a képzőművészetben című kiállítás díjnyertes alkotását Váradi Sándor szobrászművész készítette

Demény Ottó:

Munka voltál

(Leninről)

Az erő nem egy fölemelt kéz
nemcsak eszmék
nem is a jelszavak
s nem a szakállad volt a lényeged

megfontoltság
taktika
indulat

és lehetetlen nogy ne értsék
munka voltál
tevékenység
iram

a forradalom nem egy pillanat
de te tudtad azt a pillanatot
melyben a tettnek döntő súlya van

és lehetetlen hogy ne tudnák
mi állt mi bukott
emberségeden

lövetni s reménykedve tudni
hogy a kínból
a jövő megterem

Aki leadta a lövést az Auróra cirkálóról

Az Auróra legendás tüzerirányzójáról mesélek ma nektek, Jevdukom Ognyevről, aki a ti földitek, gyerekek! — mondta a tanító megremegő hangon.

Felmorajlik a kis csapat, kérdések záporoznak a tanítóra. S ő nyugodt hangon válaszol:

— Sajnos, földink további sorsáról semmit sem tudunk. De tudjátok-e, mi volt a jelszavuk azoknak, akik utat törtek az ismeretlenbe, az Északi-sarkra meg a sivatagokba, a hegyekbe? »Keressünk és találjunk, harcoljunk és ne csüggedjünk!« Jó jelszó. Igaz, gyerekek? Van valami javaslatotok?

— Keressünk és találjunk, harcoljunk és ne csüggedjünk!

Azon az esős napon a Rosztov megyei proletarszki járás egyik falusi iskolájának tanteréből elindult a vörös nyomolvasók nemes mozgalma.

A gyerekek levelet írtak leningrádi barátaiknak. Hisz ez a város a forradalom bölcsője. Az ott élő úttörők és komszomolisták gyorsan válaszoltak, megírtak mindent, amit tudtak. Elküldték a

Ognyev vöröspartizán-osztaga egyesült Bugyonnij lovasságával, Vorosilov hadseregével. A fehérkozákok bekerítették az osztagot, de sikerült kitörnie, és folytatta útját. Ám nyílván parancsot kaptak, hogy tartóztassák fel az ellenséget, mert hirtelen visszafordultak. A parancsot teljesítették. Az irányzó derekasan forgatta a kardot. A ló úgy száguldott vele, akár a villám. Ki is vitte volna a harcmezőről az irányzótiszt-test, ha egy alattomos golyó el nem találja. Valahol a Manics partján temették el az Auróra hősét...

A proletárszki nyomolvasók szép vállalkozásába bekapcsolódtak más falvak — Veszelovszk, Kazacsij Hamultyec — úttörői és komszomolistái is. Tamara Sramko, a veszelovszki iskola úttörővezetője elkísérte a nyomolvasókat a falu öregeihez, akik még emlékeztek az 1918 áprilisában ott fellángoló harcra.

De nem sokra mentek volna, ha az öregek nem említik meg Kiricskovot: »Egyedül ő maradt meg Ognyev osztagából...«

Pjort Kiricskov kiment velük a Manics partjára, meg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1021

ASZÚ ÉS PALETTA

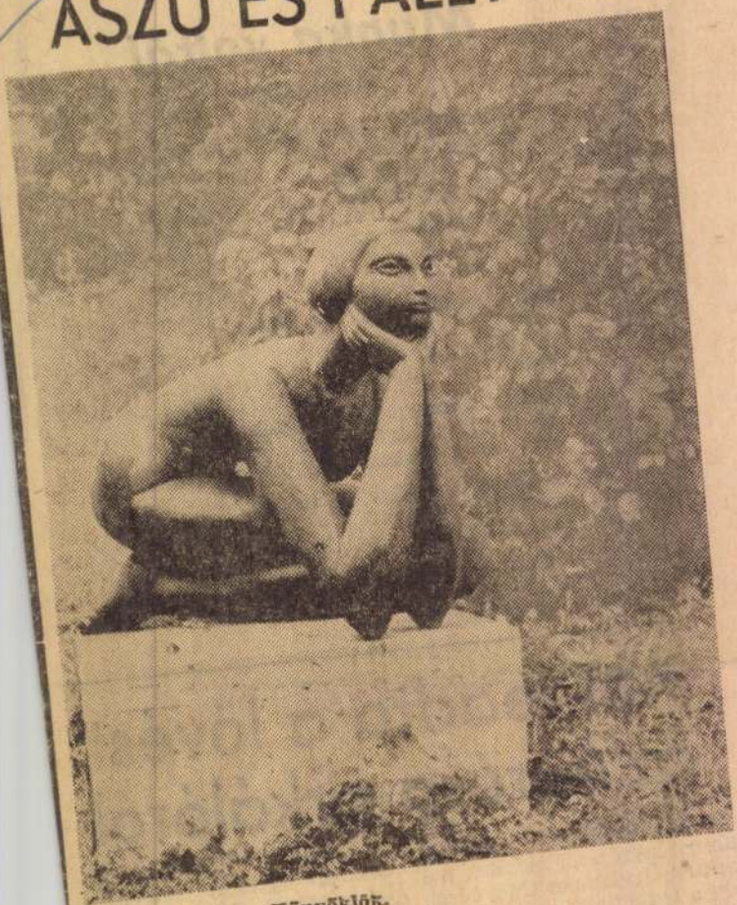

Váradi Sándor: Könyöklők.

A művészet melegágya az atmoszféra.

A múlt való, igaz: híre van. Elég utalni a nagyhírű, nagy nevű, közismert mesterekre: Barcsayra, Czóbelre, és Kondorra. Iskolát teremtettek, a nagybányai, a vásárhelyi és más iskolák mellett, s egy minden mástól különbözőt. Piktúrájukban — ha nem is teljesen egygondolkodású, közös szemléletű mesterekről van szó — egy valami elvitathatatlanul közös: a Duna-kanyari ihletettség, az ősi barokk város motívumainak felbukkanása. Aki itt alkot, még a szokásos »műfajokban, a tájképekben, portrékban is különös hatást kelt. Az alakok, házak meszesen lágyak maradnak, s ugyanakkor áttetsző könnyedséggel jelennek meg a képek felületén.

Régi büszkeség a szoborkert is. Az ország legszebb szobrainak eredeti gipszvázai láthatóak itt. A művészek a repedezett, pusztuló műveket újraalkotják, időtállóvá teszik, a festők mozaikkal, kerámiával színesítik a kertet. A fiatal művészek elhatározták, galériát nyitnak, ahol két-három hétig kiállítják alkotásaikat. Az üzemekből, termelőszövetkezetekből csoportosan érkeznek a látogatók, s az örök mecénástól, a néptől pénzmag is hullik a »tálakba«. A művészek szerződést kötöttek a helyi vállalatokkal, tsz-ekkel, a betonelemgyárból pédául anyagot kapnak a szobrászok; cserébe képet, szobrot adnak.

A művészet inspirálója: az atmoszféra. Ez pedig a festők városában kitűnő, azzal a kis mélabúval kevert, ami minden »aszúsodás« sajátja. A művészek nem külső, hanem belső békére vágynak, de a harmónia óhajtása nem feledteti a tényeket, hogy különböző irányzatok csapnak itt össze. Ám az alkotás feszítő ereje éppen a harc... a szép környezet gyanútlan szemlélése már a múlté... A szenvedésre és az örömre egyforma lehetőség nyílik.

A NEMZETI
Sajtó

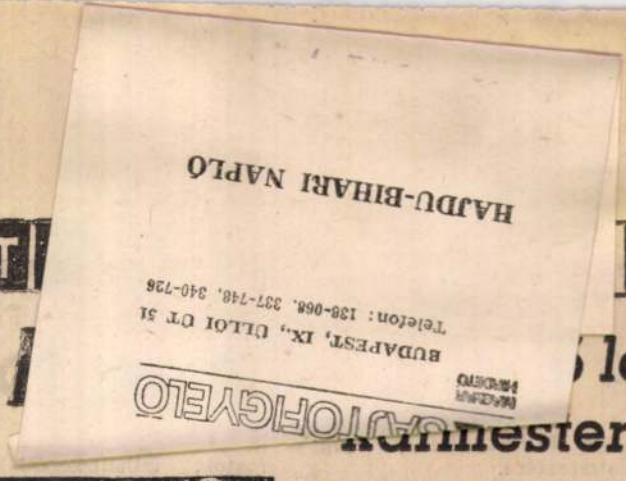

...le...
...kamester...

...antik aranytrónja

den asanti számára szent „zöld székbe" ültették, jelképezve ezzel, hogy teljesen átvette a hatalmat. Csak ezután vált a 19. asantehenévé, akiknek dinasztiája már 300 éve uralkodik.

Az asantik legendája szerint a „zöld széket" színaranyból öntötte egy varázsló, hogy segítsen a királynak hét asanti törzs egységesítésében. Az angolok sokszor kíséreltek meg fegyverrel megszerezni a trónt, de egyszer sem sikerült nekik.

A tizenkilencedik asantehen az ötvenéves Motthew Pocou lett, aki Angliában diplomát szerzett.

Herbert von Karajan a nyáron bejelentette: nem vállalja tovább a Párizsi Zenekar vezetését, pontosabban nem újítja meg 1971. szeptember 30. után azt a kétéves szerződést, amely mint zenei tanácsadót az 1967-ben alapított nagy hírű zenekarhoz fűzi. A lapok közölték epébe mártott tollal megírt levélváltását Marcel Landowskival, a zenekar igazgatótanácsának elnökével, aki mellesleg a zenei ügyek intézője a művelődésügyi minisztériumban.

Vannak, akiket bosszant Karajan külseje. Fényképeiről és főleg lemezborítóiról a legszebb férfiarcok egyike néz az emberre, mások az egyéniségével vannak megakadva. „Színészkedik", „pózol", mondják az irigy rágalmazók, akiket idegesít elsöprő tekintete és sportoló kiállása, amely oly kevéssé emlékeztet a karmesterek korábbi típusára. De ellenségei legjobban haragszanak sodró erejű becsvágyára. Ezek szerint „szenved", ha valamelyik nemzetközi élvonalbeli zenekar más karmesterek kezébe kerül". „Életfogytiglan" a Berlini Filharmónia karnagya, a Bécsi Filharmónia vezetője, a Salzburgi Fesztivál karmestere és ren-

Daily Telegraph

A komputer is tévedhet

Egy komputert „felmentettek" bérelszámolási feladata alól, mert négyezer munkás sztrájkkal fenyegetőzött, miután a számítógép nem jól számította ki fizetésüket.

A birminghami BSA motorkerékpár-gyár munkásai kijelentették, hogy a komputer állandóan téved és ennek okára az igazgatóság nem adott kielégítő magyarázatot.

Ezek után a vállalatvezetőség megígérte, hogy visszatérnek a bérelszámolás manuális rendszeréhez, és erre az üzemi bizalmiak lefújták a sztrájkot.

A BSA egyik szóvivője kijelentette, hogy a bérelszámolást csaknem egy éve komputerizálták. Az International Computertől bérbe vett gép korábban sikeresen hajtott végre egy csomó más feladatot.

Az International Computer londoni szóvivője kijelentette, hogy a BSA-nál történt hiba „igen szokatlan", majd hozzáfűzte: „Nyilván a beprogramozás volt téves, mert a komputer arra ad választ, amit beletáplálnak."

Die Tat

Éhező gyerekek Ame...

Ebédidő Svédországban. Az apa így buzdítja fiát, aki kedvetlenül piszkálgatja az ételt: „egyél Erik, tudod, hogy az Egyesült Államokban vannak gyermekek, akik semmit sem kapnak enni". Ilyen megjegyzést sok gyermek hallott már — de a „szegény gyermekek, akiknek éhezniük kell" mindig Kínában, Indiában és valahol másutt messze voltak. Hogy Amerikában is megtörténhet ilyesmi, azt senki sem hitte el.

És mégis megtörténik! Vannak Amerikában gyermekek, akik minden reggel éhes gyomorral mennek iskolába. A múlt évben 9 millió gyermek volt, aki enni szeretett volna, de nem volt rá módja. A nélkülözők közül csak 4 millió kapott ingyen vagy mérsékelt áron ebédet, a többi 5 millió nem.

A hatóságoknak természetesen tudomásuk van erről. Van egy törvény, amely szerint a szövetségi államoknak gondoskodniuk kell az éhező gyermekek étkezéséről és ezért, szövetségi segélyt is kapnak. Ez a törvény 1946. óta van érvényben. Nixon elnök pedig ez év májusában új törvényt írt alá, amely az országban minden éhező gyermeknek naponta egy ingyenes étkezést ígér. Ámde a törvény és végrehajtása két különböző dolog.

A magánegyesületek, akik azt a célt tűzték maguk elé, hogy a szükséget szenvedő gyermekeket védelmükbe veszik, a látogatások során megállapíthatták, hogy a szövetség törvényeit sok helyütt

Priroda

Algin-savval a stroncium ellen

A folyóirat beszámol a szovjet orvosoknak arról a kísérletéről, amelynek során algin-savat alkalmaztak radioaktív stronciumnak az élő szervezetből történő kivonására. A kísérletek tanúsága szerint a sav az állatok csontjában lévő stronciumot 10—16-szorosan csökkenti.

A kísérleteket hatvan patkányon végezték, negyven napon keresztül.

A radioaktív stroncium különösen veszélyes, mivel nem távozik a szervezetből, hanem felhalmozódik a csontokban. Mindeddig nem volt olyan hatásos eszköz, amelynek segítségével ezt az elemet állatok, vagy emberek csontjából ki lehetett volna vonni.

A szovjet tudósok feltételezik, hogy az algin-savat idővel fel lehet használni a stronciumnak az emberi szervezetből történő kivonására is

Vision

Másolat hely...

A londoni Nemzeti Képtárban nagy felfedezést tettek, amely lázba hozta a képző...

Frankfurter Rundschau

A vírus okozta rák — csupán h...

Mung professzor, a német rákkutató központ heidelbergi víruskutató intézetének munkatársa vitába szállt a houstoni (Egyesült Államok) nemzetközi rák-kongresszus után szárnyra kelt hírrel, amely szerint a rákot vírusok okozzák. Az egyik sajtókonferencián, amelyet hat Houstonból visszatért kutatóintézeti tudós tartott, Mung professzor kijelentette: valóban találtak olyan különböző vírusfajtákat, amelyek állatoknál rákot okozhatnak, de emberi daganatok esetén ilyen vírusokat teljes határozottsággal nem tudtak kimutatni. Igaz, hogy különösen az afrikai és a kelet-ázsiai lakosság körében az arcon és az orr-gégeüregben előfordul két tumor-forma, amelyben egyidejűleg vírusok is jelen vannak. Az állatokon végzett víruskutatás sikerét azzal magyarázhatjuk, hogy itt olyan kísérleti alanyokkal rendelkezünk, amelyekben egy normális sejt rákos sejtté való fejlődését pontosan megfigyelhetjük.

Wagner professzor, a dokumentációs, információs és statisztikai intézet munkatársa az elektronikus számítógép felhasználásának problémájával foglalkozott. Szerinte a 30 évnél idősebb nők általános megelőző vizsgálata azért le-

1971 OKT 4

1021

DOLGOZÓK LAPJA

Váradi Sándor

Aszú és paletta

A MŰVÉSZET melegágya: atmoszféra.

Magyarország talán legkisebb — mindössze 11 ezer lakosú — városát történelmi múltja aligha tenné híressé. Nem a kora miatt, hiszen már 1130-ban II. Béla király szőlőket adományozott a nemeseknek, hanem mert itt nem fejezett a bakó, senkinek sem ácsoltak vérpadot, híres csata sem folyt falai között. Történelme kézművesekkel és földművesekkel, s a borral kapcsolódik össze. A XVII. században a 2500 holdnyi szőlőt Zichy gróftól a lakosság évi 1000 forintért és hat török szőnyegért bérelte. A gömbölyű hordókat szállító szekereken rajtacsapott a török, a „budai vörös" néven ismert szentendrei bort vitte a német is... a polgárok kedve mégsem apadt el.

Csak amikor 1800-ban a pusztító filoxéra letarolta a vidéket. Szőlők helyett legelőket mutat már az 1885-ös kataszteri térkép.

— A régi bubáni, hunhalmi, pismani területeken mi teremtünk új szőlőkultúrát — mondja Hornyák József a „Mathiasz" Termelőszövetkezet elnöke. — Jó kupa bor, sok színt csal le festőink palettájáról.

— Szeretik a mi kis városunkat a művészek — Kirilla Ferenc a városi tanács vb-elnöke az ablakon túlra néz. — Ha az ember felkaptat a Kálváriára, és lenéz a girbe-gurba utácskájú városra, amint házain bujkál a fény, a lomha járású Dunára, vagy a sötéten kéklő hegyekre... megtelik szíve jó érzéssel. Mediterrán derű csillog Szentendrén.

Vidám népi bohózat: a Szentendrei Theatrum. Láttam az utcai színpadépítést bámuló fiút, szürke nemezkalapot hordott, ehhez mélykék inget csillogó gyöngyházgombokkal, bordó nadrágot, s nagy kezefejét lelógatta — akár szegény Van Dyck, de vélhettem volna a fiatal Rembrandtnak is...

Higgyünk Pogány Ö. Gábornak: „...A klasszikus értelemben vett ábrázolásmód alkalmas csak igazán az absztrahálásra, eszmék, érzések, indulatok, riadalmak általános érvényű kifejezésére. A nonfiguratív szerkesztgetés során elemeire bomlanak a közlendők, melyeknek tartalma rejtve marad a képnéző, a műbefogadó előtt. Az igazi absztrakció ugyanis éppen hogy nem álarc, hanem összefoglalás, sűrítés, lényegremutatás, az ember érzelem- és gondolatvilágában végbemenő folyamatok, felhalmozódó jelek rendszerezése..."

Létezik-e szentendrei iskola, ahol a festészet eszközeivel éppen így igazítanak el korunk bölcseleti problémáiban? Igen, létezik, virul, él, — szeretve és

Váradi Sándor: Könyöklő

támogatav a „pógárok" és vezetőik által.

Őszi igézet: a Művésztelep.

Egy éve, 1969 októberében adták át az építők 12 művész új fészkét. Valódiak: két szoba, összkomfort — és a legfontosabb: a műterem, ahol hálából a város mesés hangulata kerül először a vásznakra.

A völgyre nyíló „bungalókat" geometrikusan, sakktáblamintára helyezték el a szőlők által oly imádott andezittufán és dolomitos lőszön. Három gazda legszebb csillaga: két és fél millióba került a Képzőművészeti Alapnak, a Pest megyei- és a Szentendrei tanácsnak.

Ugy hírlik, a százesztendős hagyomány — Szentendre a festők városa — korántsem a művészek felkarolásából, támogatásából született. Sokkal inkább gazdasági érdekből fakadt mecénásság: meg ne bukjon a HÉV, amely összeköti a várost Budapesttel. A szőlővesztésen búsuló uraknak másfajta hírnév kellett, hogy utasok is legyenek. Nehéz lenne kár is kutatni: mi az igaz, mi a fáma.

Jobb, ha leszögezzük: a mai mecénásokat semmiféle olcsó merkantilizmus nem vezérli. Kedves tisztességgel, nagy igyekezettel adják a pénzt, alakítják ki a művésztelepet. Hogy jövő is legyen!

Mert múlt, való igaz: híres van. Elég talán utalni a nagy hírű, nagynevű, közismert mesterekre, Barcsayra, Czóbelre, és Kondorra. Iskolát teremtettek, a nagybányai, vásárhelyi és más iskolák mellett, egy minden mástól különbözőt. Piktúrájukban — ha nem is teljesen egygondolkodású, közös szemléletű mesterekről van szó — egy valami elvitathatatlanul közös: a Duna-kanyari ihletettség, az ősi barokk város motívumainak fel-felbukkanása. Aki itt alkot, még a szokásos műfajokban, a tájképekben, portrékban is különös hatást kelt, az alakok, házak meszesen lágyak maradnak, s **ugyanakkor áttetsző könnyedséggel jelennek meg a képek felületén.**

Nagy kérdés: kell-e, lehet-e járni ezen a szépen kitaposott ösvényen, s rátérjenek-e a fiatalok is, akiknek fantáziáját — helytől függetlenül — gyorsabb ritmussal foglalkoztatják az emberi szorongások, az időszerű társadalmi fonákságok, az élet alapvető meghatározásai, a halál elkerülhetetlensége, a szerelem biztató ihlete. Az ifjú művészeknek nincs közük a hagyományokhoz, a városhoz. A 12 műteremlakásra 100 jelentkező volt. Jöttek a 35 éven aluliak, Derkovits-díjasok, nagyot akarók.

Egy-két válasz a kérdéseimre:

„...A műterem ma nagy cikk. Ahol adnak, oda megyek..."

„...A vágyak és remények irreálisak... én nem akartam ide jönni, de pincében dolgoztam..."

„Individuális energiahordozókból merítek erőt... de fel tudok olvadni — megalkuvás nélkül — egy közösségben, iskolában".

„...Az itt élő mesterekkel szellemi közösség?... Majd meglátjuk!..."

Hát szóval eljöttek: albérletből, pincékből, padlásról. Szellemi közösségről nem lehet beszélni, s mi több, a nagy öregekkel sincs az ifjaknak kapcsolatuk, inkább feszültségről, generációs ellentétről lehet beszélni. Ötven festő és szobrász él a városban — ez egyedülálló az országban. Ötvenen — egy irányban? Ez ábrándkép.

Mégis: közös a sors, a város szeretete. (Tokajt kivéve csak itt aszusodik a szőlőszem! — Neves kutatók szerint a Bezosztája búza sikértartalma évről évre nő, asszimilálódik a magyar viszonyokhoz.)

A város vezetői és a képzőművészek között — országos példát mutatóan — jó a kapcsolat. A tanács vitaklub is: hogyan állítsák helyre a műemlékeket, milyen színre fessék? A festők társadalmi munkában színelemeznek, s aztán a városiak újjávarázsolják az ódon házakat. Beleszólnak a távlati fejlesztési tervekbe, például abba, hol épüljön fel az új lakótelep. Javasolták: alakítsák ki a régi mesterségek utcáját. Gyertyaöntők, rézművesek, mézeskalácsosok, szíjverők utcája lesz ez, apró „titokzatos" műhelyekkel, ahol a vevő láthatja majd, hogyan készülnek a dísztárgyak. A javaslatra a válasz: a városi vezetőség kijelölte a Május 1. utcát.

Régi büszkeség a szoborkert. Az ország legszebb szobrainak eredeti gipszvázai láthatók itt. A művészek a repedezett, pusztuló műveket újraalkotják, időtállóvá teszik, a festők mozaikkal, kerámiával színesítik a kertet. A fiatal művészek elhatározták, galériát nyitnak, ahol két-három hétig kiállítják alkotásaikat. Az üzemekből, termelőszövetkezetekből csoportosan érkeznek a látogatók, s az örök mecénástól, a néptől pénzmag is hullik a „tálakba". A művészek szerződést kötöttek a helyi vállala-

Segesdi György: Gyerekek

tokkal, tsz-ekkel, a betonelemgyárból például anyagot kapnak a szobrászok, cserébe képet, szobrot adnak.

HOGY MILYEN GYORS a város segítsége?... Anekdota is született: Barcsay mester kérte, hogy kövezzék ki az utcáját s egy hét múlva hozzákezdtek a munkához.

A művészet inspirálója: az atmoszféra. Ez pedig a festők városában kitűnő, azzal a kis mélabúval kevert, ami minden „aszusodás" sajátja. A művészek nem külső, hanem belső békére vágynak, de a harmónia óhajtása nem feledteti a tényeket, hogy különböző irányzatok csapnak itt összse. Ám az alkotás feszítő ereje éppen a harc... a szép környezet gyanútlan szemlélése már a múlté... a leghelytállóbb érv: a szenvedésre és az örömre egyforma lehetőség nyílik Szentendrén, a festők városában

Szűts Dénes

139

A régész ásója bele[illegible] századokba. Egymásra dobálja a földet, a kupacról legördülnek a csontok — kemény kun koponya, török állkapocs, bajor kéz, német borda, orosz csigolya. Szörnyű...

A régész azt kérdi: miért szörnyű? Ez az élet. Ez a történelem. A valóságot megmásítani nem lehet. A történelmet sem, csak eltitkolni, elkendőzni, félremagyarázni. A tények azonban tények maradnak akkor is, ha befedi őket a feledés mohája, a hamisítás hínárja.

És mégis... Álmélkodó szédülettel állok a bástyafal peremén, nézem a kertet, amelyben kő kő hátán, csontszilánkok (értsük meg: embercsont-szilánkok!) egy halomban, zúzottan, korhadva, összekeveredve hevernek. A halmon gaz nő, gyík siklik, pille libben.

A régész ásója fél évezredet tárt fel. Kezdte Horthy télikertjében — ahol egy évtizede még üvegtető fedte a délszaki növényeket, a fagykor is pompázó virágokat, a zöldellő bokrokat, nyíló gesztenyéket — s megállt Róbert Károly és Nagy Lajos koránál. Három és fél méter — fél ezredév. Először tömegsírt talált: a közelmúlt szörnyűségét öklendezte ki a föld, sokszázas tömegsírt a világháborús várostromból. Ki mellett géppisztoly, ki mellett páncélököl, ahogy utánuk szórták, hogy az se maradjon fenn. Aztán törmelékréteg, csont csont hátán, törmelék törmeléken — régész legyen a talpán, aki kiigazodik benne! S egyszer csak előkerült egy kis pénzcsomag, nagyértékű aranyakkal, velencei és konstantinápolyi, XVII. századi pénzek. Óriási érték lehetett abban az időben. Tán lopta valaki és miatta itt érte utól a halál, tán mentette volna, amit életében gyűjtött és elérte az ostromlók golyója, vagy leszúrt érte valakit és megölték miatta... Mindegy.

A tér sarkában régi idill nyomai, mohos kút, ezt is befedte, betemette a történelem. De az alja épen maradt, még a címer is, mutatja, hogy Mátyás és Beatrix kútja volt. Itt

Délről volt leginkább sebezhető a vár, mert itt a leglankásabb a domb. Innen ostromolták legtöbbször, ez a rész pusztult leginkább, s ezt építették át a leggyakrabban. A kép a helyreállított, úgynevezett Nagyrondellát mutatja, amely a középkorban a legvégső déli védelmi rendszere volt a Várnak. Egyesek szerint Zsigmond, mások szerint Mátyás építette az alapjait, de akadnak olyanok, akik Szapolyai Jánost tartják építtetőjének. 1686-ban a bajorok ágyúikkal rést lőttek rajta és itt özönlöttek be a Várba. A falak 5 méter vastagságúak, a hét lőrés közül kettő teljesen épségben maradt, azok nyomán restaurálták a többit

Mi lesz a VÁRRAL?

A Palota északi udvara. Balra a Szép Ilonka legendát megörökítő Kisfaludi-Stróbl szoborcsoport. A szobor is nagyon megrongálódott. Szemben a kapu, az Oroszlán-kapu, amelyen át a Mária Terézia udvarba lehet jutni. A szembenlevő főfal külső részét a kőfaragók és szobrászok már helyreállították

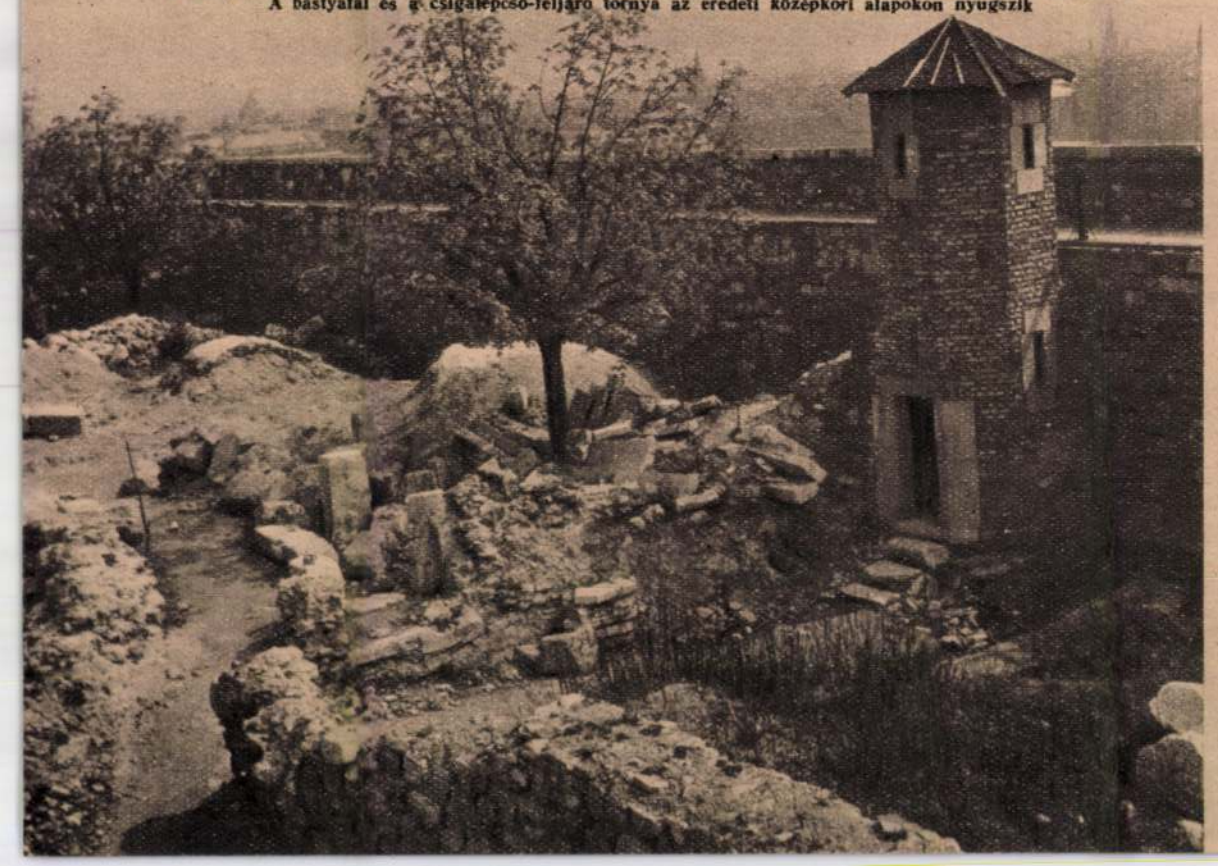

A volt télikert alatt feltárt középkori udvarrész, benne fél ezredév romhalmazával és törmelékével. Az udvar hátsó sarkában állt a feltárt és épségben talált egykori Mátyás kút. Mátyás és Beatrix címerével. A bástyafal és a csigalépcső-feljáró tornya az eredeti középkori alapokon nyugszik

üldögéltek tán esténként és hallgatták a Dunára leszálló alkony tücsökzenéjét. Lám, az udvarban, a törmelék között gesztenyefák zöldellnek. Öregek, vannak vagy harmincévesek. Hogy lehet? — ámul el az ember. A régész és a kertész csintalan játéka a történelemmel és a természettel. Megsajnálták a viharokat, ágyútüzet, golyózáport, óriási palota-tűzvészt kiállt gesztenyefákat, s belesüllyesztették a XX. századból a középkorba. A fák széttúrták gyökereiket, a csontok, törmelékek, romhalmazok között szívják a nedvet az ősi talajból, az ősi rögből, az emberősök omladékából. És zöldellnek, nagy fürtös, karácsonyfa-virágokat bontanak és azt hirdetik: újra itt a tavasz.

Mellettük pedig kopog az ácsok baltája, cseng a kőfaragó véső és zúgnak a motoros téglaszállítók. Építik a Várat.

Építik a Várat? — néz fel a járókelő, ha villamossal elfut a pesti vagy a budai dunaparton, a Krisztinán, a Gellért-hegyen, a Naphegyen, a Rózsadombon, s idenéz a Belvárosból is — nézi a Vár kiégett romjait, a helyenként befalazott ablakokat.

Építik a Várat?

Igen, építik a Várat. Régen építik. Nehezen építik. Soká építik. Hogy miért ily régen, nehezen, soká? Fogas kérdés. A régészek feltárnak, kutatnak, ásnak, élvezettel rakosgatják az újabb és újabb leleteket. Azt mondják, a Vár nemcsak területi, hanem történelmi tengelye is a városnak. Nem csupán városkép, amely hozzátartozik a nyárdélutáni, dunaparti »pohár sör és sóskifli« hangulatához, hanem a magyar múlt jelentős darabja. S mit mond az építész? Azt, hogy mit is restauráljon? A legutóbbi formáját a Várnak, amelyet Ybl és Hauszmann épített a klasszicista és neobarokk stílus eklektikus keverékében, vagy a történelmi korok egy-egy épületét, amelyek értékesebbek és többnyire az újabb épületek alatt találhatók, vagy benne vannak a falban, felhasználva ahhoz. Bármelyiket is tennék, nagy és nehéz a feladat. Még elbontani is óriási munka lenne, nemhogy helyreállítani a hatalmas épületkomplexumot!

S a munka folyik. A Krisztinaváros felé néző szárny külső része már helyreállt, belül azonban még nagy munka van hátra. S aztán a többi épületrész, a Dunára néző front, a két hatalmas udvar, a Mária Terézia-korabeli és az új, s tovább a sok-sok épület, a Sándor-palota és mások.

Régészek járják, építészek rajzolják, itt-ott munkások faragják. A Vár azonban most is óriási, történelmi romhalmaz, egyes korok feltárt belsőivel, rajta újabb és újabb korok kőfalaival. Régi romokon új romok, régi kiégett termeken új üszkök. Korom, por és hamu...

Mi lesz a Várral?

Terv már sokféle született, sokat el is vetettek. Vannak új tervek és minden bizonnyal lesznek még újabbak. Valamit mégis el kellene már dönteni. Azt legalább, hogy mit és hogyan védjenek meg az idő romlásától. Hogy nehéz építeni egy ilyen hatalmas épülethalmazt és nem mehet gyorsan, azt meg lehet érteni. Viszont sokkal nehezebben azt, hogy a bizonytalanság miatt miért hagyják pusztulni az értékeket?!

A pesti és vidéki ember szereti a Várat, szívesen nézi a városból, örömmel sétál oda esténként, vasárnap érdeklődéssel keresi fel a Vármúzeumot. Tömegek ülnek a Halászbástyán, a Ruszvurm cukrászdában, a Pest-Buda sörözőben és sétálnak a Vár bekerített, a nagyközönség számára elzárt részei körül. Haj, de szívesen mennének be is! Miért nem lehet ezt már megengedni? Miért nem lehet a Vár nagyrészt helyreállított, mégpedig középkori formájában helyreállított külső erődrészét parkká rendezni, parknak nyilvánítani? Hadd sétáljanak az ősi falak hűvösében a fiatalok, labdázzanak a bástyafokok között a gyerekek, telepedjenek le és falatozzanak a szülők! A történelmi falak árnya nemcsak hűst ad, de gondolatot is érlel, megtanít éltünket a távlatból tekinteni, felemel a hétköznap gondjaiból és lefékez, ha elragad a nagyság, a hiúság szédülete.

Tán éppen ezért szeretjük a történelmet, ez vonz a múzeumokba, ezért sétálnak előszeretettel a fiatalok — a pillanat örömét keresve és mégis az örökkévalóság útján járva — a romok között.

Mi lesz a Várral? És mikor történik vele az, amit végül is elhatároznak? Ki tudja? Ma még nem egyéb, mint az alkonyi égbolt sziluettje, rommal, üszökkel — a dunaparton egy pohár sör és sóskifli mellett.

Zágoni Ferenc

Középkori út vezet a Déli kaputól a Dunáig. A XV. század elején Zsigmond építette

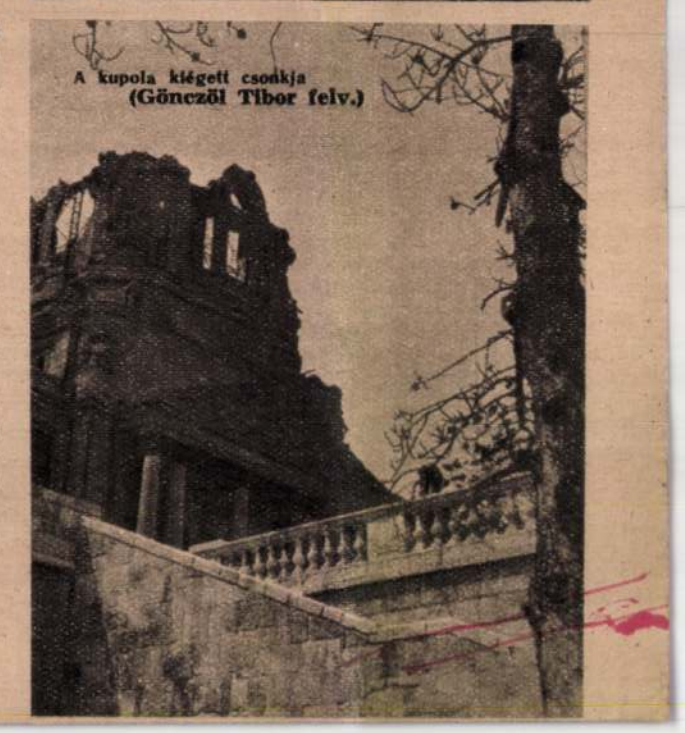

A kupola kiégett csonkja
(Gönczöl Tibor felv.)

A Magyar Néphadsereg Színháza bemutatta Hollós Korvin Lajos Hunyadi című drámáját. Képünkön Szabó Sándor, a darab címszereplője

KÜLÖNÖS SZURKOLÓ GÁRDA

Egy csurgói nagyapóval ismerkedtem meg a vonaton a napokban, aki katona-unokáját látogatta meg Budapesten, s akkor épp hazatérőben volt. Megismerkedtünk, szóba elegyedtünk, s miután ő elárulta hova való, rólam is megtudakolta, hogy melyik táj növelt meg »ily igen szépen«. Mikor egykori jó Debrecenemről megemlékeztem, boldogan csapott a térdemre.

— No, akkor mi egy kicsit rokonok vagyunk!

— Hogy hogy?

— Hát Csokonai révén — válaszolt az öreg. A hangjában egy kis megbántottságot is éreztem, amiért nem fedeztem fel magamtól rögtön a »rokonság« mibenlétét.

Később azért csak összemelegedtünk, s mikor megtudta, hogy Kaposvárra megyek, nyomatékosan és hangsúlyozottan felhívta a figyelmemet, hogy színházba okvetlen menjek el, mert az egy »csuda jó kis színház«. Ő minden előadásukat megnézte, valahányszor Csurgóra látogatott »a Csiky Gergely.« Leszálláskor még az ablakból is utánam kiabált, hogy »itt a színház az állomás mellett«.

Nem először tapasztaltam, hogy a somogyiak mennyire megszerették egy éve működő állandó színházukat. A télen is jártam egyszer azon a vidéken, s elvetődtem az egyik kis faluba, Büssüre. Ott történt a következő kedves kis eset. A színházat várták vendégségbe, s erről annak rendje és módja szerint dobszóval értesítették a falut. Csakhogy mire a dobos a falu egyik végéről a másikra ért s az ottaniak is a jegy után iramodhattak, kiderült, hogy a másik faluvégiek már minden jegyre rátették a kezüket. Lett is ebből nagy patália. A lakosok felháborodva tiltakoztak tanácstagjaiknál, s követelték, hogy a jövőben, a színházügyben történő dobolást mindig a falu más-más részén kezdjék...

Nem tudom, rendben folyik-e azóta Büssün a »színház-ügyben való dobolás«, de azt tudom, hogy a színjátszás iránti szeretet azóta sem csökkent a megyében, sőt a színészek üzemek, falvak kultúrcsoportjait patronáló munkája nyomán még növekedett is. Ezt azzal a valószínűleg egyedülálló jelenséggel is alátámaszthatom, hogy a Színházi Fesztiválra komoly somogyi »szurkoló-gárda« is fel akarja kísérni színházát Budapestre.

Kaposváron — a csurgói nagyapó figyelmeztetése ellenére sem jutottam el az előadásra. Mulasztásomat a Fesztiválon feltétlen pótlom. Együtt szurkolok majd a somogyiakkal...

Juhász Róbert

Talap

Olykor-olykor
nap a budapesti
rávilágít minden
vesre ebben a r
sunkban. Ilyenk
polgár, aki nem
dezni távoli, i
iránt az év egy
kidülleszti mellé
nül állapítja m
Budapest mégiscs

Süt hát a nap,
zony-bizony rávi
tokra is, amelye
pesti ember büsz
leg tárcsázni ke
mál, körülbelül

— Mi lesz má
Liszt Ferenc-téri
ral?

— .... amelynel
immár több min
deje veri az eső,
— folytatja gépi
get Gádor Endre
Emlékmű Felügye
aki már nem el
az effajta reklam
nem is olyan sz
történt, hogy a m
nyerte a pályáza
szobor mintázásá
tását, jót alkotott
olyat, ami közter
lyezhető. Az illeté
tek így s felszólít
vészt — Várady S
szó —, hogy foglal
változatokkal. Ugy
sokat is felszólítot

Fel, fel, ti rabjai...

... A náci kivégző szakasz vezénylő tisztje felemelte karját: A sortűz eldördült. A férfi a földre zuhant. Golyóktól átvert teste meg-megrándult, szája sarkán vér buggyant ki, de még feltört belőle az ének:

— Fel, fel, ti rabjai...

Gabriel Périről, a Francia Kommunista Párt halhatatlan mártírjáról jegyezte fel ezt az emlékezet. És feljegyezte más ezrekről, százezrekről, milliókról is, akik szintúgy az Internacionálé gyújtó igéivel indultak élni, küzdeni, meghalni.. Nagyon kevesen tudták közülük, hogy a proletárhimnusz verse Eugen Petier francia munkásköltő műve. S ma is csak kevesen tudják, hogy nyolcvanöt esztendeje, 1871. június 3-án írta meg a költő, a Párizsi Kommün kiemelkedő harcosa, ezeket az örökéletű sorokat. Mert örökéletű az Internacionálé, ez a legdiadalmasabb himnusza a világnak.

S ma, amikor megemlékezünk a költőről és az évfordulóról, amikor nyolcvanöt éve megszületett a vers és felhangzott, hogy »a győzelem napjai jönnek«, ne feledkezzünk meg arról a tizenöt esztendővel ezelőtti napról sem, amikor a fasiszta Magyarország fővárosában, Budapesten, a háború küszöbén és a kommunisták vad üldözése közepette felcsendült az Internacionálé. 1941. március 24-én történt ez, ama napon, amikor a szovjetek országa baráti gesztussal hazaküldte az 1849-ben zsákmányul ejtett szabadság-lobogókat. Huszonegy esztendő után először hangzott fel nyíltan, ezrek és ezrek füle hallatára azon a napon az Internacionálé, hogy összeszorítsa a szíveket, dacot gyújtson a lelkekben és ökölbe szorítsa a kezeket. Azoknak a magyaroknak a kezét, akik az elkövetkező esztendőkben életüket kockáztatva vagy áldozva vívták a harcot, a »végső harcot«, a halálra ítélt börtön-Magyarország ellen a szabad Magyarországért.

Kevés vers van a világon, amit annyian ismernének, mint az Internacionálét. Ismerik és éneklik — milliók, százmilliók. Ezen a napon, a proletárhimnusz születésének évfordulóján, vessük emlékezetünkbe a költő nevét is — Eugen Petier. Ha valaki érdemes az emlékezetre, ő ezerszer érdemes rá.

Sz. L.

Jelentés emberek

tori István Nyíradonnyal beszél. Előtte a készülék

z asztal előtt ül a rokonszenves arcú munkagépmecha-us, fülén hallgató, kezében krofon és ezt mondja:

– Beszéljen valamit, mert sképpen nem tudom ezt elvi-ni...

Vámospércsről száll ez az üzenet Nyíradonyba. És Nyíradony zél. *Bátori* István, mert ő ez a yelmetlenül feszengő ember, lgatja, közben verejtékcsep-gyöngyöznek barnára sült nlokán.

szobában, ahol a rádióasztakívül még három íróasztal rong, egy fotoriporter egyenrozza magát az ablakdeszkán ádiózot fényképezve, egy újíró hegyezi ceruzáját és lobogtatja jegyzetfüzetét. A szobába sereglett rengeteg érdeklődő figyelmének középpontjában ül Bátori, őt nézi most mindenki — ezt viseli el nehezen. Csak az egyik íróasztal mellett ülő kislány körmöl rendületlenül: a bérszámfejtő lapokat tölti ki.

A vámospércsi gépállomáson vagyunk, amely arról nevezetes, hogy *elsőnek alkalmazta az ultrarövidhullámú rádiót munkája megkönnyítésére.* Bátori Istváné volt az ötlet. Nem tudom, mit illene most mondani, csodálkozzunk, vagy vegyük természetesnek: *Gáspár* Mihály, a gépállomás igazgatója lelkesen pártolta a javaslatot, a megyei tanács úgyszintén. Mindkettő a lelkesedését komoly summával pecsételte meg. Ebből a pénzből és a Hajdú megyei MÖHOSZ ugyancsak konkrét: jelentős alkatrészekben kifejezett támogatásával megszületett a vámospércsi URH adó-vevő, a nyíradonyi és az álmosdi brigádszálláson működő állomás. Csupán azért, nehogy azt higgyék, ez olyan mese, amelyben minden szép és jó — a Földművelésügyi Minisztérium nem csatlakozott a lelkes pártolók gárdájához. E helyett összeráncolta homlokát és zordonan így szólt: *»Inkább a tervteljesítéssel törődjenek, mint a rádióval.«*

Meg kell mondanom, hogy ezt a kijelentést nem önszántukból idézték a gépállomásiak. A mindenre kíváncsi újságírónak egymás után fel kellett sorolnia az összes számbajöhető főhatóság igazgatója látható élvezettel parancsnokol az éter hullámain, nem beszélve arról, hogy havonta körülbelül ezer forint telefonköltséget, sok üzemanyagot és teménytelen időt takarít meg ezáltal. Tudják ezt a többi gépállomáson is az országban. Bátori íróasztalán láttuk Pölöske, Bajna, Makó és sok más gépállomás levelét. Megneszelték a vámospércsiek kezdeményezését és most kérdezik: hogyan csináltátok, mert mi is szeretnénk.

Valóban, hogyan?

Vámospércsen az történt, hogy egy ötletes úttörő elkezdte és a közvetlen felettes hatóságok, valamint a megyei MÖHOSZ-elnökség azonnal segítséget adott. Pedig Vámospércsen nincsen a MÖHOSZ-nak rádiósköre sem. Csak lesz! Legalábbis Bátori István szentül ígéri, s mi el is hisszük neki. Látni rajta, hogy a rádió szerelmese. Csak a villany hiányzik, mert a falunak még nincsen árama. A gépállomás rádiójához traktor motorja fejleszti az áramot. Másutt, ahol áram is van és a MÖHOSZ rádióskörök, klubok közelebb vannak, csak élelmesség és találékonyság dolga olyan együttműködést szervezni, amelyben mindenki jól jár.

Még egyet, mielőtt elbúcsúzunk a vámospércsi gépállomástól.

Megismertük itt Bátori István munkagépmechanikust — érdemeiről már előbb szóltunk — és Gáspár Mihály igazgatót, a korszerű technika lelkes barátját. Előttünk beszélt a nyíradonyi brigádszállással, vette a jelentést és adta az utasítást. Amilyen szívet gyönyörködtető látvány volt a rádión intézkedő gépállomási igazgató, annyira elszomorított minket az intézkedés *stílusa.* Ilyeneket mondott: *»Teljes kapacitással beindult a szerződéskötési munka«* és így tovább. Hozzáteszem, hogy Gáspár Mihály alföldi ember, ezeket a szavakat és fűzési módjukat nyilván nem az anyatejjel szívta magába. Remélem, a »széles nyilvánosságnak« szólt az »ékes« hivatalos nyelv, de akkor is figyelmeztető. Inkább mi, újságírók, szónokok, előadók és rendeletszerkesztők tanuljunk Gáspártól szépen magyarul beszélni, mint hogy ő és a hozzá hasonló falusi funkcionáriusok legyenek a magyar nyelv elcsúfításának terjesztői. Ebben azt hiszem mindannyian egyetértünk.

Hajduska István

Gáspár Mihály, a gépállomás igazgatója, munkatársaival

Serényen dolgoznak a vámospércsi gépállomáson. Készülődnek a nagy nyári munkákra
(Ács Sándor felv.)

A Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait

2002. március 7-én, csütörtökön délután 5 órára
a Miskolci Galéria Rákóczi-házába
(Miskolc, Rákóczi u. 2.)

Várady Sándor

(1920 - 2000)
szobrászművész
emlékkiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja:

Prokai Gábor

a Képző- és Iparművészeti Lektorátus
Művészeti Osztályának Vezetője

Közreműködik:

Anima Vonósnégyes

Soós Gábor - első hegedű
Bekes Anna - második hegedű
Krajnik Ágoston - brácsa
Lipták Zsuzsanna - cselló
Elhangzik: Mozart: F dúr divertimento
Haydn: G dúr kvartett, Opus 77

A kiállítás megtekinthető 2002. április 14-ig,
hétfő kivételével naponta 9-től 17 óráig.

A Miskolci Galéria fő támogatója:
Westel Mobil Távközlési Rt.
Kereskedelmi és Hitelbank Rt.
Murillo Művészeti Alapítvány

A Miskolci Galéria rendezvényeit támogatja:
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
Szépmesterségek Alapítvány.

A Prizma fotókereskedés
a Miskolci Galéria kizárólagos fotónyersanyag szállítója.

VÁRADY SÁNDOR

(1920-2000)

Főszerkesztő: Boldizsár Iván
Felelős szerkesztő: Parragi György
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség: VII. Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285. Kiadóhivatal: VII. Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285, 221—293. Állami Hirdető Vállalat Hirdetési Osztálya: VII. Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285, 221—293. Állami Hirdető Vállalat csekkszámlaszáma: 91.843.001-47. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda V., Bpest, V., József nádor-tér 1. Tel.: 180—850. — Budapesti egyéni előfizetők ügyeit a kerületi kézbesítő postahivatalok intézik, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatal. — Előfizetési díj: 1 hóra 12.— Ft, negyedévre 36.— Ft.
Régebbi lapok V., József Attila-utca 3. sz. alatt kaphatók.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla.

SZŐNYEG

3 perzsa szőnyeg eladó. Dohány-u. 50. I. 3.

Perzsaszőnyeg, különleges, 152x280, Szent István-park 26. (pozsonyiúti bejárat.) VII. 1. lift.

HANGSZER

Harmónium eladó, bérbeadó, Kerepesi-út 54. Beke.

Harmónium, négyoktávos, kifogástalan, eladó. Zimonyiné, Váci-u. 4. (380—381).

Elcserélném 200 éves koncert hegedűmet egy horgászati célra alkalmas motorcsónakért. Érdeklődni: Majakovszkij-u. 85. III. 10. Este 6 óra után. Telefon: 225—565.

Negyedes cselló eladó. VII. Dózsa Gy.-út 44. Hámori.

Tangóharmonika, ezüstevőszer eladó. XX. Ady Endre-utca 86. fszt. 4.

Tangóharmonika, 120 basszusos, Hohner, váltós eladó. XIII. Kiss József-utca 117. III. 51. 5—3-ig.

Hohner Organola, 19 váltós, új, modern elcsón. VIII. József-körút 21.

Vásárolunk tangóharmonikát, fafúvós hangszereket, dobfelszereléseket és egyéb hangszereket. Budapesti Kultúrcikk Kiskereskedelmi Vállalat hangszerboltjaiban: VII. Rákóczi-út 60. 424—590. VIII. József-krt. 15. 342—749. VII. Majakovszkij-utca 66. 425—439. II. Mártírok-útja 65. 350—574.

Eladó Hohner Verdi II. tangóharmonika 80 basszusos, 2 váltós, prima. V. Eötvös Loránd-u. 1. I. 1. Beleznai.

Hohner tangó 48 basszusos. Tárogató rózsafából. Megtekinthető XI. Vincellér-u. 46. fszt. 1. T.: 258—630.

RÁDIÓ

Rádióját lakásán garanciával megjavítom. 310—417. Hajnal, Falk Miksa-u. 18—20.

Keresek Orion 377, vagy 888-as rádiót. Kállai, Iskola-utca 12. II.

Kitűnő állapotban lévő „Telefunken" nyújtottsávú világvevő rádió eladó 1800-ért. Felföldi, Béthlen-u. 33.

VILLAMOS GYERMEKJÁTÉK,
Rádió-vasaló javítás.
Fényesö Szöv. Rákóczi-út 6. Tel.: 220—042.

Művészlemezek eladók, Mária-utca 30. Wack, vasárnap, hétfő, kedd este 6—8-ig.

Telefunken 4+2 rádió, diplomata irószettel eladó. Fahidi, Szilágyi Erzsébet-fasor 35. 364—323.

Dual lemezjátszó álló szekrényben eladó. XIII. Róbert Károly-krt. 102. I. 13.

Tánc-, operett-, magyarnóta lemezek és His Masters univerzális lemezjátszó eladó. Németh, Aradi-utca 67.

3+1 rádió olcsón eladó. Hernád-utca 32. I. 13.

BUDAIAK!
RÁDIÓJAVÍTÁS
gramofon villanyszerelés
FÉNYCSŐ SZÖV.
Bartók Béla-út 44. Mártírok útja 40.

Villanygramofon, művészlemezek, harmonikettes Hohner tangóharmonika eladó. Ferenc-körút 35. Házfelügyelő.

Nyújtottsávos rádió eladó. IX. Vendel 11. Fujsz, Kossuth Akadémiánál.

Világvevő rádió eladó. Mátyás-tér 5/a. I. 10.

Világvevő rádió, asztali gramofon eladó. Falk Miksa-utca 4. II. 3.

RÁDIÓJAVÍTÁS
gyorsan, szakszerűen
CSALA,
Bajcsy-Zs.-út 17.

Világvevő Orion 449 G, asztali zenegép eladó. IX. Kálvin-tér 9. fsz. 16 Clánozó mellett, Bíró.

Zenegép eladó. Izabella-u. 69. I. 11/a.

Tánclemezek eladók. Szabó, Damjanich-u. 23. I. 5/a

Mozart zongoraverseny, Wagnerek, operalemezek eladók. Kapás-u. 41. földszint 7.

ÚJPESTIEK!
RÁDIÓ,
vásaló-rezsó javítás
FÉNYCSŐ SZÖV.
IV. Árpád-út 62.

Világvevő rádió eladó. IX. Kálvin-tér 9 fszt. 14. Clánozó mellett. Mahán.

Veszek készpénzért világvevő rádiót, hibásan is. Bártfai, Lenin-krt. 92.

FOTÓ, OPTIKA

Kisfilmes nagyítógép eladó. Érdeklődés reggel, este 8—10. Sponga, Szondy-u. 90.

Eladó: Zorkij 3.5, 9 cm-es Elmár, universál keresővel. 140—925. Krúdy 14.

Kisfilmes nagyítógépet vennék, ármegjelöléssel: Behm István, Ujpest!-rakpart 6.

Eladó Leica Sumitár III/c. 1:2 optikával, új állapotban. Vasárnap is. 401—558. Pozsonyi-út 54.

Contax III. másfeles T Sonnárral, sürgősen eladó. Székesfehérvár, Népköztársaság-u. 2. Kiss.

Super-Ikonta 6x6 fénymérős és Superb Hellárral eladó. Szilágyi, Tüzér-utca 24.

Rolleiflex bőrtáskával előtétlencsékkel 1250. Ráday 14. III. 1. Papp.

Orosz Leica (Fed) fényképezőgép eladó. I. Országház-u. 11.

Leitz nagyított, lehet autofókuszos is, keresek. 220—541, reggel 6—10-ig. Majakovszkij 57.

Leicaképviselet volt szakértőjénél üzleti, tudományos fotószaktanácsadás postafordultával. Finomszemcséshívás. Iványi Kázmér, Bródy Sándor harminc.

Keresek 9x12 géphez 6x9 tekercsfilm-adaptert. Antal László, Monor, Arany J. 26.

Rolleiflex automata eladó. VII. Lenin-krt. 51. I. 1.

Rolleiflex 3.5 Zeiss Tessár eladó. III. Hunor-u. 9. Pálvölgyi.

Bellica eladó. Hámán Kató- (Haller-) utca 33. V. 18.

Superikonta újszerű, beépített távfénymérős, beveszek nagyitót. Pannónia 58. 204—351.

RUHÁZAT

Középtermetű férfiruhák, átmeneti, télikabát eladó. Érdeklődni délutánonként Zsombolyai-utca 20. II. 2.

Börkabátot, hosszút, minőségit középtermetre, kifogástalan állapotút keresek. Ajánlatok ár közlésével. Körorvos, Bogács, Borsod megye.

Városi bunda, átmeneti kabát magas termetre eladó. Vasárnap 9—12. Fürst Sándor-utca három, földszint négy.

Nagyméretű, kifogástalan, sötére opposszum férfi bunda eladó. Tel.: 205—165. Kresz G. 26.

Női bőhátú fekete télikabát olcsón eladó, 181—146. Váci-utca 17. Pétersznė.

Százszázalékos gyapjú fekete télikabátszövet elsőrendű béléssel eladó. Hétköznap 18—19. Üllői-út 66/B.I. V. 1.

Egy kifogástalan irhabéléses kocsibunda olcsón eladó. Kovács, Pannónia 18.

Müller
SZŰCS
alakit javit
Petőfi Sándor-u. 6. II. emelet.

Irhabundáját bővíti, hosszabbítja, tökéletesen átszabja, tisztítja Komor szűcs, Kecskeméti-utca 15.

Fekete téli kordbársony köpeny eladó. VII. Szövetség-u. 27. I. 1. Délelőtt 8—12-ig.

Kifogástalan szilbunda eladó. II. Jurányi-u. 9. III. 3.

JÁRMŰ

Egy darab nagy teherbírású kocsit megvételre keresünk. Üzletépítési és Berendező Vállalat. Budapest, IX. Máriássy-u. 4—6. Telefon: 141—650.

175 kcm Istros csónakmotor eladó. Népsziget, Szikra csónakház, Réti.

Teher- és személy oldalkocsis motorkerékpárokat vásárolunk. Csillaghegyi Téglagyár.

Vennék prima versenykerékpárt szingóval. Kovács, Kispest, Deák Ferenc-u. 7. sz.

Betegtolókocsit, kerékpárt, oldalkocsit, utánfutót készít, javít Stefka, Rökk Szilárd-u. 23.

Használt triciklit jókarban veszünk. Budapest, Alkotmány-u. 29. 127—240 (112 mellék) Demeter.

20 mázsa teherbírású, lőfogatú, golyóscsapágyas, fúvottgumis stráfkocsi, prima állapotban eladó Kőrösi János, Kiskunhalas, Harangos-tér 7.

Fehér mély gyermekkocsi eladó. Váci-út százötvenkilenc/A földszint negyvenkettő.

Négyszemélyes farmotoros eladó. Pesterzsébet, Hullám csónakház, Keszthelyi garázsmester. 497—127.

ÍRÓ SZÁMOLÓGÉP

Irógépet, számológépet vásárolunk. Universal Szövetkezet. VII. Hernád-utca 45. 429—343.

Irógép, számológép javítás, karbantartás Kovács irógépműszerész. Kertész-utca 46. Telefon: 428—141.

VARRÓGÉP

Varrógépek javítását vállalom. Bachrach műszerésznél, Dohány-utca 68. Körútnál. 223—866.

VARRÓGÉP-JAVÍTÁSOKAT
jótállással
Varrógépműszerészek
K. Sz.
Központja,
VIII. Rákóczi-út 73. sz.
Tel.: 138—449. 130—437
Fiók:
VII. Dohány-u 20. sz.
Tel.: 223—837.

Varrógép, Singer, súlylyesztős, eladó. Bérkocsis-utca 21, II. 16.

„Lada" gyártmányú süllyesztett szekrényes varrógép eladó. XIII. Dózsa György-út 124.

Singer süllyesztős varrógép eladó. Wesselényi-u. 13. szabóüzlet. (Hétfőtől.)

Eladó egy Singer süllyesztős varrógép, vasárnap egész nap. XII. Kapitány 2. I. 1.

Mindenféle ipari és különleges
VARRÓGÉPEKET,
motorokat és elektromos szabászollókat veszünk.
Varrógépműszerészek
KTSZ.,
Budapest, VIII.
Rákóczi-út 73. sz.

Jó állapotban kabinet varrógép eladó. Práter-u. 29/B. I. Kiss.

Varrógépet veszek, karikahajósat, háztartásit. Weiner, Amerikai-út 85. Telefon: 296—839.

Varrógép és szelon eladó. VII. Peterdy-utca 38. I. 2. Varga.

MŰSZER

Kvarclámpa, orvosi elektromos készülékek javítása. Szigony-u. 19. Zsellér.

Kvarclámpát, asztalit, váltóáramra, jó állapotban priváttól vennék. Pongrácznė, Váci-utca 19.

GÉP, SZERSZÁM

Diótörőde felszerelést vásárol „Szövetkezet 48266" jeligére a kiadóba.

PORELSZIVÓ
berendezést
(exhaustorokat)
motorral vagy anélkül
megvételre
keresünk.
26/5. Építőanyagellátó Vállalat,
Haris-köz 2. Telefon: 189—725. 189—615.

Union 100-as, vagy 120-as bolyhozógépet készpénzért sürgősen veszünk. Fonalhulladék Feldolgozó Vállalat, reggel 8—9-ig. Rétl. Telefon: 492—380. 492—161. Bp. IV. (Ujpest, Dugonich-u. 30—32.

6 hengeres Hanomag hengerfejet veszünk. 29/2 Út- és Vasútépítő Vállalat, Gépészet. V. Vigyázó Ferenc-u. 5. sz. Telefon: 121—955.

380 voltos váltóáramú elektromágnest keresünk megvételre, legalább 10 kg-os terhelésre. Ajánlatokat kérünk Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat, Budapest, IX. ker. Illatos-út 23. sz.

Keresünk megvételre szénа, szalma présgépet és alkatrészeket. Állami Kordélyos V. Anyagosztálya, Bpest, V. Báthori-utca 3. sz.

Gyalu-, maró-, fűrészgépet vásárolunk. Universál szövetkezet, VII. Hernád-utca 45.

Keresünk Worthington rendszerű gőztápszivattyút 1500 liter/óra, 10 atm. nyomás ellen. Budapesti Szerelő Vállalat, VII. Garay-u. 10. Telefon: 425—581.

RÉGI KÖNYVEK

Régi szőlészeti-borászati hazai-külföldi szakkönyveket, folyóiratokat keresünk. Árajánlatok: Budapest VIII., Makarenkó-utca 17. Garamvölgyi.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Kerítéshez ötven új vasbetonoszlop eladó. Hétköznap kilencig kettőig, XII. Deresút 3/b.

Eperrendű koszorúkő 2 forint kilogrammja. Ács Györgynél, Veszprém megye, Rezi.

6 személyes ezüst étkészlet eladó. Orczy-út 10. IV. 42.

Keresünk megvételre: Nagyméretű csuklós tekamit zsírozó pumpát, nagyméretű elektromos, vagy gázhűtőszekrényt, stráfkocsit, páncél iratszekrényt, különféle irodabútort, fogaskerék szivattyút. Pécsi Kokszművek kirendeltsége, Bpest, Józsefvárosi p. u. X. kapu. Telefon: 130—288.

Lampart fürdőkád új, eladó. XIV. Fürész-u. 27. vasárnap 8—13-ig, 44-es villamossal.

Tizenkétszemélyes ezüst étkészlet eladó. Délután 5-től, Fadrusz-u. 32. Póris. 463—166.

Fürdőkád és vörösréz henger eladó. Kerepesi-út 1. VIII. épület földszint 3.

Vörösréz fürdőkályha, réz csapteleppel eladó. Pannonia-utca 24. V. 1.

Zephir kályha 12 lyukkal eladó. Szemlynök-u. 25. Házfelügyelőnél.

Használt munkadarab ellenőrző bélyegzőórákat, egy drb. 1—2 tonnás használt vasmérleget veszünk. V. sz. Autójavító, Bpest XIII., Lehel-u. 66.

Két fotel, függöny, férfiöltöny, gramofonlemez eladó. Acél-utca 3. IV. 3. Honvéd színház mellett. Vermes.

Nádbetétes kertiernyőket, akár roncsot is, náddarabokat, nádhulladékot veszek. Cím: Krizsán, XIV. Francia-út 46.

Herendi étkészlet, ezüst tárgyak eladók. Lenin-körút 56. III. 14. 3—6 óráig.

Eladó Meridor kötőkészülék, sport gyermekkocsi, Telefunken rádió. Paulay Ede-u. 1. Papp.

KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROL a MŰSZAKI BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ
tizedesmérlegeket, kályhákat, sonkavágókat, asztalos gyalupadokat, csigasorokat.
Budapest, Sztálin-út 28. Telefon: 123—894.

Ezüsttálca, donányzódoboz, cukortartó, cigarettatárca, ajándéktárgyak. Hungária-körút 111/a. I. 3. Thököly-útnál.

3 drb. 1.80x1.80 m méretű idomvasablak eladó. II. Törökvész-út 102.

Kisméretű páncélszekrény eladó. Érdeklődni lehet Bajcsy-Zs.-út 57. sz. porta.

Műbútor ebédlő, székek, vaságy, cserépkályha, vaskályha, akasztós szekrény, demijon, ruhaneműek eladók. Weisz, V. Báthory-u. 24.

Gázautogeizer, asmottbélésű vaskályha, hintaszék eladó. VII. Jósika-utca huszonhét, II. 13.

Eladó nagyméretű utazókosarak, 100x65x 65. XIV. Fogarasi-út 145/a.

Rézfüggönyrudat, vagy más fémcsövet vennék öt centiméter átmérővel. Altmann, Nagyenyed-utca 7.

Gamma, Bridge, vagy egyéb márkás öngyújtót keresek. Váci-utca 13. Trafik.

Zephir kályha, fehér, zománcozott, tizenkétcsöves, teljes jókarban eladó. VIII. Koltói A.-u. 36. Sipos.

Prima fafűtéses, hordozható cserépkályha, 2 csillár eladó. Érdeklődni 115—165. Pannónia 8.

Vennék üzemképes gázfrigidert, telefon reggel 8—9 között 364—273. Lóczy Lajos-utca 15.

American Heating kályha eladó. 114—719. Egész nap. Kiss József-utca 12.

Fafűtéses, 6 csöves Zephir kályha eladó. VI. Benczur-utca 37. fszt. 6.

Zománcozott gáztűzhely és 1 rezső butángázra is jó, eladó. Pestlőrinc, Vöröshadsereg-u. 504.

Villany hűtőszekrény 90 literes, kitűnő állapotban eladó. 5—6-ig, Németvölgyi-út 8. IV. 2.

Zephir kályha 8 csöves, fehérzománc. Honvéd-utca 18. I. 1.

ALBÉRLETI SZOBA

Egyedülálló főkönyvelő keres külön-bejáratú bútorozott szobát. Telefon: fél 9-től 15-ig 257—032. Budafoki-út 10/a.

Bútorozott (szépen berendezett) szobát keresek. Telefon: 224—262. Rózsa-u. 5.

Keresünk különbejáratú, bútorozott szobát, fürdőszoba, konyhahasználattal, két tanárnőnek. Értesítéseket Ljuljka Nyikolaj címére: VI. Benczur 28.

FÉRFI ÁLLÁS

Motoros kifutót azonnal felveszünk. Laboratóriumi Felszerelések Gyára, IX. Liliom-u. 46.

Üzemi szíjvarrót három szakmányba, valamint asztalost egy szakmányba felveszünk. Jelentkezni: Duna Selyemelőkészítő, XI. Ibrahim-u. 27. Személyzeti osztály.

Mezőgazd. szakiskolai vagy állatteny. technikumi végzettségű brigádvezetőket keres sertéstenyészete, illetőleg tehenészete részére a Nagygombosi Tangazdaság, Hatvan. Jelentkezés, önéletrajzot mellékelve, levélben.

Felveszünk:
kőműves,
ács,
állványozó
segédmunkás
férfi-női dolgozókat budapesti munkahelyre.
Vidéki dolgozók részére megfelelő szállást, étkezetést biztosítunk.
Jelentkezés: 23/2. Építőipari Vállalat, Bp. XIII. Rozsnyai-út 6.

Kőműves szakmunkásokat és segédmunkásokat, valamint építőiparban gyakoriott teljesítményelszámolót felvesz az É. M. 25/2. Építőipari Vállalat. Bp. XXI. (Csepel), Imre-tér 13. sz. Vidékiek részére szállást és kétszeri üzemi étkezést biztosít hozzájárulással. Havonta egyszeri hazautazási költséget megtérít.

Kálisz ismerettel rendelkező könyvelőt, gyakorlott anyagkönyvelőt, norma- és bérelszámolót keres budapesti vállalat. — Részletes önéletrajzok „Építőanyagipar" jeligére 112. posta 47-es postafiók címre küldendők.

A Zsiradékforgalmi vállalat segédmunkára felvesz férfiakat. Jelentkezni lehet Pesterzsébet, XX. Vágóhíd-u. 55. sz. alatt.

Azonnal felveszünk kőműveseket, segédmunkásokat a kőművesek mellé, valamint vagon- és kocsirakó férfi segédmunkásokat. Jelentkezés Bp. VIII. Asztalos Sándor-utca 12. Bp. Cementárugyári Vállalat.

Ácsokat,
asztalosokat,
vakpadlófektetésére
AZONNAL
felveszünk.
Segédmunkásokat
nehéz munkára vidékre is keresünk. Vidékieknek felvétel esetén útiköltség megtérítés.
Vidéken szállást és kosztpótlékot biztosítunk. 11/4. Épületburkoló Vállalat, Budapest, V. Tükör-utca 5. Telefon: 122—453, 124—791.

Felveszünk
gyakorlattal rendelkező automata és revolver esztergapad
beállítókat,
villanyszerelőket.
Cím: Orion Rádiógyár, Bp. X. Jászberényi-út 29.

Keresünk villanyszerelő, vízvezetékszerelő, tetőfedő és kályhás szakmunkásokat, 5. sz. Általános Segédipari V. Bp. XIII. Lehel-út 4/b.

Gépészmérnök, tervező technikusok jelentkezzenek felvételre, kik járműgyártásban tártasak. Ikarus Karosszéria és Járműgyár személyzeti osztályán. Mátyásföld, Margit-u. 2.

Segédmunkásokat
burgonyaválogatásra felveszünk.
Jelentkezés hétfőn, 12-én fél 8-tól Bp., VI. Liszt Ferenc-tér 4. sz. 3. sz. Zöldség-Gyümölcs Kiskereskedelmi Vállalat.

Berentei Központi
szénosztályozó gépszerelési munkához
segédmunkásokat
felveszünk
4—5 hónapi időtartamra.
Ingyenes szállást és napi háromszori bőséges élelmezést térítés ellenében biztosítunk. Jelentkezés Berentei Szolgáltató Vállalat. Bp. VI. Ankerköz 1. III. c. 21. Minden hétfőn 10—12-ig.

Vasrakodásra segédmunkásokat felvesz a Vas- és Fémhulladék Ipari V. Budapest, VII. Madách Imre-út 7.

50 év körüli férfit tricikli vezetésére és egyéb belső munkára felvesz Nőifehérneműkészítő Ksz. VIII. Farkas István-u. 5.

Vidéki vállalatok, szövetkezetek, tszcs-k (magánosok) budapesti ügyintézését, anyagbeszerzését szakértelemmel, olcsón vállalom. — László, Izabella-utca negyven.

Gazdasághoz értő nyugdíjast felveszek Budán. „Önéletrajz 29435" jelige a kiadóba.

Budapest területén most induló, 1954. év végéig tartó építkezésünkre
keresünk
kőműveseket és segédmunkásokat.
A munkahely villamos és autóbusz megállók tól 1 percnyire van. Ingyenes szállást, valamint jó étkezést biztosítunk 5.80 Ft-ért.
Jelentkezni lehet: É. M. 46/3. Építőipari Vállalat, Bp. XIII. ker. Jászai Mari-tér 6. sz. IV. emelet, munkaügyi osztályán.

Építkezéshez segédmunkásokat azonnal felvesz Ruggyantaárugyár, Kerepesi-út 17.

Hosszú gyakorlattal rendelkező karbantartó lakatosokat darukezelőket, akkumulátoros targoncavezetőket és villanyszerelőket keresünk. Cím: É. M. Vas. és Fémanyagellátó Vállalat, Bp. X. Jászberényi-út 38—50.

Autójavító Vállalat felvesz lakatost, lemezlakatost, segédmunkást, kazánfűtőt. Jelentkezés: Budapest, I., Batthyány-tér 6.

Az építészet bármely ágában szakmai, vagy adminisztratív képzettséggel bíró munkavállalókat keres a Velencei AG. Jelentkezéseket életrajzzal és képesítés feltüntetésével az alábbi címre kérjük: Velencei AG. Csirib-puszta — AGARD.

Férfi segédmunkásokat azonnal felvesz Épületelemgyár. Budapest XI. Budafoki-út 78. Vidékieknek korszerű szállás, 7.40 Ft-ért napi háromszori étkezés. Kulturális és sportlehetőségek biztosítva.

Vidéki vállalatoknak budapesti minden természetű ügyeinek elintézését vállalná nagy gyakorlatú rokkant mérnök; magas-, mélyépítési, gépészeti, autó, anyagbeszerzési ügyekben jártas. Iroda, telefon rendelkezésre áll. Választ Budafoki-út 41/B. II. 11/a.

Karbantartó
géplakatost
és vizsgázott
kazánfűtőt
azonnal
felveszünk.
Jelentkezni lehet Fonalkikészítőgyár, Budapest, XX. ker., Vágóhíd-utca 14.

Számológéppel, nyelvtudással, nyugdíjas könyvvizsgáló, organizátor, félnapos elfoglaltságot vállal. Tel.: 355—238. Fő 23.

Elhelyezkedne „intelligens" férfi bármilyen munkakörben. VII. Almássy-tér 17. fszt. 21.

Oldalkocsis motorkerékpárral rendelkezőt szövetkezeti tagnak felveszünk. A motorkerékpárt nem kell átadni. Universál Szövetkezet, VII. Hernád-utca 45.

Dél- és Szőlőipari Vállalat keres kazánfűtőket, kőműveseket, ácsokat és tetőfedő szakmunkásokat, azonnali belépésre. (Munkaruha biztosítva.) Budapest, IX. ker. Gubacsi-út 29. sz.

Energiamérnököt felvesz Csepeli Papírgyár XXI. Duna-utca 42.

BÁDOGOSOKAT
újonnan induló jégszekrénygyár állandó munkára
felvesz.
Belkereskedelmi Hűtőgépgyár, XIII. Dolmány-u. 7. Telefon: 404—947.

Traktorszerelőket keres a Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat Balassagyarmaton.

Oklevelés könyvvizsgáló számviteli-, terv-, statisztikai vonalon elhelyezkedne. Mandello, Pozsonyi-út 3.

Műanyag- és fémipari szakember (fröccsöntés, bakelit, szerszám- és gépkészítés) gyakorlott. Tudásának megfelelő állást vállalna. Bp. VI. Ankerköz 1. III. c. 21. Minden hétfőn 10—12-ig.

Elcserélem gázas házfelügyelőségem szobakonyhás kamrás lakásért. Párizsi-u. 7.

Vidéki műszerész, önállóan dolgozó, motor- és kerékpárműszerészt felvenne ellátással. (Budapesttől 40 km.) Csak jellemes és tökéletes szakmai képzettséggel rendelkező jelentkezzen. Kovács Gyula, Aszód, Kossuth-u. 7.

Üvegtechnikust (üvegfúvót) keresünk kitűnő gyakorlattal, vezető technikusi állásba. Debrecen, Kísérleti Fizikai Intézet, I. o. postafiók, 105.

Segédmunkásfelvétel Áger Vállalat 2. sz. raktára. Budapest, Horog-u. 4. Kőbányai Hízlaló állomás.

Elcserélem házfelügyelőségemet egy vagy kettőszobás komfortos lakásért. VII. Alpár-utca 3.

Vizsgázott gépészfűtőket és vizsga nélküli kazánfűtőket azonnali felvételre keresünk. Jelentkezés 8—9-ig. Minőségi Kelmefestő, Budapest, VII. Csányi-u. 10.

Cipész munkásokat felveszünk alja munkára, ugyanott kifutó felvételik. IX. ker. Cipőkészítő és javító szövetkezet. Soroksári-út 20.

Nagyobb teljesítményű oldalkocsis motorkerékpárral rendelkező küldöncöt felveszünk. Telefon: 127—240 (231 melléki). Soós Imre.

Gyakorlott és építőipari szakmában képzett
kalkulátort
(árelemző)
azonnal felvesz
az É. M. 32. sz. Állami Építőipari Tröszt kazincbarcikai központjába.
Lakást, fűtést, és világítást, valamint napi háromszori étkezést (Ft 8.40) biztosítunk. Minden második szombat szabad.
Részletes életrajzokat kérünk f. hó 14-ig beérkezőleg az É. M. 32. sz. Állami Építőipari Tröszt kalkulációs csoport, Kazincbarcika 1. Posta címre megküldeni.

Fémesiszolót tagként felveszünk. Gyermekkocsi Készítő KTSZ. Budapest, IX. Liliom-utca 8.

8-as kategóriájú művezetői vizsgával és gyakorlattal rendelkező esztergályos művezetői, üzemvezetői elhelyezkedést keres „hozzájárulással". Ujhelyi A. XIX. Bocskai-u. 3.

2—3 évi állami iparvállalati könyvelési gyakorlattal önálló könyvelőt keres belvárosi üzem. Életrajzot „Képesített oklevél" jeligére Felszabadulás-tér 1. Hirdetőbe.

Férfi segédmunkásokat azonnal felveszünk. Parafafeldolgozó Vállalat, Budapest, XIII. Gömb-u. 32.

Azonnali belépésre keresünk ÉPISZ-ben jártas perfekt Evolut kontírozó könyvelőt és építőipari számlázót. 5. sz. Általános Segédipari, Bp. XIII. Lehel-út 4/B.

Mérlegjavító lakatosokat és kosárfonókat felveszünk állandó munkára. Budapesti Szállítmányozási Vállalat, Bpest, V. ker. Marx-tér 7. Munkaügyi osztály.

Segédmunkásokat és szakmunkásokat a Mélyfúró Berendezések Gyára felvesz. X. Fertő-utca 8.

Segédmunkásokat keresünk anyagmozgatásra október 16-i belépésre. Jelentkezés munkakönyvvel reggel 8—4 óráig. Mirkőz ksz. X. Martinovics-tér 3.

Asztalosokat felvesz színházi üzem. VIII. Csokonai-u. 3.

Keresünk gyakorlattal rendelkező konfekciószabászt munkaruha, munkaköpeny szabásához. XXII. ker. Tanács Kézműipari Vállalat, Kossuth Lajos-utca 23.

Férfi
édesipari
szakmunkásokat
(cukorfőzőket, karamellakészítőket), valamint férfi
SEGÉDMUNKÁSOKAT
felvételre
KERESÜNK.
Jelentkezni lehet:
Budapesti Keksz. és Ostyagyár, Budapest, X. Ihász-utca 28.

Özdi és kazincbarcikai munkahelyünkre egy-egy vizsgázott traktorvezetőt azonnal felveszünk. Jelentkezés: É. M. 29/3. Csatorna- és Vízvezetéképítő V. Bpest, VII. Wesselényi-u. 4.

Oldalkocsis motorkerékpárral (O rendszámú) rendelkezőt szövetkezeti tagnak felvesz: Szövetkezet, VIII. Leonardo da Vinci-u. 14. sz. alatt.

KUTATÓINTÉZET KERES
elektronikában és mechanikában képzett
MÉRNÖKÖKET.
Ajánlatok életrajzzal „Önálló" jeligére Felszabadulás-tér 1. hirdetőbe küldendők.

Fűtőt Marabu VIII-as kazánhoz állandó (téli-nyári) munkára keresünk. Vízvezeték szerelő előnyben. „Életrajzot kérünk" jeligére kiadóba.

Vizsgázott fűtőket keres Ingatlankezelő Vállalat, Ferenc-krt. 19—21.

Vízszerelő szak- és segédmunkásokat, valamint teher oldalkocsival rendelkező motorkerékpáros szállítót felveszünk. XXI. Lakáskarbantartó K. T. Sz. XXI., Kossuth L.-u. 97.

Budapesti finommechanikai vállalat keres nagy gyakorlattal bíró anyagbeszerzőt azonnalra. Kimerítő életrajzot kérünk „Vasipari" jeligére.

Jól jövedelmező liftes közp. fűtéses I. házfelügyelőségemet elcseréléném 2 szobás összkomfortos lakásra. Sztálin-út 21.

Géplhurkolók gyakorlattal linksz és simagépekre felvétetnek. III. ker. Tanács Kézműipari Vállalata. III. ker. Kert-utca 3.

Eleseréléném háromemeletes, liftes házban házfelügyelőségemet félkomfortos lakással, hasonlóra. Gáz fontos. VI. Eötvös-u. 48.

Esztergályost, motortekercselő, szerszámkészítő szakmunkásokat, gyakorlott MEO-sokat keres az Autóalkatrészgyár, Cinkota, Pozsonyi-út 27.

Férfi segédmunkásokat felveszünk. Maszolaj Lardoline Vegyigyár, Budapest, XIV. Kerepesi-út 152.

ASZTALOSOKAT,
akik iparengedéllyel rendelkeznek,
vagy engedélyüket nemrég beszolgáltatták, felvesz szövetkezeti tagnak „Uj Élet Asztalos Ksz. IX. Tűzoltó-utca 13. T.: 333—393.

NŐI ÁLLÁS

Mindenes beteggondozónőt, erőset, bénához felveszek. Jelentkezés délután. Fő-utca 19. I. em. 5.

Dolgozó házaspár háztartásának vezetésére 3 kisgyermeke mellé anyahelyettest keres. Bejárónő van. Bp. II. Pesthidegkút, Csend-utca 4. 167—897.

Intelligens, nyugdíjas nő, betegeket ápolna csekély díjazásért. Mandl, VI. Ó-utca 11. fszt. 2.

Anyahelyettesnek 6 hónapostól főzéssel elmenne. Lenin-krt. 33. II. 10. Csak személyes megkeresést.

6—8—10 Sikkötőgéppel, Buksigéppel rendelkező kötöket bedolgozó munkára azonnal felvesz: Budapesti Ipari V. Fonalmentő részleg. XI. Bartók Béla-utca 21.

Csökkent munkaképességű sikkötő bedolgozókat, 8-as, 10-es géppel keres a XIV. ker. Tanács Kézműipari Váll. XIV. Varsó-utca 12.

Csakis teljesen perfekt gyors- és gépírónőt keres mielőbbi belépésre Finombőrök gyára, 492—534.

15-re megbízható, gyermekszerető háztartási alkalmazottat keresünk villalakáshoz. I., Szirtes-út 3/B. 239—920.

Főzőmindenest keresek budai családi házba négy felnőtthöz, jó fizetéssel. 162—570.

Nyugdíjas nőt háromtagú háztartásba családtagként keresek. VIII. József-utca 25., garázs.

Intelligens, komoly házvezetőnő, magányosnál, vidékre állást keres. „Szerény 26541" jeligére kiadóba.

Gyermekgondozónő fiatal házaspárhoz, egy gyermek mellé ajánlkozik, kisebb háztartás vezetését elvállalja. Fürst Sándor-utca 22. V. 1. Telefon: 310—033.

Jólelkű, egyedülálló bejárónő kétszemélyes háztartáshoz jelentkezzen, este 6-tól Kiss, Teleki Pál-u. 20.

Magánoshoz vagy két személyhez elhelyezkedne egyedülálló, nyugdíjas nő. „Állandó otthon 26542" főkiadóba.

Gyermekszerető főzőmindenest azonnalra felveszünk. Makkai, Nádor-u. 6., esti órákban.

Megbízható bejárónő ajánlkozik. Dalszínház utca 10. II. 6.

Bejáró takarítónőt azonnal felvesz dr. Hajós, Rákóczi-út 62. I. 1.

Gyermekszerető házvezetőnőt keres dolgozó házaspár. X. Kozlovszki-u. 5/B. Vasárnap 4—6-ig. Telefon: 146—719.

Bejárónő napokra is, legjobb referenciával állást vállal. Telefon: 221—391.

Háztartásom vezetésére idősebb bejárónőt keresek. Jelige „Gyermekszerető 26513" főkiadóba.

Intelligens, nyugdíjas nő 2 gyermekem mellé veszek bentlakással. Kisfaludy-u. 5. III. 7.

Főzőmindenest hosszú bizonyítvánnyal keres fogorvosnő. XIII. Sallai Imre-u. 28.

Piperevasalónő ajánlkozik házakhoz. Mindent vasal. Márványutca 23. házfelügyelőnél.

Gyermekszerető perfekt főzőnőt hosszú bizonyítvánnyal keresek. Gábor, Fő-u. 23. Tel.: 158—436.

Fiatal mindenest keresek orvoscsaládhoz. Telefon: 253—570. Bartók Béla-út 54.

Anyahelyettest keresek. Kisebb háztartási munkák elvégzésére is szükséges. Telefon (20—22 óra közt): 497—029.

Intelligens, fiatal, gyermekszerető, komoly anyahelyettest keresek, megbízható, pedáns egyenet. „Kifogástalan" jeligére kiadóba.

Önállóan főző mindenes felvétetik. Rózsa Ferenc-u. 27, II. 1. Erdős.

GYERMEKGONDOZÁS

Csecsemőt évesig bentlakással vagy csak nappalra gondozásra vállalok napos otthonomban. Gyermekszerető. VII. Síp-utca 10. II. 6.

Gyermek sétáltatást vállalok (volt Uj Lipótváros). 203—893, este 7-től.

6 hónaptól 6 éves korig gyermeket vállal rózsadombi jólfütött villaházában képesített gyermekgondozónő. Telefon: 159—707.

Dolgozó gyermekeit állandó gondoz

ABENDROTH ÉS FISCHER ANNIE BRAHMSOT JÁTSZIK

...A nappal egy világos éj;
Nem kék az ég, nem zöld az ág,
Menny, föld határán semmi kéj;
Csak sir az égbolt ezután
Örök unalmú lanyha cseppel,
Mig szétolvad... Jer Osszián
Ködös, homályos énekeddel.

Hives, borongó őszi este. Arany Jánost zümmögne most legszívesebben az ember. A zongoránál Fischer Annie ül behúnyt szemmel, úgy, ahogy megszoktuk. Valahol benn bizonyára egy különös fényforrás fluoreszkál ebben a törékeny, hajladozó nagy művésznőben. Így érzi, így látja az ember, amint néha-néha rátekint finom plasztikájú, opálosan világító arcára.

A karmesteri emelvényen ott áll az idős német mester, őszinte szeretettel várt vendégünk: Hermann Abendroth.

Brahmsot játszanak és nagyon-nagyon mélyen, ott, ahol muzsika és vers már nem válik külön egymástól, ezért zümmögnek elő Arany Jánosnak 1850-ben, a szabadságharc leveretése után írt sorai. Nem más a nappal sem itt, ebben a muzsikában, mint egy világos éj.

A nappal egy világos éj — ezzel a verssorral és az egész őszi versnek Ossziánt hívó hangulatával ér le az ember Brahms művészetének, a II. zongoraversenynek és a műsor második felében megszólaló I. Szimfóniának a múlt század utolsó negyede sajátos légkörében megérett problémáihoz. És ezen a lényeget megragadó egyetlen soron túl is mennyi hasonlóság van Brahms muzsikája és Arany idézett elégiája között. Szinte minden motívuma arra csábítja az embert, hogy a párhuzamot a legvégsőkig megvonja, még akkor is, ha tökéletesen tisztában van a különbségekkel.

Mit jelent Homéros Aranynál? Olyan világot, ahol felhőtlen az ég, mosolygó és síma a tenger arca, ahol kék fátyol lebeg messze bérc fokán, s »aranyhajó, mely futva szegdel bibor habot...« — és ahol »lantszóra lejt ifjú, leány...« »mert elnyomás, népszolgaság előttünk ismeretlenek«.

A költemény megírásának idején az álmok álma mindez immár, mert leverték a szabadságharcot. Szívszaggatóan messzire zuhantak mindazok az eszmények, melyek a homéri látomásokat még nem is oly régen a valóság hősi ígéretével töltötték meg. Jöjjön hát Osszián inkább!

A forma, a ritmus, a rímek muzsikája szinte semmit sem árulna el: klasszikusan kiegyensúlyozott minden. De ki ne hallaná meg a világos éjnek számító nappal tragikus, a teljes reménytelenség peremén járó feljajdulását a forma, a kompozíció homéri egyensúlya mögött?

És Brahms? Nála nem ugyanezt a homéri egyensúlyt találjuk, s ugyanakkor nem a tökéletes és tragikus ellenkezőjét a homéri álmoknak? Vajjon nem ezt a formákat szaggató, de formákba feszített, világos éjnek számító nappalt érezzük?

De igen. Nagy különbségek vannak ugyan Brahms és Arany János művészete között. A világos éjjé vált nappal tragikuma azonban ezen a ponton mindkettőjükben azonos.

Abendroth vezényel, Fischer Annie zongorázik, Brahmsot játszanak és Arany Jánoson keresztül olyan közel jön ez a tökéletesen előadott muzsika, ez az anyanyelvében súlyosan német muzsika hozzánk, magyarokhoz, amilyen közel talán még soha nem volt.

A *B-dur zongoraverseny* több mint versenymű. Technikailag olyan nehéz, hogy néhány részlete már-már a lejátszhatatlanság határát súrolja. Nem ez azonban a lényeges benne: nem ettől több, mint versenymű. Attól, hogy a zenekar és a szólóhangszer aránya, egymáshoz való megszokott viszonya eltolódik. Inkább szimfónia, súlyos, négytételes szimfónia ez már, amelyen belül a zongorának sajátos, lényegközlő szerep jut. A gyors első, a Scherzónak megfelelő második, az egyetlen poétikus témára épített Rondo, a harmadik és a kéttémájú negyedik tétel: az egész mű, óriási zenei feladat elé állítja mind a szólistát, mind pedig a dirigenst. Abendroth, Fischer Annie és a zenekar minden tagja (köztük olyan emlékezetes produkciót nyújtó művészek, mint a lassú tétel gordonka-szólóját játszó Dénes Vera) felejthetetlenül szép zenei élményben részesítették mindazokat, akik ezen az őszi estén magukévá tudtak tenni Brahms feloldhatatlan ellentmondásokkal terhes művészetének ezt a kétségtelenül legszebb alkotását.

Mindazokat, akik Arany János közvetítésével le tudtak jutni abba a világba, ahol a nappal már világos éj, de ahol az ember eszményeinek és hitének győzelme ígéretként mégis megmarad.

Abendrothnak anyanyelve ez a muzsika. Az, ahogyan a zenekar mondanivalóját egybeépítette Fischer Annie egyik legmagyszerűbb, legteljesebb előadóművészi alkotásával, az kettőjük egészen páratlan művészi együttműködését példázta. Abendroth részletezően pontos, de mindig a mondanivaló leglényegét megragadó, részletet és egészet egységbeforrasztó dirigensi teljesítménye ugyanúgy felejthetetlen marad, mint Fischer Annie utolérhetetlen, szinben, erőben, szenvedélyben gazdag, lenyűgöző játéka.

Brahms világa, életművének szinte minden problémája új megvilágításban tárul fel előttünk a műsor második felében, a zsúfoltságot, megrázóan világosságot, fényt kereső *I. szimfóniában*. Brahms szimfóniái közül ezt tekintjük az egyik legkeményebb karmesteri feladatnak. A feladat tökéletes megoldásán keresztül a legteljesebb örömmel mérhetjük le újból Abendroth ismert, kitűnő karmesteri képességeit. Gondos frazírozás, ugyancsak gondos, szinte pedánsan tiszta részletmunka és az egész szimfóniának átfogó, világos, szélessodrú felépítése jellemezte Abendroth dirigensi teljesítményét. Elég arra gondolni, hogyan találta meg mindjárt a mű elején azt a hangot, amely szilárd alapul szolgált a mű érzelmi, eszmei, formai és zenei egységének megteremtésére. Ennél a szimfóniánál ugyanis — éppen a zsúfoltság, a klasszikus kereteket szüntelenül ostromló, szélsőségesen szubjektív elemek következtében — állandóan fennáll az elpuhítás és a részletekrebontás veszélye. Abendroth világos mozdulatai fiú tükörként mutatták azt a belső biztonságot, amellyel ő a mű egészéhez nyúlt és lépésről lépésre vezette az Állami Hangversenyzenekart addig, ahol a zárórész c-moll fő tjának árnyai felszakadnak a kürt szavára és C-durban, óriási tendülettel elérkezik a győzelmet hirdető befejezés. Abendroth biztonsága érződött a zenekar kitűnő játékán is. A muzsikusok magukra találtak és az a folyamatos, Brahmsnál elengedhetetlen szabad muzsikálás, amely nemcsak hangulatot jelent, hanem eszmei mondanivalót is ad, tökéletesen megvalósult. (Néhány parányi részlethibától eltekintve, a zenekar valóban kiváló teljesítményt nyújtott. De mivel tökéletes volt a produkció, azért szükséges megemlítenünk például azt, hogy a kürtnek valamivel lágyabbnak kellett volna lennie a zárótétel bevezetésében. Forte, de espressivo!)

Arany János soraival kezdtük. Arany János sorai szólaltak meg Brahms muzsikájának, ennek a súlyosan német, problémákkal telített muzsikának mélyén. Nem véletlen ez.

Ez a hanyverseny méltó megnyitása volt a német kultúrhét zenei eseményeinek. A Zeneakadémia nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség ünneplése, szűnni nem akaró tapsa nemcsak a szereplő feledhetetlen élményt adó művészeknek szólt, hanem a német nép hatalmas, haladó kultúrájának is. És felemelő, újabb bizonysága volt a magyar és német nép kulturális kapcsolatokon keresztül is egyre erősödő őszinte barátságának. Talán ezért is nem véletlen az, hogy Arany Jánossal kezdtük.

Asztalos Sándor

AZ ÉLET SZOBRA

ADY ENDRE VÉLEMÉNYE »TÖBB KOMBINÁCIÓ FIGYELEMBEVÉTELÉRŐL«

1.

»Hol álljon? Ezt a szobrot nem fogják eldugni ‚parkok hűsébe', ‚árnyas fák alá'. Oh, az a sok buta esztétikus tradíció. Az anarchistáknak elsősorban az esztétika bácsijait kellene levegőbe röpíteniök. A világ megjavulna, ha nem volna benne annyi ízléstelenség. És hozzá: ízléstelenség az ízlés szent nevében...«

»Szobra nyüzsgő, zúgó életfolyók birkózó áradatában fog állni. Lármás, izzadt emberek, kopár házak, futó kocsik között... Bizonyos, hogy a zakatoló, láza teljességében zúgó élet egy piacára fog kerülni... Itt ad példát, itt árasztja az élet ragyogását majd a bronzszobor, ez élő szobor. Szimbóluma a modern élet igazságának... A lázas és zúgó élet monumentuma, az élet szobra, a bronz-valóság... A szobrok szobra, az élet szobra... Minden pillanatban várjuk, hogy most a megfeszülten gondolkozó ember hirtelen fölemelkedik s elvegyül az életbe, látni, futni, dolgozni, birkózni... Élni... Ezt mondja:

»— Követelem jogaim teljességét.«

Ady Endre „Az élet szobra" című cikke Rodin művéről, „A gondolkodó"-ról, a „Jövendő" 1904. július 24-i számában.

2.

»Az Ady-emlékműpályázat eredményeképpen Váradi Sándor szobrászművészt bízták meg az Ady-szobor elkészítésével. A szobor elhelyezéséről több kombináció figyelembevételével a napokban döntöttek: az emlékművet a Margitszigeten, a Casino mögötti területen állítják fel.«

Kommüniké Ady Endre szobrának felállításáról, a budapesti napilapok 1953. október 9-i számában.

3.

Szóval el akarják dugni, »parkok hűsébe«, »árnyas fák alá«. Mégpedig: »több kombináció figyelembevételével«.

4.

Ady Endre volt-e az a magyar költő, aki »a tölgyek alatt« szeretett volna pihenni, »hová nem hat el a város zaja, semmi«? Nem, ez a magyar költő Arany János volt.

Ez a *kombináció* tehát elesik.

Testvérgéniusza volt-e Ady Endre Arány Jánosnak, aki »a tölgyek alatt« a Margitszigeten szobrot kapott? Nem, Ady Endre inkább Petőfi Sándornak volt testvérgéniusza, akinek szobra a pesti Dunaparton áll.

Ez a *kombináció* tehát szintén elesik.

Valamely ismeretlen, műkedvelő versfaragó volt-e, aki költészetünkben az Élet nagybetűs írásmódját meghonosította, aki az Élet költője volt, s aki az Élet szobrának »parkok hűse« és »árnyas fák« helyett a város munkás életének kellősközepén követelt helyet? Nem, ez a költő Ady Endre volt.

Ez a *kombináció* tehát nemkülönben elesik.

Krúdy Gyulának, vagy esetleg tán már Szép Ernőnek készül most szobrot állítani, stílusos és megfelelő helyen, a különben kiérdemelt nemzeti kegyelet? Nem, egyelőre Ady Endre szobráról s az ő szobrának stílusos és megfelelő elhelyezéséről van szó.

Elesik tehát ez a *kombináció* is.

Mikor József Attilának szobrot állítottak, hallatszottak-e hangok az ellen, hogy e szobrot Budapest egyik munkáslakónegyedében, »a város peremén«, nem pedig »parkok hűsében« s »árnyas fák alatt« helyezték el? Nem, ilyen hangok nem hallatszottak.

S ezzel megdől még egy *kombináció*.

Szól-e Ady Endrének valamely nagy és jellegzetes költeménye a Margitszigetről? Nem, a Margitszigetről csakis a *Szent Margit legendája* című Ady-vers szól, mely halk és — kissé sanszonszerűen — finom, de a költőnek sem jellegzetes, sem legjava terméséhez nem tartozik. Szorgos kutatás még *A Duna vallomása* című s valóban nagy Ady-versben találhat egyetlen utalást a Margitszigetre; ez az utalás azonban mellékes és a szöveg szerint is csak esetleges; következtetni belőle csupán annyit lehet, amire a szöveg fel is hatalmaz, hogy a költő legfeljebb pár üveg borra járt ki olykor a szigetre.

Megint egy megdőlt *kombináció*.

Lakott-e legalább Ady Endre a Margitszigeten? Nem, a Margitszigeten Ady nagy nemzedékének számos jelese lakott, csak éppen Ady Endre nem. Lakni Ady Endre a Dorottya-utca és a Vigadó-utca sarkán, a rég lebontott »Magyar király«-szállóban lakott, amelynek helyén ma a belkereskedelmi minisztérium palotája áll, valamint a Newyork-palotával szemközti Meteor-szállóban, melynek épületében ma az állami nyugdíjpénztár hivataloskodik, továbbá a Városmajor-szanatóriumban; egyetlen főbérleti s egyben utolsó budapesti lakása a Veres Pálné-utca 6. számú házban volt, mindjárt a Felszabadulás-tér sarkánál. Lakott ezenkívül Ermindszenten, Debrecenben, Nagyváradon, Rómában a Via Vittorio Venetón, Párizsban a rue de Constantinople 15 s a rue de Lévis 92 szám alatt, meglakta fél Európát és fél Budapestet — csak épp a Margitszigetet nem lakta meg.

Ezzel már-már az utolsó *kombináció* dőlt meg.

Irodalmilag, politikailag, nemzetnevelési szempontból az-e a szoborállítás célja, hogy Ady Endre szobrának megpillantása, vagyis nagy költőnk művészkézzel megjelenített példája csak hetenként egyszer-kétszer s csak azokra hasson, akik üdülni, sportolni, szórakozni a szigetre járnak? Nem, a szoborállításnak — s kivált az Adyénak — irodalmi, politikai, nemzetnevelési célja az, hogy nagy költőnk példája, Ady Endre szobrának megpillantása minél többször s dolgozó népének minél több fiára s leányára hasson.

Megdőlvén pedig ez a *kombináció* is, kimerült minden kombináció, ami ilyenkor egyáltalán »figyelembe vehető«.

5.

Ezeken a hasábokon kétszer is javasoltuk, hogy Ady Endre szobrát a Werbőczy szobrának üres és Ady szoboralakját szinte hivogató talapzatára állítsák, a Felszabadulás-téren. Még csak nem is azért, mert a szomszédos Pázmány-szobor mellett a magyar géniusz *másik*, tökéletesen ellentétes és nekünk közelibb pólusát jelezné. Hanem egyrészt — *történelmileg* — azért, mert talapzatáról Werbőczyt azok az Ady-versek is nagyban lesegítették, melyek »híres Werbőczy úri pereputytyának« eltakarításában is segítségünkre voltak; másrészt — *irodalomtörténetileg* és *várostörténetileg* — azért, mert Ady egyetlen állandó pesti lakásának tőszomszédságában van; de — *nemzetnevelési szempontból* — azért is, mert Ady szobra, mely a Felszabadulás terére, Kossuth Lajosról, Petőfi Sándorról s a Szabadsajtóról elnevezett útvonalak találkozóhelyére nagyon is illenék, így valóban »a zakatoló, láza teljességében zúgó élet egy piacára« kerülne. (Odakerülne például akkor is, ha a volt Meteor-szálló elé, költői igazságszolgáltatással, Rákosi Jenő szobra helyébe kerülne...)

Am tegyék Ady szobrát *akárhová* — csak *oda*, csak a Szigetre ne!

Rónai Mihály András

A HÉT KÖNYVEI

SZIKRA KÖNYVKIADÓ

Kőszeg: Jugoszlávia a visszaállított kapitalizmus országa. 63 o. 3.— Ft.
A párt és pártépítés kérdései. 323 o. Kötve 18.— Ft.
Remizov—Mihajlov: Sárga szakszervezeti vezetők álarc nélkül. 83 o. 3.50 Ft.

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ

Arany János: Válogatott művei. III. kötet. Kisebb költemények. 440 o. Kötve 25.— Ft.
France Anatole: Jelenkori történet. (Regény.) 636 o. Kötve 40.— Ft.
Gábor Andor: Válogatott cikkek. 332 o. Kötve 24.— Ft.
Garetto: Fájdalom földje. Szicília. (Regény.) 168 o. 9.— Ft.
Goethe: Faust. I. rész. 226 o. Kötve 16.50 Ft.
Hugo Victor: Válogatott versei. 287 o. Kötve 33.— Ft.
Katona József: Válogatott művei. 443 o. Kötve 30.— Ft.
Kédros: Felséges nép. (Regény.) 221 o. Kötve 16.— Ft.
Zalka Máté: Doberdo. (Regény.) 302 o. Kötve 21.50 Ft.

IFJÚSÁGI KÖNYVKIADÓ

Thury Zsuzsa: A francia kislány. (Regény.) 262 o. Kötve 15.— Ft.

ÚJ MAGYAR KÖNYVKIADÓ

Sartakov: Kőalapzat. (Elbeszélések.) 268 o. Kötve 17.— Ft.

A KÖNYV SZERELMESE

A kaput Boris néni nyitja ki. Kockás kendője alól kibuggyan ősz haja és szives szavának jó falusi íze van.

— Tessék beljebb kerülni.

A Dunáról hűvös szél szabadult a falura, végigfut a Főutcán, a betonútról lesöpri a port, aztán bemenekül a mellékutcák házai közé. A vadgesztenyefák leveleit már megmarta az őszi rozsda. Jól esik ilyenkor a konyhában, a tűzhely hamvadó parázsa mellett elüldögélni. A lócán Herget József ül, Boris néni férje. Pipája ferdén lóg szájában és pillantása is oldalról esik a vendég felé.

— Könyvet hozott?

A kérdésben gyanakodás és rosszallás keveredik. Negyven esztendeje tartó házasságukban csak a könyvre volt féltékeny Herget Józsi bácsi.

— Az az élete, a betű, ha hajnalban elfújtam a lámpát, akkor olyan keservesen rítt, mint egy gyerek.

Ez persze régen volt. Negyven esztendeje. Azóta és annak előtte sok minden történt, amíg Boris néni találkozott a könyvvel.

Hogy hol lobbant fel ez a szenvedély, azt nem lehet pontosan tudni. Talán ötvenöt esztendővel ezelőtt Bajóton, a Cservölgyben, amikor Metternich hercegnő birtokán szedte a markot és rongyosszélű újságpapírt sodort arra a szél. Híreket hozott a szél, távoli országokról, idegen emberek életéről. Lehet, hogy ekkor, de az is lehetséges, hogy jóval előbb, már első elemista korában szegődött mellé elválhatatlan útitársul a nyomtatott betű.

Józsi bácsi kissé rosszalólag ráhagyja: — Ez bizony mindent elolvasott.

Aztán újra felidézi a negyven év előtti családi jelenetet.

— 1913-ban történt. Reggel háromkor felébredek és még ég a petróleumlámpa. Ez még mindig olvasott. Nagyon megharagudtam. Elfújtam a lámpát, ő meg ríva fakadt...

És Boris néni hozzáteszi: — Még emlékszem a könyv címére. Asszony, vagy leány. Ha jól tudom, Croker írta. Szentimentális ostobaság. De akkor nagyon tetszett. Könyv volt, nyomtatott betű.

A városban aztán közelebb került a könyvhöz. Mert Boris néni télen szolgált és csak nyárra ment haza kapálni, markot szedni.

— Amikor a városban szolgáltam, gyakran beleszóltam az urak beszédjébe, ha könyvről volt szó.

— No lám — mondogatták —, mi mindenre képes az ilyen paraszt cselédlány... Pedig, akkoriban még azt sem tudtam, mi a különbség a jó és rossz könyv között. Tömegivel faltam a ponyvát.

Így vándorolt az évtizedek országútján Herget József és Herget Józsefné, amíg 1945-ben Tát községbe érkeztek.

— Itt már akkor megalakult a községi könyvtár...

Ezt úgy mondja Boris néni, mint aki hosszú, fáradságos utazás után megpihenhetett.

— Később már a téeszcsének is lett könyvtára. Elolvastam Gergely Sándor Dózsa-regényét, Szabó Pál, Veres Péter könyveit. Olvastam Zola Germinalját, Nyikolajeva Aratását, Mikszáthot, Móriczot, jó irodalmat. Nem lehet azt egyszeriben felsorolni. De meg kellene mondani az íróknak, hogy a bajokról is írjanak. Keserűség és öröm együtt, így igazi az élet.

Boris néni úgy van valahogy a sok olvasással, hogy szeretné, ha abból a sok jóból és szépből, amit magába szívott, másnak is adhatna.

— Télen tollfosztáskor könyvekről beszélek az asszonyoknak. Azt mondja az egyik, hogy ő legjobban szereti a Genovéva történetét. Az öregek talán még emlékeznek erre a könyvre. Sorozatos füzetekben jelent meg és ügynökök jártak vele faluról falura. Azt mondja ez az asszony, hogy ő még most is őrzi és olvasgatja Genovéva megható történetét. En meg csak nevettem, hogy akad még olyan ember is, aki ezt a bárgyú könyvet takargatja. Akkor én meséli kezdtem. Úgy ahogy fosztáskor szokás. Gárdonyi Géza Egri csillagok című könyvét kezdtem elbeszélni. Amikor abbahagytam, biztogattak: — Folytassa Boris néni... — Nem — mondtam én — ezt a Gárdonyi Géza jobban tudja elmesélni. Behoztam a könyvet, hogy felolvassam. Ennek nem örültek. Nem szeretik a felolvasást. — Miért? — kérdeztem. — Abból nem sokat lehet érteni. Kiderült, hogy a Feri gyerek, aki olvasni szokott nekik, összeolvasta a pontot a vesszővel, a kérdőjelet a felkiáltójellel. Nem csoda, ha nem szerették a felolvasást. A Feri gyereknek összefutott a szájában a szöveg... Azért én mégis megpróbáltam. És hajnalig is elhallgatták volna Dobó István és Bornemissza Gergely történetét.

Boris néni mindenütt ott van, ahol a kultúra, a tudomány levegőjéből szippantani lehet. Megnézi a kultúrcsoport előadásait, meghallgatja mások véleményét és elmondja a magáét is.

— Kellene egy olyan hivatásos színházi rendező, aki rendszeresen foglalkozik a kultúrcsoportial. A műsornak is változatosabbnak kellene lenni. Sok a hasonló jelenet.

Besey Gyula, a kultúrotthon igazgatója erről már mást is tud mondani:

— A táti színjátszócsoport egyike a legjobbaknak a megyében. A műsorunk kizárólag termelési problémákkal foglalkozó egyfelvonásosokból és jelenetekből áll. Mást is kellene adni — mert így lemorzsolódik nemcsak a közönség, de maga a színjátszó csoport is. Szeretnénk háromfelvonásos darabokat is játszani. A mi csoportunkkal meg lehetne oldani ezt a nagyobb feladatot is, de... de amikor az egyik esztergomi üzemi kultúrcsoport előadta a Csinom Palkót és a János vitézt, utána egy »kiértékelési értekezleten« a megyei tanács népművelési osztálya helytelennek, sőt reakciósnak találta ezt a kultúrprogrammot.

Ami azt illeti, ez alaposan »ki lett értékelve«.

Boris néni is szívesen látna más műsorpolitikát. A Falu Színház előadásait minden nap megnézné.

— Láttam Kaverin »Két kapitány« című darabját. Örül az ember lelke, ha látja. És a Tartuffel Milyen nagy író Molière!

Molière nagyságát Boris néni helyileg is bizonyítja.

— Nálunk, Táton is vannak ilyen áleszteskedők. Itt van például az András bácsi. Máskép beszél a tanácsban és máskép a földön. A tanácsban veri a mellét és mindenkinél jobb demokrata akar lenni. Egyszer — ez még márciusban történt — elkeseredve nézi az eget. — Nincs eső, nem lesz eső — sóhajtozott — rossz lesz a termés. Ver az isten, mert rosszak vagyunk. — Aztán minek magának a márciusi eső, András bácsi? — kérdeztem. — Ha lenne is, agyon kellene ütni minden cseppjét. És aztán miért lennénk rosszak? Lehet, hogy maga az, de én nem. Ilyen ember az András bácsi.

Molière háromszáz év távlatából Táton is jó munkát végzett. Könnyebben felismerik az András bácsikat.

Ha valaki Boris néni hatvanegy esztendejét csak vázlatosan is megismeri, menthetetlenül megkérdi tőle: — Mi lenne, ha most lenne 15 esztendős, a válasz egy pillanatig sem késik: — Csak odamennék, ahol sok, nagyon sok könyv van.

Józsi bácsi megrázza a fejét és kissé haragosan közbeszól

— Ez már nem lenne itt. Elvinnék a könyvek.

És titokban bizonyára örül, hogy Boris néni már nem 15 éves, mert negyvenévi házasság után mégis csak jó az öreg a háznál, még akkor is, ha örök és olthatatlan szerelme a könyv maradt.

Enczi Endre

Egy évvel eze
fel a második sz
ges holdat. A
cikkben méltatj
domány e kima
ményét. Kifejti
terséges hold
amely kezdetét jelenti a kozmikus térség meghódításának — kidomborította az élenjáró szovjet tudomány vezető szere-

let összes anyagához juttatta az emberiséget az eljövendő űrrepülés előkészítése szempontjából — hangsúlyozza a cikk.

Bombarobbanások kíséretében folyik az elnökválasztás Kubában

Havana, november 3.

Kubában ma fejeződik be az elnökválasztás, amelyen négy politikai párt indult. A *Haladó Akció Párt* — amelyet *Batista* jelenlegi elnök támogat — az 53 éves *Rivero Ajuero* volt miniszterelnököt állította jelöltjéül. Az alkotmány értelmében Batista csak nyolc év múltán pályázhat ismét az elnökségre.

Az elnökválasztást a *Fidel Castro* vezette felkelők élénk tevékenysége kíséri. Szombaton *Havannában*, a fővárosban *nyolc bomba robbant*. Ugyancsak szombaton *a tengerbe zuhant a kubai légiforgalmi társaság egy utasszállító repülőgépe*, a felkelők által ellenőrzött *Oriente* tartomány partvidékének közelében. A húsz utas közül csak hármat — köztük egy amerikai állampolgárt — tudtak megmenteni.

Az egyik megmenekült utas szerint *a repülőgépen több felkelő revolverrel kényszerítette a pilótát kényszerleszállás végrehajtására*, a gép azonban a rossz látási viszonyok miatt a repülőtértől négy kilométerre a tengerbe zuhant. A kubai felkelők egyik szóvivője Washingtonban *megcáfolta azt az állítást, hogy Fidel Castro haderői lennének felelősek a repülőgép-szerencsétlenségért.*

Váradi Sv.
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1958 NOV 4

Színészszobor a Lenin Kohászati Művekben

„Ifjú művészi nemzedék! Meglátogatlak téged ismét, Miként a sirnak vándor szelleme, Ki félben hagyta dolgát itt a földön...“ — így szól annak a nagy színésznek verse a színművészetről, akinek szobrát november 2-án, vasárnap délelőtt felavatták a diósgyőrvasgyári művelődési otthon előtti parkban. *Egressy Gáborról* van szó, aki ma 150 éve született. A szobor *Váradi Sándor* műve.

Egressy Gábor, aki színlapok írásával kezdte pályáját, festéket tört a díszítőnek, lámpagyújtó volt, másolta a darabokat, mint táncos és szabó is működött egy ideig, majd súgó és díszletező lett. Később színész az első nagy nemzedékben, Kántornéval, Dérynével, színész a Nemzeti Színház megnyitó előadásán.

Egressy Gábor a nagy Shakespeare-művész, Petőfi barátja, 1848-ban méltóképpen vett részt a forradalomban. Szónokolt, kormánybiztos volt és katona is. Aztán menekülnie kellett. Bujdosó lett, hontalan. A színpadról letiltották, a haditörvényszék halálra ítélte. Visszahozta a honvágy, kegyelmet kapott. 1866. június 30-án súlyos betegség után felépett a Brankovics György című darabban. A harmadik felvonásban az egyik jelenetben Brankovics elé vezetik megvakított fiait. Az egyik fiút Egressy fia, *Egressy Árpád* játszotta. Utolsó szavai — szerepe szerint — atyjához ezek voltak: *„Atyám, soha nem látom többé fejedelmi arcodat.“* Aztán távozott.

Egressy ekkor hirtelen összeesett. A leeresztett függöny eltakarta őt a közönség szeme elöl. A haldokló nagy színészt arra a ravatalra tették, amelyen az utolsó jelenetben kellett volna kivinni a színpadról.

És most ott áll a szobra abban a városban, ahol iskolába járt, amelynek környékén született. *A város dolgozói a Hazafias Népfront kezdeményezésére közadakozásból emelték a szobrot!*

Kristóf Károly

HIREK

Egymástól független apró dolgok

Meghivót kézbesített a minap a posta, amelyben a „IV. Országos Miskolci Kiállitás" megnyitására invitáltak. Töprengtünk, vajon cukrászati, mezőgazdasági, háziipari, vagy miféle kiállitás lehet, mert a meghivó derék szövegezői, vagy elkészitői éppen ennek a közléséről feledkeztek meg. Ezer szerencse, hogy az utcán sokfelé látható a nagyon jólsikerült, izléses plakát, amely a „IV. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás"-ra hivja fel a figyelmet. A meghivó is alighanem ennek a megnyitására hivott.

*

Gyönyörű, modern óriás-konyhája van a Megyaszói Állami Gyermekotthonnak. A modern konyhagépek mellett azonban még használatban van az a hatalmas-méretű rakott tűzhely is, amelyet alighanem még báró Harkányi cselédsége használt. Nos, ez az öreg tűzhely becsülettel főzi az ételt az otthon kis lakóinak és nevelőinek is, de az öregségtől már összevissza repedezett a legfontosabb része, a plattnija. Az otthon illetékesei már lejárták a lábukat, de sehol nem tudnak megfelelő plattnit sem készen kapni, sem leöntetni, mert eltér a mai szabvány méretektől. Hovatovább baj lesz a főzéssel, ha nem akad Borsod megyében egy vasöntő üzem, ahol elkészítenék a szükséges méretű lapokat.

*

Ősz van. Hová lett a tarka virág a mezőkről? — kérdi a költő, és hová lett a bőven termett vöröshagyma a piacról, meg a boltokból — kérdik a háziasszonyok. A költő kérdése természetes és jogos, de a háziasszonyokét, jogos volta mellett, csak akkor tarthatjuk természetesnek, ha eszünkbe jut, hogy a rossz áruelosztás és szervezés folytán nem először jelentkezik hiánycikként olyan áru is, ami nem is hiánycikk.

(b)

IDŐJÁRÁS — A világon fellelhető szénkészlet

Mozik műsora

BÉKE. November 5-ig: Egy idegen telefonál. Amerikai film. Kezdés: 4, 6, 8 óra.

KOSSUTH. November 5-ig: Csendes Don II. rész. Szovjet film. Kezdés: fél 4, fél fél 8 óra.

TÁNCSICS. November 3—4: Telefonhivás egy idegentől. Amerikai film. Kezdés 5, 7 óra.

HIRADÓ. Nov. 4—5: Csendes Don. II. rész. Szovjet film. (10 óra). Kisfilmek: U magyar hiradó. Tengerész leszek. Uralt állam kultúremlékei. Kalotaszegi leány tánc. Vetítés: 12—2-ig, szerda: 12—3-ig.

ERKEL. November 6: Mindhalálig. Szovjet film. Kezdés: 5, 7 óra.

HEJŐCSABA. November 4: Róma nyilt város. Olasz film. Kezdés: 5, 7 óra.

DIÓSGYŐRI SÁGVÁRI. November Szállnak a darvak. Szovjet film. Kezdés 5, 7 óra.

DIÓSGYŐRI VÖRÖS CSILLAG. November 4—5: Elsőszámú közellenség. Francia film. Kezdés: 6 óra.

MŰVELŐDÉSI HÁZ. November 4—5 Kopogd le a fán. Amerikai film. Kezdés Kedd: 6, 8, szerda: 4, 6, 8 óra.

MISKOLC-TAPOLCA. November 5—6 Világos ablak. Csehszlovák film. Kezdés 6 óra.

PERECESBÁNYATELEP. November 6-7: 101-es sas. Román film. Kezdés: 5, péntek: 6 óra.

MISKOLCI NEMZETI SZINHÁZ

KAMARASZINHÁZ. (Déryné u. 5. sz. November 4—9: Dulszka asszony erkölcse (7). November 9-én 3 órakor: Svejk.

MŰVELŐDÉS HÁZA (Diósgyőrvasgyár) November 7—9: A bajadér (7).

TIT-HIREK

Verdi: Aida címmel november 4-én dé után fél 3 órai kezdettel Gárdus János tá nár tart ifjúsági előadást a Bartók Bé Művelődési Otthonban.

„Dunántuli tájak" címmel novembe 4-én este 6 órai kezdettel filmvetítéss egybekötött előadást rendez a TIT föld rajzi szakosztálya a Bartók Béla Művelő dési Otthon nagytermében. Előadó: d Peja Győző Kossuth-díjas gimn. igazgat a földrajztudományok kandidátusa. Minde érdeklődőt szeretettel vár a rendezőség.

A Nagy Októberi Szocialista

Miskolc ismét gazdagabb egy szoborral

Az Egressy-szobor felavatása a Művelődés Háza előtt

A szemerkélő esős idő ellenére forró hangulatú ünnepség zajlott le vasárnap délelőtt Diósgyőr-vasgyárban a Lenin Kohászati Művek Művelődés Háza előtti, utca felőli térségén. Itt állították fel Egressy Gábor, a nagynevű színész és szabadságharcos szobrát, amelyet Miskolc dolgozóinak áldozatkészségéből emeltek emlékezetére. Ennek a szobornak a felavatási ünnepségét tartották meg nagyszámú, lelkes közönség, párt- és állami szerveink vezetőinek és az alkotó szobrászművésznek, Váradi Sándor Munkácsy-díjasnak jelenlétében.

Az avató ünnepséget a Hazafias Népfront Miskolc városi bizottsága rendezte. A Himnusz elhangzása után a bizottság elnöke, Urbancsok Mihály elvtárs röviden, de annál lelkesebb szavakkal méltatta az ünnepi esemény jelentőségét és azt, hogy Miskolc népe ismét megmutatta, milyen szeretettel ápolja haladó nagyjaink emlékét, mennyire szívén viseli azoknak a múltbeli szerepét, akik életüket és munkájukat a szabadság, a kultúra és a nemzet felemelkedése szolgálatába állították. Kiemelte, hogy a szobor alkotója is miskolci származású művész, aki ezzel az alkotásával nagyban gyarapította eddigi művészi sikereit.

Ezután Koval Pál elvtárs, a miskolci pártbizottság első titkára tartotta meg avató beszédét. Ismertette Egressy Galambos Gábor dicsőséges pályafutását. Elmondotta, hogy az 1808-ban megyénkben született művész, aki a miskolci ref. lyceumban diákoskodott és mint diák már játszott a miskolci játékszín előadásain, hogyan indult el gazdag életpályájára. 1826-tól elkötelezi magát Thália nának, a magyar színjátszás úttörői közé áll. 1837 augusztusában, a budapesti Nemzeti Színház megnyitásán ő szavalta Vörösmarty „Árpád ébredése" című ünnepi játékának előjátékát, s 1844-ben szerződött végleg a Nemzeti Színházhoz. 1848-ban csatlakozott a márciusi ifjúság mozgalmához. Akkor már az egész országban ismerik a kitűnő színész nevét, ismerik nagyszerű munkáját, amelyet a magyar színjátszás nemzeti fejlődéséért kifejtett. A március 15-i eseményeknek egyik hőse volt Egressy. Este a Nemzeti Színházban ő játszotta a Bánk bán Peturját és szavalta el a közönség tomboló lelkesedésétől kísérve a Nemzeti Dalt.

Tagja lett a Honvédelmi Bizottmánynak. Kossuth Lajost elkíséri alföldi toborzó útjaira. 48 októberében már mint hadszervező kormánybiztos Szegeden dolgozik. Amikor Windischgraetz bevonul Pestre, Egressy szabad csapatokat szervez a Felvidéken. 500 partizánjával csodálatos hőstetteket hajtanak végre.

A szabadságharc bukása után halálra keresték Egressyt, aki Törökországba menekült. Egy év múlva visszatér, halálra ítélik. Kegyelmet kap, de a színjátszástól eltiltották. Később, 1865-től a színi képezdének tanára lett. 1866-ban megírta „A színészet könyve" című munkáját. Még ugyanabban az évben halt meg a Nemzeti Színház színpadán előadás alatt.

Egressy Gábor, a volt miskolci diák, a vándor színész, a honvédtoborzó, a kormánybiztos, a partizánvezér, a nemzet színművésze példaképünk nekünk is; mai embereknek, példaképünk mint szabadsághős és példaképünk mint író, mint ember. Pédaképe színészeinknek; a színészetet nevelő hivatásnak, nem olcsó mulattatásnak tekinti. ... Ezzel a mai ünnepélyes aktussal egyik adósságunkat rójuk le, amikor népünk haladó alakjai közt méltó helyre állítjuk Egressy Gábor alakját — fejezte be beszédét Koval elvtárs.

Majd a városi tanács és a város dolgozói nevében Fazekas László, a városi tanács megbízott vb. elnöke vette át az emlékművet.

Váradi Sándor

Első kép: A gyermekotthon előtt a

Várady Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP
1958 NOV 2

610

Képzőművészeti kiállítás és szoboravatás Miskolcon

A miskolci Herman Ottó Múzeumban holnap, vasárnap nyílik a IV. miskolci országos képzőművészeti kiállítás. Az ország képzőművészeinek több mint kétszáz olajfestményét és grafikai művét, továbbá csaknem harminc szobrát és kisplasztikáját mutatják be. A megnyitó ünnepségen átnyújtják a legjobban szereplő művészeknek Miskolc város nagydíját és a borsodi nagyüzemek által adományozott díjakat.

Ugyancsak vasárnap szobrot is avatnak Miskolcon. A II. kerületben leleplezik *Egressy Gábor* szobrát — *Várady Sándor* alkotását.

Váradi Sándor, szobrai

HORVÁTZSIDÁNY ÚJ SZOBRA

Váradi Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész új alkotása Horvátzsidány főutcáján kapott helyet. A művelődési ház előtt felállított háromalakos kompozíció a népek barátságát szimbolizálja abban a faluban, ahol magyarok, horvátok és németek élnek.

BARCS MAGDA
ÉS CZIKA LÁSZLÓ,
FÖLDI IMRE,
FRIEDMANN ENDRE,
MEZEY BÉLA, PINTÉR MÁRTA
(MTI FOTÓ) FELVÉTELEI

Új Tükör, Bp., 1986. okt. 16.

43.
XXIII/7

enaszeresen elme-
ilni, ügyelek pihe-
egfelelő arányára,
et is váltottam,
sendes helyen la-
ikai munkákat is
ház körül, és igyek-
yógyszerkihagyások
velni, ha úgy ér-
cs rá szükség. (A
tüneteket már ma-
elismerem.) Ezzel
g szexuális élete-
róbálom rendezni,
egyre több sikerrel.
summárum: las-
időleges visszaesé-
n mentes javulást
lyesnek tartja Ön

ideggondozói ke-
llt.

DR. B. P.

ezése

folytatására
ni

ıak, hogy Clifford kinevezése az Egyesült Államok elenlegi vietnami politikájának folytatására enged következtetni.

Makhusz–Riad találkozó

Kairó, január 20.

Ibrahim Makhusz szíriai miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter tegnap este Damaszkuszban megbeszélést folytatott a Szíriában tartózkodó Mahmud Riad egyiptomi külügyminiszterrel — közli a kairói rádió.

CIPŐHARISNYA

Széljegyzet

A és V

Ha valaki még mindig hajlamos lenne egyszerűsíteni világunk bonyolult eseményeit — elég elolvasnia a tegnapi újságokat. Az egyik oldalon szovjet kormánynyilatkozat, határozott figyelmeztetés Washingtonhoz, milyen súlyos következményekkel járhatnak Kambodzsa-ellenes támadásai. A másikon genfi tudósítás: a Szovjetunió és az Egyesült Államok, ha nem is közös, de azonos szövegű atomstop-javaslatot terjesztett elő a leszerelési konferencián.

Nem elég újságot olvasni — el kell olvasni minden oldalát...

Mi is tulajdonképpen az *atomsorompó* — szabatosan fogalmazva: az *atomfegyversorompó* lényege? Olyan szerződés, amellyel a nukleáris fegyverek birtokában levő hatalmak kötelezettséget vállalnak, hogy sem ilyen jellegű katonai eszközeiket, sem atomtitkaikat nem adják tovább. A nukleáris fegyverekkel nem rendelkező országok viszont eleve lemondanának az atomfegyverkezésről. *Mindezt megfelelő nemzetközi ellenőrzés és garanciarendszer biztosítaná olyképpen, hogy az atomerő valóban békés felhasználásában egyetlen országot sem korlátoznának.* Az előrejelzések szerint a világ államainak nagy többsége várhatólag csatlakozna ehhez a szerződéshez. (Nem mindenki, hogy csak a nagyhatalmakat említsük: Kína távolmaradása csaknem biztos, Franciaországé elképzelhető.)

Ha reális számadást csinálunk, *az atomsorompó*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1960 JAN 20
1021

Váradi Sándor

Dolgozó emberek között

Mint a mesében: ül az öregember a fantasztikus formájú fatönkön. Térdén vidám kis legényke, fiatal zöld hajtást szorongat. Mellettük tompa csillogás: az egymás mellé igazított két fejsze. A Favágók — *Xantus Gyula* festménye — maga a nyugalom. Az elvégzett munka nyugalma.

Az *Ernst Múzeumban* ma délben megnyílt kiállítás majd 400 festménye, grafikája, szobra fogalmazza láthatóvá mindazt, amit az *ember és munka* kapcsolata jelent. Erre utal a cím is: *Dolgozó emberek között*. Aki figyelemmel kísérte az azonos címmel eddig megrendezett kiállításokat, ezen a szám szerinti ötödiken a *tematikai és a formai gazdagodásnak* lehet tanúja. Természetesen ezúttal sincs szó egyenletes színvonalról, de a legjobb alkotások magas művészi fokon jelenítik meg a mai életet, a hétköznapokat, a munka és a pihenés pillanatait. Hogy mennyire vált sokrétűvé és gondolatgazdaggá a téma kibontása ezen a kiállításon, álljon itt néhány példa. *Kurucz D. István* két képe — Hortobágy, Aratás — a jellegzetes alföldi tájat és életet idézi meg, *Szinte Gábor* Házaspárja és *Konfár Gyula* Portréja az emberi arcokba sűríti egy-egy élet tartalmát. *Ék Sándor* Töprengője messze kitágítja a kiállítás címének gondolatát. *Szurcsik János* grafikai sorozata — Utazók, Ebédelők, Munkások — keményen, szépítés nélkül fogalmaz, *Raszler Károly* lapjai — Szobasarok, Délután, Szövőnő — az alkotó ember és a környezet harmóniáját sugallják.

Az első látogató Váradi Sándor Játék című szobra előtt

Ódry Színpad sz.: Vadkacsa

Élet és Tudomány

A TIT HETILAPJA
XIX. ÉVF. 26. SZÁM
1964. JÚNIUS 26.

A TARTALOMBÓL:

A hideg kémiája
Állatszobrok
Jó étvágyat üdülők
Bentonit, a hasznos sár
Matematika
A Szepesség
Távolságmérés a csillagászatban
A tigris, az ázsiai dzsungelek ura
A párizsi békekonferencia
A tudomány világa
50 évvel ezelőtt írta a . . .
Rejtvény

Főszerkesztő: Kocsis Ferenc
A szerkesztő bizottság elnöke: Csűrös Zoltán

A szerkesztő bizottság tagjai:
Ács Miklós, Ákos Károly, Bruzsa László, Fáth János, Fényes Imre, Futó József, Haraszty Árpád, Haraszti István, Harsányi István, Jantsky Béla, Jánossy Andor, Kulin György, Makkai László, Malán Mihály, Matolcsi János, Mihalik Sándor, Németh Béla, Öveges József, Székely Sándor, Szlameniczky István, Tangl Harald, Tarján Rezső, Tasnádi Kubacska András, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd

Kiadja: a Gondolat Könyv- és Lapkiadó és Terjesztő Vállalat, Budapest, VIII., Bródy Sándor utca 16. Felelős kiadó: Havas Ernő, a Gondolat Kiadó igazgatója. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi, Budapesten a kerületi kézbesítő postahivataloknál és a kézbesítőknél. Előfizetési díj negyedévre 19,50 Ft. Külföldiek a „Kultúra" Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalatnál (Budapest, 62. postafiók) vagy külföldi képviseleteinél és bizományosainál fizethetik elő.
Szerkesztőség:
Budapest, VII. Lenin körút 5. Tel.: 223-899
Kéziratokat nem őrzünk meg.
64.2578
Athenaeum Nyomda mélynyomása, Budapest
Felelős vezető: Soproni Béla igazgató
Index: 25.245

KISLEXIKON

*Cikkeinkben *-gal megjelöltük azokat a kifejezéseket, amelyek a Kislexikonban szerepelnek.*

EXTRAGALAXISok: a mi Tejútrendszerünkön (l. GALAXIS) kívüli, távoli csillagrendszerek. Az égbolton ködfoltokként jelennek meg; ilyen például az Andromeda köd, vagy a déli félgömbön a két Magellán felhő. Mai tudásunk szerint a mi Tejútrendszerünk a közeli ~okkal együtt egy nagyobb helyi rendszert alkot. A többi ~ok — amelyek ebbe a rendszerbe nem tartoznak bele — mind távolodnak tőlünk; távolodásuk sebessége arányos a tőlünk való távolságukkal.

GALAXIS, *Galaktika, Tejútrendszer*: az égbolton szabad szemmel és távcsővel megfigyelhető csillagok rendszere. A ~ba tartozik a Nap is. Szabad szemmel nézve a ~ viszonylag közelebbi csillagai alkotják a csillagképeket, távolabbi csillagai a Tejutat. Hozzátartozik a ~hoz a csillagok között szétszórt gáz- és poranyag is. — A ~ alakja közepén kidudorodó lapos koroghoz vagy lencséhez hasonlít. Belső szerkezete bonyolult, annyit azonban tudunk, hogy minden beletartozó égitest (idetértve a gáz- és porfelhőket is) kering a ~ középpontja körül.

IBOLYÁNTÚLI SUGÁRZÁS: olyan elektromágneses sugárzás, mely rezgésszámát tekintve közvetlenül a látható fény után következik. Szemünk azokat az elektromágneses hullámokat érzékeli látható fényként, amelyeknek másodpercenkénti rezgésszáma 385 és 835 billió ($3{,}85 \cdot 10^{14}$ és $8{,}35 \cdot 10^{14}$) között van. Az olyan fényt, amelynek rezgésszáma megközelíti a 835 billiót, ibolyaszínűnek látjuk; a 835 billiónál nagyobb rezgésszámú — már nem látható — sugárzást nevezzük ~nak (mintegy 3000 billióig). A napfény bőven tartalmaz ~t, és ennek rendkívül nagy a biológiai hatása. A pusztító erejű ~t a légrétegek elnyelik; a Föld felszínére érkező ~ hasznos, sőt szükséges az élethez. Télen a hiányzó ~t kvarclámpával pótolhatjuk.

METASTIBILIS állapotban az olyan anyag vagy anyagcsoport van, amely csak bizonyos hőmérsékleten (pontosabban: hőmérsékletig) marad meg változatlanul; ezen túlmelegedve energialeadás közben átalakul kisebb energiájú, tehát állandóbb anyaggá (vagy állandóbb állapotba kerül). Fizikailag ~ak a túltelített oldatok vagy folyadékok is; ezekben a legcsekélyebb külső hatásra megindul a kicsapódás, ill. a fagyás (és az ezt kísérő felmelegedés).

CÍMKÉPÜNK: Bikó — Várady Sándor alkotása. (Bojtár Ottó felvétele)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Vásady Sándor
ÉLET ÉS TUDOMÁNY
1964 JUN 26

Élet és Tudomány
A TIT HETILAPJA
XIX. ÉVF. 26. SZÁM
1964. JÚNIUS 26.
Ára 1,80 forint

1021

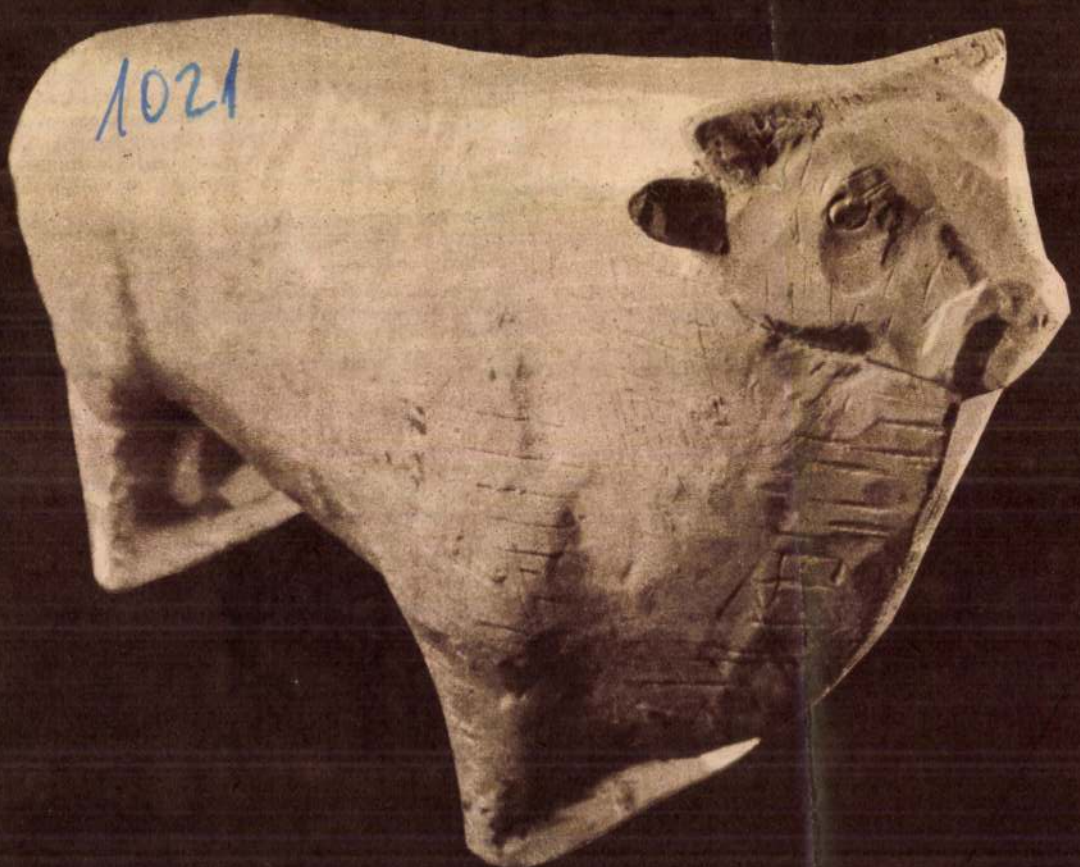

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Váradi Sándor

ESTI HIRLAP

1963 APR 11

□ VÁRADY SÁNDOR szobrászművész mondja: „Két munkám van az öntödében: a debreceni Kossuth Egyetem elé kerülő kétfigura, valamint egy kétalakos tornász-kompozíció, amelyet még az idén felállítanak az új, ózdi sporttelepen."

Ma délelőtt
az országgyűlés
ülésszaka. Az ülé
tek: *Apró Antal,*
Marosán György
Ferenc, Rónai S
gyi Miklós, az M
kai Bizottságának tagjai, *Czi-*
nége Lajos, Szirmai István, a
Politikai Bizottság póttagjai, s
a kormány tagjai. A diplomá-
ciai páholyokban a Budapestre
akkreditált diplomáciai képvi-
seletek vezetői és tagjai foglal-
tak helyet.

Pontosan tizenegy órakor
nyitotta meg az ülésszakot *Ró-*
nai Sándor, az országgyűlés
elnöke. Megemlékezett a leg-
utóbbi ülésszak óta elhunyt
dr. Huth Tivadar Baranya
megyei képviselőről, a Pécsi
Orvostudományi Egyetem volt
rektoráról, akit 1958-ban vá-

ranya megyei pótképviselő
hívta be az országgyűlés a *dr.*
Huth Tivadar elhunytával
megüresedett képviselői hely-
re.

Az országgyűlés ezután *jó-*
váhagyólag tudomásul vette
az Elnöki Tanács jelentését a
legutóbbi ülésszak óta hozott
törvényerejű rendeletekről,
majd *Rónai Sándor* javasla-
tára a következő napirendet
fogadta el a mostani ülésszak
napirendjéül:

1. Az 1961. évi állami
költségvetés végrehajtá-

Nyers Rezső beszé

átlagtól, ami ötéves tervünk
teljesítéséhez szükséges. Az
elmaradás azonban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Várady Sándor

ESTI HÍRLAP
1962 JUL 3

1021

SZOBROT IS ÉRHET BALESET

Sajnálatos műtárgy-baleset történt Várady Sándor Csokonai-szobrával, melyet a Magyar Képzőművészeti Kiállítás alkalmából állítottak ki a Műcsarnok melletti parkban. Elszállítása közben egy tehergépkocsi feldöntötte a szobrot, amely darabokra tört.

Várady Sándor

A VI. MISKOLCI ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS ANYAGÁBÓL

Miskolcon az idén is megnyílt a már hagyományos képzőművészeti tárlat. Sorrendben ez már a VI. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás.

Várady Sándor Leszerelést című szobra. A mű nyerte a Nehézszerszámgépgyár 2000 forintos díját.

Népszabadság
1960. XII. 11.

Várady Sándor

K

Várady Sándor (Ady-kút
Ady-uti
gimn. kertben

Vedres Márk (Béke-tér
Szalakos..
kompozíció

Ly szobrokat, emlékműveket
kap 1960-ban Bpest

Népszava

P

1959 nov. 26

Hausmann Alajos

U. 1503

— 230,— Ft-ig

— 32,— Ft-ig

— 18,30 Ft-ig

— 18,— Ft-ig

— 28,— Ft-ig

ik

kolába

BERKES GYULA
MÁV-nyugdíjas

52 éves korában, f. hó 25-én váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 31-én, hétfőn délután fél 2 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából a róm. kat. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Leiningen u. 11.

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Balmazújváros belterületén

vállal

gépi földmunkát.

Érdeklődni a tervgazdasági csoportnál. Debrecen, Széchenyi u. 46.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Várady Sándor

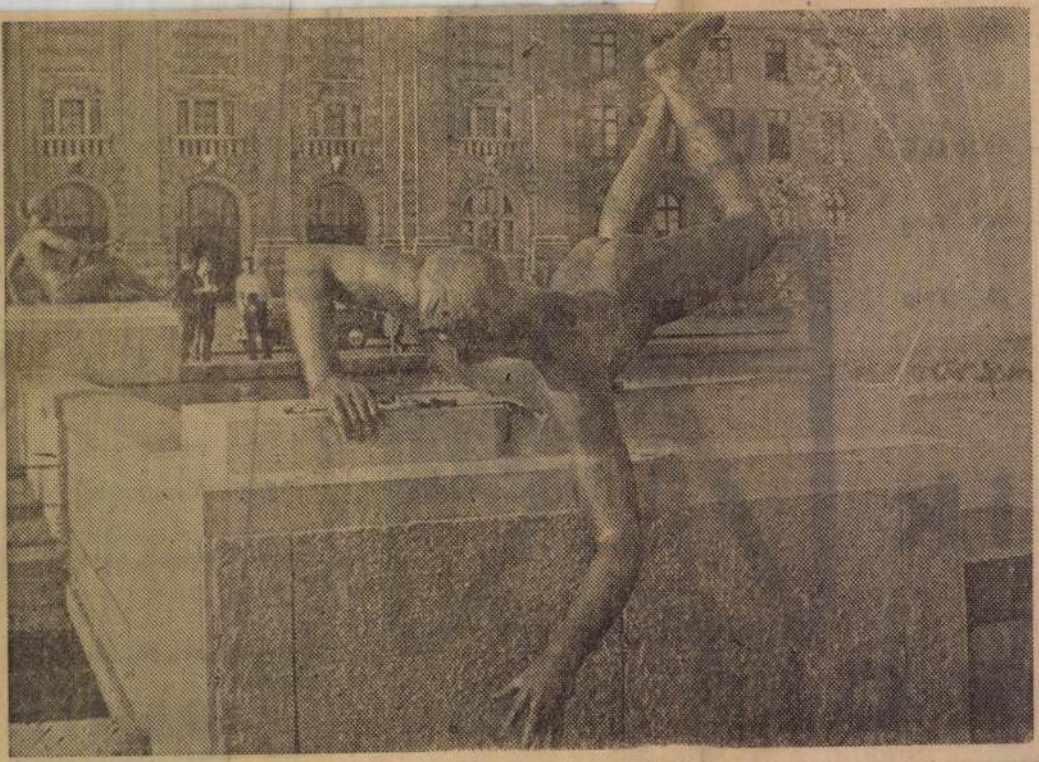

Várady Sándor alkotása

Hajdúböszörményi Népújság
1964 aug 20.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
HÉTFŐI HIREK
1963 MÁR 25

a bányákban. ... lágháború utá... 1948-ban a ... nyolc hétig ... sztrájkok *poli... tűek:*

a CGT hi... sztrájkot, t... ellen, hogy ... szorítja a ... kommunista ...

1951-ben a b... *biztosítási rendszerének megvédése* a tét, november 12-től 20-ig sztrájkolnak a bányászok, hogy visszaverjék a jogaik csorbítását célzó támadásokat. 1953-ban, az augusztusi általános sztrájkok hetei-

A bányászsztrájk jelentős mértékben járul hozzá a francia demokrácia helyreállításá és megújhodását célzó nép mozgalom előrehaladásához.

(Pálfy)

Bonni telefontudósítás:

Adenauerék külp... a „hideg szab...

Bonn, március 24.

Miután *Adenauer* kancellár ismét a Comói-tó partján üdül, Bonnban pillanatnyilag belpolitikai csend honol, s a politikai körök figyelme elsősorban a külpolitika felé terelődik. Különösen Washington felé tekintenek most a bonni politikusok, ahol, mint hírlik, a jövő héten ismét folytatódnak a nyugat-berlini kérdés rendezésére irányuló puhatolózó megbeszélések az amerikai külügyminiszter és a szovjet nagykövet között. A

egyesítése". Bonn ezzel a csa... lárd politikával *éveken ... félre tudta vezetni a nyugat... német közvélemény jó részé...* most már azonban polgári kö... rökben is egyre többen akad... nak, akik felismerik ennek ... propaganda-tézisnek alapve... tően hamis voltát. Legutób... például nagy feltűnést keltet... Nyugat-Berlinben az ismer... brit publicistának Sebastia... *Haffnernek* állásfoglalása (ak... eddig főleg éles kommunista... ellenes cikkeket írt a nyugat... német lapokban és így igazán...

1021

A VÍZBENYÚLÓ FIÚ

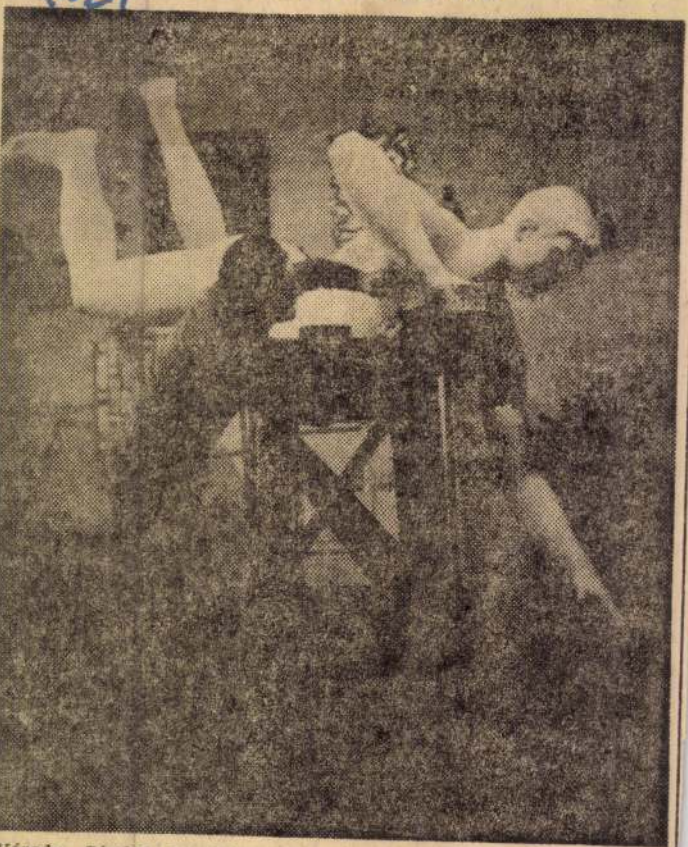

Várady Sándor Munkácsy-díjas szobrászművészünk már az utolsó simításokat végzi legújabb alkotása gipszöntvényén. A „Vízbenyúló fiú" a debreceni egyetem előtt levő szökőkút hat bronzalakjának egyike lesz. A gipsz-szobor rövidesen a bronzöntőbe kerül, Debrecenben pedig megkezdik a háromlépcsős szökőkút-medence építési munkáit. Ennek egyik párkányán hasal majd a szépvonalú, lendületes, mintegy három méter hosszú fiúalak. (Bojtár Ottó felv.)

ró akná
százaléke
ímet. A
ízása köz

Láczó József.

és a hatékonyság

hasznosítható értéke is arányosan növekedett volna. Országos probléma például a hústermelés gazdaságossága. S ma már számos vezető mezőgazdasági, állattenyésztési szakember kimondta: hiba volt *a szarvasmarhák számára „palotákat" építenünk*, a józan ésszel is ellenkezik,

A könnyűbetongyár esedékes rekonstrukciójánál már nem ez a felfogás uralkodik. És, ha a megyében most folyamatban levő, vagy kezdés előtt álló beruházásokra gondolunk, szintén kedvezőbb a kép. A Lenin Kohászati Művek épülő nemes acél-finomhengerműve, az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1971 JAN 6
ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Váradi Sándor

1021

Kompozíció

Váradi Sándor iparművész a most készülő kompozícióján az utolsó simításokat végzi.

Magyar Hirdető

tics, majd Nemes és Gál lövé
jelezte. A vendégek csak
14 (!) percben jutottak el el
ször a rudabányai kapu e
azonban Verebélyi 5 méter
fölé emelt. A 17. percben I
laticsot ketten is buktatták
16-oson belül. A megítélt bü

Értékes poniszerzes

EVTK—KMTK
2:2 (2:0).

Kazincbarcika, 800 néző. Vezette: Závodszki.

KMTK: Ambrus — Ködmön, Takács, Tóth B., Suscsák, Vécsei, Taliga, Poszuk, Erdősi, Balázs, Tordai. Edző: Papp József.

A vizes, csúszós talajon a vendégek kezdtek jobban, és már a 9. percben megszerezték a vezetést. Halter egy kipattanó labdát közvetlen közelről a hálóba továbbított. 0:1. A 20. percben jó bal oldali EVTK-támadás után a hazai védelem pillanatnyi megingását Fábián használta ki. 0:2. Szünet után hazai rohamokkal kezdődött a játék, gól azonban csak a 64. percben esett. Egy kezezés után büntetőrúgásból Suscsák talált a hálóba. 1:2. A 75. percben ismét Suscsák növelte a hazaiak góljainak számát: 30 méteres lövésével kiegyenlített. 2:2.

A hazaiak lelkes játékkal ellensúlyozták a kultúráltabban játszó vendégcsapat nagyobb technikai tudását. A KMTK-t csak a sorozatos játékvezetői tévedések fosztották meg a győzelemtől. Jók: Kiss, Kocsis, Halter, illetve Ködmön, Tóth B., Suscsák.

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Váradi Sándor

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021

A kezdeményező — Ózd szülötte

A kezdeményező Kucs Béla volt, Ózd város szülötte. A kiváló, Munkácsy-díjas szobrászművész ma Szentendrén él és alkot. Jeles művei többek között Pécsett, Budapesten, Tatabányán, Vácott és Komlón láthatók. Tervei alapján, a Szentendrei Városi Tanács támogatásával, egy parkban hozták létre a szabadtéri szoborműzeumot, amely a maga nemében egyedülálló az egész világon. Százötven szobor fogadja a látogatókat az ötholdas parkban, a sétányok mentén. A látási szempontból kedvezően elhelyezett padok, a megfelelő, az alkotásokhoz illő park-kultúra csak emeli a múzeum értékét.

Kucs Béla alkotásain kívü találkozhatunk itt Váradj Sándor Munkácsy-díjas szob rászművész két alkotásával Várady Sándor Miskolc váro szülötte, innen indult el, hog alkotásait Veszprémben, a fő városban és másutt bemutas sák, felállítsák.

Mi a jelentősége a szabad téri szobormúzeumnak? A hogy a látogatók egy helye gyönyörködhetnek az ország különböző városaiban felálli tott művek gipszmodelljeiber Nagy művészeti iskola e ahol a művészetkedvelők meg ismerkednek olyan szobrászo alkotásaival, mint Pátzay Pá Somogyi József és mások.

— *gáldonyi* —

MI

19

Várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, helyenként futó esővel, egy-két helyen esetleg hózáporral. Időnként megélénkülő északnyugati, északi szél. A hőmérséklet tovább csökken. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 7—12 fok között lesz.

A Nap kel 5 óra 34 perckor, és nyugszik 18 óra 06 perckor.
A Hold kel 23 óra 44 perckor, és nyugszik 6 óra 58 perckor.

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél csütörtökön +570 cm. (Apadó.)

RÁDIÓ

Kossuth

4.30 Hírek, időjárás. 4.33 Hajnaltól reggelig, zenés műsor. 5.00 Hírek, időjárás. 5.30 Reggeli krónika I. 5.44 Falurádió. 6.00 Hírek, időjárás. 6.30 Hírek, időjárás. 6.45 Hallgatóink figyelmébe. 7.00 Reggeli krónika I. 7.15 Körzeti időjárás. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek, időjárás. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Fúvószene táncritmusban. 8.30 Népek zenéjéből. 9.00 Hangos levél. 9.10 Magyar muzsika. 10.00 Hírek, időjárás. 15.00 Földes Andor Beethoven-műveket zongorázik. 15.40 Kolarádió. 11.35 Édes anyanyelvünk. 11.40 A Svájci Olasz Rádió énekkara énekel. 12.00 Déli krónika. Lottó. 12.20 Ki nyer ma? 12.30 Tánczenei koktél. 13.15 A Magyar Hanglemezgyártó Vállalat nótafelvételeiből. 13.45 Arcok — munka közben. 14.00 Róka Móka bábszínháza. 14.25 Fonótéka. 14.30 Diákszemmel a jövő iskolája. 15.00 Hírek, időjárás. 15.09 Földes Andor Beethoven-műveket zongorázik. 15.40 Negyedszázad távlatából. A Szabadság zászlaja alatt. 15.45 Kósa György, Kórusszvit Po-Csü Ji verseire. 16.00 A világgazdaság hírei. 16.05 Új hazában. 16.5 Hallgatóink figyelmébe. 17.00 Hírek, időjárás. 17.05 Külpolitika figyelő. 17.20 Jack Brymer klarinétozik. Solomon zongorázik. Közben: 17.52 Mikrofórum. 18.4 Tamás bátya kunyhója. 18.5 Hallgatóink figyelmébe. 19.00 Esti krónika. 19.25 Sporthíradó. 19.35 Pablo Casals gordonkázik. 19.51 Rádiószínház. A harmadik futó. 20.33 Pajkos diákok. 20.5 Hírek. 20.59 Kapcsoljuk a Szé kesfehérvári Vörösmarty Színház at. A Studió 11 nyilvános hangversenye. 22.00 Hírek, időjárás. 22.20 Nóták. 22.50 Meditáció. 23.00 Zenekari muzsika. 24.0 Hírek, időjárás. 0.10—0.25 Könyvünzene.

Petőfi

6.20 Torna. 6.30—8.05 Azonos a Kossuth-műsorral. 8.05 Zenekari muzsika. 8.50 Időszerű nemzetközi kérdések. 9.00 Ezeregy délelőtt. 10.00 A zene hullámhosszán. 11.47 Galambosi László Serfőző Simon és Ténagy Sándor versei. 12.00 Színes népi muzsika. 12.31 Schumann-művek. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00—18.00 Kettőtől hatig, mindenki kedvére. 18.00 Hírek, idő-

6 zongora ladó. Gogol

eladó. Szet u. 105.

n levő por-

2 db hízott sertés, 100 kg körüli eladó. Hatytyastelep, Vaskapu u. 30. sz. Érdeklődni szombaton egész nap.

Skoda 1202 Combi szc

4 hónapos éber házőrző kutya eladó. Nemestakács u. 9., emelet.

Volkswagen 1200 nagyablakos személygépkocsi igényesnek eladó. Dr. Árrendi Kossuth

Héthónapos német juhadó. Szege u. 3/b. E nap.

5 db héth malac elad

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 MÁR 27
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Váradi Sándor

Emléktábla-avatás

1021

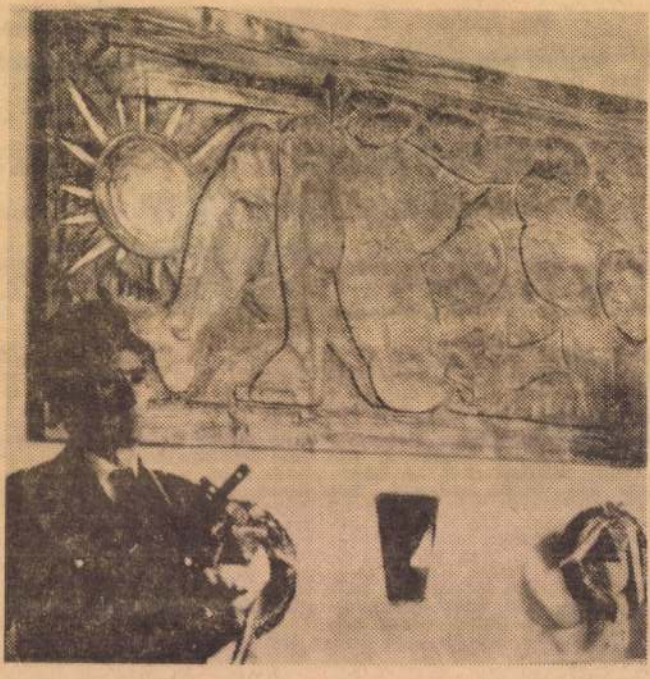

Tegnap a Csongrád megyei rendőr-főkapitányság épületében népi rendőrségünk helytállását kifejező *dombormüvet avattak*. Váradi Sándor szobrászművész alkotását. Az ünnepségen ott volt a hősi halált halt Börcsök András mórahalmi rendőr alhadnagy özvegye is.

Dr. Kovács Lajos, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője mondott avatóbeszédet. Ezután az emlékműnél elhelyezték az MSZMP Csongrád megyei bizottságának, a megyei tanácsnak, s a megyei rendőrkapitányságnak a koszorúit.

Az ünnepség *dr. Oskó* Lajosnak, a Csongrád megyei BM-szervek pártbizottsága titkárának zárszavaival, majd az Internacionálé hangjaival fejeződött be.

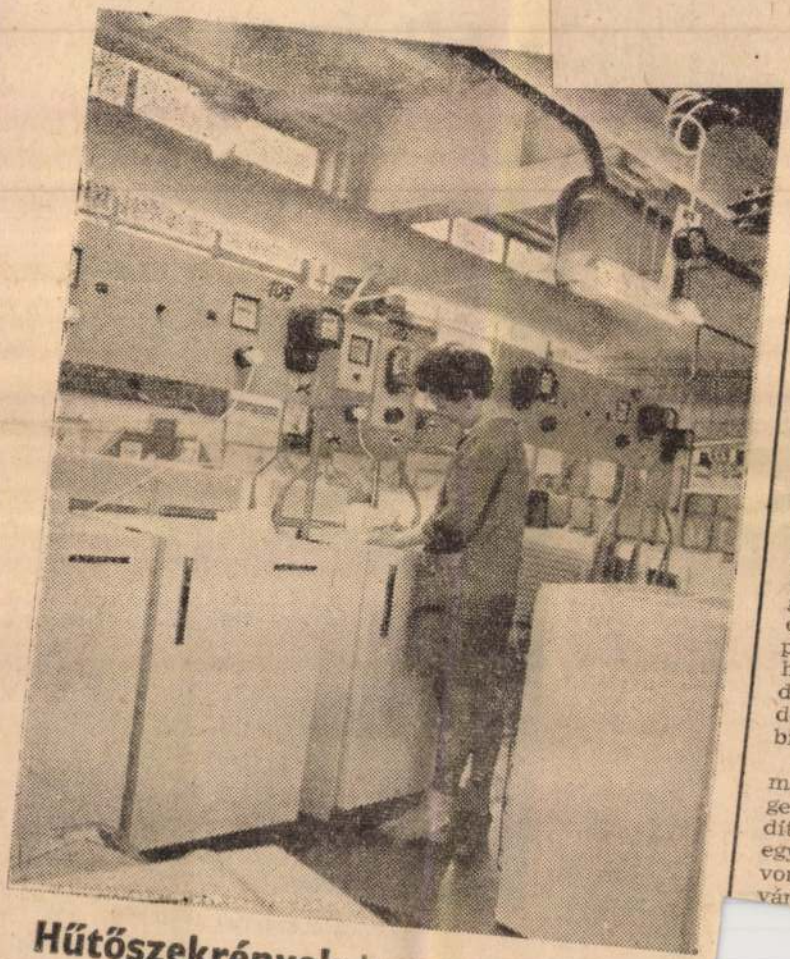

Hűtőszekrények Jászberényből

A Jászberényi Hűtőgépgyár harmadszor nyerte el a Minisztertanács, és a SZOT vörös vándorzászlaját. Az idén megpályázták a szocialista munka vállalata címet. A Heller—Forgó-féle hűtőelemek teljes

Két

Az évek óta gondot okozó — az okokat több ízben fejtegető érvek magyarázzák a gondok okát, — hús, azon belül is elsősorban a sertéshúsellátás javítására szá-

A rossz

Tapasztalt határőrtisztek mondják, a „forgalom" mindig pontosan jelzi, ha közeledik a bizonyítványosztás ideje az iskolában. Ilyenkor rendszerint feltűnik néhány csellengő gyerekember a határövezetben, akiknek szinte az orrukra van írva, miben törik a fejüket. Persze vannak „dörzsöltebbek" is — vagy legalábbis, akik annak hiszik magukat — ám határőreink és az őket segítő határ menti lakosság éberségét kijátszani roppant nehéz. A vállalkozások rendszerint már a kezdeti stádiumban kudarcba fulladnak, a világgá indulók a legtöbb esetben el sem jutnak a határig, ha pedig olyan szerencséjük van, hogy mégis sikerül, a modern technikai eszközökkel dolgozó határőrség hallatlan biztonsággal lefüleli őket.

Ahány eset, annyi kis dráma. A kihallgatások, beszélgetések során elmondott indítékoknak azonban van egy figyelemre méltó közös vonásuk: a rossz bizonyítvány, vagy a bukás rém

Varady Sandor

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG

Eger

1970 JUN 2-

1021

Várady Sándor 50 éves

A napokban ünnepelte 50. születésnapját Várady Sándor szobrászművész, az egri szovjet emlékmű alkotója. E megemlékezés célja, hogy mindenki, aki a Népkert árnyat adó gesztenyefái alatt sétálva megpillantja a szovjet katona szobrát, s önkéntelenül a Vörös Hadsereg áldozatos harcai jutnak eszébe, legalább egy gondolattal adózzék a művésznek, aki lehetővé tette számára az emlékezést.

Magának az alkotónak, Várady Sándornak is érdekes élménye fűződik Egerhez, illetve az itt felállított szobrához.

Mikor az avató ünnepség volt, Budapestről gépkocsival érkezett a helyszínre. Motorhiba miatt 10—15 percet késtek, s a szobornál a közönség már nagy érdeklődéssel várta a művész szobor avató beszédét. A plakátok ugyanis ezt hirdették: Várady Sándor viszont nem tudott róla. De hiába próbálta magyarázni, hogy ez lehetetlenség, egy művész nem avathatja saját szobrát. Megérkezése után ugyanis pillanatok múlva az ünneplő tömeg — iskolások, munkások, Eger dolgozóinak — körében állott a mikrofon előtt, mindenki nagy derültségére.

Egyetlen megoldás maradt számára: elmesélni a szobor történetét, a megalkotás gondolatától a felállításig. S mivel ez láthatóan tetszett a közönségnek, a szobor avatásáról végül mindenkinek jó emléke maradt.

Alkotásai az egész ország területén megtalálhatók: Ady, Bizet, Muszorgszkij Budapesten, Csokonai Debrecenben, Vénusz című szobra Leninvárosban. Egyik legújabb alkotása a soproni egyetem számára készített Haldokló szarvas.

Legkedvesebb szobrát nem nevezheti meg: számára mindig az a legkedvesebb, amely most készül, most foglalkoztatja, s alakul vésője, kalapácsa alatt.

De nem csak szobrait ismerjük. Dekoratív, nonfiguratív megoldásokat keres a grafika területén is. Grafikai lapjai között lapozgatva figuratív alkotásokra is bukkanunk. Ezek vonalvezetése, felépítése is éppen olyan egyéni, mint szobrainak alakjai, kompozíciói. Az életmű folytatását nagy érdeklődéssel várjuk.

Chikán Bálint

Haldokló szarvas (Sopron)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

REPERTOÁR A HOMLOKZATON

Részlet az Operaház „szoborgalériájából".

Nyolcvan esztendeje, hogy az ünnepi előadásra összegyűlt közönség először gyönyörködött a 3 300 000 forintot felemésztett Ybl-alkotás, a budapesti Opera épületében, s feszülten várta Erkel Sándor, az akkori igazgató karmesteri pálcájának első intését. Az épület frontján a hatodik emelet magasságában már akkor is ott csillogtak az operaköltészet mestereinek hatalmas szobrai: a repertoár tehát már az első előadás idején a homlokzatra került. A régi „szoborgalériában" ott láthattuk Pergolesi, Orlando di Lasso, Lully, Cherubini, Spontini, Haydn, Gluck, Mozart, Beethoven, Weber, Meyerbeer, Rossini, Wagner és mások képmásait.

A második világháborúban több találatot kapott az Operaház felső teraszának mellvédje, a szobrok is kibillentek helyükről, s veszélyességük miatt valamennyit el kellett távolítani. A felszabadulás után mindmáig készült felvételek és levelezőlapok — köztük híres fényképészünknek, Seidner Zoltánnak világotjárt képei — már ékességük nélkül ábrázolták Budapest egyik legszebb épületét, az Operaházat.

Az elmúlt esztendőkben a Műemléki Felügyelőség elhatározta, hogy ismét „régi helyükre" állíttatja a zene kőbe mintázott mestereit, s minthogy az Operaház repertoárja alaposan kibővült, új szoborsorozat készült. Művészeink legjobbjai vállalkoztak a megtisztelő feladat elvégzésére: Ispánky József, Győri Dezső, Marton László, Tar István, Mikus Sándor, Pátzai Pál, Várady Sándor és Antal Károly vésői nyomán két-két szobor készült a nagy magasságban lévő homlokzati sétány báboskorlátjára, ballusztrádjára. Ispánky készítette a sorozat Dalszínház utcai oldalának első figuráját, Monteverdit, Győri Dezső faragta Scharlattit és Gluckot, Marton pedig Mozartot és Beethovent. A Népköztársaság úti főbejárat fölötti fronton találjuk Rossinit és Donizettit (Tar István műve), majd Glinkát és Wagnert (Mikus Sándor alkotása), végül Verdit és Gounod-ot. Az utóbbiak Pátzai Pál művészetét dicsérik. A Hajós utcai beszöggelésben helyezték el Biset és Muszorgszkij (Váradi Sándor) Csajkovszkij és Moniusko (Antal Károly) szobrát. A sort a csehek nagy zeneköltője, Bedrich Smetana zárja. A szobor — akárcsak Monteverdié — Ispánky József Százados úti műterméből került a színház homlokzatára.

Minden bizonnyal lesznek majd zenekedvelők, akik kifogásolják egyik-másik új szobor jelenlétét. Az első Monteverdi bemutatóra — Poppea megkoronázása — csak ezután kerül sor. Scharlattinak és Glinkának van ugyan szobra, de alkotásaik nem szerepelnek az egyik budapesti operaház műsorán sem. Bizonyára szemet szúrt az is, hogy Mascagni, Johann és Richard Strauss, Goldmark Károly művei a színház állandó műsordarabjai közé tartoznak, s mégsem kerültek a homlokzatra. Nem jutott szobor például Puccininek, pedig hat műve — a Manon Lescaut, a Pillangókisasszony, a Bohémélet, a Tosca, a Turandot, és a Nyugat lánya — egyaránt siker zenekarnak, énekesnek, karmesternek. Nem akadt hely a magyar kapcsolataiért is annyira tisztelt Haydnnak, sőt büszkeségeinknek, Bartóknak és Kodálynak sem, pedig énekeseink, táncosaink és karmestereink az ő műveikkel vendégszerepelnek külföldön.

De tizenhat szoborban nem fér el az egész zenetörténelem.

Kép és szöveg:
Szüts István

AUTÓ ÉS AUTOG

avagy egy színésznő két szen

Négy éves kora óta tanul táncolni. Tizenhét éves kora óta színésznő. Énekelni nem

Párizsban — eldobtam oszkvában is. De itt min-g felvette valaki és vissza-ita a kezembe! Más. Télen zerettem volna lefénykéezni a Vörös teret — fehéren, hóborítottan. Soha nem került. Mire kivilágosodott és felkeltem, a tér mindig le volt takarítva. Apró szorgos gépek tisztították hajnaltól ezt a hatalmas teret!

Azt szeretném remélni, si-

tanult, nem is fog. „Elvesztené hangom az egyéniségét" — mondja.

Szereti a modern verseket, és ha ideje engedi, könnyű franciás ételeket készít ebédre. Rengeteg könyve van, Jókaitól Tenessee Williamsig.

— Korán kezdtem a munkát — az életet.

Géczy Dorottya a szenvedélyeket is korán kezdte. Persze ne gondojon itt senki italra, kártyára. Bár ami első szenvedélyét illeti, kerül annyiba, mint a lóverseny — ha nem többe.

— Tizenkilencéves koromban lettem autótulajdonos. Addig minden pénzemet, minden keresetemet félretettem.. Most egy kis Fiatom van. Nem is tudom, mi vonzott az autóban. Azt hiszem a gyorsaság igénye.

Van a Fészekben egy állandó asztaltársaságunk: Rátonyi Róberték, Fényes Szabolcsék, Romhányi József. Nemrég azt mondták, olyan vagyok mint egy nyúl. Rájukcsodálkoztam: Ilyen gyávának ismertek? Dehogy — válaszolták — csak mindig úgy rohansz azzal a kocsival...

— Hogyan lett autogramgyűjtő?

— Az autózás saját, „külön bejáratú" hobbym. Az autogramgyűjtés — öröklött szenvedély. Nagyanyámnak volt egy autogramos könyve. Olyan nagy régiek írtak bele, mint Jászai Mari — egy kedves kis verset is rögtönzött —, Csillag Anna... Édesanyám — aki maga is zongoraművész — folytatta a gyűjtést azután és vettem át.

— Bizonyosan sok érdekes embertől szerzett autogramot.

— „Saját szerzeményeim": Jean Marie Darré zongoraművésznő, Yves Montand, Simone Signoret, Arkagyij Rajkin, Juliette Greco...

— Mindegyikhez kedves emlék fűződhet — legalább a személyes találkozás élménye.

— Sokszor több is. Grecotól például elkértem két számát, két kedves sanzont, remélem el is fogja küldeni. De legkedvesebb autogramom Szjatoszlav Richateré. A nyáron Dubrovnikban voltunk, s megérkezés után megpillantottunk egy plakátot: Richter hangversenyét hirdette. Méghozzá aznap esté-

nézőtér
kel. Es
pulóver
fiatalok. Aki állóhelyet váltott, nyugodtan letelepedett a márványkőre. Én az első sor mellett álltam. Egyszer csak az első sorból felál egy komoly angol úr és átadja a helyét. Így néztem végig a csodálatos hangversenyt, a legelőkelőbb helyről... Nagyon szeretem a zongorajátékot.

— Zongorázik?

— Igen, ha anyámat meglátogatom, még ma is szíve-

sen leülök a zongora mellé...

— De adósunk még az autogram történetével.

— Nem volt nálam az autogramos könyv! Így azután a műsorral mentem oda Richterhez, elmondtam, hogy magyar színésznő vagyok. Szinte röstelltem magam, olyan kedvesen, olyan sokáig beszélt velem.

— Gyűjti a kortársak autogramját is?

— Hogyne. Van Ajtay Andorom és Gobbi Hildám...

T.

VÁRADY SÁNDOR

1920. május 29-én Miskolcon született. 1938—1944. között tanult a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Mesterei Sidló Ferenc, Szőnyi István és Medgyessy Ferenc voltak. Számos szobra áll köztereken (Budapest, Debrecen, Sopron, Székesfehérvár stb.). Kitüntették Munkácsy-díjjal.

Lakcím: Budapest VIII., Százados út 3—13.

Madarak, 1977, vörösréz, 245x75 cm

Magyar vonatkozású kiállítás Bp. 1978. V. 5-28. Műcsarnok

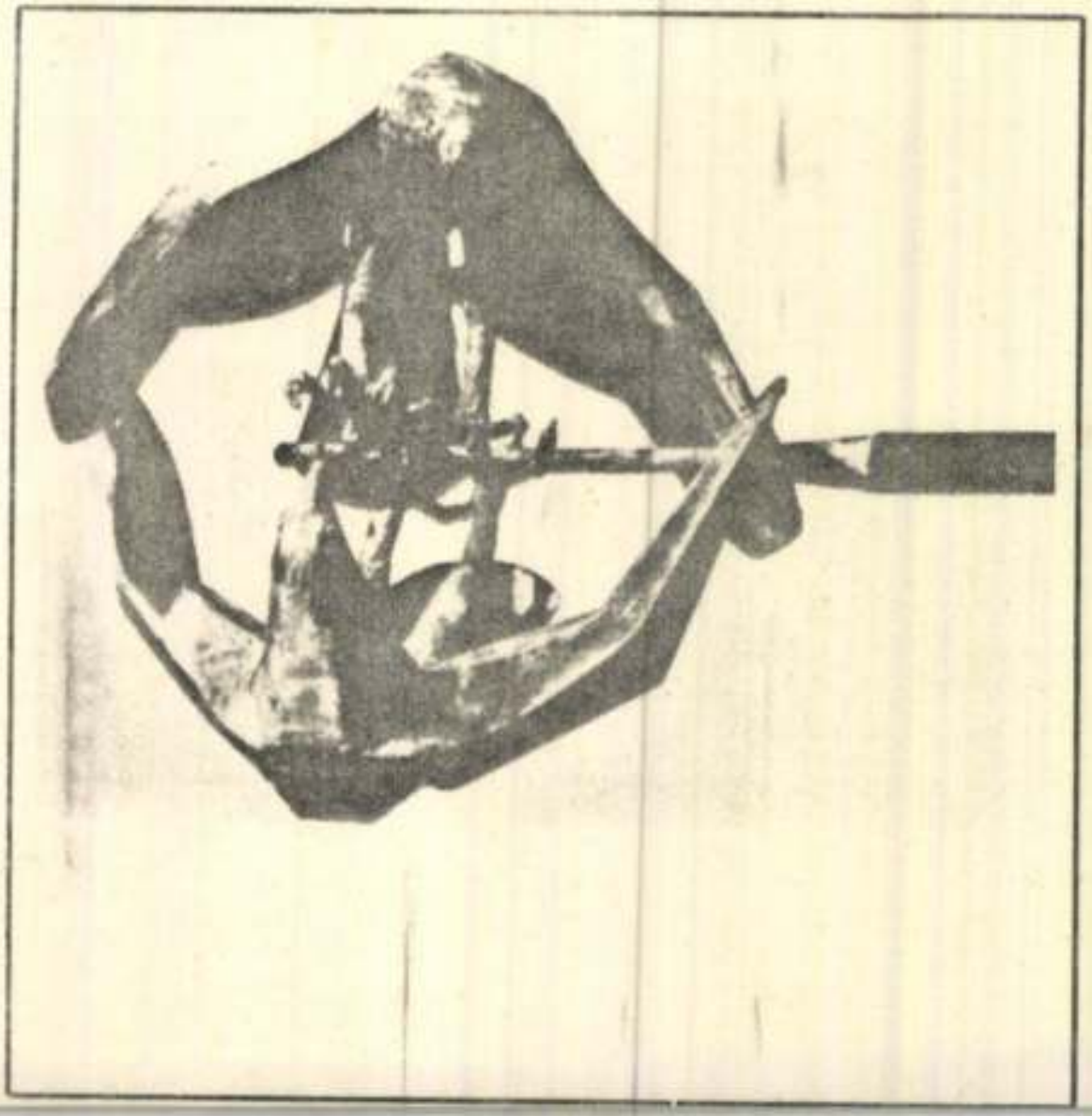

ánya.
nező-
i ta-
látás
ik 30
elő-
egy
ékkal

a jó
s az
rtják
ik, a
tétele

il já-
nehéz
il el-
na a
ad-
nem

kateruletto. ...
mondja, ilyen
ben, amely őt az
fogadta, s amely
összefogás erejét
nan érkezett is s
kap.

Igaz, van még
szépíteni való b
osztály revizora,
ness Lászlóné
azt az egyre
előforduló h
amit a munkáltatókkal
folytatnak a pontos és
gyors adatszolgáltatásért.
Mert a beteg dolgozó sor-
sa a kettős kapcsolat kor-
rektségétől is függ.

Baranyi Tibor, a szak-
szervezetek Győr-Sopron
megyei tanácsának titkára
azt mondta az igazgató-

hogy látható, észlelhető
módon segíthet az embe-
reken, az nehezen tudja
abbahagyni. Tudok olyan
ügyintézőt, aki kétszer
ment el tőlük nyugdíjba
és harmadszor is vissza-
tért dolgozni...

Szabó Iréne

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 ÁPR 1
NÉPSZAVA

Várady Sándor

1021

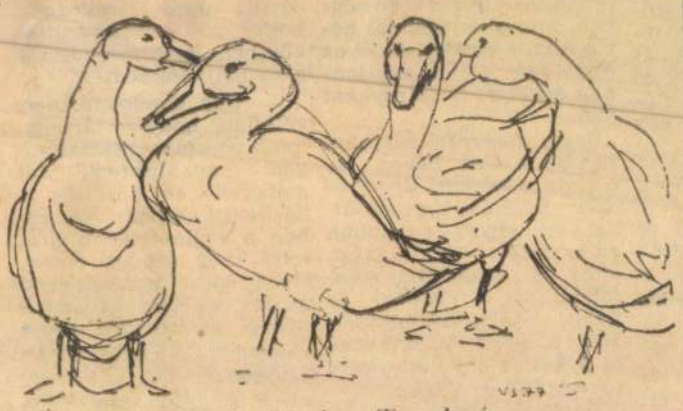

Várady Sándor: Tanulmány

Várady Sándor

Tanulmány

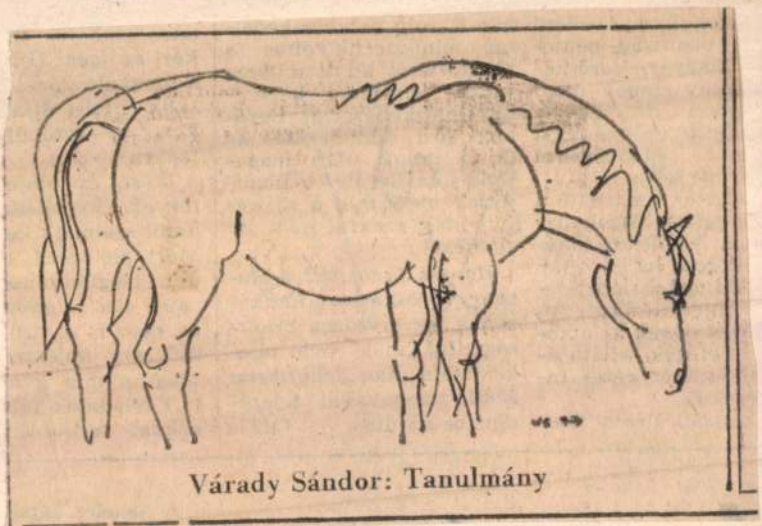

Várady Sándor: Tanulmány

Népszava, 1978. január 21.
6. oldal.

Várady Sándor

Tanulmány

Népszava, 1978. február 5.
8. oldal.

Várady Sándor:
Tanulmány

DÁMVAD — VÖRÖSRÉZBŐL

Váradi Sándor szobrászművész „Dámvad" szobrot mintázott Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készült nagyméretű alkotást a Budapesti Vadászati Világkiállításon mutatták be.

(MTI-foto: Szebellédy Géza felvétele. — KS)

1971 SEP 4

PETŐFI NÉPE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ságí termelőszövetkezetekkel, valamint az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetekkel történő szorosabb kapcsolat kialakítása jelentette. Az előbbinek a termelés növelése mellett olyan előnye is van, hogy ipari munkaalkalmak jöttek létre az elhelyezkedni kívánó falusi nőknek helyben. A mezőgazdasági idénymunka így állandó kereseti lehetőséggel párosul a kisebb községekben is, kiegészítve a család jövedelmét.

Az ÁFÉSZ-ekhez fűzájutnak a legfrissebb árukhoz, amelyekbe korábban 10—20 kilométerről kellett szállítani a kenyeret, péksüteményt.

Ugyancsak a fejlesztést segíti elő az a megállapodás, amelyet a Budapesti Élelmiszer- és Vegyianyag Nagykereskedelmi Vállalattal kötöttek. A fővárosi FÜSZÉRT részt vállalt a városban formálódó új központi telep gépi beruházásából, hozzájárult az édesipari részleg kapacitásának a bővítéséhez. Az üzem rendelkezésére bocsátott egy mo-

PHOTO MTI — G. SZEBELLEDY

„DAMWILD", eine Arbeit aus Kupferblech des Bildhauers Sándor Váradi für die Welt-Jagdausstellung in Budapest kurz vor der Vollendung.

scher Amtskollege hatten bereits am Fre
nungsaustaus
Die Gespräc
blickten di
Lage. Der
nister erörter
seiner Regie
Krise und
Pläne, durch
te Lösung
flikts heit
könne. Bei
fest, daß
gen zwisch
ständig en

DAILY NEWS-NEUSTE
NACHRICHTEN
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

in .....

Rabat, 24. Juli (Reuter) — Der amerikanische Vizepräsident Spiro Agnew ist am Samstag zu einem 24stündigen offiziellen Besuch in Marokko eingetroffen, um mit König Hassan zu konferieren. Der Marokko-Besuch erfolgte gegen Ende seiner Weltreise, die am 26. Juni begann und die ihn durch Asien, Afrika und Europa geführt hat. Agnew traf aus Spanien in der marokkanischen Hauptstadt ein.

Ehe er nach den USA zurückkehrt, ist ein Besuch von Portugal vorgesehen.

rates Leutnant
Al hat am Samstag bestätigt, daß vier Anführer des Putsches gegen Staatschef Numeiri hingerichtet worden seien.

Ein Regierungssprecher in Khartum gab am Samstag bekannt, daß Numeiri in einer kollektiven Botschaft von den Regierungen Ägyptens, Libyens und Syriens, die bekanntlich im kommenden September eine Föderation bilden wollen, die Versicherung der Unterstützung seines Regimes erhalten habe.

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 AUG 11

hát kívánságlista. Korunkban, amikor a tudomány, a technika fejlődése szinte felülmúlja a fantázia szárnyalását különösen kísért az igények és a lehetőségek éles összeütközésének veszélye. Az egyszerre mindent akarás semmivé válhat. Hiába céloztuk meg a csúcsot az évekig elhúzódó beruházásokkal végül is az elmaradott technikát konzerváljuk. Erőinket reálisan számba véve nem támadhatunk széles fronton, nem építhetünk, nem korszerűsíthetünk egyszerre mindent, csupán kulcspontokon érhetünk el gyorsan átütő, a társadalmi, gazdasági haladást hatékonyan szolgáló eredményeket.

Kovács József

(Folytatása köv.)

fejlesztés.

Ebben az összefüggésben már kevésbé tűnik vonzónak például az a 13 százalékos bérszínvonal-emelés, amelyet történetesen a megyei tervezőirodánál valósítottak meg, miközben az első félévi nyereségük a tavalyi azonos időbelinek csak 84 százalékát érte el. Való igaz, hogy általában a nyereségtömeg alakulását az évzáró mérleg megvonásakor több olyan tényező is befolyásolja, ami félévkor még nem jelentkezik, de ezeknek a hatása nem alapvető. Indokolt és ésszerű

Dámvad — vörösrézből

1021

Váradi Sándor szobrászművész „Dámvad" szobrot mintáz Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készülő nagyméretű alkotást a Budapesti Vadászati Világkiállításon mutatják majd be. (MTI foto: Szebellédy Géza felvétele — KS)

1021

Az ország
szén csalódást
a szerdai haj
nem hozta me
enyhülést. Cs
északkeleti n
átmeneti esőz
órás lehűlés.
hőmérséklet
elérte a ked
Szolnokon 33
mértek. „Legh
kolcon, a vá
volt, ahol 27
tak a hőmérő
lógusok vélem
hét végén is
hőmérséklet-c
tó, a kánikul
A nyugat felől lassan húzódó felhőzet és a hűvösebb időjárás csak a jövő héten hoz majd lényeges változásokat.

Tegnap délután a kánikulai meleget jégesővel vegyes

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
DÉLI HÍRLAP
19/1 AUG 5 -

Vásárdi Sándor

★ *Egy-egy kiadósabb nyári z*
tóház ablakain, megszokott k

* *Váradi Sándor szobrászművész dámvad szobrot mintáz budapesti, Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készülő, nagy méretű alkotást a budapesti vadászati világ kiállításon mutatják majd be.*

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mi

két évtized tükr

2.

Az első vidéki munkacsoportot Miskolcon hívták életre. Ennek szervezésében már 1951-ben jelentős megyei kiállítás egységesült. A kiállítás anyagának egy része felkerült Budapestre, az ott bemutatott alkotások két Munkácsy-díjat „hoztak" két, Miskolcon élő festőművészünknek, Lukovszky Lászlónak és Csabai Kálmánnak.

Az ötvenes évek első éveiben fiatal művészek érkeztek a városba — letelepedési szándékkal. Gondok jelentkeztek már érkezésük pillanatában: a művésztelep belső épületét vállalat használta. Csak nagy nehézségek árán sikerült kiköltöztetni a szóban forgó vállalatot és eredeti rendeltetésének megfelelően igénybe venni a telepet.

A fiatal művészek érkezése s a város élvonalában álló, korábban itt élő festőművészek együttes munkálkodása eredményeként érkezett el az 1955-ös esztendő nagy eseménye, az első vidéki országos képzőművészeti kiállítás megnyitása. A Miskolcon élő képzőművészek szorgalmához, tettvágyához csatlakozott a városi tanács, a megyei és a városi pártbizottság megértő támogatása, a nagyüzemek mecénásként történő fellépése. Mind a város, mind pedig a nagyobb üzemek 5000—8000 forintig terjedő díjakat alapítottak. E díjakat esztendőről esztendőre azok a festőművészek nyerték el, akik szépnek ítélt alkotásokkal szerepeltek a miskolci országos képzőművészeti kiállításokon.

Az országos rangra emelt képzőművészeti fórum ékesen bizonyította a főváros és a vidék képzőművészetét élesen külön választó szemlélet helytelenségét. A miskolciak minden alkalommal beszédesen bizonyították; Feledy Gyula, Kunt Ernő, Vati József, Lukovszky László, Seres János

Két évvel később ismét rand vúztak a grafika mester Műveik már szétfeszített a rendelkezésre álló kere kot, a Herman Ottó Múzeu kiállító termeit. Ekkor m jobban, még követelőzőbb vetődött fel egy kiállító csa nok építésének gondolata. amikor a vendéglátó, a He man Ottó Múzeum állandó állításra rendezkedett be, képkiállítások kiszorultak SZMT klubjába és a városi nács dísztermébe. A napjain ban megnyíló VIII. Misko Országos Képzőművészeti állítás anyagát ebben a helyiségben láthatják az deklődők.

A grafikai biennálék irá nemzetközi érdeklődés nagy volt, hogy művészeink városunk vezetői a tervez kiállítási csarnok megépít után nemzetközi grafikai ennálék megrendezésére g dolnak.

Miskolc képzőművés életét napjainkban dapest után szokás emlege E nagyszerű rangnak nemc a kitűnő művek voltak feité lei, hanem az a nagy segít is, amelyet a városi tan nyújtott képzőművészeinkn A régi művésztelep hat mű mét újjá varázsolták, a K án-i lakótelepen hat új mű met építettek, kényelmes kással párosítva. Jelen pi natban funkcionál egy koll tív műterem is, s üzemel litográf-műhely, amely a ga nemében egyedülálló az országban.

A városi tanács négy tendő óta évente százezer rintot áldoz képvásárlásol Üzemeink szerződést kötö néhány miskolci festőművé szel, így a gondtalanabb al

1964 DEC
1021

A VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás anyagából

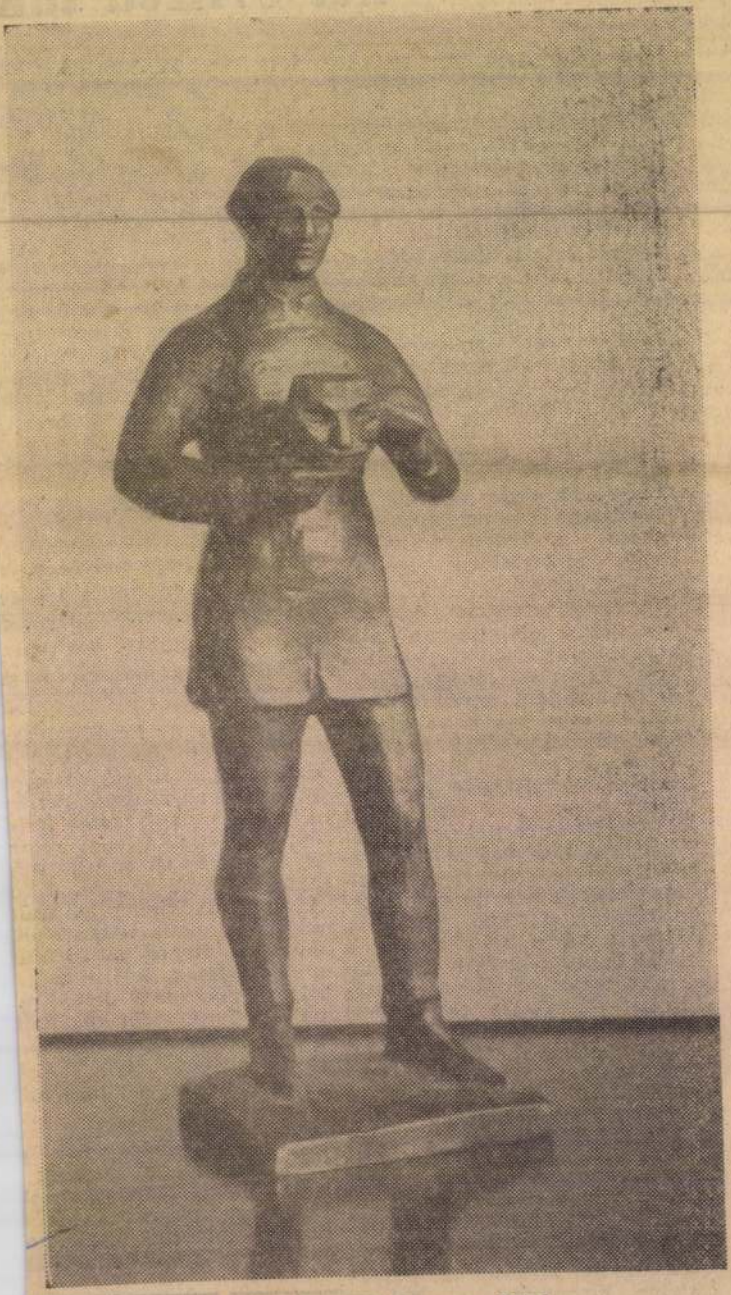

Váradi Sándor: Egressy Béni.

1971.

Al

ÁLLÁS

A Megyei Tüdőgyógyintézet (Tatabánya-Újváros) felvételre keres segédmunkásokat és nyugdíjas villanyszerelőket. 42 órás munkahét, 30 % veszélyességi pótlék. Jelentkezés az intézet gazdasági hivatalában. 1920

Hőtechnikai Építő és Szigetelő Vállalat, Tatabányai Kirendeltsége felvesz kőműves, ács-állványozó és vasbetonszerelő szakmunkásokat és segédmunkásokat. Jelentkezés helye: Tatabánya I., Hőerőmű, kéményépítés. Bérezés megegyezés szerint. 1926

A MÉK tatabányai kirendeltsége zöldség-gyümölcs áru mozgatáshoz női fizikai dolgozókat keres. Jelentkezés: Tatabánya II., Erdész u. 1. a kirendeltségvezetőnél. 1893

Csőszerelőipari Vállalat 5. sz. Szerelőipari Üzeme **felvesz: Kőbányai Gyógyszerárugyár Dorogi Gyáregysége** Dorog, szerelési kirendeltségére, változó munkahelyi alkalmazás fenntartásával, szerkezeti lakatos, hegesztő, gépszerelő, csőszerelő, fűtésszerelő gyakorlattal rendelkező szakmunkásokat és ezek mellé betanított munkásokat. Jelentkezés: Csőszerelőipari Vállalat 5. sz. Szerelőipari Üzeme, Budapest VII., Garay u. 10. 1878

A Városgazdálkodási Üzem, Tatabánya, **felvesz karbantartó lakatost, kőművest.** Jelentkezés: Tatabánya III., Otthon u. 10. Munkaügy. 1908

Komárom, Városi Tanács V. B. Költségvetési Üzeme keres felvételre, épületbádogos, épületszerkezeti lakatos, kőműves szakmunkásokat. Mélyépítésben jártas segédmunkásokat és gépkocsivezetőket. Bérezés teljesítményben, [illegible] biztosítása

A Tatabányai „Előre" Mg. Tsz. felvesz kőműves, festő szakmunkásokat és segédmunkásokat, kedvezményekkel. Jelentkezni lehet: Tatabánya III., Beloiannisz u. 13. sz. alatt, az építőrészleg vezetőjénél. 1872

A Komárom megyei Távhőszolgáltató Vállalat dorogi, illetve esztergomi munkahelyre keres épületgépész, illetve általános gépésztechnikusokat, energetikust, műszerészt, villanyszerelőt, gépkocsivezetőt, közgazdasági technikust, raktárost, telefonközpont kezelőt, fűtésszerelőket, segédmunkásokat, gondnokot, takarítót, hőfokmérőt és hőközpontkezelőket. Jelentkezni lehet dorogi telephelyünkön — Felszabadulás u. 84. — vagy vállalatunk központjában — Tatabánya V., Győri út — személyesen, vagy levélben. 1871

Állást keresek gépkocsielőadó munkakörben, Esztergom—Dorog környékén, tsz-nél vagy vállalatnál, gépkocsi előadói garázsmesteri vizsgával, Gimnázium érettségivel. 15 éves gépkocsivezetői gyakorlattal 037093 jeligére az esztergomi hirdetőbe. 1885

A Komáromi Állami Gazdaság villamosítási és automatizálási osztálya felvesz villanyszerelő szakmunkásokat. Jelentkezés, Komárom, Ácsi út 1268. alatt. 1818

A VOLÁN 18. sz. Vállalat Oroszlányi Főnöksége felvételt hirdet, **gépjárművezető, kalauz, autószerelő, portás** munkakörök betöltésére. Bérezés: az érvényben levő rendelkezések alapján. Autóbuszainkon ingyenes munkábajárást biztosítunk. Jelentkezni lehet: Oroszlányi Főnökség XVI-os aknával szemben. 1902

Felveszünk egy fő önálló szám- és készülékszerkesztőt, egy fő TMK technikust, egy fő gyorskorlott hegesztőt, egy fő központos fűtésszerelőt, valamint betanított férfi és női dolgozókat. Bér, megegyezés szerint. Kisrugógyár, Tatabánya. 191

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1971 AUG 6

Váradi Sándor

a nagyvilág

Dámvad — vörösrézből

1021

Váradi Sándor szobrászművész „Dámvad" szobrot mintáz Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készülő nagyméretű alkotást a Budapesti Vadászati Világkiállításon mutatják majd be.

(MTI foto: Szebellédy Géza felvétele)

SZABOLCS

gyiművek—Tuzsér.

Szeptember 19-én: Törökszentmiklós—Sz. Vegyiművek, Sz. Olajbányász—Balmazújváros, Nyírbátor—Szabó L. SE, Püspökladány—Hajdúböszörmény, Elektromos—Mátészalka, Tisza Cipő—Hajdúszoboszló, Tiszavasvári—Tuzsér, Hajdú Vasas—Záhony.

Szeptember 26-án: Záhony—Elektromos, Mátészalka—Püspökladány, Hajdúböszörmény—Nyírbátor, Szabó Lajos SE—Sz. Olajbá-

Záhony
boszló,
rökszen
Olajbán
tor—Ha
Elektro
Nove
szalka,
Hajdú
sza Ci
vasvár
Szabó
dúbös
Püspö

Egygrammos m
országos bajn

Már hagyomány, hogy a zártéri repülőmodellek országos bajnokságát a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán rendezik. Mégpedig azért, mert a

Krei
Klub

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

19/1 AUG 4

Váradi Sándor

Váradi Sándor szobrászművész „Dámvad" szobrot mintáz Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készülő nagyméretű alkotást a budapesti vadászati világkiállításon mutatják majd be.
(MTI-fotó: Szebellédy Géza felv. — KS)

...roket. A ...anuláshoz buda... ...ti gyárunkban ...rom hónapos ...folyamot szer... ...ünk. Jelentkezni ...et személye... ...a munkaügyi ...tálvon HUN... ...RIA Műanyag... ...lgozó Válla... ...3 sz. Gyáregy... Szombathely. ...kás Tivadar ...6. sz. (6768)

...llást vállalna V. ...s levelező tago... ...i főiskolai hallgató. ...nlatokat a Ki... ...ba „Sürgősen" ...gére kér (6801)

...építéstechnikus ...éves szakmai ...korlattal állást ...osztatna. Másod... ...is érdekelne. ...2" jeligére le... ...ket a Kiadóba ...k. (6786)

Házasság céljából megismerkednék 50—60 év közötti rendes házias nővel. „Boldogság" jeligére leveleket a szombathelyi Hirdetőbe kérek. (6779)

taxisofőr.

— Ha van ideje...

— És mondja uram, sokáig fog tartani?

— Nem, uram... Négy év és hat hónap...

A REMIX RÁDIÓTECHNIKAI VÁLLALAT szombathelyi Gyáregysége azonnali belépéssel keres

lakatos szakmunkásokat

Jelentkezni lehet a vállalat Üzemgazdasági Osztályán, Szombathely, Zsiray Lajos u. 34—36. (6727)

Népében

Értesítjük kedves vendégeinket, hogy minden szerdán

HALVACSORÁT

és minden pénteken magyaros vacsorát rendezünk a KIOSZK étteremben. Halászlé, túróscsusza tepertővel, rántott halak és halkülönlegességek!

Magyaros ételféleségek nagy választékban. Hangulatos zene — festői környezet, hűtött italok, figyelmes kiszolgálás.

Szeretettel várjuk kedves vendégeinket.

(6754)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-738, 340-726

Váradi Sándor

1971 AUG. 31

VAS NÉPE

Dámvad — vörösrézből

1021

Váradi Sándor szobrászművész „Dámvad" szobrot mintáz Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készülő nagyméretű alkotást a Budapesti Vadászati Világkiállításon mutatják majd be.
(MTI foto: Szebellédy Géza felvétele —KS)

vei Tanács lapja. Főszerkesztő: POZSGAI ZOLTÁN. Telefon: 11-52
nellékállomásai. Telex-szám: 03-361. – Kiadja a Vas megyei Lapkia
NER SÁNDOR. – Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi pos
lat, Szombathely, Kiskar u. 6. – Telefon: 14-762, Felelős vezető:

1971. augusz

Fek

— *Kéményseprőt látok, szerencsét találok* — mondja a régi gyermekvers. De kéményseprőt látni Nagykanizsán olyan ritkaság, mint fehér hollót. Mi ennek az oka? A kérdésre Béli István, a Városgazdálkodási és Kommunális Szolgáltató Vállalat kéményseprő részlegének vezetője válaszol:

— *Kevés emberünk van, Nagykanizsán mindössze 8, de abból is csak hat szakember. Nincs utánpótlás, a fiatalok nem is gondolnak arra, hogy ide is lehet jönni. Igaz, nem könnyű munka, havonta két és fél, háromezer kéményt kell kitisztítani. Ilyenkor, nyáron van szabadszombat, de télen meg kellene toldani a hónapot egy pár nappal.*

— Van-e olyan kéményseprő, aki kezdettől fogva itt dolgozik?

— *Szunyog János és Domina János alapító tagok.*

Beszélgetésünk közben megérkezik Szunyog János talpig kormosan. Ő folytatja:

— *1930 óta vagyok kéményseprő. Szeretem a munkámat. Nincs kötött munkaidő, mozoghatok. Igaz, hogy néha hajnalban kell kelnem.*

— Hány méteres volt a legmagasabb munkahelye?

— *Gyárkéményeket is tisztítok, körülbelül 50 méter magasságban.*

lőni csak vaddisznóra meg apróvadra szoktam. Ezet soha nem bántanék, nem lenne hozzá szivem. Ha nyugdíjba megyek, akkor veszek egy lovat egy kis homokfutóval, füttyentek a kutyámnak, aztán indulás a szabadba.

— Mikor megy nyugdíjba?

— *Három év múlva leszek hatvan éves. Akkor abbahagyom a munkát. Ma viszont még ki kell menni Lazsnakba a kertészet kazánját kitisztítani.*

Búcsúzunk. Nézem a kormos kezet. — Vajon hány kéményt tisztíthatott ki 41 év alatt?

T. M.

BIZSU -

Eddig azt hittem, hogy csak a vegyészeket érdekli a barackmag héja. Egy ügyeskezű kanizsai azonban meggyőző módon bebizonyította, hogy a hölgyek figyelmére is számíthat a mag csonthéja. Na persze, nem amolyan „natúr" állapotban, hanem faragóbicskával megmunkálva, katicabogár nagyságú szép és ízléses mintákkal telehintve — nyaklánc-ként, karperecként, fülönfüggőként. Egész halomnyi ilyen bizsuvá átalakított magot terített elém Horváth István vasúti dolgozó

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1971 AUG 4

ZALAI HÍRLAP

1024

1971. augusztus 4.

Dámvad — vörösrézből

Váradi Sándor

Váradi Sándor szobrászművész „Dámvad" szobrot mintáz Százados úti műtermében. A vörösréz lemezből készülő nagyméretű alkotást a Budapesti Vadászati Világkiállításon mutatják majd be.

(MTI-fotó — Szebellédy Géza felv. — KS)

TÁRSADALMI SZEMLE

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
ELMÉLETI ÉS POLITIKAI FOLYÓIRATA

5

XXX. ÉVFOLYAM 1975 MÁJUS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1021 Váradi Sándor

Váradi Sándor:
Felszabadító szovjet harcos

Váradi Sándor, szobrász

(Tudósítónktól.)

Tizenöt évvel ezelőtt, 1962. november 15-én írták alá a magyar—szovjet timföld—alumíniumegyezményt. Az esemény évfordulóján hétfőn a *Székesfehérvári Könnyűfémmű* főbejárata előtt ünnepség keretében leplezték le az eseményt szimbolizáló emlékművet, *Váradi Sándor* szobrászművész alkotását. Az ünnepségen, amelyen jelen voltak a Szovjetunió nagykövetségének képviselői is, *dr. Juhász Ádám* nehézipari államtitkár mondott beszédet.

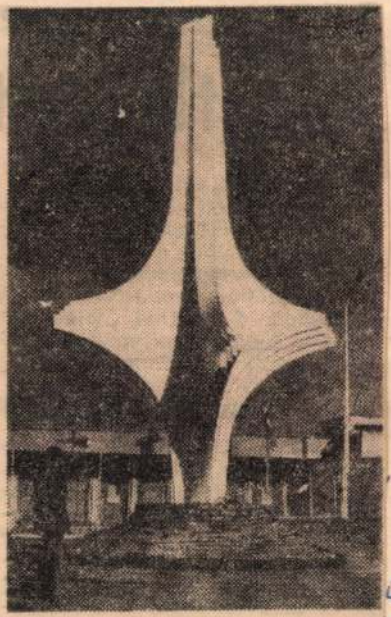

—: Tizenöt éves a magy

9.

Népszabadság, 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 FEB 5

NÉPSZAVA

Várady Sándor

1021

Várady Sándor:
Tanulmány

sével és oss...
csolatos minden további ...
kát már egy különleges von-
tató űrhajó segítségével vé-
geznek el. Az ilyen vontató
tökéletesen is működhet.
Automatikusan, emberi irá-
nyítással, de földi utasítások-
kal is.

Georgij Pokrovszkij profesz-
szor feltételezése szerint az
orbitális állomások idővel akár
100 kilométeres hosszúságot is
elérhetnek. Ő a legegyszerűbb
megoldásnak a nyújtott, ovális
formájú állomást tartja, s nem
zárja ki annak lehetőségét
sem, hogy a jövőben a külön-
böző kör alakú pályák men-

Csehszlovákia-beli vál
és korábban volt-e pél
sonló jellegű látogatás

— Igen. Eddig mind
ben voltunk vala
nagyvállalatnál, hog
talatokat gyűjtsünk n
zóink társadalmi, gaz
és szociális helyzetének ja-
vítására, illetve a nálunk
bevált módszerek átadására.
Egyik ilyen példaként emlí-
teném a kismamaműhely
létrehozását, mely ötletet az
ózdi látogatásunk alkalmával
hoztuk magunkkal. Ugyan-
így tőlünk is több dolog in-
dult el, így a nők fóruma.

Az idén először úgy ha-
tároztunk, hogy a hazai vál-
lalatokon kívül kibővítjük a
kört a szocialista országbeli
vállalatokkal. — Hogy miért
éppen a kassai vasműre esett
a választásunk? Tudtunk ar-
ról, hogy gazdasági területen
már régóta jó együttműkö-
dés alakult ki a két gyár kö-
zött, ezért szerettük volna
női vonalon is kiépíteni a
kapcsolatot.

*— Hogyan zajlott le a ta-
lálkozás, és milyen élmé-
nyekkel gazdagodva tértek
haza?*

A vasműbe a délelőtti
órákban érkeztünk, ahol
igen szívélyesen fogadtak
mondása szerint, gyárunkban
behatóbban foglalkoznak a
kohásznők helyzetével, s ez
dicséri a vállalatvezetés mun-
káját is. Egyes kérdések
megoldásában nálunk előbb-
re járunk, másokban a szlo-
vák testvér vállalat mutat
példát. Gyárunkban már
régóta felmérték azokat a
munkaterületeket ahol nem
dolgozhatnak nők, vendég-
látóiparnál most került sor
erre az intézkedésre. Mind-
annyiunk tetszésével találko-
zott viszont a kelet-szlová-
kiai vasműnek az a kezde-
ményezése mely szerint a jö-
vőben biztosítják a többmű-
szakos dolgozók melegétel-el-
látását, úgy a délutános mint
az éjszakai műszakban.

*— A jövőben lesz-e folytatása a diósgyőriek kezde-
ményezésének?*

— Természetesen. Szere
nénk mélyebb, baráti ka
csolatot kialakítani új ism
rőseinkkel.

N. É.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 SEP 27

DIÓSGYŐRI MUNKÁS

Váradi Sándor

1021 **Liszt Ferenc**

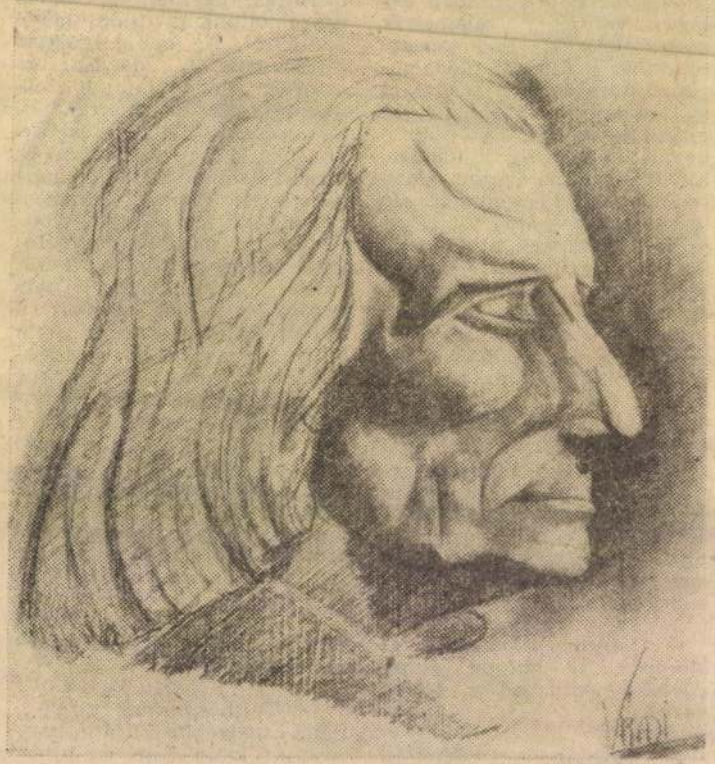

Váradi Sándor munkája

102

1977.XI.15. 19,30 N.

Tv-híradó

Váradi Sándor életművészete

- 15 évvel ezelőtt 1962 november 15-én kötötték meg a hazánk és a Szovjetunió gazdasági együttműködésében kiemelkedő jelentőségü timföld, aluminium egyezményt. Ez a megállapodás oldotta föl a viszonylagos bauxit-gazdagsággunk és energiaszegénységünk közötti ellentmondást. Az évforduló alkalmából tegnap Székesfehérvárott a Könnyüfémmü előtti téren fölavatták Váradi Sándor szobrászmüvész térplasztikáját. Juhász János a Könnyüfémmü igazgatója emlékezett meg az évfordulóról, majd dr. Juhász Ádám nehézipari államtitkár mondott ünnepi beszédet. Hangsulyozta, hogy az egyezmény müszakilag és gazdaságilag mindkét ország számára előnyös. 15 év alatt több mint 1,7 millió tonna timföldet szállitottunk a Szovjetunióba és több mint 800 ezer tonna aluminiumot kaptunk vissza. A 10 méter magas, aluminiumból készült alkotás az együttmüködést szimbolizálja.

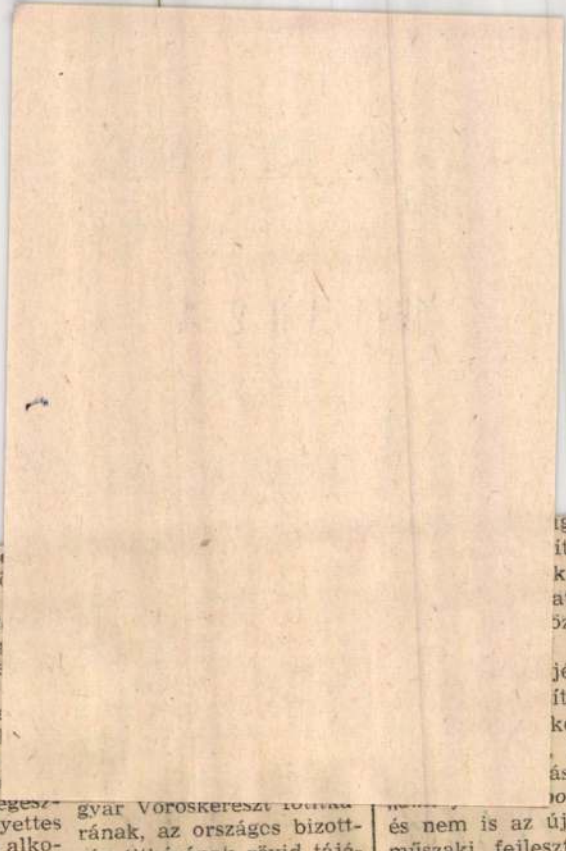

bizottság p
agyar Vör
ny János
an dr. S
nil egészsé
elnökl
ott.
zter ismert
ak az alko
i küzdelem
zott határo
lve László egész-
miniszterhelyettes
koztatót az alko-
etegek ellátásá-
sztését célzó in-
kről.
tság ülésén Mol-

gyar Vöröskereszt főtitkárának, az országos bizottság titkárának rövid tájékoztatója után *Schultheisz Emil* zárszavával fejeződött be az ülés. *(MTI)*

igy
ítás
k a
at
5z
jén
ítás
kell
, h
ássa
ion
és nem is az újít
műszaki fejlesztés
Még mindig gyak
lult feladatok fels
sokkal testhezálló

A lehelet látszi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JAN 2 1

NÉPSZAVA

Várady Sándor

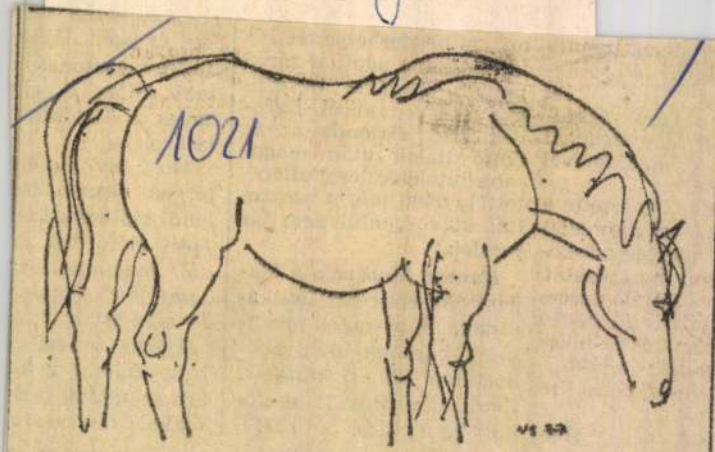

Várady Sándor: Tanulmány

Várady Sándor, szobrok

— SZABADSÁGSZOBROT avattak Gyulán, az Erkel Művelődési Központ előtti parkban, a megye felszabadulásának 32. évfordulója alkalmából. Várady Sándor művészi alkotásának avatásánál Frank Ferenc, az MSZMP Békés megyei Bizottságának első titkára mondott ünnepi beszédet, majd a Békés megyei Jókai Színház irodalmi színpada adott műsort.

— : Hír

8.-

Népszabadság, Bp. 1976. ápr. 7.

minisztérium közötti, oktatási, kulturális, tudományos megállapodást is aláírtak.

A belügyminisztériumok és a rendőrségek együttműködését tartalmazó megállapodást a kazah fél kezdeményezte, de magyar részről is azon munkálkodnak, hogy a kétoldalú kapcsolatok ezen a területen is minél szorosabbak legyenek.

Magyarország részt vesz a kazah vasúthálózat és járműpark korszerűsítésében, amihez sikerült megtalálni a megfelelő hitelkonstrukciót. Bábolnával vegyes vállalatot hoztak létre, ez magyar technológiai és technikai feltételekkel biztosítja a kazah mezőgazdaság fejlesztését.

Kazsegeldin Karim miniszterelnök délután fogadta a kazah kormányfőt. Kadzsegeldin átadta Göncz Árpádnak *Nazarbajev* elnök személyes levelét. A magyar államfőnek érvényes meghívása van Kazahsztánba.

M. Lengyel László

– minősített többséggel

Általánosan elfogadott elképzelés, hogy a törvényhozók száma nem haladhatja meg a hétszázat.

– Bizonyos országoknak tehát ismét le kellene mondaniuk néhány tagról.

– Igen, de ezt könnyebben elfogadják, így ez a kérdés nem is okoz túlzottan heves vitákat.

– Sikerül-e a Miniszterek Tanácsában kiterjeszteni a minősített többséget, az egyhangú szavazással szemben?

– A kis és nagy tagállamok álláspontja ebben is eltér egymástól. Az egyhangúság feladásáért cserébe a nagyok a szavazati rendszer átalakítását szorgalmazzák, vagyis azt, hogy vegyék jobban figyelembe a lakosságszámot. A mostani aránytalanságot jól mutatja, hogy Németországnál nyolcmillió lakosra jut egy szavazat, míg Luxemburgnál egy voks alig 200 ezer embert képvisel. E téren is kemény viták folynak, de a kisebb EU-tagok nem zárkóznak el teljesen a reformtól.

– Ön szerint a kormányközi tanácskozáson elfogadott reformok elég radikálisak lesznek a bővítés megkezdéséhez?

– A fő kérdés a minősített többség kiterjesztése, hiszen egy 20-25 tagú EU-ban egyhangúlag eldönteni valamit szinte reménytelen. Nagy-Britannia elvből ellenzi a vétójog feladását. A tagállamok többsége szerint minden esetben meg kell vizsgálni a minősített többség alkalmazásának lehetőségét – ez a megközelítés vagy mindent megold, vagy sehová sem vezet. Valamennyi ország számára megvan ugyanis az a fontos téma, ahol kitart az egyhangúság mellett.

– Egyesek szerint további reformokat el lehet fogadni később, egy újabb kormányközi konferencián is.

– Az Európai Bizottság ezzel nem ért egyet, ahogy azt nemrég *Jacques Santer* bizottsági elnök is elmondta az Európai Parlament plenáris ülésén. Mások úgy vélik, a szükséges módosításokat az új tagországok felvételekor is meg lehet tárgyalni. Ha azonban a tagjelölteket is bevonjuk a megbeszélésekbe, csak tovább bonyolítjuk a dolgot, hiszen már most, tizenöten is nehezen jutunk egyezségre.

Pócs Balázs

Közérthetően az Európai Unióról

MUNKATÁRSUNKTÓL

Magyarországon első ízben született közérthető stílusban íródott könyv az EU bonyolult belső ügyeiről, jövőbeni átalakulásának várható irányairól. *Gottfried Péter*, a Külügyminisztérium integrációs államtitkárságának helyettes vezetője a könyv tegnapi sajtóbemutatóján elmondta: a Hanns Seidel Alapítvány és az Euration Alapítvány finanszírozásában és a Külügyminisztérium támogatásával megjelent kiadvány a 16–18 éves, középiskolás korosztályt célozza meg, de hasznos kézikönyve lehet a felnőtteknek is.

Az egyelőre ezer példányban kiadott, *Európa ma és holnap* című könyvet eljuttatták a középiskolákba; az első visszajelzések pozitívak. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium javasolja a középiskoláknak, hogy a kiadványt vegyék fel az ajánlott irodalmak listájára. A harminc fejezetből álló könyv függeléke naprakész statisztikai adatokat tartalmaz az EU-tagállamokról.

Szoborháború: kő kövön marad

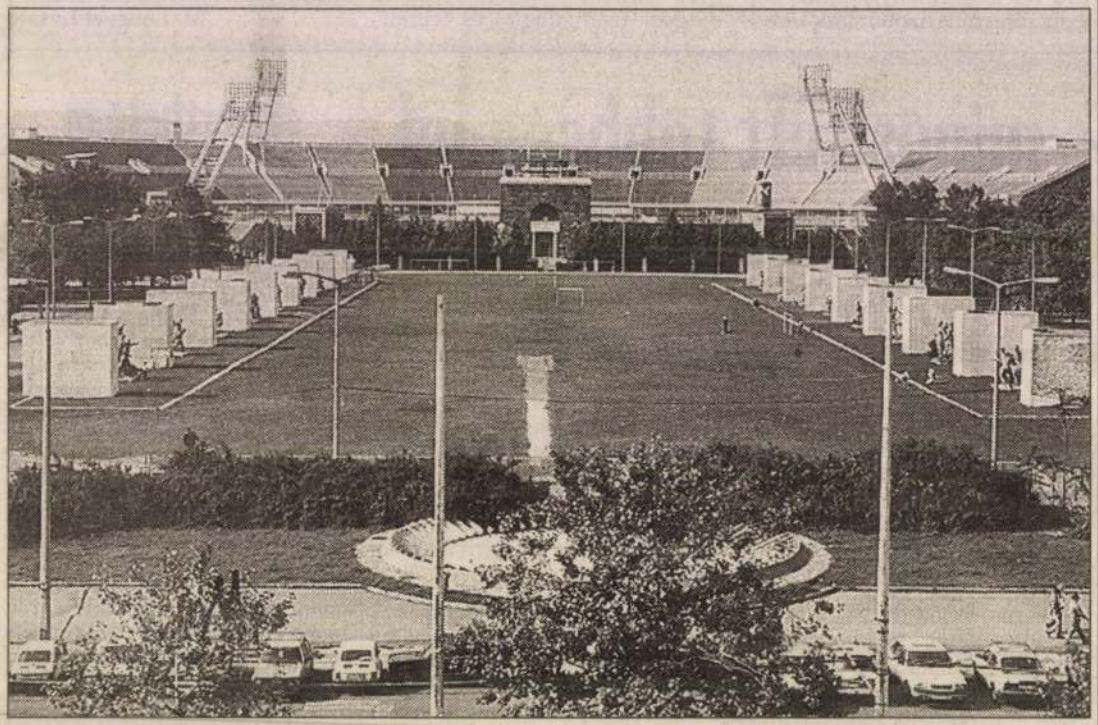

Most így néz ki a szoborpark

HETÉNYI ZOLTÁN FELVÉTELE

A Fővárosi Közgyűlés Tervtanácsa ismét úgy döntött, hogy nem támogatja a Népstadion mellett álló szocreál szoborpark lebontását, és azt javasolta az atlétikai Európa-bajnokság megrendezésére készülő intézménynek, hogy a tervezett edzőpályát a stadion túloldalán építse fel. Az immáron bő egy éve gyűrűző botrány nagyobb hullámokat ver, mint valaha. A sportlobby azzal vádolja a várost, hogy kukacoskodása miatt meghiúsulhat az ország hírének oly fontos nemzetközi verseny, a főváros prominensei viszont – mint hónapok óta mindig – azt hangoztatják, hogy az ország egyetlen emléke, amelyiknek kompozíciója és stílusa híven tükrözi az évszázad közepén dívó eszméket, nem bontható meg egy egyszeri érdeknek engedve. A vitában kompromisszum elképzelhetetlen, bármi történjék is, az egyik félnek fel kell adnia elveit. *(Részletek a 23. oldalon)*

ar ukiszolg

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Váradi Sándor, szobrász

1976 AUG 26

művelt

ÉRKEZIK AZ EMLÉKMŰ. A tervek szerint szeptember 6-án érkezik Gyulára Váradi Sándor szobrászművész alkotása, a felszabadulási emlékmű, amelyet ideiglenesen a művelődési központ melletti téren helyeznek el.

emcsak dolgozni, alkotni kellene

alatonlellén a fafaragók
idős Kapoli Antalra, Me-
övesden a hímzők Kiss Jan-
Borira, a kiváló népművé-
re emlékezve rendezték
országos kiállításukat.
dkét helyen nagy szakmai
észültségű népművészek és
iparművészek vettek részt
káikkal. Egy-egy faragás,
zés az első rátekintésre ar-
vall, hogy hónapokig dolgoz-
rajta. A kiállítók bizonyí-
akarták, ki mit tud. Sokat
ak. Megismerték, elsajátí-
k a régi korok népművé-
ének szín- és formavilágát
ezt utánozni is tudják.
ezőkövesden a hímzések
tt kiállítottak egy arasznyi
hímzőasszony-figurát, amint
előtte levő asztalon papírra
olja a hímzés motívumait.
épe is lehetne ez a mai
zőasszonyoknak. Mert ré-
nem volt „drukkolás", ké-
unka-előnyomda. Mindenki,
hímezni tudott — már pedig
gtöbb asszony leánykorában
tanulta — maga rajzolta
zonra a virágokat, állatokat,
ényeket és varrta, hímezte
azokat. Kiss Jankó Bori
ik fennmaradt mintalapja
int százféle rózsát tudott
ezni. Egyetlen hímzése sem
t egyforma. A mai hímzése-
viszont gyakran eluralko-
az egyhangúság. Geomet-
us rendben helyezik el a
zítőelemeket, némelyik terí-
például a motívumok úgy
vetik egymást, hogy bennük
virágok, a levelek, az indák
nte tizedmilliméterre azonos
gyságúak. Tudjuk, a hímzett
tíliák előállítása ma jórészt
ziipari szövetkezetekben ipar-
rűen történik. A terítők, blú-
, párnák százait, ezreit egy-
mára készítik. Nem is lehet
sként a tömegtermelés kere-
között. A mezőkövesdi ki-
tásra állítólag egyedi dara-
kat készítettek és küldtek be,
ezek is a már megszokott
ntákkal, tervezéssel készül-

tek, ezért is szembeötlő ennek a népművészeti ágnak egyhelyben topogása, szinte megmerevedése. Elég gyakran ma már más készíti a hímzés tervét és más varrja ki ezeket a textíliákon. A népművészek munkájának ilyen szétválása vajon hová fog vezetni?

Sajnos a fafaragóknál is hasonlóak a jelenségek. Régi, ma már múzeumban levő használati tárgyak másolatai éppúgy megtalálhatók a balatonlellei kiállításon, mint ezek mai, „modernizált" változata. Régen a lopótökökre díszítésként, figurákat, feliratokat karcoltak. De ma lopótökformát fából kifaragni, felületét domborművel díszíteni, mire való? A túlzsúfolt, szinte „agyonfaragott" bútorok, dobozok gyakran száraznak, ridegnek hatnak. Egyedül a karcolt díszítésű és ónberakásos tárgyak jelentettek valóban színvonalat ezen a bemutatón.

Hangsúlyozzuk, a kiállításon részt vevő faragók és hímzők szakmai kézügyessége, a munkában való jártasságuk elismerésre méltó. De vajon ez önmagában jelenthet-e művész
vonalat? A választott p
pek: idős Kapoli Antal
Jankó Bori nemcsak far
letve hímző volt, hanem
tók is; felhasználták a
vészet régi eredményei
maelemeit, de nem sz
másolták azokat. Úgy fa
karcolták fába, szaruba,
ték vászonra ezeket a
elemeket, ahogyan tőlük

Mert önmagukat adtá
káikba — és nem
sorban tehetségük is
ezért válhattak egyénis
alkotókká, népművészekl
rintünk ezt az utat kell
niuk azoknak is, akik
alkotó népművészeivé s
nek válni.

1

igaz, helyükbe oda-
dtak nehezebb és
ok, amelyek inkább
a valóságban, mint
ori félelmeket, szo-

a lasson folyó, majd csak ál-
lóvízbe beleturkál a tiszai har-
csa. Paskára ráhagytam a ha-
lászás fortélyainak megválasz-
tását, de most sem fogunk,

Színház —

Úgy tűnik, kedvező
kel kezdődik az új, 1
színlevad. Budapest l
ket új színházépülettel
pódik. Pontosabban: na
is akarják, végre — sok-
halogatás, késlekedés ut
készül a Bábszínház és
dalmi Színpad átépít
konstrukciója. A gyarap
hat csak látszólagos,
denképpen örvendetes,
gyermekek és a felnőtt
aránt meltó körülmény
zött élvezhetik a bábe
kat, illetve az irodalmi
Ez annál is inkább fon
az Állami Bábszínház
bárhol szerepel Európa
ismeres övezi, a legszi
sabb együttesek közöt
nyilván, felnőtteknek s
adásaival a bábjátszás
teremtette meg. Ezt
színvonalat a Bábszí
utóbbi években igen
körülmények között
Népköztársaság úti o
az átépítés miatt a Jók
költözött, a Vidám Szín
kori kamaraszínházába
vek szerint, a kicsinosí
letben továbbra is báb
kat tartanak. A régi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1974 SEP 12

SZABAD FÖLD

Váradi Sándor
szobrász

1024

Szobrok városa: Salgótarján

Ezen a téren tartják nyáron a szoborszemlét.

Váradi Sándor Felszabadulási emlékműve a Karancs szálló előtt látható.

vagy sem
előtt a
21.00: C
zem...
irása. 21.
nyűzene.
színháza.

III. MŰSO
8.08: Slág
mezek. 9.
hetsz
10.00: Új
Britten:
12.10: Vil
szek. 14.
rajz. 13.
énekel. 14.
zeneszerző
Kívánsiak klubja. 16.05: Otto Klemperer vezényel. 18.03: Lukács Pál brácsaestje. 19.41: Csak fiataloknak! 20.41: Olasz operatörténeti érdekességek. 21.48: Clara Haskil és Arthur Grumiaux felvételeiből. 22.24: Elektronikus zene.

BUDAPEST TV I
8.58: Tv-torna. (Ism.) 9.05: Iskola-tv. En Francais Francia nyelvtanfolyam. Masculin en féminin. 9.20: Mindenki iskolája. (Ism.) 5. Fizika. Nyomóerő, nyomás. 6. Biológia. Emberré válás. 10.30: Hírek. 10.35: Ken, a farkasfiú. Rajzfilmsorozat. 9. rész: Ember a Holdon. 10.55: Reklámműsor. 11.00: Magyarország—Románia. Férfi kézilabdamérkőzés. 14.53: Kérem a következőt! (Színes!) XIII/10. rész: Kakukk-tojás. (Ism.) 15.10: A Melchiorok. NSZK tv-filmsorozat. VI/5. rész: Tengeri rablók Bergenben. 15.35: Jön a Télapó! Kisfilm-összeállítás. 16.05: Tájak, városok, emberek... 16.30: Műsorainkat ajánljuk! 16.55: Reklámműsor. 17.55: A Magyar Televízió Szabadegyeteme. (Színes!) 8. rész: A csillag élete. 17.55: Játék a betűkkel. 18.20: Reklámműsor. 18.30: A Közönségszolgálat tájékoztatója. 18.35: Esti mese. 18.50: Tv-torna. 19.00: A Hét. 20.00: Hírek. 20.05: Columbo. (Színes!) Gyönyörű gyilkos. 21.20: Sporthírek. 21.30: Rózsafivérek. Emlékműsor. 22.05: A költészet percei. 22.15: Hírek.

OSZTRÁK TV I
13.00: Slalomverseny. 15.30: A nagy szerelem. Film. 17.00: Kicsinyek műsora. 18.00: Seniorenklub. 18.30: Játssz velünk. 19.00: Vasárnapi osztrák képek

du. 4 órakor és este 6 órakor: A kék katona (amerikai, 50%-kal felemelt helyárral, 18 éven felül!)
este 8 órakor: Edith Piaf

Petőfi Filmszínház Székesfehérvár

du. 3, 5 és este 7 órakor: A négy muskétás

Dózsa Filmszínház Dunaújváros

du. 4 órakor és este 6 órakor: De, hová tűnt a 7. század?
este 8 órakor: Kilenc hónap

december 6. hétfő:

Köztársaság Filmszínház Székesfehérvár

du. 4 órakor és este 6 órakor: A kék katona
este 8 órakor: Edith Piaf

Petőfi Filmszínház Székesfehérvár

du. 3 órakor: A tizedes meg a többiek (magyar)
du. 5 és este 7 órakor: IFJÚMUNKÁS FILMKLUB amerikai film (1951.)

ORVOSI ÜGYELET

A felnőtteket ellátó orvosi ügye
hérváron, a Pintér Károly utca
ügyelet napközben a Megyei K
fon: 12-006), éjjel, ugyancsak a
Telefon: 11-456.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Várady Sándor, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1976 DEC 5

1021

Térplasztika alumíniumból

Várady Sándor Fejér megyében élő Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása ez a térplasztika, amelyet a KÖFÉM bejárata előtt helyeznek majd el. A tervet a Képzőművészeti Alap zsűrije elfogadta, s a tíz méter magas művet 1977-ben, a magyar—szovjet alumíniumegyezmény 15. évfordulója jegyében állítják fel. A térplasztika anyaga természetesen Székesfehérvár fehér aranya Fotó: Kabáczy

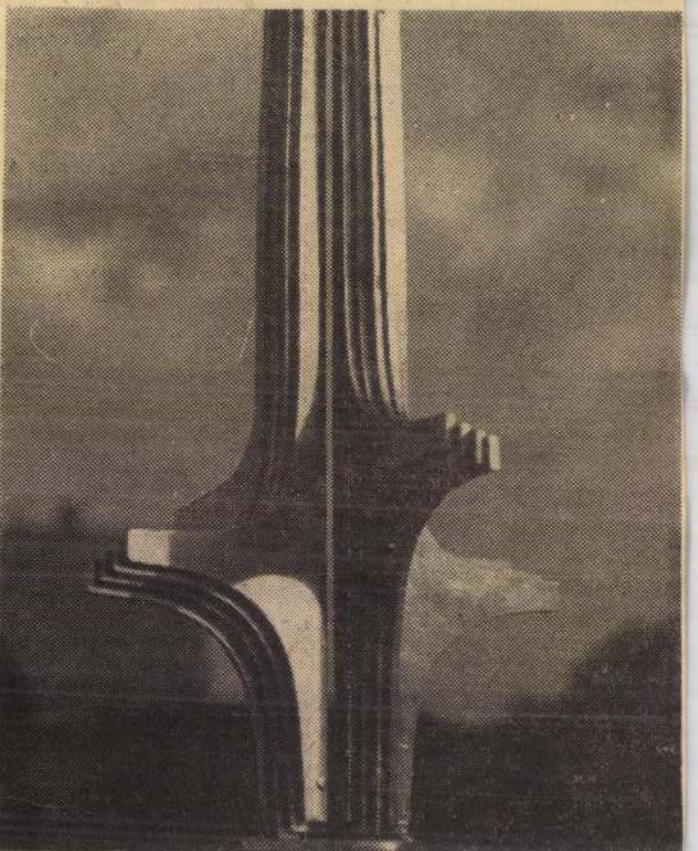

102

1976.X.6.Kossuth 12.oo Gné
Déli krónika

Váradi Sándor szobrászművész

- Emlékművet avatnak Gyulán a város felszabadulásának 32. évfordulója alkalmából. Pintér Antalé a szó,

- Ma délután 4 órától a gyulaiak is megtekinthetik a Népkertben az Erkel művelődési központ szomszédságában a város legujabb büszkeségét a város felszabadulás 32.évfordulójára készült impozáns emlékművet. A körösmenti városnak ez a 22. köztéri szobra. Három méter magas, pattintott mészkő talapzaton rézből domborított angyal figura, kezében kard és virágzó gyümölcsfa ág. Váradi Sándor szobrászmüvész és Jurcsik Károly épitész kompoziciója. A rusztikus mészkő posztanensen évszám hirdeti hazánk felszabadulásának dátumát. Gyulán egyébként különös figyelmet forditanak az értékes müalkotások megoldására és ujabb felállitására. A városi tanácson elkészült Gyula 5 évre szoló szobor elhelyezési terve. Ezidő alatt a müvész sétányon felállitják Ady, Dürrer, Bartók, Munkácsy, Jókai és Székely Aladár szobrát, a Népkertben pedig az 1948-as első országos néptánc fesztivál emlékére rövidesen táncosokat ábrázoló szobor csoport kerül.

Nógrád

1021

Kompozíció a munkásőrszékház homlokzatára

Építészetileg is korszerű alkotás Salgótarjánban, a Malinovszkij úton a munkásőrszékház. Az épület a jövő év első negyedében tovább gazdagodik. Homlokzatára krómacél anyagú dombormű kerül majd. A domborművet Várady Sándor szobrászművész tervezi és kiszíti. A kész mű november 30-ig bemutatandó Budapesten, a művész műtermében, zsüri előtt. Tematikailag a krómacél kompozíció alkalmazkodik az épület jellegéhez, kifejezve külső formában is a tartalmat. Salgótarján e köztéri alkotással ismételten tovább gazdagodik.

Várady Sándor
Szobrászművész

NÓGRÁD, a Magyar Szocialista Munkáspárt Nógrád megyei bizottsá
Főszerkesztő: 13-94, 14-40. Sportrovat: 11-59. Éjszakai szerkesztés: 13-0
Magyar Posta. Előfizethető: a helyi postahivatalokuál és a kéz

1973 JUN 27

delmét tehát a hatóság 136 000 koronára becsülli (megfellebbezhető). A hatóság figyelembe vette Orth fényűzőnek mondható életmódját, ami tisztviselői fizetésből nem volna fedezhető, s bár igaz, hogy autója nincs, de általában mindig autón közlekedik, s a legdrágább szórakozóhelyeket látogatja. Mindezek alapján vet ki rá 19 780 koronát, mint kereseti adót.

Persze Orth előtt is szá-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

egy készlet (11 db) fehér ujjas kék tri-kóért 9900 koronát kért.

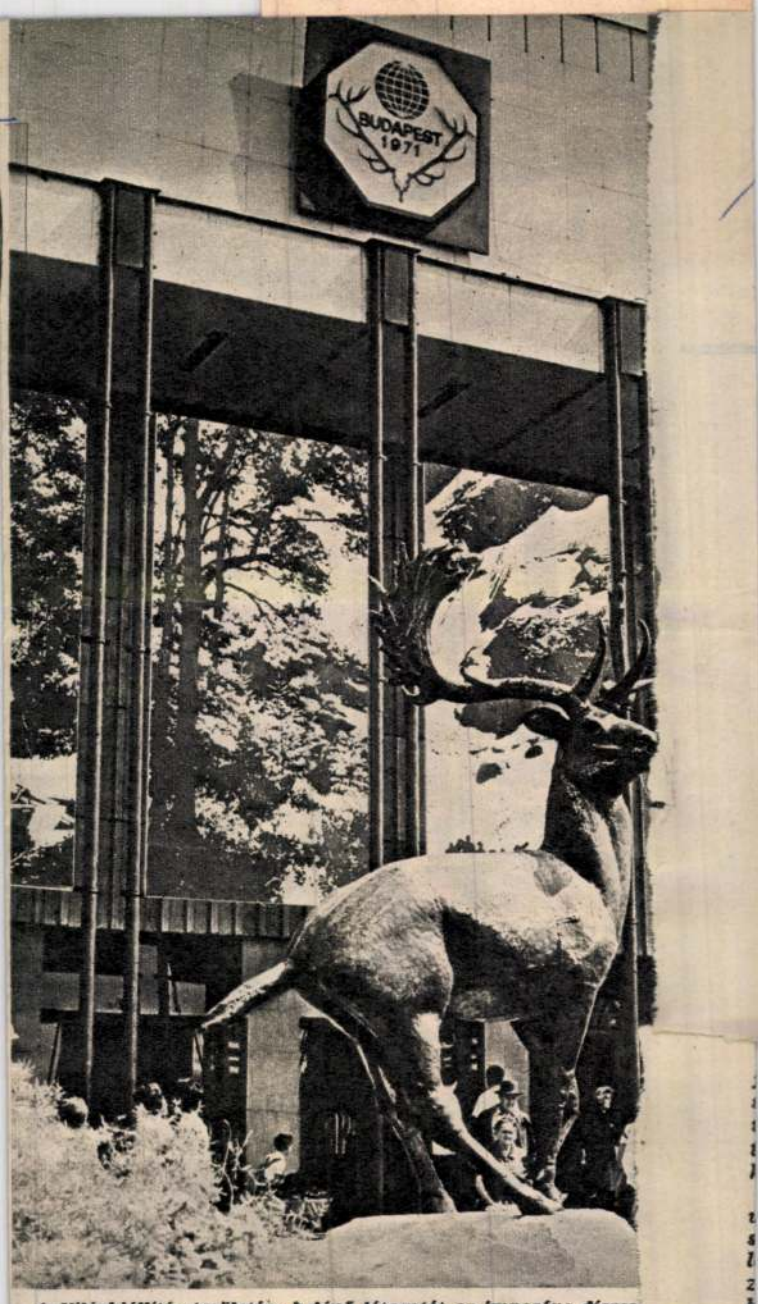

A Világkiállítás területére belépő látogatót az impozáns díszcs
lete fogadja. Ebben a pavilonban sorakoznak a világtalálkozón
nemzetek bemutatóinak színes mozaikjai; a díszcsarnok előtt V
dor: „Szarvas" című szobra áll

természethű étkezési alkalmatos-
doskodtak, ahol a látogatók igazi
ithetik meg pecsenyéjüket . . .

A természetben folyó ád
jeiképezi a Szovjetunió
ez a jelenet, amely egy f
jávorszarvas viaskodását

élő állatvilág rangos képviselőjé-
nek a ketrece. A pompás állat
tűri a nézők rohamát

A kiállítás nagy számú mz
kozású fejezete közül egy
vadászati ágazat eredmény
a Nemzeti Múzeum Afrik
nyének bemutatója

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ORSZÁG VILÁG
Budapest

1971 SEP 15
1021

Váradi Sándor

DIANA ÜNNEPÉN

Kőbánya egyik szeglete „világvárossá" változott egy hosszú hónapra. Erre hívja fel a figyelmet naponta a mezőgazdasági vásárként ismert térség körül parkírozó számtalan márkájú gépkocsik rengetege, a pavilonok között hömpölygő látogatók serege, a kellemesen hangzó nyelvkeveredés.

Harminchárom ország küldöttei nyitották meg augusztus utolsó péntekén pavilonjaikat az érdeklődők előtt, hogy egy új gondolat jegyében, eddig példátlan méretekben adjanak képet a vadászat fejlődéséről, ember és természet, ember és vad viszonyáról, saját hazájukra vonatkozóan. Mert e többé-kevésbé minden földsarkot képviselő monumentális természetrajzórának három főszereplője a természet, az állat és az ember. S amit a felnőtt létére is gyermeki rácsodálkozással figyelő látogató ebből a nagy tapasztalatcseréből újra meg újra kiolvas, az az a hangsúly, hogy az égitestünkön osztozkodó három életszférának egymással egységben kell léteznie. Mert végső fokon valamennyiük állapota kikerülhetetlenül az élővilág legfejlettebb tagjának, az embernek életfeltételeire hat. Különösen fontos gondolni erre korunkban, az iparosított területek növekvő terjeszkedésének korában. Az állatvilág helyzetéről, gondjairól szólva vadakról beszélnek a kiállítás feliratai, de ez a gyűjtőnév minden állatra vonatkozik, amelyet az ember még nem tett együttműködő társává: vérszomjas leopárdra és rebbenő őzre egyaránt. Ám a civilizált emberiség számára — alakul ki a látottak alapján a következtetés — már nem a vadállatok pusztítása a legfőbb tennivaló, hanem inkább kihalásuk megakadályozása, arányos létszámuk biztosítása. Ennek érdekében is van szükség tökéletesebb megismerésükre.

Eképpen fonódik logikus egységbe e kiállításon, jelképesen jelenlevő állatok, természetátalakító és vadászati eszközök és bemutató szemléltető ábrák segítségével a ma emberét biológiai mipoltában sokat foglalkoztató három időszerű kérdés: a természetel való kapcsolat, a környezetvédelem és az egészséges szabadidőcihasználás.

Az érdekességre vágyó, szórakozni kívánó ember természetesen ugyanúgy talál kedvére való programot e nagyszabású bemutató számtalan látnivalója és rendezvénye között, mint a komoly tanulási szándékkal érkező: a szurkolásra ajzó lovasversenyek, a térzenét játszó zenekarok és a szabadtéri színpad előadásai kellemes szikapcsolódást ígérnek. Aki pedig a hosszú sétától megéhezik, legfinomabb falatok közt válogathat a lépten-nyomon „kísértő" élelmiszer-árudákban.

Sz. P.

vadászok szép zöld egyenruháját és jellegzetes
rge kalapját viselő idős „céhbeli" az NDK pavi-
jának muflon-trófeáit „taksálja"

A kiállítás rendezői ilyen
ságok felállításáról is gon
„terepviszonyok" között s

Szinte hozzáférhetetlen az
nek, az indiai fehér tigris
azonban lomha közönnyel

Bojár Sándor felvételei

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Alkal
és mély
nyírvíz
Debrec

ák

admini

Z. AUTÓJAVÍTÓ VÁLLALAT
SKEDELMI OSZTÁLYA
en, Balmazújvárosi út 14.

n, Szabadság út 27. személyzeti osztály.

klub vezetője.
Belépődíj: 6 Ft.

SUMEN SÖRÖZŐ BOROZÓ
BEAT
COLA
TÁNC

kö-
nk-
oa-
szt
pí-
k,
k-
a-
e-

és
ik

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk

TARDI ISTVÁN
MÁV-nyugdíjas

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk

Ö. HEGEDŰS ANDRÁSNÉ
Szilágyi Margit
volt ószeres

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély fájdalmunkban résztvevő szívvel osztoztak.

A gyászoló család

ro-
Köz-
csak-
gozói-

lyeztek,
gyekez-

salád

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen, drága jó feleségem, édesanyánk, testvérem, anyósunk, nagymamánk, dédnagymamánk és jó rokonunk

IDŐS CSONKA FERENCNÉ

Balla Julianna

életének 81., boldog házasságának 62. évében hosszas betegség után hirtelen elhunyt. Felejthetetlen halottunkat f. hó 17-én, hétfőn déli 12 órakor helyezzük örök nyugalomra a Köztemető I. o. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Aczél u. 30.

Előző lakás: Haláp 90.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen
Váradi Sándor szobrászművész
1972 JAN 15.

DEBRECENI SZOBROK ÉS EMLÉKTÁBL

1021

45

Várady Sándor: Csokonai Vitéz Mihály

MÉSZKŐSZOBOR A CSOKONAI SZÍNHÁZ FŐBEJÁRATÁNAK JOBB OLDALI RÉSZÉN

Csokonai megmintázása nehéz feladat elé állította Várady Sándor szobrászművészt (sz. Miskolc, 1920). Egy kicsit improvizálva a lehetőségekhez mérve szabadon engedte elképzeléseit. Törekedett arra is, hogy a művet Debrecenhez hangolja, hiszen a poéta itt él legmélyebben az emberek szívében. A megadott feltételek erősen kötötték Várady kezét, aki már munkaközben elhatározta, hogy újra kifaragja Csokonai alakját, épülettől, tértől és elhelyezéstől függetlenül, teljesen saját elképzelése szerint. A költőt köpennyel ábrázolja, hogy a redők hullásával is erősítse a szobor statikáját. Erre különösen szüksége v
hiszen Csokonai „cingár, széllel
lelt figurá, a tiszta humor és po
— jellemezte gondjait a szob
„Két lába makacsul áll, de maj
fújja a szél." Így a köpeny biz
ja a térkitöltés szerepét is. Az
lyezés ennél a plasztikánál se
könnyű, vigyázni kellett, h
kisöblű fülkéből az alak „ne
ki".

Várady elképzelésében be
mindaz, amit az iskolában
meg amit saját szorgalm
még diák korában — hozzá
Sok-sok Csokonai-vers vi
zott benne, s ezek „rezon
végigkísérte mintázás közb
termében megfordult
idegzetű barátja *Pécsi Sánc*
művész és műgyűjtő is, ak
latok, formázgatások közepe
kesen mondta vagy szavalta
ta verseit s ezzel a lelki s é
„alapozással" megfelelő atm
rát is teremtett. „Amikor a
nyi echóhoz ért, akkor könnyb
badt a szeme. Így idézgettük
Mihály emlékezetét!" — S ez a r
tat előhívó hangulat lényeges vo
mű megszületése szempontjá
hiszen nem egy megbízatás
gyártásáról" volt szó, hanem a
kiségnek, a technikának, az al
s a tömegek elképzelésének „s
ronban" kellett lennie. A
1960-ban helyezték el a
Színház falában.

Dr. Tót

Várady Sándor

SZABADSÁGSZOBROT AVATTAK Gyulán tegnap, az Erkel Művelődési Központ előtti parkban. A szobor Várady Sándor alkotása; avató beszédet Frank Ferenc, az MSZMP Békés megyei bizottságának első titkára mondott.

Magyar Hirlap 1976/237/8

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUN 29

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Váradi Sándor, szobrász

— ÚJ FELSZABADULÁSI EMLÉKMŰ. A Gyulán kialakítandó Szabadság téren helyezik majd el Váradi Sándor szobrászmű-vész felszabadulási emlékművét. A műalkotást ideiglenesen a művelődési központ melletti térségen állítják fel.

— ISKOLAI KÖNYVTÁRAK. Gyomán

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 AUG 24

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Váradi Sándor, szobrászművész

1021

— EMLÉKMŰ. A tervek szerint szeptember 6-án érkezik Gyulára Váradi Sándor szobrászművész alkotása, a felszabadulási emlékmű, amelyet ideiglenesen a művelődési központ melletti téren helyeznek el.

is az uraság
ka, fél konyh
— Semmily
törülközik
Olyasféle e
mondják, h
Volt egy baj
kevesebb k
Azt tartotta,
nincs családj
beérheti.

A kisszékre
gondolkozva
mellét a vászontörülközővel:

— Az embernek addig kell a pénz, amíg fiatal... Addig szórakozzon, koslasson a szoknya után. Nem amikor a köszvényét sétáltatja.

Mutatóujjával hátranyúlva, tűnődve vakargatja a hátát.

— Nekem például, ilyen véneknek, mint nekünk, minek kell a pénz? Két doboz Fecske, bakancs, nadrág... vasár-

Jóska bácsi hallgat, a hom
lokát törölgeti. A lakodalma
az ő kérésükre tartják a ma
jorban. Ferit gyermekkora ót
fiaként tartja számon a csa
lád. Nyaranként rendre köl
csönkérték az anyjától, a me
gye túlsó feléből, és csak is
kolakezdésre eresztették haza
Subra Józsefék három gyer
mekére vetett szemet a vak
sors — kit betegség, kit osto
ba baleset szakított ki a csöp

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1891 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1960 FEB 23

NÉPSZAVA

Várady Sándor

ló lenne — eszmeáruló —, ha a tárgyaláson is vállalná a Károlyi-rezsim propagandájának leghatásosabb, az or-

iratát tartjuk a kezünkben. *(Szépirodalmi)*

Nácsa Klára

Várady Sándor: Tanulmány

A megyeszékhely legszebb részét, a Körös-partot díszíti MÁV-nevelőotthon

Váradi Sándor
szobrászművész

Gömöry Albert: Közös
elmúlásunk emlék-
művei

Békés Megyei
Népújság
Békéscsaba,
1979. ápr. 4.

6. A gyulai felszabadulási emlékmű Váradi Sándor alkotása, melyet 1976. október 6-án avattak fel

6

VÁRADI Sándor

KOLLÓS László: Művészkert : 70 éves a Százados uti művésztelep. = Budapest, 1983/7.

11-12.p.

Visszaemlékezése a Százados uti művésztelepre

— 1938-ban kezdtem idejárogatni Medgyessyhez — mondja *Váradi Sándor*, a Képzőművész Szövetség szobrász szakosztályának titkára. — Akkoriban nekem jelentette a másfajta világot. Igazi próféta volt, nemcsak szakmailag figyelt ránk, szellemi igényességet is követelt. A telepen nyílt volt a légkör, örültek egymásnak az emberek. Bár csak 1967 óta lakom itt, de mintha mindig ide tartoztam volna. Sehová nem kötődtem még ennyire erősen. Kedves barátokra találtam, és lakóbizottsági tag lettem. Közben a telep nagyon leromlott. Annak idején tíz évre építették ezeket a házakat. Az épületek nincsenek alápincézve, a szigetelés sem megfelelő. A közfalak salakbetonból vannak, s a háború után romanyagból, féltéglákból építették újjá őket. A villanyhálózat 60 éves, a gáz- és vízvezetékek régen elavultak. A lefolyók gyakran eldugulnak. A lakások beáznak, nedvesek, gombásak. Minden tolodozott-foldozott. A tetőszerkezet is ki kellene cserélni, mielőtt elviszi a szél. Egyszerűen nincs gazdája a telepnek. Amióta Károly, a kertész elment, a park is elhanyagolt. Pedig úgy kellene

bokrok hűvösében, a csillagos ég alatt. Egyik alkalommal, amikor már túl voltunk az evésen, s kadarkafröccsöt kortyolgatva ejtőztünk, szóvá is tettem nekik: miért nem mennek inkább haza, miért bajlódnak itt nálunk a tetővel? A válasz rövid volt és velős: mert kell a pénz. A két fiatalabb építkezett, az idős pedig felnőtt gyerekeit segítette a lakásvételben.

A beszélgetés akarva-akaratlanul az otthonra, a családra terelődött. Az öreg ács hamar megvallotta, hogy tulajdonképpen nem is szeret hazajárni. Odahaza mindig mindenkinek útjában van, hol a felesége szól rá, hol a gyerekei; a pénzére van csak szükség, nem őreá. Így aztán, ha egyszer-egyszer hazalátogat, vagy a kocsmában tölti az idejét, vagy alszik. Kikopott a családból. „Hány

kugliba az erdőről hozott rönkfát.

Igen, kellenek a közös élmények, a szülő és gyerek közös tevékenységéből adódó emlékek — szép lassan felhalmozódnak, s az intő, az ismeretet adó szó aranyfedezetévé válnak. Nélkülük nincs hitele sem a tanításnak, sem a korholásnak.

Ez volt az első summázat, amit ott a hűvösödő kertben, az asztal körül, a csillagok gyapjas fényénél közösen megfogalmaztunk. Koccintottunk, s ittunk rá egyet. Azzal ki is léptünk a torkot szorongató emlékezés hajóhintájából — visszaléptünk a mába.

Hamarosan kiderült, hogy mind a mátrai, mind a szabolcsi faluból — ahová a két fiatalabb ács való — a mun-

zöme eljár

Várady Sándor, grafikus

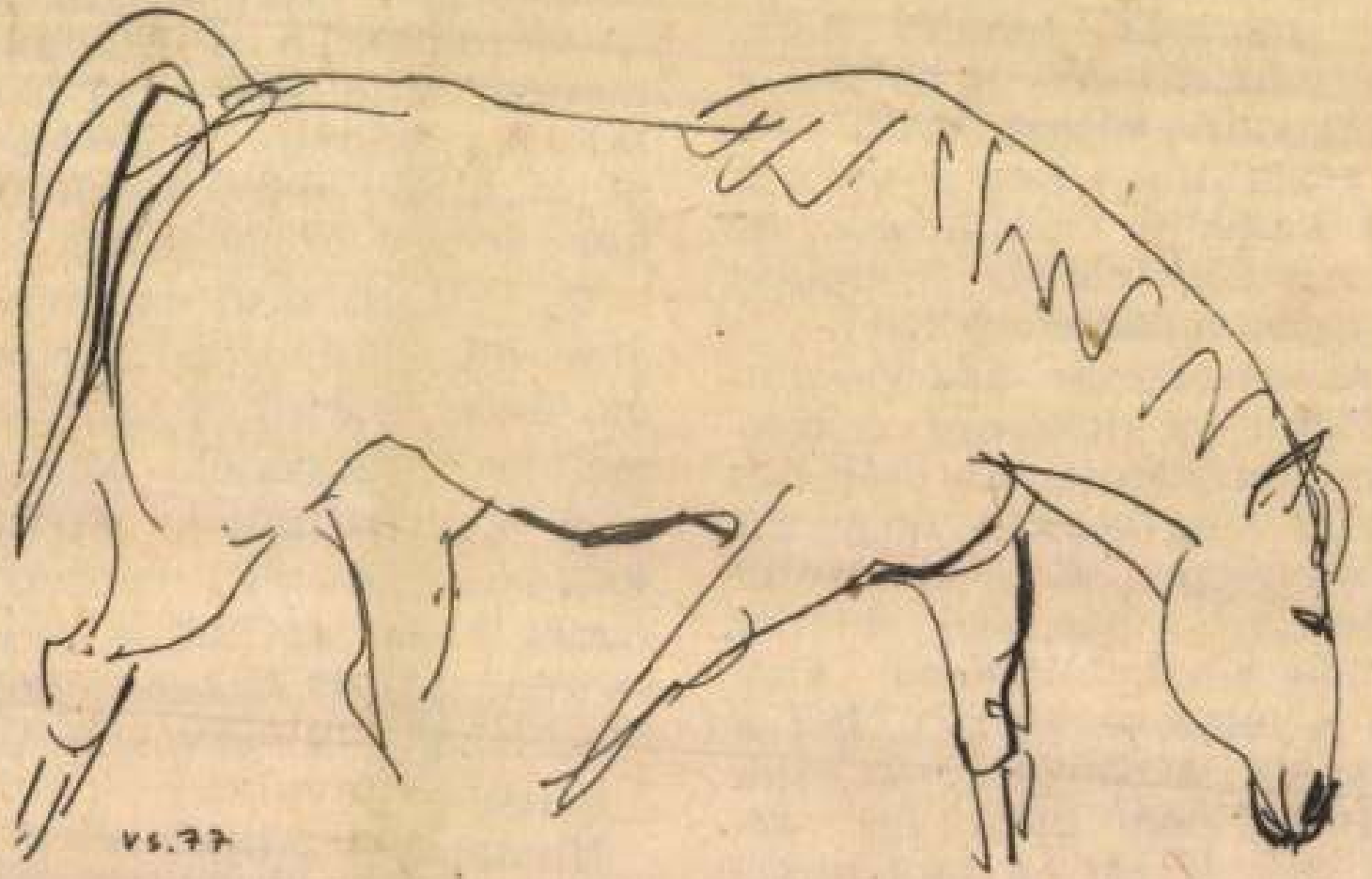

Várady Sándor

LEGELÉSZŐ LÓ

Népszava, 1981. szept. 6.

Váradi Sándor szobrai

SZOBOR A BARÁTSÁGRÓL

Váradi Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész új alkotása, Horvátzsidány főutcáján kapott helyet. A művelődési ház előtt elhelyezett háromalakos szobor a népek barátságát szimbolizálja, abban a faluban, ahol magyar, horvát és német ajkúak élnek.

Népszabadság, 1986. 11. 22

Maradnak a növérek

A százéves Parlament nagy üléstermét övező, alapfoglalkozásokat ábrázoló szoborfigurák közül hiányzik az egészségügy képviselője. Ez a kihagyás könnyen lehet a véletlen műve, de a százéves társadalmi feledékenység jele is. Az egyik melléktársalgó sarkában végül ráakadhat az ember ama bronzöntvényekre, melyeknek egyik alakja középkori kirurgusinasra emlékeztet, aki misztikus hamleti pózban koponyát tart a bal kezében. Lehet, hogy ő lenne a keresett szimbólum?

Egyébként kár ezen tanakodni.

Fontosabb számunkra most az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának szeptember 30-i, csütörtöki ülése, amelyen dr. Aczél György miniszterhelyettes a középfokú egészségügyi szakemberek — az ápolónők és általában az egészségügyiek — képzéséről, továbbképzéséről adott számot, állítva, hogy ezek jó megoldása a normális munkaerőhelyzet egyik alapvető kritériuma.

Ezzel a megállapítással a bizottság tagjai egyetértettek, de a közös gondolkodásban továbblépve, a minisztériummal együtt állították:

— A munkahelyeken a pályakezdő fiatalok részére biztosítani kell a lehető legjobb munkafeltételeket, a szakképzettségnek megfelelő munkakört, az anyagi és szociális juttatások lehetőség szerinti maximumát, különös tekintettel a lakásproblémák megoldására. Végül is olyan munkahelyi kedvet kell teremteni és megtartani, amely nemcsak értelmi megfontolást hordoz, vagyis azt, hogy érdemes a pályán maradni. Legalább ennyire fontos, hogy a kezdő szakemberek megszeressék a munkát és munkahelyet.

Ezzel a szélesebb horizontú kitekintéssel tárgyalta a bizottság az egészségügyi szakemberek középfokú képzését és továbbképzését, elismerve az 1973-ban bevezetett reformok máris mutatkozó hatását. Ez a dátum fordulópont; késve ugyan, de az egészségügyi szakképzés mégis rangjához illő helyre került a hazai iskolarendszerben; a túlzottan elaprózott egyedi szakképzés egységesen szervezett és irányított keretet kapott. Egyetlen kirívó példa: eleddig az egészségügyi szakközépiskola nem számított középiskolának. Ezek az anomáliák taszították el még a kiképzett embereket is az egészségügy területéről. A távozottak aránya jóval meghaladta az évi 10 százalékot, a jelentkezők száma pedig egyre kisebbre zsugorodott.

A reformot nem lehetett tovább halogatni.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az egészségügyi szakiskolákat a középfokú oktatási intézmények sorába emelte. Az idei tanévnyitáskor 5250 elsőosztályos diák ült a padjaikba az ország 71 ilyen iskolájában. Nagy dolog, hogy a továbbhaladás szintén szervezetten biztosított, 1975. szeptember 1-én megkezdte működését az egyetemi rangra emelt Orvostovábbképző Intézet keretében az egészségügyi főiskolai kar, amely védőnői, gyógytornászi, diétásnővéri, közegészségügyi, járványügyi ellenőri, szakoktatói, intézetvezetői és mentőtiszti képesítést ad.

A szakoktatási rendszer tehát nyitottá vált, biztosítja a továbbtanulást, a szakmán belül és szakmán kívül. Érdekes hatása lett: mihelyt kitárultak a szakma kapui, mind kevesebben lépnek ki rajta, hogy az egészségügyet elhagyják. Korábban még takarítói állásért is hátat fordítottak a nővérek a kórházaknak, rendelőknek.

Mindenesetre, a parlamenti bizottság további nagy figyelemre intette a tárcavezetést, mert még mindig kevés a szakember, a társadalom kívánsága pedig jogos a lehető legjobb egészségügyi ellátásért.

S. I.

---

nyos műhe!yei

neti Intézet

gárdánk is. Méghozzá olyan káderek, akik önkritikusan képesek voltak váltani 1957-ben, amikor alapvető fordulat következett be a munkásmozgalom történetének művelésében is. Tudományos és politikai érdekünk volt a korábbi korszak tévedéseinek korrekciója, olyan valóságközpontú kutatások meg-

nyortak a tárgyi és a személyi

SAJTÓFIGYELŐ
HAZAI HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Váradi Sándor
szobrászművész

1976 OKT 7

Szabadság-szobor avatás Gyulán

Gyönyörű alkotás a gyulai Népkertben. Vörösréz domborítású, s a szabadságot szimbolizáló lebegő női szobor egyik kezében kardot, a másikban az új életet jelképező rügyező faágat tart. Képünkön a Munkácsy-díjas szobrászművész megszemléli a művét

Fotó: Gál Edit

(Folytatás az 1. oldalról)

Amilyen szép a város, a megye, az ország jelene, olyan szép és felemelő lesz a jövője is. Hiszen a mű, amelynek megalkotására 32 esztendővel ezelőtt vállalkozott népünk, még nem teljes. Nemzeti programunknak, a fejlett szocialista társadalom felépítésének valóra váltása nemzeti összefogást, fegyelmezett munkát, éves- és középtávú terveink maradéktalan teljesítését követeli. Új világ építésére vállalkoztunk, mert szabadok vagyunk, mert nem vagyunk egyedül.

Avatóbeszédének további részében a műről és alkotójáról szólt:

A szabadság érzése az elmúlt 32 esztendőben sok művészt ihletett alkotásra, közöttük *Váradi Sándor* szobrászművészt is. Ez a kiváló, Munkácsy-díjas szobrászművész több, köztéri szobor alkotásával is — amelyek Eger, Ózd, Debrecen, Veszprém városok ékességei — kiérdemelte a közönség, a szakma tiszteletét.

Annak a szobornak alkotásával, amelyet a 32. évforduló alkalmából Gyula városnak készített, öregbíti emberi-művészi jó hírnevét. Rézdomborítású szobra — amely a szabadság géniusza, hatalmas pallósával ellenállhatatlanul tör a zsarnokság ellen, s virágzó faággal a kezében szimbolizálja a szabadság és a béke együvé tartozását —, olyan nagyszerű alkotása a művésznek, amelyre méltán lehet büszke nemcsak a szobor alkotója, hanem Gyula város lakossága is.

A nagy tetszéssel fogadott beszédét a következő szavakkal fejezte be:

Most, amikor megköszönöm Váradi Sándor művésznek azt, hogy Gyulán elhelyezett alkotásával gazdagította a város, a megye képzőművészeti kincsestárát, egyúttal azt kívánom, hogy e Szabadság-szobor örökké emlékeztesse a város népét azokra, akiknek szabadságát, létét, köszönheti. Hirdesse e szobor Gyula lakosságának küzdelmes múltját, szabadságának születését, élni akarását és még ragyogóbb jövőjét.

A beszéd befejezése után Frank Ferenc leleplezte Várady Sándor gyönyörű alkotását, a Szabadság-szobrot. Az ünnepségen a Békés megyei Jókai Színház művészei verseket szavaltak. Majd a megye és a város politikai, társadalmi szervei virágkosarat helyeztek el a szobor talapzatánál. Kedves jelenet következett ezután, amikor is a város óvodásai és kispajtásai virágcsokrokkal rakták körül a szobrot. Az ünnepség az Internacionáléval ért véget.

…épiő kérdésekről, valamint a …két országot érintő témákról.

Román Pál hazaérkezett az USA-ból

Szerdán hazaérkezett a magyar küldöttség, amely *dr. Román Pál* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter vezetésével szeptember 26. és október 5. között az Amerikai Egyesült Államokban járt. A delegáció az USA mezőgazdaságát és élelmiszeriparát tanulmányozta, megbeszéléseket folytatott termelési kooperációkról és egyéb gazdasági, tudományos és technikai együttműködési lehetőségekről. (MTI)

Namibiának!

…eleértve kizárását a világszervezetből, mivel a fajüldözők makacsul megtagadják a függetlenséget Namibia népétől.

Kifle Vodadzso etiópiai külügyminiszter is az imperialista körök manővereit ítélte el.

A namibiai nép valódi függetlensége és szabadsága mellett álltak ki a szocialista országok képviselői. *Milos Minics* jugoszláv külügyminiszter aláhúzta, hogy az Afrika déli részén kialakult válsággóc fenyegeti az egész kontinens békéjét és biztonságát. (TASZSZ)

…járútban

A lövöldözés miatt *Hasszan Szabri El-Kholi*, az Arab Liga libanoni különmegbízottja elhalasztotta keddre tervezett találkozóját *Eliasz Szárkisz* államfővel és *Jasszer Arafattal*, a PFSZ V. B. elnökével.

…dozata

…ódaru segítségével emelték ki „Team Work—76" fedőnevű, hajóval
Telefotó — AP — MTI — KS)

HORST SINDERMANN elvtársnak,
a Német Demokratikus Köztársaság Minisztertanácsa elnökének

Berlin

Kedves Elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Minisztertanácsa és népünk nevében szívélyes üdvözletünket és elvtársi jókívánságainkat küldjük Önöknek és a Német Demokratikus Köztársaság testvéri népének, a Német Demokratikus Köztársaság megalakulásának 27. évfordulója alkalmából.

A Német Demokratikus Köztársaság dolgozói, marxista—leninista pártjuk, a Német Szocialista Egységpárt vezetésével kimagasló eredményeket értek el a fejlett szocialista társadalom építésében. Népünk nagyrabecsüléssel tekint sikereikre. A Német Szocialista Egységpárt és a Német Demokratikus Köztársaság következetes harca a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom és a szocialista országok egységének erősítéséért, a béke és a haladás ügyének védelméért, széles körű elismerésnek és tiszteletnek örvend a világ haladó és békeszerető népei körében.

Őszinte örömünkre szolgál, hogy a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság testvéri szövetsége, szoros együttműködése, a marxizmus—leninizmus és a szocialista internacionalizmus elvein nyugvó barátsága, országaink kapcsolatai, az élet minden területén töretlenül fejlődnek és erősödnek, népeink és a szocializmus ügye javára.

Nemzeti ünnepük alkalmából kívánunk Önöknek és a Német Demokratikus Köztársaság dolgozó népének újabb sikereket országuk felvirágoztatásában, a fejlett szocialista társadalom építésében és a Német Szocialista Egységpárt IX. kongresszusa határozatainak megvalósításában.

Budapest, 1976. október 6.

KÁDÁR JÁNOS,
a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára,

LOSONCZI PÁL,
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke,

LÁZÁR GYÖRGY,
a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

* * *

Apró Antal, az országgyűlés elnöke táviratban üdvözölte Gerald Göttinget, az NDK népi kamarája elnökét. (MTI)

Az NDK megalakulásának évfordulóján

Huszonhét éve, 1949. október 7-én alakult meg német földön az első demokratikus munkáshatalmon alapuló állam. Sorsdöntő lépés volt ez nemcsak a német nép, hanem egész Európa jövője szempontjából. A második világháborúban az európai hadszíntéren a legnagyobb áldozatot vállaló Szovjetunió felszabadító harca, a Hitler-fasizmus teljes szétzúzása tette lehetővé, hogy alig négy évvel a háború befejezése után létrejöhetett az NDK.

A nácizmus súlyos örökséget hagyott azokra, akik azt a célt tűzték maguk elé, hogy megteremtik a béke és a szocializmus államát német földön. Egyesült erővel láttak munkához kommunisták, szociáldemokraták és más antifasiszták, hogy a romok helyén új életet teremtsenek, és visszaadják az embereknek a boldogabb és békés jövőbe vetett hitét.

A nép akaratával és érdekeivel összhangban az Elbától keletre társadalmi tulajdonba vették a termelőeszközöket, felosztották a porosz junkerek földbirtokait. Demokratikus alapokra helyezték a közigazgatást és az oktatást, következetesen végrehajtották a nácitlanítást.

A szocialista útra lépett NDK szakított a német uralkodó osztályok militarista, imperialista politikájával. A német munkásmozgalom hagyományait folytatva zászlajára a békét, a haladás és a szocialista emberiesség jelszavait írta. Ezekért a célokért indult harcba a munkásmozgalom egységét megteremtő marxista—leninista párt, a Német Szocialista Egységpárt vezetésével az ország dolgozó népe. Az országépítő munka ütemét jól érzékelteti, hogy az NDK dolgozói napjainkban 40 nap alatt termelnek annyit, mint 1949-ben egész évben. A Német Demokratikus Köztársaság ma a világ tíz iparilag legfejlettebb állama közé tartozik. A szocialista német állam nagyszerű eredményeket ért el gazdasága építésében, a szocialista társadalom megteremtésében, s a nemzetközi fórumokon, a szocialista közösség egyeztetett külpolitikájának megfelelően, következetesen szolgálja a haladás, a békés egymás mellett élés, a sokoldalú nemzetközi együttműködés ügyét. Az NDK sikereit, valamint az erőviszonyoknak a szocializmus javára bekövetkezett megváltozását tükrözi az NDK nagy nemzetközi tekintélye. Kitörve a korábbi évek elszigeteltségéből, ma már 117 állammal tart fenn diplomáciai kapcsolatokat.

Bár bizonyos körök részéről ismételt kísérletek történtek az NDK nemzeti szuverenitásának megkérdőjelezésére, hatályban vannak azok az egyezmények — a Szovjetunió és az NSZK közötti, valamint a két német állam kapcsolatait szabályozó szerződések, továbbá a négy nagyhatalom Nyugat-Berlinre vonatkozó megállapodása —, amelyek a kapcsolatok további fejlődésének alapját képezhetik.

A Német Szocialista Egységpárt ez év májusában tartott IX. kongresszusa célul tűzte ki a fejlett szocialista társadalom felépítését.

Nemzeti ünnepén köszöntjük az NDK népét, további sikereket kívánunk hazája és a haladás érdekében végzett munkájához.

1021

Koszorúzási ünnepségek

Szabadság-szobor avatás Gyulán

Frank Ferenc, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára mondott ünnepi beszédet

Harminkét évvel ezelőtt, 1944. október 6-án szabadult fel megyénk. A felszabadítást hozó szovjet fegyverek torkolattüzei nemcsak a rövid életű nyilasuralom, a náci hódítók fölötti győzelmet hozták magukkal megyénkbe, hanem a következő hónapokban hazánk teljes felszabadítását is. Megteremtették annak lehetőségét, hogy az ország, s benne a Viharsarok népe végre maga válassza meg azt a társadalmi rendet, amely emberséget ad az embernek. Az emberség mellé jogot a beleszólásra, lehetőséget a tanulásra, gyógyszert a betegségre és biztos gazdasági, erkölcsi alapot ahhoz, hogy bizakodva tervezze és építse a szocialista jövőt.

Tegnap, október 6-án megyeszerte ünnepségeken koszorút helyeztek el a felszabadulási emlékművekre, virágot a magyar jövendőért is meghalt szovjet hősök sírjára. Ezzel életünk fordulatának kivívóit köszöntötte a hála, az emlékezés.

Megyénkben a központi ünnepséget október 6-án Gyulán rendezte meg az MSZMP városi bizottsága, a Hazafias Népfront és a városi tanács. Délután 3 órakor a felszabadulási emlékmű koszorúzásával vette kezdetét az ünnepségsorozat. Egy óra múlva a Népkertben avatták fel Várady Sándor alkotását, a Szabadság-szobrot. Avatóbeszédet mondott Frank Ferenc, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára.

Új világ építésére vállalkoztunk, mert szabadok vagyunk

Frank elvtárs befejezőjében méltatta október 6. jelentőségét és a következőket mondotta:

1944. október 6-a, Békés megye, benne Gyula város történelmének legjelentősebb fordulópontja. Egy olyan korszak határa, amely jelzi az itt élő népek évezredes szolgaságának végét, a szabadság hajnalát. Ez a nap a városnak azt jelentette, amit 1945. április 4-e adott egész népünknek: a szabadságot, a függetlenséget és a társadalmi felemelkedést. Hazára leltek az egykori nincstelenek, s amiről addig csak álmodtak, 1944. októberétől kezdik valóra váltani.

Sokan vannak itt, akik rengeteg szenvedés, megaláztatás után 32 évvel ezelőtt örömujjongva mondták ki a szót: szabadság. A hőn várt szabadságot egy internacionalista nép fiai, a hős szovjet katonák hozták el a város, megyénk, hazánk népének. Az ő fegyvereik hangja okozott izgalomtól áthatott gyorsabb szívdobogást azoknál, akik Kelet dicső csillagától várták, hogy izzó fénnyel világítson és boldogságot hozzon a dolgozó emberiség számára. S ez a keletről hasadt hajnal reményteljes napsugara elsőként Gyula várost, s Békés megye falvait ragyogta be. Azóta minden év október 6-án a meghatottság érzésével emlékezünk azokra a hős szovjet katonákra, akik vérüket hullajtva, sokan életüket áldozva hozták el a szabadságot e város lakóinak is.

Kegyelettel őrizzük szívünkben e drága földön elesett dicső szovjet harcosok emlékét. Sírjaikat szeretteik helyett is ápoljuk, nem hervad el a virág emlékműveik talapzatán és nem növi be a fű a hozzájuk vezető utat.

Tisztelettel köszöntjük az élőket, akiknek segítő kezét szocialista építőmunkánk minden mozzanatában érezzük.

Emlékezünk pártunknak, népünknek azokra a harcosaira, akik — közülük sokan életük árán is — ébren tartották a magyar szabadság és a társadalmi felemelkedés gondolatát, akik előkészítettek bennünket arra, hogy élni tudjunk szabadságunkkal.

Frank Ferenc ünnepi beszédét mondja

Kedves Elvtársak, Tiszelt Barátaim!

A szabadság felemelő érzése, melyet e város lakói 32 évvel ezelőtti hajnalon éreztek, tenniakarásra lobbantotta a szíveket. Mindenki újat sejtett, de még nem volt megfogalmazva, hogyan lesz tovább. A bizonytalanságot lassan a remény váltotta fel. A fegyverek hangjával szinte egyidőben jelent meg a szovjet parancsnokság első felhívása a lakossághoz, amely hírül adta: *„Amikor a szovjet hadsereg magyar területre lép, nem az a cél vezérli, hogy annak bármely részét elfoglalja... nem hódítóként jött..., hanem mint a magyar nép felszabadítója a német fasiszta iga alól..."* Ez a baráti segítőszándék lassan a kétkedőket is megnyugtatta.

A gyorsan tovább haladó és halkuló fegyverek zaja után az élet oly lüktető iramban szaguldott, mintha csak tudta volna, mennyi a pótolnivalója. A háború nyomaitól sebhelyes városba, az elcsigázott emberekbe visszatért a remény. A közigazgatás gyors megszervezése, a rend és köznyugalom biztosítása lehetővé tette, hogy az új, a szép és igaz felé törekvő erők felszínre kerüljenek. S a kommunisták a harc élére álltak, irányították a felfelé ívelő lázas iramú életet, hogy boldogabbá tegyék a nép életét és kitárják a nép szívét, agyát az új idők, új érzései és gondolatai előtt.

Visszagondolva ezekre a napokra ezernyi emlék ötlik fel mindannyiunkban. De legnagyobb erővel az a nagy odaadás, becsületes erőfeszítés, amely csak egy szabad városban lehet mindenkit megmozgató.

A felszabadulás óta eltelt szabad három évtized egy 760 éves múltra visszatekintő város történetében nagyon rövid idő, de az ember életében számottevő. Akik akkortájt születtek, ma már felnőtt tagjai a városnak. Élő elődjeik a megmondhatói annak, hogy ez a korszak a város és a nemzet történelmének legdicsőbb szakasza. Történelmileg rövid idő alatt a város, a megye, az ország többet fejlődött, változott, mint azelőtt évszázadokon át. És a város eredményeit méltatva többek között ezeket mondta:

A 32 esztendő nagyszerű ténye, hogy a város gazdasága, kultúrája viharos gyorsasággal fejlődik, s egyre szépül, gyarapodik. Új üzemek, lakóházak, iskolák épültek és létesülnek. Több mint 20 üzem fémjelzi iparának korszerűsödését, s szorgalmas munkásainak elismerésre méltó alkotását. A város hírnevét már nemcsak a húsüzem közismert termékei, hanem az itt gyártott modern bútorok, divatos ruházati cikkek is elviszik szerte a világba.

A város dolgozóinak — az MSZMP helyes politikája alapján végzett — áldozatos munkája, nagyszerű eredményeket hozott. Az itt élő magyarok, románok és németek példásan összefogtak, együtt építik, szépítik, csinosítják városukat. A sok fa, virág rózsakert — mely oly hangulatossá teszi e települést — jól szimbolizálja a gyulaiak városszeretetét. Nagyszerű Várfürdője is bizonyítéka annak, hogy milyen hatalmas teremtő energiákat szabadíthat fel a helyi kezdeményezések előtt kaput nyitó szocialista átalakulás.

(Folytatás a 3. oldalon)

...ánadi Albert itt végzte
...ját]

...ásztortün, 1921. II. R.

448. l.

Krónika.

Nagyvárad. Váradi Albert.

Magyar Müvészet 1925. 300. o.
/I.b./: Egy fiatal magyar grafikus halálához.

Nagyvárad (itt él Váradi Albert)

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. rész

256. l.

Kulturkrónika

Marosvásárhely (Váradi-Albert 'itt tartotta tárlatát)

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. 1. r.

256. l.

Kultúrkrónika

Marosvásárhely (Váradi Albert kol-
lektiv kiállítása)

Pásztortűz, 1922. VIII. érf.
384. l.
Kulturkrónika

München. Váradi Albert.

Magyar Müvészet 1925. 300. o.
/I. b./: Egy fiatal magyar grafikus halálához.

Temesvár (Váradi Albert kiállítást rendezett itt)

Pásztortűz, 1923. Tk. kvf. I. r.

255. l.

Kultur-kiónika

Páriwö

Páris.Váradi Albert

Magyar Müvészet 1925.300.o.
/I.b./:Egy fiatal magyar grafikus halálához.

Vánadi Albert festőművész

Pásztortúr, 1922. VIII. eref. I. r.
384. l.
Kultúrkrónika

Vàradi Albert festőművész

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. 1. rész

256. l.

Kultúrkrónika

Variadi Albert, festőművész,

Pásztortűz, 1921. II. r.

448. l.

Krónika

Váradi Albert festő

Pásztortűz 1921. II. 2.

709. l.

Krónika.

Váradi Albert, festőművész

Pásztortűz, 1923. IX. évf. I. r.

255. l.

Kultur-krónika

Váradi Albert kiskiállítása Nagy-
szalo után, 1921.

Pásztortűz, 1921. II. r.
448. l.
Krónika.

Temesvárom 1923-ban tartott kiállítást Váradi Albert

Pásztortűz, 1923. IX. évf. I. k.

255. l.

Kultur-könyvtár

Váradi Albert kollektív kiállítása
Városvásárhelyen.

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. r.
384. l.

Kulturkrónika

Várady Albert kiállítása a Marosvásár
helyen 1922-ben

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. I. sz.
256. l.
Kultúrkrónika.

Váradi Albert kiáll.Páris.Au nouvelle essor 1924.

Magyar Müvészet 1925.300.o.
/I.b./:Egy fiatal magyar grafikus halálához.

Váradi Albert grafikus

Magyar Müvészet 1925.3oo.o.
/I.b./: Egy fiatal magyar grafikus halálához.

Kassa

Váradi ötvös András 16 sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 231

Váradi Boldvasár, ötvös, 1598-1600.,
Debrecen.

Tört. Tár
1887., 594-607.
Révész: Debreceni ötvöscéh
rendszabályai.

Váradi Boldizár ötvös

Debrecen, 1600

Tört. Tár, 1897, 553

Kassa

Váradi ötvös Ferenc, 1648

Arch.Közl.1899. XXI. 279

Vàradi Ferenc, ügyvéd.

Ügyvédi vizsgát 1896-ban 151.

Váradi Ferenc, ipsarm.

Sparmüvérset 1896-ban 150.

Városi Pál ötvösmester,
Nagyszombat, 1689.

Archaeologiai Értesítő
XI. 1877, 264–265.

Thalóczy, Lajos: Ötvös-remek
a ~~[illegible]~~ városi levéltárban.
nagyszombati

Plasztika.

" Lenin" szobor, készitette

Várady Sándor.

Uj Világh. 1953. 10. sz. márc. 5. 6. l.

Kitrinni

Felszabadító szovjet hadcs
(Váradi Sándor szobrász műve).

Szod. Ujság, 1952. apr. 10. 8. old.

Festészet.

A lépkedö épiti a Tisza-Berettyó csa-
tornát" festette Várady Sándor.

Uj Világ.1953.10.sz.márc.5. 6.l.

Vara Tibor

Grafikák (repr.)

Magvető – almanach 1967/1. 322–3. l.

MDK

Vapl /Appelt/ Ede, edényfestö

elöször belépett 1886-ban kb. 41 évig dolgozott a gyárban. A legtöbb etkezö-,kávés-,teás- moccás készlet festöi közé tartozott./" mámás", "japán" "vadrózsa" dekorokat rajzolta,festette.

Nikelszky Géza beszámolója Dr. Szebtiványi Gyulának: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi. Pécs. 1948.nov.16.

Tři bronzoví VII. 137

Vápavára (rom)

Bükszádnál.

Kővári Erdépeml.

54. l.

Ady, szobor

NN: Dec. 17-én szólik...

Minvelt Nagy 1955 VI ért. 50 sz. dec. 11. 1 l.

Vánosti Andrásné

"Hjú Nápmúvész" ilmet kapott

Székely Gabriellho: Parachmeg és ásko-
piac

Magyar Hjúság, Bp. 1970. aug. 28.

Vörady A.

a müncheni Képzőművészeti Akadémi magyar növendéke;

beiratkozás éve 1920.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarn 1800 bis 1945. Ungarn Jahrbuch Mainz 1970 10. 1 149 1

Váradi Andrásné, szövő

MDK

Az ifjú népművész kitüntetést kapta.

–: Kiváló népművelők és népművészek, ifjú népművészek kitüntetése 5.

Népszabadság, B:..1970 aug. 19

Váradi András, Kassai őrző

III. 77.

Mur. és Kat. Ét

Váradi ötvös András

Kassa. 1600 - 1606

irod

Mihal. 311. l.

Joannes de Joanni

festo.

Váradi ötvös András

Az okmányokban s a céh regeszt-
romában az 1600–1606 évek-
ben szerepel, mint Kassai ötvös
mester. 1606. nov. 8-án meg
esett a próbán, de mivel első
esetben nem tüntetik: Ugy lát-
szik nem valami jól ment dolga,
mert 1606. nov. 16-án Laugh
Iván tilalmat tesz Eötvös
András minden mesterjára
2 esztendeig való házbérecsét.

Mihalik József. Kassavárosi
ötvösegyenek tört. Bpest
19.00. 231. l.

Váradi András

ötv.

Kőmagyötvj. 868 sz

Váradi Andrásné

szövő, "Ifjú Népművész címet kapta

Simon László: A Hiss a népművészet ~~fejl~~ ápolásáért és továbbfejlesztéséért

Népművelés 1970/11 40 old.

Váradi Andrásné, szövő

– elnyerte az Ifjú Népművész címet

Székely Gabriella: Barackmag és árkapiac

Magyar Ifjúság, 1970. aug. 28. 13. l.

Váradi András

Kassai ötvös

1630

l.

Jul

Váradi András ötvös M.O.K.

Kassán dolgozott

Kamarás, Magy. műv. Bp. 1960 459

gértartó konzol

l s XIX. század

skolczi jobbágy

II. Miksa, III.

ze, egy meszely

VÁRADI Albert (1896 – 1925) gruf.

életrajzi: Muradin Jenő: Erdélyi fertőiskolát. Bukarest, 1997 128-129

Váradi Albert

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 357, 362

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL
BUDAPEST, I., VÁR.

VI. 1243 szám.

Műemlékek orsz. Bizottsága

Budapest.

Hivatalból.
Díj átalányozva.
1178/1934.

ker., Attila körút utca 1 sz.

Váradi Képíró
Albert

laid
=
Képíró Albert
alatt.

esrő után

48. Ereklyemuz.

etétel nek azt a jelenetét ábrázolja, mi-
honvédsirnál térdre ereszkedett, a
zürke lovára támaszkodik és busul. A hát-
ait látjuk. Az egbolt felhőrött.

rczi emlékek muzeumából (107/95. No. XXXI).
-iki 14985 sz. leirat alapján (159/96).

(70)

378

Váradi Albert

festő

vrád

Michel

1016-1.

Az egyik nyelkupákon egy tengerparton le
gyermek, a másikon egy, X. E. B. betűkkel á
fokos állítólag Bezerédy Imre kuruc
Bezerédy István.

Bezerédy Imre őrségi magyar csal
már a XIII-ik századból vannak. II. Rákó
dunántúli részek parancsnoka. 1708-ban So
volt a kurucz tábor legügyesebb és legre
sekkel pusztította Ausztriát és Stiriát.

Midőn a magyar ügy hanyatlani ke
zott a császári hadvezérrel, Pálffy Jánossal. I
csatolva, a pozsonyi Pálffy-levéltár őrzi. Ez
hadi törvényszék elé állították s 1708 decz
ugyanott teljes fegyverzetében eltemették. E
termetű, méltóságára nagy, szép, fekete és
volt». Halálra készülő éneke a kurucz költ

Kard, gyengén görbülő, kesken
homorú vájat, a gerincze szélén pedig mél
ponczolt alapon két csillag, arabeszk s vo
tire | pas sans | Raison | ne me | Remette |
nélkül és ne tégy vissza becsület nélkül) fr
markolat, valamint hüvelye ezüst foglalván

Szalay I.: Magyarország tört. emiékei.

ügyét. Balogh Ádám kölesdi harcza után
em 1710 végén, a szegzárdi szerencsétlen
is, midőn Rákóczytól sem nagy igéretekre,
ejére. És így
t, az 1711. év
Balogh Ádám
szerencsétlen-
i, XIV. Lajos,
ott hős vezér
tartatik, hogy
is és emléke-
zképben — a

458. ábra. Szénássy Bálint hímzett tarsolya 1660-ból. Kiáll. az Erd. Múzeum-Egylet.

s vércsatorna
d részében a
kézvédője, valamint a keresztvas nyújtványa
kiszélesíttetett. A körülbordázott famarkolat
ykével diszítve s a markolat fején alul a

, a másik oldalon hasonló hadi jelvények,
bevésve. (Sollingeni kovácsjegy.) A fából

Thieme Becker
XXXIV. 108. l.

Nagy Lázár.
Sz. Kézdivásárhelyen 1861

632. Gábor Áron.

Mint záplótartó van ábrázol

a honvédnek felcsapott if
~~zászlótartó Gábor Áron~~ körül csoportosu
szó mellett haladnak. ~~Élükön~~ Őtte egy zokogó
a ház ajtajában, egy harczra kész ~~atyját~~ fe
retne honvédnek felcsapni, ~~de mert nem~~
lak alatt megsebesült ~~[illegible]~~ ül és néz s
vak koldúsnak, vezetője magyarázza a tör
ja felett két soros galambducz van. Aló

Vászon, méretei 116.5: 19
Festette: Nagy Lázár.
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

632

904: v. 5.

Varadi Albert

texte

1 vol
2

Clément-Janin:

Peintres-graveurs
contemporains. Albert
Varadi. Gazette des
Beaux-Arts 1924.

Lerei

sé jobbra fordult ~~tekint~~. Haja rövid, bajusza
arcza ránczos, nyakánál ~~az erek ki~~duz-
és köpenyegét jobb vállára vetette. ~~Há~~ Jelzése Rá
VINÇOTTE, és lejebb ~~e szöveg olvasható~~:

35202. sz. leirattal. 700 frton.
~~[illegible]~~
-án (223/97.).
1897. X. 2-án az 59668 sz. leirattal.

154

Váradi Albert

+ Páris 1925

(l. b.) Egy fiatal magyar grafikus halálához;

MAGYAR MŰVÉSZET,

1925. 300. l.

Végleges feldolg.

lásd Szvetlemi

T. 3905.

óhid közelében [illegible] irányti is van
meg vannak nevezve. Balra a kül-
szövegének kezdete: A. Die Vestung
Wacht welche auf den Türckischen
cht.

8.4 : 27 cm.

587

Váradi Albert

100 K államsegély

Éimisk 1916/17. 29. l.

Magy. Izr. Földmivelő és Kézmű Egylettől 100 K.

u. o

Díszítő szobrászatból elismerő ohm. alakrajzból 10 kás kis aranydíj:

u. o. 31. l

Váradi Albert

Alakrajzolásból 10 K-ás kis aranydíj.

Éjmisk 1915/16. 44. l.

Hadsereg.

A négyes fogaton érkezet
végett állitotta meg. Felirata:

Kaiserthum
OESTERREICH
Garnisons Bataillons

Szines kny., mér. 22 :

140-91-9.

Váradi Albert

A Magy. Izr. Kézmű- és Földmívelő Egylettől 100 K

Éimisk 1917/18. 30. l.

Poroszka h. n. VI. 248.

Váradi Albert

200 k. államsegély

Elémisk 1917/18. 30. l.

441/1932.

Dr. Nemes Antal ma

ur, a koronázó templom plébánosá

lom történetéhez." cimü müvét, m

jándékát, van szerencsém tisztel

Budapest, 1932. n

Váradi Albert

Fejtanulmány,
repr.

Éinisk 1915/16.

50 l.

értelemben az
szolgált a ha
dicsőségére —

Spártána
lakók“ (perio
a perioikisnak
ból hódított n
Polgárjog híjá
nek. De közü
kisegítők szolg
hadsereget. H
pontján állott,
keztek a kény
kezdve emelk
ségének élt. A

Egészen
szolgákká deg
családostul és
Tulajdonképp
államnak volt
don: nem adh
a felét kellett
hetőnek volt
kellett szenve
tály voltak, al
hadgyakorlato
tek ellenük.
lehetett megak

Váradi (Weiss) Albert

100 K államsegély

Éminsk 1915/16. 42. l.

ÉGE

örzs alapította
ly az Eurotas
ncsak a myke-
gának, hanem
és Taygetos-
nyreatist, ettől
Messenia egyéb
ktől észak felé
os déli részén.
— arra volt
dór nép álla-
ze ki.
ket a dórokat,
ak. Mert nem

VÁRADI Albert 44
Nagyvárad, 1896.–Párizs, 1925. május 22.
grafikus

Banner Erdély

Váradi Albert, festő, MDK

a Salon National (Grand Palais)
kiállításon vett részt.

Újság, 1926 V. 21.- Magyar Művészek Párisban és Németországban.

Váradi Albert

VÁRADI ALBERT festő és grafikus, szül 1896 okt. 16. Nagyváradon. 1913–1918 között a bpesti Iparművészeti Iskolában szobrásznak készült. 1920-ban grafikákat állitott ki Nagyváradon, innen Münchenbe ment, ahol Peter Halmnál grafikát tanult, 1920–1921-ben. Az utóbbi évben a Kunstvereinben kiállitott. Boccaccio, Balzac, Heine és Mörike műveit illusztrálta müncheni és milanoi kiadók számára. 1923 áprilisában Párisba költözött. A Salon d'Automne sociétaire-jének választotta. 1924-ben kiállitott a Nouvell essor c. szalonban. Főképp rézkarcokat készit.

Genthon István
közlése

1912.,
Festmony

ieczember 24-én

ett.

)12 február 24-iki 22567 sz. leirat
9-912)

Sz. n. 417-912
519-912-1
Át. lelt. 7524.

32

Vidék

Négyes előtérben jobb
kissé balra fordult
a kalapos
a ki bő köntöst visel. Előtte
melynek kivilágított ablakú k
ja és a mely fölött az égbolt
telt hold bukkan elő.

Vászon, méretei 160:24

Váradi (Weisz) Albert

A hadi emléktáblákra és emlékművekre hirdetett pályázaton book-ás I. díjat fenti egyéte.

Éjmisk 1915/16. 43. l.

a jelenetet szemléljük, midőn a
" s kezeiben a jogart és ország-
jére a prágai székesegyházban a
rül a szertartásban segédkező"
mban a főurakat s a karza-
endégeket látjuk. Az e kép mellett
bb képek azt ábrázolják: „Wie
das Buch legen und den Aÿdt lei-
n König in Böheim gesalbt wer-
Königliche Schwerdt empfahen" és
nd Reichs Apffel empfahen". A kép
ere kőt két röpülő angyal π Ferdi-
Tölirata legfölül
ie Kaÿs: Maÿt. Ferdinandus Secundus
mischen König gekrönt worden zu Praag."
25.9: 30.5 s a rézlapnak 26.7: 31.1 c/m

Váradi (Weisz) Albert

Végbiz. jó eredm.

Elmúsk 1915/16. 43. l.

Váradi Albert

V. évi párhuzamos jó eredm. és képesítő oklevél jó eredm.

Értesítő 1917/18. 32. l.

Várady

MDK

"Külváros" szinház 1927

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
42.1.

Váradi szobrász

Szerepelt a II. kerületi Magyar–Szovjet Baráti Társaság felszabadulási kiállításán.

Balla Ernő: Egy budapesti francia diplomata feleségének festményei a II. kerületi MSZBT kiállításán.
Ország-Világ, Bp. 1961. 19. sz. (15. l.)

BALÁZS JENŐ

FŐVÁROSI HIRLAPTERJESZTŐ VÁLLALATA

PÉCS, RÁKÓCZI ÚT 38.

„Európa" Lelkiismeretes Kiadó Hivatalnak

„

Budapest

V. Rothermere u. 12.

S 8508 RÉSZVÉNYNYOMDA, PÉCS

Váradi Ács (Ac
István
1659. Kolozsvár
Bethlen 126.

Váradi [ ], Jestő

L.: Szöri József

Amőf.: Vélemények ... [2] ... 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. junius XXX/6.

MDK

Vrádi szobrász

L-r: Képek és szobrok az uj kir. palotában. Épitő Ipar, 7. sz. 1o5. febr. 19. 62. l.

1905

M.D.K.

Váradi

Karikaturája Szeleczky Zitáról a "Mária
főhadnagy" c. szerepében.

Szinházi Magazin, Bp. 1943.május 5-11. VI.
évf. 2o. sz. 27. lap

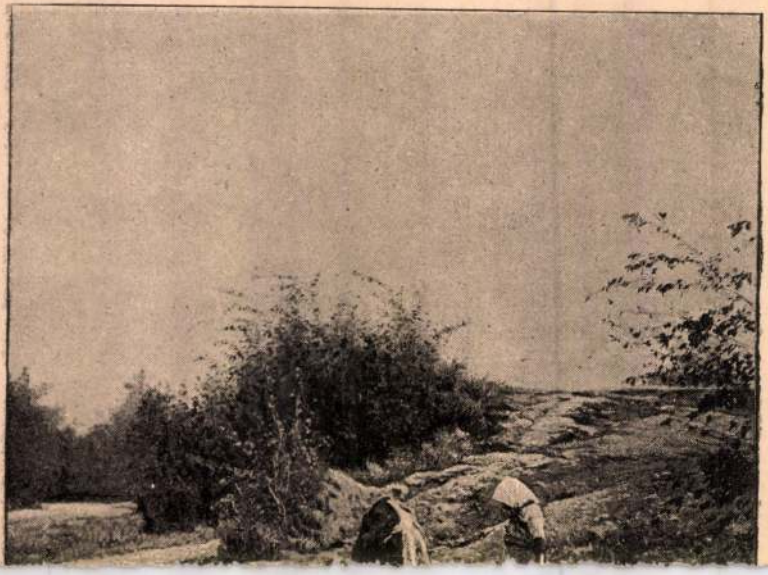

Váradi

szobrász

Kőszobra a Eiralyi

palotán

(Ha a nev nem

elirás, vagy

sajtohiba)

Lechképer

~~Kuefstain Jakab Lajos, alezredes, arckk.~~

III. 34.

Várad vára

(nem Nagyvárad)

Anonymus szerint már
a magyarok bejövetele-
kor állott.

Bárczay 580. l

Vara Tibor, grafikus

kiállít a József A. Műv. Házban.

A Kétvégi Lant. programból 9,

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 6.

Vara Tibor grafikusművész

Nagy Gyula emlékkiállitása december 15.-ig
Katulicz László, Gömöri Gyula és Vara Tibor
a József Attila Művelődési Központban novem-
ber 10.-ig, Bartl József a Csepel Galériá-
ban november 21-ig,
Mengyán András a Józsefvárosi Kiállitó te-
remben november 29.-ig,
Cs. Nagy András a váci Vak Bottyán Muzeum-
ban november 28.-ig tartja nyitva kiállitá-
sát.
Tóth Menyhért kiállitásának megnyitója no-
vember 6.-án lesz a Mücsarnokban, -közli
a lap kulturális eseményeket ismertető rova-
ta.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 6.
XX. évf. 45. sz. 8. x lap.

Vara Tibor grafikus

Négy fiatal grafikus kiállítása nyílik meg febr. 17.-én a KISZ tanácstermében: Bánóczi Gyula, Szabó György, Szák András, Vara Tibor

Kőbel, 1946. jan. 29.

MDK

Váradi Gábor

Felszabaditó szovjet katonák

Tamás E: Magy. katona a ... Kis Ujság, 1951.
okt. 2. 4.l.

Kosch Béla

festő

Váradi ötvös Tsene

1648 - 1656.

A ichbe 1648. dec 7 ei áll be. remekbüntetés 4 gira czüst. 1648. ba már háza van. Polgárjogot 1649 dec. 9 ei nyer. 1656 ig a varos III. negyedében lakik 74 1656 ben 2 ik tizedes 1652 ben az I fertéjben is van egy házrésze.

Mihalik József Kassavárós ötvösségének tört. Bpest 1900. Vzg. l

Vánoshi Ferenc

Emlékverettes dinstabor egyik résztője

Emlékveret, fa alapon
Kapcsoló, Bp. 1970. feb. 13.

lásával, meg Ádám és Évával.
és Évával és Krisztus születé
tisztek arczképes és czímeres
esetben külön-külön, bizonyos
Mihály véstek érmeket Körmö
(Militemus, 1595). Gienger Fri
egy Krisztus-érem. Ez időtájba
tett Sackh Mihály későbbi ki
repel ezen az érmen), hátlapjá
igen finomul vésett lovas alak
az 1640-es évekig, Haider Dán
Lósy Imre, Muschinger Vincze,
Bethlen Gábor arczképes érmét,
Sackh A. és Hans Guesz, ki I
dinánd koronázási tallérja, az
jutalomérem, a Hoflinger-Friso
Krisztusfejjel, meg egy, a camp
és vallásos tárgyú érem. A körn
ger-érem hátlapján (1618 tájá
működtek Körmöczön, vulgariz
érmeket, két érmet Buda vissza

Váradi Ferenc

Thieme Becker

XXXIV. 54* 118. l,

(Lyka)

Váradi kötvös László ötvös

1664-1667. nagybányai lakos és pénz-
verőben vasmetsző

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári
adatok az ötvösök történetéhez főleg a
XVI-XVII. században 178. l.
Művért. 1953. 1-2. sz.

VARADI Corvus Saxus [illegible]

PRG, 116.

Oroszvár

XXII

Váradi Ötvös Boldizsár

XVI, XVII. sz. Debrecen

I.

Zoltó tvdobr. 17, 18. l.

BALATONFÜRED

Szinház, klavsziciráló

Zókai Mór: A magyar tempevölgy
VV 1858, 208–209 l

Váradi Boldizsár

ötv. Debrecen 1598-1600.
másképp Ötvös Boldizsár

Boldizsár Kálmán. Az
1599. évi papi tizedjegy-
zék. Debreceni Képes
Kalendárium. 1910.

1.

Zoltó ötvös Deb. 10. l.

Váradi Boldizsár

ötvös Debrecen
1557

l.

Zoltán Deb 38.

Morelli Gusztáv

fametsző

Váradi Ötvös Bálint

(Valentinus Aurifaber de Varadin
Nagyváradi származásu volt.
1502-ben már Kassai mester.
1544-ben mint prolocutor
a városi communitas tagja
meghalt 1546-ben, mert
ezen évtől vaje Anna em-
lisetik.

Mihalik József Kassavaros
ötvösségének története.
Bpest. 1900. 131. l.

VÁRADI MÁTYÁS, fazekasmester

Fia Váradi István Mozslón 1901. júl. 30-án szerződik el atyjához Váradi Mátyáshoz inasnak. Tanoncbizonyitványt 1902. aug. 30-án kapott. 259.old. 5.jegyz

KNÉZY JUDIT: A Benosik fazekascsalád története 261.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV-XV.évf. 1969-1970. Pécs, 1974

Vásárhelyi Márton

„Képíró" a Rákóczinak erdélyi fejedelemsége idején.

A magyarországi műv. tört. I. 247.
Corvina 1970.

Váradi Margit, csipkeverő

L: Mónus Sándor

7

–: Kiváló népművelők és népművének kitüntetése

Nérszabadság Br. 1981 aug 18

Váradi László grafikus

Dec. 10.-től Orosházán lesz a művész kiállításának megnyitása.

Békés m. Népújság, 1975. nov. 14.

VÁRADI Lajos épitész

Lövei Sándorral a fülesdi ref.t 1850

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 613.

szövarch 20.-173.lap

Váradi Lajos.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1923-ba

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

GOS B I Z O T T S Á G A

B U D A P E S T .

évi szeptember hó 5.-én 3744/1930 szá-
Fritz Oszkár müszaki föigazgató Ur ál -
mény megküldését.-
vi október hó 9.-én.-

A hivatal főnöke:

kir.müszaki tanácsos.

Váradi Lajós

III. é.

1 anari nak

Ferk'pzomfoiskèvk

1933-34-45. l.

VARADI KOMIVES OTVOS JANOS, ötvös

A magyarországi ötvösjegyek formája s többi európaihoz hasonló. Nálunk is viszonylag kevés a geometrikus jegy. Váradi Kőműves Ötvös János, kassai ötvös pecsétje. 176.old. 37.jegyz. rekete repr.-XVI-XVII.sz

CSORBA CSABA: Tulajdonjegyek, mesterjegyek polgári címerek a középkorban 143.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

A Vasarely Múzeum meghívja Önt a

BASTARTS

HANNE DRAEGER
VÁRADY KÁLMÁN
RÁKOSFALVY LIVIA – ZSUZSI
RUDI WEISS

kiállításának megnyitására
1992. december 10-én
csütörtökön 17 órakor

Megnyitja:

DR. FELEDY BALÁZS

Vasarely Múzeum Kamaraterem
Budapest III., Szentlélek tér 6.
(Árpád híd óbudai hídfő)

A kiállítás megtekinthető: 1993. január 10-ig

Vilmán

VÁRADY

A Vasarely Múzeum meghívja Önt a

BASTARTS

HANNE DRAEGER
VÁRADY KÁLMÁN
RÁKOSFALVY LIVIA – ZSUZSI
RUDI WEISS

kiállításának megnyitására
1992. december 10-én
csütörtökön 17 órakor

Megnyitja:

DR. FELEDY BALÁZS

Vasarely Múzeum Kamaraterem
Budapest III., Szentlélek tér 6.
(Árpád híd óbudai hídfő)

A kiállítás megtekinthető: 1993. január 10-ig

Várady Kálmán

Váradi Jánosné M.D.K.

A Salgótarjáni Üveggyár foramtervezője

Képző -és Iparmüvészeti Gimnáziumot végzett

Kesereü Ernő: A salgótarjáni mester és tanitványai

Magyar Nemzet 1965. junius 27. 9. l.

MDK.

Váradi Jánosné

Kritika iparművészi tevékenységéről

Nógrád 1965 máj.27.lap -

MDK.

Váradi Jánosné

Riport a magyar üvegiparról

Magyar Nemzet 1965 juni.27.lap -

Váradi János

Kolozsvári ötvös legény

1639

l.

Szádeczky: Ipartört.

II. 137, 139. l

nök.

an ~~[illegible]~~ s kissé balra fordultan van ábrá-
~~[illegible]~~
baljában pásztorbot van. ~~Tejen~~ Mithrát ~~[illegible]~~ s
öld oralagon ékköves kereszt ~~[illegible]~~ et hord. A hát-
ról deszkákból épült templommal sa előtt ha-
a kép alatt két-két sorban

Egyesült Göröghitű
templomi ruhában.

riech: nicht unirter
of in Ornat.

itt: „55".

a réilapnak 26·6 : 19·3 cm.

3 (szines).

oniens Bewohner. Wien, Cappi No 1816.

2N7/96 No 62.

Váradi János

ötvös

1643 - 1686.

Nagyszombat

Mihalik S.

Muz és Kat. Ért

1917. 77. l.

Várady Jánosné

iparművén, az öblösüveggyár iparm.-e
A városi tanács dinoklevéllel
tüntette ki a salgótarjáni
József Attila művelődési központ-
ban rendezett kiáll.-ot

NÓGRÁD, 968. okt 1. (foto)
A salgótarjáni ---

Váradi János

Kolozsvári Ötvösmas

1635.

l.

Szádeczky Iparfejl

II. 132-l.

Jakab /Váradi Jakab/ MDK

Nagyváradi származásu kassai festő,
neve 1473-1476-ban fordul elő.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei
Bp.1955.87.l.

MDK

Váradi Kálmán, rajztanár

oklevelet 1907-ben nyert.

Rajztanárok nyilvántartása. Ki tud róla?
Rajzoktatás. Fel. szerk.: Bán Tibor. 1941 jan.15.
II./XLIII./ évf. 1.sz.

Váradi Kőmüves András, MDK

1599-ben a nagybányai Szt István templom számadásaiban szerepel.
575.o.

Szász Károly: Adatok a nagybányai képiró, kő- és fafaragók történetéhez.
KelemenEml. 566-576.o.

Izr. Elsősz. bőjt

Izr. 15. Pesszah 1. n.

Izr. 16 Pesszah 2. n.

Váradi Lajós

1931/32 – 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

145. l.

Nem azonos.

Várady Lajossal!

Váradi Márton

Művészet 1902 360

_____ *műhely.*

őnökség!

_____hó_____n történő kifize-

_____indokából személyesen meg nem

_____számu _____

ım.

évi _____ hó_____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Váradi Márton

festő

1653-ban a Kolozsvári Képírók céhének főcéh-mestere volt.

irod

Czekol 37. l.

M.D.K.

Vajdai Márton
festő

Méltatás.

Balás Edit: Székelyföldi mármyasoltárok. 11k.
Székelyföld történeti és művészi emlékei

Váradi Ötvös Mátyás

Varkocs bihari nemes ezüst műveinek és pénzének megszámlálásával Váradi Ötvös Mátyás volt jelen -

Századok 1877. 556. l

Kmetty 82. l

Váradi Ötvös Mátyás

A Varkocs-féle összeírás Bihar vármegye alispánjai szolgabirájai s két bihari nemes mint az elhalt testamentomos szolgái előtt, váradi ötvös Mátyás hivatalos becsüs közbejöttével, s Kis Marjai Bocskai István, a Késöbbi Fejedelem, aláírásával és pecsétjével kelt 1584-mart. 8 dikan. Az elhalt Varkocs keresztneve az összeírásban nincs említve, de kétséghelen, hogy ez az ifju korában elhalt Varkocs Miklós Izabella királyné nagyváradi kapitányának Tamásnak fia volt, kinek özvegyét Hagymási Katalint Bocskai István vette nőül. Ezen körülmegben talát pik magyarázatát annak, hogy az összeírást Bocskai írja alá és pecsételi meg.

Szabó Károly. Ezüst művek és drágaságok összeírásai a XVI. Századból. Századok 1877 évf. 547 és 556-l

Váradi, Joseph

rajzoli

a Carlsburgi dom

kirche rég. kápolnájának

(renaissance styl-

ben) felvetelei

3 db.

Eredeti tusrajz és

Sepia festmény

a tört sépes. Eérrajz

Spiegel a XVIII–XIX

záralból

fenti jelzés, előtte

gerechnet

Elég pontos

GAILLARD FRANÇOIS, PA

Váradi József

rajzoló

l.

Balogh Erdélyiren

I. 239. l.

Váradi József

a debreceni ker. és ipar-
kamaratól 180K

Értesítők 1905/6.
17. l.

Várady József

100 K államsegély

Értimisk 1905/6. 17 l.

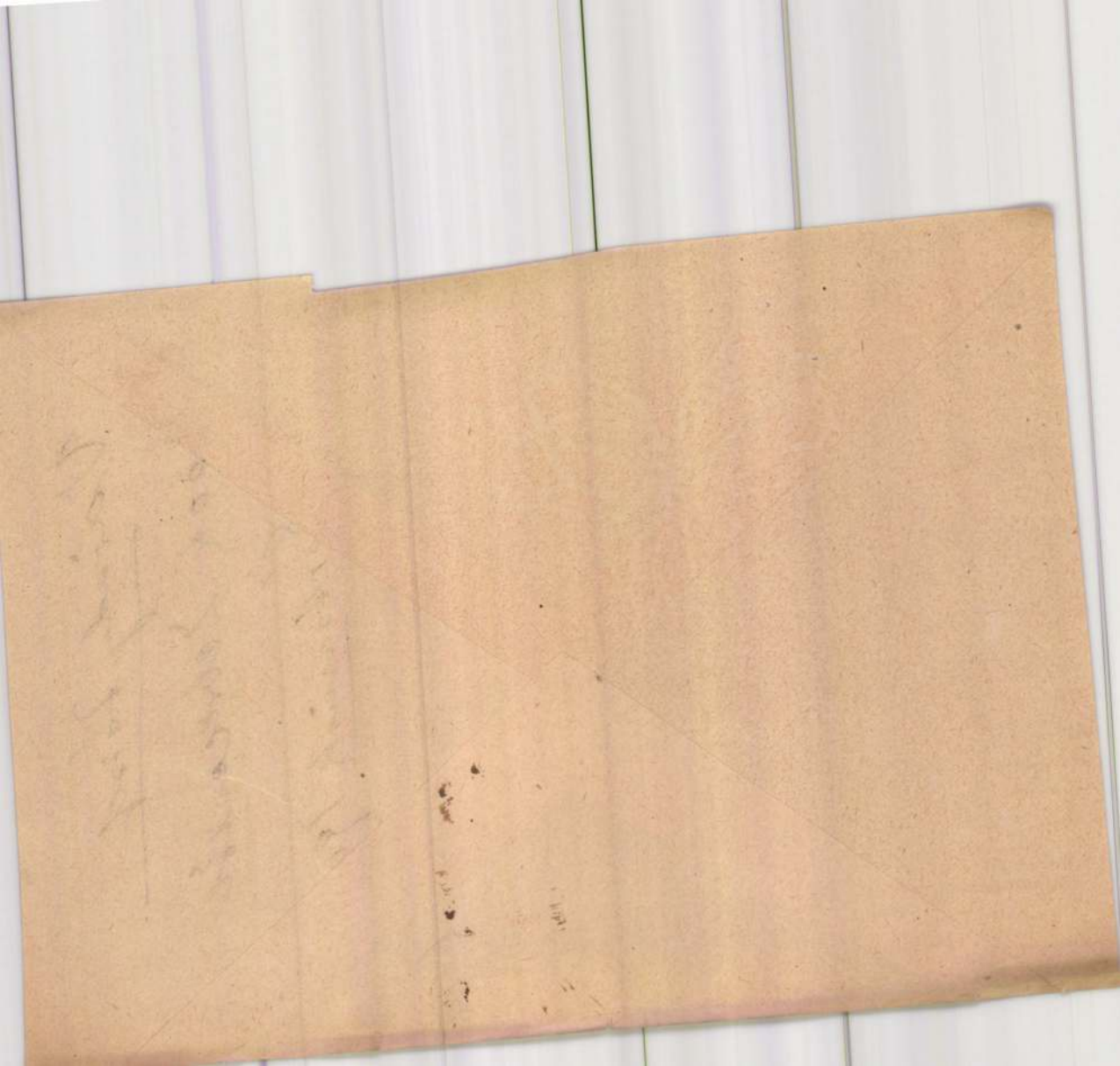

Várady József

200 k Debrecentől

Értímisk 1904/5

17. l.

Váradi Gánosné

1964-ben kapta meg a népművész címet. Azóta ő tervezi a frankfurti kényes ízlésű lányok blúzait, a tokiói háziasszonyok kötényét. Nemcsak felhasználja, de továbbfejleszti az ősi motívum kincset, meglepő korszerűséggel uprafo-gálmazza a régi mondanivalót.

Ónody Éva: Buzsáki asszonyok.

Ország-Világ 1973/14 19 old.

Vásadi Jánosné

Munkájára „Az üvegipar legszebb termékei" címet és a vele járó jutalmat kapta.

Ipari Művészet, 1966. 1. sz., 84. l.

Váradi János
festő Szeged

Szeged
5

Némedy Szeged 420 l.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu .....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Váradi Janos

Narangönto

Lvód

Rothkunstgew. 9. l

Den 8 Juni 1775 ist ein Meister aus Broos nach Seiden kommen mit Namen Janos Váradi, mit welchen wir eins wurden, die zersprungene Glocke für fl 130 und jeden Tag zwei Mass Wein von neuen zu giessen. 1775 sieht 13 ár ontötte a harangot, auch neu gezeichnet

Lvód Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt. Kronstadt 1886 - 1903 IV. 310 l -

Váradi János

46 éves

(szívgyengeség)

szobrász

† 1945. III. 17

Új köztemető

Halotti főkönyv

24.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Váradi János

harangöntő

1709-ben készített
a kibédi ref. templom
számára megolvadt haran-
gok anyagából a
nagy- és a kis harangot
fenti öntötte 1710-
ben fenti

Benkő Károly

Marosszék ismertetése.
Kolozsvár 1868-69.
230. l.

NÁPOLY

Dóm: Klementina úrja

Tábori Kornél: Magyar vonatkozású szobermüvek a világ városaiban. Rejti Napló, 1938 dec. 25, 39 l.

Váradi Keöwnyes

Kassai ötvös

Lásd

Keöwnyes Tam

váradi alatt

4942

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Almakerék, Nagy-Kükülló vm.	Evang. templom leírása.	

Váradi János

kassai ötvös

1584.

L. Scheier

I. 170.

Arch. Közl

X. 95. l.

IDEGEN—MAGYAR
MŰSZAKI SZÓTÁR

rak, üzemek, műszaki és kereskedelmi vállalatok, bankok, zaki irodák; középiskolák, ipariskolák, ipartestületek, bbá: mérnökök, gépészmérnökök, építészek, vegyészek, yászok, kohászok, erdészek, közgazdák, szaklap-szerkesztők, szakirók és magyar-nyelvtanárok részére:

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

PÁVÓ ELEMÉR

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

ELSŐ KIADÁS

Megjelent!

BUDAPEST 1938

RÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

Váradi Eötvös János

III. Ferdinánd magyar király címeres nemes levele Váradi Eötvös János és leszármazói részére, Bécs 1649. febr. 4. Pergamen, az uralkodó s.k. aláírás val. P Co.—

Árverési Csarnok
92. aukció.
1968. 7.

1939

Váradi János

ötv

Kőmagyötvj. 864. 2

Váradi Ötvös János

XVI. sz. Debrecen.

Zoltó v. Debr. 8.l.

.....*műhely.*

őnökség!

.....hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Varadi Ötvös Janos

XII - XIII 22

Kassa.

Kyj 1913. 55. l.

Váradi János

Ötvös

1584 – 1630

Kassai Muz. Kat.

285 C

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláirása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Váradi Jaúr

ötv.

Lásd

Szádeczky II. 137 l.
139 l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

vi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Váradi János

ötv –

Rásd

Szádeczky II. 132

Váradi Könüves János, kassai ötvös

III. 77.

Muz. és Kot. Ert

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Várady Eötvös János

Eötvös - Kassa. 1602

Lvod

Moszo. 19

..... *mühely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Várady János

Ötvös

Kassa 1584

Irod

Arch. Közl. 1878.

XII. 95. l.

Rainer Lőrinc

építész

Váradi Ötvös János

Lásd

Váradi Gyula

csomagját

Mihalik József Kassavárosi
ötvösjegyek törlénete.
Pp. 1900. 320 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Várady Janós
Ötv. Kassa. 1626

Mvszv. 20. l

Filep Sándor: Jegyzetek Robert Fludd életéből, 1986

FILLENZ István alkalmazott grafikus (Bp., 1951. okt. 15.)

1972–77 MKF, mesterei: Raszler Károly, Rozanits Tibor. Budapesten él.

1977: Honorable Mention díj, Párizs; 1980: Főv. Tanács díja; 1985: Faber-Castell különdíj, Nürnberg; 1986–89: Derkovits-ösztöndíj. Rajzait finom, tárgyszerű, hiperrealista kifejezésmódra emlékeztető stílus jellemzi. Az 1990-es évek elejétől elsősorban reklámgrafikával, animációs filmmel foglalkozik.

Ek: 1983: Stúdió G.; 1984: FMK.

Vcsk: 1977: *A jövő színháza*, Centre Pompidou, Párizs; Coll. Hung., Bécs; 1978: *Jubileumi Stúdió kiállítás 1958–1978*, MNG; 1979: *Stúdió '79*, Pécsi G., Ifjúsági H., Pécs; 1980: *Akvarell B.*, Eger; *Rajzkiállítás*, MNG; 1981: *V. Nközi Rajzb.*, Cleveland; 1982: *Rajz/Drawing*, Pécsi G., Pécs; *II. Orsz. Rajzb.*, Nógrádi S. M., Salgótarján; 1983: *Mai magyar grafika és rajzmű.*, MNG; 1984: *IX. Nközi Rajzb.*, Rijeka; 1985: *Nközi Rajztriennálé*, Nürnberg; 1986: *ICAF 86*, London; 1988: *Tavaszi Tárlat*, MKISZ, Műcsarnok; *Rajz/Drawing '88*, Pécsi G. Pécs; *IV. Orsz. Rajzb.*, Nógrádi S. M., Salgótarján; 1989: *11 magyar grafikus*, Bécs; 1991: Megyei Kvtár, Bcsaba.

Mk: Bartók Emlékh.; Megyei Kvtár, Bcsaba; JPM, Pécs; Kunsthalle, Nürnberg; MNG.

Irod.: ZRINYIFALVI G.: *Fények és árnyékok*, Magyar Ifjúság, 1983/10.; GYÁRFÁS P.: *Fény-árnyék képek. Interjú ~nal*, Mozgó Világ, 1985/10.; GYÁRFÁS P.: *30x30 centiméteren*, MŰV, 1987/10. *(L. L.)*

VÁRADI MIKLÓS (orgonaépítő)

Várady J.* Dunántúl ref. templ. 1

Diósgyör, 2000

Hadrianus

VÁRADI Kepiró Marton

Kolozsvár 1656

Kovács 2003. 143.

1222

Váradi Jakab

festő XV. n.

Horvátjáskori

192. l.

Váradi Jarab

festő

XV. sz

l. Kassa

Szabómagyfest.

52. l.

Váradi Jakab.
festő
Kassa 1473-76.

Bal XV–XVI. univ
II. 560. l.

lásd
Jakab alatt
is

..... *műhely.*

yfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

evi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Váradi Jakab
festő
1473–76 Kassa

ind

Brooks II. 596.

Váradi Jakab 1473-1476 Kassa polgára lesz

Kemény Lajos: A kassai kőpírcéh. Művészet, 1909.

254 l.

M.D.K.

Váradi Jakab festő

1473-76 ban Kassán mutatható ki.

A művészetek történetének. Berk: Beöthy Zsolt

II. Bp. 1907. 596

Váradi István

Forray Jolán: Szomo
asszonyoknak üzenem
Versek. A cím lapot
verte és linóba metsz
fenti. Bpest 1935. 8 r

Térkép.

Ezen Der PLATTENSEE mit
czimü lapon fölül jobbra VESZ
a medaillon fölött balra fém

C. SZALAD
T. III Pars
Ostliche

fölül jobbra: XXVII.

Rm., mér. a rl. 12: 17.

77

Váradi Antal

XVIII. sz.

l.

Gyarmathi Ember György

122. l. 130. l.

Magyarcsaholy
(Szilágy vm.)

ros polgármestere

Budapest székesfőváros polgármesteri XIV. (közművelődési) ügyosztály

BUDAPEST
937 AUG.-3.-N 3
Pe. 4 Pe.

Cer. Bizottsága
hiörségének
H.

IX. Rákos-u. 10.

mintája — 2298

Váradi István

ötvös Kolozsvárt

1626-ban próbája meg-
esett, amiért a cék meg-
büntette.

Nokolötvcék 23.1-

VÁRADI István asztalos

XVIII. század. Magyarcsaholy, ref. templom, mennyezet, karzat

Agghány: Barokk szokrászat... Bp. 1959.

I. 292, II. 166.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CSOPORT
INSTITUT D'HISTOIRE DE L'ART
DE L'ACADÉMIE HONGROISE DES SCIENCES
BUDAPEST, I., ÚRI U. 62. TEL.: 160-160, 160-080 H 1250 BUDAPEST, I. PF. 27.

VÁRADI István gyűjtő

Gordon Zsuzsa és dr. Váradi István magángyüjteménye. : 'Szekszárdi Művészetek 'Háza, 1987.I.9.-III.30. Rend.bev.Kratochwill Mimi. Szekszárd, 1987

MDK

Váradi Irén

Öregasszony

Kenderfonás

Fiatal leány

Szab. Képzőm. Rajz és Festőisk. kiáll. 1924.ápr.

7.1.

MDK

Váradi Irén

Gyermek macskával

Major

Szab. Képzőm. Rajz és Festőisk. kiáll. 1924.ápr.

7.1.

VARADI IMRE fotó

OMIKE 1909-1944

139

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a mühelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Mühelyi minta. —

Váradi Imre

Narangöntö a

XV. sz. szaradban

tünik fel.

sami lőbb

csód

B Bé III. 490. l.

Belgrad.

A háttérben látjuk a tö
tereit és utczáit futkosó ka
pedig az ostromló császári s
Felirata fölül a lebegő mon

Belagerun

Rm., mér. a vk. 17.3: 2

Váradi Imre

mezőtúri farkas

l.

Erredeveskiáll

XIII. corp. 19. l.

Több kiállításon vettem részt. Fővárosi művének kiállításain első díjat nyertem.

1948 óta Fővkapitány majd a Képművészeti Múzeum szolgálatában mint restaurátor működöm

Vasadi Hermann

kül 1904 aug 7. Rannersdorf (Amtria)
Képzőművészeti főiskolát Budapesten
1928 ban Bosznay festőművésztanárnál végeztem. Utána 5 évre
Velencében tanulmány uton,
restaurálás mesterségét tanultam.

./.

Váradi Gyula. festöm.
1866-1929

Tájkép. Olf. Jelzett.

Árverési Közlöny. 1936. 2.sz.

MDK

Váradi Gyula, festöm.
1866-1929

Tájkép. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 55.l.

MDK

Váradi Gyula, festőm.

432. Visegrádi vár tavaszkor. OM.

KMT 1912. tav. kiáll. Kat. 62.l.

Váradi Gyula

MDK

Visegrádi vár tavaszkor, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Váradi Gyula

Visegrádi vár tavaszkor, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 62.l.

Váradi Gyula MDK

Sárosfürdő környéke éjjel, olf.

Műcsarnok 1937. tavaszi tárlat

Váradi Gyula.

A XIX.század vége fel tünt fel.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek tröténete,kézira

MDK

Váradi Gyula

Művészet 1918. 6.l.

MDK.

Váradi Gyula

Müvei a vásárhelyi muzeumban

Csongrádmegyei Hirlap 1965 máj.1.lap 11.

Váradi Gyula
festő

M.D.K.

Méltatás

Tibély Gábor: Rudnay Gyulától
Művészet, 1967. február - 8 lap

Várady Gyula festő

Vásárhelyen élt és fényképészettel foglalkozott. Rudnay kokona-volt. 1910 utáni tegedűkészítő lett.

Ambrus Tibor: A vásárhely-művészet múltja

Kortárs 1967 XII. 1986 old.

VÁRADI György kőfaragó

M.N.M.

Kolozsvári magyar mesterek a XVI. sz.-

2. felében

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 154.

Váradi György

Kolozsvári kőfaragó.
(XVI. sz.)

Rados: Magyar építészettört. 158.
Műszaki Könyvkiadó

Várady György

A Nemzeti Szalon tavassi tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. VI. 11.

n balra látható ~~bányász~~ bányafelügyelő, ki botjára támasz-
", ~~míg~~ a hátrafelé haladó pedig, ki baljában lám-
t visz, könnapi ruhában van ábrázolva. Az ünnep-
bányász jelvénynyel, fehér kabátból ~~vállnál~~
rágból és bojtos csizmából. A hétkönnapi öltözet
a nadrág oldalt gombolható. ~~A védő bőr a~~
A háttér hegyes vidék. Felirata a kép alatt két-

ecki Magyar Bá-
ok"
rische Bergleute
chemnitz"
u: „49."

a réslapnak 25·1 : 18·5 cm.

02.

moniens Bewohner. Wien, Cappi 1816.

207/96 N-56.

Váradi Gergely

ötvös

1662–1684.

Nagyszombat

Mihalik S.

Muz és Kst. Ert.

1917. 80-l.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon „Felszabadító szovjet katona" c. műre szerepelt. (említve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 2,

Váradi Gábor.

„A magyar katona a szabadságért" –
c. kiállításon „Felszabadító szovjet katona"
c. műve szerepelt. (említve.)

Világosság, 1951. Okt. 3.

Váradi Fuchs Sándor MDK

Soproni Ikva patak, szén

Soproni utca, szén

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Váradi Ferenc

kolozsvári fazekas

1748-ban a fazekas
céh vénjeként szerepel

Jakab Kolozsvár

III. 271. l.

M.D.K.

Várady Dobóczky Imre

Széchenyi István/
Mosonmagyaróváron/emléktáblát helyeztek el a volt városháza falán.
Az emléktábla a müvész alkotása, melynek repr.-ját bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 29.-junius 4. V. évf. 22. sz.

MDK.

Váradi Béla

"észvétele fotókiállitáson

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1965 máj.13.lap -

b) az egyetemi Bocskai Diákotthon
c) egyetemi Horthy Miklósné leánykoll
d) református kollégiumi internátus
e) Szent László-kollégium 14 férőhel
f) Mensa Academica (Magoss Györ

Az a, b, c, alatti intézményekben ny
sághoz kell folyamodni.

A református hittudományi karra felvett hall
gium egyetemi internátusában. Az eziránt való felvét
Kollégium igazgatóságához (Debrecen, Kálvin tér 17.)

Az egyetemi Diákjóléti Iroda (az egy
sorsú és jóelőmenetelű hallgatóink erkölcsi é
ruhasegély, élelmezési és lakássegély) intézm
tájékoztatja. A Diákjóléti Iroda a nyerhető se
tatja a hallgatókat s tanácsadás céljából ren

A tandíj egy félévre 128 pengő. A VK. Mi
rét szabályozó rendelete értelmében ezentúl az egyet
járulék fizetése alól mentesülnek s csupán tandíjat é
fizető hallgatók félévenként 96 pengő, a háromnegyed
fizető hallgatók 48 pengő, a negyed tandíjat fizető, v
gatók 32 pengő mellékdíj fizetésére kötelezettek.

A rendkívüli egyetemi hallgató félévenként
gyat vett fel és a felvett tárgyak heti óraszáma össze
mellékdíjat köteles fizetni, ha több tantárgyat vett fel,
halad meg. Negyed tandíjat és 32 pengő mellékdíjat f
államszámviteltani tanfolyamot hallgatja. Rendkívüli
részesíthető.

A tandíj három egyenlő részletben: a beira
fizethető. — A mellékdíj minden esetben a beiratkozá

Első ízben, vagy újra iktatott hallgató iktatá

Bármily mértékű tandíjmentességért vagy
karhoz címezve, kizárólag a kari dékáni hivatalban
augusztus hó 31-ig kell beadni.

Debrecen, 1941. évi június 20.

Tudományegyetemi nyomda.

Váradi Antal

író, műkedvelő

festő

l.

Lykakőzöm

41. l.

mdk

Váradi Antal író

szerkesztésében megjelent Ország Világ képes hetilap nak:

Szecessiós folyóirat fejc (1902)

Kép a 80–81. l között

Horváth Toltán: Magyar századforduló. 81 l.
1961.

M.D.K.

Váradi András, ötvös

Kassai Mester. XVII. sz. 459. o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. Bpest. 1960

Nemz

Buda

A kiadvány hiteléül:

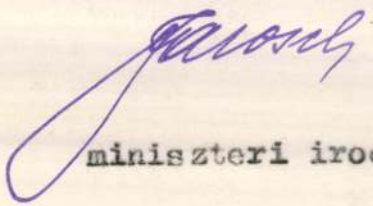

miniszteri iroda s.tiszt.

A Műemlékek Országos Bizot

Váradi (Weisz) Alb

nobrání

1913–191

Éimisk 1930

90. l.

Váradi Képíró Albert

Gyulai 1554

Scherer

I. 180. f.

MDK

Váradi Albert, illusztr.

Kiss József: Háborus versei. Bp. A Hét kiadása. 1915.

Dr. Szemlér Lőrinc gyűjt.-nek aukciója. Bp.1936.
Könyvdíszek. -Könyvillusztrációk.
Arv. Közl. 1936. 5.rk.sz. 94.l.

Váradi Albert

Mül. Nagyvárad
grafikus

Société Nationale
des Beaux-Arts
Salon 1924.

lárd 1633. n.
" 1945 } rám
1946 }

Könyvtáramban

BUDAPEST

I.

Szent Imre (Rác) fürdő

Szinnyei Ottmár: Dr. Brown Edvárd utazása Magyarországban 1669-től 1671-ig. VU 1879, 287 l.

Váradi Ötvös György

XVI. sz. Debrecen

lásd

Zoltötv Debr. S. l.

Reichl Kálmán

Festō.

Váradi (Gyurkó) György

ötvösinas.

Mestere Szindy Mihály Kassán. 4 évre megödött 1649. jun. 6án.

Apja Néhai Váradi ötvös János.

Mihalik József Kassaváros ötvösségének története. Bpest 1900. 320 l.

Basa Icuö.

festö.

Váradi (Gurko) György

ötvös mas.

Mestere Gockel András Kassán. 4 évre szegődött 1649. pünkösd 6 a. Apja Néhai Váradi Zacios ötvös.

Itt kitörlik s ugyanezen napon átiratik Szindy Mihályhoz.

Mihalek József. Kassaváros ötvösségének története. Pest. 1900. 321. l.

Váradi I.

MDK

MÁVAG mérnök

A II. Világháboru alatt lerombolt hidak
ujjáépitésében szerzett érdemeket.

79.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli
magyar hidépités története. Bp. 1930.

NAGYKOVÁCSY ÜZLETHÁZ

Ngs.

Dr Szentiványi Gyula úr
titk

H.

Lágymányosi u 16

Váradi György

Református (?)

XVII. 27.

Gerend 161. l

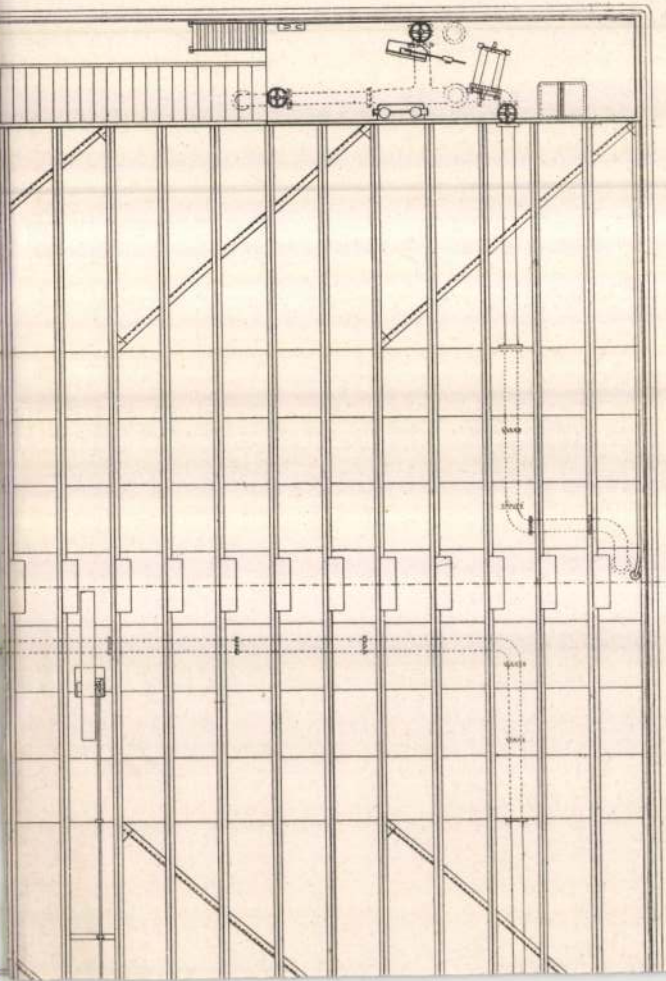

Váradi György
Kőfaragó
Kolozsvár (?)
XVI. sz.

Baloghi Kolozsvár

25. l.

mából általános következtetést levonni az olasz félsziget VI—VIII. századi művészetére/ túlzott általánosítás lenne. Kétségtelen ezen a téren bizonyos eltolódás áll be. Az antik örökséget inkább a keletrómai birodalom ápolja tovább, bár a virtuális Róma eszméje és a felszínen lévő római emlékek hatása még a népvándorlás viharaiban sem halványodik el. A népvándorlás népei mindig Rómát akarták megragadni, nem is annyira a sokszor kifosztott, feldúlt földi várost, hanem az egykori birodalom szinte mágikus erejű középpontját, melynek birtokában a világ urainak képzelték magukat.

Róma e sötét századaiban a keresztény egyház és a romjaikban is tiszteletet parancsoló műemlékek az antik művészet olajmécsesét nem engedik teljesen kialudni.

A kereszténység szerepe az antik kultúrának a népvándorlás századaiban való megőrzése, átmentése terén csak művészeti vonatkozásában tartozik kis tanulmányunk keretei közé, bár az igazi munka a szellemi élet többi frontján, elsősorban

Vásádi Ignác

kőfaragó

l.

Bíró Erdmann

83. l.

VÁRADI Gábor grafikus

P. Szabó Ernő: Teljesség a részletekben
= M-Hfi. 1985. máj. 24. 32-33. ill

ANNEX

Task No. 1: Strain development experime

Bioconversion medium was a starch-cor
300 μg ml^{-1} 1,4-androstadiene-3,17-dion
to the follows: 30 mg ADD dissolved i
sterile SC medium meanwhile vigorous
were distributed into the holes of 96-w
250 μl capacity) by multichanel pipette.
on ISPM-2 agar plates, were transferred
toothpick. After covering the inoculated
wrapped up by plastic foil to prevent ev
accomplished with propagating the mut
with shaking the microplates at 250 rpm
The ADD transformation ability of the s
their product accumulation in the
chromatography. 10 μl fermentation br
was dropped on TLC sheets (Kieselg
pipette and they were developed in ethy
detection was in UV light for the presen

Vácady Róbert

Új Ifjú. 2003. 12. p. 27.

Kegyes József

festő.

Váradi ötvös Pál

~~1661~~ 1655–1656.

1655-ben a III. negyedben lakott, 1656-ben ugyanott Váradi ötvös Ferencnél. Valószínű, hogy bujdosásban levő ötvöslegény minőségében tartozkódott Kassán, a hol meg nem telepedett. Neve a céhregesztrombban nincs ben.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének tört. Bpest 1900. 285. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi mint

Váradi Ötvös Pál

László

Magyar Könyvszemle

1888. 327. l.

Váradi Eötvcos Pál (II

Nagybányán 1600 Eötv

nem azonos I. el.

Mihalik József: Adalékok hazai Öt-
vösségünk történetéhez. Arch. Ért.
1893. 434. l. – 21. az. Tört. Tár. 189
372. l.

Váradi Eötves Pál (I)

Nagybányán 1600 körül

Mihalik József: Adalékok harai öt
vösségünk történetéhez. Arch. Ért.
1893. 434. l. — Tört. Tár. 1893. 37
l.

Váradi Pál

Magyar Művészet

1934. 213. l.

VÁRADI Miklós orgonaépítő

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991

23.p. Bakonszeg, 1939

Vörösváry Sándor

A Népstadion bejáratához vezető Ifjúság útjának két oldalán felállítandó szobrászművek egyik alkotója.

E. Gádor - G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst. Budapest, 1955. 13 l.

Várady Sándor

Tiszaszederkényi Vénusz - 9

Dulka Mária: Szobrok, kisplasztikák az állami vásárlás kiállításán.

(Magyar Hírek, 1967. III. 20. 4. o.

Várady Sandor

I. díjat nyert

Mérőgyorsaságunk a képrőmi-
vészetben
Magyar Hírlap, Tfo. 1970. aug. 27.

Várady Sándor

Kiállít Hajdúszaboszlón

Dr. Tóth Ervin: Egy mort instruló brennále

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen 1970. júl. 17.

Vánosky

Kiállít Hajdúszoboszlón

Dr. Tóth Ervin: Egy most induló bienné le

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen 1970. jul. 17.

Variady Sándor
szobrász

A sebzett szarvas szobra nyerte
a Mérőgazdaság a kiprőművé-
szelben az egyik első díjat

— : —

Művészet, 1970. szeptember - 11 kep.

VARGHA SÁNDOR

„Haldokló szarvas" c. munkája kiállítva a „Mezőgazdaság a képzőművészetben" c. kiállításon, a Mezőgazdasági Múzeumban. Ennek kisebb méretű változata a Nemzeti Galériában, a SZOT képzőművészeti pályázatára érkezett.

Kontha Sándor: Két pályázat – két kiállítás.

Társadalmi Szemle, 1970. okt. 89. l.

Vátrady Sándor

Leninről készitett müveit ismerteti, méltatja és reprodukcióban közli

Kontha Sándor: Lenin alakja a magyar képzőművészetben. Mivtört.Ért. 1970.2.sz. 109-117. l.

Várady Sándor, szobrász

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. Keresztmetszete a magy.képzőmüv.ben. 388 mü, 180 művész. Várady egy müvel szerepel. 228.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

A sebre II. szarvas c. szobra (ezüst)
II. díjat (10.000 Ft) kapott a Mezőgazdaság a képzőművészetben c. pályázaton.

Művészet, 1970. szept.

VÁRADY SÁNDOR

• SEBESÜLT SZARVAS·

SZOBOR, REPR.

PÉTER IMRE: MEZŐGAZDASÁG A KÉPZŐ-
MŰVÉSZETBEN.

NÉPMŰVELÉS, 1970 OKT.

Váradny Sándor

I. Díjat nyert a „Mezőgazdaság a képzőművészetben" c. pályázatom

Csongrád megyei Hírlap 1970. aug. 27.

Vaňasky Sándor

Díjat nyert a merőgazdasági pályázaton

F. L. Kiállítésnál Kiállítésra
Magyar Hírlap, Tp. 1970. sep. 1.

Vörösdy Sándor

A budapesti Földalatti Vasút Népstadion megálló falán egy 18 méteres domborművet tervezett. Egyéb művei: Szovjet Hősi Emlékmű, Kőbánya stb.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334l

3061.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Vörösváry Sándor

Született Miskolcon 1920 május 29-én. Szobrász. 1952: Munkácsy díjas. Tanulmányai a budapesti Képzőművészeti Főiskolán.

Fehérs Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966. 334 l.

306 l.

Váradi Sándor, szobrán MTI

A Szegedi Tudományegyetem aulájában elhelyezték Váradi Sándor Vasvári Pált ábrázoló szobrát.

–: Hír 8. l.

Bp. 1961. jún. 21. [Vidéki]

NÉPSZABADSÁG

Várady Sándor MDK

Egressy Gábor, gipsz

Csokonai, gipsz

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Várady Sándor

Fekvő férfi, 300 cm. (fig. mér.) bronz,

~~Győr Sopron megye,~~
Hajdu - Bihar megye, Debrecen,
Kossuth Lajos Judományegyetem
előtt medence szobor.

191.

Tájékoztatás 64/65 Képző és Iparmúvészeti Lektorátus

Váradi Sándor

szerepelt az I. debreceni nyári tárlaton.

Hajdú-Bihar megyei Nn. 1967. aug. 12.

Várady Sándor MDK

Tiszaszederkényi Vénusz, ólom

Női fej, ólom

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Várady Sándor

Bizet és Musszorgszkij szobrát kérnétette el az Operaház kamlokzatára.

Népszava 1967. aug. 13

Szana Tamás

Benvenuto Cellini önéletirása.

Fordította —.

I–II. k. 8-r Pest, 1890, 1891.

Ráth Mór

lásd Cellini Benvenuto alatt

I. 2. p. c.

Váradi Sándor

Nobrán

Szabad Művészet

1952. 4. n. 194. l.

107124. szám.

A győri egyházm

ságnak hivatalos használ

Budapest, 1913

A miniszter

osztályt

Váradi Sándor

nobrász

Elktr.

Újmagyképzőm II

39.t. 64.l.

25. julius no 22.-en.

[illegible]

Váradi Sándor

Hobrán

Szabad Művészet

1952. 1. n. 6. l.

Jakab László min. ton. VII/a. i

Váradi Sándor, szobrász, sz.19

Miskolcon, helyi szobrász irán
sa mellett kèzdett tanulni. A
Főiskolára 1939. iratkozott be
majd a vidéki képzőművészeti é
meginditásában tevékenykedett.
1948 óta Epesten dolgozik, itt
több pályázaton dijat nyert. (
szitette a kőbányai Szovjet Hő
Emlékművet és a Stadion-állomá
méteres frizét. Most a Stadion
kerülő sport-kompozición dolgo
Munkácsy-dijas.

Uj M.Képzm.III.1

86.1.

Váradi Sándor, szobrász

M.D.4

Aremás-szobrokat állít ki.

Cs. M.: Országos Képzőművészeti Kiállítás
Miskolcon 2. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. dec. 10.

Udvardi Sándor szobrász

Oskonait alkotta meg mészkőben, a Csokonai színház homlokzatára.

Bögel József: Új szobrok Debrecenben.
Alföld, Debrecen 1961. 4. sz. 63. l.

mdk

Váradi Sándor szobrász

részt vett az Operaház kondokzatál-
dísztő új szobrok megmintázásában

Mozaik.
Nyíregyháza 90. évf. 64. sz 1962 máje 17. in

MDK

Váradi Sándor, szobrász

megejtő közvetlenséggel ábrázol egy felszabadító szovjet katonát.

Végvári Lajos: A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrai és grafikái. Sz.Nép.1951 nov.6. 6.l.

MDK

Váradi Sandor, szobrász

Sztalin. Szobor.

Végvári Lajos: Első Magyar Képzömuvészeti Kiállitás. Szobrászat. -M.N.1950.szept.10. 7.old.

MDk

Váradi Sándor, szobrász

A 3 méter magas mészkőszobrok
egyik készítője.

– : Tizenhat új szoborral díszítik az
Operaház homlokzatát 6.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. márc. 17.

Váradi Sándor
szobrán

M.D.K.

Csokonai szobra a szabadtéri
kiállitáson van.

D. Fehér Ilsuzsa: A Múcsarnok szabadtéri szoborkiállítása
Művészet, 1962. julius – 14 lap.

Váradi Sándor, szobrász MDK

Szobrot készít az Operaházra.

-: Az Operaház tizenhat szobra

2. l.

ESTI HIRLAP Ap. 1960. aug. 13.

Váradi Sándor, szobrász MDK

A szobrok egyikét kérülette.

–: Hat új szobrot kapott
Debrecen 9. l.

Bp. 1964. aug. 23.

Varádi Sándor M.D.K.

szobrán

A Balatoni Tárlaton

részt vett.

Kovács Gyula: Balatoni Tárlat

Művészet, 1965. január – 43 lap

Váradi Sándor.

a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon egy felszabadító szovjet katonát ábrázoló szobra szerepelt. (említve)

Szabad Nép, 1951. Nov. 6.

getni, nevetni kezd. De a »víg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUL 18.

MAGYAR NEMZET

Váradi Sándor

#

Váradi Sándor szobrászművész a Veszprémi Vegyipari Egyetem diákotthonának parkjába háromfigurás, életnagyságnál nagyobb vörösrèz domborítást tervezett. Témája az »Ifjúság«.

✣

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

Váradi Sándor

Szobrász

Széj Rezső: Képröm. Vasprémben

Jelenkor 1965 7.2 639 l.

dőiv

sok művészetéről:

Váradi Sándor.

A földalatti gyorsvasút állomásépületek csarnokába tatai kőből faragott dombormű ternezésére kapott megbízást.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 9.

Váradi Sándor.

A földalatti gyorsvarút állomásépület belső csarnokában elhelyezendő domborművű frízek pályaművét elfogadták.

Magyar Nemzet, 1951, Szept. 21.

Váradi Sándor

A földalatti vasút állomásának kupolacsarnokaiban felállítandó dombornűvön Stöcker Károllyal közösen dolgozik.

Világosság, 1951, Okt. 5.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szüvarch.51.17.6

Váradi Sándor.

Ispánki József életrajza.
feldolgoztaÖKopp Jenő 195o.

Negativ

Petrás: 266-286 Kerényiné

Váradi Sándor-Szandai István:Földalatti Vasut Stadion-állomás /kupola/ dombormü.1951. /részletek./

Fénykép

Magyar Foto: BT 3409/2 Hegedűsné

Váradi Sándor: Ady

Pályamű az „Ady-szoborpályázat"-ra

1953. IV. 9.

Neg. van

...ke. A munkákért jaro
nevezett restauratornak
felvételéről noló nabály
kérésel van nevezém
...t illetékes helyen
a kiutalt ömegre vonal-
...gadni méltóztassék.

...untus 8

Mély tisztelettel

[illegible]

Váradi Sándor

l. Ferkèpzomfoisk vk

1939-41. 117 l.

NDK

Váradi Sándor

Felszabaditó szovjet harcos, alum

Ady, br.

Felszabadult Bp művészete K.Szal. 1960.

NÉPRAJZI MÚZEUM
Budapest, VIII., Könyves Kálmán krt. 40.
Telefon: 330-545, 331-142

Kuntár Lajos elvtársnak,
a Vas megyei Népmüvelési Tanácsa
vezetőhelyettesének,
Szombathely.

Kérésére hozzájárulok, hog
1966. június 20-30 között a Vele
bentlakásos tanfolyamán részt ve
napra rendkivüli fizetéses szaba
vi fizetése 2350.- forint.

Budapest, 196

Váradi Sándor

Szovjet katona, gipsz

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

M.D.K.

Váradi Sándor.

Szobrászmüvész kiállitotta müveit a Felszabadulási kiállitáson.

Felszabadulási kiállitás a II.kerületben.

Magyar Nemzet 1961. ápr. 19. 4.old.

MDK.

Váradi Sándor

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém/ 1965 ápr.27.lap -

MDK.

Váradi Sándor

Hiradás szoborvásárlásról

Hétfői Hirek 1967 jan.2.

Váradi Sándor

I.V. Sztálin portré, gipsz

Műcsarnok 1950.I.Nagy. Képzőm. Kiáll.

Váradi Sándor MDK

Szovjet katona, gipsz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK

Váradi Sándor

Jóváhagyták az Ifjuság utját diszitő szob.komp. terveit. Magyar Nemzet, 1955. jul. 15.

MDK

Munkácsy dijat kaptak. II_I.

Váradi Sándor

Szabad Nép 1952. ápr. 4.

Váradi Sándor MDK

a rendező bizottság tagja

Ernst Muz. M. Plasztikai és Graf. kiáll.
1954, szept. 3. 1.

MDK

Váradi Sándor

Ernst Muz. M.Plasztikai és Graf.kiáll.
1954. szept. 3. 1.

MDK

Váradi Sándor

Pogány Ö.G.: A IV.M.Képzőm.kiállitásról.
SzM. 1954. 32.l.

a hel[illegible], [illegible] az [illegible]
ttság több tagja szeptem,
12ére szabadságáról visz.
rkezett, a muzeumi ré.
eti ör helyiségeiben a.
irtak közül Havas
dor, Hampel József,
na Károly, Zsigmondy
táv és Henszlmann
e összejövén, az ásatások
anatba vételére nézve
negállapodás abban

/.

Váradi Sámuel

ötvös (?)

1705-Eösül

Jakab Kolozsvár

III. 36. l.

-én.

elnök

Váradi Sámuel

ácsmester

1822. az ujonnan épi-
tett tiszacsécsi ref.
templom ácsmunkáit
végezte. A templomot
1923. megujitottak

A cikk Balázs Horvath Istvan
csomagjában.

ród

Orosz Kálmán: A
tiszacsécsi templom és
torony története.
Debreceni Protestáns
Lap. 1938. 60. l.

Váradi Sámuel

kőműves 1822 körül Kolozsvárott.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

301 f.

Viselet.

Főúri diszöltöny.

Viselője a ~~a~~ balról ~~alló~~ látha
mellette haladó ~~[illegible]~~
rete: diadéma ~~[illegible]~~
bevaló, nyakék gyö
tott ujjakkal, hosszú s
hinzéssel ~~[illegible]~~: ka
és nadrág ~~[illegible]~~, s
szorítja és oldalán ka
nyugvó kupolás épü
balról „Egy mag
Úri a
Gála
jobbról „Ein m
in
s legalól küép

Rézmetszet, méretés a
Metszette: Beyer K.
5006

Bikkessy J: Pam

La hölgynek

—|; a főúrnak

Váradi Pál

Ötvös

1676-1682.

Nagyszombat.

Mihalik S.

Muzeskot. Ért

1917. 81. l.

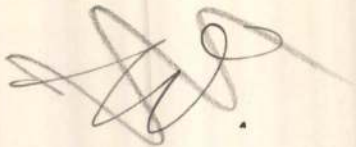

Váradi Pál

nagyszombati ötvös

1689

l.

Mitalik S.

Mucz és Kat. Ert.

1917. 74. l.

MDK

Váradi Pál

a nagyszombati ötvös céh tagja 1689-ben.

Radisics Jenő: O.M.Iparm. Muz. Képes kalauz
Bp. 1885. 71. l. képpel

MDK

Várady Szabó Lajos

III. dij

A Pozsonyi uti ref. templom. Szépmüvészet 1942. 4. sz. 83 l.

MDK

Várady Szabó Lajos, ép.

bár tervét nem vásárolták meg, - elképzelése nyugodt, kedves.

Az Alapitványi Fiuotthon és Ipari Nevelőotthonterv pályázata. /Bp.III., Szél-u./
Müvészet. 1938. 96,97.1.

SZERKESZTŐSÉGE
Budapest, IV., egyetem-utcza 4.
(Franklin-Társulat.)

Budapest, 1905 október 20

A «Budapesti Czím- és Lakásjegyzék» szerkesztés alatt levő évfolyamában leendő helyes közölhetés czéljából tisztelettel kérjük a csatolt levonatot a mai állapotnak megfelelőleg kijavítani

Várady Szabó Tajo

építésmérnök

statikus

vod

z

Halászkőrép 1941

55. l.

szab. 293. §-hoz. Iratjegyzék.

Várady Szabó Lajos

statikus épület

Lásd

Krassói Virgil

alatt

és Várady-Szabó Lajos

és Dümmerling Ödön

alatt.

Váradi Szabó Lajos, építész M.D.K.

ifj. Paulheim Ferenc-
cel hőrösen tervezett clál-
járósági épületével szere-
pel a hiczarnok tavasi
tárlatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jun. 20. sz. 3. old.

MDK

Váradi Szabó Lajos épitész

Döntés a lenkeuti uj autóbuszgarázs tervpályázata ügyében. Pesti Napló, 1938. dec.22.

[illegible] Sándor Holnap

Szövegben említett mű: Támaszkodó kislány
(Tiszaszederkény-Újváros parkjában)

1966. febr. 11. Északmagyarország.

MDK

Várady Sándor

Madár I., br.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1960.

Vakadi Sándor

Napot néző i szobra (emlt.)
szerepel az alábbi tárlatok

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

Várady Sándor

„Pelikán" és „Díszmadár" i. szobra (eml.) szerepel az alábbi tárlaton

Tóth Béla: A Szárados úti művésztelep
Liánítása Hajdúszoboszlón

Hajdu Bihar megyei Népujság 1968 XII. 8.

M.D.K.

Váradi Sándor, szobrász

A debreceni szinház szobrainak megújitásánál ő készitette el Csokonai Vitéz Mihály kemény mészkőből készült szobrát, de ez már új felfogásban, de beleilleszkedik az épület stilusába. 1961-ben állitották fel. 187.o

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966 Alföldi Nyomda. Debrecen

Váradi Sándor
szobrász

M.D.V.

„Napot néző" műve szerepel a
tárlaton.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat
Művészet, 1968. november - 45 lap.

MDK

Váradi Sándor

szobor:

Napot néző, br.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

Váradi Sándor, Szobrai M.D.K.

„Sportoló fiatalok" felállítási helye: Veszprém

„Ady Endre" (portré)

A Szentendrei Parkmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben említik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 77. old.

Váradi Sándor, nobrán

Szerepel (Budapeshon).

–: Szabadtéri nobor kiállítás 2

MDK

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 aug. 13.

Váradi Sándor

"Sebrett szarvos" repr.

Szép alkotásod
Delgozód Lepje 1970. sep. 6.

Vásodi Sándor

Első díjes ~~ot~~ a mg-i kiállítás pályázatai

Kertészet és Szőlészet, Bp. 1970. sept. 18.

RMÉSZETVÉDELMI HIVATAL
V., EGYETEM TÉR 5.
EFON: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

MDK

Váradi Sándor

Kiállitási hir

Esti hirlap 1968 aug.13.

Vörösi Sándor (1920)

Felszabadító szovjet harcos, 1957
olajm., 110 cm. -

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. 25 l.
kiállítás-katalógus.

VARADY SÁNDOR

„SEBZETT SZARVAS" C. SZOBRA (REPR.) SZEREPEL A KESZTHELYI „MEZŐGAZDASÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN" C. KIÁLLÍTÁSON.

R.I. TERMÉSZETKÖZELBEN.

NAPLÓ, 1970 OKT. 24.

VÁRADI SÁNDOR

„KÖNYÖKLŐ"

SVOBOR, REPR.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP, 1970. OKT. 11.

Várady Sándor

Szerepel az alábbi tárlatan

N.N: Várlatkiállítás nyílt Hajdúszoboszlón

Hajdú Bihari Napló 1976 VII. 5

Váradi Sándor

Sas vörösréz 37 cm

V. Balatoni Nyári Tárlat
1970. Keszthely

Vásárhely Sándor

Holstokló mozaik 1969. vas 45 cm

II. Országos Kisplasztikai Bjerinálé
Pécs 1969.

Várady Sándor szobrász

M.D.K.

Leányfej, ólom

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról 11. l.

MDK

Várady Sándor

Játék, v.réz

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

Váradi Sándor

Női fej c. műve (emb.)
nekrol a X. nagy. kép. mův.
Liánítósan

Kösnek Éva: A X. nagy. kép. mův.
Liáll.

Tiszatáj 1965 XII. u. 925 old.

MDK.

Váradi Sándor

Fővárosi vásárlások a művésztől

Esti Hirlap 1961.I.11.

VÁRADY Sándor

90 3. 49

Új Művészet

VÁRADY Sándor

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

880.

Várady Sándor szobrász

kiállítása Tamásiban a
városi galíriában

Magyar Hírlap, 1985. VII. 11

Váradi Sándor

XXV. Nyári Tábor Szegeden

Magyar Nemzet. 1986. VIII. 19.

Váradny Sándor szu

→ Kerényi Jenő

MŰVÉSZET 1985/júl. /15

Váradi Sándor szobrászművész

"Egy szól vetszy" c. szobor

ill.

"40 alkotó év" ziáll.

→ Hincz Gyula f.

Művészet 1986/4/34.

Váradi Sándor szobrászművész.

Az idén ismét megnyílt a Fővárosi Szabadtéri Galéria a Vas utcában. — A művész hegesztett lemezből készített madarával és alumínium lapokból hajlított konstrukciójával, emlékművével a szobrászatban is használható új technikai fogások és anyagok világába engedett bepillantást. /emlitve/.

T. A.: Szabadtéri szoborgaléria.
Népszava, 1969. ápr. 24.

Várady Sándor

~~[illegible]~~ Játék
bőrösréz 62 cm

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Váradi Sándor szobrászmüvész

"Felszabaditó szovjet harcos" c. müvéért a Munkácsy-dij III. fokozatát kapta,-közli a lap: "Müvészeti dijak kiosztása" cimmel.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. ~~márc.-27.~~ ápr. 1o. III. évf. 8. sz.

Váradi Sándor

és Megyeri Barna müvészeket bizta meg a biráló bizottság az uj, Ady-szoborterv elkészitésével.
/A beküldött pályamüvek közül a két müvész tervére esett a választás./

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. május 21.
11. sz. 8. lap.

Váradi Sándor
szobász

Budafokon van elhelyezve a
„Könyvkötő" című műve

Földes Anna: Stop műalkotás.
Nők Lapja, 1968. szept. – 38. szám

Váradi Sándor
szobán

„Könyöhöló"
(repro)

Földes Anna: Stop műalkotás.
Nők Lapja, 1968. szept. – 38 szám

Várady Sándor

Játék, vörösréz, 62 cm

Dolgozó emberek között kiáll-
Ernst muzeum 1968. jan.

Várady Sándor, szobrász

Részt vett a Szeged-Tarján-szobrpályázaton.

Tandi hajos: Zakótelepi esztétika 90-93.

TISZATÁJ, Szeged, 1974. március XXVIII/3.

Várady Sándor
szobász

A veszprém Ifjúsági és Művelő dése
Ház homlokzatán elhelyezendő
műtervezésére kívit pályázaton részt
vett a művész.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974.február - 48.oldal

Várady Sándor
szobász

A zánkai Balatoni Üttörőváros
kétfőbőjéhez elhelyezendő plászlikai
mű terverésére pályázott.

— : Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal.

Várady Sándor szobrászmüvész

Részt vett a Képzőművészek Szövetsége által rendezett "Ül művek" kiállitáson a Műcsarnokban.

C: Dámvad ~~Fek~~

Kortárs 1971/6 1000. old.

Váradi Sándor

Tanulmányuton járt Romániában és Franciországban. Bemutatott müve: Haldokló szarvas , 1969. vas, 45 cm.

Romváry Ferenc : II. országos kisplasztikai biennálé, Pécs 1969.

Váradi Sándor

Munkácsy dijas / 1952/ 192o. május 29-én Miskolcon született . A Képzőművészeti Főiskolán végzett . Résztvevője az országos tárlatoknak, Több müvét a Nemzeti Galéria és Modern Magyar Képtár őrzi.

Romváry Ferenc: II. országos kisplasztikai biennálé, Pécs 1969.

Várady Sándor

Sebesült szarvas

Péter Imre:Mezőgazdaság a képzőművészetben
Népmüvelés 197o/1o 41.old.

Vörösváry Sándor

Sas, vörösréz 80 cm

Vadászati Világkiállítás
Miskolc 1971

Váradi Sándor

A VIII. kr.-i tanácstagok egy csoportja ellátogatott a Százados úti művésztelepre, ahol lemezből készült szobrait és térelemeit mutatta be a művész.

D. A.: Tanácstagok látogatása művészeknél.

Tanácsok Lapja, 1971. okt. (?)

VÁRADI SÁNDOR

Egyik szobormüve a szentendrei szoborparkba került.

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP, 1971. máj. 5.

Varady Sándor

Megbízást kapott Várady Sándor, hogy a sűhesfehérvári Kommunfém-mű előtti parkban „Barátság" em-lékművét helyezze el.

—: Körtéri munkák.
Művészet, 1978. március - 48. lap.

Varjady Sándor
motívum

Jelentős mű a művész Csokonay
portréja.

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974. október - 20.oldal.

Várady Sándor szobrász.

A salgótarjáni szabadtéri szoborkiállításon „Könyöklő" c. alkotása szerepel (említve). A művész „Szuronyvívák" c. műve a Népstadionban van elhelyezve. (említve)

Tóth Elemér: Szabadtéri szoborkiállítás.
Nógrád, 1972. aug. 18.

Váradi Sándor, szobrász

Dámbika c. bronzszobrát a miklós-
vári vadászkastély előtt állították fel.
A kastély udvarán pedig egy sast ábrázoló
bronzszobrát helyezték el.

— : Szobrot kapott a dámvad 8.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. ápr. 27.

Váradi Sándor

Megbízás alapján készíti el „Felszabadulási emlékét" Gyulán a Béke sugárúton lesz elhelyezve Váradi Sándor.

------:Köztéri munkák.

Művészet, 1977. január - 48. oldal

maradt.[16] Miután a lángok elen
mely egészen 1697-ig, a köve
hovatartozását. Az 1688-ban ké
a kereszt helyett már ezt a kakas

Kolozsvár következő lá
Nürnberg környékéről szár
pecsétmetsző", a várost déli irá
Ez a rézmetszet fedezhető fel
Nürnberg melletti Eschenba
Kolozsvárra bevándorolt vés
Battyhány Ferenc nyomdájában

Bouttats metszetének m
esztendő alatt a város épületei
Szent Mihály templomot a kato
a tűzvészben lerombolódott
munka azonban csak 1742-ben
fejeződött. A felépült torny

VÁRADI Sándor, nohám

emlékve

TAMÁS Emikő: A legkisebb lámpás [Mezőberény βtérének rekonstrukciója] = Kertelmet és Szőlemet 38. 1989/42 p. 15.

XXIII/145 után/ Mesterek

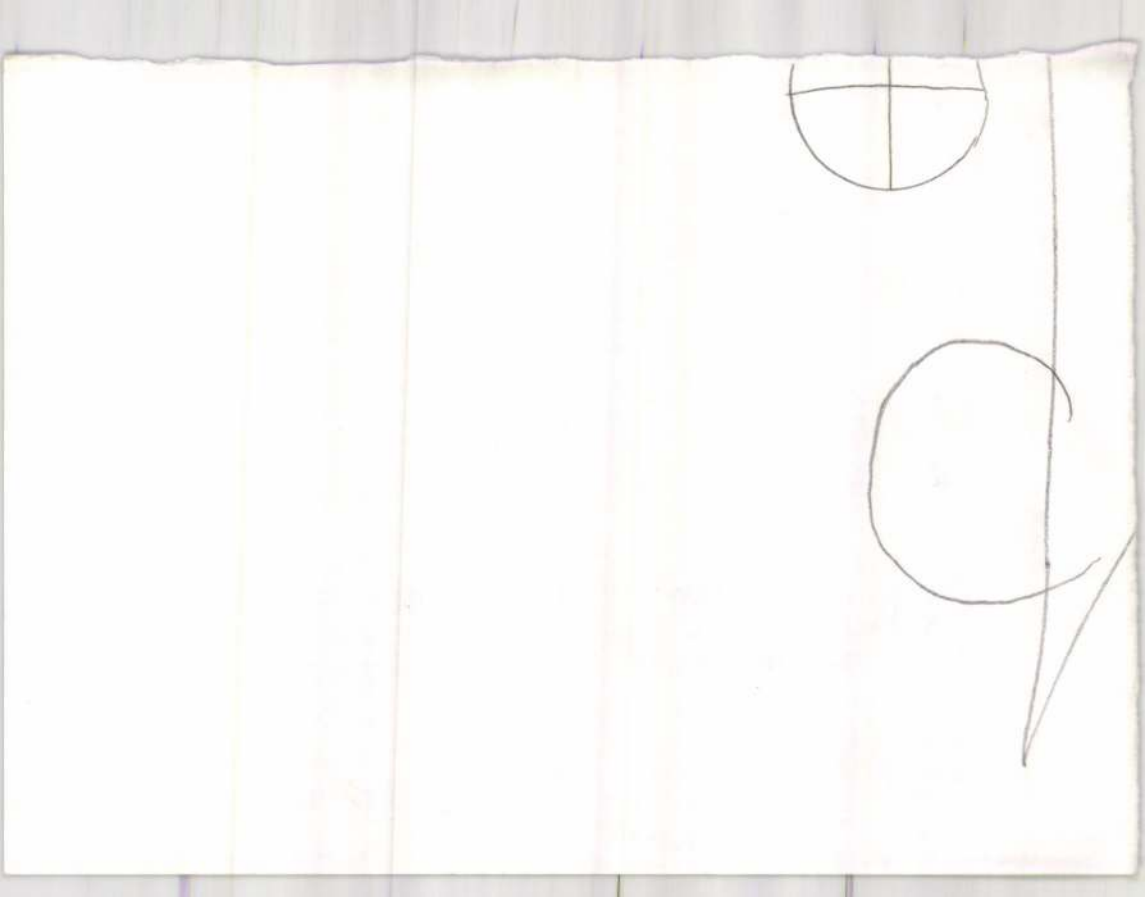

VÁRADY SÁNDOR szobrász

LÁSZLÓ Gyula: A népek barátsága szobor Mezőberényben : Várady Sándor Munkácsy-díjas szobrászmüvész, érdemes müvész munkája. = Békési Élet, XXV.évf. 2.sz. 1990 195 - 196. p. ill.

Várady Sándor MDK

Szerepelt a székesfehérvári országos téli tárlaton.

Cseh Miklós: Alacsony szinvonal.

ESTI HIRLAP /91/ 1964 febr. 4.

Váradi Sándor

Bemutatott mű:

„Madár I.", bronz, 11 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968.

150

Várady Sándor

Csokonai alakját viszi a
táltot látogató elé a művész.

Erdős György: Száz művész küzdelme a maradandóságért.
Művészet, 1971. május - 36.oldal

Varadi Sándor festő

Részt vett a tárlaton

Erdős György: Száz művész küzdelme a maradandóságért.
Művészet, 1971. május - 36.oldal

Váradi Sándor

hátul: Könyöklő

Szentendrei fotoséta Jánosi Ferenc képri-
partja.

Népművelés 1971/9

25 old.

Várady Sándor
és Moldován István közös tárla-
tát láthattuk 1969-ben Hajdu-
szoboszlón

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások
Hajduszoboszlon

Népművelés 1971/1 41 old

Varady Sandor

Sokat tett Hajdúszoboszló művészeti fejlődéséért

Sz. Kürti Zsuzsanna: Képzőművészeti kiállítások Hajdúszoboszlón

Népművelés 1971/1 41old

Várady Sándor

Képplasztikái a plasztikai dinamizmust képviselték.

Frank János: Jegyzetek a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításról, Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 31. l.

Váradi Sándor szobrászművész

Vörösrézből dámvad szobrot

mintaz Százados réti műtermében

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 12

4. old.

Várady Sándor

"Sebzett szarvas" c. müvéről elismeréssel ir Szabó György: "Fa és erdő" c. beszámolójában, mely a Mücsarnokban rendezett, "Uj müvek" c. kiállitásról szól.

Élet és irodalom, Bp. 1971 márc. 6.
XV. évf. 10. sz. 13. lap

Varady Sándor
emlékműterveit láthattuk az 1970 július
sában rendezett hajduszoboszlói országos
vázlatkiállitásan. Szabó Iván emlék-
plakettjét kapta.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállitások
Hajduszoboszlon

Népművelés 1971/1 41old.

Váradý Sándor

Bizet és Muszogorszkij köszobrát faragta, melyek az Opera homlokzatát díszítik.

Szüts István: Ny szobrok az Opera homlokzatán

Országos Világ 1967/27 20 old.

Varady Sándor

Megnyílt jún. 4.-én a Debreceni Képzőművészeti Galéria, ahol a művész alkotásai láthatók.

Hajdúkerületi Napló, 1994. jún. 5.

Várady Sándor

„Szuronyvivők" ki mű sobor csoportja a XIV. Nepstadionban.

Mezza László, Mernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

8591

VÁRADY SÁNDOR, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
18.-Egressy Gábor szobra, III.ker. Gózon Lajos utca.
Várady Sándortól. 200.old. 4.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Varadi Sándor

szobrász

Vadászati Világkiállítás „Dámvad"

c. szobor (repro)

-.-: Nivódijas müvek.

Müvészet, 1973. április - 35.oldal

Váradi Sándor szobrász

Tamásiban két műve látható. „Sőt ábrázoló szobra a miklósvári kastély udvarán áll. A „Dámbika", szintén ott van elhelyezve. (említve és repr.) A dámbika kicsinyített mása annak az alkotásnak, mely a Vadászati Világkiállításon szerepelt.

O. I.: Szobrok Tamásiban
Tolna m. Népújság, 1974. márc. 7.

Váradi Sándor

A Miskolci Galériában rendezett második miskolci téli tárlaton szerepelnek állatszobrai: „Sas" – „Sebzett szarvas" (említve)

Láttuk, hallottuk.
1972. XII. 16. 21.45 D. Petőfi

Váradi Sándor

MDK

Önarckép.

Szerepelt a tárlaton

Kovács Gyula: Balatoni nyári tárlat

Népszava 1964 jun 28.

Várady Sándor

A Debreceni Városi Tanács megrendelésére készített három méteres szobrát a Kossuth Lajos Tudományegyetem előtti szökőkutak mellé állították fel.

—: Hat uj szobrot kap ott Debrecen.
NÉPSZABADSÁG 1964 aug. 23.

Vásadi Sándor

Dózsa i szobra (emlj)

a szentendrei szobarpáskban van

N.N.: Új szobrok

Pestmegyei Hirlap 1974 J. 18

Váradi Sándor

Műve van a szentendrei szobospárkban

N.N.: Ujabb alkotások a szentendrei szobospárkban

Néplszabadság 1971 V. 23

MDK

Váradi Fuchs Sándor, graf.

Soproni Ikva patak.	Szén.
Soproni utca .	"

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 17.1.

Váradi Sándor, szobrász

Szentendrén helyezik el
egy szobrát.

– : Eredeti alkotások a szoborparkban

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. május 22.

Várady Sándor

Megbízták Várady Sándort, hogy a Tamási község Orion-gyáit elepe udvarán vörösvér lemezplasztikáját a „Madarak"-at helyezze el.

—: Köztéri munkák
Művészet, 1979. április – 47. lap.

Varadi Sándor
szobrász

A székesfehérvári „Barátság"
emlékmű tervezéséért nívó-
pótalmat nyert.

—: A Kulturális Minisztérium képzőművészeti ...
Művészet, 1979. május – 46. lap.

Váradi Sándor szobrász M.D.K.

a Veszprémi Egyetem diákotthi nának parkjába háromfigurás életnagyságunál nagaobb vörösréz domboritást tervezett. Témája: "Ifjuság"

Napló
Magyar Nemzet 1965. julius 18. xxx. 10. 1.

Varádi Sándor
szobrász

M.DK.

A VI. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitáson a Nehérszerszámgépgyár 2.000 forintos díjat nyerte el.

Országos Képzőművészeti Kiállitás Miskolcon - 11 l.
Élet és Irodalom, 1960. dec. 9.

Varadi Sándor
szobrász

A kollegium előtti terre kerül majd
elkészülte után szobor csoportja.

Láncz Sándor: Veszprém uj arca
Művészet, 1965. április – 28 kgr.

Váradi Sándor szobrász M.D.K.

Az Operaház uj homlokzati szobrainak egyike

Napló

Magyar Nemzet 1963. szeptember 11. 4.l.

Tornászok c. kétalakos bronzszobrát az óbudai sportstadion előtt a napokban állítják fel.

— : Hír

10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 11.

Váradi Sándor nobrári

Harapott a balatoni nyári tárlatou

Népszava, 1964. jun. 28, 7. old

Váradi Sándor, szobrász MDh

A debreceni egyetem előtt felállításra kerülő hat allegórikus bronzszobor egyikét kéníti.

— : Röviden 6.

NÉPSZABADSÁG, Dn. 1964. júl. 25.

Vánádi Sándor
nobrán

M.D.Y.

Csokonai ábrázolása szerepel
a tartalon.

Tóth Endre: Az I. Debreczeni Országos Tárlat.
Lüevészet, 1968. január – 39 lap.

MDK

Váradi Sándor

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

MDK

Váradi Sándor

Szovjet katona, alum.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

MDK

Váradi Sándor, szobrász

Játék c. szobrával

fényképe.

— : Dolgozó emberek között 6

ESTI HIRLAP Bp. 1968 jan. 20

Várady Sándor

Szobrai: Lefegyverzés; Mudgyessy, Csokonai, Vasvári portréja a VI. miskolci országos kiállitáson.

Hajdu Béla: A VI. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás

Északmagyarország 1960. dec. 22. 4.1

Váradi Sándor

Tinanedeskényi Vénusz i szobra

nézepel a X. hagy. Kép. Mis.

Ziálitásson /emlitve/

Kortárs 1965 XII n. 2004 old.

Váradi Sándor

Csokonai szobor a debreceni színház homlokzatára az újjáépítéskor

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József
1961. Debrecen 104. l.

MDK

Váradi Tibor

Önarckép, olajf.
Tanulmányfej, olajf.

MIEFHOE kiáll. 1943.

MDK

Váradi Tibor

Szénrajz

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

4.1.

MDK

Váradi Sándor munkajutalom looo ft

A főv. diszkut- és szökőkut-pályázat eredménye.
Magyar Nemzet 1955. szept. 30.

Tata

Váralja utca 2.: kimarad.

MDK

Váradi Sándor

Szuronyvívás

Dutka M: 4. Magy. Képzőmüv. kiáll. szobrai.
Magy. Nemzet, 1954, jan. 10. 7 l.

VARADI Sandor

„Ady Endre" (Szobor)

N.N: Ady Endre mondta ...

Művelt Nép, 1955. VI. évf. 13. sz. március 27, 8. old.

MOK

Váradi Sándor

Szuronyvívók című, három figurából álló szoborcsoportozatát a Népstadion főbejáratához vezető út mentén állítják fel.

g. j.: Van feltámadás! — a Népstadion előtt.
Érdekes Ujság, Bp. 1957. október 26. 17. l.

MDK

Váradi Sándor

A most épülő Üllői-uti lakótelep diszitésére sok művész között ő is kapott megbizást.

MMK Műterem 1958 I. évf. 11. sz. 46.o.

Tinnye

Nep.Szt.János szobor:kimarad.

MDK

Váradi Sándor

Dutka M: 4. Magy. Képzőművv. kiáll. szobrai.
Magy. Nemzet, 1954, jan. 10. 7 l.

VÁRADI Sándor

Péter J: A diszkut pályázatról

Művelt Nép 1955 II évf 43 n. okt. 23. 5. l.

Váradi Sándor

[illegible]

szobra az Üllői-uti lakótelep
egy játszóterére kerül. .-.

Műterem 1958 I. évf. 9.sz. 40.o.

Váriady Sándor
nobrán

Emlékmű "Rézdomborítás.
(repro)

A belső címlapon
Művészet, 1970. március.

Várady Sándor

Szerepel az alábbi távlaton
Hajduszoboszlón

N.N: Oszogos vázlatriálítás

Hajdu Bihari Napló 1970 VI. 26

MDK

Váradi Sándor szobrász

Népszava, 1958. jul. 29. 4 l.

MDK

Várady Sándor, szobrász

A sebzett szarvas c. szobra I. díjat kapott.

–. Mező gazdaság a képzőművészetben 7.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 27.

Váradi Sándor

Említve

Magyar Nemzet, Bp. 1970. ~~feb~~ már. 13.

Váradi Sándor

szobrász

„Haldokló szarvas" c. műve

szerepel a tárlaton.

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale

Művészet, 1970. felszár - 36 lap.

Várady Sándor

„Sportolói" – 2/igazás szobrszoup;
220 – 220 cm., alumínium.

Borsod. Abauj; Templeri megye,
Ózd, Sportstádion.

Tájékoztató, 64/65, képző és
Ipermüvészeti Lektorátus

36 l.

Vásady Sándor

Színházi díszmunkéllyel megalakult a miskolci művészek egyetemes szakszervezete. Ezen beszédet mondott.

Szabad Magyarország 1945 febr. 1.

Váradej Sándor

Dósa-fej és néhány terrakotta képviselte a művészt a miskolci képzőművészek 1946-os tárlatán.

Képzőművészek kiállitása a Koronán
Szabad Magyarország 1946. dec. 17. 4.1.

MDK

Várady Sándor

Napozó, br.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

Vándi Sándor

Szobrász papír-plasztikai műveiből kiállítást rendezett a Dolgozók Kulturális Szövetségének helyiségében.

Szabad Magyarország 1948. jan. 22. 2. l.

Várady Sándor szobrász M.D.K.

A Miskolci Müvésztelep -telepgondnoka

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 237.l.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

M.D.K.

xVárady Sándor szobrász
Várady

A Miskolci Művésztelepen lakik 1945

Önkényes beköltözött, gondnoki teendőket látja le.

A telepen kerámia üzemet tart fenn.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 241.l.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bp. 1965.

M.D.K.

Váradi Sándor, szobrász

Csokonai ćmlékérmét álli tolta ki az I. Debreceni Orsz. Nyári Tárlatos.

ALFÖLD, Debrecen, 1967.XVII.évf. 10.sz, 81. old.

Váradi Sándor

MDK

Egressy Béni, bronz

VIII. Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

MDK

Várady Sándor

Egressy Gábor, br.

Gondolkozó, br.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Várady Sándor, szobrász MDK

Csokonai-szobrát a Képzőművészeti Kiállítás után egy tehervantó ömestöste.

—: Szobrot is érhet baleset 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. júl. 3.

Várady Sándor
nyobrász

Miskolc
Csabai kapu 20

MKSz 1947

intén kiutalványozott 1·5 millió koroná

obb tisztelettel kérem a Bizottságot,

vő többletet kiutalványoztatni szives-

tel

ifj Szepesy Lajos

Vašady Sándor
Hobrász

Ferk pzomfoisk vk
1939-41. 148. l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
22 /1925 szám
Érk.: 1925 év jan. hó 24 n.

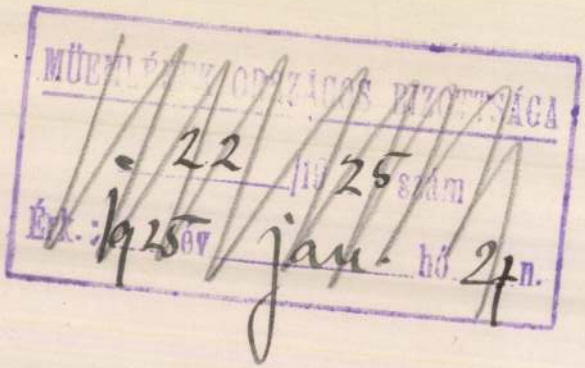

Várady Sándor

Nekrológ

Pogány Ö. Gy.: A III. M. Képzőműv. Kiáll. katalógusának anyaga.

Szabad Művészet
1953. 23.

Várady Sándor, szobrász

Ady Endréről készült szoborportréja

Szentendrét díszíti.

– : Az első magyar kertgaléria 1

ESTI HIRLAP, bp. 1965. szept. 3

Várady Sándor festő

Szöveg emliti a Szegedi Nyári Tárlatot
való részvételét.

Idézett mü: „Tiszaszederkényi Vénusz"

Földes Anna – Nádor Ilona,
Szegedi Szinek

Nők Lapja 1966 aug. 6.

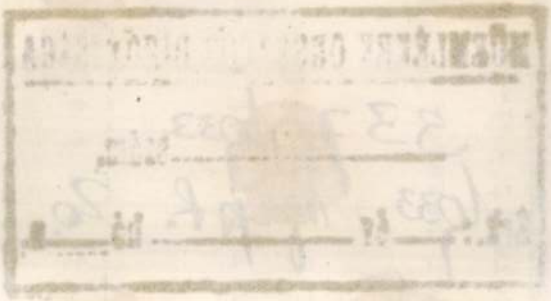

Várady Sándor
nobrász

Szabad Művészet

1951. 11. 505. l.

MDK

Várady Sándor, szobrász

Sportorvosnál.	Gipsz dombormü.
Szuronyvivás.	Gipsz.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll.1954.jan.-febr.Kat.21.1.

Várady Sándor, szobrász MDK

Ady-szobrát felállítják a II. ker.

Ady-gimnázium parkjában

–: Ma hallottuk 2.1.

ESTI HIRLAP, bp. 1960. szept. 15.

Váradi Sándor szobrászművész

is részt vett az újabb szobrok alkotásában

Ybl Ervin: az Operaház 1962, 14. l.

mdk

Várady Sándor skobrászművész
Mikole

A romós művésztelepen újból megalakította
a skabadiskolát.

Seres János. Képzőművészet Borsodban.
Népművelés 1963. 1 sz 17. l

Várady Sándor

Medgyessy, kő

Leszerelést, gipsz

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK.

Várady Sándor

Vásárlási hir

Dunántuli Napló 1966 dec.25.p.11.

Várady Sándor

MDK

Az ifju Lenin, gipsz

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Várady Sándor MDK

Felszabaditó szovjet harcos

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Váradi Sándor

MDK

Felszabaditó szovjet harcos, pepr.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Várady Sándor

Egressy Gábor, gipsz

Csokonai, gipsz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mics. 1962. 30.l.

VÁRADY SÁNDOR.

„Bulgáriai útiképek" címmel kiállítása Moldován Istvánnal közösen.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások Hajdúszoboszlón.

Népművelés, 1971. január

VÁRADY SÁNDOR

Emlékműterve kiállítva az Országos Vázlatkiállításon.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások Hajdúszoboszlón.

Népművelés, 1971. jamai

Váradi Sándor

művét a Művelődésügyi Minisztérium

az alakuló Debreceni Modern Galériának

ajándékozta.

Magyar Nemzet 1970 március 13

kiold.

– Napló –

MDK

Várady Sándor, szolvász

Ezen a tárlaton is Csokonai c. műve látható.

Tóth Endre: Egy úttörő kezdeményezés Hajdúszoboszlón 70-71.

ALFÖLD, Debrecen · 1970 · szept. XXI/9.

Varády Sándor
nobrán

Első díjat nyerte a „Sebzett
narvas" című műve.

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Vanády Sándor
szobrász

„Sebesült szarvas" (rejmo)

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Vanády Sándor
[illegible]

Almásmeret rézdomborítása és
a Szürle gulya másol domborítás-
sal szerepel a tárlaton.

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Váradi Sándor

Könyvkötő / orobar, restaurátor /

Nógrád 1970 XII. 13

Várady Sándor

Készítette az Operaház oromzati szobrai közül /a Dalszínház utca felőli sorrendben számozva/ a következőket:

12. Bizet, 13. Muszorgszkij

Válasz Balogh László olvasó levelére. Budapest, 1969. 10.sz. 45. l.

MEK.

Várady Sándor

Az Operaház dekorációjáról

Ország Világ 1967 juli.5.

MDK.

Várady Sándor

Az Operaház dekorációjáról

Ország Világ 1967 juli.5.

Bárady Sándor MDK

Medgyessy, kő

Leszerelést, gipsz

Műcsarnok 1960. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Várady Sándor

Csokonai, br.

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

Várady Sándor

MNK

Felszabaditó szovjet harcos, 1951, gipsz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

MDK

Várady Sándor

Sportorvosnál, gipsz dombormü

Szuronyvivás, gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Várady Sándor MDK

Ady, gipsz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Várady Sándor MDK

Ady, kő

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Várady Sándor

Szerelmespár, br.érem

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O.Múz.

MDK

Várady Sándor

Csokonai Vitéz Mihály, br.

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O. Muz.

MDK

Várady Sándor

Ady, kő

Szovjet katona, alum.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.
41 l.

MDK.

Várady Sándor

Szentendrei kiáll[illegible]

Palla

Fényhép

Képzőművészek Szövetsége

Várady Sándor: Szurocsvirás / IV. Magy. Képz. Kiáll. /

Szabor

Faló: Petrás S.

Neg. van.

Fénykép

Magyar Foto: FA 1027/2 Hegedűsné

Várady Sándor: Felszabadító kovjet harcos

Gipsz

1951. X. 27.

Neg. van

VÁRADY SÁNDOR

Az ifju Lenin. Gipsz 17o cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

MDK

Várady Sándor

szobormüve:

Csokonai Vitéz Mihaly	bronz	23 cm

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

MDK

Várady Sándor

érmek:

Szerelmespár	bronz	10x12 cm

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

Várady Sándor

Csokonai nobra a
debreceni Csokonai szinház
homlokzatán (emlitve)

A Képzőművészeti Debrecenben
1961

104 oldal

Osszeolv

Exp. 19.

Hivatkoz
tisztelettel ért
földi Művészeti
költségeire a
átutalt 4500.—
Horák Jimon részé
Lakos János "
Teges Gyuö "
Magy. Film Kode "

utaltatunk ki:

43.612. — K.

Vajady Sándor

Ferkápzomfoiskávk

1939–41. 141 l.

MDK.

Várady Sándor

Kiállitási kritika

Népszabadság 1961.I.7.lap 8.

MDK

Várady Sándor

Csokonai, repr.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll.
Herman O. Muz. 196o.

Várady Sándor, Bp.

Lezserelést!, gipsz

Medgyessy, terr.

Csokonai, gipsz

Vasvári Pál, "

6. Miskolci orsz. képsém. kiáll. Herman O.
muz. 1960.

Várady Sándor

Vízbenyúló fiu c. nobra a debrecem egyetem előtt van

Alföld, 1965, 6 sz., 78 o.

MTK

Várady Sándor

munkáját Egressy Gábor szobrát Miskolcon állitják fel.

Esti Hirlap 258. sz. 1958. nov. 2 2 old.

MDK

Várady Sándor

Uj szobrokat, eml.müveket kap 1960-ban Bpest.

Népszava 1959. nov. 26.

mdk

Váradi Sándor

Bizet, Muszorgszkij

Új szobrok az Operaház párkányzatán.

Országos Világ 1961. 37. sz. 13. l.

MDK

Várady Sándor

Felszabaditó szovjet harcos 1951 gipsz
OSZM tul.

Képzőművészetünk tíz éve. Ipcsarnok.
Kiallitott művek jegyzéke. 12.1.

Várady Sándor, szobrászművész

Közterületi alkotások. Összeállította: Hollósi Éva.
1988. szeptember.

Mezőkövesd, Főtér:

„Pavás" ivókút, vörösréz lemez, 130x120 cm.

(említve),

Művészet, 1989., január, 64-old,

nyozták.

Kifejtették, hogy a jelenlegi helyzetben a kutatóműhelyek sorra szűnnek meg, a kutatók szétszélednek. A kamarai tagok világos és hosszú távú kormányzati elkötelezettséget kértek a miniszterelnöktől, mert véleményük szerint rövid távú gazdasági szabályozók nem tudják a több éves, esetleg évtizedes innovációs érdekeket szolgálni.

Az elhangzottakra reagálva Antall József kifejtette: a magyar kutatásra és műszaki fejlesztésre az az

kell gondolni a Magyar Tud
Akadémia szerepét, és átsz
szorul a felsőoktatás is. *Ner*
dokoltnak azonban egy új
minisztérium felállítását, m
ménye szerint lényegében
szerepet betölti az OMFB, a
vezetője miniszteri rangú.
mány érdekeinek képviselet
masak a meglévő társaságo
berek, ezért tehát az erők é
sok koncentrálása lesz a j
legfontosabb feladat – han
Antall József.

VÁRADI SÁNDOR szobrász

Szandai Sándorral készitett (1952) Művészet és sport sorozat egy reliefje

PRAKFALVI Endre: A budapesti földalatti gyorsvasút tervei és épitése.= Pavilon 6(1991) 67.p.

Rączkowski, Włodzimierz; Weber, Andrzej: GRABIONNA, GMINA BIAŁOŚLIWIE, WOJ. PIŁA, STAN. 25: Z BADAŃ NAD OSADNICTWEM NEOLITYCZNYM W POŁUDNIOWO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI POJEZIERZA KRAJEŃSKIEGO /GRABIONNA, PIŁA VOIVODESHIP, SITE 25: A CONTRIBUTION TO EXAMINATIONS OF NEOLITHIC SETTLEMENTS IN THE SOUTH-WESTERN PART OF THE KRAJNA LAKE DISTRICT (SOUTH--EAST POMERANIA)/, Folia Praehistorica Posnaniensia, 1, 1984 (1985), pp. 141-186, figs. Summary in English.

Found in the settlement were remains of the Linear Band Pottery, Late Band Pottery, Funnel Beaker, and Globular Amphorae cultures. These cultures significantly contributed to the development of the Neolithic in the Polish Plain. Settlement of these cultures is connected with the local Mesolithic population. Taking into account the relatively great chronological differences between settlements of the respective cultures it may be assumed that acculturation, and connected with it Neolithisation, were of a discontinuous character. WŚ

VÁRADY Sándor szobrász

László Gyula: A népek barátsága szobor Mezőberényben. = Békési Élet, 1990. 2. sz 195-196. p. ill.

Magyar Kulturna 1944

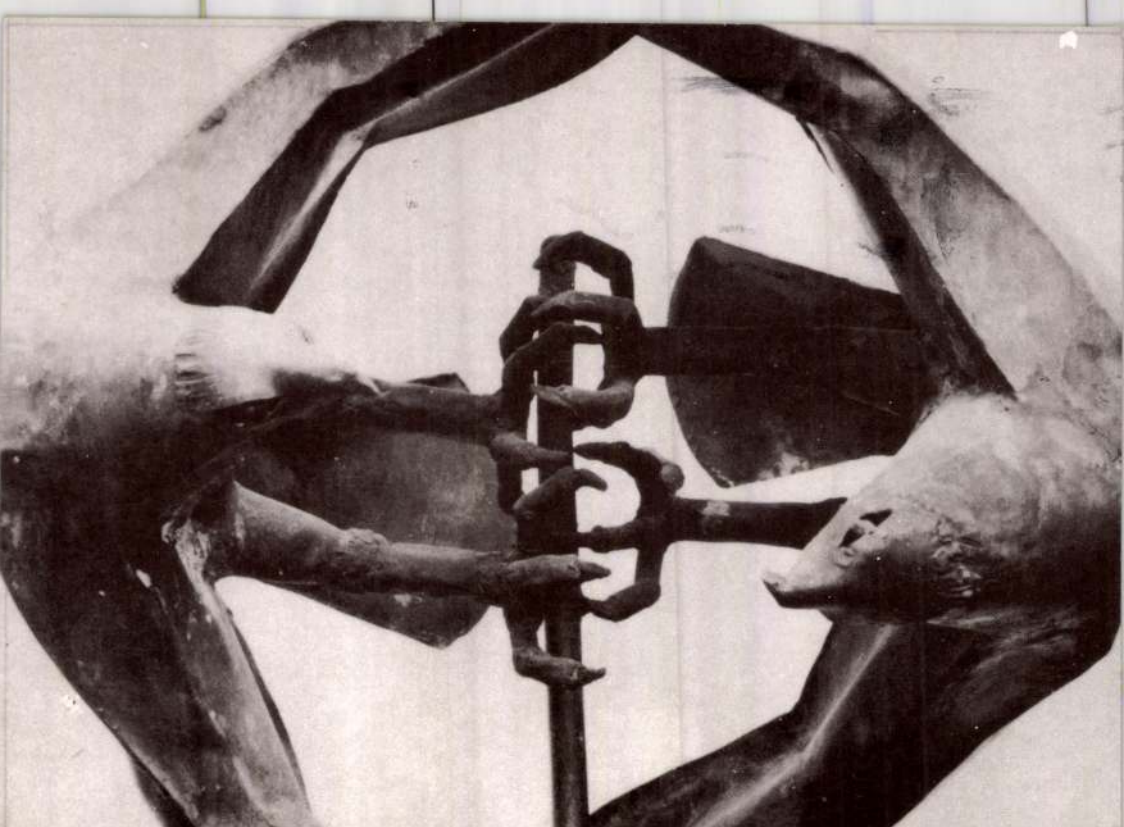

A Miskolci Galéria tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY SÁNDOR szobrászművész

kiállításának megnyitására
1987. június 5-én, pénteken 16 órára
a Miskolci Galériába (Déryné utca 5.)

A kiállítást megnyitja:
Pogány Ö. Gábor,
a Magyar Nemzeti Galéria
nyugalmazott főigazgatója,
művészettörténész

Közreműködik: **Végh László**
fuvolaművész

Megtekinthető június 28-ig,
hétfő kivételével 10–18 óráig

Tárlatvezetést tart
Jurecskó László művészettörténész
minden kedden 11 és 15 órakor

BNy

Dr.Aradi Nóra

MTA Müv.tört.Kutató csop.

Budapest

1254 Pf.27

Várady Róbert

festőművész

„Kiemelve" c. Tépe a pécsi Tiállitáson.

Dunántúli Napló
1979 dec. 16

Vörösi Pál
cikke

A Magyar
Népköztársaság
Művészeti Alapja
meghívja Önt
1988. február 11-én
17.30 órára
a Duna
Galériába

VÁRADY Róbert

festőművész
kiállításának
megnyitására

Megnyitja:
GYETVAI ÁGNES
művészettörténész

Megtekinthető:
március 6-ig
hétfő kivételével
naponta 10.00–18.00 óráig

1987

Tombor Ilona: Garbolc, Gulács, Gyü
Lónya, Mátyus, Méhtelek, Nagyhódos
apáti, Pátyod, Porcsalma, Rozsály,
Tiszaszalka, Tiszavid, Tiszabárek,
Magyarország müemléki topográfiája
müemlékei. 2. köt. Budapest : Akad
323, 127 - 128, 425 - 427, 50 - 53
241 - 243, 243 - 244, 279 - 280, 2
372 - 373, 360-361, 371 - 372, 373
296. p., ill.

Tombor Ilona: Badál Ede: Kastélyok
megyében. Budapest : Müszaki Könyv
védelem, 31. évf. 4. sz. 1987 291 -

Tombor Ilona: Österreichische Kunst
Wien : Schroll, 1984-1986. [ism.] =
1987 61 - 62. p.

VÁRADY Sándor szobrász

LÁSZLÓ Gyula: ~~Vo~~ A népek barátsága szobor Mezőbereiben: Várady Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész, érdemes művész munkája. = Béleri Élet XXV. évf. 2. sz. 1990 195-196. p. ill

VÁRADY Sándor

XII. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécsi Galéria, Pécs, 1991. A kiállitást rend. és a kat.szerk. Sárkány József. Pécs : JPM, 1991

MDK

Várady Sándor

Ady gipsz 1.50 m

VI.Magyar képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 48.1.

Varády Sándor

M.D.V

nohán

„Tiszaszederkényi Venusz" (repro)

"

Művészet, 1965. december - 35 kep

Várady Sándor, szobrász MDK

Részt vesz a székesfehérvári téli tárlaton.

Csek Miklós: Alacsony szinvonal 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. febr. 4.

Várady Sándor, szobrász MDh

Nyilathozata: Két műve van öntödében. Kút figurája Debrecenbe, kétalakos tornász-kompozíciója Ózdra Kerül

— : Kis hiradó 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. ápr. 11.

Várady Sándor

A Borsod - Miskolci Képzőművészek Szabadszervezete kiállitásán bemutatásra kerültek szobrai.
A kiállitás 1945. jun. 17-én nyilt meg Miskolcon

Szabad Magyarország 1945. jun. 20. 2.l.
Megnyilt a Képzőművészek Szabadszervezetének kiállitása.

Várady Sándor

A miskolci művésztelepen a „Szurok hordó" c. szobor agyagfiguráján dolgozik. A kész mű majd Miskolcon nyer felállítást.

„Fáznak, de dolgoznak a művésztelep fiatal művészei."
Szabad Magyarország 1945 okt. 13. 4.l.

Vándy Sándor

A miskolci Képzőművészeti Szabadiskola hétfőn nyit. A szobrászati szakot Vándy vezeti

„Május 1-én kiállítást rendeznek az ország-magyarországi képzőművészek"
Szabad Magyarország 1945 ápr. 3.

MDK

Várady Sándor

Napozó, br.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

Vánadi Sándor

Miskolci Nemzeti Színház előcsarnokában Sztálin mellszobrát, Vánadi alkotását d. u. 5 h-kor leplezték le.

Szabad Magyarország 1945. márc. 17.

Vándy Sándor

Miskolci képzőművészek gazdasági és kulturális érdekeik védelmére szervezetet hoztak létre 1945-ben. A alakuló ülés bevezetőjét Vándy szóval mondta.

Északmagyarország, 1945. jan. 21

MDK

Várady Sándor

Felszabaditó szovjet harcos, gipsz

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt.

1951. szept. 5 l.

Varady Sándor
szobrász

M.D.K.

„Pelikán" c. műve.

Antal Károly: Új szobrok hétfőnapjai — 18 l.
Művészet, 1960. szept.

M.D.K.

Várady Sándor
szobrász

Ady szobrot alkot.

Feladatok, eredmények - 40 lap.
Művészet, 1960. szeptember.

MDK

Váradi Sándor

szobrászmüvészt bizták meg Egressy Gábor szobrának elkészitésével.

Esti Hirlap 1957. febr.8. 32 szám 2 old. II évf.

Várady Sándor, szobrász MDK

A Nehézszerszámgépgyár 2000 ft-s díját Várady Sándor szobrászművésznek ítéltér oda.

– : Megnyílt a VI. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás 13. l

Népszabadság, bp. 1960. dec. 6. [Vidéki]

Várady Sándor, nobrán M Dh

„Lenezelést" c. nobrán a Nehéznemám gép gyár

2000 ft-s díját kapta.

–: A VI. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállítás anyagából 8. l.

Népszabadság, bp. 1960. dec. 11.

Váradi Sándor nolván M.D.K

A Népstadion nobor csoportjának terve a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F: IV. hagyar képzőművészeti kiállitás. hüv. tört. Ért. 1954 1.n. 166.

M. D. K

VÁRADI Sándor Szokrán.

Bizet és Muszorgszkij szokra az Opera párhányára

Gárdonyi Jenő: Megfiatalodik a 80 éves Operaház
Magyar Nemzet 1961. aug. 18. 4. l.

M. D. U.

VÁRADY Sándor szobrász

szül. 1920 –

1787. Szovjet Katona Ltsz.: 55.763.

A M. N. Galeria állagjegyzéke T./V. rész

Bn. 1959 269. l.

MDK

Várady Sándor

nyilatkozik az Ady születési évének évfordulójára, annak megünneplésére készült szoborról.

mélt.

Esti Hirlap 285 sz. 1957. dec. 5 2. old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Hárady Sándor

az élénkséget, a plasztikai dinamizmust képviselik

Képzőművi. Almanach Bp. 1969. 31. o.

Frank: Jegyzetek

Váradi Sándor

Debreceni szabsz említve

Dr Szűcs Ernő: Debreceni „évcemberek"
Hajdu-Bihari Napló, Debrecen
1969. aug. 24.

M.D.K.

Váradi Sándor
szobrász

Az Egyetem téren nyert mire
elhelyezést

Dr. Szücs Ernő: A felszabadulás utáni
Hajdú-Bihar Napló, 1969 szept. 28.

Várady Gándor

Sdy, bronz, 150cm. II. ker. Ady gimn. -

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. 25 l.
Kiállítás-katalógus.

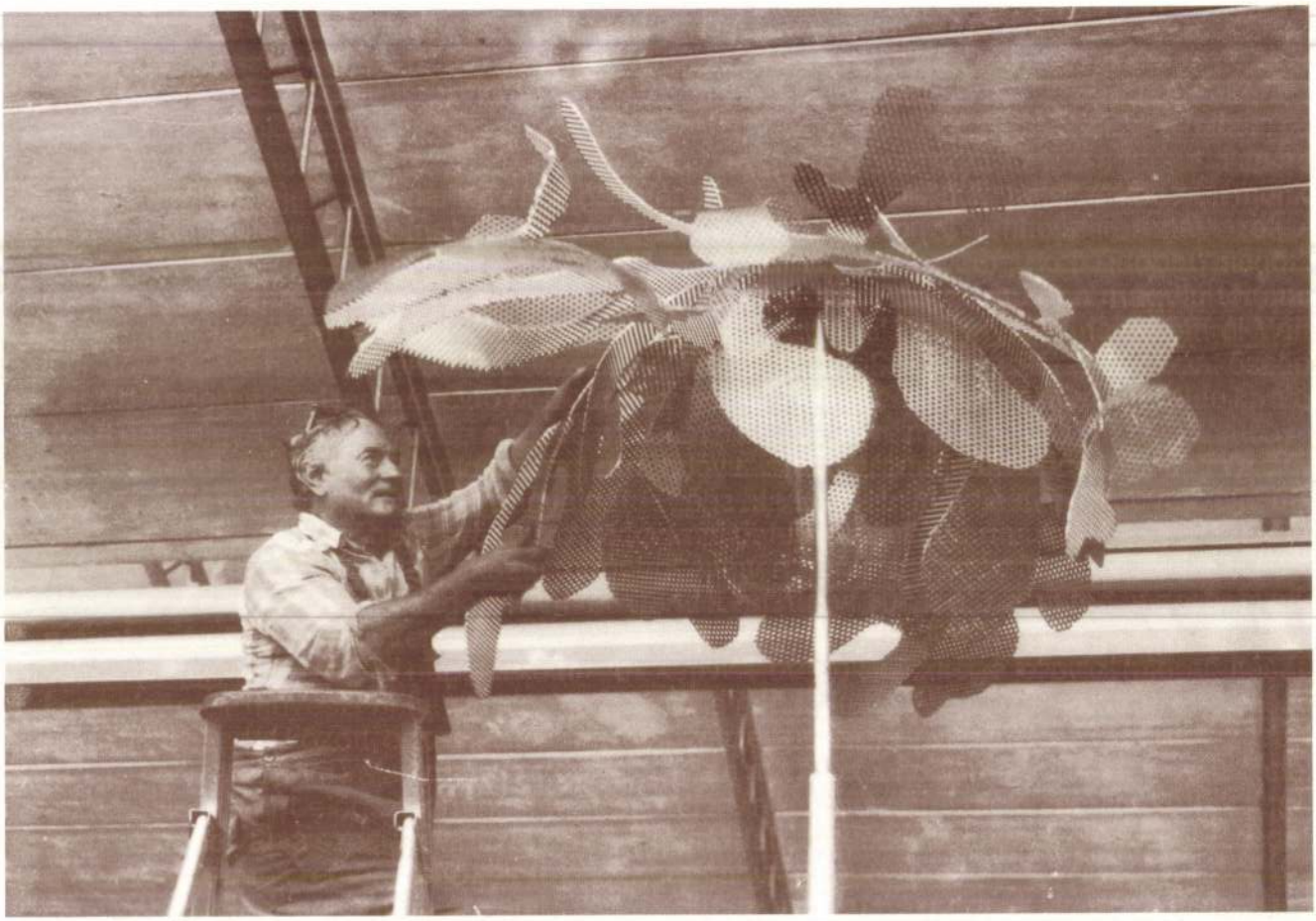

Stadion szoborcsoport, alumínium, Budapest, 3 m 1955
Egressy Gábor, Miskolc, bronz, 2 m 1957
Parkszobor (Pelikán), alumínium, 1 m, Budapest 1957
Csokonai, kő, Debrecen, 2 m 1958
Debreceni díszkútfigura, bronz, 2 m 1959
Tiszaszederkényi Vénusz, vörösrézdomb., 2 m, 1959
Veszprémi díszkút, 3 figurás szoborcsoport, vörösréz domborítás, 2 m 1963
Bizet (Operaház), 2,70 m, Budapest 1963
Muszorgszkij (Operaház), kő, 2,70 m 1967
Sas, vörösrézdomborítás, 70 cm 1968
Levegőben, vörösrézdomborítás, 150x3 m, Tolnatamási, 1969
Sebzett szarvas, vörösrézdomborítás, 2 m Sopron 1970
Dámvad, rézdomborítás, 2,30 m, Kecskemét 1971
Hajdúszoboszlói színházi dombormű, vörösrézdombormű, 150x2 m 1971
Hevesi díszkút, vörösrézdomborítás, 2 m 1972
Székesfehérvári „Kettős kapcsolódás" Könnyűfémmű, alumínium, 10 m 1979
Felszabadulási emlékmű, vörösrézdomborítás, Gyula 1980
Hajdúszoboszlói díszkút, krómacél, 2 m 1983
Repülés szimbólum (Gundelfingen), 3,50 m, alumínium 1984
Népek barátsága 3 figurás, vörösrézdomborítás, 2,20 m 1985

PAPÍRPLASZTIKÁK

Emlékezve az 1947. miskolci papírplasztika-kiállításomra (50 db)

ISBN 963 01 7733 1

A kiállítást rendezte:
Jurecskó László művészettörténész
A katalógust és a plakátot tervezte,
a műtárgyfotókat készítette: Bogár György
Felelős kiadó: Dusza Árpádné

Térforma (Vázlatok I–VI), porcelán, 12 cm 1986
Teknősbéka (Kútterv), pirogránit, 50 cm 1987
Hajnalodik (Kakas), porcelán 1987
Kakasos díszkút, pirogránit, 48 cm 1987
Pávakút (terv), pirogránit, 60 cm 1987
„Hegdűkisasszony", pirogránit, 25 cm 1987
Három leány, pirogránit, 38 cm 1987
Madaras kút, vörösréz, 40 cm 1987
Vertikális variáció I–IV., porcelán, 44 cm 1987
Spirális variációk I–III., porcelán, 34–31 cm 1987
„A Stefánián", viasz, 36 cm 1987
Summások, gipsz, 50 cm 1987

PORTRÉK

Medgyessy, pirogránit 1952
Ady, gipsz, 33 cm 1956
Petőfi, mészkő, 47 cm 1975
Gulácsy, bronz, 42 cm 1982
Csokonai, pirogránit, 40 cm 1986
Leányfej, műkő, 60 cm 1986
Leányfej, műkő, 60 cm 1986
Leányfej, műkő, 60 cm 1986
Kalapos Gulácsy, pirogránit 1986

DOMBORMŰVEK

Hajdúszoboszlói dombormű (terv), vörösréz
I. (23x43 cm), II. (23x43 cm) 1947
Női fej, (domborítás), óarany samott, 20 cm 1953
Arabeszk, alumínium, 40x35 cm 1954
Amorf formák, alumínium, 35x45 cm 1954
Herkentyűs dombormű, bronz, 22,5 cm 1954
Hommage á Kassák, terakotta 1955
Formák születése, alumínium, 100x57 cm 1956
Modern Ikarusz, terakotta, 18x11 cm 1957
Hommage á Gyarmathy, gipsz,
I. (60x60 cm), II. (90x60 cm) 1957
Szaladó lányok (drótrajzolás), 39x59 cm 1957
Farsang, pirogránit, 35 cm, 1 1958
A Balaton körül, vas, 22x40 cm 1961
Felülről nézve, pirogránit, 35x35 cm 1963
Cervantesre gondolva, vas, 57 cm 1967
Formák születése, alumínium,
II. (100x60 cm), III. (100x42 cm),
IV. (100x40 cm) V.–VI. (86x39 cm) 1967
Virágszimbólum, alumínium,
I. (60x40 cm), II. (45x35 cm),
III. (60x30 cm) 1967
Szüret (MÉM), vörösréz, 100 cm 1968
Szüret, porcelán, 26x14 cm 1971
MÉM-dombormű (tervek), gipsz, 60x60 cm 1971
D. A. portréja, bronz, 20 cm 1973
Líra (tanulmány), krómacél, 60x60 cm 1974
Fésülködő nő, porcelán, 23,5x17,5 cm 1976
Női arcmás, porcelán, 27x27 cm 1976
Nő sólyommal, gipsz, 14x25 cm 1976
Jolika, bronz, 32 cm 1980
N. Z. portréja, bronz, 19x23 cm 1982
N. J. portréja, bronz, 19x23 cm 1982
Jolika, gipsz, 28x29 cm 1986
Ablakon kinéző nő macskával,
pirogránit, 52 cm 1985
Szent László, pirogránit, 16x11 cm 1986
Ősz, pirogránit,
I. (19x21 cm), II. (25x23 cm),
III. (16x16 cm) 1986
Szent László, pirogránit, 53 cm 1986

ÉRMEK, PLAKETTEK

Hommage á Gadányi, terakotta, 10x13 cm 1954
Erővonalak, bronz
I. (28,5 cm), II. (29,5 cm) 1972
Archaikus család, bronz, 21 cm 1978
Modern család, bronz, 21 cm 1978
Séta, bronz, 16 cm 1978
Görgey 1944–1979., bronz 1979
Kakas, bronz, 10 cm 1980
Szent László, bronz, 11,5 cm 1982
Szent László, bronz, 12,5 1982
Modern Antigoné, bronz, 15,5 cm 1987
Hommage á Hemingway 1987
Fecskefészek, bronz, 8 cm 1987
Macska a gömbölyű akvárium előtt,
bronz, 10 cm 1987
Görögországi asszociáció 198?
Olaszországi asszociáció 198?
Kígyóveszedelem, bronz, 23 cm 198?

Dr. Csohány Endre, bronz, 8 cm
Török János, bronz, 10 cm 1983
Keletről jöttek, bronz, 12 cm 1961
Csavargók, bronz, 12,5 cm 1961
Szerelmesek, bronz, 13 cm 1961
Párizsi utcán, bronz, 13,5 cm 1961
Párizs kéményei, bronz, 9 cm, I. 1961
Párizs kéményei, bronz, 9 cm, II. 1961
Párizs kéményei, III. bronz, 26 cm 1961

Jelentősebb köztéri szobrai:

Felszabadulási emlékmű, bronz, 3 m, Eger 1952
Ady, bronz, 1,5 m, Budapest 1952
Leány tavaszi ággal, Lovászi, alumínium,
2m 20 cm 1954

Műjegyzék

Unokahúgom K. É., gipsz, 24 cm 1936
Mártíremlékmű, részlet, mészkő, 55 cm 1947
Tavasz, gipsz, 29 cm 1952
Madarat röptető lány, gipsz, 22 cm 1952
Tüskehúzó, gipsz, 30 cm 1952
Barlang szülte forma, samott, 25 cm 1953
Medgyessy, gipsz, 20 cm 1953
Karikák a térben, réz, 31 cm 1953
Fekete kutyafej, terakotta, 17 cm 1953
Totem maszk, kerámia, 18 cm 1953
Kúpos térforma, pirogránit, 56 cm 1954
Kis díszkút, porcelán, 21 cm 1954
„Megy a juhász", terakotta, 20 cm 1954
Négyzetformába komponálva (Ülő nő), gipsz, 20 cm 1954
Misztikus oltár, vas és samott, 40 cm 1954
Fürtös mobil, bronzlemez, 110 cm 1955
„Bábel", terakotta, 30 cm 1956
Hommage á Medgyessy, porcelán, 16 cm 1956
Kendős asszonyok, pirogránit, 27 cm 1956
Archaikus díszkút (terv), pirogránit I. (35 cm), II. (28 cm), III. (27,5 cm), IV. (31 cm) 1956
Dekoratív felület, alumínium, 70 cm 1956
Mobil lemez, vörösréz, 50x40 cm 1956
Mobil lemez, vörösréz, 30x40 cm 1956
Kis pelikán, gipsz, 35 cm 1957
Ókor, kék terakotta, 18 cm 1957
Modern Pallas Athéné, ólom, 15 cm 1958
Lány korsóval, pirogránit, 32 cm 1958
Csokonai, bronz, 23,5 cm 1958
Kalapos nő (kútfigura), ólom, 26 cm 1959
Vas térforma, 30x40 cm 1962
Kis vaskakas, 25 cm 1962
Muszorgszkij (Operaház), gipsz, 57 cm 1962
Bizet (Operaház), gipsz, 57 cm 1962
Bagoly, gipsz, 27 cm 1963
Három gipszfej (Ifjúság kútja, Veszprém) 33 cm 1963
Úszó sodrásban, diófa, 40 cm 1967
„A nagy hal", ólom, 26 cm 1967
Függesztett mobil, alumínium, 85 cm 1967
Mesemadár, alumínium, I. (100 cm), II. (55 cm), III. (60 cm), IV. (50 cm) 1967
„Bamba" macska, terakotta, 21 cm 1968
Két folyó találkozása, vaslemez, 40 cm 1969
Sebzett szarvas, vas, 45 cm 1969
Teknősön ülő lány, ólom, 35 cm 1969
Levegőben (Sasok), vörösréz, 270 cm 1970
Sebzett szarvas, vörösréz, 270 cm 1970
Kis sasok, vas, 38 cm 1970
Dámszarvas, vörösréz, 110 cm 1971
Sas (Tamási), vörösréz, 80 cm 1971
Uri, bronz, 18 cm 1973
Bagoly, kő, 34 cm 1973
Nyújtózkodó puli, gipsz, 25 cm 1974
Géniusz, vörösréz, 62 cm 1974
Géniusz, gipsz, 60 cm 1974
Ülő macska, gipsz, 32 cm 1974
Mosakodó macska, gipsz, 20 cm 1975
Felívelő forma, alumínium, 100 cm 1978
Szárnyaló formák, alumínium, 53 cm 1978
Feltörő forma, alumínium, 100 cm 1979
Kettős kapcsolódás (Fehérvár), műanyag, 40 cm 1979
Királylány egyszarvúval (mesefigura) 40 cm 1982
Felröppenő madár, krómacél, 75 cm 1982
Illés szekerén, 30 cm 1982
Anya, műkő, 130 cm 1983
Három korsós lány, gipsz, 35 cm 1983
„Azé a föld, aki megműveli", gipsz, 50 cm 1984
Felröppenő madár, pirogránit, 155 cm 1985
Kígyómadárfészek, pirogránit, 33 cm 1985
Napmadár, pirogránit, 170 cm 1985
Három leány egykendőben, porcelán, 36 cm 1985
Nap a pusztán, pirogránit, 52 cm 1985
Bimbó, pirogránit, 40 cm 1985
Kis napmadár, porcelán, 56 cm 1985
Egy szál virág, pirogránit-vas, 60 cm 1961–1985
„Népek barátsága" (Horvátzsidány), gipsz, 200 cm 1985
„Népek barátsága" (Horvátzsidány), gipsz, 41 cm 1984
Madárvonulás, pirogránit, 38 cm 1986
Kalapos nő, pirogránit, 50 cm 1986
Rónai Sándor, pirogránit, 60 cm 1986
Csimákoló, pirogránit, 45 cm 1986
Három leány, pirogránit, 45 cm 1986
Organizmus, pirogránit, 30 cm I. (48 cm), II. (40 cm) 1986
Bika, pirogránit, 17 cm 1986
Kakas (Jó reggelt!), kútfigura, pirogránit, 50 cm 1986
Három lány (kútfigura), pirogránit, 27 cm 1986
Napmadár, porcelán, 36 cm 1986
A kútnál (Három lány korsóval), gipsz, 35 cm 1986
Uri, porcelán, 13 cm 1986
Egyensúly (Gyermekével játszó anya) terakotta, 17 cm 1986
Kis tűnődő, porcelán, 20 cm 1986

Napmadár (pirogránit)

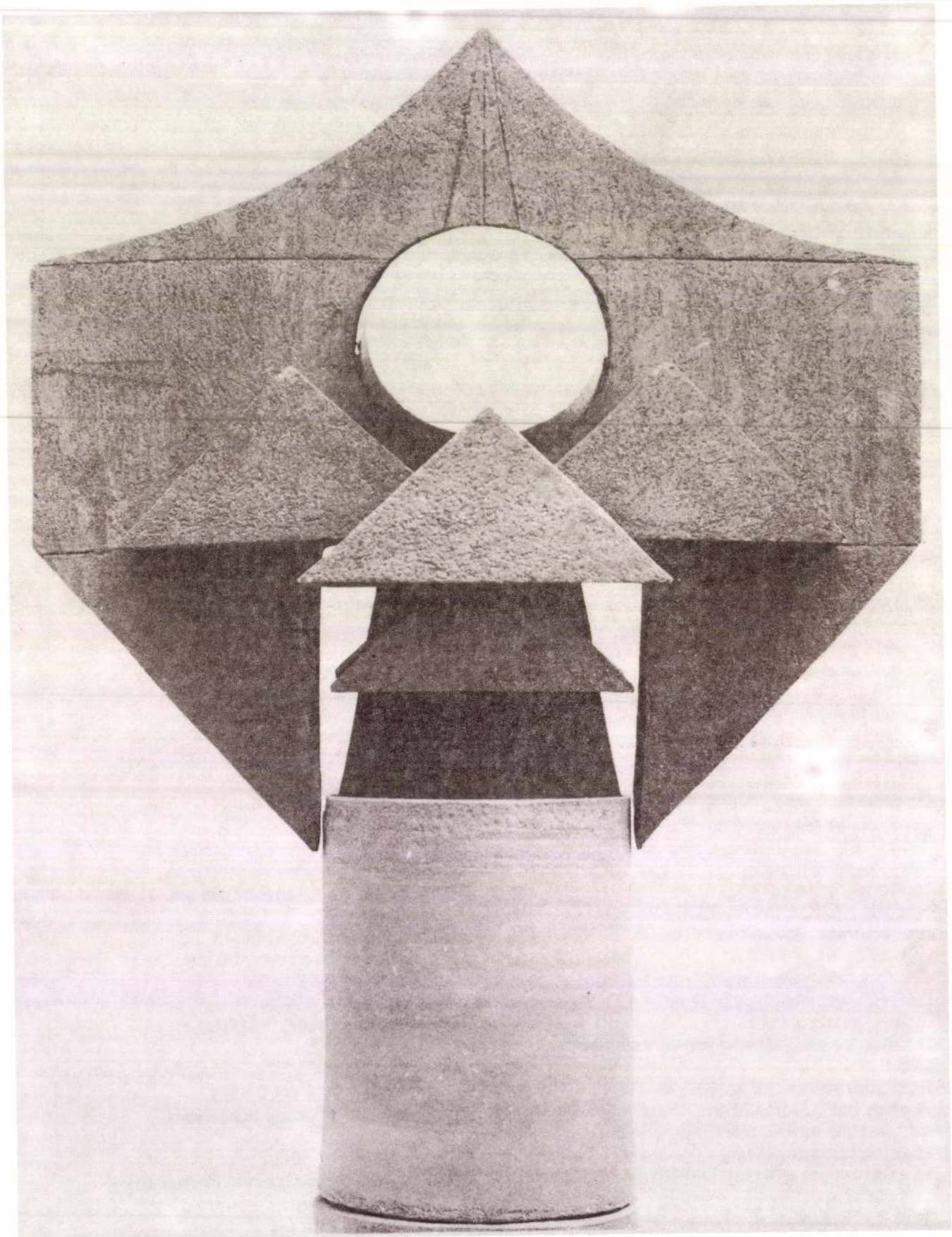

Csokonai

évei alatt folyósított havi 15 pengő ösztöndíjért, és Leszih Andornak a miskolci Herman Ottó Múzeum igazgatójának, aki a főiskola első évében havi 10 pengő küldésével könnyítette indulásomat. Ezekre a segítségekre máig is meghatódva emlékszem vissza.
Az 1943–44 tragikus éveire gondolva 1944-ben a főiskolai tanulmányaimat sok zaklatások közepette befejeztem, majd mint fegyveres ellenálló (a Görgey Zlj. tagjaként) a Börzsöny hegységben működésünk területén szabadultam fel. Utam egyenesen haza, Miskolcra vezetett. 1944. december 31-én érkeztem a már közel egy hónapja felszabadult szülővárosomba. Rövid időn belül bekapcsolódtam az újjáépítő munkába. 1945-től 1948-ig (ott-tartózkodásomig) voltam a Képzőművészeti Főiskola Miskolci Művésztelepének a gondnoka. Részt vettem annak a – romos állapotából – működésképessé tételében. (Rektori köszönőlevelet kaptam érte.)
Egyik szervezője és titkára voltam az Észak-Magyarországi Képzőművészek Szabad Szervezetének. Ennek keretén belül a város a Népfront és a NÉKOSZ támogatásával képzőművészeti szabadiskolát létesítettünk, s azt az ott-tartózkodásomig vezettem. Az iskola 50–60 látogatója közül többen felvételt nyertek a Képzőművészeti Főiskolára és elismert művészekké váltak. Az iskolának kitűnő művész-pedagógus tanárai voltak.
1945-től működtettem egy népi fazekas műhelyt. Ez alkalmat adott arra, hogy az iskola növendékei a korongozás mellett a népművészet eme ágában bővebb gyakorlati tapasztalatokra is szert tegyenek.
A miskolci Bábszínház egyik alapítója és munkatársa voltam. (Kezdetben a Miskolci Nemzeti Színház sokoldalú segítségét is élveztük.)
Mint a képzőművész szabadszervezet művészei évente kollektív, reprezentatív kiállításon mutatkoztunk be a Herman Ottó Múzeumban. Ami nemcsak kultúrmissziót jelentett, de alkalmat adott arra is, hogy a város mecenálási jogait gyakorolhassa. Természetesen lelkesen vettem részt ebben a munkában is.
Úgy vélem, ez volt az alapja az ezután következő években az országos jelentőségű téli tárlatok miskolci székhelyű megrendezésének.
1947-ben egyéni kiállításom volt (papírplasztika) szokatlan formái és egyéb különlegességei ellenére jó fogadtatásban volt része kiállított munkáimnak. Ugyanakkor mártíremlékművet faragtam a helybeli ipartestület (pályázati) megbízásából.
Ezután 1948. őszén Budapestre költöztem. Az újrakezdés nehézségeit leküzdve hamarosan bekapcsolódtam az itteni művészeti életbe. Országos jelentőségű pályázatokon vettem részt, több pályadíj és pályázat nyertese voltam. (Felszabadulási emlékmű – Kőbánya, Eger, Ady budapesti szobra, Ady Endre úti iskola, Metró-dombormű stb.)
1951-től a MŰDOSZ, 1952-beli alakulásától a Művészeti Alap, ugyancsak 1952-től a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének tagja vagyok. Ezalatt az idő alatt több funkciót vállalva máig is részt veszek a szövetség életében.
1953-ban ismertem meg személyesen Kassák Lajost (akit írásain keresztül – 1936-tól –) a már említettek szerint áhítattal tiszteltem. A mester befogadott az akkori kevesek közé, akik a nyilvánosság előtt is vállalták őt.
Azidőben folytatott kísérleteim nonfiguratív szobrok, domborművek, grafikák – mobilkísérletek – reménykeltőek voltak, de még sok évnek kellett eltelni, hogy egy-egy ilyen munkám közterületre kerülhessen.
Hazánkban kb. 25 jelentősebb alkotásom van felállítva. Külföldön egy az NSZK-ban (Gundelfingenben – alumínium 4 m-es, a Repülés címet viseli).
Munkáim között sok a vörösréz domborításos kivitelezés, de alumíniumból, krómacélból, kőből, műanyagból is szép számmal készítettem szobrokat. Idehaza részt vettem a nemzeti kiállításainkon és a jelentősebb csoportkiállításainkon is. Számos külföldön bemutatott képzőművészeti anyagban szerepelnek munkáim. Tanulmányútjaim a népi demokratikus országokon kívül Ausztria, Görögország, Olaszország, Franciaország, USA, Mexico voltak.
1952-ben Munkácsy-díjat, 1971-ben nívódíjat kaptam, azonkívül több kiállítási díjnak vagyok részese.
Ars poetikám az a népi mondás: „Alkoss folyton újat és őrizd a régit!"

Budapest, 1987. április

Várady Sándor

Várady Sándor kifogyhatatlan energiával fáradozik a fakultások, az irányzatok közti béke megteremtésén. Ahhoz a nemzedékhez tartozik, amelyiknek – a történelmi megrázkódtatások közepette – súlyos próbákat kellett kiállnia emberségből, erkölcsi következetességből, szakmai elkötelezettségből. Várady Sándornak mindig maradt ereje arra, hogy a maga problémáinak abszolválása közben másokkal is törődjék, túlnézzen a napi gondokon. Alkatilag hajlik a derűre, mindig kész vigasszal, együttérzéssel fordulni a kétségbeesőkhöz, a gyanútlanság kárvallottaihoz. Ezzel magyarázható, hogy életművében jól megfér egymással hagyomány és lelemény. Soha nem bonyolódik bele az iskolák, csoportok szélsőségeseinek a vetélkedésébe, mert a művészhivatás értelmezését nem szegényíti le jelszavakra, előítéletekre. Inkább a teljességre való törekvést véli méltónak ahhoz, hogy az igazi tehetség kibontakoztassa adottságait, felkészültségét, ami azután plasztikai megnyilatkozásainak sokoldalúságában mutatkozik meg. A valóságábrázolástól az elvonatkozásig sok minden megtalálható művei között, élethű karakterportré éppen úgy, mint struktív ornamentika, hősi emlékmű és geometrikus térplasztika, dámszarvas vörösrézből és feltörő forma alumíniumból. Amiként az se okozott zavart művészetének kiteljesedésében, hogy nem csökkent tisztelete olyannyira különböző felfogású mesterei, Sidló Ferenc, Medgyessy Ferenc, Kassák Lajos iránt.

Nincs ellentmondás abban sem, hogy az ő nevéhez fűződik Egressy Gábor miskolci emlékműve és „Kettős kapcsolódás" néven számon tartott székesfehérvári monumentuma. Mindösszse arra tanulság, hogy a képzőművészeti alkotások stiláris hovatartozását rendeltetésük szabja meg. Az öntörvényűség érvényesítése nem jelentheti a konkrét igények mellőzését, a műtárgy társadalmi minőségének elhanyagolását. De ugyanígy számolnia kell a szobrásznak a technológiai feltételekkel is. Csak attól várható önmagáért helytálló plasztikai koncepció, aki tisztában van a nemes anyagban való kivitelezés meghatározottságaival. Várady Sándor imponáló rátermettséget árul el a kőben, fémben történő plasztikai formaképzés módszereinek fejlesztésében, a művészi cél kielégítése szerinti megújításában. Hegesztve, faragva egyaránt hibátlanul mintáz, fémlapok domborítása, hajtogatása, válogatása terén biztos mesterségbeli tudással rendelkezik. A bronz, a pirogránit megmunkálásának fortélyait is figyelembe veszi kompozíciói megtervezésekor. S mert elképzeléseit a szoborkészítés tárgyi és szellemi körülményeivel számolva teszi át anyagba, azért képes a plasztikai kifejezés legkülönfélébb válfajait szerves kapcsolatba hozni egymással.

Pogány Ö. Gábor

ÖNÉLETRAJZ

1920. május 29-én születtem Miskolcon.
Édesapám gépészkovács, majd tisztviselő volt. Mezőgazdász nagyapám apámat három gimnázium elvégzése után Szirmán, a falu kovácsához adta inasnak, mondván a mesternek, neveljen belőle embert, és a mester tette azt az akkori regula szerint. A polgári iskola elvégzése után gimnáziumi különbözeti vizsgára készülve latint tanultam. Ez idő alatt kezembe került egy orvosi anatómia, és én az igeragozások mellett nyakig benne voltam a latin Compendiumban.
Volt kitűnő rajztanárom, dr. Szabó Ferenc kölcsönbe adta az iskola izomember-gipszszobrát, így én már akkor megtanultam azt az anatómiát, ami később a képzőművészeti főiskolán az egyik legfontosabb tantárgy volt. A gimnázium helyett a helybeli Valek József szobrászhoz jártam tanulni. Igen jó indítást adott a sokoldalú mester.
1938-ban a Magyar Képzőművészeti Főiskolára felvételt nyertem. Ott Sidló Ferenc, a főiskolán kívül Medgyessy Ferenc volt a mesterem.
De vissza kell térnem az 1936-os évre, mert akkor már, mint a Miskolci Szociál Demokrata Párt ifjúmunkás tagja, megismerkedtem a baloldali irodalommal és művészetekkel. Ez volt az alapja annak, hogy a Párt segítségével kiadásra került (1937-ben) „Nem ez a sorsunk!" c. verseskönyvem.
Hálával és köszönettel kell visszaemlékeznem Rónai Sándorra, aki mint a helybeli pártszervezet titkára mind a párt, mind a maga személyében a legzordabb időkben is atyai segítségemre volt. Ugyancsak köszönetet kell mondanom Miskolc városának a főiskolai tanulmányaim első

KÚTVÖLGYI MIHÁLY felvétele

Művelődéstörténészek, pszichológusok váltig hangoztatják, hogy a gyerekkor, az ifjúság az ember egész életútjára döntő befolyást gyakorol. Várady Sándor pályája, művészete ékesen bizonyítja ezt a vélekedést; bízvást állítható, hogy tevékenységének jellegében sok minden visszamutat miskolci születésének tényére, iskolai emlékeinek, pedagógusainak a hatására, intellektuális eszmélődésének e korai szakaszában kapott ismereteire. Műveltsége alapjainak megszerzése idején maradandó eszmei hatások érték, már mint diák tapasztalhatta a munkásmozgalom szellemi értékeinek ösztönző példázatait. Fiatalon olyan emberekkel találkozott, akik segítettek neki eligazodni a világ dolgaiban, hozzájárultak ahhoz, hogy kellő időben megtalálja a hajlamainak megfelelő hivatás felé vezető utat. Közülük Rónai Sándor a magyar történelmi sorsforduló legjelentősebb személyiségei közé tartozott, akinek atyai támogatásáról Várady Sándor őszinte hálával nyilatkozik visszaemlékezéseiben. Szellemi fejlődése sokat köszönhet Leszih Andornak, a Herman Ottó Múzeum egykori igazgatójának, aki mint az éremtan kiváló tudósa nagy figyelemmel kísérte a kezdő szobrász első eredményeit.

Elmondható, hogy Miskolc gazdag útravalóval látta el Várady Sándort. A város, a múzeum anyagilag is pártfogolta őt tanulmányainak elvégzése közben, majd a Képzőművészeti Főiskolán folytatott stúdiumai befejezését követően szülőhelye lett alkotó munkájának ihletője. Sorsa úgy hozta magával, hogy az akadémiáról egyenesen a történelem színpadára kellett kilépnie, végbizonyítványával a válságos 1944. esztendőben hagyta el az alma matert, s szobrászdiplomával a zsebében fegyveres ellenállóként vált nagykorúvá. Ám a felszabadulást követően – mondhatni – mind a mai napig a közérdek képviseletének készsége jellemzi magatartását, állampolgári és művészi helytállását. Nem tett, nem tesz különbséget társadalmi kötelesség és plasztikai feladat között, éppen azért, mert művészete művelését közügynek tekinti, a hazai kulturális helyzetet nem választja el a szobrászatban rá váró teendők megoldásáért vállalt felelősségtől. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy Magyarország északi iparvidékének számottevő szerepe van a szocialista közéleti aktivitás tartalmi fejlődésében, az egyéni képességek és a közös célok sok reményre jogosító összehangolásában.

Várady Sándor harmóniára hajló kedéllyel teszi a dolgát, szívesen, kitartóan dolgozik, találékonyan, szakszerűen állítja elő műveit. Ezek az erények is mintha szülőföldjének a szellemiségét tükröznék, annak a környezetnek az atmoszféráját, ahol meglátta a napvilágot. Miskolc mellett volt az ómassai nagyolvasztó, a hámori vasverő, a diósgyőri ősgyár, a honi fémművesség bölcsője, Fazola Henrik jövőt építő kezdeményezéseinek a terepe, a magyar ipartörténet korszaknyitó fejezetének a színhelye. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy ez a táj a mai ország talán legszebb vidéke, hegyek, erdők, vizek romantikus együttese, a kémények, üzemek hátterében a természet lágy ölével, ahol a kirándulók elgyönyörködhetnek a dalos madarak énekében, a tisztások virágainak színváltó pompájában. Kétségtelennek látszik, hogy a környéken szerzett élmények, fel-feltáruló látványok feledhetetlen hangulata tette érzékennyé Várady Sándort a szépség befogadására, a valóság biztató kínálatainak méltánylására, arra, hogy a nehézségek, megpróbáltatások közepette is megtalálja a megnyugvás ösvényeit, a művészi rendteremtés lehetőségeit, a jóhiszeműség igazolását. 1948-ban, huszonnyolc évesen a fővárosba költözött, s az elmúlt negyven esztendőben folyamatosan, szakadatlanul szolgálatban van, a szó legszélesebb körű jelentése szerint, mert nemcsak a műtermében serénykedik, de a művészeti élet fórumain is helytáll. Az utóbbi – igencsak terhes és önzetlen – elfoglaltságáról a kívülálló alig tudhat valamit, hiszen a műbarátok is csupán azt a ténykedést érzékelhetik, ami szoborban, képben megvalósul. Pedig a különféle funkciókban, választott tisztségekben ellenszolgáltatás nélkül ellátott ügyelettel Várady Sándor fontos intézkedések kimunkálásának a résztvevője lett, szerencsés egyéni tulajdonságaival közreműködött a kollegialitás légkörének kialakításában. Mint a művészszakszervezet, a képzőművész-szövetség aktivistája, munkaelosztó és zsűribizottságok tagja sokat tett a kölcsönös megértésért, a sajátos szobrászérdekekért, miközben a pályatársak bizalma őt magát, személy szerint hátrányosan érintette, hiszen az összeférhetetlenség játékszabályai szerint a közösségek képviselete gyakran kiiktatta őt a pályázatokból, a közületi vásárlásokból. Nagyszabású munkásságából így is jutott huszonöt plasztika a közterületekre, több tucat figura, arcmás, érem az itthoni és külföldi múzeumokba, magángyűjteményekbe.

a Miskolci Galériában

Várady Sándor szobrászművész
életműkiállítása
1987. június 5–28.

VÁRADY SÁNDOR

A borítón „Levegőben" c. szobor

Váradi Samuel

otvos

1705. Kolozsvár ett.

Zakab Elek. Kolozsvár története

Bpest 1888. III. K. 36. l.

		Fo
	Ä. B Ab	9834
	B. G	1200
	Hof J. Fiaé	15.60
	S. Man	327
	B. Gaign	514
	Kärch Rt.	3.514
		17956

9220 '56.533 '45

i. 1316

va kegyetlenül,
só üzenetként:

„A török
t, a várat föl nem adjuk."
m szólt ily érthetően,
soha ily messzehangzóan,
k fölé tűzött, néma jel,
hatatlan koporsó.

1966. augusztus 16.

irospatak

zélfújta falu,
rog-parti Athén",
ezem, mit mutatsz föl,
náris feleled:
esszire-világlón lobog
nalod-alkonyod,
nlékű zempléni hegyeket,
uéginkább azt,
a lényeget! —
nem-porló lábnyomot,
, Kossuthét, Móriczét,
imtalan seregét,
s azt,
geket-sóhajtó, kis falu is le
a világ közepe is,
után példa lehet,
magatartás,
elé, akár egy konok, fénytiszta ar

1966. augusztus 21.

Badacsony, vitorláskikötő. *(Zentai Pál rajza)*

S hajam sugarát szétteritem
a nyújtózkodó városon.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Várnai Vali
VAS NÉPE
1966 SZEP 1 1.

1021

Porec. (Várnai Vali rajza)

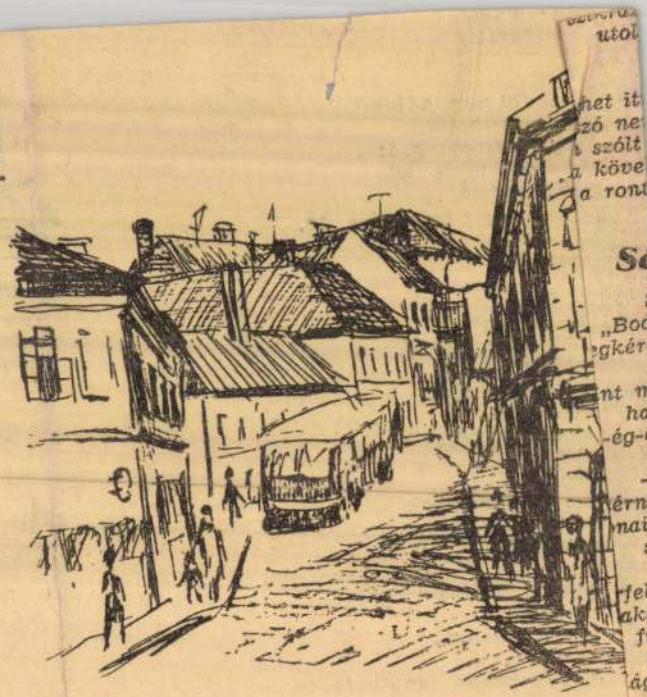

Veszprém. (Káldi Lajo

Sz. Váradi Valéria tetőtervező-művész 2.) Folytatás.

A kaposvári Csiky Gergely Színház rekonstrukciója. Építész: Novák Zsuzsanna, Czugyon Éva.

4-5. Falikárpítok a színészklubban. Sz. Váradi Valéria és Szüts Zsuzsa munkái.

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 38-old.

Sz. Váradi Valéria, textiltervező-művész 1.) Folytatás.

A kaposvár Csiky Gergely Színház rekonstrukciója. Építész: Novák Zsuzsanna, Czugon Éva.

4-5. Falikárpítok a színészklubban. Sz. Váradi Valéria és Szűts Zsuzsa munkái.

4

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 38-old.

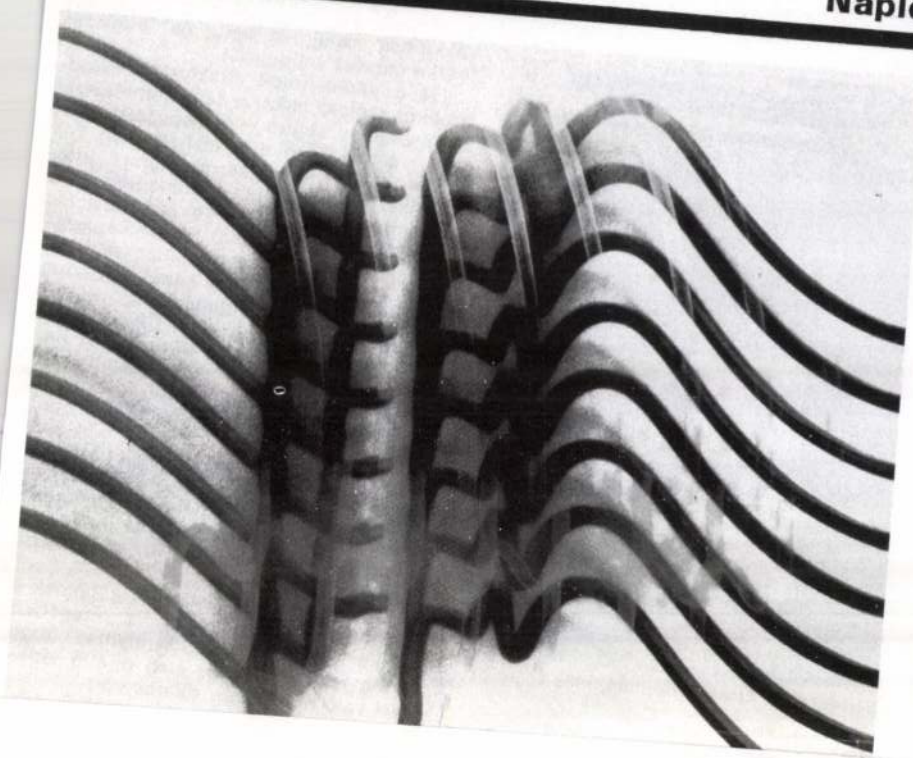

készít egy-egy művéről, a szín- és forma-
variációk azonban csak korlátozott szám-
ban készülhetnek és állíthatók ki.

Ibos Éva

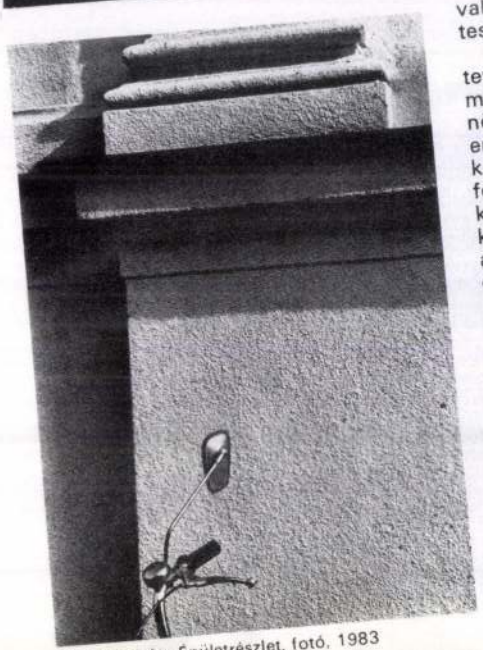

Váradi Zoltán: Épületrészlet, fotó, 1983

Váradi Zoltán fotókiállítása a gödöllői Galériában

Még innen van a harmincon, de mással már aligha összetéveszthetően karakteres, igéretes tehetségű tagja a Magyar Fotóművészek Szövetségének *Váradi Zoltán*. Méltatói, ismerői nemritkán hivatkoznak – s nem is indokolatlanul – műzeumi műtárgyfotós mivoltára, technikai iskolázottságára, mesterségbeli tudására.

A briliáns technika – Váradi művészi formanyelve – nem öncélú virtuozitás (amelynek paradox módon műszaki korlátok vetnek gátat), sokkal inkább a tárgyi világ képi lenyomatainak éltetője, egyúttal a művész gondolatainak egyre árnyaltabbá váló, tárgyiasult közvetítő közege.

Gödöllői, csaknem félszáz képből álló tárlata a csendélet műfajának elmélyült lírikusát, kifinomult eszköztárú ábrázolóját láttatja. Váradi e műfajt számos új témával gazdagította. (Nem véletlenül volt a korábban ugyanitt rendezett *Csend* című kiállításnak egyik legsikeresebb közreműködője.)

Csendéletei döntő pillanatban fotografált totalitások. A döntő pillanat nagyon is tudatos kiválasztásának ténye e képeket feszültségekkel telített, vibrálóan nyugtalanító pillanatfelvételekké teszi. Azt hiszem, kevesen vállalkoztak még a Váradi Zoltánéhoz hasonló sikerrel arra, hogy képek egész sorozatában valljanak a harmóniateremtő fényről, a képépítés fő tartalmi eleméről, mondhatni: archéjáról. A látszólag eseménytelen képeken a fénynek és árnyéknak technikailag bravúros, átmenetekben gazdag megjelenítése valóságos izgalmat kelt, és hitelessé teszi a művész vallomását.

Ha a Váradi-fotók strukturális összetevőiről szólok, akkor a fény természetét megvilágítani segítő – nemegyszer különös – tárgyi környezet mellett meg kell említenem a lényeges szerephez jutó, következetesen korrekt tónusrendet és a fotográfus ösztönösen jó kompozíciós készségének köszönhető feszes képszerkesztést. Ez utóbbiak múlhatatlan jelenléte avatja a gödöllői kiállítás képet figyelmet ébresztő alkotások organikus szövetévé.

Nem lehet nem idéznem *Beke László* mértéket tartó katalógus-előszavának bevezető mondatát: „Ritkán fordul elő, hogy a »semmiből« bukkanjon fel ennyire felkészült és kiforrott fotóművész, mint Váradi Zoltán."

A „semmiként" aposztrofált időszak azonban – Beke elemzéséből is kitetszően – Váradi számára az elmélyült, kísérletező munkával töltött évek sorát, a művésszé érlelődés fáradságos, de termékeny etapját jelentette.

Jeles színvonalú kiállítása, képeinek a továbblépés lehetőségét is magában foglaló gondolatisága tanúsítja, hogy Váradi felkészülése és első önálló tárlatával való debütálása sikeres volt.

Grin Igor

MŰVÉSZET 1985/9

Váradiné
Brunner Gabriella

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁJ 29.

NÓGRÁD

A Salgótarjáni

1021

nagy sike

Már hagyomány, hogy az Iparművészeti Tanács és a szakminisztériumok „Az év legszebb terméke” kitüntetésében, valamint más díjakban részesítik a különböző iparágak termékei közül a legkiválóbb alkotásokat. A kitüntetések, díjak átnyújtása immár a Budapesti Nemzetközi Vásár legkedvesebb eseményei közé tartozik.

Bár a Salgótarjáni Öblösüveggyár az elmúlt években sem tért haza a vásárról díjak, dicsérő oklevél nélkül, ezúttal mégis kerről számol

Az Iparművé az Építésügyi döntése alapjá Rezső épít szerdán ünne között négy tott a vállala Varga Gyulá év legszebb tető címet ka centiméteres hengeres váza optis” elnevez let és kehely

Joannes aurifaber Varadinus

1538, Erdély

Tört. Tár, 1895, 570

l. János ötvös (és Joannes) alatt is!

V á r a d y /?/: Az aradi itéletek e
Kpcs.Kat.615.-

emléktáblája. Jelz: "Várady 1849".-M.T.

V Á R A D Y

Az aradi itéletek emléktáblája. Kőrajz. Várady. 1849.

Magyar Tört. Képes. Kat./1922./ 615. sz.

Wurzbach (C). —

Pomogáts Béla

Népiség és népiesség az erdélyi magyar költészetben 1945 előtt

Erdélyi gondolat és népi gondolat

A húszas évek elején kifejlődő romániai magyar irodalom szorosan összefonódott az „erdélyi gondolattal", s a transszylvanizmus eszméi szőtték át az erdélyi magyar költészetet is. A transszylvanizmus a szülőföld szeretetét, az erdélyi hagyományok megbecsülését hirdette, s ezért a transszylvanista költők, az Erdélyi Helikon körül gyülekező lírikusok – a többi között Áprily Lajos, Reményik Sándor, Tompa László, Bartalis János, Olosz Lajos, Szentimrei Jenő és Dsida Jenő – megkülönböztetett érdeklődéssel fordultak az erdélyi tájhoz, történelemhez és népélethez, verseikben az erdélyi hagyományok megtartó ereje mellett tettek hitet. Kuncz Aladár *Az erdélyi gondolat Erdély magyar irodalmában* című tanulmánya – amely a Nyugat 1928-as évfolyamában olvasható – maga is a szülőföld iránti ragaszkodással és az erdélyi történelem tanulmányozásával magyarázta a transszylvanista költészet szellemiségét. Az erdélyi költők gyakran idézték meg az erdélyi táj változatos természeti világát, a magányos hegyormokat, a zúgó vadvizeket, a szelíd völgyeket, egy romantikus és pásztori színekben gazdag vidéket, amely a versben rendre jelképes értelmet kapott, a hűség, a magányos helytállás természeti szimbóluma lett. A táj költői ábrázolása mögött, azt átszőve mind gyakrabban jelentek meg az erdélyi történelem emlékei, a sziklaormok és szurdokok körül legendák és mítoszok lengedeztek, minden kőhöz valami véres történelmi esemény emléke tapadt. Tompa László *Éji szálláson egy vén vártorony alatt* című költeménye a történelem tragikus tapasztalatain elmélkedett, Áprily Lajos *Nyár* című verse pedig a táj és a múlt egymást szervesen kiegészítő egységéről beszélt: „Mi már a tengert nem látjuk soha. [...] De ez a nagy folyó, látod, tied, [...] s ez a hömpölygő dallam, lásd, enyém – / És este kinyitom az ablakom / és a históriáit hallgatom: / egyetlen transszylvan hősköltemény."

feltűnési viszketegségben szenvedő, krakéler és nagyképű kollégáira gondolt akik – mint mondja – állandóan nagyhírű festő- és szobrászművészekkel akarnak rivalizálni, és egyenrangúak lenni. „Pedig a mi szakmánk nagyon behatárolt, nagyon sok minden összetalálkozásának a metszéspontjában van, ezért félig a szerencsétől függ minden jó mű, melyet még egyszer megismételni nem lehet." Rokonszenves szemlélet és alkotói alázat ez.

Váradi Zoltánnál a század eleji romantikus és drámai tájábrázolás, mely annyira jellemző az alföldi képzőművészekre (Tornyai, Koszta, Rudnay), az általa kiválasztott részlet-diszparációkban halkabbra, hétköznapi kis csodákká szelídül. Szenzációk helyett kis csodákra les és lel. Megkeresi a természetben és az emberi produkcióban a törvényszerűségeket: mint ő mondja „a rendet".

„Szeretném – mondja Váradi –: megtalálni és létrehozni alkotásaimban a rend illúzióját."

Nem véletlen, hogy alkotásainak zöme a mai modern képzőművészeti stílusokkal találkozik. Különösen azok a művei, ahol az épület és főleg épületrészek szögletes zugok, falrészek, hajlatok, ablak-, ajtónyílások, fotók a sivár bérlakások zugai, a különböző napfény- és lámpafényhatásokkal ölelkezve, szinte koegzisztálva jelennek meg.

A harmincegy éves Váradi Zoltán tevékenységét, aki a Fotószövetség és a Képzőművészeti Szövetség tagja, ötven díj fémjelzi. Hadd tegyem hozzá én is az elismeréshez, ezen ajánló soraimban, mély szeretetem, melyet a szerény és kitűnő alkotó iránt érzek.

———————

Schéner Mihály

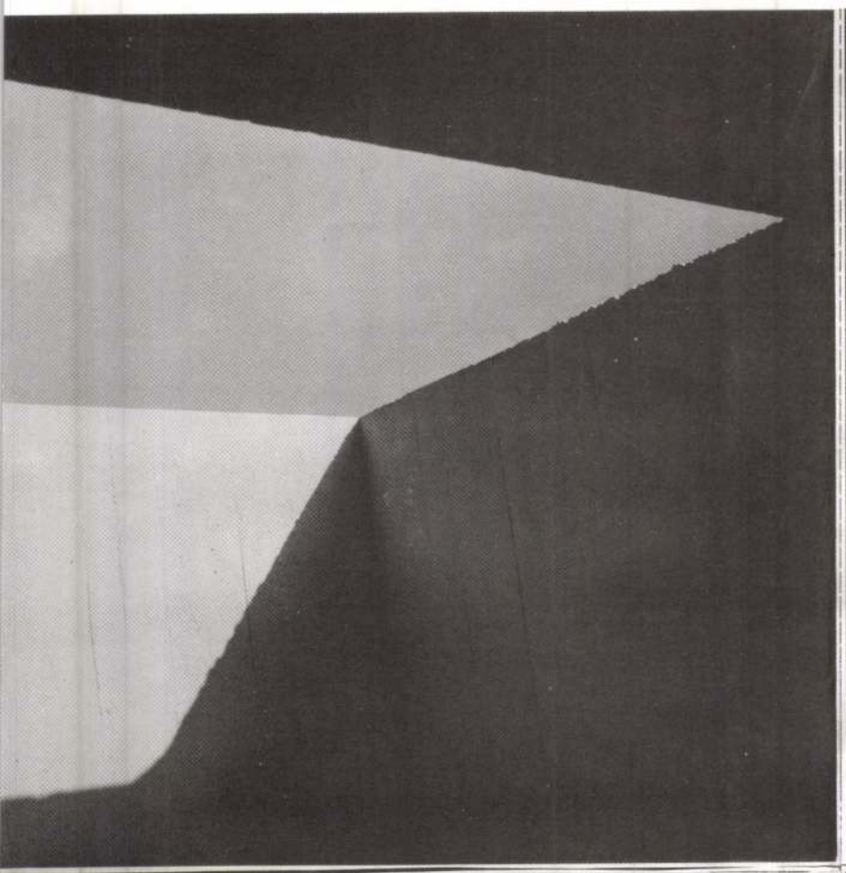

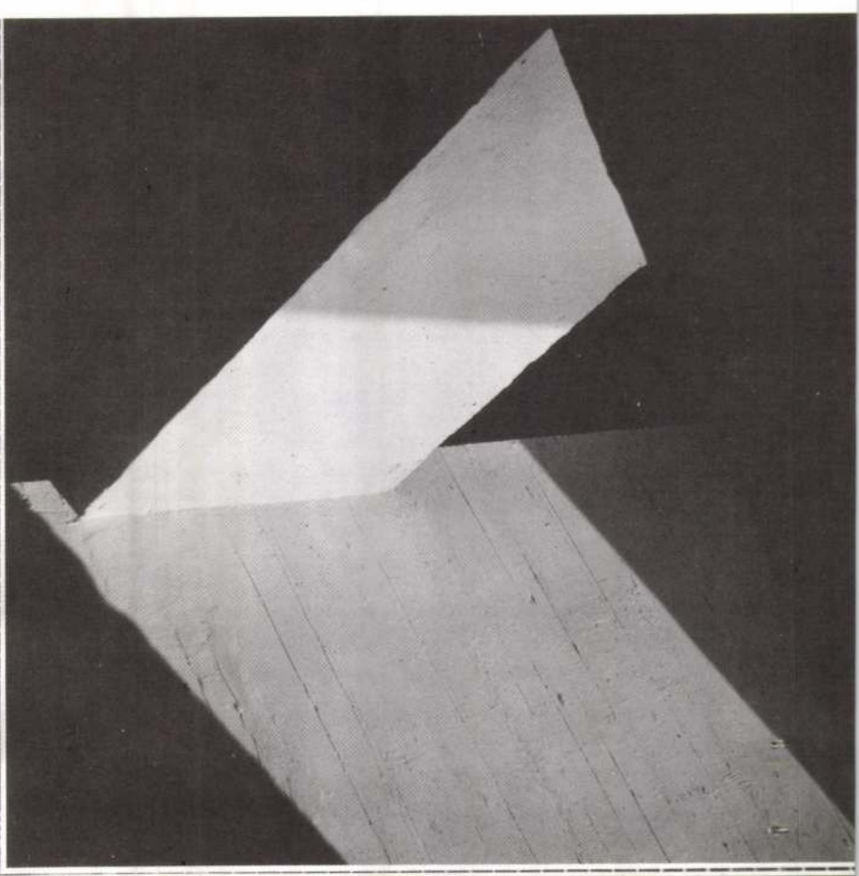

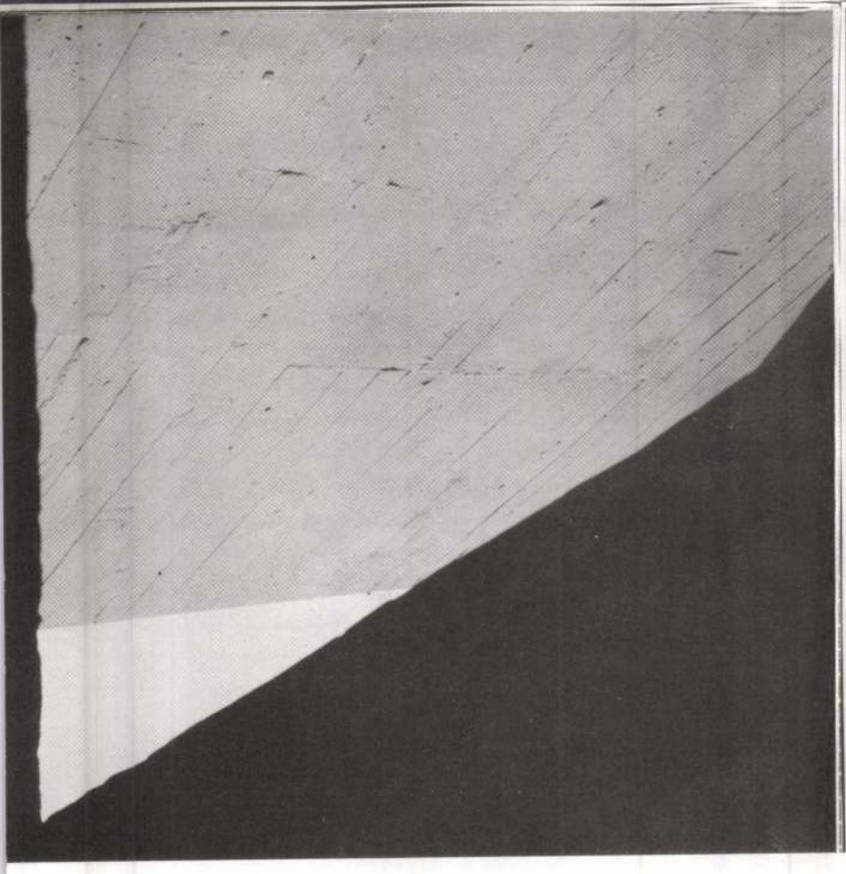

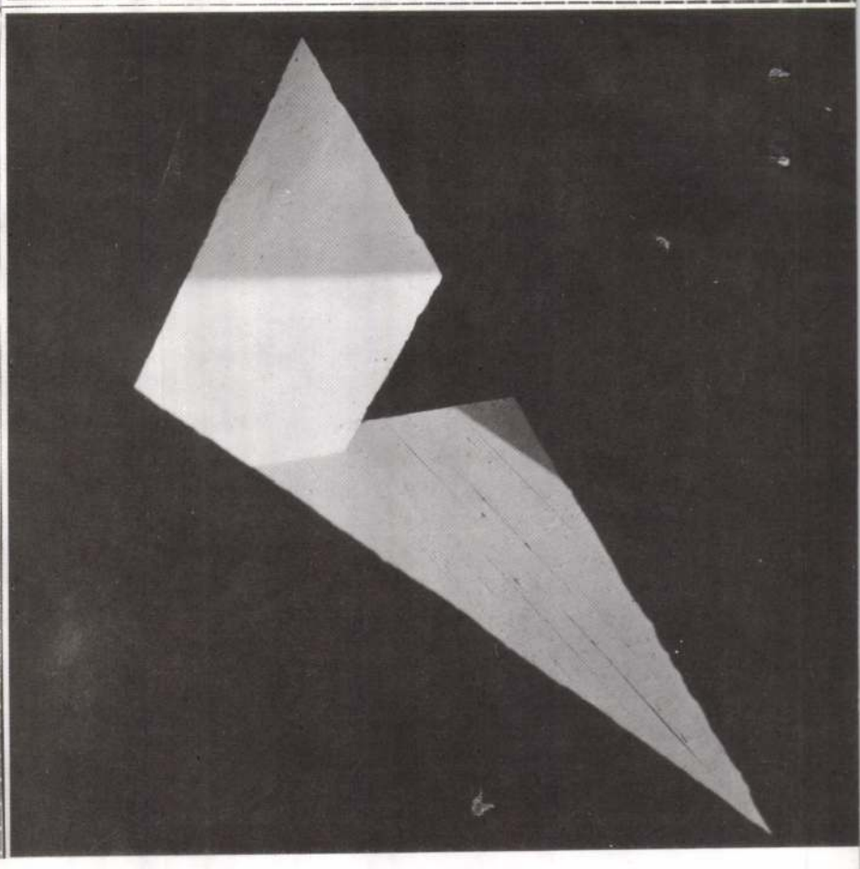

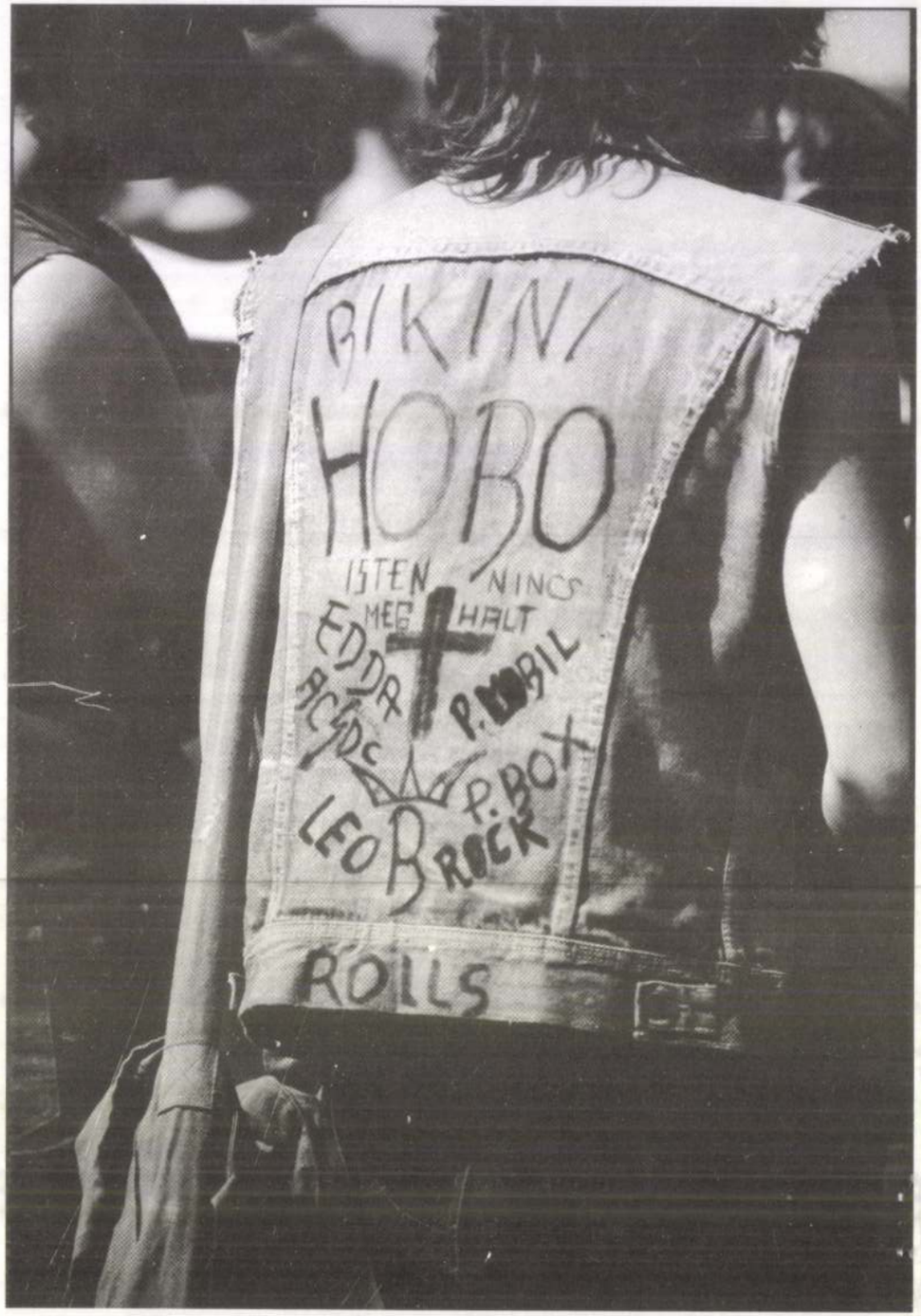
BIKINI
HOBO
ISTEN NINGS
MEG HALT
EDDA
ACRE
P. MOBIL
P. BOX
LEO B ROCK
ROLLS

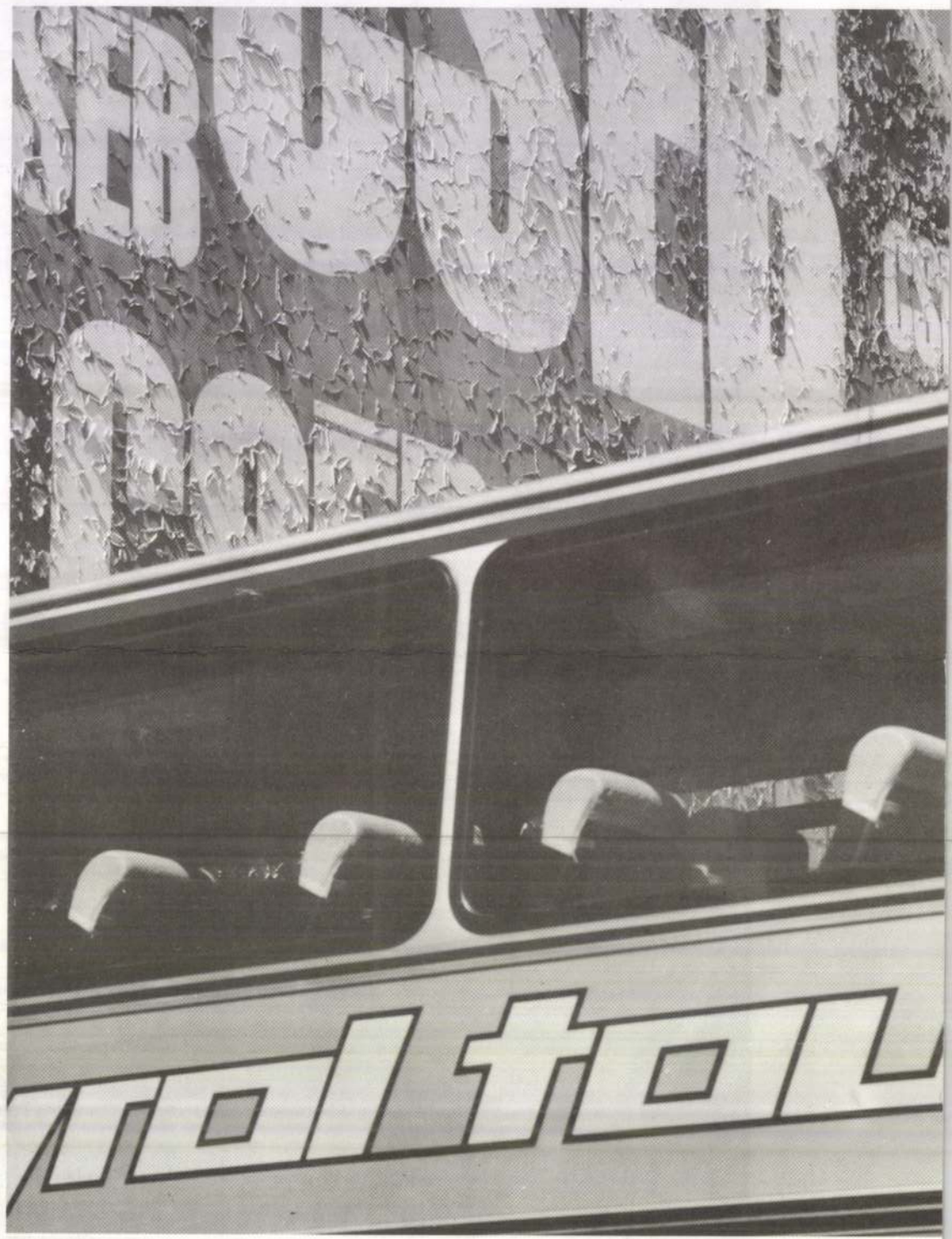

VÁRADI ZOLTÁN (fotó)

Uj Auróra, 1987.1.sz.

Váradi Zoltán fotói

1986. szeptember 5-én nyílt meg a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum dísztermében Váradi Zoltán kiállítása. A száztíz művet bemutató, csaknem tíz év munkásságát felölelő kiállítás már az első pillanatban meggyőz arról, hogy igényes, jól válogatott anyagot láthatunk.

A fotózásban mindenekelőtt a mesterségbeli tudás elsajátítása a fontos, az apparátus kezelése, mely százötven éve sokat fejlődött. Technikai lehetőségei bővültek és bonyolultabbak lettek: szinte évről évre újabb típusai jelennek meg. Ám a jó felvételt az előhívásnál még el lehet rontani, ezért nem hanyagolható el ez a mesterségbeli tudás sem. Igaz, sok ismert mester nem maga laborálja fotóit, helyettük laboratóriumok végzik ezt a hosszadalmas, pepecselő munkát, gyakran elég felületesen. Váradi Zoltán maga hívja életre fotóit aprólékos gondossággal és a várakozás izgalmával. Ez a magasfokú mesterségbeli tudás és szakmaszeretet tűnik fel mindjárt tónusokban érzékenyen árnyalt műveiben.

Nézzük közelebbről tematikáját, felfogását, szemléletét.

Minden műve magán viseli az ember és a természet kölcsönhatását, egy olyanfajtát, amely a mindennapok egyformaságában, szenzáció nélküliségében a járókelőknek ma fel sem tűnik. A mindennapos előttünk lévőben keres Váradi Zoltán olyan intimitásokat, melyeket látásával, szívével kamerájának kis fészkébe emel, s mint kis madarat dédelget, s ő, a szeretettel fogadott, az izgalmas, a gyermeki vágyakozással lesett, íme dalolni kezd.

Mint mondja: félig a szerencse műve minden mű. Ha elszalasztja a szerencsés pillanatot, amelyet annyira vár, és szinte négyzetcentiméterre előre megálmodik, akkor többé nem jön vissza ugyanaz.

Íme, a fausti küzdelem, „pillanat megállj, oly szép vagy": egyfajta vágyakozás a tökéletesre.

Alázat és igényesség! Milyen sok fotóművész állhatna meg szenzációéhes száguldásaiban egy pillanatra, hogy „leckét vegyen" Váradi Zoltántól. Picassónak nem volt valami jó véleménye a fotóművészekről, midőn ezt mondta: „akinek nincs szeme, az használja a gépet".

Beszélgetésünk során nagyon meglepett Váradi Zoltán azzal a véleményével, hogy ő sem szereti a fotósokat.

Mindjárt a szívembe is zártam őt ezért, hiszen itt a feltűnést kereső, és

Várady

Arad. T. 4875.

Az ország czimereivel ékesitett lapon az őrt álló és a kardjára támaszkodva aggodó honvédek képei között Arad sánczainat szemléljük és fölöttük a vértanúk nevei után az elitéltek névsora olvasható betürendben. Felirata fölül:

ARADI ELITÉLÉSEK.

alól jobbra: Várady rajz.

Kny., mér. a papirosnak 33.4: 46.2 cm.

107-95

~~LEVELEZŐLAP~~

6
vagy
10
fillér

VÁRADY (?): Az aradi itéletek emléktáblája. Jelz: „Várady 1849“. — M. T. Kpcs. Kat. 615.

Várady

Vagyfelő 127

~~ÚJPEST~~

~~József-u. 27.~~

D. BOSCO NY. R.

Kérem a következő hölgyeknek / uraknak *a meghivását:*

	Név	*Foglalkozás*	*Lakás*
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Kérjük ezen válaszlapnak mielőbbi beküldését.

Kéri: .....

Várady Árpád

építész Bpest

irod

Magyar Prilyázatok

1905-6. 6 sz. 13-14 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Várady Árpád

Művészet 1905. 351.

Van der Nüll Ede

Kiváló bécsi épitész

Öngyilkos lett 1868 ban

Halálozások. Műcsarnok

1868. 40. l

Azt hiszem van róla valami

mért, egyertem ki.

Daday Ferenc, díszítő festő (1938). elégséges

Kupfer Dezső, ötvös (1940)

Várady Gyula kiállítása a „Képírók-Képfaragók" szalonjában. Tiszaparti táj, esthangulat

„Tömörüljünk!"

Mühlbeck Károly rajza

Margit karriérje

Elbeszélés

Irta Kertész Miksa

1.

Margit igen fiatalon került abba a széditő forgatagba, mit életnek neveznek. Amennyire csak vissza tudott emlékezni, mindig saját magának kellett magával törődni. Nem igen ismerte a szerető szülő gondos ápolásának melegét. Az egész család kora reggeltől késő estig robotolt. Amint pitymallott, mindnyájan felkeltek, gyorsan, szótlanul felöltözködtek s alig harapva valamit, már is szaladtak szanaszét. Az apja, anyja, két nővére, mind dolgozni mentek s ő magára maradt piciny hugával s a háztartás gondjaival. Takaritott, főzött, a kicsivel bajlódott — és közben arra gondolt, hogy ma-holnap ő is kikerül a házból, hogy résztvegyen abban a rettenetes versenyfutásban, melynek végcélja egy darab keserü kenyér.

— Ha csak egy fiam is volna, — szokta mondogatni édes anyja, mikor esténkint fáradtan, kimerülnem birom a munkát. Te elég nagy vagy, meg is értél; iskolád is elég van ... nézz valami után ...

Margit szeme felcsillant. Ugy érezte magát, mint a madár, mikor kalitkája ajtaját kinyitják.

— Megyek, anyám — megyek ... — mondta örömmel. — Én pótolni fogom, amit apám halálával vesztettünk ... Nem fogunk szükséget látni; bennem is lakozik annyi erő, mint akármelyik férfiben ... Még Sárinak és Irénnek sem kell majd munkába járni! ...

Anyja csak szomorúan mosolygott a fiatal lány felhevült beszédjén.

— Mindig álmodozó voltál, Margit ... Csak vigyázz; ne igyekezz nagyobbat emelni, mint erőd engedi, mert könnyen összeroppanhatsz! ...

— Ne félts, anyám! — volt Margit válasza.

Igy került Margit az életbe. Elindult, hogy munkát kapjon. Sokat kilincselt hiába, — mert legtöbb helyen már megelőzték. Máshol ugyan biztatták, de onnan is tovább sietett, mert nem várhatott. Hiszen otthon már eddig is hiányt szenvedtek.

Végre talált egy kisebb bankot, hová azonnal belépehetett. Valami csekély fizetést igértek neki, mely

VÁRADY GYULA / 1866 - 1929 / :

280. Verőfényes reggel a Bakonyban. - Olajf., fa. 80 x 62 cm. Jelz. l. j.: "Várady Gy 913".

Székesfőv. képt. jnb. kiáll
1944.

Várady Gyula

SOMOGYI ISTVÁN :

237. Leány. - Olajf., v. 80 x 105 cm.Jelz. j.a.s.: "Somogyi I."

SPÁNYI BÉLA / 1852 - 1914 / :

238. A tisztáson. - Olajf., v. 82.5 x 73.5 cm. Jelzés nélkül.

SPÁNYIK KORNÉL / 1858 - 1943 / :

239. Édes anyám. - Olajf., v. 57.5 x 71 cm. Jelz.l.b.: "Spányik C.m 1896".

Várady Gyula

178 Fák az őszi napsugárban. Olajfestmény
179 Sümegi várrom. „

180 Tátika. Olajfestmény
181 Őszi tájkép. „

Čehbelick III. kiáll

Nemzeti Szalon
1921

231. Sidló F

Várady Gyula

Czibulka V. kiáll

Nemzeti Szalon 1924

215. VÁRADY GYULA: „TÉL A BAKONYBAN"

Várady Gyula

199	Ébredő tavasz	Olajfestmény
200	„Az erdei lak“	„
201	Tél az erdőn	„
202	Tátika	„
203	Ritkás erdő	„
204	Rezi vár környéke télen	„

Céhbeliek IV. kiáll

Nemzeti Szalon

1923

VÉSZET

SEJÉN – FŐSZERKESZTŐ MARIAY ODON
— SZERKESZTŐSÉG BUDAPEST IV., GRÓF
TAL KIR. MAGYAR EGYETEMI NYOMDA,
6—145. — LAPZÁRTA MINDEN HÓ 15-ÉN —
IZETÉSI DÍJ ÉVI 20 P. SZÁMONKÉNT 2 P.
SZÁM: KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA
GY. EGYETEMI NYOMDA, BUDAPEST.

A mellékleteknél a fényképész nevét nem közöljük.

BELLE ARTI

RIVISTA D'ARTE — DIRETTA DA
ODON MARIAY E ZOLTÁN VITÉZ NAGY

AMMINISTRAZIONE: R. TIPOGRAFIA UNI-
VERSITARIA UNGHERESE DI BUDAPEST.
BUDAPEST VIII, MÚZEUM-KRT. 6.

ABBONAMENTO ANNUO Lit. 120.

TALT INDICE

A leszerelő német hadiflottát a wilhelmshafeni kikötőből Angliába viszik

Címek alkonya

Alkonyodik nékik is, sokfelé Európában. A címek, a fellengős titulusok is kezdik megérezni a világ másfelé fordulását s épp nemrégiben jött híre annak, hogy a demokrácia itt és ott végképp hatályon kívül helyezte őket, pedig oly megható szeretettel, költséget és fáradságot nem kímélve vadászgattak rájuk az emberek s gyüjtögették mint aféle becses ritkaságokat.

A cím, a titulus igazában a középkorban alakult ki hajmeresztő bőségűvé, részben a feudális világ beköszöntével, részben keleti hatások alatt. Mert az égbe ágaskodó titulációnak igazi hazája mégis a Kelet, ahol Kina, Perzsia vezetett e tekintetben. Ám Európa sem maradt el s a középkorban kikeresték a latin szótár legfellengősebb jelzőit, hogy azzal ékesítsenek nagy urakat. Igy keletkezett a *divinitas, aeternitas vestra* megszólítás, amely már egyenest a mennyországba, messzi a többi halandó fölé emeli az így megtisztelt emberfiát. Ez kiment ugyan ma már a divatból, de maradt azért bőven a fajtájából. Csak akkor látjuk be e titulusok nevetségességét, ha értelmükre gondolunk, ha a kuriális latinságtól megfosztva, magyarra fordítjuk. A fejedelem, aki *serenissimus*-nak tituláltatta magát, ezzel derűsségéről állíttatott ki bizonyítványt. *Magnificus* „nagyszerűt" jelentvén, a megszólításban magyarul körülbelül így hangzanék: Nagyszerűséged. *Eminentia* kitűnőséget, *excellentia* kiválóságot jelent: mind a kettő elég fura volna, ha magyarul alkalmaznók megszólítás formájában. Mások már annyira befészkelték magukat magyar formájukban nyelvünkbe, hogy kómikus hatásukat a megszokás révén elvesztették, így a *dominatio vestra* szószerint: uraságod, a *spectabilis* és *reverandus* meg latinos formában keverődik itt-ott a magyar szövegbe. Ám próbálja meg valaki az *amplitudo vestrá*-t a közbeszédbe keverni, magyarul mondván: *bőséged*. Alapjában azonban a *kegyelmes* és *méltóságos* titulus sem kopolyabb értelmű, csakhogy már nagyon megszokottá vált.

A középkor roppant leleményes volt a titulációk megszerkesztésében. Még a társadalom alsóbb rétegei számára is volt egy kedveskedőn fölfokozó címzése, így a *validus* (ami erőset, egészségeset jelent) vagy a régi városi krónikáinkban oly gyakran olvasható *prudentes ac circumspecti viri*, a „városatyák" rendes megszólítása, ami magyarra fordítva így hangzanék: okos és körültekintő férfiak. Ha már egyéb kellemetest nem mondhattak nekik, kiemelték azt a minőséget, amely a feudális társadalomban a legutolsó volt: az okosságot. Mert ebbe tudvalevőn nem születik bele az ember.

Alapjában véve épp oly kómikus értelmű a nagyságos, tekintetes, tisztelt című megszólítás, ha azt a fogalmat, amelyet takar, összehasonlítjuk a címzettel. Ily vizsgálódás révén kitünik, hogy egy titulus sem helytálló, sőt kisül az is, hogy fölösleges.

Az emberi hiúság örökéltű lévén, a titulus is aligha fog egészen kipusztulni. Ha hivatalosan el is törlik, majd jelentkezni fog más formában, mert az egyes ember sohasem fogja magát egy embernyáj egyszerű tagjának tekinteni, hanem azon lesz, hogy kiváljék, kiemelkedjék a többi közül. Esetleg valamely titulus révén, ha már másként nincs módjában.

Az Ujság naptára. Egész bokréta szépirodalmi olvasmányt ád ez az ügyesen szerkesztett kalendárium, amellyel „Az Ujság" kedveskedik előfizetőinek. A közel háromszáz oldalas könyvben a naptári rész után a magyar iróvilág számos kitünőségének novelláját, versét, ismeretterjesztő cikkét, csevegését találjuk. Külön rovat gondoskodik a gyermekeknek való olvasmányról, amelyet „Az Ujság" népszerű Nagyapója állitott össze. Az izléses kiállítású naptárt, amelyet Szöllősi Zsigmond szerkesztett, ingyen kapja meg „Az Ujság" minden előfizetője.

Várady Gyula képei. Munkásságának eddigi terméséből gyűjteményes kiállítást rendezett Várady Gyula a piaristák házában levő művészeti szalónban. Meleghangú, rokonszenves művész, aki szeretettel csüng a meghitt és melancholikus hangulatokon s főképpen a tiszamenti mezők, házak, fűzesek, tanyák hivatott interpretálója. Művészeti élményeinek legjava Hódmezővásárhelyhez fűzi, amelynek tőzsgyökeres magyar világa őt is megihlette, mint Tornyai Jánost, Rudnayt, Endre Bélát s másokat. Várady minden technikai cikornyázás nélkül, meleg közvetlenséggel adja elő képeit, nem művészeti teóriákat illusztrál, hanem a meglátott s megszeretett intim természetképeket adja, lehetőleg minden fölösleg kizárásával. A költői elem mindig fontosabb neki, mint a formai; valóban az Alföld levegője, csöndes hangulatváltozásai, földszaga, ősi vonásai beszédesekké válnak képein. Várady emellett sokoldalú, leleményes ember, aki más technikákkal is foglalkozik, nevezetesen éveken át hegedűkészítéssel is foglalkozott s mesterhegedűit ma is szívesen használják legkitünőbb hegedűseink. Ebből is van mutató a hangulatos és szép kiállításon.

Kata grófnő. A Milliók Könyve új száma, a „Kata grófnő" egy vidám, elmés hangú regény, amelyet *Adlersfeld-Ballestrem* irt. Históriája egy vidéki kastély falai közt pereg le, s egy gazdag hagyaték tévesen értelmezett pontján fordul meg. Az örökösre, aki fiatal és hódító gárdahadnagy, azzal a feltétellel néz egy gazdag hagyaték, nagybátyjának dus földjei, hogy nem éppen virágzó fiatalságú s még kevésbbé elbájoló szépségű rokonát elvegye. A gárdahadnagy, akinek fogékony és érző szive van, kétségbeesve inkább lemond az örökségről. Kiderül azonban, hogy ez a tragikus feltétel a közjegyzői irodában történt tollhiba. Névcsere az egész, az örökhagyó nagybácsi épp ellenkezőleg arra gondolt végrendeletében, hogy a gárdahadnagy egy fiatal és gyönyörű rokonát tegye boldoggá, amit ez meg is tesz, mert hisz érte akart a hagyatékról lemondani. A kedvesen szeleburdi, állandóan csinyeket kieszelő kis Kata grófnővel egyetemben, a regény alakjai a német arisztokrácia világából valók. A „Kata grófnő" a Milliók Könyve 78. száma.

Hét év mulva. A Koronás Regényeknek új száma jelent meg, amely ismét a francia regényirodalom egy rendkívül érdekes termékét közli. A címe: „Hét év mulva" s irója *Delpit* Albert. A „Hét év mulva" hőse egy francia tengerésztiszt, akit néhány napos felesége mellől a kérlelhetlen parancs messzire visz, kinai földre. A titokzatos Ázsia temetője lett a gyarmati érdekekért harcba szálló tengerészcsapatnak. Csodálatos módon egyedül Etienne Dacourt menekül meg, de a

Uj Idők 1918. XXIV. 51.sz.

Mit viselnek?

Gyászfekete fátylak alól halkan előcsillanó reménységzöldszín selyem, talán ez volna a mai idők stílusos divatja, asszonyom. Ne tartson léhának, hogy divatról üzenek most önnek. Igaza van, nem az új toilettek idejét éljük ma, amikor ezerszám vannak az ellátatlanok, a ruha nélkül menekültek, akikkel kötelességünk megosztani, amink van. De lássa, mennél finomabb valaki lelkileg, mennél fejlettebb érzéke van izlésbeli nuance-ok iránt, annál fontosabb belső szükségesség számára, hogy harmónikus, minden időnek megfelelő legyen a külső megjelenése is. Nem a cicomás, hanem a komoly, differenciált izlésű asszonyról beszélek, aki a legkomolyabb családi, háztartásbeli és szociális elfoglaltsága mellett is talál naponta egy félórát a saját extérieurje gondozására. Izléses, mert nem tudna izléstelen lenni. Választékos, mert a finom érzéke mindig helyesen súgja meg, hogy milyen alkalommal mit kell viselnie.

Nem keresi a feltűnőséget, igazi uriasszony, de éppen ezért azt is jól tudja, hogy a tegnap vagy tegnapelőtt viselete épp olyan mulatságosan szembeötlő, mint az utolsó pillanat hipermodern divatszeszélye. Az 1914-es tél bőharangú, széles szoknyájában végigmenni az utcán, legjobb esetben annyi, mint szánakozó mosolyokból bokrétát gyűjteni. Holott akinek két ilyen régi ruhája van, az összetett anyagú öltözetek mai divatjában két bő toilettéből három szűket is készíttethet. Hímzéssel, zsinórozással, prémezéssel, az ötletes díszítés ezerféle változatával könnyű „összehozni" a különböző anyagokat, színeket — *fedni* az összevarrásokat, sőt esetleges kisebb folytonossági hibákat is.

Értem, és örülök, hogy új anyagra nem akar költeni, asszonyom, most, mikor komolyan várhatjuk, hogy csökkennek a horribilis árak. Jószíve az idők megértésére vall, hogy részben férjét nem akarja megterhelni fölösleges kiadásokkal, másrészt a segítésre szorulók számára küldte el a nélkülözhető összegeket. Örülök, hogy benne lüktet a jelen érverésében, és hittel megfogadta, hogy nemzetgazdasági szempontból lehető kevés pénzt ad anyagért, amit külföldről hoznak, s amellyel valutánkat rontják. Hogy minden talpalatnyi földet föl kell szántani, éppúgy minden *meglévő*, fölhasználható négyzetcentiméter anyagot föl kell sokszorosan dolgozni, mielőtt egy fillérünk is külföldre vándorol. Ezzel a dolgoztatással továbbra is megkeresi kenyerét a varrótű sok-sok ezer munkása, aki nem alamizsnát kér, nem társadalmi segélyt, — hanem dolgozni akar, és megélhetését félti attól, ha a tehetősek túlságosan redukálják a megrendeléseiket. Ön pedig fejlett szociális érzéke, választójogra való érettsége mellett akkor tesz komoly tanúságot, ha annak az összegnek egy részét, amit anyagon megtakarít, nem fogja sajnálni a kis munkástól, aki tisztességes emberi életet kíván élni, meghatározott órákban emberséges díjazás mellett dolgozni, hogy fejlődésre, önképzésre, szórakozásra is maradjon ideje és anyagi fedezete. Ön öltözködhet és költhet ruhára, ha a viszonyai engedik, csak azzal törődjék, hogy ne csak a „nagy szalon" keressen az Ön fényűzésén, hanem a kis varrólány is megelégedett legyen és ne irigyelje Önt, de szeresse és örüljön Önnek.

Akkor nem kell félnie, hogy elegánciájáért megkövezik a népek. Csak a végsőkig elkeseredett, kiéhezett, nélkülözésekben elvadult tömeg képzelte az elfojtott, elnyomott érzések első eruptiv fölszabadulásában, hogy a nivellálódás a gazdagság teremtette szépség lerombolásával, földdel egyenlő tételével lesz tökéletes. A szervezett, intelligens dolgozók már értik, hogy a nivellálódás csak fölfelé történhetik. Nem igaz, hogy halálra kell ítélni a fényűzést, hiszen a természet szépségein túl minden szépség és nagyság a fényűzésből és ambicióból (felfelé, fényűzés felé törekvésből) fakadt. Mindenki a munkája arányában lehessen fényűző és a munkásházakat épp annyi szeretettel *építsék, szépítsék, mint a palotákat.*

Lám, asszonyom, az ön *ruhájának* divatja helyett a mai és elkövetkező *idők* divatját írtam meg. A divat, mint olyan, nem divatos. De küldök néhány képet, amelyből tájékozódhat, hogy mit viselnek otthon, délelőtt és este társaságban, délelőtt az utcán és téli sporthoz. Az otthoni vendégfogadó ruhában ünnepien szép lehet a szent estén, a délutáni és esti toilettet az idők komolyságához szabtam, és a kettőt egy darabban véltem megoldani; a délelőtti utcai öltözetet úgy képzelem, hogy a sima, szűk alapszoknya egy tökéletesen kidolgozott alj legyen, amelyet egy mozdulattal lekapcsolhatunk és akkor a fölső bővebb, rövid ruha kitűnő korcsolyázó-dressz lesz. Az egész toilette együtt elegáns délelőtti ruha, a szűk alj, amely elütő anyagból is készülhet, külön szintén viselhető, hivatalban pl. fiúbluzokkal. (A hivatalban ülés nem árt neki, mert az elegánssá alakított teljes toilettenél a fényesedésnek kitett részek nem látszanak.)

Ha ezekhez az öltözékekhez még egy-két reggeli pongyolát, egy szűk, hosszú köpenyt, egy mindennapra való és egy választékosabb kalapot és két pár utcai, egy házi cipőt csatol, egész télen elegáns lehet, úri megjelenésű, minden normális polgári igényt kielégítő, és honpolgári, embertársi, polgártársi lelkiismerete is nyugodt.

Holló Erzsi

Téli divat. Balra: Ünneplőruhácska 4—10 éves kislánynak, bármilyen könnyű, virágos anyagból. A díszt fehér gaze vagy szallagfodrocskák adják a nyak körül és a felszegő színes selyempánt fölött. Az ujjak is ilyen fodrokból készülnek. Régi anyagok fölhasználására, kinőtt ruhácskák megtoldására alkalmas készítésmód. — Jobbra: Fogadóruha, puha, világos anyagból, sima, inkább szűk, egyenes ruha, kötésben zsinórral leszorítva. Alól csipke v. himzéspántba foglalódik, de ez egészen el is maradhat. Az empiros rövid kabátka, színes, virágos selyem v. bársonyból a legszebb. Hátul széles, egyenes lebbenyben folytatódik, a lebbeny a kabátka széléig újra visszahajtódva teszi különlegessé a toilettet. Batikozott gaseból is készülhet a kabát, ha a ruha selyem. Prémszegély.

Várady Gyula †

Képzőművészet

1929. 23. sz.

IN MEMORIAM

VÁRADY GYULA FESTŐMŰVÉSZ MEGHALT. A magyar képzőművészetet nagy veszteség érte, *Várady* Gyula festőművész 62 éves korában Komáromban, ahol látogatóban volt, váratlanul meghalt. Várady Gyula művészeti pályafutását a 80-as években kezdte, mint a mintarajztanoda növendéke. Tanúlmányait Münchenben, Párizsban folytatta és Londonban fejezte be. Egyike volt a legőszintébb hangulatok mesterének és mint kiváló tájképfestőt, külföldön is ismerték. Balatoni képei és dúnántúli tájképei a közönség körében a legismertebbek. A nyilvánosság elé 1911-ben lépett, ekkor állított ki először a Műcsarnokban. 1923-ban megnyerte a Fészek díját, 1926-ban pedig a Műcsarnok kollektiv kiállítást rendezett műveiből. A festészet mellett iparművészeti munkásságot is fejtett ki, a székesfőváros iparrajziskolájában tanári állást vállalt s a hegedűkészítést tanította. Több kiváló tanítványa külföldön helyezkedett el, mint hegedűkészítő. Ennek az iparágnak mestere volt, drágán fizették meg alkotásait. A magyar képzőművészet tehetséges, szorgalmas munkását vesztette el benne.

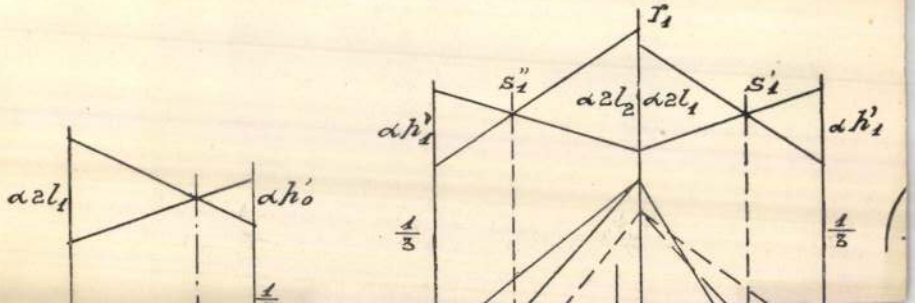
$\alpha 2l_1$
$\alpha h'_0$
$\frac{1}{3}$
T_1
S''_1
$\alpha 2l_2$
$\alpha 2l_1$
S'_1
$\alpha h'_1$
$\alpha h'_1$
$\frac{1}{3}$
$\frac{1}{3}$

elfeledett sajtó-republikánusáról kivánunk futólagos feljegyzést nyujtani.

Az egyik egy lengyelországi származású zsidó ifjú, Szinnyei repertóriumában a legfurcsábban hangzó magyar írói nevek egyikének viselője: *Heilprin* Mihály.

Pályája szinte fantasztikusan változatos. Húsz éves korában 1842-ben szakad Magyarországba. Valóságos Mezzofonti: tizennyolcz nyelvet beszél. A magyar művelődés szolgálatába áll: könyvkereskedő lesz Miskolczon. Előbb könyvvel kívánja szolgálni a magyarságot, a szabadságharcz kitörésekor pedig kardot ragad és honvédnek áll. Nyilván mozgékony és eszes volta tereli rá Szemere Bertalan miniszterelnök figyelmét, ki utóbb titkárául alkalmazza. A kapituláczió után menekülnie kell új hazájából; Hamburgban, Brüsszelben, Párisban tartózkodik. 1850-ben visszatér és folytatja, a hol elhagyta: a miskolczi könyvkereskedőségen. A sátoraljaujhelyi zsidó egyházközség igazgatótanárul hívja meg. Itt sem marad sokáig. Kivándorol Amerikába, ott is régi foglalkozá-

ropirata, bátor republikánus ...

1848 őszén, Jellasich pártütése napjaiban azután tollát egészen a köztársasági propagandának szenteli. Október és november havában *Köztársasági Lapok* czímmel ujságot indít, irányczikkeket ír és külföldi republikánus híreket kolportál. Lapjának tizenkét száma ismeretes.

Ugyanez időben olcsó népies füzetben — szintén Magyar Mihály kiadásában — *Köztársasági káté*-t szerkeszt. Ez a negyvennyolcz lapra terjedő kis kiadványt annak a kornak egyik legérdekesebb terméke.

Formájában nem új: Martinovicsék forradalmi kátéjának nyomában halad (Táncsics Mihály is írt azidétt egy polgári katekizmust). A kérdés-felelet formája nála is kiválóan alkalmasnak bizonyul a fölvetett kérdés népszerű fejtegetésére és megvilágítására.

«Olvassátok és gondolkozzatok!» — ezzel kezdi s azon végzi, hogy: «Higyjetek és tegyetek!» A szöveg elé mottóul ezt írja: «A társadalomnak, melynek jogai közé tartozik minden emberről rendelkezni, kötelessége minden em-

vonulnia a hírlapirástól. Utóbb még Bulyovszky Gyulával vett részt — névtelenül — a Napi Tudósitó szerkesztésében, majd (az egykori kispap) a Religio czímű egyházi lapot redigálta. 1855-ben halt meg a pesti kolerajárványban.

Feledésbe merült kis kátéját az 1918-as demokratikus forradalom bízvást lenyomathatta volna propagativ czélzattal, irányeszméi és érvelései annyira helytállók még ma is. Egy csillag alatti jegyzete is mintha megelevenülne e napokban: «Épen, midőn e sorokat irom, hallom, hogy Bécsben a nép... respublikát kiáltott ki, s Ferdinánd császár Tyrolba menekült».

A XVIII. századvégi reverendás Martinovics után a negyvennyolczas republikánus törekvésnek Birányi az egyházi avatású harczosa. 1918-ban azután a Nemzeti Tanács élén ismét egyházi férfiú: Hock János hirdeti ki a népköztársaság államformáját.

Rédey Tivadar.

Váradi Gyula

MECZENZÉFI HÁMOROK A HEGYEK KÖZÖTT.

SELMECZBÁNYA RÉGI VÁRKAPUJA.

VÁRADY GYULA KIÁLLÍTÁSÁRÓL

Vas. Ujs. 1918. 716. l.

VÁRADY 1. *Gyula*, festő, * Sáros-Oroszi 1866 május 8, † Budapest 1929 szept. 17. Münchenben végezte tanulmányait s egyideig Hódmezővásárhelyen, utóbb Budapesten mélyrehangolt tájakat, városrészleteket állitott ki (Akácfasor, Dömösi hegyek, Lelátás éjjel a Tabánból stb.). Emellett mesterhegedűk készítésével is foglalkozott.

E-G II 5671

Váradi Gula

Lyka Károly

MAGYAR MŰVÉSZET

1929. 354.

Árnyas Lajos és neje Könyvtára

IX. 68.

Csütörtök, szeptember 19.

BUDAPEST, 9.35: Gramofonhangverseny. 1. S. Dicker: Hamupipőke nászmenete (Paul Godwin zenekara). 2. J. Strauss: Radetzky-induló (Polydor zenekad). 3. Jurek: Deutschmeister — ezredindulója. 4. Sousa: A wolwerini ezred indulója (Walter B. Rogens zenekara). 5. Sousa: Gridiron klub indulója (Walter B. Rogens zenekara). 6. A vig kovácsok —induló. 7. Machetanz: Éljen a lovasság! — induló. 8. Urbach: Repülőinduló (Katonazenekar). 9. Leoncavallo: Prológ a Bajazzó operából (Losonczy György) I., II. rész. 10. Verdi: Amneris—Rhadames-duett az Aida operából (Radnay Erzsi és Rösler Endre) I., II. rész. 11. Thomas: Hamlet bordala (Svéd Sándor operaénekes). 12. Bizet: Kártyaária a Carmen operából Radnay Erzsi). 13. Poldini: Kálmán diák dala a Farsangi lakodalom operából Rösler Endre). 14. Lavotta: Szerenád a Tiszaház előtt (Magyari Imre és cigányzenekara). 15. Buday—Róbert: Nem lehetsz te senki mással (Sebő Miklós, Magyari Imre és cigányzenekara). 16. Füredi—Nagy Z.: Házunk előtt mennek a huszárok: Sárga lovam, sárga csengő rajta; Ez illik, illik, illik (Palló Imre cigányzenekisérettel). 17. Balázs Árpád: Salzburgi csapszékben; Zöld leveles (Magyari Imre és cigányzenekara.) 18. Pete Lajos—Pete Márton: Nem való bokréta (Ambrózy Ferenc cigányzenekisérettel). 19. Piros bort ittam az este; Ezt a kerek erdőt járom én; Udvarom, udvarom (Táncsárdások énekkel). 20. Takács—László Selyemhajad és még sose simogattam (László Imre, Kóczé Antal és cigányzenekara). 21. Arany János: Kondorosi csárda mellett (Makláry Zoltán, Magyari Imre és cigányzenekara). 22. Balázs Árpád: Csillagom, csillagom; Szabad a csillagnak (Banda Marci és cigányzenekara). 23. S. Schack M.—Gergelyffy: Legénynóta Sebő Miklós, Magyari Imre és cigányzenekara). 24. Ember, ember, meg tudsz verni, Palotás — Friss Magyari Imre és cigányzenekara). 25. Balázs—Antal: Szidnak engem az emberek (Ambrózy Ferenc cigányzenekisérettel). 26. Vékony deszkakerítés; Áll a malom; Zöldre van a rácsos kapu festve, tánccsárdás (Banda Marci és cigányzenekara). 27. Bécsi fiakeres nóta (Magyari Imre és cigányzenekara). 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés. 12.00: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsay Richárd. 1. Ischpold: A Joyous Life — induló. 2. Ganne: La housarde — keringő. 3. Flotow: Rübezahl operából — megnyitó. 4. Csajkovszky: Pique Dame — ábránd. 5. Lehár: Cigányünnepély. 12.25: Hírek. 1.00: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 4.00: Rádió Szabad Egyetem: 1. A kultuszminisztérium népművelési akciójának gramofonlemezei. a) Kodály: Meghalok, meghalok; Szölőhegyen keresztül; Körtefa; Virágos kenderem elázott; Mónár Anna, I., II. (Basilides Mária, zongorán kisér Bartók Béla); b) Kodály: Kádár Kata I., II. (Medgyaszay Vilma, zongorán kísér Bartók Béla). 2. Dischka Győző dr. gyáriagzgató előadása: Szövetgyártás és hazai szövőgyáraink. 3. Gramofonlemezek. a) Kodály: Egy kicsi madárka; Vasárnap bort inni; Puciné: Öreg vagyok; Hej, a mohi hegy borának (Palló Imre, zongorán kísér Herz Otto dr.) b) Egressy: Ereszkedik le a felhő; Petőfi: Cserebogár (Nagy Izabella kísér Radics Béla és cigányzenekara) Utána: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 5.15: Magyar Pál erdőmérnök felolvasása: Az alföldfásítás elméleti és gyakorlati kérdéseiről. 5.50: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Vezényel: Berg Ottó karnagy: 1. Rimsky—Korsakow: Májusi éjszaka — megnyitó. 2. Gounod: Romeo és Júlia — ábránd. 3. Sibelius: Valse tríste. 4. Grieg: a) Gyönyör — dal; b) Szeretlek — dal. 5. Urbach: Részletek Chopin műveiből. 6. Rubinstein: Melodie. 7. Leuschner: Jégvirágok — egyveleg. 7.00: Gyorirási tanfolyam (Szlabay Géza). 7.40: Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson). 8.15: Színműelőadás a Stúdióból. Narcisse. 10.15. Időjelzés. időjárásjelentés. hírek. Majd: Sovánka Nándor cigányzenekarának hangversenye.

BECS, 11.00. Délelőtti zene. 4.00: Délutáni hangverseny. 8.05: Delibes: Lakme operájának előadása.

FRANKFURT 8.00: Gluck: Orpheus és Eurydike operájának közvetítése. 10.30: Tánczene.

MILANO, 11.15: Gramofonzene. 4.30: Gyermekkarének. 5.00 Délutáni hangverseny. 8.30: Verdi: Rigoletto operájának közvetítése.

RÓMA, 1.15: Rádió-trió. 5.30: Délutáni hangverseny. 9.00: Fonchielli: Gioconda operájának közvetítése.

Péntek, szeptember 20.

BUDAPEST, 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Dicker: Pegasus — megnyitó. 2. Gabriel—Marie: Sirenes és Les fingaris. 3. Madei: Suite. 4. Nagypál Béla: Részletek a Palatinus rózsái-ból. 5. Renée: Elegie. 6. Staub: Lio-Ting. 7. Pesse: Danse satanique. 8. Ravelle: Amorosilla. 9. Jerome: Dream kisses. 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.00: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A Mandits-szalónzenekar hangversenye. 1. Waldteufel: Himmelsfunken — keringő. 2. Kéler: Magyar vigjáték — megnyitó. 3. W. Esslander: Svéd szvit. 4. Carosio: Ritorne. 5. Sanmartini—Elman: Canto amoroso. 6. Gossec: Gavott. 12.25: Hírek. 1.00: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3.45: Fultonrendszerű képátvitel. 4.20: Schoembe Lajos Pálné mesèi. 4.45: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. 5.15: Decker Albert előadása: A házasság intézménye az ókortól napjainkig. 5.50: Kalmár Tibor és zenekarának hangversenye. 7.10: Vízvári Mariska Szigethy József naplójából olvas fel. 7.40: Ugetóversenyeredmények. 7.50: Francia nyelvoktatás. (Garzó Miklós dr.) 8.20: Hangverseny. Közreműködnek: Goda Gizella operaénekesnő, Hegyi Emánuel (zongora) és Zsolt Nándor (hegedü), a Zeneművészeti Főiskola tanárai. Zongorán kísér: Polgár Tibor. 1. a) Prokofieff: Preludium; b) Schumann: Román, Fisdur; c) Mendelssohn: Rondo a capriccio e-moll (Hegyi). 2. Goda Gizella operaénekesnő. 3. a) Martini: Andantino Padre; b) Kreisler: Liebesleid: c) Liebesfreud (Zsolt). 4. Liszt: Rapszódia (Hegyi). 6. Goda Gizella operaénekesnő számai. 6. Zsolt: a) Air: b) Enchaine; c) Satyr és Dryadok (Zsolt). 7. Johann Strauss—Schutz—Efler: Kék Duna keringő (Hegyi). 9.50: Időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: A Fejes-szalonzenekar, az Ostende-jazz, továbbá Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

BECS, 11.00: Délelőtti zene. 4.00: Délutáni hangverseny. 7.15: Szerelem és a trombitafúvás (gramofonzene). 8.05: Esti hangverseny. Raffael Cocelli nápolyi és olasz népdalokat énekel. Kamarazene. előadja a Rose-Quartett. 10.00: Zenekari hangverseny.

KASSA, 12.05: A szalónzenekar hangversenye. 5.10. Gramofonzene. 7.25: Csobor Imre szavalatai magyar költők műveiből. 10.25: Katonazene.

KÖNIGSBERG, 8.00: Gordonka és hegedőbangverseny. 9.15: Gina Goetz dalestje. 11.30: Szórakoztató zene.

LEIPZIG, 8.00: Ludwig Manfred—Lommel-est.

MILANO, 11.15: Gramofonzene. 12.30: Déli hangverseny. 4.30: Gyermekkarének. 5.00: Delutáni hangverseny. 8.30: Szimfónikus hangverseny. 11.00: Zenekari hangverseny.

MORAVSKA-OSTRAVA, 12.20: Délihangverseny. 7.25: Gramofonrevű. 10.25: Katonazene.

MÜNCHEN. 11.20: Gramofonzene. 12. 55: Déli hangverseny. 4.00: Ötórai teazene. 5.30: Orgonahangverseny. 7.30: Dalóra.

NÁPOLY, 5.00: Délutáni hangverseny. 9.00: Donizetti: Az ezred leánya vígopera.

POZSONY, 11.30: Gramofonzene. 12. 20: Déli hangverseny 4.30: A házizenekar hangversenye. 7.05: Ady-est.

PRÁGA, 11.30. Gramofon. 4.30: Kamarazene. 7.05: H Lepsova-Novotne hangversenyénekesnő hangversenye. 10. 25: Katonazene.

RÓMA, 1.15: Rádió-trió. 5.30: Délutáni hangverseny. 9.00: Operarészletek.

CS. SIMONYI GÉZA:

„X" SZIGETE

FANTASZTIKUS REGÉNY

(73)

— Már előbb is volt alkalmam rámutatni, — folytatta félbe szakított beszédét a független munkáspárt szónoka, — hogy nem üres fenyegetéssel állunk szemközt. A német és francia államférfiak eltüntetése, a hadszintér sötét gázzal való elárasztása, a London, Páris és Berlin felett naponkint leszórt titokzatos értesülésekkel tele lapok, a croydoni repülőtér égése, a lőszerszállítmány elsülyesztése, valamint a titokzatos és félelmetes események egész sorozata arra figyelmeztetnek bennünket, hogy itt egy olyan hatalommal állunk szemközt, amelynek létezésével éppúgy számolnunk kell, mint követeléseivel. Ha a parlament többsége a teljes fogadás álláspontjára helyezkedik is a „Háborúellenes Európai Liga" létezésével és minden követelésével szemben, és az angol független munkáspárt nevében mégis kötelességet vélek teljesíteni akkor, amikor felszólítom az angol nép képviselőit, hogy támogassák azt a — bárhonnét jövő — kezdeményezést, amely Európa békéjének megszilárdítására és a háború minden lehetőségének kiküszöbölésére törekszik.

A vihar újból kitörni készült, de az elnöki csengő helyreállította a rendet.

— Uraim, — folytatta emeltebb hangon Mac Kinley — négy hónappal ezelőtt az angolországi rokkantak szövetsége egy terjedelmes memorandumban fordult a kormányhoz és ebben majdnem leírhatatlan nyomorukra való hivatkozással a rokkantsegélyek **felemelését követelték. A mammutvagyonok** osztályának képviselőiből alakított kormány ezideig válaszra sem méltatta ezt a beadványt, s a kormány ,amely nem tudja emberhez méltó módon ellátni a legutóbbi világégés angol rokkantjait, elég lelkiismeretlen ahhoz, hogy az angol költségvetést a rokkantak újabb százezreinek eltartásával próbálja megterhelni. Az angol munkáspárt tudja, hogy a kormány elhatározott szándéka az új európai konfliktusban ismételten Franciaország mellé állani. Nagyon jól ismerjük azokat az okokat, amelyek a kormányt erre az elhatározásra késztették. Az angol munkáspárt sajtója nagyon sokszor rávilágított az érdekhálózatnak arra a szövevényére, amely Anglia és Franciaország nagy tőkés érdekeltségeit összefűzi, állítólag „veszélyeztetett piacaik" érdekében. De ehhez a veszélyeztetett piachoz az angol nép millióinak semmi köze és semmi köze ahhoz a háborúhoz sem, amelyhez a vérét és életét kívánják. Az angol munkáspárt programja és meggyőződése alapján ebben a pillanatban a parlament szine előtt ünnepélyes hitvallást tesz a béke mellett és követeli, hogy a parlament teljesítse a Háborúellenes Európai Ligának a népszavazás elrendelésére vonatkozó kívánságát. Ezt a kívánságot annál inkább teljesíthetőnek tartom, miután az angol nemzet, amelynek minden polgára köteles katonai szolgálatot teljesíteni, joggal döntheti el azt a kérdést, hogy bizonyos problémák fegyverrel, vagy békés úton, egy civilizált néphez méltó civilizált eszközökkel oldassanak-e meg. Végezetül még engedjék meg csodálkozásomnak kifejezést adni ama elszomorító tény felett, hogy ezekben a válságos és a nemzet jövőjére messze kiható percekben a parlament összes pártjai közül csupán a független munkáspártban van meg az erkölcsi bátorság vallomást tenni minden nemzeti érték legbiztosabb védelme, a béke **mellett. Ugyanis csodálkozom azon, hogy** a pártok, amelyek jelentőség nélküli kérdésekben a „legélesebb" harcot folytatták a kormány ellen, most egy olyan döntő fontosságú kérdésben, mint amilyen a háború, gondolkodás, kritika, bátorság és átmenet nélkül a kormány mellé állottak. A kormány és ellenzéke valóban méltóak egymáshoz.

A munkáspárt padjaiban a képviselők felállva ünnepelték a szónokot, aki felé a gúnyos és sértő megjegyzések egész özöne röpködött. A zajt az elnök hangja harsogta túl:

— A miniszterelnök urat illeti a szó!

A zaj egyetlen másodperc alatt elcsöndesedett. Lord Shawesberry halotti csendben kezdett beszélni:

— Az angol parlament legfiatalabb pártja, amely Mac Donald személyében egyizben már kormányelnököt is adott Angliának, ennek dacára is még mindig olyan gondolatokat igyekszik felszinen tartani az angol közéletben, amelveknek gyakorlati értéke a nullával egyenlő.

A középen éljenzés csattant fel, de a miniszterelnök egy lassú mozdulattal csendet parancsolt.

— Az angol munkáspárt, — folytatta, — amely a legutóbbi években egész tevékenységét az angol társadalmi osztályok közötti természetes ellentétek kiélezésére fordította, amely állandóan olyan működést fejtett ki, amely alaklmas volt arra, hogy az angol közállapotokat a külföld előtt a legkedvezőtlenebb színben tüntesse fel, most amikor a nemzet legszentebb értékei forognak kockán, multjához méltóan viselkedik meghamisítani, sőt tagadni igyekezvén a nemzet akaratát, amely ebben a pillanatban háborút követel.

— Hazugság! — süvített közbe Mac Kinley hangja.

(Folyt. köv.)

Fiatalok vagyunk addig, ameddig mi akarjuk.

Meghitt sarokban, kedves csevegés közt emlékeznek az öregek ifjuságukra. Az az ital, amely egész életükön át kisérte őket, itt is mellettük van. Ez a finom, tiszta valódi babkávé.

MEINL GYULA R. T.
Pécs, Király-utca 19. sz.

A világhirü
MERCEDES-BENZ
személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott
MÁVAG-MERCEDES-BENZ
teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:
MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, V. Váci-utca 24

— **Életunt szekszárdi pékmester.** Szigethy Antal szekszárdi pékmester felakasztotta magát és mire rátaláltak, halott volt. A városban nagy feltünést keltett az egykor jómódú pékmester öngyilkossága, mert néhány évvel ezelőtt fia is hasonló módon vált meg az élettől.

— **A dunántúli ev. egyházkerület** október 17-én tartja közgyülését Kaposváron Kapi Béla püspök és Mesterházy Ernő dr. kerületi felügyelő elnöklésével. A templomban az egyházi beszédet báró Podmaniczky Pál, az Erzsébet egyetem tanára tartja.

— **A pécsi leány iparostanoncok** mestereit ismételten figyelmeztetik, hogy tanoncaikat szeptember 19-én, csütörtökön délelőtt 8—12 óra között irassák be a Rét-utcai iparostanonciskolába. A be nem iratkozottak névsorát a büntető eljárás megindítása végett az illetékes hatósághoz beterjesztik.

— **Automobil és traktorjavitás. Mestrits Jenő, Belvárosi Garage.**

— **Jótékonyság.** Özv. dr. Papp Károlyné Mór utca 2. számú házának bírósági kirendelésre történt megbecslésért a pécsi törvényszék Gadó Ignác építőmester részére 50 pengő szakértői díjat állapitott meg. Gadó Ignác ezt az összeget a Dunántúl útján a Matessa árvaház részére adományozta.

A francia Rodenbach lett a jóvátétellel foglalkozó bizottság főtitkára

Páris, szept. 18. — (Havas.) Magyarország, Bulgária és Ausztria jóvátételi kérdésével foglalkozó bizottság tegnapi ülése során főtitkárul az angol Browne-t és a francia Rodenbachot választotta meg. A bizottság munkálatai közel egy hónapon eltartanak. A munkálatok eredményét a kormányok megbizottaiból álló teljes értekezlet elé terjesztik.

—

Mélységbe zuhant vonat

Budapest, szept. 18. — Párisi jelentés szerint Saint Brieux és Saint Cast között felhőszakadás következtében alámosott vasútvonalon szerencsétlenség történt. Az alépítmény a mozdony alatt megingott és a gép 20 méteres mélységbe zuhant, majd mélyen belefúródott az iszapba. A fütő szörnyet halt, a mozdonyvezető súlyosan megsebesült.

— **Hűvösre fordult az idő.** A Meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban az idő derült és erős éjjeli kisugárzás folytán éjjel igen hüvös. A hőmérséklet egyes helyeken 5 fok alá süllyedt, igy Szombathelyen és Debrecenben. Mátészalkán a hőmérséklet a talaj mentén 2 fokot mutatott. A nappali hőmérséklet is 1—2 fokkal alacsonyabb lett.

— **Vianney János halálának 70-ik évfordulója.** A franciaországi Arsban kétnapos ünnepség keretében ülték meg a község nagynevü plébánosa, Vianney Szent János halálának 70-ik évfordulóját. Az ország minden részéből Arsba érkezett zarándokcsoportok közt szerepelt a becsületrend lovagjainak népes küldöttsége is. A szentéletü plébános ugyanis szintén tulajdonosa volt a francia becsületrend lovagkeresztjének.

TURUL kesztyü-üzlet
Szinház-tér 3. szám. Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemü bőrkesztyükben. Tel: 11-17

— **Halálozás.** Horváth Vilmos főhercegi uradalmi intéző 42 éves korában Magyaróváron meghalt. Korai halálát özvegye született Székely Margit és 3 gyermeke gyászolják.

Özv. Bernits Ignácné szül. Katits Katalin 84 éves korában meghalt Pécsett. Temetése pénteken délután fél 5 órakor lesz a központi temető ravatalozó csarnokából. Az engesztelő szentmiseáldozatot pénteken reggel fél 8 órakor mutatják be érte az Ágoston-téri plébániatemplomban.

— **A pécsi keresztény községi párt** szeptember 21-én, szombat este 8 órakor a Kossuth Lajos utca 22. szám alatt levő Baumgartner féle vendéglőben gyülést tart. A gyülés tárgysorozata a községi választások és ezzel kapcsolatos témák. A párt meghiv mindenkit, akit a város fejlesztése, az adózás mérséklése, a kereseti lehetőségek fokozása és a megélhetési létminimum biztosítása érdekel.

— **Eltünt pécsi cselédleány.** Cseh Etel cselédleány, aki Pécsett Szikla utca 5. szám alatt Szinger Arankánál állott alkalmazásban, pár nappal ezelőtt nyomtalanul eltünt Pécsről. Most a rendőrség keresi.

— **Szüreti ünnepély a Pécsi Polgári Kaszinóban.** A Pécsi Polgári Kaszinó és a Pécsi Polgári Daloskör f. hó 21-én, szombaton este fél 8 órai kezdettel a Polgári Kaszinó helyiségeiben együttesen nagy szüreti ünnepélyt rendeznek, melyre ezúton is meghivják úgy a kaszinó tagjait és ismerőseit, mint a daloskör alapító, pártoló és disztagjait és jóismerőseit a rendezőség. A szokásos szőlőlopáson kivül, világposta, konfetti és szerpentincsata is lesz. A daloskör népdalokkal fog kedveskedni a közönségnek.

— **Csökken a halottégetés hiveinek száma Berlinben.** Berlinben, ahol a halotthamvasztási mozgalom néhány évvel ezelőtt nagy lendületet vett, az utóbbi két évben erős visszaesést mutat a hullaégetések száma. S hogy ez nem véletlen, azt az előttünk fekvő statisztika is bizonyitja. 1921-ben ugyanis még 6 százalékkal emelkedett az elhamvasztott hullák száma, 1922-ben 3 százalékkal, 1923-ban kettővel, 1924-ben 1 százalékkal, 1925-ben már csak 0.6 százalékkal, 1926-ban pedig 0.4 százalékkal. Az utóbbi két év alatt visszaesést mutat a statisztika olyannyira, hogy mult évi égetések száma már az 1926-os arányszám alá került.

— **A Pius-kollégium Jézus Szive templomára** Fetter Gyula nyugalmazott pécsegyházmegyei, volt értényi, majd vajszlói plébános abból az alkalomból, hogy további gyógy kezeltetése céljából Pécsről Egerbe távozott az ottani irgalmasrendi kórház vezetése alatt álló papi otthonba, mint egykori kalocsai convictor és Stephaneumi növendék a jézustársasági tanitórend iránti hálája, tisztelete, fiúi ragaszkodása és nagyrabecsülése némi halvány jeléül, a Dunántúl szerkesztősége útján, szerény papi nyugdijából 40 pengőt adományozott hálául, hogy az Ur Jézus szentséges Szent Szive betegségében megsegitette.

— **Elhunyt festőművész.** A magyar képzőművészetet nagy veszteség érte. Várady Gyula festőművész 62 éves korában a megszállott Komáromban, ahol látogatóban volt, váratlanul elhunyt. Egyike volt a legőszintébb hangulatok mesterének és mint kiváló tájképfestőt külföldön is ismerték. Balatoni képei és dunántúli tájképei a közönség körében a legismertebbek.

— **Díszmunka Dunántúlról.** Kogutowicz Károly egyetemi tanár tollából, a szegedi egyetem földrajzi intézetének kiadásában november havában megjelenik Dunántúl és Kisalföld irásban és képben cimü pompás leirás. A mü díszes, egészvászon kötésben, gazdagon illusztrálva, kötetenkint 28—30 pengős áron kerül a könyvárusi forgalomba. A Földrajzi Intézet azonban most 22 pengős előfizetői kedvezményt hirdet és ad mindazoknak, akik f. évi szeptember 30-ig rendelésüket beküldik, sőt ezenkivül más, nagy előfizetői kedvezményt: ingyen példányt, havi 3 pengős részletfizetési kedvezményt is biztosit ezen rendelőinek. Ezért a kiadótól (Egyetemi Földrajzi Intézet, Szeged) mielőbb kérjen prospektust és adja fel rendelését sürgősen, mert akkor sorsoláson vesz részt és teljesen ingyen igy is megkaphatja ezt az értékes, gyönyörüen illusztrált könyvet. A nyerő számoknak vagy visszaküldjük a befizetett első kötet árát, vagy ingyen megküldjük megjelenésekor a II. kötetet. A mü ára csakis novemberben fizetendő.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes **Ferenc József** keserüvíz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyü és rendes bélmüködést biztosit. Számos szakorvosi jelentés bizonyitja, hogy a **Ferenc József** viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csúzban szenvedőknek is nagyon jót tesz, s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A **Ferenc József** keserüvíz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

— **Frontharcosok találkozója Budapesten.** A Dunántúl már több izben jelezte, hogy a MOVE október 6-án Budapesten országos frontharcos találkozót rendez. Ezzel kapcsolatosan értesitik az érdekelteket, hogy a Duna-Száva-Adria (Déli) vasúttársaság igazgatósága a felutazó frontharcosok részére a MOVE budapesti főosztály elnökségén keresztül 50 százalékos, azaz félárú vasúti utazási igazolványt bocsájt ki. Ezen menetdijkedvezményt igénybe vehetik mindazok a volt hadviseltek, — a MOVE frontharcos igazolványának birtokában vannak, — továbbá a kiindulási vasútállomás megjelölése és 1.50 jegykiállitási és portóköltség készpénzben esetleg bélyegben való egyidejü beküldése mellett a MOVE budapesti főosztályához Budapest, VI. Podmaniczky-u. 45. II. em. 26. október 1-ig erre vonatkozó igényüket bejelentik.

— **Csatorna bekapcsolás, vízvezeték és lakatosmunkák. Mestrits gyár. Telefon 6—44.**

— **A pécsi leánygimnázium önképzőköre** szeptember 9-én alakult meg M. Major Stefánia vezetőtanár elnöklete alatt. A tisztikar a következőkből áll: elnök Dévai Stefánia VIII. o. t., főtitkár Radits Magdolna VIII. o. t., főjegyző Radits Ilona VIII. o. t., aljegyző Szakszay Edit VII. o. t., főkönyvtáros Varga Sára VIII. o. t., alkönyvtáros König Stefánia VII. o. t., pénztáros Szikla Erzsébet VIII. o. t., ellenőr Meskó Angéla VIII. o. t. A rostáló bizottság tagjai: Mansfeld Anna VIII. o. t., Sugh Margit VIII. o. t. és Boda Sára VII. o. t., László Zsófia VII. o. t.

FULAMIN a legjobb poloskairtó. Remény patika Majláth-tér. Ára 60 f.

— **Elektromos előkészítő tanfolyam.** A pécsi fémipari szakiskola igazgatósága közli, hogy az elektromos előkészítő tanfolyam megalakult. A felvételi vizsga szeptember 18-án, szerdán este 6 órakor lesz, az előadás pedig 19-én, csütörtökön este 6 órakor kezdődik. A tanfolyamra szerdán még lehet jelentkezni.

— **Elveszett** szept. 16-án a Gindl cukrászdától a Széchenyi téri villamosig vagy villamoson egy arany lorgnon. A becsületes megtaláló illő jutalom ellenében adja át a pécsi főszolgabirói hivatalban.

Betyárromantika Romániában

Amikor az őrök megszöktetik a haramiát

Bukarest, április hó
(A Magyarság tudósitójától)

Mintha a régi magyar betyárromantika éledne fel, az ötvenes évek haramiavilága, ugy fest az a hir, amely az éjjel érkezett a romániai Targoviste városból.

Galac és az Alduna környékén garázdálkodott bandájával *Tomescu haramia*. Nem vol ta mai modern haramiák közül való, inkább azokhoz az utonállókhoz tartozott, amelyek speciese már kiveszett ebből a materialista világból: nem magának rabolt, hanem a szegényeknek. Amit elszedett az uton a gazdag kereskedőktől és bojároktól, azt nem tartotta meg magának, hanem szétosztotta utolsó fillérig a szegények között. Szerette is a falu népe és ezzel magyarázható, hogy Tomescu éveken keresztül dolgozhatott anélkül, hogy az elfogatására kiküldött egész századok még csak a nyomára is akadtak volna. A parasztok, akikkel csak jót tett, mindig elrejtették a törvény emberei elől. Ezelőtt néhány hónappal azután megelégelte Tomescu a haramiaéletet és visszavonult a békés polgári életbe. Minthogy pénze nem volt, szeretőjével, a szép Floreával együtt beállott egy majorba... éjjeliőrnek. Tisztét a legnagyobb rendben, becsületesen ellátta, gazdája csak annyit mondhatott, hogy az uj éjjeliőr felügyelete alatt nem tünt el a majorból egy mákszem sem.

Pár héttel ezelőtt valaki besugta az egyik csendőrkapitánynak, aki már hónapok óta csak bottal üthette Tomescu nyomát, hogy a rettegett haramia a majorban tartózkodik. A kapitány egy őrmesterét küldte ki, akinek sikerült könnyü szerrel elfognia Tomescut. Egyik társa, *Munteanu*, már régebben börtönben ült.

A vallatásnál azután néhány érdekes dolgot mesélt el Tomescu. Igy elmondotta, hogyan vasalt be egy pópán százezer leit, holott a paplakot a katonaság vette körül. A haramia megüzente a pópának, hogy meghatározott napon meg fog jelenni nála és akkorra tartson készenlétben százezer leit, amit a szegények között akar szétosztani. A mondott napon Tomescu meg is jelent a faluban, ahol azzal a hirrel fogadták, hogy a paplakot katonaság vette körül. A haramia erre nőnek öltözött, egy csecsemőt vett a karjára és mintha csak keresztelni vinné a gyereket a paphoz, szépen nyugodtan besétált a katonák szemeláttára a kapun. Benn azután felfedte kilétét és a kővé meredt pap nem tehetett egyebet, mint kivette a szekrényből a százezer leit. Tomescu szépen a székhez kötözte a pópát, betömte a száját és ahogy jött, nyugodtan távozott. Azután kiosztotta a szegények között a pénzt és megüzente a katonáknak, hogy szabaditsák ki a pópát kényelmetlen helyzetéből, mert még meg talál fulladni.

Egy más alkalommal pedig az őt üldöző csendőröket egy társával elfogta és egymásnak háttal összekötözve őket ott felejtette azokat az ut közepén. De embert nem ölt soha... Kijelentette azonban, hogy ha valahogy megszabadul, az első gyilkosságot azon követi el, aki őt csendőrkézre juttatta.

Tomescut elfogatása után bekisérték a targovistei fogházba, ahol egy cellába zárták volt társával, Munteanuval. De nem sokáig örülhettek a hatóságok a jó fogásnak. Tegnap éjjel, éjfél után Tomescu és Munteanu kereket oldottak. De nem egyedül szöktek meg, hanem velük szökött az őrük is, *Porcareanu* közkatona. Azonnal jelentést tett az őrség parancsnoka a fogházigazgatónak, aki viszont az ügyészt értesitette. Lóra ültettek néhány csendőrt, de ezek már csak hült helyét lelték a szegénylegénynek, akit a falusiak, akik között rengeteg lekötelezettje van, vettek pártfogásba. A vizsgálat megállapitota, hogy Tomescu szökésében nemcsak a velük szökött közkatona bünös, de *az egész őrség*, az őrmestertől kezdve az utolsó strázsáig. Ők is inkább örültek, hogy Tomescu megszökött, mintsem megakadályozták volna a menekülést.

A hatóságoknak kevés a reményük, hogy mégegyszer kézrekerül a galaciak rettegett haramiája, aki ezek után ujra elkezdi régi mesterségét. A galaciak azóta egy rettegésben élnek és különösen a tengelyen utazó kereskedők remegnek a romantikus, jószivü haramiától...

Mi lett az Einstein-elméletből?

— A Magyarság tudósitójától —

Az utolsó időkben mintha kissé alábbhagyott volna az a reklám, amivel ugyszólván az egész világon propagálta a napi sajtó Einstein relativitástanát. Pár esztendő óta minden napfogyatkozásnál előre bejelentették, hogy most lesz meg a döntő bizonyiték Einstein mellett, Newton ellen, de a végén mindig kiderült, hogy a megfigyelések még nem szolgáltatták a kellő és tudományos szempontból is kétségtelen bizonyitékokat az elmélet mellett. Közben a tudományos világban komolyan folyt a harc a relativisták és a klasszikus természetudomány hivei közt, sokszor egészen elkeseredetten, de anélkül, hogy egyik félnek is sikerült volna végérvényesen meggyőzni a másikat.

Kétségtelen, hogy sok személyes motivum is játszott közre a tudományos vitában. Elsősorban az Einstein-elmélet destruktiv jellege, amennyiben Einstein hivei a leghatározottabban hangoztatták, hogy a Newton-féle világszemlélet megdőlt s helyette az Einstein-félét kell elfogadni, ami ellen a természettudósok nagyrésze minden erejével tiltakozott, abban a tudatban, hogy a klasszikus természettudomány eddig is minden tekintetben megállta a helyét, tehát nincs szükség arra, hogy más, egészen bizonytalan és ellenőrizhetetlen alapokra fektessük a tudományt. Másrészt az szült nagy ellenszenvet a konzervativ tudósok közt, hogy Einsteinék nem vetették meg a közönséges reklám eszközeit s inkább a laikus közönséget igyekeztek meggyőzni arról, hogy uj tudomány született meg, mit csak a régi vágásu tudósok elfogultsága üldöz, minthogy a komoly tudományos fórumok előtt vitták volna meg a harcot az elismerésért.

Valóban, aligha volt még tudományos probléma, amivel annyit foglalkoztak volna népszerü formában, mint az Einstein-elmélet. Pedig szinte viccé vált, hogy senkisem értette meg a különös elméletet, sőt az volt a legérdekesebb benne, hogy tán nem is lehet megérteni. Az elmélet népszerüsitői mintha csak azt akarták volna a legnagyobb nyilvánosság előtt bebizonyitani, hogy ők az egyedüliek, akik értik ezt a rettenetesen nehéz dolgot. Könnyü is volt a dolguk, mert minden pillanatban ahhoz a kibuvóhoz folyamodtak, hogy ennek a megértéséhez már felsőbb matematikára van szükség!

Objektiv tudományos szempontból is nagyon nehéz volt — éppen a tulságos mesterséges zavar miatt — itéletet mondani a relativitás elméletéről. Benne voltunk a kialakulásának kellős közepén, a hirtelen rajongók és a mindent felforgató tendenciával szemben bizalmatlan konzervativ tudósok legelső vitáiban, amikor még nem is volt egészen tiszta a dolog lényege s azt sem látta senki, hogy miről van szó alapjában? Ez volt legnagyobbrészt oka annak, hogy nem lehetett megérteni világosan az uj elméletet. Tiz esztendő kellett ahhoz, hogy kicsit lehiggadjanak a heveskedések s elérkezzünk ahhoz, hogy pontosan tudjuk, miről van szó tulajdonképpen. Az angol filozófusok, nem a matematikusok, voltak azok, akik végül pontosan megfogalmazták a kérdést s az ő tisztitó munkájuk eredményét foglalta össze Whitehead, a Harvard-egyetem tanára olyan formában, hogy ennek alapján végre kimondhatjuk, hogy meg lehet érteni az Einstein-elméletet.

A relativitás tanának megértését eddig az akadályozta leginkább, hogy mindig a történeti fejlődés menetét követték a magyarázók s közben természetesen tulságosan is elragadtatták magukat az elmélet állitólagos világfelforgató jelentőségétől. A megértéshez viszont rendszerint a legrosszabb ut a történeti fejlődés utja, hiszen itt ezernyi mellékkörülményre kell tekintettel lenni, amik csak bonyolitják a dolgokat, de később maguktól tisztázódnak. Minden elmélet megmagyarázását tulajdonképpen a végén kell kezdeni, hogy megértessük s igy kell eljárni a relativitás tanánál is. Annál inkább, mert Einstein — anélkül, hogy igaz lenne, amit mondtak róla, hogy olyan nagy matematikus, akit alig tud megérteni egy-két tudós — valóban egészen sajátságos matematikai eszközökkel dolgozott, amik szokatlanok voltak általánosságban. Ő is külön tanulmányok után dolgozta ki a saját módszereit, amiket mindenkinek el kellett sajátitania, aki meg akarta érteni a levezetéseit. Ezeken most már tulvagyunk s lehántva a külsőségeket, könnyen megtalálhatjuk a titokzatos elmélet lényegét.

A tudományban éppugy, mint a köznapi életben három olyan ősfogalmat ismerünk, amit nem lehet visszavezetni más fogalomra. Ez a három fogalom a tér, idő és az anyag. Pontosan meg tudjuk különböztetni a hármat, soha nem vagyunk kétségben afelől, hogy melyik mit jelent a többivel szemben. Ezzel a három alapfogalommal kezdte el Newton felépiteni a tudományt s eddig senki sem gondolt arra, hogy valami egyébbel is célt lehet érni.

Einstein kifejtette, hogy különböző helyen levő megfigyelők másképpen itélik meg, két tünemény közt levő távolságot és időtartamot. A megfigyelők akkor számitanak különböző megfigyelőknek, ha egymáshoz képest mozgó rendszerben vannak, már pedig nincs tudományos módszer arra, hogy meg lehessen állapitani, nyugalomban van-e valami, vagy mozgásban? Ebből az következik, hogy nincs olyan hely, ahonnan távolságot és időt mérve, a méréseket abszolutoknak tekinhetjük, azaz a más helyről és más időben történt mérésekkel szemben tényleges értékeknek mondhatjuk. Tér és idő tehát nem olyan fix és egyértelmü dolgok, amilyeneknek eddig tartottuk őket, vagyis nem minden tekintetben alkalmas fogalmak arra, hogy rájuk épitsük fel a tudomány rendszerét, hanem valamiképpen mégis mögéjük kell jutnunk és visszavezetnünk őket más alapfogalmakra.

Az uj alapfogalmaknak nem kell szigoruan definiálható fogalmaknak lenniök, hiszen minden elmélet difiniálhatatlan alapfogalmakon nyugszik. Egyetlen követelmény, hogy az alapfogalmak mindenki számára minden magyarázat nélkül is mindig ugyanazt jelentsék, félreérthetetlenül.

A relativitás elmélete tulajdonképpen azt jelenti, hogy első alapfogalomnak a jelenséget tekintjük, anyag, tér és idő helyett. Az az első posztulátumunk, hogy a világ jelenségekből áll s a következő, hogy a jelenségek sorrendben következnek egymás után. A jelenségek sorrendjének megállapitására négy adatra van szükség, mert a világ négydimenziós — három térdimenzió s az idő.

Be kell vezetnünk még egy alapfogalmat, az intervallumét. Minden pár jelenség közt van olyan viszony, amit intervallumnak nevezünk, bár nem is tudjuk definiálni logikailag ezt a viszonyt. A három uj alapfogalom tehát az *anyag-tér-idő* helyett a *jelenség-sorrend-intervallum* s ez a filozófiai jelentése a relativitás tanának.

A filozófiai alap után következik a matematikus munkája. A matematikus formulában fejezi ki az intervallumot s a kapott formulának megállapitja a geometriai értelmét. Az intervallum formulája két részből áll s ezt a két részt ugy definiálhatjuk, hogy az egyik jelenti a két jelenség közt levő térbeli távolságot, a másik a kettő közt letelt időt. A tér és idő fogalmát tehát definiálva vezetjük be az uj elméletben.

Az igy bevezetett tér és idő azonban nem azonos a régi abszolut térrel és idővel, ami az auklidesi geometriában s a Newton-féle mehanikában szerepel. A formulák segitségével megszerkesztett uj világ nem olyan, mint a természettudomány eddigi világja s egészen különös sajátságai vannak. Azonban ha megvizsgáljuk ezeket a sajátságokat, meglepő eredményekre jutunk. Igy például pusztán matematikai elemzés utján formulákra jutunk, amik ennek a megkonstruált világnak bizonyos geometriai tulajdonságait fejezik ki s ugy találjuk, hogy ezek a geometriai tulajdonságok ugyanazoknak a törvényeknek tesznek eleget, mint a régi rendszerben az anyag tulajdonságai. Eszerint tehát az uj rendszer e geometriai tulajdonságait azonosithatjuk azzal, amit eddig anyagnak neveztünk.

Ha már most tovább kutatjuk az uj rendszert s megvizsgáljuk, hogyan viselkedik a matematikailag levezetett anyag, például két égitest, akkor azt találjuk, hogy nem euklidesi geometriát használva, ugyanugy van minden, mint ahogy eddig tudtuk. A két égitést ellipszist ir le egymás körül, anélkül, hogy fel kellett volna tételeznünk a gravitáció hipotézisét. Einsteinnél nincs szükség a gravitációra, az égitestek azért mozognak ugy, ahogy megfigyeltük a valóságban a mozgásukat, mert ez a mozgás a használt geometriai rendszer következménye. Általánosságban mondva a geometria és a természettörvények egymástól függenek s mindig konstruálhatunk olyan geometriát, amelyben mint geometria, azaz formulákban rejlő sajátságos tulajdanságként jelentkezik az illető természettörvény. Einstein nem csinált egyebet, mint *konstruált egy olyan geometriát, melyben már eredettől fogva benne van a természetnek néhány, már régen ismert törvénye.*

A relativitás elmélete tehát nem jelenthet olyasmit, hogy most már többet tudunk, mint a Newton-féle természettudományban. Az egész elmélet nem egyéb, mint *matematikai zsonglőrködés akörül, hogy a tér-idő-anyag alapfogalmak helyett más fogalmakat vezessünk be a tudományba, illetve a filozófiába.* Ilyen rendszert akárhányat lehet csinálni, tervszerüen, azzal a céllal, hogy bizonyos ismert természettörvények geometriai tulajdonságokként adódjanak. Minden ilyen elmélet azonban olyan, hogy nem derülhet ki belőle semmi más, minthogy *a világ olyan, amilyennek ismerjük.*

A relativitás elméletének lehetnek matematikai előnyei, azaz előfordulhat, hogy egyes jelenségeket egyszerübben lehet levezetni benne, mint a klasszikus természettudomány rendszerében s talán rá is lehet bukkanni eddig nem ismert tüneményekre a geometriai levezetések során, mintahogy eddig is számtalan törvényt vezettek le elméleti uton, mielőtt a valóságban megfigyelték volna. Nagyobb jelentőséget, különösen pedig filozófiai jelentőséget nem szabad tulajdonitani sem Einsteinnek, sem az esetleg megkonstruálandó más hasonló célu világszemléleteknek.

Sz. K.

Akinek mühelyében hegedük és tájképek születnek

Látogatás Várady Gyulánál

— *A Magyarság tudósitójától* —

A magyar földön már az is büntetés, ha valaki érzésvilágába több melódiát ad az Isten, hát még ha kereső lélekkel szép rögeszmékkel veri meg, mint Ferenczy Istvánt, vagy Kőrösi-Csoma Sándort! Ez a föld sohsem dédelgette a virágait, szétszórta őket, odaadta keletnek, nyugatnak (Liszt, Munkácsy, Zichy), vagy az áldott csavargók felekezetébe verte a Balassiak, Csokonaiak, Ady, Mednyánszkyak közé.

Várady Gyulára kettős büntetést szabott ki a teremtő, nemcsak kereső lelket adott neki, de a muzsikát is bővebben mérte, mint másnak. Igy nem csoda, ha ő is e késői bujdosófélék sorsát élte sokáig. Az ő életrajza maga a földrajztudomány. Barangolásainak ágas-bogas utját bajos volna megrajzolni Gömörtől—Hódmezővásárhelytől Olaszországig és Anglia északi pontjáig. A festést Münchenben tanulta Hollósinál meg Ackbénél.

A muzsa nagyuriasszony sohsem jár egyedül, egy-két apró kisérőt mindig hoz magával. Várady is, ha este letette ecsetjét, kihegedülgetett nyitott ablakán az Izar-parti város csöndjében.

Egy napon ráesett valami a hegedüjére, nagybeteg lett a kis szerszám, meghasadt. Várady furó-faragó kézmüves-ember volt világéletében, maga állott neki, hogy meggyógyitsa. El is rontotta ugy, hogy alig nyekergett. Ujra szétszedte tehát, de minden javitás után keservesebb, rekedtebb lett a hangja, ez nem hagyta nyugton őt, tanulmányozni kezdte a hegedüt, kisérletezett, fizikai, akusztikai, kémiai tanulmányokat végzett, bejárta Európa összes nagyobb hegedükészitő-mühelyeit, Cremonától Londonig minden várost, melynek valami köze van a hegedü történetéhez, elleste az olasz lakkozás titkát, ezer rajzot készitett a világ legkiválóbb hegedüiről, mert magyar fából akarta megcsinálni a mását. Lassan hozzánőtt életéhez a csodálatos beszédü kis szerszám. De az ecsetet nem verte ki kezéből.

Most, hogy itt állok mühelye közepén, a fővárosi iparrajziskola hegedükészitő iskolájában s tizenkét fehérköpenyes tanitványt látok sürögni körülötte, egy pillanatra azt hiszem, hogy ez a nomád élet mégis csak révbe jutott, mégis csak győzött az ő sorsa: a magyar hegedü. Hiszen most folyik előttem az összehasonlitás. A mester előhoz egy nála levő hires öreg Stradiváriust. Bőrtokja zöldes. Nehéz sárgarézveret csörög rajta, felnyitja a kétszázesztendős királyi koporsót s a vastag vörösbársony paplan alól foszló aranyhimzés alól szedi ki ágyából az öreg hegedüfejedelmet.

— Ugy hallgassa, kérem, hogy három milliárd beszél!

Azzal megszólaltatja meleg, éles, patinás zöngését. Aztán egy sajátkészitésü hegedüt vesz elő, még lakkozatlan, fája nyersfehéren világit. Játszani kezd rajta, nemes csengése bizony megközeliti amazét, sőt erő és bátorság dolgában felül is mulja.

— Az emberek azt hiszik nálunk, — magyarázza aztán, — hogy csak a kétszázesztendős mesterek, a Stradivériusok, meg Gvarnériusok tudtak jó hegedüt készitени. Lám, itt van ez, bakonyi jávorból van a feneke, csiki fenyőből a háta! Azt mondják, hogy csak a kijátszott hegedü jó. Merem állitani, hogy ez babona. Igaz ugyan, hogy a folytonos játszás egy kis átalakulást okoz a fa molekuláin, de a jól megalkotott hegedünek már az első huzásra tökéletes hangot kell adni. Hallgassa csak meg ezt, kérem!

Egy csellót hozat elő tanitványával. Még egészen friss a hurozása, fája ennek is lakkozatlan. De, amint ráteszi a vonót, olyan mély sötéten bugó hangok jönnek ki belőle, mint egy orgonából. Ezekben bizony nincs semmi nyerseség, éretlen érdesség, ize-zamata van a hangnak.

— Pedig ez nem kerül százmilliókba, — mondja a mester.

Aztán az ujonnan vésett fenéklapokat mutogatja meg. Századmillimóter pontossággal határozta meg vastagságukat és domborulatukat. Egy külön gépet szerkesztett erre. Mikroszkóppal állapitotta meg sürüségüket, egyet kivesz a formájából, odahozza a fülemhez s megkongatja ujjával. Azt mondják a zöngétlen, száraz hangra, hogy: fahang. Pedig lám, ebben a szelid anyagban is alusznak érctulajdonságok, ezek a vékony falemezek igy magukban egyszerü kopogtatásra is olyan nemes É- és F-hangokat zöngenek, amiknek finomságát bármely énekes irigyelhetné.

A mühely szomszédságában a másik Várady Gyula tárul elém: a festő. Soksok képpel van tele a fala. Ezek a képek testvérei a hegedüknek, muzsikák

A müvész ujságot olvas

szunnyadoznak bennük. Bennük van egy csavargó élet egész poézise. Csupa párás hangulat. Friss hóolvadások és nyurga, ezüstszürkés koratavaszi fatörzsek, melyek között még csak halványan, felhőszerüen nyüzsög a zöld. Aztán integető, messze bakonyi hegyormok. Egyszerüen, tisztán, lehelletkönnyen dobja oda foltjait, mint egy akvarellista. Talán Mednyánszkyhoz áll legközelebb, de mosolygósabb és derüsebb. Csodálatosan tudja éreztetni egy-egy vidék egyéni levegőjét, nála a levegő beszél. Például egy balatoni tájának üvegzöld atmoszférája annyira elüt olasz képeinek zöld atmoszférájától.

Amint itt végigvezet engem s kérges, asztalos kezével mutogatja életének egy-egy állomását, a Balatont, Bakonyt, csodálkozva látom, hogy kitérdelt nadrágja mesteremberi egyszerüsége mellett is mennyi müvészi derü s mennyi professzori tudás van ebben az emberben. Egy reneszánsz alak ő, a magyar fa Benvenuto Cellinije.

Kifelé menet egy nagy tele szekrény állit meg, töméntelen hegedü függ benne. Némaságra itélt magyar hegedük.

— Az utolsó éveim munkája, — mutat rájuk a mester.

— Hogyan? Hát nem ad el belőlük?

— Nem bizony. Ezeknek a fedele a csiki fenyőkből való, az alja a bakonyi erdőkből került ki, idegen neve sincsen. Ugyan kinek kell nálunk magyar hegedü?

Várady Gyula festőmüvész a hegedükészitőmühelyben (Bükkszegi tanársegéddel a háttérben) instruál egy tanitványt

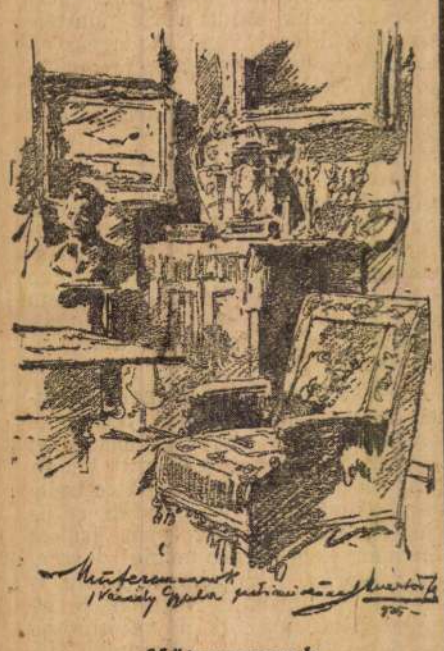

Müteremsarok

Tudományos körökben

beszélik, hogy az Akadémia tagválasztó ülése után meglehetősen kiélesedtek az ellentétek az akadémikusok között. Jeles tudósoknak egész sora bukott el a választásokon, mert több volt az ajánlott, mint az üres tagsági hely.

A Nyelvtudományi Osztályban

Réthei Prikkel Marián

a Történettudományi Osztályban

Navratil Ákos, Balás Károly, Fógel József és Barabási Kun József

már a jelöléseknél kimaradtak. Ennek semmi különösebb morális jelentősége nincsen, mert hiszen a következő években, ha lesz elegendő üres hely, mindenesetre ujra rájuk kerül a sor.

Fógel József

jelölésének el nem fogadását sokan azzal igyekeznek magyarázni, hogy

Ballagi Aladár

az ellenzéki politikus és ellenzéki akadémikus ajánlotta. Ez azonban tévedés, hiszen Fógel egész tudományos munkásságát, különösen Corvina-kutatásait az Akadémia összes tagjai minden fönntartás nélkül elismerik.

Réthei Prikkel Marián, a tudós bencéstanár, akinek »A magyarság táncai« cimü hatalmas müve és számos ethnografiai értekezése az akadémiai tagságnál jobban biztositja a halhatatlanságot, szintén azért nem jutott az Akadémia plénuma elé, mert nem volt üres hely. Az Akadémiától itt is távol állt a politika.

Bukás jellegü azonban

Pekár Gyula

leszavaztatása, akit tiszteleti tagságra ajánlottak. Ennek nem tulajdonitanak nagyobb jelentőséget egyik pártban sem. Annál feltünőbbnek találják azonban

monori Wertheimer Edének,

az idősb Andrássy Gyuláról irott hatalmas kétkötetes mü szerzőjének kisebbségben maradását, hiszen ő az Akadémiának régóta levelezőtagja és általános elismerésnek örvend. Annak oka, hogy őt nem léptették elő rendes taggá, ugy mondják — egy kis féltékenység.

Sokan politikát látnak abban, hogy

Bäcker Károly

neves történészt, aki különösen az ozmán népek történetéről irott müveivel elismert nevet vivott ki magának, csuful megbuktatták. Bäcker volt porosz miniszter, ezidőszerint birodalmi államtitkár, lelkes magyarbarát, a berlini Magyar Történeti Intézet egyik legbuzgóbb pártfogója, de — állitólag — szocialista és ezért kellett az Akadémiától ezt a megaláztatást elviselnie. Ha az Akadémia elitéli az ő politikai felfogását, teljesen rendben van, de a legnagyobb tapintatlanság ezt külön, hangsulyozottan megmondani neki. Politikai ellenfelei otthon bizonyára fel fogják ezt használni ellene, azt mondván, hogy ő, a büszke német tudós, nem ütötte meg a magyar Akadémiában a Tudományos mértéket. Egy lelkes magyarbarát német minisztert, a berlini magyar tudományos intézet külföldi patrónusát magunkra haragitani semmiesetre sem okos dolog.

Ferenczy Zoltánról

az Akadémia tudós főkönyvtárnokáról azt beszélik, hogy nagy gyakorlottságával teljes rendet teremtett az Akadémia patriarhális könyvtárában. Az ősnyomtatványokat és értékes könyveket megszámoltatta és kulccsal lezárt üvegszekrényben helyezte el. Aki csak tanulni és kutatni akar, de a könyveket nem akarja magával vinni emlékbe, most kényelmesebben dolgozhatik, mint azelőtt. Az ő távozásával megürült

egyetemi könyvtári igazgatóság

még mindig betöltetlen. A professzor urak nagyrésze azon a véleményen van, hogy fölösleges dolog tudós embert a könyvtár élére állitani, inkább ügyes adminisztrátort kell keresni, aki a könyvtár óriási labirintusaiban el tud igazodni és a kutató professzoroknak a könyveket hamar elő tudják hozni.

Az

Akadémiai Értesitő

ügye szerencsésen elaludt. Legalább is a nyilvánosság elé nem szivárgott ki, elővették-e a szerkesztőt a »költészet feltüntetése« tekintetében.

Magyar-Olaszbank

mámoros az örömtől: elnökét immár nyolcadszor választották meg az Akadémia elnökévé. Neki van ezidőszerint a pesti bankok közt a legtudományosabb elnöke.

Várady Gyula

erőd

z

Jbl utolsó

79. l.

Német festő.

XVIII. századból.

fordultan áll. Jobbkezében arany-
balját pedig leeresztette. Homlo-
döke szőke, szeme kék. Fátyolja
és visszahahajtott kézelője fehér,
őjè kivágott. Mindkét kezének
t visel. Fölül balról czímer látható
rat van: »AEt. 4º 5 j. 1637«.
1 cm. — Lelt. sz. 2141. — Delhaes
usztus 21-én (465–901). — Értéke
nuár 3-án és 4-én (340–902). —
1902 április 10-iki 3883 sz. leirat

III
292 (III 2141)
640 (379).

292

V árady Gyula

Moll. kiáll.
Képírók Képfa-
ragók-
iród
2

Az Ujság 1918.
dec. 7.
(e.a.: V. Gy.)

aranyozott ezüst, boltozatos felnyiló födelén gömbalaku
iesterjegy. Augsburg, XVII. sz. e. — Diamantpokal, mit
weiften Henkel Voluten. Augsburg, Anfang XVII. Jh.
Illusztr. XLI. tábl.

, aranyozás nyomaival, hengeres oldalán öntött diszités ;
angyalfej, felnyiló, boltozatos födelén makkalaku gomb.
e. — Kleiner Humpen mit Deckel, Silber, mit Spuren von
en Säulen je ein Engelkopf. Breslau, A. XVII. Jh. M. 10 cm.
Illusztr. XL. tábl.

elt négy alak, a tavasz, nyár, ősz, tél. M. S. mesterjegy.
r, mit symbolische Figuren. Augsburg, XVII. Jh.

nyozott ezüst, testét fent és lent csigás hólyagok diszitik,
ltozatos, felnyiló födelén a testéhez hasonló hólyagok és
virág- és gyümölcsdisz váltakozik. Nürnberg, XVII. sz. e.
r vergoldet, Nürnberg, A. XVII. Jh. M. 11.5 cm.
Illusztr. XL. tábl.

yozott ezüst, három golyós lábon áll, tagozott, boltozatos
terjegy (Joachim Krumpholz, 1669). Lipcse, XVII. sz. —
auf Kugelfüsse, der gewölbte Deckel profiliert. Leipzig,

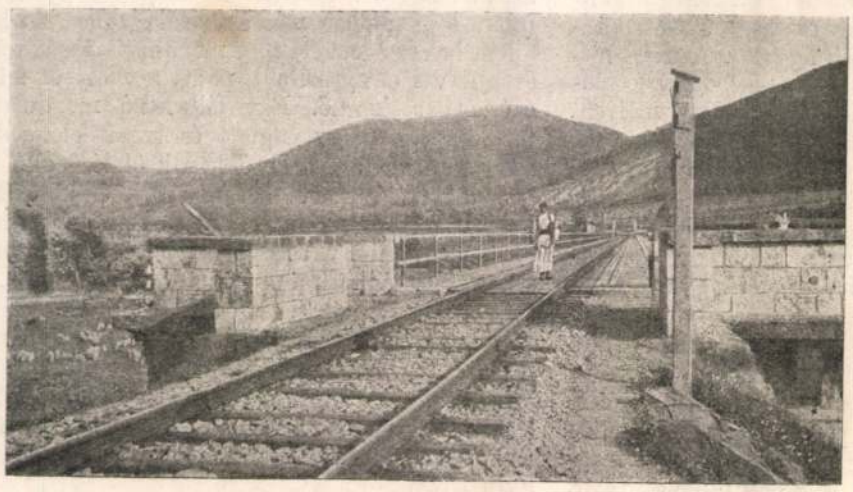

A MAROS FOLYÓN ÁTVEZETŐ BRANYICSKAI HÍD ÉS A HÍDHOZ VEZETŐ ORSZÁGÚT, HÁTTÉRBEN A DÉVAI VÁRROM.
Itt ütköztek össze a magyar katonák a Maroson átjönni akaró románokkal.

A SZENVEDÉSEK NEMZEDÉKE.

Bűnhődés-e vagy pedig megpróbáltatás, ha bűnhődés, mi vagyunk-e azok, a kik valamely bűnnel rászolgáltunk; ha megpróbáltatás: mienk lesz-e a jutalma; — kérdések, a melyekre felelni nem tudunk. Nem kérdés azonban, hogy egy szerencsétlen nemzedék vagyunk, a legszerencsétlenebbek közül való e nemzet ezeréves életében. Haraggal-e vagy tisztelettel, de bizonyos, hogy részvéttel gondol majd reánk a jövendő, a melynek nagyobb szerencséjében, boldogságában és virulásában a legfeketébb órában se kételkedünk. Nem kételkedünk benne, mert arra már megtanított a história, hogy egy nemzettel, a melynek belső energiái végleg ki nem apadtak, egy szerencsétlen politikai vagy hibás számítás következéseképen sok és nagy rossz történhetik, nem kisebb a halálos ítéletnél, de az ítélet végre nem hajtható. Összetörni, elzsibbasztani, szétvagdosni is lehet. De megölni, ha élet volt benne, mikor a bádogasztalra kötözték, nem. A szíve, ha egyebet nem tud is — fáj. És a fájdalom is életműködés, a mely fokozódik, gazdagodik, szövevényesebb lesz és produkál. Szóval: éltet. Még a szétvagdalt részek is egymáshoz sajognak, kiegészülésüket követelik és addig nincs pihenés és megállás, a míg, a mi az ősi és mindenekfelett való energiák törvénye szerint együvé való, megint egységgé nem válik. Alig van ország, a mely ezt a proczesszust a maga multjában már át nem élte. Kevés annyiszor, mint éppen Magyarország, a melyről egy franczia földrajzi tudós, Reclus állapította meg, hogy Európa legszebb és legtökeletesebb geografiai egysége. A természet *egy országnak* alkotta és hegyeinek alakulata, vizeinek folyása, terményeinek eloszlása ezt a minden aktuális erő fölött való örök parancsot szolgálja. Ez tett jóvá minden viszontagságot és ez helyezett idővel szinte automatikusan hatályon kívül minden vele ellentétes emberhatalmi rendelkezést.

Hogy Magyarország vitalitása nemcsak hogy meg nem szűnt, hanem igen nagy, ezen elmélkedni se lehet. Ezt minden kérdésen fölül tartja az a hatalmas virulás, a mely egész a háborúig az országot egy szinte rohamos fejlődés pályáján lendítette, az a nagyszerű erő, a melyet a méreteiben és aránytalanságában egyaránt példátlan birkózásban mutatott és az a fájdalom, a melyben a katasztrófa váratlanságának és nagyságának mostani első bódulatában is minden idege sajog. Az adott helyzet oly parancsoló, hogy megdermeszt minden ellenkezést. De nem képzelhetünk el egy még oly távoli, részvétlen, sőt szigorú objektivitást, a mely a mi mai helyzetünket vagy azt, a melyet az erős étvágyú és türelmetlen várományosok jövőnkül rajzolgatnak, végleges igazságnak ítélhetni. Lengyelország belső rendjének, közerkölcsének, gazdasági és politikai állapotainak egészen más képe volt 1770-ben, mint Magyarországnak 1918-ban. És Lengyelország mégis feltámadott. Az pedig, hogy egy ország egységének a faji vagy a nyelvi azonosság tenné az egyedüli vagy csak a legfontosabb argumentumát is, olyan theoria, a melyet egy propagáló és még inkább egy győzedelmes programm sikeresen fölhasználhat ugyan a maga aktuális czéljaira, a történelem azonban ezerszer megczáfolt. Egy ország együvé tartozóságát azok a vonalak állapítják meg, a melyeken belül a boldogulás és biztosság legtöbb és legkedvezőbb feltételei találkoznak. Ezek a vonalak a *természetes határok*.

Minden jogunk megvan hozzá, hogy a Reclus igazságát érvényesebbnek tartsuk akármilyen békekonferenczia akármilyen határozatánál, ha semmi módunk nincs is hozzá, hogy felebbezést jelentsünk be ellene. Az ezeréves Magyarország nem véletlenség és a törvénye erősebb azoknál az erősebb idegeknél is, a melyek Hindenburg tökéletesen beigazolt szava szerint megnyerték a háborút. Egy győzelem nem a természet vagy akár az emberiség igazságainak, hanem csak a háború matematikájának érvényesülése és leszámítolása. A jövő miatt ne aggódjunk. Egy háborút veszített nemzet sorsa igen természetesen akkor a legsötétebb, mikor ez a leveretettség teljes érvényű aktuális állapot. Ekkor a vesztes okul. Azután az élő organizmus visszaállító munkája következik. A sebek gyógyulása, a csapásban elzsibbadt energiák föléledése és az erőszakosan megbénított igazságok harcza azért, a mi a legnagyobb igazság, a természet és az élet törvénye szerint megilleti.

De a milyen alaptalan lenne kétségbeesni a jövőn, olyan vak és meddő elhárítani magunktól a tudatot, hogy a megbolygatott világrend majdani, lehet hogy gyors, de az is lehet, hogy lassú vissza — vagy hozzáigazodásának az igazsághoz, — mi vagyunk az ára. Lehet, hogy nemcsak mi, lehet, hogy e keserves sors valamennyire mindenesetre enyhűlő terhét át kell adnunk gyermekeinknek, talán unokáinknak is: mi azonban bizonyosan és a legnagyobb mértékben. Ez a legsúlyosabb szenvedések kiválasztott nemzedéke, mint voltak mindig azok a generácziók, a melyek a világ nagy átalakulásainak kortársaiul éltek és a martinovicsok tragikus dicsőségének máglyafényében maradtak meg a meghatott emlékezésnek. A mi fiaink és testvéreink véreztek el százezerszámra a harcztereken és jöttek haza testileg nyomorékká téve, lelkükben meghasonolva a katasztrófa után. A mi éleményünk családok millióinak szétziláló dása, a keresők és *támaszok* elhurczolása, a menekülések szívszaggató *borzalma*. Mi élünk immár az ötödik esztendeje befalazva, kenyéren és vizen, a nélkülözhetetlenre lecsökkentett életigények mélységében, lemondva, fagyoskodva, lerongyolódva egy oly világ siratásában, a melynek a mását egy nemzedék ideje alatt már föl nem építhetjük. *Bizton hisszük*: a *megjutalmazás*, a jóvátétel ideje el fog érkezni, de ez az idő már alig lehet a mienk, mint a hogyan a halottakat, a kik a mi halottaink voltak, már föl nem támaszthatjuk és az esztendőket, a melyeket kínban, lemondásban, nélkülözésben kellett átszenvednünk, már az életünkből se ki nem törülhetjük, se hozzá nem pótolhatjuk. Bele kell nyugodnunk: rosszkor születtünk. Mint egyesek, úgy vannak szerencsés és szerencsétlen nemzedékek is. Mi ez utóbbiak legsújtottabbjai közé kerültünk. Egyetlen vigasztalásunk az erkölcsi erő lehet, a melyet mutatni tudunk. Ebben az erőben el tudjuk viselni, sőt szivesen viseljük el sorsunkat, ha vele ivadékaink szebb, jobb és boldogabb életét fizetjük meg.

Szőllősi Zsigmond.

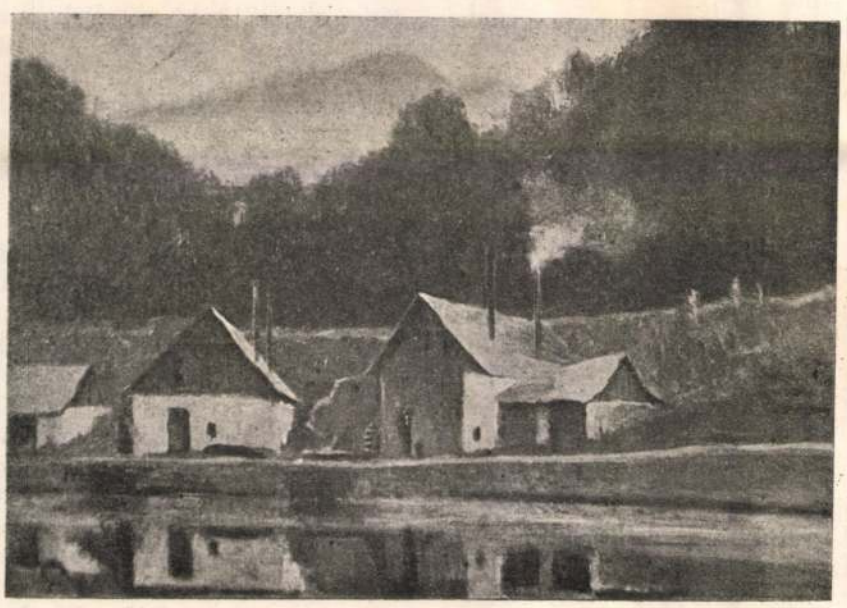

MECZENZÉFI HÁMOROK A HEGYEK KÖZÖTT.

SELMECZBÁNYA RÉGI VÁRKAPUJA.

VÁRADY GYULA KIÁLLÍTÁSÁRÓL

tyűkön. Állandóan lenyomva tartotta a hárfa pedált.

János később hozzáment:

— Óhajtja, hogy lapozzak?

— Nem, hisz úgy se kottából játszom ... no jó, hisz azért maradhat!

Tovább babrált a billentyűkön, néha minden ok nélkül megforgatva a kottát és másikat keresve ki. A tétován, összefüggéstelenül zengő akkordokból merengve egy ismerős melódia alakult ki, a keringő, a mit szilveszterkor az Arany Ökörben játszottak. Szeszélyesen ismét más dallamba csapott át, de szemeik egy perczre összevillantak, mélyen és hevesen.

Tíz óra után aludni tértek. Nelli levetkezve ült az ágya szélén, czigarettázott és tünődve a lába finom vonalát nézegette. A nyitott ablakon édes, illatos levegő áradt be a kertből. Hirtelen nagykendőt kapott magára, nesztelenül benyitott a hallba és kiment a terraszra.

A falu felől most emelkedett a hold, átragyogva a lombok fekete csipkéin s feléjük emelkedve, fenséges és halk diadalban. Nelli megállt egy perczre és a mindent elárasztó, édes tündöklés titokzatos csendjét figyelte. Azután hirtelen mozdulattal felült a terrasz egyik oszlopára és míg fészkelődve elhelyezkedett, mélyen, boldogan sóhajtott. Czigarettára gyujtott és fejét hátravetve élvetegen fujta a füstöt az ég felé. A holdfény bágyadtan fénylő aranysávval szegélyezte sötét és finom konturját, lágyan mosódva el a kendő kusza bolyhain és beragyogta a fej körvonalait, megcsillogva a reszkető hajszálakon.

János, a ki minden határozott czél nélkül jött le a toronyszobából, csak mert nyugtalan volt és nem jött álom a szemére, egy perczig némán nézte ezt a képet. Aztán lassan felé indult. E perczben még nem mert volna megesküdni, hogy Nelli ül ott s egy pillanatig arra a csinos szobalányra gondolt, a ki a reggelijét behozta.

Nelli hallotta a lépteket, de nem mozdult. Fejét kissé félrefordította és szempillái alól lopva nézte a közeledőt. Az megállt, egy szempillantásig mintha még habozott volna, de hirtelen, heves és mégis lágy mozdulattal átkarolta és ajkával a nyakára tapadt, a melyről félrecsúszott a kendő. Egy tiltakozó mozdulatot tett, azután megvonaglott és kezeit elengedve átadta magát a reszkető karok ölelésének.

János felbátorodva egészen fölé hajolt. Balkarjával szorosan magához vonta, a melléhez emelte és jobbjával lágyan maga felé fordította az arczát. Ajkaik összetapadtak és érezte, a mint a lány lassan egészen hátradől az oszlopról, egyedül rá támaszkodva. Látta, a mint a czigaretta csendes tűzijátékkal elrepült kezéből és érezte, hogy a meleg karok átfonják a nyakát s az ölelés egyre szorosabb lesz és a csók fuldoklóbb és szenvedélyesebb, végtelennek tetsző extázisban.

Az elhullott czigaretta még parázslott egy ideig a fűben, csendes lázban fel-felszikrázva, azután kialudt és finom füst lebbent fel róla.

KÖZTÁRSASÁGI PUBLICZISTÁK 1848-BAN.

Mikor öt-hat évvel ezelőtt egy enthusiasta fiatal ügyvéd-képviselő az ellenzék legszélsőségesebb frakcziójaként magyar köztársasági pártot alapított, folyóiratában nagy gondot fordított rá, hogy a republikánus eszme előző magyar hitvallóinak emlékezetét megújítsa és elevenen tartsa. Természetesen a szabadságharc-korabeli köztársasági manifesztácziókról is megemlékeztek. Feltünő azonban, hogy az általuk számontartott efféle megnyilatkozások mind 1849-ből, az április 14-iki függetlenségi deklarácziót követő időkből valók. A szabadságküzdelmeinkről irt történeti munkák is jórészt csupán e hónapok republikánus mozgalmairól tudnak; ezeken is inkább csak átsiklanak, a mit a kiegyezés óta új ápolásra szoruló dualisztikus felfogásnak kijáró történetirói óvatosság magyaráz. Holott a debreczeni trónfosztástól a világosi fegyverletételig Magyarország a köztársaság tényleges állapotában élt; ez idő alatt a sajtó is merőben republikánus színezetű; a kormány félhivatalosa is «Respublica» czímmel jelenik meg.

1848-ban azonban a közfelfogás még nem jut el a kenyértörésig. A márcziusi ifjak ajkán fölcsendül ugyan a köztársasági krédó, de visszhangosabbá csak az események későbbi fejlődése érleli.

Az 1707-iki Rendek kurucz detronizáló határozata s Martinovicséknak 1793 őszén vérbefojtott mozgalma után Petőfi Sándor és egyké fiatal rajongója emeli fel újra a népfelség lobogóját. Petőfi republikánus vallomásai — költőiek és publiczisztikaiak — sokkal ismeretesebbek, sem hogy újra rájuk kellene mutatnunk. Voltak azonban a párisi oltárnak kisebb magyar áldozói is, már 1848-ban, a kiknek nevét újra leírnunk ma, a második magyar népköztársaság alakulása idején, kegyeletes is, időszerű is.

A szabadságharcz első naptári évének két elfeledett sajtó-republikánusáról kivánunk futólagos feljegyzést nyujtani.

Az egyik egy lengyelországi származású zsidó ifjú, Szinnyei repertóriumában a legfurcsábban hangzó magyar írói nevek egyikének viselője: *Heilprin* Mihály.

Pályája szinte fantasztikusan változatos. Húsz éves korában 1842-ben szakad Magyarországba. Valóságos Mezzofonti: tizennyolcz nyelvet beszél. A magyar művelődés szolgálatába áll: könyvkereskedő lesz Miskolczon. Előbb könyvvel kívánja szolgálni a magyarságot, a szabadságharcz kitörésekor pedig kardot ragad és honvédnek áll. Nyilván mozgékony és eszes volta tereli rá Szemere Bertalan miniszterelnök figyelmét, ki utóbb titkáraul alkalmazza. A kapitulácziót után menekülnie kell új hazájából; Hamburgban, Brüsszelben, Párisban tartózkodik. 1850-ben visszatér és folytatja, a hol elhagyta: a miskolczi könyvkereskedőségen. A sátoraljaujhelyi zsidó egyházközség igazgatótanárul hívja meg. Itt sem marad sokáig. Kivándorol Amerikába, ott is régi foglalkozásait űzi; Philadelphiában könyvvel kereskedik, New-Yorkban tanit. Utóbbi állomáshelyéről a *Vasárnapi Ujságot* is fölkereste egy czikkével, melyben a new-yorki magyar egylet működését ismertette. 1888-ban hunyt el.

Ez a hányatott életű indigéna a magyar népköztársaság első apostolainak egyike. 1848-ban Magyar Mihály könyvárusnál olcsó, nyilván propagativ czélú füzetet bocsátott közre *Köztársasági dalok* czímmel. A kis kiadvány bizonyára a ritkaságok közé tartozik már, meglehet, hogy a reakczió a fenmaradt példányokat elkoboztatta s tán megsemmisíttette. A Nemzeti Múzeum könyvtárába azóta sem került belőle példány s Szinnyei könyvészeti műve sem említi Heilprin írásai között. Hogy valóban megjelent s közkézen forgott, arról az 1849-es «Respublica» tanuskodik, mely Magyar Mihály kiadványai közt, 20 pengő krajczárért, hónapokon át hirdeti. Mindenkép feltehető, hogy a publikáczió megjelenésének ténye érdekesebb, mint a mennyire tartalma jelentékeny; szerzője költői vénájának semmi egyéb megnyilatkozása nem ismeretes.

Figyelemreméltóbb *Birányi* Ákos agitácziós működése; ez vérbeli ujságírónak czéltudatos munkája. Schultz Ágost (ez a valódi neve) növendék papból lett publiczistává, görög filológusból republikánus izgatóvá. Pesten és Pozsonyban végzett szerkesztői munkát, a szabadságharcz kezdetekor a Jelenkor szerkesztőségédje volt. Testvéröcscsével, Schultz Istvánnal, több pedagógiai czélzatú ifjúsági művet tett közzé.

A márcziusi napok után egész hévvel a szabadságeszmék szolgálatába szegődött. «Pesti forradalom» czímmel megírta a márczius 15-ikét követő napok kimerítő eseményrajzát; ez a kis füzet elsőrangú történeti kútfő. Ugyanez év tavaszáról van egy «Sanctio pragmatica» czímű röpirata, bátor republikánus írás.

1848 őszén, Jellasich pártütése napjaiban azután tollát egészen a köztársasági propagandának szenteli. Október és november havában *Köztársasági Lapok* czímmel ujságot indit, irányczikkeket ir és külföldi republikánus híreket kolportál. Lapjának tizenkét száma ismeretes.

Ugyanez időben olcsó népies füzetben — szintén Magyar Mihály kiadásában — *Köztársasági káté*-t szerkeszt. Ez a negyvennyolcz lapra terjedő kis kiadványt annak a kornak egyik legérdekesebb terméke.

Formájában nem új: Martinovicsék forradalmi kátéjának nyomában halad (Táncsics Mihály is irt azidétt egy polgári katekizmust). A kérdés-felelet formája nála is kiválóan alkalmasnak bizonyul a fölvetett kérdés népszerű fejtegetésére és megvilágítására.

«Olvassátok és gondolkozzatok!» — ezzel kezdi s azon végzi, hogy: «Higyjetek és tegyetek!» A szöveg elé mottóul ezt írja: «A társadalomnak, melynek jogai közé tartozik minden emberről rendelkezni, kötelessége minden emberről gondoskodni». Az előszóban önérzettel vallja magát proletárnak: «Polgártársak! ne irtózzatok e szótól: proletarius. A proletariatus egy nagy aranybánya, melyben ezernyi drága érczkő rejlik; ha fölművelik, fölhasználják: ereje a társadalomnak. — A proletariatus ismét egy nagy vulkánhegy, melyben a tűzanyag évezredek óta gyűlik, s minél később, annál borzasztóbb robaj és pusztítással fog az kitörni. — Vegyétek, ó kérlek! elejét e rettenetes orkánnak».

A kérdésekre adott válaszok tömörek és talpraesettek. E kérdésre például: «Létezik-e a köztársaságban úr és szolga?» így felel: «Az igazi köztársaságban úr és szolga, a szó közönséges értelmében, nem létezik; hanem léteznek szerződő felek: fogadók és fogadottak, szegődtetők és szegődők bizonyos föltételek alatt, miket mind a két résznek megtartani erkölcsi kötelességökben fekszik». Vagy erre: «Ha katonaságunk nem lenne, akkor könnyen bánhatnának velünk fegyveres ellenségeink gyakorlott hadsereggel?» — ezt a választ adja: «A nemzetőrségek is gyakorlott s betanított fegyveres testületek; azonkívül fölteszszük, hogy valamennyi nemzet köztársasági alakot öltvén, az állandó hadseregek mind el fognak egykor pusztulni a földszínéről». Felvilágosít a szoczializmus mivoltáról, melyet a jogi köztársaság legtökélyesebb fokának tart s a kommunizmusról, melyet időelőttinek ítél, minthogy «létesülhetéséhez az emberi nem lehető legnagyobb műveltsége kivánkozik». A könyvecske a «Szabadság, egyenlőség, testvériség» hármas elvének glorifikálásában tetőzik s az utolsó kérdésre adott feleletet ezzel a fölkiáltással zárja: «Áldás veled szabad magyar nemzet!»

A lelkes kis iratra a történelem akkor más, keserves választ hozott: Világost és az abszolutizmust. Szerzője a reakczió boszuját — csodálatosképen — elkerülte, de évekre vissza kellett vonulnia a hirlapirástól. Utóbb még Bulyovszky Gyulával vett részt — névtelenül — a Napi Tudósító szerkesztésében, majd (az egykori kispap) a Religio czímű egyházi lapot redigálta. 1855-ben halt meg a pesti kolerajárványban.

Feledésbe merült kis kátéját az 1918-as demokratikus forradalom bizvást lenyomathatta volna propagativ czélzattal, irányeszméi és érvelései annyira helytállók még ma is. Egy csillag alatti jegyzete is mintha megelevenülne e napokban: «Épen, midőn e sorokat irom, hallom, hogy Bécsben a nép... respublikát kiáltott ki, s Ferdinánd császár Tyrolba menekült».

A XVIII. századvégi reverendás Martinovics után a negyvennyolczas republikánus törekvésnek Birányi az egyházi avatású harczosa. 1918-ban azután a Nemzeti Tanács élén ismét egyházi férfiú: Hock János hirdeti ki a népköztársaság államformáját.

Rédey Tivadar.

A leszerelő német hadiflottát a wilhelmshafeni kikötőből Angliába viszik

Címek alkonya

Alkonyodik nékik is, sokfelé Európában. A címek, a fellengős titulusok is kezdik megérezni a világ másfelé fordulását s épp nemrégiben jött híre annak, hogy a demokrácia itt és ott végképp hatályon kívül helyezte őket, pedig oly megható szeretettel, költséget és fáradságot nem kímélve vadászgattak rájuk az emberek s gyüjtögették mint aféle becses ritkaságokat.

A cím, a titulus igazában a középkorban alakult ki hajmeresztő bőségüvé, részben a feudális világ beköszöntével, részben keleti hatások alatt. Mert az égbe ágaskodó titulációnak igazi hazája mégis a Kelet, ahol Kina, Perzsia vezetett e tekintetben. Ám Európa sem maradt el s a középkorban kikeresték a latin szótár legfellengősebb jelzőit, hogy azzal ékesítsenek nagy urakat. Igy keletkezett a *divinitas, aeternitas vestra* megszólítás, amely már egyenest a mennyországba, messzi a többi halandó fölé emeli az így megtisztelt emberfiát. Ez kiment ugyan ma már a divatból, de maradt azért bőven a fajtájából. Csak akkor látjuk be e titulusok nevetségességét, ha értelmükre gondolunk, ha a kuriális latinságtól megfosztva, magyarra fordítjuk. A fejedelem, aki *serenissimus*-nak tituláltatta magát, ezzel derűsségéről állíttatott ki bizonyítványt. *Magnificus* „nagyszerűt" jelentvén, a megszólításban magyarul körülbelül így hangzanék: Nagyszerűséged. *Eminentia* kitűnőséget, *excellentia* kiválóságot jelent: mind a kettő elég fura volna, ha magyarul alkalmaznók megszólítás formájában. Mások már annyira befészkelték magukat magyar formájukban nyelvünkbe, hogy kómikus hatásukat a megszokás révén elveszették, így a *dominatio vestra* szószerint: uraságod, a *spectabilis* és *reverandus* meg latinos formában keverődik itt-ott a magyar szövegbe. Ám próbálja meg valaki az *amplitudo vestrá*-t a közbeszédbe keverni, magyarul mondván: *bőséged*. Alapjában azonban a *kegyelmes* és *méltóságos* titulus sem komolyabb értelmű, csakhogy már nagyon megszokottá vált.

A középkor roppant leleményes volt a titulációk megszerkesztésében. Még a társadalom alsóbb rétegei számára is volt egy kedveskedőn fölfokozó címzése, így a *validus* (ami erőset, egészségeset jelent) vagy a régi városi krónikáinkban oly gyakran olvasható *prudentes ac circumspecti viri*, a „városatyák" rendes megszólítása, ami magyarra fordítva így hangzanék: okos és körültekintő férfiak. Ha már egyéb kellemetest nem mondhattak nekik, kiemelték azt a minőséget, amely a feudális társadalomban a legutolsó volt: az okosságot. Mert ebbe tudvalevőn nem születik bele az ember.

Alapjában véve épp oly kómikus értelmű a nagyságos, tekintetes, tisztelt című megszólítás, ha azt a fogalmat, amelyet takar, összehasonlítjuk a címzettel. Ily vizsgálódás révén kitünik, hogy egy titulus sem helytálló, sőt kisül az is, hogy fölösleges.

Az emberi hiúság örökéltű lévén, a titulus is aligha fog egészen kipusztulni. Ha hivatalosan el is törlik, majd jelentkezni fog más formában, mert az egyes ember sohasem fogja magát egy embernyáj egyszerű tagjának tekinteni, hanem azon lesz, hogy kiváljék, kiemelkedjék a többi közül. Esetleg valamely titulus révén, ha már másként nincs módjában.

Az Ujság naptára. Egész bokréta szépirodalmi olvasmányt ád ez az ügyesen szerkesztett kalendárium, amellyel „Az Ujság" kedveskedik előfizetőinek. A közel háromszáz oldalas könyvben a naptári rész után a magyar iróvilág számos kitünőségének novelláját, versét, ismeretterjesztő cikkét, csevegését találjuk. Külön rovat gondoskodik a gyermekeknek való olvasmányról, amelyet „Az Ujság" népszerű Nagyapója állitott össze. Az izléses kiállítású naptárt, amelyet Szöllősi Zsigmond szerkesztett, ingyen kapja meg „Az Ujság" minden előfizetője.

Várady Gyula képei. Munkásságának eddigi terméséből gyűjteményes kiállítást rendezett Várady Gyula a piaristák házában levő művészeti szalónban. Meleghangú, rokonszenves művész, aki szeretettel csüng a meghitt és melancholikus hangulatokon s főképpen a tiszamenti mezők, házak, fűzesek, tanyák hivatott interpretálója. Művészeti élményeinek legjava Hódmezővásárhelyhez fűzi, amelynek tőzsgyökeres magyar világa őt is megihlette, mint Tornyai Jánost, Rudnayt, Endre Bélát s másokat. Várady minden technikai cikornyázás nélkül, meleg közvetlenséggel adja elő képeit, nem művészeti teóriákat illusztrál, hanem a meglátott s megszeretett intim természetképeket adja, lehetőleg minden fölösleg kizárásával. A költői elem mindig fontosabb neki, mint a formai; valóban az Alföld levegője, csöndes hangulatváltozásai, földszaga, ősi vonásai beszédesekké válnak képein. Várady emellett sokoldalú, leleményes ember, aki más technikákkal is foglalkozik, nevezetesen éveken át hegedükészítéssel is foglalkozott s mesterhegedűit ma is szívesen használják legkitünőbb hegedűseink. Ebből is van mutató a hangulatos és szép kiállításon.

Kata grófnő. A Milliók Könyve új száma, a „Kata grófnő" egy vidám, elmés hangú regény, amelyet *Adlersfeld-Ballestrem* irt. Históriája egy vidéki kastély falai közt pereg le, s egy gazdag hagyaték tévesen értelmezett pontján fordul meg. Az örökösre, aki fiatal és hódító gárdahadnagy, azzal a feltétellel néz egy gazdag hagyaték, nagybátyjának dus földjei, hogy nem éppen virágzó fiatalságú s még kevésbbé elbájoló szépségű rokonát elvegye. A gárdahadnagy, akinek fogékony és érző szive van, kétségbeesve inkább lemond az örökségről. Kiderül azonban, hogy ez a tragikus feltétel a közjegyzői irodában történt tollhiba. Névcsere az egész, az örökhagyó nagybácsi épp ellenkezőleg arra gondolt végrendeletében, hogy a gárdahadnagy egy fiatal és gyönyörű rokonát tegye boldoggá, amit ez meg is tesz, mert hisz érte akart a hagyatékról lemondani. A kedvesen szeleburdi, állandóan csinyeket kieszelő kis Kata grófnővel egyetemben, a regény alakjai a német arisztokrácia világából valók. A „Kata grófnő" a Milliók Könyve 78. száma.

Hét év mulva. A Koronás Regényeknek új száma jelent meg, amely ismét a francia regényirodalom egy rendkívül érdekes termékét közli. A címe: „Hét év mulva" s irója *Delpit* Albert. A „Hét év mulva" hőse egy francia tengerésztiszt, akit néhány napos felesége mellől a kérlelhetlen parancs messzire visz, kinai földre. A titokzatos Ázsia temetője let a gyarmati érdekekért harcba szálló tengerészcsapatnak. Csodálatos módon egyedül Etienne Dacourt menekül meg, de a

Uj Idők 1918/19. XXV. 12. f.

Mit viselnek?

Gyászfekete fátylak alól halkan előcsillanó reménységzöldszín selyem, talán ez volna a mai idők stílusos divatja, asszonyom. Ne tartson léhának, hogy divatról üzenek most önnek. Igaza van, nem az új toilettek idejét éljük ma, amikor ezerszám vannak az ellátatlanok, a ruha nélkül menekültek, akikkel kötelességünk megosztani, amink van. De lássa, mennél finomabb valaki lelkileg, mennél fejlettebb érzéke van izlésbeli nuance-ok iránt, annál fontosabb belső szükségesség számára, hogy harmónikus, minden időnek megfelelő legyen a külső megjelenése is. Nem a cicomás, hanem a komoly, differenciált izlésű asszonyról beszélek, aki a legkomolyabb családi, háztartásbeli és szociális elfoglaltsága mellett is talál naponta egy félórát a saját extérieurje gondozására. Izléses, mert nem tudna izléstelen lenni. Választékos, mert a finom érzéke mindig helyesen súgja meg, hogy milyen alkalommal mit kell viselnie.

Nem keresi a feltűnőséget, igazi uriasszony, de éppen ezért azt is jól tudja, hogy a tegnap vagy tegnapelőtt viselete épp olyan mulatságosan szembeötlő, mint az utolsó pillanat hipermodern divatszeszélye. Az 1914-es tél bőharangú, széles szoknyájában végigmenni az utcán, legjobb esetben annyi, mint szánakozó mosolyokból bokrétát gyűjteni. Holott akinek két ilyen régi ruhája van, az összetett anyagú öltözetek mai divatjában két bő toiletteből három szűket is készíttethet. Hímzéssel, zsinórozással, prémezéssel, az ötletes díszítés ezerféle változatával könnyű „összehozni" a különböző anyagokat, színeket — *fedni* az összevarrásokat, sőt esetleges kisebb folytonossági hibákat is.

Értem, és örülök, hogy új anyagra nem akar költeni, asszonyom, most, mikor komolyan várhatjuk, hogy csökkennek a horribilis árak. Jószive az idők megértésére vall, hogy részben férjét nem akarja megterhelni fölösleges kiadásokkal, másrészt a segítésre szorulók számára küldte el a nélkülözhető összegeket. Örülök, hogy benne lüktet a jelen érverésében, és hittel megfogadta, hogy nemzetgazdasági szempontból lehető kevés pénzt ad anyagért, amit külföldről hoznak, s amellyel valutánkat rontják. Hogy minden talpalatnyi földet föl kell szántani, éppúgy minden *meglévő*, fölhasználható négyzetcentiméter anyagot föl kell sokszorosan dolgozni, mielőtt egy filléről is külföldre vándorol. Ezzel a dolgoztatással továbbra is megkeresi kenyerét a varrótű sok-sok ezer munkása, aki nem alamizsnát kér, nem társadalmi segélyt, — hanem dolgozni akar, és megélhetését féltő attól, ha a tehetősek túlságosan redukálják a megrendeléseiket. Ön pedig fejlett szociális érzéke, választójogra való érettsége mellett akkor tesz komoly tanúságot, ha annak az összegnek egy részét, amit anyagon megtakarít, nem fogja sajnálni a kis munkástól, aki tisztességes emberi életet kíván élni, meghatározott órákban emberséges díjazás mellett dolgozni, hogy fejlődésre, önképzésre, szórakozásra is maradjon ideje és anyagi fedezete. Ön öltözködhet és költhet ruhára, ha a viszonyai engedik, csak azzal törődjék, hogy ne csak a „nagy szalon" keressen az Ön fényűzésén, hanem a kis varrólány is megelégedett legyen és ne irigyelje Önt, de szeresse és örüljön Önnek.

Akkor nem kell félnie, hogy elegánciájáért megkövezik a népek. Csak a végsőkig elkeseredett, kiéhezett, nélkülözésekben elvadult tömeg képzelte az elfojtott, elnyomott érzések első eruptiv fölszabadulásában, hogy a nivellálódás a gazdagság teremtette szépség lerombolásával, földdel egyenlő tételével lesz tökéletes. A szervezett, intelligens dolgozók már értik, hogy a nivellálódás csak fölfelé történhetik. Nem igaz, hogy halálra kell ítélni a fényűzést, hiszen a természet szépségein túl minden szépség és nagyság a fényűzésből és ambícióból (felfelé, fényűzés felé törekvésből) fakadt. Mindenki a munkája arányában lehessen fényűző és a munkásházakat épp annyi szeretettel *építsék, szépítsék, mint a palotákat.*

Lám, asszonyom, az ön *ruhájának* divatja helyett a mai és elkövetkező *idők* divatját írtam meg. A divat, mint olyan, nem divatos. De küldök néhány képet, amelyből tájékozódhat, hogy mit viselnek otthon, délelőtt és este társaságban, délelőtt az utcán és téli sporthoz. Az otthoni vendégfogadó ruhában ünnepien szép lehet a szent estén, a délutáni és esti toilettet az idők komolyságához szabtam, és a kettőt egy darabban véltem megoldani; a délelőtti utcai öltözetet úgy képzelem, hogy a sima, szűk alapszoknya egy tökéletesen kidolgozott alj legyen, amelyet egy mozdulattal lekapcsolhatunk és akkor a fölső bővebb, rövid ruha kitűnő korcsolyázó-dressz lesz. Az egész toilette együtt elegáns délelőtti ruha, a szűk alj, amely elütő anyagból is készülhet, külön szintén viselhető, hivatalban pl. fiúbluzokkal. (A hivatalban ülés nem árt neki, mert az elegánssá alakított teljes toilettenél a fényesedésnek kitett részek nem látszanak.)

Ha ezekhez az öltözékekhez még egy-két reggeli pongyolát, egy szűk, hosszú köpenyt, egy mindennapra való és egy választékosabb kalapot és két pár utcai, egy házi cipőt csatol, egész télen elegáns lehet, úri megjelenésű, minden normális polgári igényt kielégítő, és honpolgári, embertársi, polgártársi lelkiismerete is nyugodt.

Holló Erzsi

Téli divat. Balra: Ünneplőruhácska 4—10 éves kislánynak, bármilyen könnyű, virágos anyagból. A díszt fehér gaze vagy szallagfodrocskák adják a nyak körül és a felszegő színes selyempánt fölött. Az ujjak is ilyen fodrokból készülnek. Régi anyagok fölhasználására, kinőtt ruhácskák megtoldására alkalmas készítésmód. — Jobbra: Fogadóruha, puha, világos anyagból, sima, inkább szűk, egyenes ruha, kötésben zsinórral leszorítva. Alól csipke v. himzéspántba foglalódik, de ez egészen el is maradhat. Az empiros rövid kabátka, színes, virágos selyem v. bársonyból a legszebb. Hátul széles, egyenes lebbenyben folytatódik, a lebbeny a kabátka széléig újra visszahajtódva teszi különlegessé a toilettet. Batikozott gazéból is készülhet a kabát, ha a ruha selyem. Prémszegély.

Várady Gyula festőművész
Lágymányosi háztelek.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
Bpest,1915 február

Szállítja Szénásy és Béla

Várady Gyula festőművész
Bakonyi Téli táj,olajf.
Kelenföldi Müvészek kiállitása,
Bpest,1915 február

Várady Gyula K

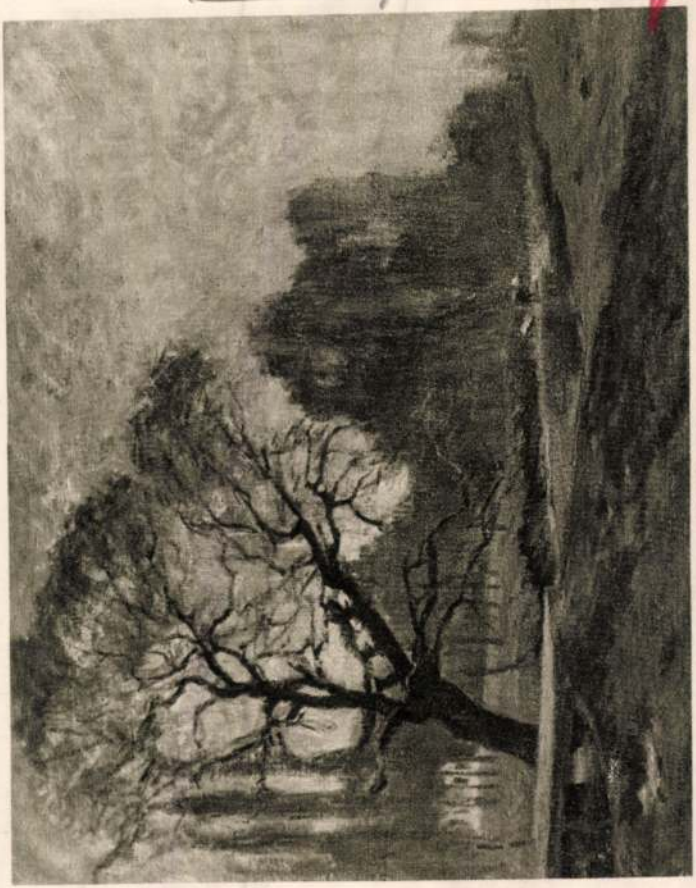

VÁRADY GYULA : TAPOLCA-PATAK

Kiállítás. 1927. őszi Kiáll-

GY. SÁNDOR JÓZSEF : VELENCE

VÁRADY GYULA : TÁTIKA ROMJA

MARÓTHI MAJOR JENŐ: KERTEKALJA

323 Várady Gyula: Fehér udvar.

187 Heyer Arthur: Lábbadozó katonalovak.

Váradi Gyula

6 Váradi Gyula: Sárga udvar.

Műcsarnok 1917/18. téli kiáll.

385 Endrey Sándor: Lovag Herfurth Matthée főhadnagy arcképe.

13 Várady Gyula: Bakonyi téli tájkép.

2 Glatz Oszkár: A román határon.

VÁRADY GYULA. Váratlanul, hirtelen halt meg *Várady* Gyula festőművész szeptember 17-én a dunabalparti Komáromban, ahol látogatóban volt egyik barátjánál. Tájképfestészetünk derekas munkást vesztett benne, a Fővárosi Iparrajziskola pedig tanárát. De vesztett benne kitünő művelőt műiparunk egy különlegessége: a hegedűkészítőipar is, amelyet *Várady* nemcsak művelt, hanem tanított is s amely neki nemzetközi hírt szerzett, amennyiben hazai hegedű- és csellóművészeink több kitünőségén kívül oly idegen hírességek is használták az ő hegedűit, mint Sarasate és Isaye. A nagyközönség mégis leginkább a festőt ismerte és becsülte benne 1911 óta, amikor először mutatta be képeit a Műcsarnokban. Ezek a hangulat elemeire épített tájképek és interieurök voltak, amelyekhez a motívumokat a Balaton mellől, Selmecbányáról, Zircről, Mecenzéfről, Árvából, Budapest környékéről, sokat pedig Hódmezővásárhelyről szerezte, ahol néhány éven át dolgozott s ahol jelentékenyen hatott reá *Tornyai* János stílusa. Kivált a borongós, halk tónusokat szerette s ehhez a tiszamenti füzesek s a csöndes tanyák esti hangulata bőséges élőképpel szolgált neki. Meglehetősen elvonulva, nagy szorgalommal dolgozgatott s alig vett részt — képeinek kiállításán kívül — művészeti életünkben. Általában a kitartó, csöndes munka embere volt és csak e tulajdonsága révén tudta magát ifjúságának sanyarúságaiból elismert művésszé felküzdeni.

Várady Gyula a beregmegyei Sárosoroszban született 1866 május 8-án, mérnökcsaládból. Kisgyerek korában árvaságra jutott s hol ide, hol amoda vetette a sors. A gömöri Nagyrőcén diákoskodott, majd vándorszínészcsapathoz szegődve járta Ungot-Bereget. Első festészeti zsengéi cégtáblák és olcsó templomképek voltak, amelyekkel Szamosújvárott tengődött. A sors azután Debrecenbe vetette egy jólelkű fényképészhez, akinél arcképeket is színezett. Így szinte észrevétlenül sodródott a festőpályára s kedvet érezve hozzá, nagy kitartással gyüjtögette a garast, míg ki nem juthatott Münchenbe, ahol előbb *Herterichnek*, azután *Ažbenek*, végül a neki leginkább megfelelő *Hollósynak* lett tanítványa. A millennium előtt hazavergődött s Budapesten munkát talált a Feszty-féle körkép körül. Ami pénzt itt megtakarított, azzal bejárta Párizst, Londont, Amsterdamot, Rómát, Firenzét, Nápolyt, Berlint. A festés mellett szorgalmasan foglalkozott a hegedűkészítés tanulmányozásával is, kitünő munkáival elérte azt, hogy a kormány 1907-ben két esztendőre a külföldi hangszeripar tanulmányozására küldötte, végül pedig e technika tanára lett a Fővárosi Iparrajziskolán. A festést azonban itthon továbbra is a legnagyobb odaadással folytatta s első nagyobb gyüjteményével (56 kép) 1918-ban lépett a nyilvánosság elé. A kritika nagyon barátságosan fogadta, pályatársai pedig 1926-ban a Fészek-díj odaítélésével tüntették ki. Utoljára ez év tavaszán állított ki a Műcsarnokban. Művei közül a „Szigliget“ című az *Új Magyar Képtárba* került, a Székesfőváros gyüjteményeibe a „Sárosfürdő építkezése“, a „Sümegi várrom“, a „Verőfényes reggel a Bakonyban“ címűek jutottak.

Komáromban temették el szeptember 19-én.

Magyar Művészet
1929. 6 sz.

DOMANOVSZKY END
Az Ernst-Múzeum CV

MEDVECZKY JENŐ: TESTVÉREK
Az Ernst-Múzeum CV. csoportkiállításából

217. ARADI EDVI ILLÉS JENŐ: A forrás.
218. BALLÓ EDE: Bódy Tivadar arcképe. Magántulajdon.
219. EÖLVEDY GACHAL JÓZSEF: Fűzfák.
220. GULYÁS JÁNOS: Csalódás.
221. NÁDLER RÓBERT: Campanile.
222. Báró PONGRÁCZ SAROLTA: Süt a nap.
223. MAJOR JENŐ maróthi: Tavasz.
224. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Falurészlet.
225. EDVI ILLÉS ALADÁRNÉ: Arcképtanulmány.
226. NAGY VILMOS: A zenélő óra.
227. HUBER ISTVÁN: Akt.
228. NAGY VILMOS: Kék szoba.
229. UHER ARISZTID: Ulain Vilma arcképe. Magántulajdon.
230. GY. SÁNDOR JÓZSEF: Venezia.
231. MAJOR JENŐ maróthi: Búzakeresztek.
232. GY. SÁNDOR JÓZSEF: Napos táj.
233. GY. SÁNDOR JÓZSEF: Templom belseje.
234. SÁRDY BRUTUS: Téli hangulat.
235. SÁRDY RRUTUS: Fatörzsek.
236. KEMÉNY NÁNDOR: Édesanyám.
237. SÁRDY BRUTUS: Fűzfák.
238. SÁRDY BRUTUS: Dunaáradás.

...e. (534—
555).
532),
556, 558,
Marie-

244. A csorbai tó környéke. Magántulajdon.
245. A csorbai tó.
246. Virágzó mandulafa. Magántulajdon.
247. Hegyi forrás.
248. A falu széle.
249. Zöld szoba a selmecbányai Leányvárban.
250. Tabáni részlet.
251. Bakonybél.
252. A Tátra esős hangulatban.
253. A Wolfgang-tó.
254. A szigligeti öböl a Balatonon.
255. Tavasz.
256. Esős hangulat.
257. Naplemente.
258. A városligeti tó.
259. Kertalja.
260. Szigliget.
261. A Szent Gellérthegy oldala.
262. Görzi udvar a háború alatt.
263. Hóolvadás.
264. Tátika alján. Magántulajdon.
265. A tiroli hegyek. Magántulajdon.
266. A Tisza partján.
267. Felhők a hegyek oldalán.
268. Havas kazlak.
269. Téli erdő.
270. Szigligeti várrom.
271. Bakonyi részlet.
272. Sárga udvar.
273. Szérüskert.
274. Az összelőtt görzi dóm.
275. Tátika romja.
276. Tiszai esthangulat.
277. Tátika ősszel.
278. A sümegi plébániatemplom belseje.
279. A haragos Balaton.

280. A Balaton a Szigligeti öbölből.
281. Tavasz ébredése.

VÁRADY GYULA: TÁTIKA ROMJA.

Evk KMT, 1928-
188 l.

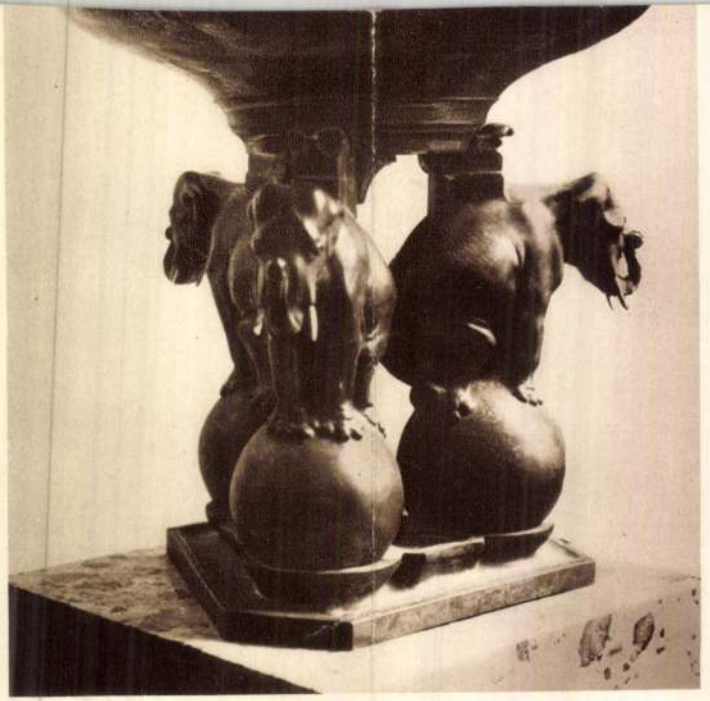

BORY JENŐ: TÁL ELEFÁNTOKKAL.

VÁRADY JULIUS

Winter im Bakony

Künstlerhaus [Wien] IV.
Ungarische repräsentative
Kunst-Ausstellung 1924.

ZÁDOR STEPHAN

Die grüne Galerie der Münchener Residenz

Várady Gyula festő

Budapesti Szemle CCX. 1928. 291-304. o. Gál Ervin: Az elmult képzőművészeti év

Városy Gyula festő

Pesti Hirlap 1924. febr. 24. 6-7

K. K. L. Három kiállítás

Várady Sz.

Sestó

8 órai Ujság

1924 nov. 30. 6. l.

Váradi Gyula

Magyar Művészet 1927

606.o.
kiállításról.

ÉSZET

K BE LAKÁSUNKAT?

állítása a Technológián.

M. VÁRADY IRÉN: KERÁMIA
Az Iparművészeti Társulat Kiállításáról

A lakás mint élő, funkcionáló apparátus, felszerelve mindennel, ami artisztikus, művészivé, lakályossá teszi, de felszerelve mindennel, ami a lakást használhatóvá teszi. Itt felhasználtak minden újabb korszerű anyagot, mely a modern lakáskultúrában szerephez jutott, beállítottak minden erőforrást, — gázt és villanyt, ami a mai embernek az otthonában kell. Mindezt pedig művészi ízléssel, összeválogatva az anyagot és formát, a színt, a fényt és azok ritmusát.

A Teknológia renaissancearchitekturáját e kiállítás alkalmából ügyesen beépitették már a lépcsőházi belépőtől kezdve a mai szigorú tárgyilagos követelményeknek megfelelőleg. *Urbányi* Vilmos építő iparművész tervezte a lépcsőházi csarnokot, a felsőemeleti nagy Hallt és *Zrinszky* József közreműködésével a felsőemeleti vitrintermet is. Ezek képezik a kiállítás díszes keretét, ezekben vannak artisztikusan és organikusan elhelyezve a kiállítási anyagokkal, műtárgyakkal telt vitrinek, ezekből nyilnak az interieurök.

Képzőművészet
1933. 58. 27.

Az első rész: a lépcsőházi csarnok díszes márványszerű burkolatával új architektónikus formákban új burkoló anyagot hoz a belső berendezés eddigi burkoló anyagaihoz: az eternitburkolatot, mellyel olcsó, anyagszerű és nagyszerű síkhatást ért el a tervező építész. Ugyancsak a lépcsőház pihenőjén helyezkedik el *Seenger* készítette díszes márványkútja. A lépcsőházból felérünk az emeletre, mely a lépcsőházat egy díszesen beépített csarnokfolyosóval körülveszi három oldalról és két bejárattal kapcsolódik a nagy hallba. A lépcsőházi csarnok folyosóján beépített vitrinfülkékben nyert elhelyezést a lakberendezési ipar, mely artisztikusan elrendezett vitrin-

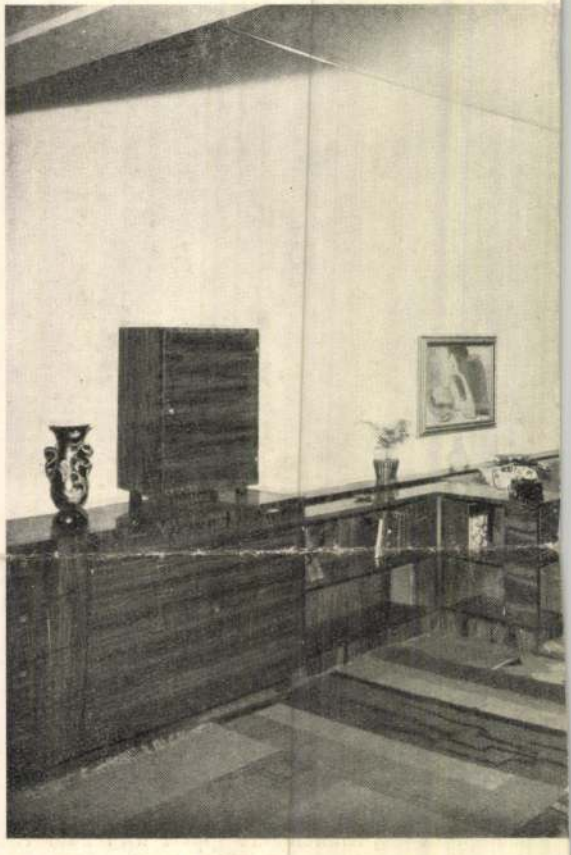

KOMBINÁLT LAKÓSZOBA. TERVEZTE NAGY KÁ

Az Iparművészeti Társulat I

és szabad podiumkiállítással bemutatja a mai lakáskultúra igényeit kielégítő ipar összes anyagainak egy-egy kiváló képviselőjét. Ott látható a falburkolat és használati eszközök burkoló anyagok közt az eternit, ott a gummi mint padlóburkoló szőnyeg és a gummitex mint új matracanyag, ott vannak a bútor és függönyszövetek, modern új művészeti mintákkal; a mai gyáripar is már lépést tartott az új művészi fejlődéssel és itt ki kell emelni azokat a gyárvállalatokat, melyek a német Werkbund mozgalom példájára a tömegprodukciót is művészi formába öntötték magyar művészek tervei alapján: Itt vannak a már említett *Eternitműveken* kívül a *Magyar Ruggyantagyár, Haas Fülöp* soproni bútorszövetei, *Goldberger* kartonnyomó új bútorkretonjai, a *Magyar*

Váradi Jenő, festő; szül. 1887 február 27-én Budapesten.

Vajda

V. 2. *Kálmán, festő,* * Kolozsvár 1885 ápr. 20. A bpesti képzőművészeti főiskolán tanult, azután Nagyszombatban és Újvidéken volt rajztanár. Arc-, figurális és csendéletképeket fest.

Lg II 567 l

MŰVÉSZEK NÉVSORA.

Várady Kálmán

rajzbanár

l.

Rajzoktatás

1942. III. évf. 8. z.

borítek

Társulat
Utek. Elu.

XV.
Magyar Történelmi Társulat
Utek. Elu.

XVI.
Magyar Tudományos Akadémia
Utek. Elu.

XVII.
Szent István Akadémia
Utek. Elu.

XVIII.
* Fővárosi közmunkák Tanácsa Utek. Elu.

XII — XVIII.

[1 Műcsmérlek Orsz. Bizottsága „Szellyzetes Műcsmérlés Magyarországon" címen előadássorozatot rendez.

Várady Lajos

festo

megbatt

Budapest,

1929 őszén

Dr Bihány

mondta

1930 nyúsá-

bon

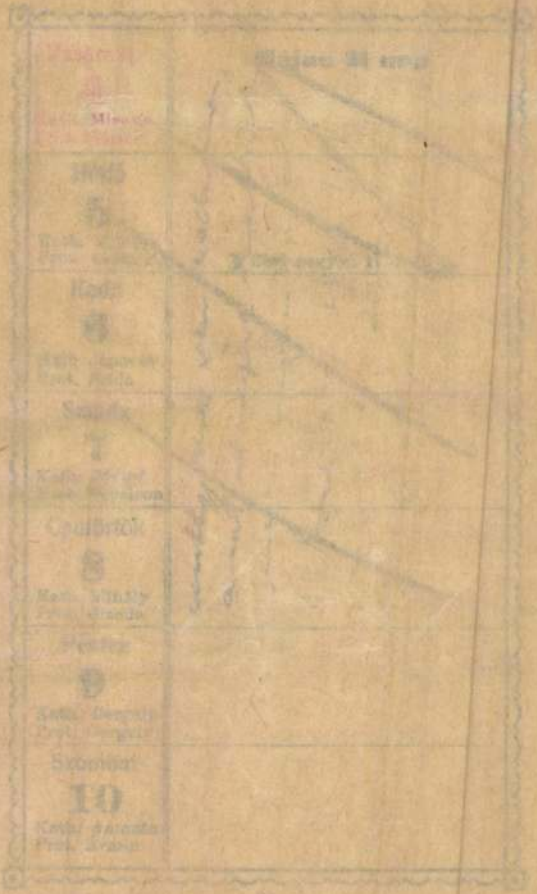

Várady Lajos

223 Ica 350.—

Nemzeti Szalon

[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

1909.

1873 junius 18-án.

van ábrázolva
tan ülve és csaknem arczélben ~~látható~~.
t tart, a melyet figyelemmel olvas.
szakálla galambősz, szemöldöke őszbe-
lábát keresztbe vetette. Öltözete:
mellény még pantalló fekete posztó-
te az asztalon vörös kötésű könyv
s szék párnázott. Jelzése fölül jobb-

5:90 cm.-- Vétetett 1909. márczius
alapján 1200 K-an (621-909).

Váradytajos

Balatongyörök 920. VIII./25.

Kedves jó Gyula bátyám!

Bátorító szavaidra vagyok olyan szemtelen s csakugyan kérlek nagyon szépen ha csak lehetséges elhelyezni pár dolgomat. Az árak nál voltam figyelemmel s qualitás után indulva kalkuláltam őket. Ámbár nem tudom! —.

Kérlek édes jó Gyula bátyám ha magasok volnának az árak művészi értékűket illetőleg ugy tégy belátásod szerint olyan formán, hogy gyümölcsét minél hamarabb élvezhessem.

Végtelenül sajnálom, hogy rámát nem adhatok pedig igazán jót temnél velem nagyon azzal az „Ernst" akcióval. Pesten volna egy pár drb. de nekem most minden még utiköltségem se nem hogy azzal álmodozzak mizzerint pestre juthatnék. Pedig igazán szükségem volna már egy kicsit pest.

Szeptember hó 4-ikén innen is mennem kell. Szurámyiák fölmennek Pestre és ig nekem kifelé áll szekerem rúdja. Hát ig kérlek most ezzel a levelemmel egyidejűleg kénytelen vagyok már is Sümegre irni; hogy szüreti munkálkodásra elöjegyezzem magam s (: Kosztomárt :) hajlandó vagyok majd dolgozni.

Édes Bátyám sürgős voltát belátod kérlek nagyon szépen.

Sokszor szizélyesen üdvözöl szeretettel

Lajos

198

a Somlalvi úton lévő

NY

13
A

AT
TA
TA
B 9
Disc
Bét
ősz
áfo
vad
cse
Fér
Nő
Nő
Gy

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-766

Várady Lajos, érdemes
művész
KISALFÖLD

1981 SEP 02

1021

■ A győri Várady Lajos művész-tanár emlékplakettet készített Lorántffy Zsuzsannáról, aki az egykori sárospataki kollégium patrónusa volt. A kollégiumot, amely ma Rákóczi Gimnázium néven működik, 450 évvel ezelőtt alapították.

Értesitjük a lakosságot, hogy a Kapuvári Városi Tanács VB pénzügyi, terv és munkaügyi osztálya

1981. december 27-én 10 órakor

Kapuvár, Rákóczi utcai (gartai) iskolához tartozó volt szolgálati (Etlinger) lakást

bontásra eladja.

Az épületet csak épitési engedéllyel rendelkező személy vásárolhatja meg.

A vételár 10%-át a helyszinen kell fizetni.

ÜNNEPI NYITVATARTÁSA

GYŐRÖTT:

az Arany János úti, az Aradi vértanúk úti és az adyvárosi totózókban:
december 22—23-án
és 29—30-án 8—18 óráig
december 26-án
és január 2-án 10—16 óráig
december 27-én
és január 3-án szokásos hétvégi nyitvatartás
december 24-én, 25-én
és december 28-án ZÁRVA.

SOPRONBAN, MOSONMAGYARÓVÁRON ÉS CSORNÁN:
december 22—23-án
és december 29—30-án a szokásos kedd és szerdai rend szerint.

SOPRONBAN mindkét kirendeltség:
december 28-án 9—13 óráig
december 26-án 8—14 óráig
január 2-án 8—11 óráig
december 24-, 25-, 27-, 31-én,
január 1-, 3-án ZÁRVA.

CSORNÁN ÉS MOSONMAGYARÓVÁRON:
december 26-án 8—13 óráig
január 2-án 8—11 óráig
december 24-, 25-, 27-, 28-, 31-én,
január 1-, 3-án ZÁRVA.

Minden kedves ügyfelünknek nyereményekben gazdag új esztendőt kivánunk!

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR
Győr-Sopron megyei Igazgatósága

Gyakorlattal rendelkező

Az ÉDÁSZ V. Erőmű

A Kéményseprő és T

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1031 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Lajos, festő-művész

KISALFÖLD
1981 DEC 22

1021

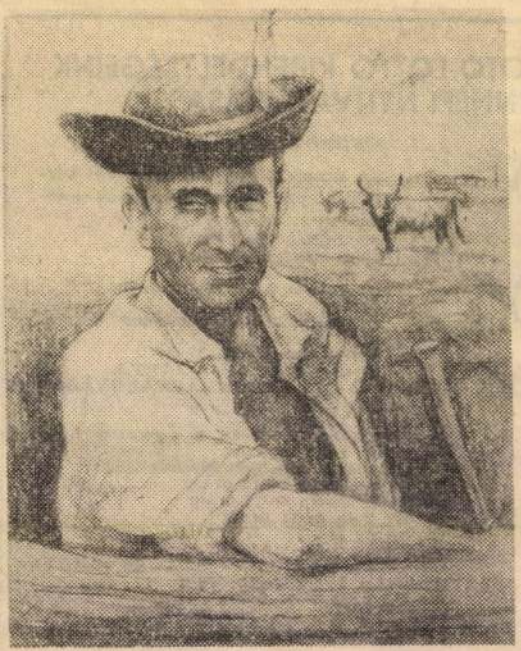

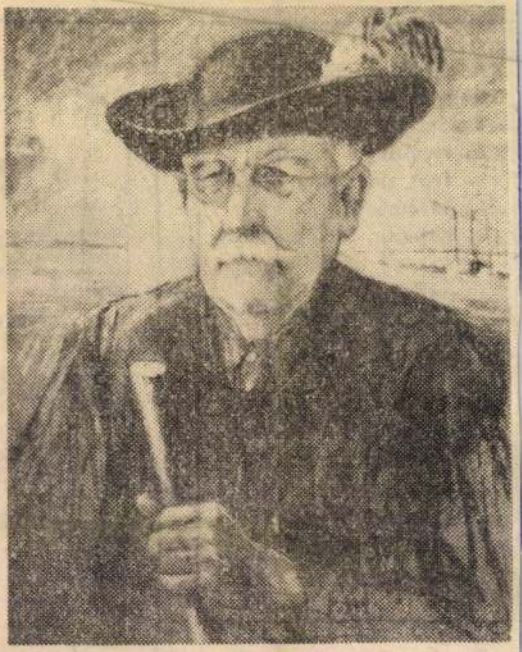

■ A képek, a pusztai emberek portréi nem a múlt emlékeit, hanem a pusztán élő mai embereket örökítik meg. Várady Lajos győri festőművész ősszel hosszabb ideig szülőfalujában, Nádudvaron, majd a Hortobágyon és Tiszacsegén járt híres, idős pásztorokat keresve. Köztük olyanokat is megfestett, akik már hetven éve élnek a pusztán. A festőművész gyermekkora óta ismeri, szereti a pusztát, régi elhatározása teljesült most azzal, hogy a lassan elmúló, csak a Nemzeti Park rezervátumaiban fellelhető romantikus pásztorvilágot gyűjteménye számára megörökíthette. A gazdag anyagból mutatunk most be néhány művet: pásztorarcokat Várady Lajos keze által megörökítve.

Várady Lajos, szobra

Szoboravatás a Ráday Könyvtárban

A tavaly meghalt Szentmihályiné Szabó Mária hosszú életének utolsó évtizedeit sűrű csönd vette körül, a két világháború közötti időben oly népszerű írónőt ekkor már csak régi hívei tartották számon. Kilencvennégy esztendőt élt, irodalmi munkássága azonban mindössze húsz esztendő termése volt. Kolozsvári újságíróként kezdte pályáját, az Erdélyi Helikon körül gyülekező írómozgalomhoz tartozott, majd Magyarországon telepedett le. Első nagyobb írói sikerét *Emberé a munka, Istené az áldás* című kétkötetes regényével aratta, ebben a munkájában az alföldi magyar civistársadalom múltját mutatta be. Hasonló tárgyat érintett *Magvetők, Érik a vetés, Aratás* című regénytrilógiájában. Legértékesebb munkája *Lóránttfy Zsuzsanna, Örök társak* és *Zrínyi Ilona* című történelmi regénytrilógiája, amelyben az erdélyi fejedelemség végső évtizedeinek életét elevenítette fel. E trilógia első két kötetét nemrégiben a református egyház kiadóvállalata új kiadásban jelentette meg.

Szentmihályiné Szabó Mária műveit erős vallásosság szőtte át, mint író a magyar kálvinizmus hagyományait képviselte. Írói emlékezetét is a református egyház őrizte meg. A munkássága iránt tanúsított megbecsülés jeleként avatták fel szeptember 6-án mellszobrát — Várady Lajos szép munkáját — a Ráday Könyvtárban. A szobor az amerikai magyar reformátusok ajándékaként készült, az ünnepi beszédet Tóth Károly püspök, illetve Bottyán János lelkész, a Confessio című folyóirat szerkesztője mondta, majd Csiszér Alajos felolvasta Bütösi János amerikai magyar református püspök ajándékozó levelét. A szobrot Benda Kálmán történész, a Ráday Gyűjtemény főigazgatója vette át, majd Jancsó Adrienne olvasta fel az írónő egyik regényének részletét. A szép számú közönség érdeklődése jelezte, hogy Szabó Mária írói munkásságának ma is vannak hívei.

Pomogáts Béla

Pomogáts Béla: [illegible] Ráday Könyvtárban 10
Élet és Iroda[illegible] szept. 16. XXVII/37

...indenféle szaktantárgyhoz — fi-
...ika, kémia, technika — speciáli-
...an felszerelt foglalkozási terem is.
...irtokba vette hát az *ötszáz* főre
...ervezett iskolát, mintegy *hétszáz*
...ebuló. Az apró különbözet miatt
...alamennyi termet — rendelteté-
...étől függetlenül — tanteremként
...ell használni. És ez még csak a
...ezdet. Az iskola szomszédságában
közeljövőben adják át a lakóte-
...ep utolsó három háztömbjét,
...melybe megközelítően nyolcszáz
...család költözik. Ha csak a felének
...van gyermeke — hiszen többségük-
...ben fiatal vagy éppen csak közép-
...korú családokról, szülőkről van
...szó, miért ne volna —, akkor őket
...is be kell iskolázni.

Nincs semmi vész, van megoldás. Minthogy az új iskola falai nem gumiból vannak, az osztálylétszámok pedig mindenütt meghaladták már a harmincat, félévtől két műszakban, tehát délelőtt és délután váltakozva tanulnak a diákok. Ha így sem lenne elegendő a hely, majd a BKV közreműködésével megszervezik, hogy az új iskola elől különbusszal más iskolába szállítsák a gyerekeket. A demográfiai hullámot ismerték a tervezők és jól tudták, hogy hat-nyolc év múlva már korántsem lesz ekkora gond a tanteremhiány. (Hiszen annyit beszélünk róla.) És akkor valószínűleg minden helyiséget az oktatási céloknak megfelelően lehet majd használni.

Az igazgatónő az évnyitó beszédében optimistán hangsúlyozta: „...az oktatási színvonal követelményeivel igyekszünk felzárkózni a főváros és a kerület többi iskolája mögé." Úgy tetszik, rajtuk kívülálló okok miatt ezt már meg is kezdték, sőt van, amiben már utol

Várady Lajos

Győrött felavatták Ráth Károly szobrát

(MTI) Pénteken avatták fel Győrött Ráth Károly bronz mellszobrát, *Várady* Lajos szobrászművész alkotását. Ráth Károly történész 1829-ben született a Rába-parti városban. Részt vett az 1848—49-es szabadságharcban. Tudományos munkássága elismeréseként 1858-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. Rómer Flórissal közösen 1861-ben indította meg a Győri történelmi és régészeti füzeteket, a dunántúli történetkedvelők társulatának folyóiratát. A társaság egyik vezetőjeként jelentős szerepet játszott a magyar történelmi társulat megalakításának előkészítésében. 1860-tól haláláig, nyolc éven át Győr vármegye levéltárnoki tisztét látta el. Tobb évtizedes tudományos munkásságával maradandó érdemeket szerzett.

A győri levéltárnak otthont adó műemléképület bejáratánál felállított szoborral a Győri Városszépítő Egyesület és a Győr-Sopron Megyei Levéltári Igazgatóság állított emléket a város szülöttének.

Magyar Nemzet
1986. VII. 26.

langyos, unalmas szürkeséget.

Az utóbbi másfél évtizedben alapjaiban alakult át a nyugati magyarság egész közélete, szemlélete. A szervezetlen, gyenge kísérletekből — megtartani és átörökíteni a befogadó országokban született nemzedékekre is a magyarságtudatot — erőteljes, szép mozgalom lett és ezzel együtt megváltozott, sokszínű és életteli, szoros kapcsolat szövődött a szülőföld és a külföldi magyarság között. És minden egészséges kezdeményezés mögött ott volt Hamza András robusztus alakja.

Saját tapasztalataiból tudta, milyen fontosak a magyarságtudat fenntartása szempontjából is a nyugati magyar egyházközségek. „Az egyház nemcsak lelki otthon, de a társadalmi szervezet, klub, szocialista agentúra és mindenek fölött a magyar közösségek központja is: nemzettestbe otthon igazán soha be nem került paraszt számára a demokrácia iskolája, különösen a protestáns egyházakban", írja egyik cikkében. Egész tekintélyével odaállt az anyanyelvi mozgalom mellé, ezért lett egyik alapító tagja, hűséges híve; nagyszerű partner, okos és hű szövetséges és kérlelhetetlen, tiszta és szigorú bírálója minden fogyatékosságnak, hibának.

Átfogó, elmélyült, távlatos gondolkodás társult Benne a hirtelen, robbanó, haragvó indulattal. Ha kitört, hamar lecsendesedett, és ilyenkor öngúnnyal, humorral, szellemesen enyhítette maga körül a felforrósodott légkört. A kultúra áldozatos munkása volt, türelemmel az „apró-munkához", az amerikai földrész egyik legjobb énekkarának volt tekintélyt parancsoló remek vezetője, akinek szakértelmét, sokszorosan visszaigazolták a száztagú Kodály-vegyeskar nagy sikerei.

Nemrég múlt egy éve, hogy vendége voltam Manville-i otthonában. Estefelé jött értem New Brunswickba kocsival, és menetközben megálltunk a fia nyomdájánál. A nyomdász akkor készült el a — Kiss Sándor temetésén elmondott — gyászbeszédnek a kinyomtatásával. A szoros baráti kör egyik tagját Hamza András búcsúztatta.

(A hamvakat azóta hazaszállították és a szertartásról szóló beszámolóban idéztük Hamza András megrázó mondatait.)

Most is fülembe cseng, ahogy felidézem felindult szavait, mert egy életre megjegyeztem, amit ott az autóban mondott, mikor sajnálkoztam, hogy nem találkozhattam már Kiss Sándorral. „Hidd el — mondotta —, hogy az egész magyarság közös vesztesége, ha a nemzetért tenni akaró, alkotó szellemű ember úgy hal meg, hogy a körülmények fals összejátszása miatt, történelmi tévedések miatt zsákutcába került; ha egy ilyen élet, tragikusan megszakad: pedig még szükség lett volna rá, mert ezerszer többet tehetett volna, és tudott volna tenni, megfelelő időben és szerencsés feltételek között."

És most ő is elment. A család, az amerikai református egyház, a széles baráti kör, munkatársai, tanítványai, az egész amerikai magyarság és a kapcsolatok erősítését helyeslő magyar nép közös vesztesége Hamza András halála. Hiánya minden távozó nappal erősebb.

Gondolatban ott vagyunk a sírjánál mi is: búcsúzunk Hamza Andrástól, társunktól, barátunktól, és együtt mondjuk a gyászoló gyülekezettel: nyugodjál békében.

SZÁNTÓ MIKLÓS

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Lajos születésének

MAGYAR HÍREK

1983 NOV 26.

Világhíradó

1021

SZOBORAVATÁS

A tavaly elhunyt *Szentmihályiné Szabó Mária* írónő könyvei, amelyeket a Református Sajtóosztály jelentetett meg a közelmúltban, kedves olvasmányaivá lettek nemcsak a történelmi nagy személyiségeket kedvelő idősebb olvasók körében, hanem a bibliai ihletésű ideálok iránt szomjazó fiatalok körében is.

Személyének és életművének állított emléket a Duna melléki Református Egyházkerület Ráday Kollégiuma, az írónő mellszobrának leleplezésekor, szeptember 6-án, a Ráday Gyűjtemény könyvtártermében. Azért éppen itt, mert élete során az írónő ebben a könyvtárban, az olvasóteremben gyűjtött hosszú éveken át anyagot készülő írásaihoz. És ugyanakkor itt helyezte el regényeinek kéziratát is, más irataival együtt. A szobrot, amely *Várady Lajos* győri szobrászművész alkotása, az olvasóteremben helyezték el. Ez azt is kifejezi, hogy a könyvtár a ma élő nemzedék számára is élő és ható szellemi-lelki műhely.

Ünnepi beszédében *dr. Tóth Károly* püspök találóan jellemezte az írónő munkásságát, amikor azt mondta, hogy „egész nemzedékre gyakorolt nevelő hatást és sok ezer olvasó elé állított követendő példaképet. A református és nemzeti nevelésnek, a jellemformálásnak, a mélyebb és az igazabb, a krisztusi emberségnek volt a hűséges képviselője és munkálója..."

A mellszobor az amerikai magyar református egyházak ajándéka. Az ajándékozók nevében *dr. Bütösi János* bridgeporti lelkész, az amerikai Kálvin Egyházkerület püspöke szép levelet írt, amit *Csiszér Alajos*, az írónő munkásságának avatott kutatója olvasott fel. Szépen ívelő írói pályafutásáról *dr. Bottyán János*, a Confessio felelős szerkesztője rajzolt fel hiteles képet. Az írónő műveiből pedig *Jancsó Adrienne* kiváló művész olvasott fel részleteket. Az amerikai magyar református egyházak koszorúját *Felsőőry Béláné Szabó Alice* helyezte el. A Gyűjtemény nevében *dr. Benda Kálmán* főigazgató vette át a szobrot.

KOMLÓS ATTILA

Beled községben 360 négyszögöl építési telek eladó. „Tavasz 720" jeligére leveleket a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

Belvárosi egyszoba összkomfortos házrész beköltözhetően eladó. „4249" jeligére a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

Garázs eladó a Pannónia utcában. Érdeklődés délután: Győr, Rákos Ferenc út 9., I. 4.

LAKÁSCSERE

Kossuth utcai egy szoba konyhás, félkomfortos, gázfűtéses, régi bérű tanácsi lakásomat nagyobbra cserélném ráfizetéssel. „Gyárváros előnyben 072792" jeligére leveleket Magyar Hirdető Győr, Kazinczy út 16.

HÁZASSÁG

28 éves, 172 cm magas, jó megjelenésű, műszaki, de humán érdeklődésű fiatalember intelligens, kimondottan csinos, vonzó, kedves érzéki feleséget keres. Csak nemdohányzók fényképes levelét várom

tes, komoly gondolkodású férfi ismeretségét keresi házasság céljából jókedélyű, csinos, barna asszony, rendezett anyagiakkal. „Diszkréció 72784" jeligére leveleket Magyar Hirdető, Győr, Kazinczy út 16.

34 éves, nőtlen szakmunkás férfi megismerkedne falusi életet és természet kedvelő lánnyal 32 éves korig házasság céljából. „Szerénység 072795" jeligére leveleket Magyar Hirdető, Győr, Kazinczy u. 16.

35 éves, 167 cm magas, önhibáján kívül elvált, minden káros szenvedélytől mentes, kis járáshibás betanított munkás férfi megismerkedne korban hozzáillő becsületes lánnyal, vagy elvált asszonnyal házasság céljából. Kertes családi házam van. „Szeretet megbecsülés 072794" jeligére leveleket Magyar Hirdető, Győr, Kazinczy u. 16.

VEGYES

Szőnyeg, padlószőnyeg tisztí

állást vállalna. „Lakás szükséges 072780" jeligére leveleket Magyar Hirdető, Győr, Kazinczy u. 16.

Szoba, konyha, fürdőszobás albérletet keresek. Guzmics Mária, Sopron, Felszabadulás u. 19.

Bevezetett perspektivikus vállalkozásom bővítéséhez közreműködőt keresek. „Passzív 72830" jeligére ajánlatokat Magyar Hirdető, Győr, Kazinczy út 16.

ÁRAMSZÜNET

Közöljük T. Fogyasztóinkkal, hogy Győr, Nádorvárosban 12-én reggel 8 órától 15 óráig az alábbi utcákban áramszünet lesz. Táncsics M. u., Zrínyi u., Csokonai u. (Felszabadulás úttól a Mónus I. u.-ig), Felszabadulás úton (Zrínyi u.-tól a Nádor térig). Nádor tér, Somogyi B. u. (Zrínyi úttól a Liezen-Mayer útig), Mónus Illés úti bérházak, Zrínyi úti KISZ-házak, Sallai I. úti társasházak, Liezen-Mayer u. (Felszabadulás úttól a Mónus I. útig). Fogyasztóink szíves türelmét kérjük. Előbbi

Várady Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kohászmunkás.

KISALFÖLD

1980 DEC 11

1021

■ Az ország egyik legősibb alma materének, a négyszázötven éves mezőtúri Dózsa szakközépiskolának készítette legutóbbi alkotását a Győrött élő Várady Lajos. A kőbe faragott Szegedi Kis István dombormű kivül az Állami Pénzverde az évfordulóra plakett formában is, ötszáz példányban kiadta az egykori gimnázium első rektoráról készült munkát. Mint Várady Lajos elmondta, mindössze egy korabeli metszet állt rendelkezésére, segítette az egykori pedagógus arcvonásainak megörökítésében. Hogy a dombormű átadásakor úgy könyvelhette el, sikerült a munka, az talán annak is köszönhető, hogy a megbízáshoz érzelmi szálak kötötték. Valamikor a túri gimnázium tanáraként oktatta a rajzot. Felvételünkön a dombormű és az alkotó látható.

KEMPING KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR
CSORNÁN

a Felszabadulás u. 4. sz. ház udvarán
(KORONA étteremmel szemben)
1983. április 21—30-ig.
2—3—4 személyes túra- és lakósátrak,
kempingágyak, asztalok, székek,
kerti asztalok, székek, nyugágyak,
gumimatracok, hálózsákok,
horgászcikkek és felszerelések.

OTP ügyintézés helyben.

Nyitva: hétköznap 8—17 óráig, csütörtökön 8—19 óráig.

RÁBAKÖZI ÁFÉSZ CSORNA

MOST SZEREZZE BE
KEMPING FELSZERELÉSÉT!
MOST NAGY VÁLASZTÉK!

A Győri Új Kalász MGTSZ felvesz:

A Győri
Új Kalász MGTSZ

FELVESZ:

3 kőművest,
2 ácsot,
1 asztalost,
2 esztergályost,
2 mezőgazdasági gépszerelőt,
2 autószerelőt,
1 autóvillamossági szerelőt,
1 hegesztőt,
1 lakatost,
1 segédmunkást.

Jelentkezés:

Várady Lajos
szobrász, képzőművész

SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1983 ÁPR 21

1021

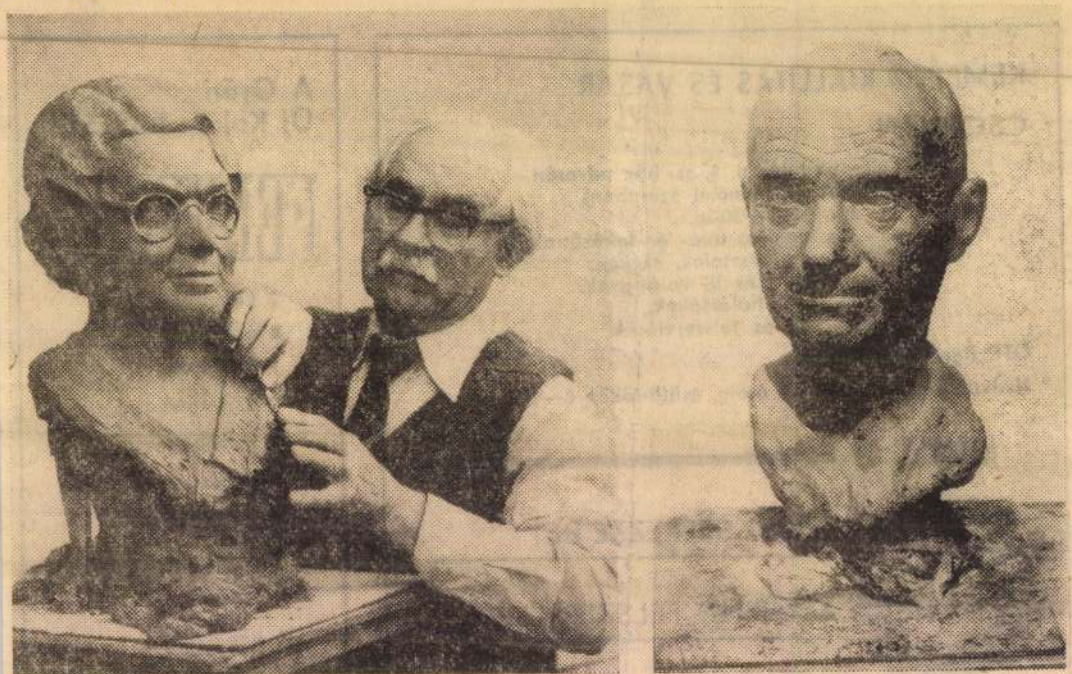

■ Várady Lajos győri képzőművész, aki — bár az Akadémián szobrászként végzett — sokáig hűtlen volt a szobrászathoz, az utóbbi időben sok neves művész, tudós portréját készítette el. Legújabb munkáit — Szentiványiné Szabó Mária írónő és Tamkó Sirató Károly költő mellszobrát (képünkön) — a Képzőművészeti Alap bronzöntőjében kivitelezik, s a közeljövőben avatják Budapesten. A győri művész most Pattantyús Á. Géza születésének 100. évfordulójára kapott megbízást a tudós mellszobrának elkészítésére.

Váradi Lajos 2

lemente a Balatonon (Mündler Ágost tulajdona lyőrött), Mosó utca Sümegen (dr. Havas Béla tulajdona Sümegen), Jegenyesor Szigligeten (a sümegi Darnay Múzeum tulajdona) és Őszi borus hangulat (Horváth V. sümegi segédlelkész tulajdona).

Várady Lajos (irodalom)

és a művész közlése nyomán -

Várady Lajos, festő; szül. 1890 szeptember 10-én Szászvároson. (V. Gyula festő fia.) Elemi iskoláit Abrudbányán, középiskoláit pedig Hódmezővásárhelyen végezte. Már középiskolai tanulmányai közben 1904-ben Rudnay Gyula, Tornyai János és Endre Béla közös festőiskolájában Hódmezővásárhelyen kezdte művészi tanulmányait. 1907-ben Münchenbe ment, s 1911-ig Hollósynál tanult, kivel 1910-ben Técsős és Mármarosszigeten volt, majd Münchenből kiindulva bejárta vele Svájcz egy részét. 1911 tavaszán hazatérve, néhány hónapig Hódmezővásárhelyen Rudnay Gyula műtermében festegetett ~~dolgozott~~. 1911 őszén (három évi szolgálatra) bevonult a katonasághoz. A világháború kitörése még a katonaságnál érte; 1914 augusztus 13-án már részt vett az első lovcseni ütközetben. A háborn alatt az olasz, albán és szerb frontokon mint árkász mindig arczvonalbeli szolgálatot teljesitett, közben azonban állandóan foglalkozott a festészettel is. 1918 novemberében leszerelt s ettől kezdve 1920 január közepéig atyja budapesti műtermében dolgozott. 1920 elején néhány hónapot Esterházy Pál grófnál töltött, majd Sümegre ment, hol szintén több hónapig működött.

V. főleg tájképeket fest akvarellben. Ezek közül jelentősebbek: Nádas széle a Balatonon (dr. Eckhard Sándor tulajdona), Rendőrszoba a Czitadellán (Balázs Árpád rendőrtanácsos tulajdona), Téli táj Nagytétényből (Say Géza tulajdona Székesfehérvárott), Nap-

Ennek a néhány sornak nem az a feladata, hogy a művészt méltassa, mert helyette a művei beszélnek, amelyekkel a kritika és közönség elé lép. Az ember arcképét azonban bátran megrajzolhatom, mert annyira szerény, hogy önmagáról sohasem szólna.

Várady Gyula Sáros-Oroszban, egy beregmegyei faluban 1866. május 8-án született. Az édesatyja, aki kataszteri mérnök, Deésen fiatalon, 51 éves korában meghal s az alig négy éves kisfiú össze-vissza hányódik. Iskolába a gömöri Nagy-Rőcén jár, ahol egy vándor színészcsapathoz szegődik s bekóborolja belük az országot. Így kerül Szamosujvárra is, ahol olcsó templomi képeket és cégtáblákat fest. Onnan Debrecenbe jut el s Egey István fényképész pártfogásával arcképfestéssel és fényképezéssel foglalkozik. A művészet szeretete azonban üzi, hajtja München felé, ahol Herterichnek lesz a tanítványa, később az Azbe-iskolába, majd Hollósyhoz iratkozik be. Öt kemény munkával eltöltött év után a Beszty nagy körképének festéséhez hívják haza s amíg az elkészül, Várady Magyarországon dolgozik. Munkája végeztével újra külföldre utazik, hogy tovább tanuljon. Sorra veszi Párist, Londont, Rómát, Nápolyt, Firenzét, Hágát, Amsterdamot, Berlint s azokat a városokat, amelyek muzeumai a festőművészet kincses emlékeivel vannak tele. Azután hazajön, de nem sokáig birja az itthonlétet. A piktor kora gyermeksége óta végtelenül szereti a vonós hangszereket, maga is elsőrangú remekeket gyárt s amikor — 1907-ben — a kormány ösztöndíjjal támogatja, két esztendeig a külföldi hangszeripart tanulmányozza.

Arról, hogy Várady Gyula, a komoly festőművész milyen mestere a vonós hangszerek készítésének, az adott hely szűk volta miatt nem irhatok. Csak adatokat rögzítek meg, amikor megemlítem, hogy a müncheni kormány csupán munkájának eredményei után ismerve, Ludwig Hertel minisiteri tanácsos útján felajánlja neki a Mittenwaldeban lévő bajor állami hegedükészítő-iskola megüresedett igazgató-tanári állását. Várady nem fogadja el és tovább tanul. Zürichben a kiváló dr. Goll, aki nemcsak elsőrangú hegedűs, de nagyon vagyonos ügyvéd is, kétszázezer márkát ajánl fel neki, ha műhelyt nyit és társul fogadja. Várady kálvinista makacssággal visszautasítja őt is és tudását tökéletesíti tovább. Egyik mesterhegedű a másik után kerül ki a keze alól. A hangjuk, anyaguk és formájuk szépsége világhirű művészeket hódit meg s azok Várady-hegedükön hangversenyeznek. Sarasate, Isaye, Vecsey, Kerékgyártó, meg a többiek nem válnak meg a magyar mester remekeitől. A celloi is hangversenyek dobogóiról zengik a magyar tudás dicséretét. A magyar opera koncertmestere: Csuka Béla soha más hangszert nem használt, még legkényesebb hangversenyein sem.

Gyönyörüen berendezett műhelyével állandóan a fővárosban lakik Várady. És magyar sors, hogy amikor külföldön tálcán hordták elébe az érvényesülés lehetőségeit, idehaza nem érdeklődnek iránta. Igy azután csak festés közben, megmaradt üres idejében készít egy-egy hegedűt vagy gordonkát.

A művész az 1918. év folyamán, mint a hadvezetőség meghivott vendége az olasz harctéren volt s legutóbb festett képei onnan valók. Mostani gyűjteményébe ezeket is belefoglalta s néhány hangszerével egyetemben mutatja be munkája eredményét.

Margitay Ernő.

VÁRADY GYULA KÉPEI:

1.	Selmecbánya régi városkapuja	2800 Korona
2.	Garamparti tájkép viharos időben	3200 «
3.	Téli ködös táj Tihanynál	2700 «
4.	Meczenzéfi hámorok a hegyek között	4000 «
5.	Meczenzéfi hámor belső része	5000 «
6.	Bakonyi téli tájkép	4800 «
7.	Fiatal nyirfás erdő	2700 «
8.	Árva várának környéke	3200 «
9.	Selmecbányai «Leányvár» zöld szobája	8000 «
10.	Görzi Dómtemplom belseje a 12. offenziva után	7000 «
11.	Hadi udvar Görzben	12000 «
12.	Zárda udvara Görzben	2800 «
13.	Görzi temető	3700 «
14.	Tiszaparti táj (Esthangulat)	10000 «
15.	Őszi tájkép jegenyékkel (Budafok)	1200 «
16.	Téli táj a Bakonyban	2000 «
17.	Kistétényi barlanglakások	1300 «
18.	Costenjavica felé vezető út (Görz)	1700 «
19.	Szt. Péteri temető	1500 «
20.	Pordenone tere trénszekerekkel	2300 «
21.	Őszi tájkép a téli kikötőben	1400 «
22.	Hadi tájkép «Görz» mellett	2200 «
23.	Görz külvárosa (Rosenthal)	3200 «
24.	Podgora hid környéke	2800 «
25.	Palazzó Coronini	3600 «
26.	Hadi udvar (Görz)	2200 «
27.	Monte Sabotinó és Monte Gabrielle tövében	3600 «
28.	Salkánó főtere	3200 «
29.	Via Cocevia (Görz)	2500 «
30.	Hadi udvar spanyol lovasokkal (Görz)	3000 «
31.	Öreg olasz házak (Görz)	2500 «
32.	Őszi ködös tájkép a Gellérthegy oldalán	1700 «
33.	Selmecbányai régi posta fehér udvara	2500 «
34.	Őszi mocsaras táj naplementekor	2000 «
35.	Tavaszi tájkép a Hüvösvölgyben	3000 «
36.	Éjjel a Tiszán	1800 «
37.	Sárga udvar	2300 «
38.	Téli ködös tájkép (Bakonybél)	2800 «
39.	Viharos tájkép a Csepelszigetén	1900 «
40.	Pisztrángok hazája	2800 «
41.	Éjjel a Dunán az Elevátorral	2500 «
42.	Filátori gátnál	700 «
43.	Fasor a park szélén	800 «
44.	Akácfasor téli hóban	1400 «
45.	Dohánysimítók	1200 «
46.	Téli tájkép Zirc mellett	800 «
47.	Babati völgye virágos tavaszkor	700 «
48.	Téli tájkép a Lágymányoson	1200 «
49.	Téli tájkép Dunaalmási hegyekkel	1600 «
50.	A befagyott Dunaág	700 «
51.	Őszi tájkép a téli kikötőben	700 «
52.	Dömösi hegyek között	1500 «
53.	Tavaszi nádas	1000 «
54.	Fűzfák a Kamaraerdőnél	1500 «
55.	Keresztút a Sashegy alatt	800 «
56.	Lelátás éjjel a Tabánból	700 «

Stephaneum ny. Budapest.

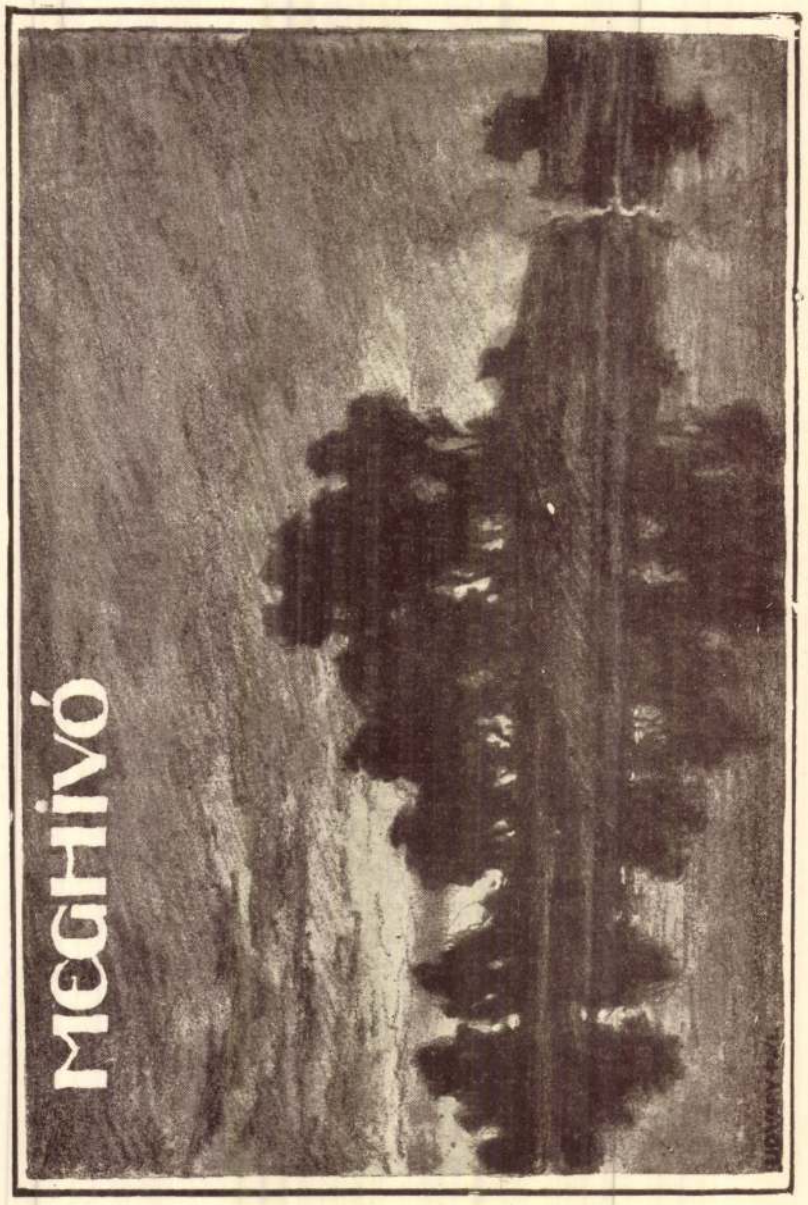

VÁRADY GYULA KIÁLLITÁSÁRA

a képirók-képfaragók helyiségében

budapest, IV. ker., váci-utca 33. szám

1918. DECEMBER 7-TŐL 1919. JANUAR 2-IG

Várady Gyula

festő

1918. gyűjt. kiáll.

Képirók – Képfara-

góknál

Vajda

V. 3. *Lajos*, festő, * Szászváros 1890 szept. 10, † Budapest 1929. Művészi tanulmányait Rudnay Gyulánál kezdte el, majd Münchenbe ment, résztvett a világháborúban s befejezése óta Budapesten dolgozik. Többnyire akvarell-tájképeket fest, gyüjteményes kiállítása volt a Nemzeti Szalónban 1923.

K

Sor-szám	Nyerő-szám	A nyerő tag neve	A nyeremény értéke
			Korona
*127	11433	Hódossy Gedeon	200
128	20417	Steinacker Artur, Fiume	200
129	24048	Zichy Pál Ferenc gróf, Cziffer .	200
130	5296	Borzsovay Jenő dr., Debrecen . .	200

A társulatnak a főnnebbi lajstromban felsorolt nyerő-tagjai nyereményértékeik erejéig akár az 1909. évi Tavaszi, akár az 1909/10. évi Téli Kiállításon kiállított *magyar* művek közül *egyet* választhatnak. De *1910 január 15-ike után nyereményértékeik érvényesítésére való jogukat föltétlenül elveszítik.*

A *-gal jelöltek már választottak.

Várady Lajos festö.

Mübarát. 1923. III. 23. 1.

Várady Lajos festő

Pesti Hirlap. 1923. márc. 4.5

k. k. l. Csoportkiállítás

Marika Varady's exhibition is supported by the **Hungarian Culture Foundation**
at : MKA Gallery, H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6. Tel: (36-1) 355-0122 Fax: (36-1) 375-1886
website : www.mka.hu email : mka@mail.datanet.hu
The exhibition is open daily 10am to 6pm from 3-30 September 2004
View Marika Varady's paintings on www.marikavarady.com or email: mvarady@tpg.com.au

MARIKA VARADY
www.marikavarady.com
mvarady@tpg.com.au

VERSO TOP - "EUCALYPTUS", OIL & PIGMENT ON CANVAS, 80 X 72CM
VERSO BOTTOM - "LANTANA", OIL & PIGMENT ON CANVAS, 40 X 150CM

You are invited to the opening of
an exhibition of abstract paintings by
MARIKA VARADY
from Sydney, Australia.

The exhibition will be opened by
Dr. Gábor Koncz, the director of the
Hungarian Culture Foundation
on Friday, 3rd September 2004 at 6pm.

Exhibition dates : 3-30 September
Open DAILY from 10am to 6pm.
Entry to the exhibition is free.

This exhibition is
supported by the
Hungarian Culture Foundation
at their premises:
MKA Gallery
H-1014 Budapest
Szentháromság tér 6
Tel: (36-1) 355-0122
Fax: (36-1) 375-1886
www.mka.hu
mka@mail.datanet.hu

VÁRADY MARIKA

A kiállitás támogatója és helyszine:
Magyar Kultúra Alapitvány
MKA Galéria
H-1014 Budapest
Szentháromság tér 6
tel: (36-1) 355-0122
fax: (36-1) 375-1886
internet: www.mka.hu
email: mka@mail.datanet.hu

Marika mobilja
06 706 253 126

Magyar Kultúra Alapitvány

VÁRADY MARIKA

ausztráliából, szeretettel várja legújabb festményei kiállitása megnyitó estjére.
A kiállitás megnyitásának idõpontja: 2004. szeptember 3., 18 óra.
A kiállitást megnyitja : Dr. Koncz Gábor, a Magyar Kultúra Alapitvány igazgatója.
A kiállitás dijmentesen megtekinthetõ 2004. szeptember 3-tól 30-ig,
naponta 10 és 18 óra között.

Várady Róbert rajza

Várady Róbert

Hirlap 1979/12/16/9

előttük hangosan arról a soha el nem múlható hálá-ról, tiszteletről és szeretetről, amely a porladó hamvak fölé ezt a síremléket állította.

A felavató ünnepségen megjelent a család részéről özv. Pokoly Józsefné és egyik dédunoka, Dr. Pokoly László, m. kir. postafogalmazó, akik előtt a gyülekezet nevében lelkipásztor megígérte, hogy a síremléket hálával megőrzik és gondozzák. A megható ünnepséget buzgó imádkozás és ének fejezte be.

Vass János.

Az ibrányi egyház önkéntes megajánlásból orgonát építtetett Várady Miklós rákospalotai építővel, melynek avatása dec. 4-én volt. Korocz László egyházmegyei missziói előadó végezte az orgonaavatást, Vikár Sándor tanítónőképző zenetanár művészi játékát örömkönnyek közt buzgón kísérte a gyülekezet. Örömkönnyek közt, mert az ibrányi 4100 lelkes gyülekezetnek még soha nem volt orgonája, ahol évente 110—120 a szaporulat a hozzánk áttértekkel; ez év december 6-án már a 149-iket keresztelte a lelkész. Rácz Géza nagyhalászi lelkész az Igét hirdette, a helybeli lelkipásztor ismertette az orgonaépítés történetét, Református Énekkarunk közben vallásos éneket adott elő Takács Ferenc kántortanító vezetésével. Délután 5 órai kezdettel a nyíregyházi leánykálvineumi tanítónőképző lelkes gárdája gyönyörű vallásos-estét rendezett. Imádkozott Oláh Károly paszabi lelkipásztor. Agilis igazgatójuk ifj. Porzsolt István nagyhatású beszédet tartott, utána egymásután jöttek a jobbnál-jobb számok, melyet a nagyszámú hallgatóság szűnni nem akaró tapssal fogadott. Leányénekkar több vallásos darabot énekelt Vikár Sándor zenetanár, orgonaművész szakszerű, fegyelmezett vezetésével. Ary Magdus és Pitó Rózsi gyönyörű szavalata és szólóéneke következett, kellemes hangjával, melyet Vikár Sándor zenetanár harmóniummal kísért. Köröskényi János igazgató-tanító magyarruhás növendékeit mutatta be, akiket sok tapssal fogadtak. Vallásos-estét Szondy István lelkész záróbeszéde fejezte be. Végül a lelkipásztorné és a helybeli úriasszonyok szeretetvendégségen fogadták a vendégeket.

Evangélizációs hét Apagyon. Advent első hetében hitébresztő munka indult meg az apagyi gyülekezetben. A nyíregyházi gyülekezet evangéliumi lelkű segédlelkésze jött ki hozzánk: Nagyváthy József azzal a nemes céllal, hogy itt bizonyságot tegyen Krisztusról, felfedje emberi bűneink tömérdekségét s megmutassa az egyedüli Szabadítóhoz vezető utat. Egy héten át mindennap ellátogatott hozzánk és naponta három alkalommal szólt a gyülekezethez. Mindennap délután ¼4 órakor imaóra volt, ¼5 órakor bibliakör; ¼6 órakor volt az evangélizációs est a templomban, mely mindig megtelt a Krisztus után vágyó lelkekkel. Minden este a gyülekezet megtanult egy evangéliumi éneket, majd a következő evangélizációs előadások hangzottak el: „Sötétségben, békétlenségben", „Hiábavaló hadakozások", „Egészen egyedül", „Megmentő kegyelem", „A kereszt titka", „Egy meg nem bánt találkozás", „Egyenes ösvényen". Minden egyes igehirdetés komoly megnyilatkozás volt s a lelkeket Krisztushoz vitte.

Segítségére volt a munkában Nagyváthy József méltó hitvestársa, aki az imaórán és énektanításban buzgólkodott, továbbá Juliska diakonissza-testvér, aki otthonukban kereste fel a gyülekezet tagjait s így vitte el a lelkekhez a Krisztus Igéjét. A hétzáró vasárnapon 3 órakor a fiúknak Nagyváthy József, a leányoknak Juliska testvér tartott hitébresztő előadást, míg 4 órakor a férfiak és nők számára volt összejövetel, előbbiek vezetésével. Vallásos-estély zárta be a heti elmélkedést, melynek megrendezéséért a gyülekezet buzgó és fáradhatatlan lelkipásztorát: Birtha Józsefet illeti meg a teljes elismerés. Ha Isten megsegít bennünket, a munkát továbbfolytatjuk!

Kovács Jenő.

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

Kötegyán a közelmult időkben az ifjúsági munka érdekében gyülekezeti napot tartott. Nehéz időkben, amikor háború vagy béke kérdései forogtak kockán, jó volt ráeszmélni kötelességeinkre, amelyek anyaszentegyházunk jövendője érdekében múlhatatlanul szükségesek. A gyülekezet nagy érdeklődéssel hallgatta és értette meg az ifjúsági munka szükségességét, Paksy Sándor kötegyáni lelkipásztor, aki a nagyszalontai egyházmegye belmissziói előadója, azt tervezi, hogy Tamás Ferenc konventi ifjúsági lelkésszel együtt végigjárják az egyházmegye gyülekezeteit.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

Tiszacsécse. Azokban az ünnepnapokban, amelyet a közelmult időkben átélt a magyar nemzet, az eddigi trianoni határszélen fekvő Tiszacsécse népe is kivette a részét. Ünnepeltünk mi is. Alkalmi istentiszteleteket tartottunk november 5-én és 10-én. A közönség a templomot zsúfolásig megtöltötte minden alkalommal. Láttuk a felszabadult nép örömujjongását s velük együtt örültünk mi is. Átadtuk magunkat e nagy történelmi napok minden szépségének és boldogságának. Még hatása alatt állunk mindig a rendkívüli történelmi eseményeknek, hogy elértük azt, amire pár hónappal ezelőtt még legkevésbbé sem számítottunk. Megindult a magyar igazság a feltámadás útján. A világtörténelmi jelentőségű hetek és hónapok hátunk mögött vannak, de még mindig és sokáig hatása alatt állunk és fogunk állani s felejthetetlen emlékeit egy életen át magunkkal fogjuk hordozni a bevonulásokon szerzett gyönyörű benyomásainknak. Bár az e felett érzett boldog örömünkben el kellene némulnia minden más érzésnek, mindazáltal úgy érezzük, hogy a mi örömünk, a mi ünnepünk nem egészen teljes, mert fájlaljuk a még ottmaradt magyarságot: Nagyszőllős, Huszt, Técső, Visk és a többi magyar helységek, a tiszta református Verbőc, amelynek határa vissza lett csatolva, csupán a község maradt még a többi ruszin néppel együtt cseh fennhatóság alatt, míg a csehek által telepített ruszin Verbőc hozzánk lett csatolva.

Visszatérek a nálunk tartott istentiszteletek lefolyására. Megörökítésre méltónak tartom azt az éneket, amelyet ezen istentiszteletek alkalmával énekeltünk. Dallama: a 63. dicséret.

Ez a nap, mit az Úr szerzett
Örvendezz, óh magyar nemzet,
Millió szív mind egy hitben
Mondjon hálát — Neked Isten.

Minden szívből ima szálljon,
Ének zengjen minden szájon,
Aki e napot elhozta,
Szabadsággal megaranyozta:
Áldott legyen a nagy Isten.

*

Mennyi bútól hervadt orcád,
Édesanyánk, Magyarország.
Gondokból nőttek bérceid,
Siralminkból a vizeid,
Mert fiaid rabok voltak,
Élőkért sírtak a holtak.
De míg e föld könnytől ázott
Szabadság fája kivirágzott,
Isten neved legyen áldott.

*

Jó Istenünk hála Néked
Kérünk áldd meg a te néped.
Adj belénk Istenfélelmet,
Egyetértő honszerelmet.
Szívünk s éltünket betöltse
Őseink tiszta erkölcse
Fény hazánkra, Kormányzónkra,
Hírök kimenjen a világba:
Áldunk Isten mindörökké.

Orosz Kálmán,
lelkipásztor.

KÜLFÖLDI HÍREK

A felettünk átzúgott nagy idők és csodás események ezen alkalommal kivételesen nem a mi házunk fedelét tépázták meg, hanem egy olyan népnek „sasfészkébe" markoltak bele, amely sasfészeknek semm más hibája nem volt, mint az, hogy a hazugság fundamentumára építtetett. Legalább is mi így látjuk! Nem lesz azonban érdektelen annak a felmutatása, hogy ezt mások hogyan szemlélik, s hogy a húszéves hazugság összeomlása más keresztyéneknél milyen hatást idéz elő?

Francia református lapnak a csehszlováki állam felbomlására vonatkozó cikkeiből egy kis ízelítőt szeretnék adni, mindnyájunk „épülésére" és miheztartás okából. Íme, az írás:

„Mindenekelőtt állapítsuk meg, hogy nincs a világon nép, amely — részint az Európa történetében játszott fontos szerepére, részint saját egyéni kiválóságaira való tekintettel is — több csodálatot és tiszteletet érdemelne, mint éppen a csehek! Csehszlovákia feldarabolása úgy a csehszlovákiai egyházakra, mint ezek tagjainak nagy számára: tragikus következményekkel jár. Éppen azért a Fédération Protestante de France a csehszlovák prot. egyházak szövetsége elnökéhez: Osusky püspökhöz baráti szózatot intéz úgy a nevezett egyházak, mint az egész csehszlovák nemzet számára, amely nemzet a legfájdalmasabb áldozatok vállalása által a béke fennmaradását lehetővé tette. Azonban a rettentő fenyegetések hatása alatt létrejött megegyezés árát a csehszlovákiai egyházaknak is fizetniök kell. (Ezekután a csehszlovákiai egyházak multjára tér ki, a cseh testvérek nagy térhódításairól is bőséges beszámolót adva és még azt is kiemelve, hogy: Szlovákiában a reformátusok, számszerint kb. 240,000 lélek, magyarok, vagy elmagyarosított szlovákok voltak.)

A „totális állam" (Németország!) a legdurvábban, a legkegyetlenebb módon éppen azt az államot sújtotta le (Csehszlovákia!), amely állam a kisebbségek iránt a legjobbhiszemű és a legnagylelkűbb magatartást tanusította — úgy a bármely denominációhoz tartozó keresztyének, mint a zsidók iránt mindig a legliberálisabban viselkedett; s amely állam a maga protestáns alattvalói számának és kvalitásainak miatta a mi rokonszenvünket a legteljesebb mértékben megnyerte! Ebben az államban a vallásos szempontokat tekintve, senkinek se lehetett panasza.

Párisi professzorok és lelkészek gyakran ellátogattak Prágába és viszont. Theologiai fakultásainkon számos cseh és szlovák ösztöndíjas diák tanult. Dijonban és Saint-Germainben a kormány által kiküldött ösztöndíjas diákok és diákleányok s z á z a i tanultak (!!).

Szlovák testvéreink igen kényes helyzetben vannak, mivel a Tisso abbé kormánya kifejezetten klerikális. Szlovákia reformátusai, akik sohasem szűntek meg „irrédiuctibles" lenni (e szó egyik jelentése: makacs, önfejű!) boldogan fognak visszatérni a magyar kálvini egyházba.

A népeknek ez az átterelése, amelyet az „önrendelkezési jog" nevével elkésitenek, ez a menekülés, ez a megoszlás a romlásnak és igazságtalanságnak egész tömegét vonja maga után, a lelkekben pedig mély megrendülést okoz. Ezt mutatja egyebek mellett az a köszönőlevél is, amelyet Prágából Franciaország egyik leglelkesebb barátja írt: „Nem is tudja elképzelni, hogy mennyit szenvedünk! Az egyetlen, amit tehetünk: az elkövetett igazságtalanság miatti tiltakozás! El sem tudja képzelni azt a rettentő csapást, ami a munkánkat érte; azt a veszteséget, amelyet egyházunk szenvedett és még szenvedni fog."

Ez a súlyos veszteség indította az „Alliance universelle"-t is arra, hogy a csehszlovák komitéhoz egy bensőséges hangú részvétiratot intézzen, „...Mindenekelőtt a csehszlovák nép csodálatos fegyelmezettségének, a tűrhetetlen erőszak módszereivel szemben tanusított méltóságának, elnöke és kormánya hősies magatartásának köszönhető, hogy Európa nem borult lángba és vérbe... A müncheni tárgyalások által megvalósított megegyezés nem a kölcsönös áldozathozatal jegyében történt, hanem úgy, hogy minden áldozatot egy kis, bátor és érdemes nemzetnek kellett meghoznia, amelyet még azokra a tárgyalásokra sem hivtak meg, amelyek az ő sorsáról döntöttek. (!!) Isten áldja meg az önök nemzetét, amelyet mi szeretünk és csodálunk..."

Ki győzött, ha nem Csehszlovákia? — ő győzött minden legyőzőjével szemben, amelynek most koronát fonnak! (A győzőknek t. i.) Egy népnek és kormányának a részéről a fegyelmezettségnek és a lemondásnak csaknem emberfeletti példája ez!! „Ott voltam Varsóban, ama pénteki napon, ahol Lengyelország a vonagló áldozatra sakál módjára készült rávetni magát, Berlinben is ott voltam ama szombati napon, ahol elszorult torokkal szemléltem a béke győzteseinek diadalútját, a tegnap még halálravált tömeg őrjöngése közepette..."

Értékek haltak meg itt, emberi és keresztyéni értékek!

Ha egy francia ujságíró 1914-ben az istenkáromlásnak nem minden vonása nélkül — ezt írhatta: „Franciaország az emberi szabadság Krisztus-nemzete", — kimernénk-e mondani, hogy: „Csehszlovákia ma a béke K r i s z t u s-n e m z e t e?..."

Eddig az írás!... Magáért beszél, sok kommentár nem kell hozzá. Az utódállamok, különösen Franciaországban, Svájcban és Angliában már a háború előtt (amikor még nem voltak utódállamok!) olymértékű tervszerűséggel dolgoztak, már kiépített kapcsolataikat a háborúnak rájuk nézve szerencsés bevégeztével annyi tervszerűséggel építették ki, hogy a fenti, előttünk érthetetlen ömlengésekre valóban rászolgáltak! S hogy az a sokat emlegetett rokonszenv és csodálat fegyveres támogatásban is meg nem nyilvánulhatott, annak oka Isten kegyelme és akarata mellett, ill. ezekből folyólag az, hogy a németség félelmetes erejével szemben a nagyhatalmak megtorpantak és szívesen nyujtottak békejobbot, mert látták, hogy muszáj...

Fenti sorok elolvasása után bizonyára sokunknak a lelkéből néhány olyan kérdés fakad, amelyre valahonnan választ szeretnénk kapni!

A magyar református egyház húsz évvel ezelőtt amikor a „sakál" szerepét éppen a most siratott utódállamok játszották: kapott-e ilyen hangú biztató sorokat?...

Hány magyar református, általában protestáns

VÁRADY RÓBERT: „MÍTOSZ" (1992)
olaj/vászon 190x140 cm
"MYTH"
oil on canvas 190x140 cm

KOMÁROMI GABRIELLA:

Mitizált gyerekkor

(Móra Ferencről évfordulók táján)

„Aki a gyerekek lelkébe horgonyozta le írói dicsőségét, igen bölcsen cselekedett. Emléke jó helyen van..."

(Molnár Ferenc)

A művek sorsa egyszerre van Isten, az olvasók és az irodalomról gondolkodók kezében. Az utóbbiak felelőssége se kisebb, csak ritkán kerül szóba. Többnyire évfordulók táján. Például 1979-ben, a Móra-centenárium idején Grezsa Ferenc szóvá tette a kritikai-irodalomtörténeti gondolkodás halványuló érdeklődését. A *közömbösség* szót is használta. Napjainkban, Móra születésének 115. és halálának 60. évfordulóján a tudományos élet ugyan rangos tanácskozással tisztelgett az író és az életmű előtt (a konferencia színhelye Móra szülőhelye, Kiskunfélegyháza volt), de folyóiratainkban csaknem hiába keressük az esemény nyomát. Határainkon túl Lászlóffy Aladár írását közölte a *Helikon*, határainkon innen Szeghalmi Elemérét a *Heti Nemzeti Újság*. S az esztendő lassan a végére jár. Az őszinteség jegyében aligha mondhatunk mást, mint hogy Móra Ferencet nemcsak az irodalomtudomány, az olvasói is magára hagyták. A modern próza ormairól visszatekintve nem illetlenség fanyalogni Dickensen, Jókain, Mikszáthon. Móra Ferencen se. Ettől persze az életművük áll, mint Sion hegye, de ez nem valódi vigasz, mert az irodalom története nemcsak írók és művek története, hanem az olvasó története is.

Újra kellene olvasni Móra műveit! Mérlegelni ítéleteket, teóriákat. Rácsodálkozni, mekkora utat tett meg, amíg Mikszáthtól Móricz felé tartott. A Tömörkény-féle anekdotázástól eljutott addig, hogy prózája a 20-as években már Kosztolányi és Krúdy hatásait is befogadja. Igaz, hogy a nagy nemzedékek közti senki földjén élt. De hamis teória írói magányossága, a társtalanság csak életrajzi értelemben igaz. Olvassuk hát újra Mórát! Kínálgatja a műveit a könyvkiadás. Könyvhéttől könyvhétig, kerek esztendő alatt (1993/94-ben) öt könyv jelent meg tőle újra. Az *Ének a búzamezőkről*, a *Zengő ábécé*, a *Csilicsali Csalavári Csalavér*, a *Mindenki Jánoskája* és a *Rab ember fiai*. Egyetlenegy kivételével gyerekkönyv valamennyi. Nem véletlen, hogy évfordulós írásom is a gyermekírót idézi. Műveinek sorsa, úgy látszik, Isten kezében van — meg a gyerekvilágében. Az utóbbi se akármilyen hely, ahogy azt mottómban A Pál utcai fiúk írója állította. Csak ne jutna eszembe, hogy manapság, amikor Nemecsek helyett Ács Feri a hős, hogy is lopjuk gyermekeink szívébe a körtemuzsikás kis Gergőt.

Nincs szándékomban Móra gyerekkönyveinek tucatjait bemutatni. És nem mesélem újra azt a történetet se, ahogy Pósa mézédes leveleire Móra elkezdte ontani az *Én Újságom*nak meséit és novelláit. Hogy ez miként esett meg, elmesélték sokan és sokszor. Megtettem magam is. Most, az évfordulók táján egy jelenséget szeretnék felmutatni. A gyermekirodalmi művek születésének egy lehetséges útját. Azt, hogy valaki mitizálja a gyerekkort, és erre a mítoszra rábízza a legfontosabb üzeneteit. Az énképéből emberképet csinál a gyerekeknek. Móra attitűdje a gyermekkorhoz nosztalgikus, a látásmódja pedig a mesét idézi. Lehetne másféle is. Például kíméletlenül éles és pontos, mint például József Attiláé vagy manapság Ingmar Bergmané. „Ennyire közel menni nem mertem soha semmihez" — írja Bergman a megidézett gyerekkori élményről a *Vasárnapi gyerekek*ben. Meglehet, hogy az ordítozó, toporzékoló kölyök József Attila és Bergman gyerekmása, Pu igazibb gyerek, mint az, aki a körtemuzsikát fújja. De az a kíméletlen éles és pontos látás a „hol volt"-ra hangol, Móra Ferenc pedig a „hol nem volt"-ra is. „Hol volt, hol nem volt, volt a világon egyszer egy körtemuzsika" — kezdi történetét. Mesét mond. Ne felejtsük! A mitologikus áthangolás már az intonációban ott van.

Az ember számára a saját élettörténete általában mitologikus áthangoltságban jelenik meg. A jelenéhez érveket, magyarázatokat keres a múltjában. Mindennapos a jelenség, de csak az irodalom világában hagyja igazán szemléltetni magát. Ám olyan módon, ahogy Móránál megjelenik, nem túl gyakori az irodalom világában se. Legalább két ok kell hozzá.

1./Hogy az író csaknem mindig „önmagát", meg az „övéit" írja, mint Móra.

2./ Hogy az ember énideálja, életmintája viszonylagos állandóságot mutasson, hogy hű legyen a szerepeihez, a róla kialakult képhez.

Móra énképének nincs pontosabb kivetítődése egy önéletrajzi fogantatású gyerekregénynél. Nincs ebben semmi furcsa! — A *Kincskereső kisködmön* írásakor egy sajátos stratégia érvényesült. Móra azok közé tartozik, akik felnőttkori személyiségüket egyértelműen a pozitív családi hagyománynak, a harmonikusan megélt gyermekkornak tulajdonítják. Műveiből kiolvasható az a hit, hogy élete „forgatókönyvét" a „malomházban", a Daru utcában írták. „Ebben a felfogásban — írta a jelenségről Hankiss Ágnes — a gyermekkor mitologikusan szebbé, kivételesebbé hangolódik, mint amilyen feltehetően valójában volt; a családi légkör, a szülők egymáshoz való viszonya, nevelési módszereik és főként személyiségük, életük még tökéletesebbé, vonzóbbá színeződik át, mint amilyenek valójában lehettek." (Mozgó Világ, 1975. 1.sz. 39.I.) Móra Márton foltozószűcs és Juhász Anna kenyérsütő asszony így lettek egy mitologizált gyermekkor földi istenségei — ködmönben, kendőben. És mítosz hősei a többiek is. Messzi Gyurka, a csősz; a jó öreg Titulász doktor, a „tündér" Malvinka, Cötkény varga, báró cigány, a bűbájos Kusmódi, a kis bice-bóca, de még a Mitvisz névre hallgató kutya is. Ebben a világban kötelező a szeretet, a jóság, az önzetlenség, a szolidaritás, a becsület, a szerénység, a részvét. S ha a törvényt megszegik, biztosak lehetünk benne az első fejezettől kezdve, hogy százszorosan jóvá teszik. Szó, ami szó: ebben a világban lámpással kell keresni a rosszat!

Móra Ferenc értékhalmozó. Mindezt szavakkal teszi, mert az írónak egyebe sincs. Ezekkel közvetít gondolatot, érzést, színt, ízt, illatot, gesztusokat. Szavakkal hangol rá történetekre. Néha egyetlen szó is magába zárhatja egy írói élményvilág esszenciáját, mint például Móránál a „körtemuzsika". Proust híres „mandulás süteményét", amely a gyermekkor élményvilágát visszaidézi, Móra Ferencnél körtemuzsikának hívják. Elegendő kimondanunk, és az asszociációk, élmények láncreakcióját elindítva felidézni a mórás világot. Ez a szó a szavak világából az övé. Pedig ott a tulajdonjog felettébb ritka és kivételes dolog. De Móra Ferenc nagy úr ebben az univerzumban. Szövegvilágában a negatív értékek is a pozitív felé mozdulnak. A „halál" szelíd elmúlássá szépül. A „koporsócska" nemcsak a temetőt, halált, sírást idézi, de a bölcsőt, az ágyacskát is. A „virágszagú" szél nem süvölthet, csak „meglebegtet", „libegtet" vagy egyet „lobbant" a mécses lángján. Úgy választ szavakat, hogy egymással harmóniában élnek. Költőibbre vagy prózaibbra hangszereli őket, hangosítja vagy szelídíti. Az iménti példákban egy képzővel, egy jelzővel. Nemcsak ráhangol szavakkal történetekre, de át is hangol történeteket. A szegénységet az idill fényei övezik, és benne terem az erkölcsi jó. Móra világában ilyen egyszerű a képlet: a szegények jók, a gazdagok rosszak. Mesebelien egyszerű a dolog! Az értékek természetéhez tartozik ebben a világban, hogy fonákjukról a színükre fordulnak. Az önzésből önzetlenség lesz, a hiszékenységből hit. Többek között ezzel a művészi manőverrel lesz értékhalmozó. Ez bizony a befogadóban olyasféle érzéssel is járhat, hogy mindez „túl szép, túl jó." Móra egyik kezében a bögre méz, a másikban a cukor, ahogy azt Szabó Magda egy elfelejtett Móra-vers, a *Kisforró Zsuzsanna* elemzésében írta. De ő se sokallja, ahogy cukrozza a mézet, én sem. Móra értékeiből manapság *„a sok is kevés"*. (*A félistenek szomorúsága*. Szépirodalmi K., 1992. 109.I.) „Kisködmönének" kuckómelegére és a belőle áradó tiszta emberségre bizony szükség lenne. Az a gyerek, aki évente több ezer gyilkosságot néz végig szemrebbenés nélkül a tvben, tanuljon irgalmat, részvétet, szeretetet tőle. Ráfér! Milyen kár, hogy még arról is megfeledkezünk, hogy a kellő időben adjuk ezt a regényt gyerekkézbe. Jól tudjuk: „fölfele" van, „lefele" nincs érdeklődés a gyerekben. Még nem néz vissza. A regény Gergője írni-olvasni tanul. A regényvilág a kisgyermekkor „ölelj át szorosan" korszakának otthonmelegét, bensőségességét, felnőtt-gyerek kapcsolatát őrzi. Mi pedig azt szeretnénk, ha a 4. osztályosunk a „tegyél le!" és a „hagyjál békén!" korszak határán feledkezne bele a regény világába. (Ha tanítóként művét házi olvasmányul választjuk.) Móra esélyeit mi magunk is rontjuk, pedig hát eleget ront azon a világ. De ahelyett, hogy ezen szomorkodnék, hadd mutassam fel az énkép vonásait, amelyek regénnyé fűzték a gyermekkor „tükörcserepeit" — és emberképpé lettek. Móra jó volt, erkölcsi tisztasága lényétől sugárzott. (Ezer bizonyíték van rá az életanyagban.) És szerette jónak láttatni magát. (Újra csak mézen a cukor!) A belőle áradó szeretetből jutott embernek, állatnak, növénynek — de még az ősök csontjainak is. *Szerette szeretni a világmindenséget*, a lényéhez tartozott. És szeretett *„agyonszeretett"* lenni. Még ha emiatt néha panaszkodott is. „Reggel 7-től éjfél után 2-ig tékozlom az életemet aktákra, cserepekre, hunokra, jazigokra és egyéb zsidókra, s főképpen olvasóimra, akik évente 2-3000 levélben jelentetik szeretetüket... nemsokára úgy parentálhattok el az irodalomtörténetben, mint 'agyonszeretett'-et" — olvassuk egyik levelében. — *Alázatos* volt. Alázattal közeledett a tudományhoz, művészethez, természethez, emberhez, gyerekhez. Nemesen szolgálta a világot. De *alázatoskodónak* is látszik. A kettő — jól tudjuk — egészen más. Leveleiben általában ilyesmi áll az aláírás fölött: „legkisebb szolgád", „hálás szolgája", „megilletődött öreg szolgájuk". Az utolsó levelek egyikében pedig: „Tehetetlen nyavalyás szolgád". (Kelt: 1934. jan. 16.) Szerény volt. Nyilvánította is. Nemegyszer szerénykedésnek is látszik. „De azért a leveledből áradó melegségért, amely több és drágább nekem minden koszorúnál, mert a szívedből sugaraztad rám, a Te sudár-fád alján csiripelgető szürke kis madárra..." — írta Jakab Ödönnek (akinek a nevét igazából csak a Móra-levelek őrizték meg.) „...az én kis cirokhegedűm" — mondja arról, amit mások a költő lantjának neveznek. Szereppaneljeiből csak azt nem mentette át a gyerektörténeteibe, amit nem tudott. Például, hogy egyfolytában öregítette magát. (Mint Elek apó, azaz Benedek Elek.) Holott Mórának nem is volt módja öregnek lenni. A gyerekeknek alkotott emberképből hiányzik néhány Móra-vonás. Például az, hogy bátor volt. A *Kincskereső* Gergőjének bűvös kalap kell a bátorsághoz, az igazi Móra nélkülözhette volna, de alig hisszük el. Lám a mítosz ereje! Annak a „ciripelgető tücsöknek" a póza vagy a szelíd irónia azt is eltakarja, hogy bár csak lélekben rátartian, de ismerte a maga tehetségének természetét és mértékét. „... nem lesz soha magyar Andersen — írta. — A magját itt is elvetette az Isten, de a mi földünk nem neki való. Még sírnak sem." Régóta tudjuk, hogy nem így van. És tudta ő is. Szerénykedett, kesergett.

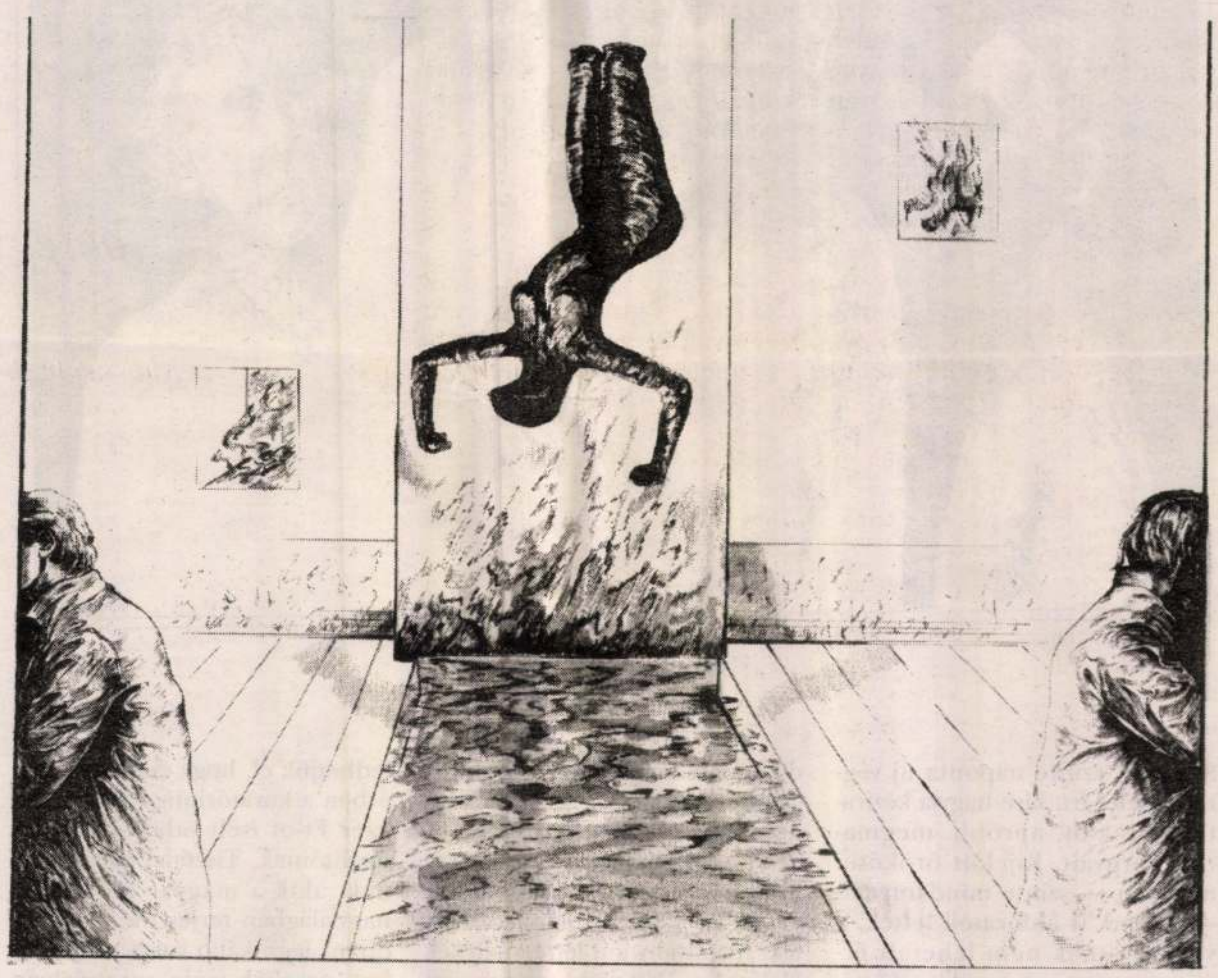

Várady Róbert rajza

NÁDRA VALÉRIA:

/Hagya/tékozlás?

Irodalmunk a huszadik században is gazdag volt — jóval gazdagabb, mint hinnénk. Sorra fedezzük fel magunknak azokat az írókat, akiknek életműve hosszú időn át homályban volt, árnyékot vetett rájuk a legnagyobbak kizárólagos kultusza. Pedig ez a méltatlanul „másodvonalnak" minősített írói kategória sokszor közelebb áll életérzésben, stílusban, nyelvkezelésben, játékosságban az ezredvég tollforgatójához és persze olvasójához is. Olyan alkotókról van szó, akiknek munkássága még érzékelhető, megfogható közelségben van, joggal gondolhatnánk tehát, hogy hagyatékuk gondozásával, a benne található értékek közkinccsé tételével semmi gond.

1. Szomory. Levélszekrényemben ritka ízléssel kitalált meghívót találok: barnás tónusaival a század elejét idéző fényképen az ifjú Szomory Dezső látható. Emlékkiállításra hívnak a Nyugat Irodalmi Múzeumba, (dr. Basch Lóránt egykori lakásába). 125 éve Szomory születésének és november 30-án éppen ötven éve, hogy a holocaust áldozata lett. Nosza, remek alkalom, hogy újra belekóstoljunk Szomory írásaiba — hogyan szólnak most, a század és az ezred végén? Különös varázslat történik velem: öntörvényű stílusa, nyelvi orgiája, groteszkül formabontó betétjei, (egyik írásában utal arra, hol található még más műveiben is az illető figura), valamiképp posztmodern hangulatot árasztanak, nemhogy avittnak érezné, egészen mainak találja az ember. (Néha érdekesebb is, mint kései — és alighanem öntudatlan — követői.) Egy telefon a kiállítás rendezőjéhez, adatok pontosítása végett és máris itt a hidegzuhany. Tíz nappal „A menynyei küldönc" címet viselő kiállítás megnyitója előtt még igencsak kétesélyes, hogy lesz-e kiállítás? A legelemibb felszerelésre, a tárlók, táblák és egyebek berendezésére hiányzik a pénz, noha előzetes ígéretek bőven voltak. Nem nagy ügy egyébként: mindössze kétszázezer forintról van szó. A filológus, a kutató személyesen próbálta „összetarhálni" ezt az összeget — most pedig nézheti, hogyan valósítsa meg mégis a tervét, amelyről a meghívók révén már az egész irodalomkedvelő szakma értesült.

Ennél nagyobb gond, hogy — ha lesz is kiállítás — olyan hagyatékból (kéziratokból és fényképekből) áll össze erre az alkalomra, amely hagyaték tulajdonképpen nem is létezik. S hogy miért nem, annak számos oka van. Szomory Dezső maga tette közhírré művében (legemlékezetesebben a Hermelin című drámában a szerzői utasításában), hogyan fest belülről a lakása. Pálfi Viktor, az ünnepelt szerző ugyanis = Szomory Dezső. A színhely a Sütő utcai toronylakás. „Egy melodikus állóóra, kihányt selymek, bizarr műtárgyak, mindenféle formájú serlegek, vázák az asztalon. (...) Súlyos selyemdrapériák a nyílásokon. A bal oldali nyílás egy monumentális ágy kontúrjait mutatja, egy roppant méretű Louis XI. nyoszolya oszlopait... Egy régi ruhaszekrény, tükör aranykeretben. Festmények a falon és sok szőnyeg..."

A személyes tárgyak tömkelegéből egyetlen darab sem maradt meg, amit be lehetne mutatni. Szomory emberi pályafutása a nyilas uralom idejére egy Pozsonyi úti konyhából nyíló cselédszobába vezetett, ahol már ágyán, néhány könyvén és kéziratain kívül jóformán semmije sem volt. Éhezés és szívbaj végzett vele. Nyilas suhancok tépték szét, taposták össze, amit a lakásban találtak, de privát ügybuzgalmuk pár nap múltán feleslegesnek bizonyult: a Pozsonyi út 22. számú házat bombatalálat érte, minden odaveszett. Utolsó napjaiban, mint Kellér Andor remekművű emlékiratából tudjuk, megtudni, mikor temették el Szomoryt. Az 1944. december másodikai időpont más szemtanúk szerint december hatodika.

2. Füst Milán. Az 1967-ben elhunyt író hagyatékával semmi baj se lehet, gondolná az ember, hiszen halála után özvegye, Helfer Erzsébet vigyázott rá, ő pedig — barátok és pályatársak egybehangzó véleménye szerint — áhítatos tisztelettel övezett minden cédulát, amelyen Füst Milán kézírását lehetett találni. Helfer Erzsébet volt az, aki Füst Milán számára megteremtette az alkotás nyugodt, s nem is egyszerűen csak biztonságos, de minden kényelemmel teljes körülményeit. Gondoskodása arra is kiterjedt, mi legyen a hagyatékkal az ő távozása után. Egy, a hagyaték gondozására alakult kuratórium kezébe tette le az örökség sorsát. A kéziratok a Petőfi Irodalmi Múzeumba kerültek. Alapítvány jött létre, melynek Helfer Erzsébet végakarata szerint a Füst Milán-i életmű megismertetésére vonatkozó tevékenységek támogatása mellett elsősorban Füst Milán, de más magyar írók műveinek idegen nyelvre fordításának támogatása is elsődleges célja. Kell-e ennél odaadóbb, pontosabb, hűségesebb hagyományápolás?

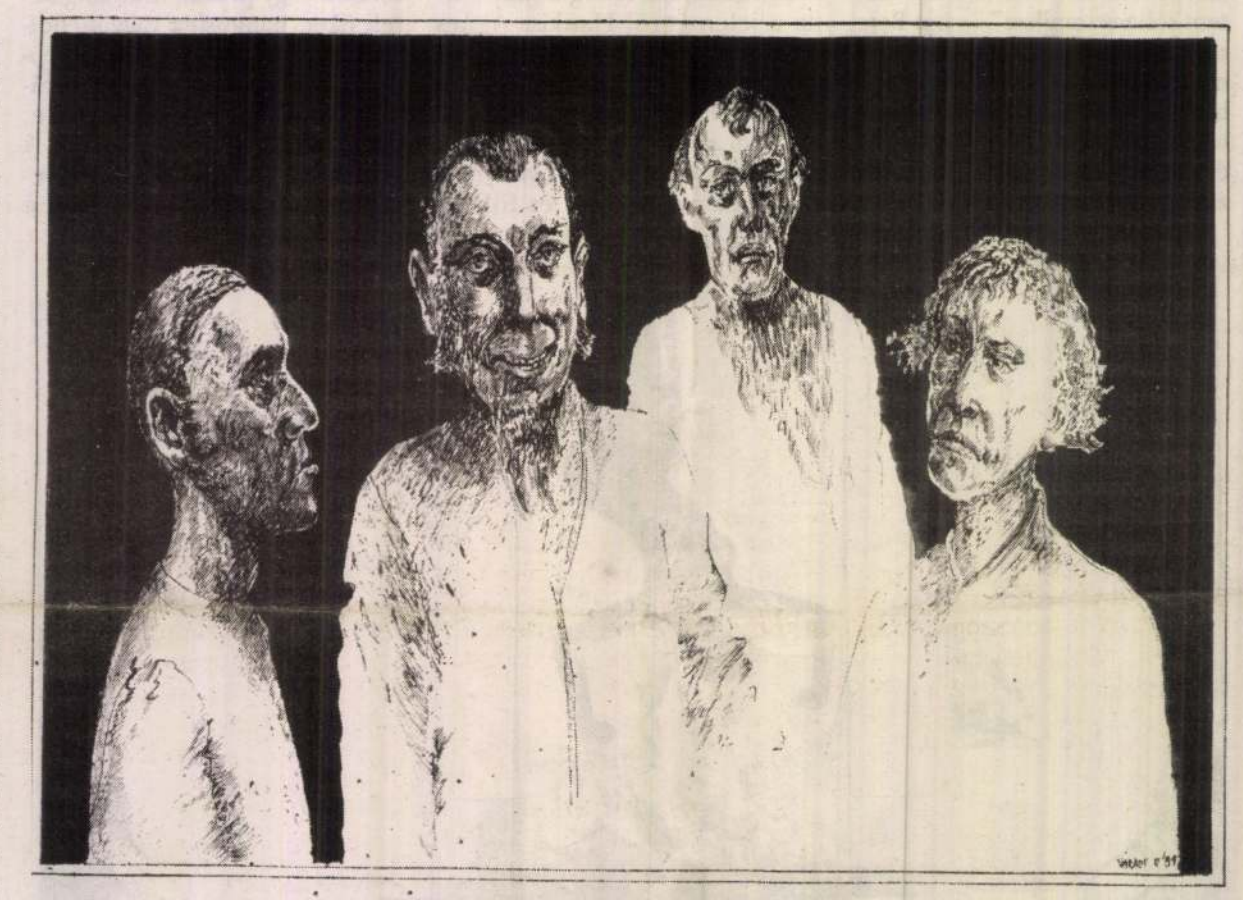

Várady Róbert rajza

A helyzet úgy hozta, hogy recenziót kellett volna írnom a „Megtagadott színművek és egyfelvonásosok" című, 1993-ban a Magvető és a Fekete Sas Könyvkiadó közös gondozásában megjelent Füst Milán-kötetről. Erről a könyvről azonban senki nem tudott. Az a néhány könyvesbolt, ahol emlékeztek rá, sajnálkozva tudatta, hogy a pár kötet, amihez hozzájutottak, rögtön elfogyott, utánrendelésre nincs mód, mert összesen ezer példányban került kiadásra. A könyvtárakban, ahol szintén kerestem, az a válasz fogadott, hogy 1. nem is kaptak belőle; 2. már ellopták. Végül úgy sikerült hozzájutnom a kötethez, hogy fejvesztés és becsületszó terhe mellett maga a könyvkiadó igazgatója adta a kezembe a saját példányát — kölcsönbe. Ezzel a személyes érdekű történettel kezdődött az a sejtésem, hogy a Füst Milán-művek népszerűsítése körül mégiscsak lehet némi zavar. Gyanakvásomat tovább táplálta az az információ, hogy az ismeretlen drámák kötete egyfelől a Magyar Könyv Alapítvány ötszázezer forintos támogatásával jött létre, tudott egyáltalán megjelenni,... másfelől...

... Hát igen, másfelől a Füst Milán Alapítvány ennek a pénznek az egyötödét elkérte a kiadóktól szerzői jogdíj gyanánt. A kuratórium álláspontja szerint ők azzal támogatták a megjelenést, hogy csupán ennyit kértek, és nem többet, azaz, a szerzőnek a magyar irodalomban betöltött szerepéhez mérten nem többet. Az is tény, hogy a kuratóriumnak — amellett, hogy a benne résztvevő személyek társadalmi munkában végzik feladatukat —, gondoskodnia kell a díjak és támogatások anyagi fedezetéről. Nem fedoskodása arra is kiterjedt, mi legyen a hagyatékkal az ő távozása után. Egy, a hagyaték gondozására alakult kuratórium kezébe tette le az örökség sorsát. A kéziratok a Petőfi Irodalmi Múzeumba kerültek. Alapítvány jött létre, melynek Helfer Erzsébet végakarata szerint a Füst Milán-i életmű megismertetésére vonatkozó tevékenységek támogatása mellett elsősorban Füst Milán, de más magyar írók műveinek idegen nyelvre fordításának támogatása is elsődleges célja. Kell-e ennél odaadóbb, pontosabb, hűségesebb hagyományápolás?

A helyzet úgy hozta, hogy recenziót kellett volna írnom a „Megtagadott színművek és egyfelvonásosok" című, 1993-ban a Magvető és a Fekete Sas Könyvkiadó közös gondozásában megjelent Füst Milán-kötetről. Erről a könyvről azonban senki nem tudott. Az a néhány könyvesbolt, ahol emlékeztek rá, sajnálkozva tudatta, hogy a pár kötet, amihez hozzájutottak, rögtön elfogyott, utánrendelésre nincs mód, mert összesen ezer példányban került kiadásra. A könyvtárakban, ahol szintén kerestem, az a válasz fogadott, hogy 1. nem is kaptak belőle; 2. már ellopták. Végül úgy sikerült hozzájutnom a kötethez, hogy fejvesztés és becsületszó terhe mellett maga a könyvkiadó igazgatója adta a kezembe a saját példányát — kölcsönbe. Ezzel a személyes érdekű történettel kezdődött az a sejtésem, hogy a Füst Milán-művek népszerűsítése körül mégiscsak lehet némi zavar. Gyanakvásomat tovább táplálta az az információ, hogy az ismeretlen drámák kötete egyfelől a Magyar Könyv Alapítvány ötszázezer forintos támogatásával jött létre, tudott egyáltalán megjelenni,... másfelől...

... Hát igen, másfelől a Füst Milán Alapítvány ennek a pénznek az egyötödét elkérte a kiadóktól szerzői jogdíj gyanánt. A kuratórium álláspontja szerint ők azzal támogatták a megjelenést, hogy csupán ennyit kértek, és nem többet, azaz, a szerzőnek a magyar irodalomban betöltött szerepéhez mérten nem többet. Az is tény, hogy a kuratóriumnak — amellett, hogy a benne résztvevő személyek társadalmi munkában végzik feladatukat —, gondoskodnia kell a díjak és támogatások anyagi fedezetéről. Nem fedezhetjük el, hogy csak ebben az évben a kuratórium 1 millió 200 ezer Ft-ot ítélt oda hét ország fordítóinak. Tisztelet mindazoknak, akik a magyar kultúrát a nagyvilágban terjesztik, de lefordítani leginkább azt a művet lehet, amelyik írója anyanyelvén már napvilágra került.

A Fekete Sas továbbra is szeretné kielégíteni a Füst Milán iránti, évről-évre nagyobb és mélyebb érdeklődést, tervbe vette az író egyik levelezéskötetének kiadását. S hogy miért volna kulcsfontosságú a levelek megjelentetése, az szintén megér egy (azazhogy több) kitérőt.

Radnóti Zsuzsa drámaelemző kötete (A próféta színháza, Jelenkor, 1993) és Petrányi Ilona tanulmányai (köztük a legérdekesebb a Holmi 1989 decemberi számában) másféle megközelítéssel, de egyazon eredményre jutottak: Füst Milán egymásra oly igen hasonlító, izgalmas nőalakjai, például A feleségem története Lizzy-je nem a vad és lírai képzelet teremtményei, hanem éppen ellenkezőleg: valóságos, létező modell után íródtak. A modell kilétét is sikerült a kutatóknak felfedezniük Jaulusz Erzsébet személyében, akivel Füst Milán mintegy hatvan éven át váltott leveleket. Végül, a filológiai felkészültség és a kutatói tehetség bizonyítékaként előkerültek maguk a levelek is. Meghökkentő és elgondolkodtató, hogy ezek némely passzusa szinte szó szerinti azonossággal ismerős — nem akárhonnét: Füst Milán drámáiból, kisregényeiből s főképp A feleségem történetéből. Ezen túlmenően az is szenzációnak nevezhető, hogy egy írói alkotómódszer, a fantázia és a komponálás titkos mechanizmusára is fény derül a levelek nyomán, és alighanem át kell értékelnünk a Füst-életmű irodalomtörténeti, de főképp esztétikai megközelítéseit.

A kötet kiadásához a Fekete Sas Könyvkiadó az előírt formák között támogatást kért a Magyar Könyv Alapítványtól. Kitöltötte a kérdőívet, befizette az elbírálásért járó összegeket és várta a döntést. A kiadó munkatársának a Magyar Könyv Alapítvány kuratóriumi elnökével folytatott telefonbeszélgetéséből azonban az derült ki: a kézirat el sem jutott odáig, hogy támogatásának kérdését érdemben vizsgálják, mivel, úgymond „valami nincs rendben a szerzői jogok körül". (Mellesleg: az Alapítvány nem szokta a kiadóktól előre kérni a szerzői jog megszerzését bizonyító tanúsítványt, hiszen ebben a fázisban még nem tudható, melyik terv válik valóra, melyik marad illúzió.)

A Füst-levelezés szerzői joga is a Füst Milán Alapítvány kuratóriumát illeti. Mindaddig, amíg a kuratórium el nem dönti, hogy a levelek megjelenése sérti-e bárkinek a kegyeleti jogait, a könyv kiadása természetesen nem valósulhat meg. A Fekete Sas Könyvkiadó egyelőre csak remélheti, hogy végül is elhárulnak a kiadás útjában tornyosuló akadályok. Más kiadó viszont momentán nem foglalkozik Füst Milánra vonatkozó forrásanyagok megjelentetésével. Megjegyzem, maga Helfer Erzsébet, ha úgy érezte volna, hogy Füst Milán és Jaulusz Erzsébet plátói kapcsolatának dokumentumai sértik őt, bármikor megsemmisíthette volna a levelezést, amelynek létezéséről más nem is tudott. Az is idetartozik, hogy 1976-ban is ő volt az, akinek kifejezetten fájt, hogy a Füst Milán-napló erősen megcsonkítva jelenik meg. A kuratóriumnak tehát magával a nagyvonalúságról és mély emberi bölcsességről tanúságot tevő özveggyel szemben kell — ha kell — megvédelmezni az özvegy kegyeleti jogait. Nem irigylem tagjait a döntésért, bármi legyen is az.

3. Szerb Antal, Nagy Lajos, Radnóti és a többiek

Radnóti Naplója erős kihagyásokkal látott napvilágot. Nagy Lajosé még úgy sem. Szerb Antal halálának 1995 januárjában lesz félévszázados évfordulója — kiváló alkalom lehetett volna arra, hogy hagyatékának eddig ismeretlen része megjelenjen. Gondozója azonban hiába kért pénzt erre a célra a Soros Alapítványtól. Pedig tudjuk, hogy a minden kétséget kizáróan kortörténeti érdekességű Naplón és Szerb Antal levelezésén kívül ott van a hagyatékban egy regény-töredék is, „A conquistádor", s még ki tudja, mi minden.

Bulgakov Mester és Margarítájának egyik legszebb gondolata, hogy „kézirat nem ég el". Szívesen hinnénk, hogy ez érvényes — a nemzeti hagyományok ápolásával, értékeinek felkarolásával gyakran kérkedő — magyar közgondolkodásra is.

De hát arra, amire mi képesek vagyunk, még Bulgakov se gondolhatott.

VÁRADY Róbert

mércéjének társadalmi presztízse is erősebb. Nem jobb/helyesebb/magyarosabb tehát, amit ő mond, hanem az uralkodó elit által elismertebb. Ez azonban nem nyelvészeti kérdés. (Idekívánkozik, hogy a nyelvészet sem azt nem tartja feladatának, hogy nyelvhelyességi kérdéseket eldöntsön, sem azt, hogy a helyesírást szabályozza.) Azt állítottuk, hogy nyelvünk sorsát ez a sok ép nyelvérzék, a magyarul beszélők összessége viseli szívén. Nyelvünk — a világ összes nyelvéhez hasonlóan — évezredek óta elboldogul anélkül, hogy bárki hivatalból gondoskodna róla. A ma már holtnak számító nyelvek nem a hivatali gondoskodás hiánya miatt szűntek meg létezni, hanem mert nem volt, aki beszélje őket. Azt pedig továbbra is tagadjuk, hogy bármely magyar anyanyelvű beszélőtársunk kisajátíthatja magának azt a jogot, hogy saját ép nyelvérzékét (mércéjét) másoké fölé helyezve ítélkezzen róluk.

A költő felől nézve a „lezser" nyelvész és a „zord" akadémiai szabályzat valóban egyazon oldalon lehetnek, azonban biztosíthatjuk Timár Györgyöt, ebben az egy dologban egyetértünk: ugyan-

Tímár elborzadva írja, hogy nyelvész-lezserségünk, engedékenységünk „olyan »pedagógusi« felfogásra emlékeztet, amely szerint kár a gyereket megtanítani az ikes igékre (...), nemkülönben a magyar nyelvtan egyéb szabályaira, hiszen minden gyerek úgyis magával hozza környezetéből a maga ilyen-olyan magyar nyelvezetét". Ehhez nem tehetünk hozzá mást: igen. Így van. Nincs módunk ehelyütt a „valamit tanulni" és a „valamiről tanulni" óriási különbségére kitérni. Annyi mindenesetre tudható: a gyerek már jóval iskoláskora előtt ügyesen használja az ikes igéket: hatéves korában már nem mondana olyasmit, hogy *mosaksz, hozik, felmász, gondolkod, rajzolik, isz.* Ez annyit jelent, hogy tudja, melyik ikes, melyik nem ikes; tudja, hogy némely ige néha ik-re végződik, holott a többi iktelen — ilyen értelemben tudja, hogy ilyen a ragozási rendszer e szeletkéje. Mi pedig *onnan tudjuk, hogy ez így van, hogy minden gyerek kivétel — és magyarázat — nélkül így mondja.* Mármost: a gyerekek — és a felnőttek — egy része a fenti igék egy másik alakját egyöntetűen így használja: *mosakszok, ho-*

Várady Róbert rajza

(vagy nem is nyelvi?) dologra pedig értelmetlen...

Timár szerint „rosszul értelmezett nyelvi demokrácia..., mely szerint... kísérletet sem szabad tennünk arra, hogy (a nyelv) vadhajtásait lenyesegessük, ... különben nyomban mi, naponta százszor felszisszenő tévé-rádió-hírlap-fogyasztók leszünk a tévelygők." Mármost egyfelől Timár egész cikkében azt sugallja, hogy szerintünk — sok-sok hasonló ízlésű, hasonlóan gondolkodó társával együtt — nem beszélhet úgy, ahogy kedve tartja. Éppenséggel azt állítja, hogy *szabadságában korlátozzuk,* hisz ha nem tehet a romlás ellen, a „helytelen formák" előbb-utóbb *kötelezőek lesznek,* s akkor a felszisszenő fogyasztók (feltehetően üldözött) kisebbségben találják magukat. Megismételjük: mi éppenhogy azt hangsúlyozzuk, virágozzék száz virág. Megnyugtatunk mindenkit: *mitőlünk* éppenséggel olyat ültethet, amilyet szeret. Nekünk magunknak is vannak szívesebben szagolt virágaink. Ha azonban valaki a mások növényeit nyesegetni, kertjüket gazolni kívánja, hát számot kell tudjon adni róla, mit miért akar lenyírni.

Szerzőink figyelmébe!

Zsozsó-díj a láthatáron

Az ÉS helyzetében bekövetkezett üdvös változások eredményeképp a lap honoráriumfizetési gyakorlata is átalakul. Áttértünk a kéthetenkénti kifizetésre, azaz szerzőink a járandóságukat a megjelenéstől számított két héten belül garantáltan megkapják. (Postai vagy banki átutalások esetében valamelyest később, de erről nem mi tehetünk.)

Utalni ezután is csak annyit tudunk, mint eddig, de most már nemcsak utalunk, hanem fizetünk is, ami azért különbség.

Viszont: módunkban áll egy-egy jelentősebb, nagy port kavaró — ha úgy tetszik: szenzációs — írást kiemelten díjazni; alkalmasint ez a szokásos honorárium négy-ötszörösét jelentheti. Tehát: azokat a műveket, amelyeknek értékelhető visszhangjuk van, reflexiókat váltanak ki más orgánumokban is, bekerülnek a köztudatba és ily módon növelik a lap presztízsét, még egyszer és négyszeres felárral kifizetjük. Ilyenkor tehát nem elsősorban a minőséget honoráljuk, hanem azt a hatást, amelynek révén a lap — ha átmenetileg is — az érdeklődés homlokterébe kerül. A díjazás tényét minden alkalommal nyilvánosságra hozzuk, s hogy neve is legyen a gyereknek, az egész műveletet Zsozsó-díjnak neveztük el.

Várjuk tehát azokat a szövegeket — riportokat, publicisztikákat, interjúkat, glosszákat —, amelyek nem egyszerűen csak jók (ez, mondjuk, alapkövetelmény), hanem olyanok, hogy érdemes miattuk az újságot megvenni, vagy, ha már nem kapható, valahonnan ellopni, és utána a szekrény titkos fiókjában őrizgetni évekig. Ezeket a továbbiakban megírni is érdemes lesz: jövő héttől Zsozsó-díj lóg a levegőben, és bármikor ráeshet valakire.

vadat. Legutóbb saját kezűleg javított át a főkönyvi kivonatban egy áthozati eredményt, aztán a svindlit ráfogta Müllerre, a helyettesére. Amíg ilyen Jakubovskik élnek a földön, nem lehetünk nyugodtak, de úgy látszik már a föld alatt sem.

Plusz még az is, hogy blöffölnek. Nyavalyás réparészelőkkel akarják elárasztani a világot, s most már a Kárpát-medencét is, aranyat, autót, újrajátékokat ígérve a népességnek, közben meg soha nem nyert még senki.

Hanem a legutóbbi levele elbizonytalanított. A borítékban egy szines fénykép lapult. Ébenfekete hajú, kissé dundis arcú asszony nézett rám, szája szegletében huncut mosollyal. Könnyű, rózsaszín blúzt viselt fekete pötyökkel, akár egy igazi katicabogár. Az volt a kép alá írva, hogy akit látunk, az nem más, mint Zamelek asszony, akinek nagy álma (egy réparészelő ellenében egymillió forinthoz jutni) egyetlen éjszaka valóra vált. S csakugyan: látni lehet a képen, hogy Zamelekné nem csak úgy, szimplán mosolyog, hanem még a szokottnál is jobban, az ilyen

ben, még jó, hogy később el nem gázoltak. Benéztem masszázs-szalonok, szoláriumok mélyére, de még kutyakozmetikákba, jó illatú szőrmeboltokba is, de sehol semmi. A plebános is tanácstalanul tárja szét karját a gyóntatófülke mögött, bízzunk az Úrban, mondja, mást nem tehetünk. Én bólintok, továbbra sem lelem helyemet. Újabban már az is megfordult a fejemben, hogy Zameleknével valami szörnyű tragédia történt. Fejébe szállt a dicsőség, két marokkal szórja a pénzt, rossz társaságba keveredett, italozó életmódot folytat, bár utóbbi talán adna nekem egy utolsó esélyt. Ha ugyan nyakára nem hágott már az utolsó fillérnek is, s most önnön testével kereskedik, ne adj Isten, a bűn útjára lépett, már a rendőrség is keresi, s kocsmák ajtaja elől viszik el, mikor épp kéreget.

Nem tudom. Csak azt, hogy nem lehet így élni, szörnyű nagy terhekkel a lelkünkben, a legteljesebb bizonytalanságban.

Kérem hát, hogy Zamelek asszony, amint tud, jelentkezzen! Egy jobb sorsra érdemes főkönyvelő, s a világ becsületéről van szó.

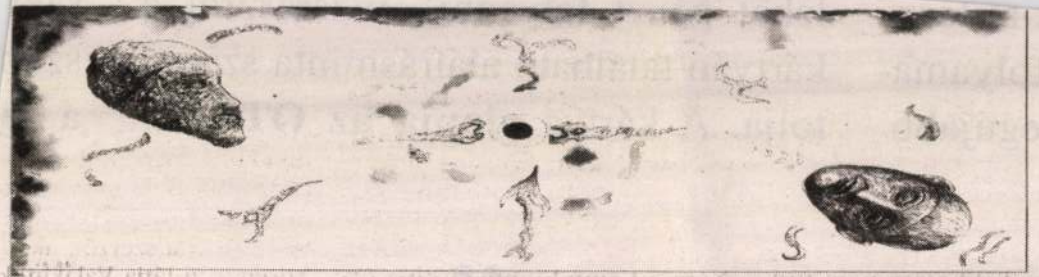

Várady Róbert rajza

hasonlóképpen a Bánk bánhoz. Az egyikben túl sok az eljátszhatatlan csönd, a másikban túl tágasak a horizontok, túl sok a végtelen? S a legfurcsább, hogy bennük a hősök sorsa sem végső tragédiához, sem boldog véghez nem vezet, nem vezethet. Talán azért, mert nem végzet sújtotta személyiségek ők, sem tébolyító hatalmak eszelősei, hanem egyszerűen gondolkodók? *(Argumentum Kiadó, Budapest, 1993, 208 oldal, 320 Ft)*

csátásban. A szolgáltatások fejlesztése együtt jár a választék folyamatos bővülésével, melynek legújabb

lehet pénzt felvenni), másrészről a kártyán található aláírásminta szavatolja. A kártya **alapja az OTP la-**

szer
szár
a le

OTP Forintkártya. Önnel a l

hoz kerül. Így, ha csak februárban nem söpör végig a városon a spanyolnátha (kolera, veszettség, diftéria stb.), vagy mondjuk márciusban nem pusztít földrengés (esetleg szökőár), az esélyek nagyjából egyenlőek.

Az már kinek-kinek az ügyességén múlik, hogy hány szerződést, okiratot, hitelesítést készít, hiszen ezekben az esetekben az ügyfél már szabadon választ közjegyzőt.

Ismerve a díjszabásról szóló rendeletet is, nem túlzás, hogy a közjegyzői munka ma a legbiztosabb és az egyik legjobban jövedelmező jogászi pálya.

***

1992-ben az állami közjegyzők pályázat nélkül folytathatták munkájukat. Pályázatot csak néhány üres állásra írtak ki. Az idén tavasszal néhány nagyobb városban újabb helyeket létesítettek.

Z. jogásztársadalmában is kisebbfajta bombaként robbant a hír: a városban lesz harmadik közjegyző.

Az eddigiek közül O. már évtizedek óta a pályán van, H. — a megyei bíróság volt elnökhelyettese — arra az üres helyre pályázott sikeresen, amit 1991-ben (mint akkori bírósági vezető) éppen ő nem engedett betölteni. Néhány hónappal kinevezése után követte őt felesége, M. is, aki addig a megyei bíróságon dolgozott. Férje irodájában lett közjegyzőhelyettes.

***

Az 1991. évi XLI. törvény kimondja, hogy közjegyzővé az a szakvizsgázott jogász nevezhető ki, aki legalább három évi közjegyzőhelyettesi gyakorlattal, vagy legalább három éves bírói, ügyészi, ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői gyakorlattal rendelkezik.

A beérkezett pályázatokat a területi közjegyzői kamara bírálja el. Figyelembe kell venni a pályázó gyakorlati ismereteit, különös tekintettel a közjegyzői hivatás gyakorlásához szükséges ismeretekre és képességekre, szakmai

Várady Róbert rajza

téknek szinte kilóg a postaládából. Ezt már ismerem, ilyenben szokták a pályázati anyagot visszaküldeni.

„Sajnálattal értesítem, hogy állásra benyújtott pályázata nem járt sikerrel. Tájékoztatom, hogy a közjegyzői állások száma a későbbiekben változhat. Amennyiben szándékát nem változtatta meg, célszerűnek tartanám közjegyzőhelyettesi munkaviszonyt létesíteni az előnyösebb elbírálás érdekében."

Nem értem a dolgot. Tudomásom szerint egyetlen közjegyzőhelyettes van a megyében — H.né —, aki saját bevallása szerint nem is pályázott.

Másnap B-től megtudom, hogy ő is ugyanolyan levelet kapott, mint én. Még aznap kiderül az is, hogy a miniszter H.-nét nevezte ki.

***

A képlet most már világos. Közjegyző csak akkor lehetsz, ha előzőleg közjegyzőhelyettes voltál. Közjegyzőhelyettes pedig kizárólag akkor, ha egy közjegyző hajlandó felvenni az irodájába. Még jobb, ha a dolog családban marad. Így egy idő után egy család akár egy egész városban egyedül gyakorolhatja a szakmát és uralhatja a piacot, akár generációkon keresztül.

Ha ez valóban így lesz, a közjegyzői pálya tökéletesen zárttá válik. Még annál is zártabbá, mint néhány évvel ezelőttig az ügyvédi volt.

A közjegyzőkről szóló törvény első szakasza a következő:

„A törvény közhitelességgel ruházza fel a közjegyzőket, hogy a jogviták megelőzése érdekében a feleknek pártatlan jogi szolgáltatást nyújtsanak." Persze, a törvények szelleme és a gyakorlat már Monstesquieu korában sem esett mindig egybe.

Ui.: Elajándékoztam a patchwork könyvet. Reménytelenül belegabalyodtam a hullámmintás párna hátoldalába.

Sokáig tartott, de beláttam, ha száz évig élek, akkor sem fogom megtanulni ezt a kifinomult technikát.

titkaidat elrejted forró hasadban,
és száz gyötrő szeszély fortyog agyadban,
tán elröpülsz, mint egy égi kánkán,
én meg csomót keresek a kákán,
s csak dagonyázok a száradó agyagban.

Nem a bűn, de
eredendő a bánat,
mintha a Sátán egyedül
lenne kerítője a násznak,
de sántít az ősi magyarázat,

a leves, amivel leöntöttelek —
teremtettünk egymásnak mint a tárgyak,
simogattuk és vertük a másikat vakon,
talán tapinthatjuk a rég foszlott csodákat
ama napon.

„Túl sok állati eltorzítja a kultúrembert, túl sok kultúra beteg állatokat eredményez."

C.G. Jung

CSERNÁK ÁRPÁD:

Csömör

Véget ért a nyár. Most már bereteszelem a kaput, kétszer kulcsra zárom az ajtót, lehúzom a redőnyöket, ágyúimat csövükkel az utca, a külvilág felé fordítom, kikapcsolom a csengőt, a telefon zsinórját kihúzom, háromméteres drótkerítésembe áramot vezetek, bekapcsolom a hangtompítókat és leülök kedvenc karosszékembe. Hazaértem. Lábamnál a kutyám, ölemben a macskám, vállamon az óriáspapagájom. A kutyám elégedetten szusszantgat, a macskám dorombol, a papagájom a fülem szélét csipkedi és azt mondogatja: Karrrcsi kretén krapek, Karrrcsi kretén krapek... A papagájomat Karcsinak neveztem el. Engem is így hívnak. Eleinte töprengtem, hogy a „Karcsi kretén kripli" vagy a „Karcsi kretén krapek" alliterációt tanítsam-e be neki, végül az utóbbi változat, mellett döntöttem, mert az első nem lett volna találó, hiszen közismerten megnyerő külsejű férfi vagyok. Megnyerő külsejű és behízelgő modorú, persze épp csak annyira és úgy, amennyire és ahogy szeretik a nők. Most úgy gondolom, az lett volna a legjobb, ha erre tanítom a papagájomat: „Karrrcsi kurrrvapecér"...

Judittal a vonaton ismerkedtem meg. Mellettem ült: nyurga, melles-faros, kipirult arcú, loboncos hajú, szőke nőstény. Nem volt rajta harisnya, a cipőjéből is kibújt: ott fehérlett mellettem két hosszú, húsos, a kánikulától enyhén a műbőrhuzathoz ragadó combja, amiket hol egymásra csapott, szinte durván, hogy csak úgy cuppant, hol kissé széttárt, szoknyáját felhúzta és lebegtette, így hűsítve ágyékát, fészkelődött és nyögdécselt, néha rám nézett, mintha segítséget várna, kigombolta a blúzát, rázta szőke loboncát, aztán kis tükröt vett elő a táskájából és rúzsozni kezdte vastag száját...

Nem szálltam le ott, ahol akartam.

Másnap elindultunk a tengerhez. Egész úton én vezettem életveszélyes szerpentineken, vérlázítóan szép, vad tájakon át, s bár jó néhányszor megálltunk, hogy enyhítsük egymás teste iránti éhségünket, még naplemente előtt megérkeztünk Omisba.

Judit egész úton meztelen volt. Végre megszabadulhatott idegesítő gönceitől. Nem csoda hát, hogy nem álmosodtam el, és néha meg kellett állnom, hogy foglalkozzam ezzel a vadregényes, minden porcikájában örömre és örömszerzésre termett testtel, hol grandiózus vénuszdobját, hol tömör, mégis lágy, izmos, tehetséges istenek által formázott, eleven farát bámulva, verejtékben úszva a tűző napon, deliráló tücsökciripelésben, méhek és elelhúzó autók zümmögésében...

Felvertük a sátrat és azonnal fürödni mentünk. A Nap már lebukott, de a horizont még égbekiáltóan fényes volt, és a tenger leírhatatlan, kifejezhetetlen színekben tündökölt, kellette magát, és a kavicsok a parton, mind megannyi élvezni tudó és élvezetet okozó, parázsló sejt... Izzó testünk a simogató hűs vízben, csak nyögtünk és jajgattunk a gyönyörűségtől, de egyetlenegyszer sem hangzott el ez a szó: szerelem, vagy szeretlek, csak folytatódtak az egymás kielégítésére tett ádáz, gyönyörű küzdelmek, vízben és sziklákon, a szabad ég és a sátor narancsszín ponyvája alatt, de nem tudtunk betelni egymással...

A nyár végére mégis elegünk lett az egészből. Csúnyán egymásnak estünk. Ő le „perverz állatozott", én „lekurváztam", mert — valószínűleg — valami..., valami nagyon fontos hiányzott a kapcsolatunkból.

Néhány nappal később ijesztő állapotba kerültem. Mélységes szégyenérzet és elmezavart okozó vágy váltogatták bennem egymást. Sötét, szélsőséges gondolatok foglalkoztattak. Ismét rászoktam az altatókra.

Ritkán megyek orvoshoz, de most úgy éreztem, segítségre szorulok. Szerettem volna találkozni pszichológus barátommal. Kerestem, de nem volt otthon. Helyette a lánya: Ágika fogadott.

Az ő utcájukban még most is bazaltkövek vannak.

Már alkonyodott, mire fölértem a dombra.

Ágika ott sepregetett a házuk előtt. Ciroksöprűvel tisztogatta az utcakövek közti réseket. Akkurátusan dolgozott, eltávolítva onnan minden apró kavicsot, porszemet. Szürke nadrágja, szürke kabátkája, szürke haja, fakó, fonnyadt arca, savószín szeme belemosódott az utca hamuszín szürkeségébe, csak az alkony vont köré különös, tüdőszínű fényt.

Indultam a kapu felé.

— Bemész? — kérdezte Ágika, szinte riadtan. Már bent voltam az árnyékos, köves kis udvaron. — De patkányok vannak bent.

— Patkányok?

— Igen. Egy nagy és két kicsi — mutatta a kezével —, félni lehet tőlük... Bemész? Apáék csak tíz után jönnek meg...

— Gondoltam, azért veled beszélgethetnék... — Semmiképpen sem akartam sarkon fordulni, amikor kiderült, hogy nincs otthon a barátom.

— De..., mondom... patkányok vannak bent... — látszott rajta, hogy valóban fél — ...épp az előbb borogattam a sebemet..., mert van egy sebem...

— Megsérültél? Hol? — Két kezét az ágyékához szorította. Már bántam ostoba kérdésemet.

— ...éppen borogattam a sebemet, amikor a mellemre meg a hasamra ugráltak a patkányok... Undorító! Ezért is járok nadrágban..., de a sebem fáj... — Kiléptem a ház elé. — Sokat félek.

— Én is — mondtam a világ legtermészetesebb hangján. Jelentéktelenné vált, hogy ez a félelem egészen más természetű.

— ...de van, amikor csak szomorkodom.

— Én is. Gyakran.

— Akkor nem jössz be... — inkább állította, mint kérdezte, szinte reménykedve.

Szemlátomást megnyugodott, amikor elbúcsúztam tőle.

Ahogy lefelé baktattam a girbe-gurba kis utcákon, és a folyópartra értem, eszembe jutott egy régi történet. Ágika kislány korában népitáncos volt. Próbáról ment hazafelé késő este, a folyó partján. Itt nem voltak lámpák, csak a kissé odébb húzódó utcáról szivárgott ide némi fény, és meg-megcsillanva visszatükröződött a víz felszínéről. A különös megvilágításban titokzatos lényekként guggoltak a bokrok, ezüstös fényű faágak nyúltak a folyó fölé, néha egy-egy béka ugrott a vízbe, nagyot csobbanva...

Én is szerettem esténként erre sétálni. Itt mintha álomban jártam volna. Ezen az estén is. Egyszerre fojtott, mégis rémisztő sikolyra lettem figyelmes. Vaktában elindultam a félhomályban, a hang irányába... A sikoly megismétlődött, és egy halk, gyámoltalan, alig érthető „Segítség!"-et is hallottam. Rémült kislányhang volt. Gondolkodás nélkül üvölteni kezdtem és csörtettem gödrökön, fűcsomókon, bokrokon át... Hirtelen kivált a sötétből egy alak és futásnak eredt. Mire én leértem a folyópartra, a sikoly feltételezett helyére, ő már a fenti sétányon futott. Megpróbáltam utolérni, de hamar be kellett látnom, hogy ez lehetetlen. Segítség pedig nem érkezett. Megkerestem a hang tulajdonosát. Ágika volt az. Egy bokor aljában kuporgott, és keservesen zokogott. Nehezen sikerült rábeszélnem, hogy megmozduljon...

Amikor valamivel világosabb helyre értünk: látszott, hogy a ruhája tépett, a haja kócos, tekintete... eszelős?... nem tudom, nem tudok rá jó szót... A tekintete olyan volt, mint aki hirtelen ráébred valami borzalomra, és tudja, hogy ez a borzalom most már elkíséri élete végéig.

Többet nem táncolt.

Véget ért a nyár. Bereteszelem a kaput, kétszer kulcsra zárom az ajtót, lehúzom a redőnyöket, ágyúimat csövükkel az utca felé fordítom, kikapcsolom a csengőt, kihúzom a telefon zsinórját, háromméteres drótkerítésembe áramot vezetek, leülök kedvenc karosszékembe és káromkodni tanítom a papagájomat.

ment haza. Megmosdott, még ehhez sem volt kedve, belezuhant az ágyba, elaludt. Álmában a cementgyárban pakolta a zsákokat a vagonba, nyelte a port, erőlködött. A mérnök azt mondta, viszik a házgyárba, majdnem háromszáz kilométerre. Ő csak dolgozott, szépen, ahogy a csillag megy az égen, vigyázott, ki ne szakadjanak a zsákok. Halálosan fáradt volt, amikor csörgött az óra. Még mérgelődött is: sohasem fog felépülni ez a lakótelep, ha ilyen hamar felébresztik. Az asszony morgott rá, hogy csendesebben öltözzön.

Elcsigázott volt, amikor hazakerült. Valamit evett, de kedvetlenül, kelletlenül. Lefeküdt. Álmában betonacélt rakodott a vagonokba, nagy karikákat cipelt, hallotta a szakszerű utasításokat, hogy ide hatos vasakat, ebbe a vagonba tízes vasakat rakjanak. Reggel csupa verejték volt az ágynemű. Tudta, a felesége már utál hozzáérni az izzadtság miatt.

Este szinte beleájult az ágyba. Álmában a házgyárban dolgozott, gőzzel érlelte a betont, érlelés után felállították a fekvő panelt, felszakították a helyéről, daruval kitették a tárolótérre, onnan egy szállító járműre emelték, elzötyögtették a lakóhelyéig, a városáig, ahol lakott. Egy mérnök magyarázott neki a majdani lakótelep helyén. Ha a panel elviselte az utazással járó dinamikus terhelést — mondta a szakember —, még a trélerről való lepakolást is ki kell bírnia. Ha még ezt is túlélte, akkor már csak a végleges helyére, az épületbe való beemelést kell meg-

Várady Róbert rajza

rúzsa lesz a nap! Hidd! Redőtlen
fény! Ha mondom! Christian Dior!
Jujj! Hatásos, mint egy gyereksikoly!
A környezet makacs legyen! Csacska
nőt? Nem!

Azt az antikot dobd a francba! Fűt,
fát akarok! Kiszámíthatatlant, épet.
Veszedelmes függetlenséget.
Csődtömeg helyett.

Gúnykacajt akár!
Bármit, ami elüt!
Nem játszom halott
bútorok között.

követ, kavicsot inkább, fehér színű kavicsocskát a Pisla partján, vagy a sétányon, a Múzeum előtt szedhette. Végül is mindegy. Csak egy kavics.

— Szép? — mutatta.

— Szép — mondtam meggyőződéssel.

Kicsit távolabb tartotta, az ég alá.

Mondom, átlagos fehér kavics, fekete kőerekkel.

— De biztos, hogy tetszik? — kérdezte aggodalmasan.

— Ennél jobban már nem is tetszhetne — bólintottam.

— Egy kavics? — kérdezte.

— Igen, ez egy kavics — bólintottam újra.

— Nem, uram. Téved — rázta a fejét.

— Ez itt nem egy kavics? — kérdeztem akkor.

— Ez itt — emelt a kavicson, miközben ünnepélyesre váltott a hangja — Isten egy darabkája, és most én árulom. Pontosabban bérbe adom.

Nagyot sóhajtott, aztán figyelmesen rám nézett.

— Hallja-e, magának igen nagy szerencséje van.

— Értem — mondtam.

— Mindössze kétszáz forint — vonta meg a vállát.

— Azért ez elég nagy munka — mondtam részvéttel.

— Úgy érti, bérbe adni Istent?

— Úgy értem.

A vörös hajú nagyon fáradt képet vágott.

— A múltkor egy konyhai edényt napokig árultam. Már-már föladtam, azt gondoltam, vége. Elég, a fenébe is. Hogy nem csinálom tovább. Mások biztosan jobban értenek ehhez. Ügyesebbek, elhivatottabbak, ravaszak,

— Ez egy bizalmi állás — mondta nagyon komolyan a vörös hajú.

— Szegény, szegény Isten — csóváltam a fejem.

— Tényleg nagyon rossz neki — homályosult el a szeme.

— Szétszóródva a világban.

— Hol kavics, hol edény, hol meg egy püspök lába nyoma.

— Apró darabokban van. Akár egy nagy baleset után.

— Mint egy őrült tragédia után — kontrázott a vörös hajú.

— Azért magának se könnyű.

— Én ebben az ügyben nem vagyok érdekes — billentett a fején szerény mosolygással. — Valamennyi pénzmagot ugyan megtartok magamnak, kenyérre, tejre, kolbászvégre. Látja, milyen ágról szakadt vagyok. Két éve nem vettem új ruhát. Naponta egyszer eszem. Nem szórakozom. Nem iszom...nekem már orvosra sincs pénzem.

Megértően hallgattam.

— El tudja képzelni, milyen hallatlanul költséges művelet Isten megjavítása? — kérdezte szomorúan a vörös hajú.

— Talán igen — tűnődtem.

— Néha már úgy érzem, hogy a világ összes pénze kevés lesz rá. De azért én megpróbálom. Mert valakinek mozdulnia kell végre. Önnek már nem magyarázom, látszik magán, hogy éppúgy tisztában van a dologgal, mint én. Isten előbb elromlott, kifáradt a szerkezete, elrozsdásodott, elhasználódott, végül darabjaira esett, szétszóródott a világban. Viszont így a világ nem maradhat. Mint láthatja, Is-

— Vigyázni fogok rá — bólintottam.

— Mert ha végeztem, visszajövök érte — mondta a vörös hajú.

— De biztos visszajön?

— Jegyezze meg uram, Istenért mindig visszajövünk.

Ezzel a vörös hajú elment.

És most van egy fehér kavicsom.

Istenből egy darabka.

Egész megszoktam, néha elnézegetem, forgatom az ujjaim között, az égnek dobom, mosolyogva nézem, ahogy pörögve hull alá, de elkapom még a sár felett. Kirakom az íróasztalra, papírnehezéknek használom, és ha írok, nyugtatólag a kezembe veszem, simogatom, koptatom.

Őszintén szólva jól megvagyunk.

Csak egy a baj, barátaim.

Ha letelik az idő, hát tényleg visszajönnek érte.

A vörös hajú, vagy más, nem tudom.

Valaki visszajön érte, ez biztos.

Az én kavicsomat is visszarakják Istenbe, aki újra jó és hibátlan, nagy és teljes lesz.

Újra úgy működik, mint régen.

És ettől én mégis annyira rettegek.

Színlap

Komárom, még egyszer

Mielőtt bárki azt gondolná, átlát a szitán, sietek előrebocsátani, hogy nincs mit látnia, merthogy szita sincsen. Mámoros véletlen, hogy egy hónapon belül kétszer is eljutottam Révkomáromba. Kolozsvárra készültem, de belázasodtam, több mint egy hétig az ágyamban nyögtem. Lábadozva boldog-boldogtalannak telefonáltam, locsogtam. Fecsegtem. Elmeséltem Sári Laci rádiódramaturg barátomnak, hogy néhány hete Komáromban jártam, Sári úr csettegett: „De nagy kár, öregem, szívesen veled mentem volna! Szeretem azt a várost, a főtér olyan, mintha valahol Itáliában lenne, jó ott időzni, csak lenni egy kicsit, tudod..."

zacskó, cigarettavég, óvszer... „Hát nem fenséges? — kérdezte Sári úr. — A haldokló rózsatövek még a hajdani kertet idézik, a nagy időt, amikor még minden valódi lehetett. Ez a szemét meg a jelenkor farkasharapásának nyoma, így zabáljuk fel a saját múltunkat, ez fenséges, ez a pusztulás..." A cudar novemberi szél elől behúzódtunk egy hatvanas évekből ott maradt nejlonkocsmába, Aranyfácánt ittunk meg némi beherovkát, aztán elsétáltunk a színház felé.

A színház is olyan, mint a Beöthy-kert: egy már nem létező világ pusztuló nyoma. Nem az épület, abban semmi fenséges nincs — de maga a színház, mint hely, ahol érdek nélkül gyűlnek

valóságból az elveszett ígéret földje felé.

Az előadást ugyanaz a *Korcsmáros György* rendezte kiválóan, akinek győri Marat-járól nem sok jót mondhattam a múltkor. Ez is élmény: nem végzetesen jó vagy rossz az ember. Ballépéseink után nem lehetetlen valami nagyszerűt létrehoznunk. Korcsmárosnak nem volt a darabot megerőszakoló modern „olvasata", tolakodó „üzenete". Helyére tette a művet: a színpadra. Nem kis dolog ez, sőt, nagy bátorságra vall: egy rendező, aki a háttérben marad, nem önmagát mutogatja a publikumnak, hanem a darabot, a színészeit, a szerzőt, és ezáltal ő is jobb lesz...

A szép érzel

Várady Róbert rajza

KOLTAI TAMÁS:

Színház

Jó (üzlet)embert keresünk

Rendezők, kritikusok, esztéták nem győzik vitatni, milyen az ideális *Brecht*-előadás. Amelyik a szerző elméletét követi, vagy amelyik a szelleméhez hű? Az aggályosan teoretizáló vagy a szabadgondolkodó? Az elmúlt két évtizedben előretört az antidogmatikus fölfogás. Egy berlini Brecht-kollokviumon a hozzászólók egymás szavába vágva szidták

szenv kétségkívül elementáris érveinél valamelyest egzaktabb apparátust találni véleményem indoklására.

Az Új Színház második bemutatója arra enged következtetni, hogy a művek fölötti csőszködést a valóság tiszteletével helyettesíti. Szerintem a műveket is ezáltal tiszteli; ép érzékű néző nem azért jár színházba, hogy leltár-

ven éve, egészen más okokból — , és a közvetlenebb ábrázolás kedvéért elhagyni mind a kínai neveket, mind a darab előbbi konvencióit: a félmaszkokat és az ennek megfelelő játéktechnikát.

Az ötlet kecsegtető, az eredmény felemás. Egyrészt azért, mert Ács nem merte elszánni magát a stilizációval való szakí-

CSIKI LÁSZLÓ:

Televízió

Haderő-csökkentés

Szorul a kapca, azaz a tárca a (svájci) hadügyben. Nem bírja a büdzsé a galambokat.

Az első világháború („az úriemberek utolsó háborúja") óta kantárra függesztett tokban azok vitték a hadparancsnokat, hozták a jelentéseket. Felteszem, jó ideje komputeres módszerekkel követik röptüket. Az is igaz, hogy Svájc néhány évszázada nem állt háborúban senkivel, s így legfennebb lesipuskás emigránsok, tranzitvízumos menekültek parittyázhatták volna le az oroszlánszívű galambokat. Veszélyt rájuk a romániai romák jelenthettek volna még, akik néhány világváros tavaiból kietették már a hattyúállomány háziasított, élhetetlenebb felét, a természetes szelekció túlcivilizált egyensúlybomlását helyreigazítva. Az őshonos svájciaknak megvan a betevőjük, nem Tell Vilmos almáját rágják csutkáig.

Most mégis fontolóra vették, hogy leszerelik a galambokat. (Megjegyzem, nem személycsere lesz — galambokat héjákra pél-

1979 óta állítok ki. Rendszeres résztvevője vagyok a jelentősebb hazai tárlatoknak, s külföldön is sűrűn szerepelnek a képeim. Műveim megtalálhatók itthoni és külföldi magán- és közgyűjteményekben.

Seit 1979 bin ich standiger Teilnehmer an bedeutenden inlandischen Ausstellungen: meine Bilder sind bei Einzel- und Gruppenausstellungen auch im Ausland haufig vertreten. In zahlreichen ungarischen und auslandischen privaten und öffentlichen Sammlungen sind Werke von mir zu finden.

Since 1979 I have been a constant participant of significant Hungarian exhibitions. My paintings are often shown outside Hungary and are to be found in private and public collections home and abroad as well.

Válogatott Egyéni kiállítások:

1982: Szeged, Kultúrház
1983: Budapest, Fiatal Művészek Klubja
1984: Rhede (NSZK), Galerie am Finkenbush
1987: Budapest, Fészek Klub
Bielefeld, NSZK, Galerie Elf — „Magyar Napok" (Barabás Mártonnal)
1988: Budapest, Duna Galéria
1989: Bécs, Galerie Studlhof (Arnóti A-sal)
1991: Bamberg, Galerie Altstadt
1992: Budapest, Vigadó Galéria

Válogatott csoportos kiállítások:

1979: Fiatal művészek Studiója, Pécs
1980: Studió, Műcsarnok
Nyári Tárlat, Szeged
1982: Studió, Műcsarnok
Derkovits ösztöndíjasok kiállítása, Budapest Galéria
1983: Studió, Ernst Múzeum
Derkovits ösztöndíjasok kiállítása, Műcsarnok
1984: Studió, BNV
Studió, Prága
Derkovits ösztondíjasok kiállítása, Ernst Múzeum
Festészeti Triennálé, Szófia
1985: „40 év", Műcsarnok
Studió, Ernst Múzeum
Studió, Brno
Derkovits ösztöndíjasok kiállítása, Ernst Múzeum
1986: Interart, Poznan
Bartók Galéria
„Modern magyar művészet", Nemzeti Galéria
International Art, Stockholm
1987: „40 év", Moszkva, Manyezs
Tübingen (NSZK), Kunsthalle
INCLA, Párizs
1988: „ Metamorfózis", Generalart Studió
Internazionale Arte Fiore, Bari
Róma
Hungartexpo, BNV
1989: Milánó, Studió Panigati
Baden
Frankfurt, Galerie Sheraton
„Feltámasztott mimézis", Vác, Tata
1990: Immenstadt, Rathaus
Bezirkmuseum, Bécs
1991: Art Expo Budapest
Vigadó Galéria
Wangen, Martinstor
Memningen, Kreuzherrnsaal
Pandóra Galéria, Badacsony
1992: Art Expo, Budapest

Ösztöndíjak, díjak:

1982: Studió ösztöndíj
1982–1985: Derkovits ösztöndíj
1984: Diploma, Szófiai Nemzetközi Biennále
1991: Eötvös J. Alapítvány ösztöndíja
1992: Magyar Hitel Bank, Művészeti Alapítvány

Gewahlt Einzelausstellungen:

1982: Kulturhaus, Szeged
1983: Studio Junger Künstler
1984: Rhede (BRD)...
1987: Künstler Klub, Fészek, Budapest
Bielefeld, BRD, Galerie Elf, — „Ungarischen Kulturtage" (Mit M. Barabás)
1988: Budapest, Duna Galerie1989: Wien, Galerie Strudlhof (mit A. Arnóti)
1991: Bamberg (Deutschland), Galerie Altstadt
1992: Budapest, Vigadó Galerie

Gewahlt Gruppenausstellungen:

1979: Studio Junger Künstler, Pécs
1980: Studio, Kunsthalle, Budapest
Szeged, Sommer Ausstellung,
1982: Studio, Kunsthalle, Budapest
Ausstellung der Derkovits Stipendiaten
Budapest Galerie
1983: Studio, Ernst Museum
Ausstellung der Derkovits Stipendiaten, Budapest
1984: Studio, BIM
Studio, Prag
Ausstellung der Derkovits Stipendiaten, Ernst Museum
Sofia Triennal
1985: „40 Jahren", Kunsthalle, Budapest
Studio, Ernst Museum
Studio, Brno
Ausstellung der Derkovits Stipendiaten, Ernst Museum
1986: Interart, Poznan (Polen)
Galerie Bartók, Budapest
„Modern Ungarische Kunst", National Galerie, Budapest
International Art, Stockholm
1987: „40 Jahren", Moskau
Tübingen (BRD), Kunsthalle
INCLA, Paris
1988: „Metamorphosis", Generalart Studio
Internationale Arte Fiore, Bari
Rom
Hungartexpo, BNM
1989: Milano, Studio Panigati
Baden
Frankfurt, Galerie Sheraton
„Wiederweckte Mimesis", Vác, Tata
1990: Immenstadt, Rathaus (Deutschland)
Bezirkmuseum, Wien
1991: Art Expo, Budapest
Galerie Vigadó
Wangen, Martinstor
Memningen, Kreuzherrnsaal
Pandora Galerie, Badacsony
1992: Art Expo Budapest

Stipendien, Preise:

1982: Stipendium des Studio Junger Künstler
1982, 1985: Derkovits-Stipendium
1984: Diplom der Int. Biennale Sofia
1991: Stipendium J. Eötvös
1992: Ungarische Kreditbank, Stiftung für die Kunst

Selected One-Man Shows:

1982: House of Culture, Szeged
1983: Club of Young Artists
1984: Rhede (FRG)
1987: Budapest, Artists' Club Fészek
Bielefeld, FRG, „Hunagrian Cultural Days", Galerie Elf (with M. Barabás)
1988: Budapest, Duna Gallery
1989: Vienna, Gallery Strudlhof
1991: Bamberg (Germany) Gallery Altstadt
1992: Budapest, Vigadó Gallery

Selected group exhibitions:

1979: Studio of Young Artists, Pécs
1980: Studio, Exhibition Palace, Budapest
Summer Exhibition, Szeged
1982: Studio, Exhibition Palace, Budapest
Exhibition of Derkovits Scholars, Budapest Gallery
1983: Studio, Ernst Museum, Budapest
Exhibition of Derkovits Scholars, Exhibitions Palace, Budapest
1984: Studio, BIF
Studio, Prague
Exhibitions of Derkovits Scholars, Ernst Museum
Triennal of Sofia
1985: „40 Years", Exhibition Palace, Budapest
Studio, Ernst Museum
Studio, Brno
Exhibitin of Derkovits Scholars, Ernst Museum
1986: Interart, Poznan (Poland)
Gallery Bartók, Budapest
„Modern Hungarian Art", National Gallery, Budapest
International Art, Stockholm
1987: „40 years", Moscow
Tübingen (FRG), Exhibition Palace
INCLA, Paris
1988: „Metamorphosis", Generalart Studio
Internazionale Arte Fiore, Bari
Rome
Hungarexpo, BNF
1989: Milan, Studio Panigati
Baden
Francfort, Gallery Sheraton
„Mimesis Revived", Vác, Tata
1990: Immerstadt, Rathaus (Germany)
Bezirkmuseum, Vienna
1991: Art Expo Budapest
Vigadó Gallery
Wangen, Martinstor
Memningen, Kreuzherrnsaal (Germany)
Pandora Gallery, Badacsony
1992: Art Expo Budapest

Scholarships, prizes:

1982: Scholarship of the Young Artists
1982, 1985: Derkovits Scholarship
1984: Diploma of the International Biennale, Sofia
1991: J. Eötvös Foundation Scholarship
1992: Hungarian Credit Bank, Art Foundation

Várady Róbert tipikus magyar festőművész,
ha elfogadjuk azt a tételt, hogy a 80-as, 90-es évek
fiatal festőinek kibontakozását nem a szabadság jellemezte, hanem
a választás kényszere.
A fiatal művésznek induláskor választania „kellett",
hogy elfogadje-e a német-olasz új festők által kijelölt utat,
s ha igen, figuratív lesz-e avagy informel
(az expresszív felfogáson belül),
a figuritáson belül pedig mai témákat jelenít-e meg,
vagy mitologikusokat.
Várady elfogadta a kor kihívását
– bizonyos egyéni módosításokkal.
Valamivel korábban indult,
a 70-es években hiperrealista volt,
felfokozott, már-már science fiction-re emlékeztető színvilággal.
Ebből az időszakból mentette át metafizikus hajlamát,
amely elsősorban illuzionisztikus festői terekben
és magányos alakok térbe helyezésében nyilvánult meg.
A 80-as évek vége felé aztán érdeklődése mindinkább
a mitológia (mitológiák) felé fordult,
festékkezelése pedig egyre expresszívebbé vált.
Az illuzionisztikus térmélység fokozatosan átadta helyét
a vászon kétdimenziós, „szőnyegszerű" felfogásának,
és azt hiszem, ez az a stádium,
amelyben minden eddiginél fejlettebb képeit hozza létre.
Várady „mitológiája" meglehetősen eklektikus.
„Mítoszok világa" című sorozatán
a sötét tónusokkal megfestett alap fölött a legkülönbözőbb,
élénk színű alakzatokat figyelhetjük meg:
mágikus jeleket, furcsa tárgyakat, csigákat, archeológiai leleteket,
de még apró élő vagy fantázialényeket is.
Mintha egy kultúrtörténeti szemléltető tár
vitrineinek tartalmát szórta volna valaki a szőnyegre,
szeszélyes elrendezésben.
Az „Archaikus" vagy a „Kultúrkörök II." című kompozíción viszont
egyiptizáló és észak-afrikai festményekről
átmentett alakok förgeteges kavalkádjával találkozunk,
mintha csak a mágikus figurákat a festő
Pollock vagy Tobey kozmoszának dinamizmusával
akarta volna forgásba hozni.
A mágikus-mitológikus formavilággal
Várady Róbert valószínűleg
nem a mögötte szunnyadó archaikus erőket akarja életre kelteni.
Ezek számára csupán kulturális hivatkozások,
egy pusztán festői szín- és formadinamizmus elérése érdekében.
Legalábbis racionalizált korunkban ez utóbbi stratégia
bölcsebbnek tűnik.
Budapest, 1992. február

Beke László

Képek a századvégről

Várady Róbert látomásos, metafizikus világot teremt
eklektikus, különböző korokból való
történelmi és művészettörténeti jelképeket felvonultató alkotásain.
Az álomképek, a töredékek, a torzók
sejtelmes atmoszférája lengi körül a műveket,
mégis maiak, korunk, a XX. század vége emberének, életérzésének,
posztmodern történetszemléletének
festői megfogalmazásai e munkák.

A „Belső térben" című alkotáson
illuzionisztikusan megfestett pincefolyosót látunk,
amelyen keresztül némi fény dereng
a sötét, barnás térbe.
Akár freudi vagy jungi álomleírás is lehetne a kompozíció,
ez az alagút vagy barlangfolyosó, amelynek zárt kapuja mögött
egy szebb világ, Árkádia vagy éppen az üresség, a semmi látható.
Számomra R. A. Moody által leírt,
a klinikai halálból visszahozott páciensek élményeit idézi,
akik elmondták, hogy az élet-halá között lebegve
egy sötét alagútban, csőben száguldanak,
miközben életük meghatározó állomásai villannak fel előttük. Konkrét
művelődéstörténeti jelképekre épül
a „Kultúrkörök" című emblematikus alkotás.
A kompozíció középpontjában egy frigyláda vagy szarkofág látható, míg
négy sarkában a nagy kultúrák szimbóliumai:
a kereszt, a szamárhátív, a lélek továbbélését jelentő egyiptomi hieroglíf,
valamint napjaink szimbóluma, egy becsomagolt, átkötözött doboz,
aminek nem ismerjük a tartalmát.
Lehet például Hrabal örökbecsű „Gyengéd barbárok"-jának
a MÉH-be kerülő papírbálája ez a tárgy,
amelybe az irodalom klasszikusainak
– Goethenek és Lao-ce-nek – munkáit préseli egybe
a mészárszékből odaszállított véres papírdarabokkal
enyhe sörmámorban a regény főhőse.
Tipikusan közép-európai objekt ez a csomag,
a közelmúltban összeomlott
értelmiség- és kultúraellenes diktatúrák jelképe.

Egy oldottabb, new wave stílusban készült festményén,
a „Beomlás"-on viszont sötét, vörösen-sárgán csillogó zuhatag látható,
amelynek a semmibe húzó tölcsére a pusztulás képzetét kelti bennünk,
de lehet egy éppen ömagába omló csillag
kozmikus katasztrófájának dokumentuma is.

Sajátos újeklektikus kultúrtörténeti jelképekkel teli festői anyag
Várady Róberté, amely különbözik mind a napjainkban annyira kedvelt
újfestői, mind a továbbélő, a nyolcvanas évek vége művészetét
ugyancsak meghatározó posztkonceptuális kifejezésmódtól.

1990. június 8.

Lóska Lajos

Róbert Várady ist ein typischer ungarischer Kunstmaler,
wenn wir die These akzeptieren, dass die Entfaltung
der jungen ungarischen Maler der 80er, 90er Jahre nicht durch Freiheit,
sondern durch den Zwang der Wahl gekennzeichnet war.
Der junge Künstler „musste" sich bei seinem Start entscheiden,
ob er den von den deutsch-italienischen neuen Malern
festgelegten Weg annimmt, und wenn ja, ob er figurativ
oder informell sein will (im Rahmen der expressiven Auffassung)
und ob er innerhalb der Figurativität Gegenwartsthemen
oder mythologische darstellt.
Várady nahm die Herausforderung der Zeit an –
mit gewissen individuellen Modifizierungen.
Er begann seine Laufbahn etwas früher,
war in den 70er Jahren Hyperrealist, mit einer gesteigerten Farbenwelt,
die beinahe schon an science fiction erinnerte.
Aus dieser Epoche behielt er die Neigung zum Metaphysichen bei,
die sich in erster Linie in illusionistischen Mahlräumen
und im Anbringen einsamer Gestalten in Raum manifestierte.
Gegen Ende der 80er Jahre wandte sich dann sein Interesse
zunehmend der Mythologie (den Mythologien) zu,
und sein Umgang mit den Farben wurde immer expressiver.
Die illusionistische Raumtiefe wich allmählich einer zweidimensionalen,
„teppichartigen" Auffassung von der Leinwand,
und ich meine, das ist das Stadium, in dem er die Bilder schafft,
die entwickelter sind als alle bisherigen.
Váradys „Mythologie" ist ziemlich eklektisch.
In seiner Serie „Welt der Mythen" sind
über dem in dunklen Tönen gehaltenen Grund
die verschiedensten Formationen in lebhaften Farben zu beobachten:
magische Zeichen, sonderbare Gegenstände, Schnecken,
archäologische Funde, aber selbst winzige Lebewesen
oder Fantasiegeschöpfe.
Als wäre der Inhalt kulturgeschichtlicher Schaukästen
in launischer Anordnung auf den Teppich gestreut worden.
Auf den Kompositionen „Archaisch" oder „Kulturkreise II."
treffen wir hingegen auf ein turbulentes Durcheinander
von ägyptisierenden und von nordafrikanischen Felsmalereien
hinübergeretteten Gestalten, als hätte der Künstler
diese magischen Figuren mit der Dynamik des Kosmos
eines Pollock oder Tobey in Kreisbewegung setzen wollen.
Mit der magisch-mytologischen Formenwelt will Róbert Várady
wahrscheinlich nicht die dahinter schlummernden archaischen Kräfte
zu neuem Leben erwecken.
Diese sind für ihn lediglich kulturelle Bezugspunkte,
um eine bloss malerische Farb- und Formdynamik zu erzielen.
Zumindest scheint letzteres in unserer rationalisierten Zeit
die weisere Strategie zu sein.

Februar 1992

László Beke

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Róbert 1979 MAJ 27

MAGYAR HÍRLAP

Gyafi Szemüvény

1021

Várady Róbert rajza

rózsás forradalomban, a Kommunisták Magyarországi Pártjának megalakulásában, illetve a Magyar Tanácsköztársaság politikai irányításában élenjáróak lettek.

Különös és egyáltalában *nem egységes* szellemi pezsgés volt a *Vasárnapi Társaság*. Találkozott itt a társadalom „etikus" kibontakozásának keresése egyfajta sajátos szellemi kibontakozással. Ebben a kibontakozásban ott viharzott a német filozófia olyan hatása, mint *Nietzsche*. Ott élt az orosz zsenik bűvölete, mint *Tolsztoj* és *Dosztojevszkij* életművének szellemi továbbfolytatása. De ugyanakkor ott élt mindent meghatározó erővel a magyarországi

idézünk a roppant gaz
anyagból, hogy ízlelgessük
rokonság szavait. „Az osz
kok (hantikkal) együtt a
gulok (vagy manysik) és a
gyarok alkotják a finnu
nyelvcsalád ugor ágát. Így
vogul nyelv a magyar
egyik legközelebbi rokon ny
ve." S milyen gyerekkor
rémlő édesdeden hangzanak
sorok Az ég és a föld elön

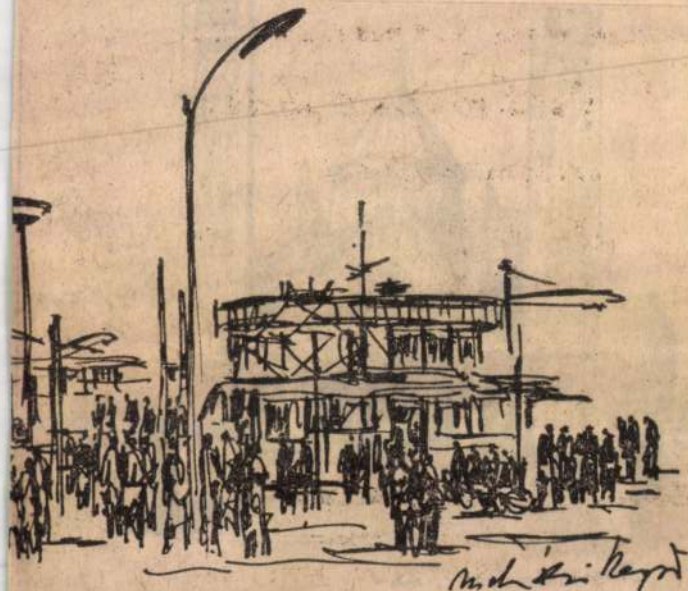

hácsi Regős Ferenc: Forgalom

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 25
NÉPSZAVA

Várady Róbert
grafikus

1021

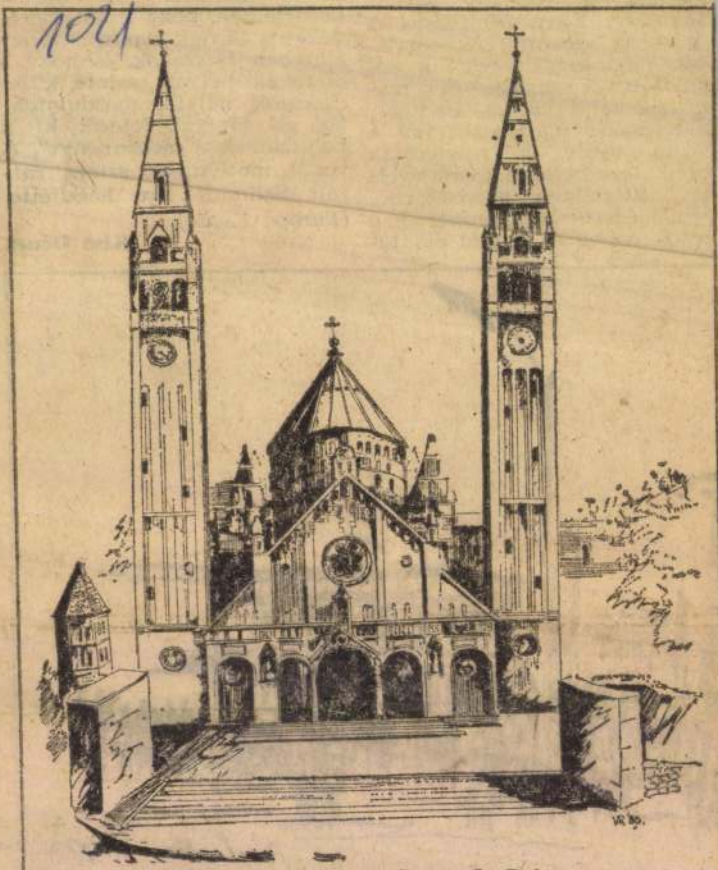

Várady Róbert: Szegedi Dóm

DOBAI
ÉTER

HAZÁM A VÁR

3. Bakáts tér

. Ferencvárosnak ezt a templos közterét egy medálhomályú Krúdy-metszet őrzi: *„Őszi délutá- ok Cholnoky Viktorral"*. Még ma Krúdy szavai szerint él ez a ér: „... tejszagú, hófehér kötéyes szülésznőivel, tömjénszagú arangozóival, az utolsó kenetre ető karinges káplánjaival, áhíatos harangszavaival". Csak a erklis tűnt el a térről, meg az sztalosműhely, ahol a koporsóat ácsolta egy mesterember. De klinika megvan, és az ápolónők, szülésznők ma is, mint Cholnoky—Krúdy idejében, a tér yorsan elmúlt ifjúságában: a árga kórházépületből sietnek a erenc körút felé, bevásárolni, ávézni vagy a postára, leveleket eladni. Megvannak az „életunt érházak" is, bár „különös szenációjuk" azóta átalakult, a Baáts tér csendes fórumnégyszöén túl a Nagykörút széles páában árad a Dunahíd felé, át udának, délnek, a Balatonnak. „másvilágiasan pókhálós arcú" ó, Cholnoky — Krúdy víziója erint — mindig a Ráday utca ről érkezett a térre, valahányor a csarnok körüli kocsmákból azatért. Jól ismerte a környéken kó nőket, ha hiszünk neki, ogy Krúdy hitt: „Én elhittem eki, hogy a malac-piros vállú, pillantásait a lengő-lengedező lábszárak után. (Szinte csodálatos, hogy a röpke táncmesterek oly soká életben maradnak.)" Az, aki a teret ma éli, ismeri, tudja, hogy a hentesnél, a zöldségesnél, a trafikban vagy a Varga cukrászdában olykor feltűnnek olyan nők, akiknek arcát aztán egy egész éven át keresi az ember, mert mintha régi ismerősei lettek volna, úgy néznek vissza rá, annyi emlékkel, noha vadidegenek.

Már Krúdy is eltávozott innen, aki az eltűnt Cholnoky Viktort kísérte, és egy félórára, egy őszi délután a „száraz levél hangú nyurga lovag" nyomában a Bakáts téren is megállt, — álldogált —, amíg észrevette végre és véletlenül, hogy már ő is halott, ő is emlék és kísértet.

Krúdy mindenben a múltat, az elmúlást látta, nem azt, hogy *van* és *milyen*, hanem azt, hogy *volt* és *milyen volt*. A múltak, a „voltak" jelentették számára, valami különös, meghitt módon a jövőt is. Krúdynak az év: tavalyi év, az asszonyi arc: a hajadon arc, neki egy tér, egy utca, egy ház: olyan emberek találkozóhelye, akik már soha többé nem fognak oda eljönni, soha nem fognak ta-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 JAN - 8
TÜKÖR
Budapest
Váradi Róbert

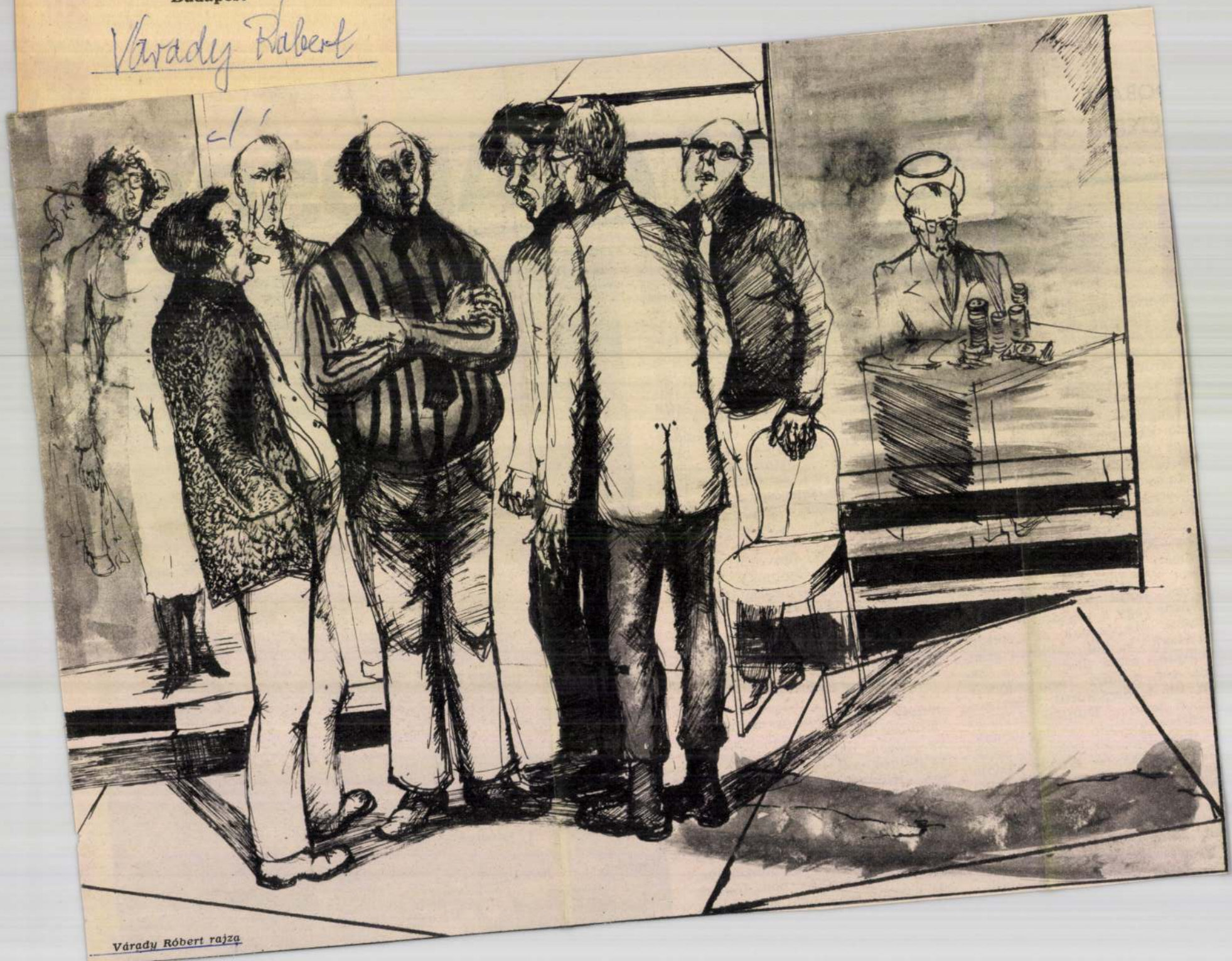

Váradi Róbert rajza

A tervezéstől minden esetben meg kell
szükséges feltételeket a jelenlegi helyzetr
jelenti, hogy a vizsgálatok részletesen tárjál
fejlesztések jelenlegi rendszerét, a beruházá
az egymáshoz kapcsolódó beruházások egés
bonyolult belső összefüggéseit. A javaslatn
vagy program — a fejlesztések jelenlegi rendszerével kell összefüggésben lennie. Ez
és mindaz, ami ebből következik, a területi tervekre általában érvényes. E gondolat
legfontosabb összefüggéseit mégis az általános rendezési terv példáján próbálom meg
kifejteni. Részben azért, mert az érintett szakmai kört ennek a tervfajtának a proble-
matikája foglalkoztatja leginkább, különösen pedig azért, mert Preisich Gábor
A városrendezési koncepciók hatékonysága című cikke (Valóság, 1978. 5. sz.) joggal
kelthette fel sokak érdeklődését e kérdéskör iránt.

Egy városrendezési terv megadja a város kiegyensúlyozott területfelhasználási
tervét. Itt megfelelőek a lakóterületek, iparterületek, zöldterületek arányai, megfelelő
az infrastrukturális, illetve kommunális ellátottság stb., vagy legalábbis mindez
— a város egész rendszere — jobb, korszerűbb, mint ma. Csak éppen meg kellene
valósítani.

De az ilyen tervet nem lehet megvalósítani. Nem azért, mert irreális, noha több-
nyire az. Nem azért, mert a megvalósítására hivatott hatóságoknak nincsen elég szé-
les hatáskörük, noha valóban nincsen. Nem is azért, mert a terv előírásainak betar-
tásához hiányzik az állampolgári fegyelem, noha ebben is van valami. A baj az,
hogy az ilyen terven nincs mit megvalósítani — csak betartani. Az ilyen terv ígéret:
ha betartják, akkor egyszer majd megvalósul. Ebben azonban van egy logikai ellent-
mondás. A területfelhasználási terv ugyanis merev séma, a város pedig élő szervezet,
végtelenül sok belső hatótényezővel. Hangsúlyozni kell, hogy a területfelhasználási
tervnek nem valamiféle hibája, kiküszöbölhető fogyatékossága a merevség. Az, hogy
merev, épp olyan alaptulajdonsága a tervnek, mint az időnek az, hogy múlik. Nem
az a baj tehát, hogy merev, hanem az, hogy a jövőre, és nem a jelenre vonatkozik.
A területfelhasználási terv csak a megvalósítandó cél felrajzolásának tekinthető.
A városrendezési tervnek javaslatot kell tartalmaznia a jelen teendőire is. Például
arra, milyen új szerkezeti vonal kiépítéséhez kell azonnal hozzáfogni. Ebben azonban
még mindig van egy belső ellentmondás, amit fel kell tárnunk, különben jövőképpé
válik a kezünkben a látszólag jelenre vonatkozó javaslat is, amikor a megvalósítá-
sához hozzá akarunk fogni. A műszaki, gazdasági, illetve társadalmi rendszer moz-
gása folytonos — a maga teljességében az. A tervtől függetlenül mindenkinek megvan
a maga szerepe, feladata; minden beruházásra fordítható forintnak megvan a helye,
minden beruházásnak megvan a maga tömege (a mozgásban tartott alapok, eszközök
és munkaerő tömege), lendülete, iránya stb. Mit jelent tehát az, hogy a tervnek a
jelenre vonatkozóan kell javaslatot tartalmaznia?

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

6

1979 Várady Róbert

VALÓSÁG

1021

Várady Róbert rajza

meg sohasem volt olyan dag, mint mostanában. A rubeles hordozható kis t től a nagyképernyős s készülékig 9 hazai típu válogathatnak a leningrá Csupán az *itt* előállított mékeket számítva 1980 100 leningrádi családra 11 vékészülék, 132 rádió, m és lemezjátszó, 98 hűtős rény, 54 porszívó és 44 m gép jut majd. Ezek a szá 1971-hez képest *másfélsz növekedést* jeleznek.

Van már olyan vállalat Leningrádban — a *Szputnyik* —, amely egymaga *130 féle* elektromos készüléket gyárt. De kedvező eredményekről számolhatunk be a különböző dísztárgyak, vázák, porcelánok és a háztartási edények előállítói is. Néhány éve például a hiánycikkek listáján voltak a konyhai edények. Ma már 4 vállalat *évente csaknem 7 millió darabot gyárt*, a legkorszerűbb formában és anyagokból. Bővült a kozme

A közszükségleti cikkek gyártásának fejlesztéséről hozott párthatározat végrehajtása — tapasztalataink összegzéseképpen ezt állapíthatjuk meg — *széles úton halad a Szovjetunióban.* Bár kétségtelen, hogy még sok a tennivaló, az eddigi erőfeszítések eredményeivel máris bárki találkozhat nemcsak a nyilatkozatokban, honem az *üzletek gazdagabb, folyamatosabb, választékosabb árukínálatában is.*

Deák András

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 FEB 1 2

NÉPSZAVA

Váradi Róbert

1011

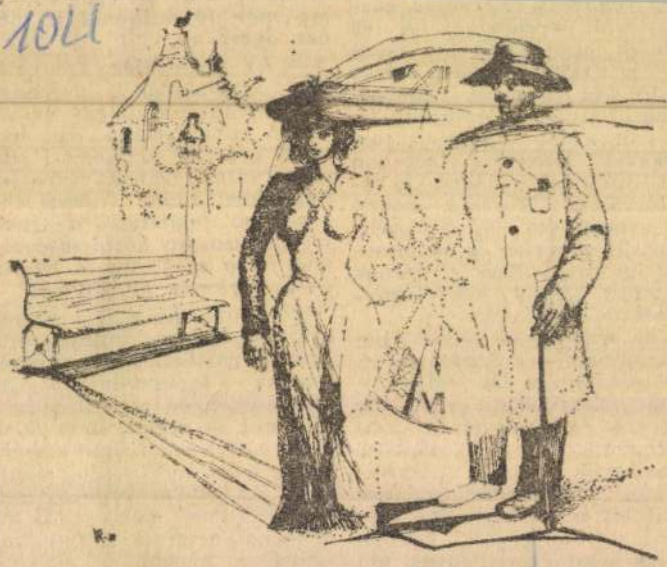

Váradi Róbert: Krúdy-illusztráció

Várady Róbert

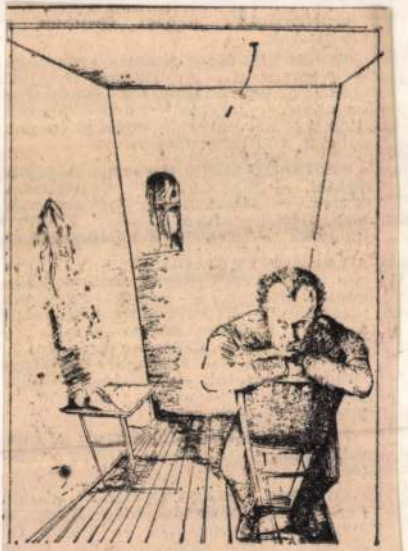

Várady Róbert rajza

Magyar Hirlap 1981/9/

1979.

Óvári Miklós látogatása Hajdú-Bihar megyében

Óvári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára kétnapos látogatást tett Hajdú Bihar megyében.

Csütörtökön Debrecenben, a megyei pártbizottság székházában *Sikula György* első titkár tájékoztatta a megye politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életéről.

Óvári Miklós délután a Kossuth Lajos Tudományegyetemen pártnapot tartott a debreceni egyetemek és főiskolák oktatói és hallgatói részére, majd találkozott az egyetemek vezetőivel. Ezután felkereste a múlt év végén átadott Kölcsey Ferenc Művelődési Központot, ahol részt vett egy gyermekénekórán, megismerkedett a felnőttnevelési stúdió munkájával, megnézte a rajzkör, a Maróthi-kórus és a debreceni népi együttes próbáját. Este a Kodály-kórus hangversenyét hallgatta meg.

Pénteken délelőtt a magyar könyvnyomtatás ősi központját, az Alföldi Nyomdát kereste fel a Központi Bizottság titkára. *Benkő István* igazgató ismertette az üzem történetét.

Városnézés után az Agrártudományi Egyetem a debreceni akadémiai bizottság vezetőivel találkozott Óvári Miklós, akit *dr. Bognár Rezső* professzor tájékoztatott a tudományos munkákról. *(MTI)*

Sarlós István Somogyban

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Váradi Róbert

1021

1979. február 17.

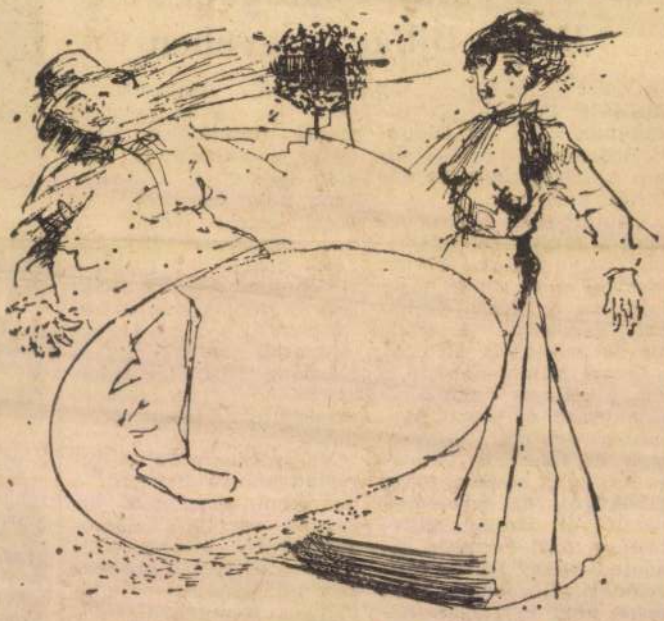

Váradi Róbert: Krúdy-illusztráció

Várady Róbert

Magya

Várady Róbert rajza

hatása, mint *Nietzsche*. Ott élt az orosz zsenik bűvölete, mint *Tolsztoj* és *Dosztojevszkij* életművének szellemi továbbfolytatása. De ugyanakkor ott élt mindent meghatározó erővel a magyarországi politikai és szellemi konzervatí-

Várady Róbert

Várady Róbert rajza

Magyar Hi

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 DEC 16

Várady Róbert

MAGYAR HÍRLAP

grafikus

ezen a pályán hivatástudat nél-

1021

Várady Róbert rajza

ji és társadalmi megosztottság nehezen leküzdhető hagyományairól, a kolonializmus barbárságairól és pozitív oldalairól, az inka emlékekről. A limai San Isidoro negyed előkelő klubjairól, hegyi települések koldusszegény indiánjairól. A homoksivatagokról és az Altiplanóról. Machu Picchu-ról, az elveszett városról. El Doradóról és az Amazonas ősrengetegeiről. Mindarról, ami friss szemmel érkezett

Várady Róbert

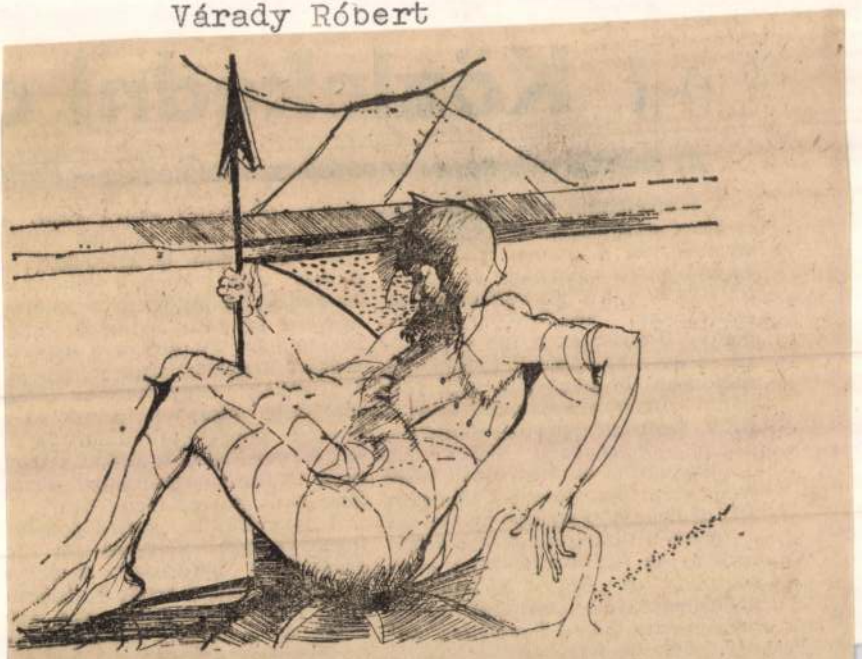

Várady Róbert rajza

liárdos állami támogatás kell, *ilyik a kifizetődőbb.* S ekkor ser

AGYAR HÍRL

Közlekedni d

Az örökifjú villamos és az autóbusz vetélkedője — Párhuz

A jelmondattá vált kérdést-fel-
ólítást-kijelentést már-már be-
ve fújjuk: „kinek van erre
ergiája?", „parkolj és utazz
vább!", „a tömegközlekedési
zközökkel olcsóbb"... Erre
ondol a riporter is (no meg ar-
, hogy óhatatlanul *késni fog*),
iközben Trabantjával csúcsfor-
almi dugóban vesztegel, úton a
KV vezérigazgató-helyetteséhez.
ellette *könnyedén siklik* az
szekapcsolt, csuklós 6-os, ame-
en igaz: az utasok többsége
, de legalább *időben* célhoz ér.
Persze a tömegközlekedés is *ki-
rólag az utasoknak olcsó* — ez
öztudott. A BKV bérletekből,
enetjegyekből származó bevé-
le évente 1,1—1,2 milliárd fo-
nt. Emellé *hozzávetőleg 5 mil-
árdos állami támogatás* kell,
gy megéljen a vállalat, s fej-
litert. (Felötlik: miért nem jár
akkor, csaknem minden vona-
lon, *napközben is* gyorsbusz. A
válasz: *nem lennének kellően ki-
használva*. S aki nem a munka-
helyére igyekszik, (talán) kevés-
bé siet.) De maradván a fogyasz-
tásnál: ama 59,7 liter a napi át-
lag, amely *meglehetősen nagy
szóródást* takar. A „sima" 7-es
buszok csúcsforgalomban 75 li-
ter, a csendesebb órákban viszont
csak 45 liter üzemanyagot esznek
meg száz kilométerenként.

A járműfajták gazdaságosságát
természetesen *nemcsak a fo-
gyasztásuk* határozza meg. A
metró, a busz, a troli, a villamos
és a HÉV kiegészíti ugyan egy-
mást, de a hálózat fejlesztésekor
figyelembe veszik azt is: *hol me-
lyik a kifizetődőbb*. S ekkor sem
elsősorban a vételár, hanem a

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979. OKT 21

MAGYAR HÍRLAP

Várady Róbert
grafikusművész

E 1 MAGYAR HÍRLA

1021

Várady Róbert rajza

i szakmákban:

oló
yozó
-mázoló és tapétázó
oló
alos
tos
mosági szerelő
- és készülékszerelő
tés- és csőszerelő

az 1981/82-es
a 8 általános
azok jelentk
iskolai végze
és a 16. élet

Tanulási idő
Igény esetén
Tanulóotthon
teljes ellátás
A vállalatun
fiatal szakm
„Pályakezdé
Jelentkezni,
személyesen
szakoktatási
(Budapest, V

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Róbert, grafikus

MAGYAR HÍRLAP

1982 JUN 12

[illegible] a kollektivizálás
szú, lassú átmenetét járta volna.

Várady Róbert rajza

astól

ása

étségtelen érdeme, hogy a fia-
ılabbak alá-fölérendeltségét
ıegfejti. Azt is érzékelteti: e
ár nemcsak szekundál a
agy párosnak. Minden „ven-
ég-szorongató" ellenére, az
lőhalott roncsokkal szemben,
k a jövendő sikeremberek. A
átékban eszerint erények és
varlóságok ötvöződnek: e rén-
ezés nem revelatív, de tisztes
özépszert tükröz.
Megvesztegetően magabiz-
os *Trokán* Péter „acélszemű"
ick-je, kimért és kioktató,

KÖNYVESPOLC

Merre tart az építészet?

Bruce Allsopp kötete

A posztmodern (modern utáni) építészeti irányzat egyik vezető képviselője, Charles *Jencks* a következőket írta a „modern építészet haláláról": A modern építészet St. Louisban halt meg, Missouri államban, 1959.

dolgot vihetnénk végbe, ami őseink szemében csodaszámba ment volna, „nem engedhetjük meg magunknak", hogy épületeink szépítésével, díszítésével és kényelmével törődjünk. *Egy gazdasági rendszer foglyai vagyunk*, mely arra kényszerít bennünket, hogy tanulmányozzuk a költségkihatásokat és törekedjünk az olcsóbb beruházásokra. Takarolnunk kell sok, fogyóban levő anyagot, de takarékoskodnunk kell a munkával, ami bőségesen áll rendelkezésünkre. A pénzt értékes kereskedelmi árunak tekintjük, ahelyett, hogy kényelmes csereeszközként kezelnénk.

Arról szólva, hogy milyen belső társadalmi erők okozták az építészetben bekövetkezett változásokat, azt mondja a szerző, hogy az építészek — paradox módon, de némiképpen érthetően — megkíséreltek valamiféle rendet teremteni a társadalomban, hogy módjuk lehet színvonalasabb építészetet létrehozni.

Elérkezett hát az idő — írja Allsopp —, hogy *az építészek* ne fedezzék tovább a megbízóikat és *egyértelműen jelentsék ki, hogy lehetetlenné vált számukra a munka.* Társadalmi szükségszerűség tehát — és nem csupán az építészekre hárul a felelősség —, hogy megváltozzanak az építészek alkalmazásának feltételei — *olvashatjuk* a nemrégiben megjelent „Merre tart az építészet?" című munkában. *(Gondolat)*

Dr. Gáborjáni Péter

„Nyolc éven felülieknek"

Berkes Péter munkái

A gyermekirodalom sorsa olykor mostoha, és bizonyosan az, ami a recenzensek érdeklődését illeti. Különösen, ha tárgya nem a szépírói műfajok valamelyikébe sorolja, ha technikáról, természettudományról, a civilizáció mesterségeinek műhelyfogásairól esik szó a kötetekben, ha szerzőjük arra vállalkozik, hogy még a legkisebbek számára is követhető stílusban s tartalommal írjon olyan jelenségekről, amelyeknek igazi megértéséhez néha az egyetemi diploma is kevés. *Nehéz kenyér az ismeretterjesztésre vállalkozó íróember kenyere,* folyton a vajas felére esik, nem mentheti a maga hiányos tudását máshonnan átemelt hosszú idézetekkel, álokoskodó fejtegetésekkel, a körmönfont kifejezések halmozásával. Kényelmes üresjáratokra nincs esélye annak, aki egy ívnyi terjedelemben kísérli meg összefoglalni mondjuk a meteorológia tudományának ismeretanyagát, s úgy, hogy az is megértse, aki csak éppen hogy túljutott az első rácsodálkozáson, a kimondani is kevéske nyolc esztendőn.

A Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó *„Bölcs bagoly"* köteteinek impresszuma itt húzza meg a cezúrát, s én magam elé képzelem a harmadikost, aki már tanul környezetismeretet, tud írni, olvasni, ismeri a matematika alapelemeit — s olykor még olyan dolgait is, amelyekről szülei legfeljebb ha hallottak —, de máris imponálóan rengeteg tudása törékeny csónak, a tudomány végtelen tengerén hánykódó, ügyetlenül kormányzott lélekvesztő. A könyvecskék, amelyeket most lapozgatok, békés áramlatok széles hátát kínálják az átlagosnál biztonságosabb s kényelmesebb utat.

Berkes Péter profi gyermekkönyvíró, a szó jó értelmében az. Pontosan tudja: mikor kínálnak a részletek izgalmas kalandokat, s mikor kell nagy ívet rajzolni, hogy felesleges terhek ballasztjával ne tegye próbára a még törékeny türelmet, illékony figyelmet. Ügyanakkor azt is mérlegeli: mi az, amiről feltétlenül szólnia kell, hogy érvényes legyen, amit mond, az igazi mérce, a felnőtt, a tapasztalt, a tudásában biztos világ ítélete szerint is. Kötéltánc a javából. De a kötéltánc a néző számára mindig más jelent, mint annak, akinek a produkcióját figyeljük. *Neki munka, sok gyakorlással elérhető s birtokolt lehetőség, nekünk látványos műsor,* amit persze el is várunk, ha beülünk a nézőtérre. Ilyen értelemben nincs is semmi rendkívüli abban, hogy valaki jól csinálja a dolgát. Az úgy csak akkor provokálja a minősítés másfajta dimenzióit, ha valaki meg-megbillen a kötélen. S ennek tudatában válik értékké a profizmus, a tény, hogy mindenki azt kapja, amit vár. Kelendő portékát egyébként, az ember szinte meglepődik. Olykor több kiadásban is, és kiadásonként harminc-negyvenezer példányban kelnek el a füzetnyi vastagságú kötetek. Sűrű egymásutánban újabb és újabb munkák kerülnek ki Berkes Péter műhelyéből, ez is minősíti a sikert. A *Tűz! Tűz!* című (Kassowitz Félix rajzai illusztrálják) 1983-ban jelent meg. A *Kalapács koppan* — szerszámaink születésének izgalmas históriája — 1978-ban került a könyvesboltokba. A *Hangország* két kiadást is megért, az első 1968-ban, a második 1976-ban hagyta el a nyomdát. A *Várható időjárás* 1971-ben s másodszor 1975-ben jelent meg. (Ez utóbbi három munkát Réber László illusztrálja.) A tavaly karácsonyi könyvpiacon mutatkozott be a legújabb kötet, az űrhajózás körüli tudás gyermekeknek szánt summázata: az *Égi utazások* című ismeretterjesztő kalandozás.

Sokszor mondjuk, s le is írjuk: századunk olyan tempót diktál a megszerzendő tudás mennyiségét s minőségét illetően, hogy csak új megoldásokat felkutatva reménykedhetünk, lesz erőnk tartani a lépést. Ezek az okos könyvek is ilyen új lehetőségeket kínálnak, s a kereskedelmi adatokból az tűnik ki, sokan élnek is az alkalommal. Az a tudás, ami ezekből a könyvecskékből megszerezhető, értékes részévé válik a holnap műveltségének. Nem pótolja ugyan a tankönyveket, de a tankönyvek sem pótolják a mesébe foglalt, izgalmat, felfedezéseket ígérő históriák jó ízeit, rácsodálkozó örömét. *A világ az ilyen s ehhez hasonló könyvekkel kerek,* s minél több sorjázik belőlük a polcokon, annál biztosabbak lehetünk abban, hogy kerek is marad. Hiszen építeni, alkotni tanítanak — s van-e ennél megtartóbb, értékőrzőbb hivatás? *(Móra)*

(buza)

Váradi Róbert

Péntek, 1984. március 2. Magyar Nemzet

Derkovits-ösztöndíjasok beszámolója

Kiállítás az Ernst Múzeumban

SZERETNI KELL a fiatalságot, minden országnak szeretnie kell fiatalságát, így pályakezdő művészeit (vagy művészjelöltjeit) is, hiszen nemcsak a jövő gondjai az övék, de a jelen megannyi kérdésére is választ kell már találniuk. Ráadásul, mint mondani szokás, tapasztalatlanul, s az életkor törvényszerű szélsőségeiben, ahol inkább érzelmek és filozófiák viharzanak még, sok az elvont (s később az idő által megrostált) tétel. De sok a nehezen megnevezhető, ám intenzitásában később ismételhetetlen friss reflexió is, szemérmesen elrejtett — mert szégyellt — szeretetvágy, és annak igyekezete, hogy elfogadjuk, értsük és méltányoljuk egy más, egy új raj (s benne személy szerint kinek-kinek) jelentkezését, vagy akár egyszerűen csak *jelenlétét* is a nap alatt. Ez az időszak, melyet annyira irigylünk később, rendkívül bonyolult és igen nehéz tehát, melyet a kritikai kioktatás külön terhelhet: éppen csak kizöldült veteménybe nem hasznos vastag bakancscsal belegyalogolni.

Mindezt, noha köztudott, s mégis gyakran elfeledjük, azért bocsátom előre, mert a szeretet (s benne a megértés) nem zárja ki, természetesen, a vitát, mint ahogy soha nem zárta ki, lévén minden korban a *másféle* gondolkodói és alkotásmód természetszerűleg kivívta az ellenkezéseket. A megszokottól eltérő, s főleg, alkalmanként azt nemcsak idegesítő, de kontesztáló metódusok *jogát* azonban kétségbe vonni nem lehet, nem is szabad, ez történelmi tanulság, amennyiben — egészen általánosságban fogalmazva — más oldalról, más irányokból, s más (esetleg eddig felfedezetlen) ösvényeken közelítik meg az úgynevezett *emberi lényeget*, minden művészetek magvát. Igaz, egy adott periódus "beidegződései" az ilyesmiben eleinte nem szoktak hinni. Elismertetését és létjogát a *másnak* ennélfogva jobbára nehéz harcokban kell kivívnia, noha ez persze nem rendeltetésszerű, a súrlódásokat kellő jóindulattal csökkenteni lehet, a műbírálat eszmeisége ettől még nem csorbul. Társadalmunk amúgy is mintegy megelőlegezi a szükséges bizalmat és gondoskodást, például ezzel a Derkovits-ösztöndíjjal, mely három évre havi ötezer forintot ad az arra érdemeseknek (az életkor felső határa van megvonva csak, harmincöt évben), ha a főiskola elvégzése után önálló művészeti tevékenységet tudnak felmutatni; és csak azért, hogy dolgozzanak. Munkájukat pedig, évente, egy beszámoló kiállítás tárja — demokratikusan — az érdeklődő nagyközönség elé.

Ilyen kiállítás most az Ernst Múzeumé. S bárki megítélheti, nem is egy olyan produktum látható ott, e társadalmi áldozatosság eredményeként is, mely mindenekelőtt (joggal) az igazságtalanság és a fiatalságot létében fenyegető, háborúkkal terhes erőszak ellen protestál. A tárlat egyik meghatározója éppen ezért *Váradi* Róbert *Agyvihar* című, már csak mérete miatt is feltűnő képe, melynek legmagasabb pontján egy megkettőzött fiatal férfi ül, ha jól gyanítom, körzővel s vonalzóval, bizonyára az alkotó ifjúság jelképeként, majdhogynem himnikus, de mindenképpen idillikus tartásban; alul — kis méretű „illusztrációkban" — nőket vonszolnak rohamrendőrök, egy éhező (ázsiai?) asszony látható, gyerekeivel, kontrasztnak pedig egy kutyás-telefonos jóléti hölgy, harisnya-álarcba bújt terrorista, autótemető, vad rock, fegyverek, kihallgatás... lent középütt pedig egy fiatalember kiált, félőrülten, ez bizony *agyvihar*, ép ésszel nehéz kibírni. És, ha most az alsó figurát — szemünket a közbülső borzalom-jeleneteken végigfuttatva — összehasonlítjuk a felül ülővel, rögtön rá is jövünk a kép igazságtartalmainak szemlátomást „ifjonti" elrendezésére, olyan koordinátában, melynek egyik tengelye a borzalomé, a másik pedig — odafenn — a tulajdonképpen soha, vagy legalábbis jó ideig meg nem valósítható angyali békességé, mely természetesen szép ugyan, de realitásnak csak mese. *Küzdelem* nélkül ugyanis egyetlen generációnak se ment, hogy a világ, kivált, ha ilyen, végre más, jobb, nemesebb, igazabb legyen. A kép tehát *kiáltás*, a nyolcvanas évekből, de *romantikus* ellentételezéssel, megindító végletei közül éppen a *nem-szélsőségek* köznapi (és mégiscsak legerősebb) világát hagyva ki, melyben, szükségszerűen, láthatunk megannyi monotóniát, kis és nagy defektust, de amely mégiscsak azon munkálkodik, hogy ezek a rettentő anomáliák megszűnjenek, mégha paradicsomi állapotokat remélni képtelenség is.

ÚGY TETSZIK AZONBAN, e fiatalabb rajban az ember lehetőségeibe (s így a történelembe) vetett hit meglehetősen ingatag, vagy inkább szkeptikus. És ennek egyik jele a személyiség visszahúzódása saját köreibe (ez az „önkifejezés", meg a „technika" problémáiba való túlzott elmerülés hosszú távon tarthatatlan divatja), a másik pedig, nyilván ezzel összefüggésben, valamilyen mindent belengő bátortalan szürkeség (eszközeiben pedig gyakran avittság), mely meglepő módon ezt a fiatalok tárlatát öregessé, homlokráncolóvá és tétovává teszi. Sehol egy jóízű nevetés, sehol egy felszakadó öröm-rikkantás; van viszont bágyadt félmosoly, másodlagos jelképiség, erőtlen vagy lemondó gesztus. Véle karonfogva pedig érzelmesség, talán önsajnálat. *Fukász* Jenő *Hattyúdal*án ott is a letört hegedű, eltéveszthetetlen szimbólum-tálalt „esztergált" bábui, *Fischer* György bátor, permetezőszer-kékre befestett nyelvöltögető és drámai békaember szobrocskái, *Dolnik* Miklós remek grafikái (és nemcsak a *Gyerekszoba*, vagy inkább talán *Emlékmű*, hanem az Örkény-ihletésűek is). És *Török* Richárd emlékszobrait se hagyhatjuk említés nélkül, különösen ne két Petőfi-megfogalmazását, melyeken — talán karakterisztikus ez — nem a megszokott forradalmi ábrázolást találjuk: egy fiatal férfi feje nyugszik mindkettőnél, zárt ajakkal, lehunyt két szemmel, fű- és mohaszőnyegen.

Szabó György

Ha vesz
egy 100 forintos hirdetési levelezőlapot
postahivatalban, újságárusoknál
vagy trafikban —
kitölti, postaládába dobja,
HIRDETÉSET HAMAROSAN OLVASSÁTJA!
GYORS, OLCSÓ, KÉNYELMES, EREDMÉNYES!
A levelezőlapok kaphatók az újságárusoknál!

HETEDHÉT EURÓPA

(JANUÁR 23.: SZEMÉLYES ÜGYBEN.)

Mesélik, hogy valamelyik *szabadeurópás*, feltehetően ironikusan, *„pánszlávnak"* nevezett. Eltűnődtem: hányféle jelzőt kaptam már az alatt a negyedszázad alatt, amióta van szerencsém a magyar sajtóban szolgálni. Voltam *revizionista* és voltam *dogmatikus*. Ezek a jelzők többnyire nyomtatásban jelentek meg. Voltam *zsidó*, meg *zsidóbérenc*. Ezek a titulusok névtelen levelekben szerepeltek, a megboldogult Hermann Göring elvét alkalmazva, aki fenntartotta magának a jogot, hogy maga határozza meg, vallásra, származásra való tekintet nélkül: ki a zsidó. Nemrég *antiszemitának* tituláltak, mert valami izráeli lappal nem értettem egyet. Persze, ez a minősítés szintén névtelen volt. A „demokráciáért" harcoló névtelen levélírók, akik előszeretettel vélik saját magukat egy jövendőbeli népbíráskodás bíráinak és ítélet-végrehajtóinak, tehát unos-untalan akasztófával fe-

ismeretünkhöz ez is hozzátartozik.

(JANUÁR 28.: BULGAKOV.)

Eddig is tudtuk, hogy *Mihail Bulgakov* regényének, a *Mester és Margaritá*nak sok önéletrajzi eleme van. A moszkvai *Oktyabr* januári száma az író több levelét teszi közzé, s ezekből további érdekes részleteket tudhatunk meg. A regényben olvasható, a Mester miként kínlódik a műért: voltaképpen nem más ez, mint Bulgakov erőfeszítéseinek rögzítése. (Egyébként Margarita alakját is feleségéről, Jelena Szergejevnáról formázta.) Olyan egyezésekre bukkanhatunk, mint például annak a háznak a leírása, ahol korábbi férjével élt Margarita: ez pontosan az a ház a régi Arbat egyik mellékutcájában, ahol Jelena Szergejevna élt első férjével, Silovszkij tábornokkal. Bulgakov többször átírta a *Mester és Margaritát*, az utolsó, általunk ismert változat javításával közvetlenül halála előtt készült el. Levelezése mutatja, hogy milyen figyelemmel, mekkora irodalom ismeretében fogalmazta a bib-

Vo

egy s

Berend T. Iván, az Élet és Irodalom január 27-i számában válaszol néhány levélre, telefonhívásra, amelyek a tévé tudósklubjának decemberi, az ötvenes évekről szóló, befejezetlen beszélgetését követték. „Lehet-e, szabad-e az ötvenes évekről higgadtan, indulatok, érzelmek nélkül beszélni? — írja. — Úgy tetszik, különösen a korszakot átéltek számára, hogy ez majdnem lehetetlen (hiszen személyes emlékeket idéz, sebeket tép fel, szenvedélyeket szabadít el), de talán hiba is..." Majd később: A történészek a minden oldalú, összefüggéseket feltáró,... nem indulattól, érzelmektől elborult szemmel vizsgáló tudományosságra, illetve annak minél jobb megközelítésére kell törekednie." Készséggel elfogadom mindkét, megál-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Róbert

ÉLET ÉS IRODALOM
grafikus
1984 FEB 3

1021

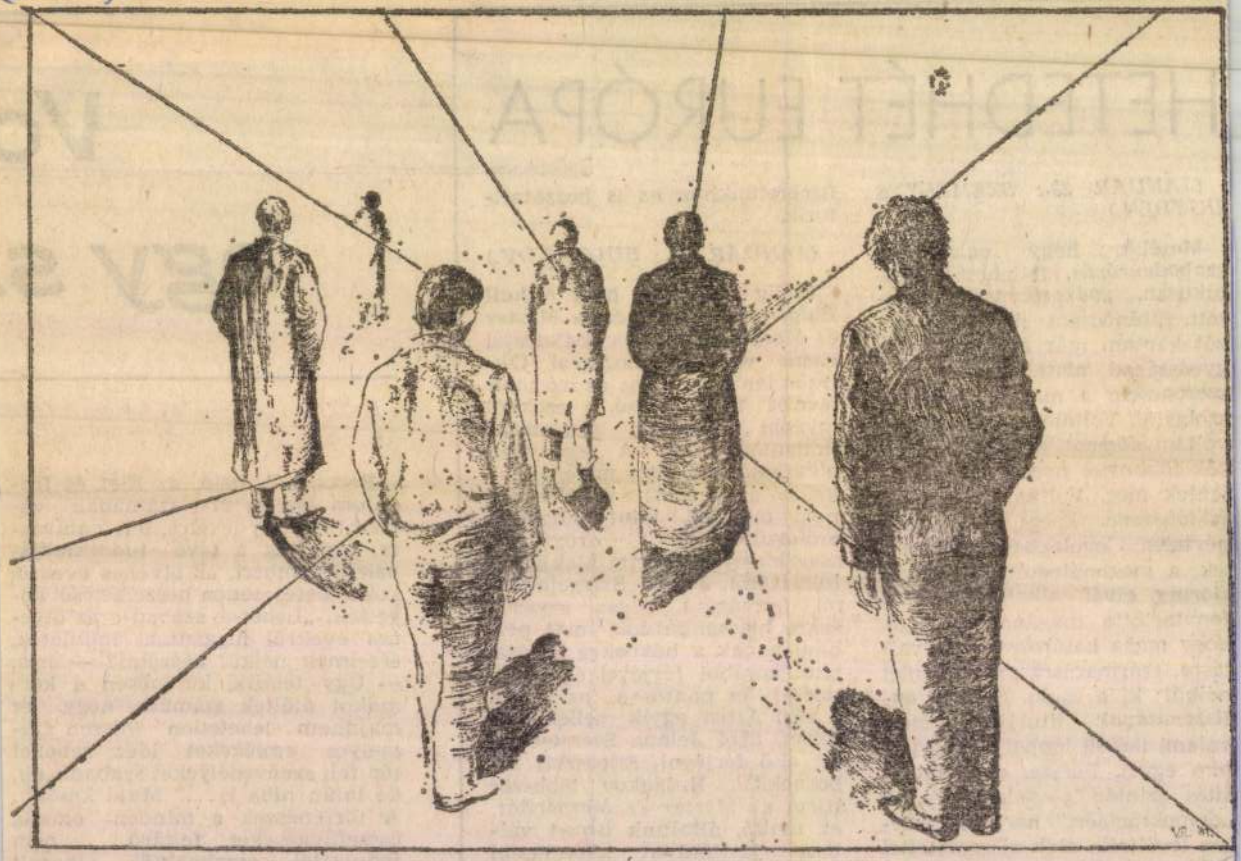

Várady Róbert rajza

ÉLE

volt a kolozsvári káposzta, melyet kaporral, tejfellel, lenmagolajjal vagy vajjal készítettek.

Magyarországon a káposzta nemzeti ételnek számít. Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Krúdy Gyula, Kosztolányi Dezső és mások is sokat emlegették írásaikban a magyaros módon elkészített töltött káposztát. Thurzó Szaniszló galgóci várúr sáfárja, Hidas Ferenc 1603. január 1-én délben is, este is „savanyó" káposztát tálaltatott fel az uraságnak, mint különleges ünnepi ételt. (Előtte fánkot adtak mézzel, ami mai ízlésünk szerint viszont különösen hat.)

Ma is kedvelt ételünk a káposzta, melyet nyersen salátának, párolva köretként, hússal töltve, vagy tészták ízesítésére használunk. Pablo Neruda, híres költő, azt írta ittjártakor káposztánkról: „A káposzta a parászti asztalok parancsnoka, de Budapesten a tökéletes díszítőelemig, a fényűzésig cicomázza magát. A kolozsvári káposzta pedig az Úristen mesterműve!"

A káposzta egészséges, mert a C-vitaminon kívül ásványi anyagokat, emésztést elősegítő rostos anyagokat, sőt még kevés fehérjét is tartalmaz. Olcsó, egészséges zöldség, télen—nyáron mindig rendelkezésre áll.

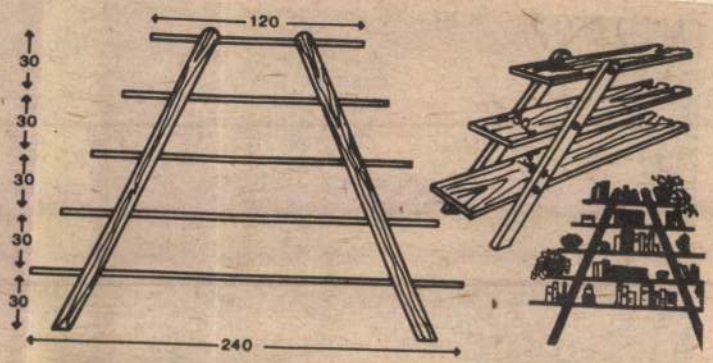

Barkács

Létra-polc könyveknek

A rajzon egy 30 centiméter mély, kétágú létrára emlékeztető polcot mutatunk be. Legalsó, leghosszabb lapja 240, a legfelső 120 centiméteres. Az egész állványon 9 méternyi (mindenhol 30 centiméter széles) tárolóhely van, s ott is elfér, ahol már egy könyvszekrény vagy szekrénysorelem számára nem elég az alapterület. (Elhelyezhető ajtó mögött, ablak mellett, de térelosztóként is, például tanulósarok leválasztására.)

A polcokat tartó ferde „létralábak" 4 darab 190x6x3 centiméteres keményfa lécből, a lapok 240, 210, 180, 150 és 120 centiméter hosszú, 30 centiméter széles és 24 milliméter vastag furnérral borított pozdorjalapból, vagy rétegelt lemezből vannak. A darabokat összesen 20 darab 60x4,5-es facsavarral szereljük össze. A munkához fűrész, fafúró, csavarhúzó, faráspoly és csiszolóvászon kon. A lapok egymástól 30 centiméterre legyenek, végeik a tartó két oldalán 25 centiméternyire nyúlnak ki. A jelölt helyeken fúrjunk a tartókba 4 milliméter átmérőjű lyukakat. Ezeket a furatokat jelöljük át a polcokra is. A 60 milliméter hosszú facsavarok elég hosszúak ahhoz, hogy a 2 centiméter vastagságú lécekhez szilárdan rögzítsék a polclapokat. Összecsavarozás előtt döntsük el, hogy állványunk milyen színű lesz, s hogy festjük-e vagy lakkozzuk. Jól mutat például az élénk színűre (pirosra, sárgára, zöldre) festett tartó és a natúrszínű, illetve páccal vagy színtelen lakkal bevont polclap. Fessük be tetszőleges színűre a tartót, lakkozzuk be a polcokat.

Amikor a darabok megszáradtak, a facsarokkal erősítsük a tartókra előbb a legfelső, majd a legalsó, ezután pedig a többi polcot. Ha az állvány szilárdan áll, a polcok

SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 MÁR 3

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

Váradi Róbert, grafikus

1021

Váradi Róbert: Drámaíró dilemmái

Derkovits-ösztöndíjasok bemutatkozása

Tehetséges fiatal képzőművészek — festők, szobrászok, grafikusok — alkotó munkáját segíti a Derkovits-ösztöndíj, amelyet 1955-ben alapított az oktatásügyi miniszter a Magyar Képzőművészek Szövetségének javaslatára. Az alapítás óta eltelt harminc esztendő alatt a több száz hajdani ösztöndíjas közül jó néhányan Kossuth-díjas művésszé értek, mint például Kondor Béla vagy Németh József. Az ösztöndíjasok minden esztendőben a Művelődési Minisztérium Tanácsadó Bizottságának adnak számot tevékenységükről. A bizottság tagjait jeles művészek és a képzőművészeti főiskolán tanító mesterek közül a művelődési miniszter nevezi ki. Javaslatot tesznek arra, hogy kik érdemesek az ösztöndíjra, és figyelemmel kísérik az ifjú alkotók művészi fejlődését.

Három évvel ezelőtt módosították a beszámolás rendszerét. Lehetővé tették a pályakezdő művészeknek, hogy a nyilvánosság előtt is bemutatkozhassanak, és ezzel egyben beszámolási kötelezettségüknek is eleget tesznek.

Az idén februárban az Ernst Múzeumban tekinthetik meg az érdeklődők a Derkovits-ösztöndíjasok elmúlt évi munkáit. A Tanácsadó Bizottság tagjai elemzően értékelik, ki mennyit fejlődött a korábbi eredményeihez képest. Hasznos útmutatásaikkal segítséget, támaszt nyújtanak a további feladatok megoldásához.

—cs—i—

Váradi Róbert, grafikus

„Drámaíró dilemmái."

-u-i-: a Derkovits-ösztöndíjasok bemutatkozása.

Népújság (Heves), 1984. márc. 10.

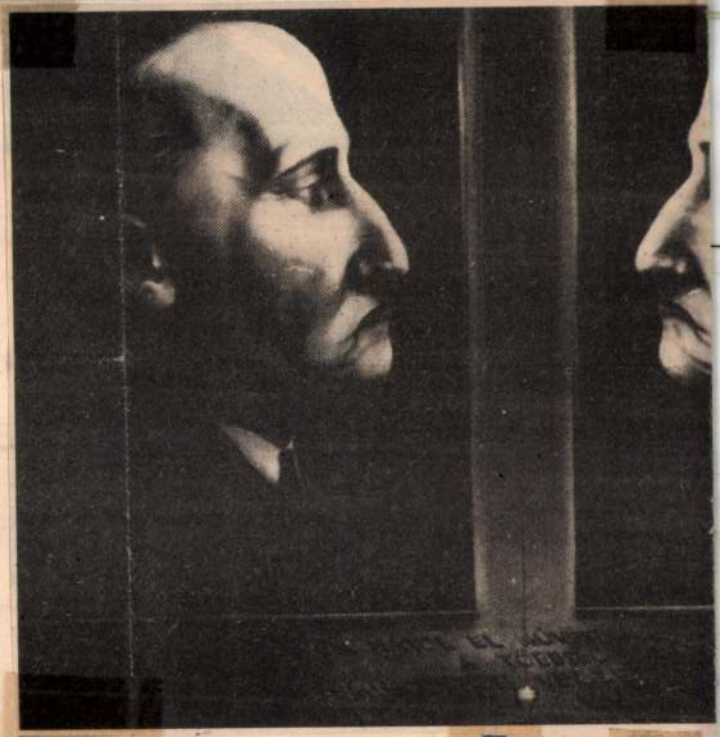

Váradi Róbert: D

rámaíró dilemmái

1984. V. 31. Petőfi 10,45 /alakeliné/.
Láttuk, hallottuk.

vé én a kép reprezentál.

- Na Váradinál én nem érzem, különösen van az Utolsó stáció, vagy valami hasonló cimü képe, gondolom, hogy ez a Krisztusi utolsó vacsorának egy parafrázisa. Ezért itt a szinek hideggé válnak, a hideg tartalmat tudjak alátámasztani, erősiteni és kifejezni. Egyébként Váradi más egyéb képein is hajlik nem csak effelé a szinskála felé, hanem ugyanilyen, hét néha már-már morbidnak nevezhtő tartalmakra. Morbidit sról lévén szó azért....

Várady Róbert festő- és grafikusművész

Várady Róbertet a másik férfi festőt, akinek a világa ennél hidegebb.

- Mennyiben hidegebb Várady Róbert világa? Ezt azért kérdezem, mert nekem, ha egy képet vagy egy kiállitást látok mindig irodalminak nevezett hasonlatok jutnak az eszembe. Azt hiszem, hogy a müvészeknek a legkevésbé sem ez a céljuk, hanem inkább képzőmüvészeti kritériumokkal fogalmazzák meg azt amit ők festeni akarnak és ez egyáltalán nem biztos, hogy találkozik az én elképzelésemmel. Tehát nem az jutott eszembe, hogy hideg kékkel dolgozik, hanem hogy hideg hangulatot áraszt.

- Mos akkor helsben vagyunk.

- A technika többet jelent az alkotásban, mintsem az, amit

A Bartók 32 Galériában négy fiatal festőművész kiállitása nyílt meg, ezzel a furcsa ámmel: „Lépképletek".

Váradi Róbert

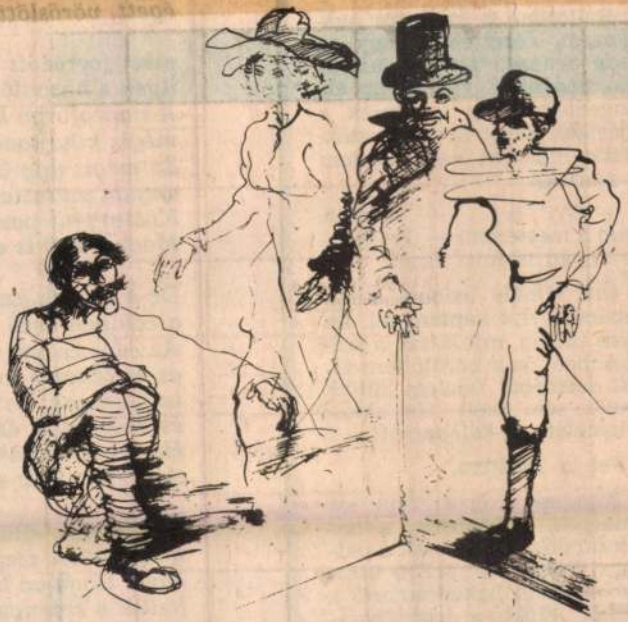

Várady Róbert **KRÚDY-ILLUSZTRÁCIÓ**

Veszprém 1985.

ról, majd a bálról. Aztán bementem a műhelybe! Megfogtam a söprűt. Jancsi hozta a locsolót, és nagy nyolcasokat rajzolt a földre.

emeli, ejti. Tudja e
Élet volt, így volt.
akár az emlék vánd

Várady Róbert

Várady Róbert

BULGAKOV-ILLUSZTRÁCIÓ

—, hogy a Halál, ez a ronda, élelmes figura, amely olyannyira megközelítette Kolost a főváros kocsmáiban, F.-be is eltalált volna. Megúsztam, gondolta Kolos napi tevékenységei közepette; kitakarította a házat, megszelídítette elvadult környékét, alkalmassá tette a 123 éves portát (akárcsak önmagát) a lakhatásra. Mert igen, úgy döntött, hogy *ott* marad: ott húzza meg magát, amíg a városban véget ér a rettenetes sikerszéria, melynek során Kolosból, a kutya által se ismert srejberből hírneves, divatos író lett; sorra megjelenő köny-

a hoftag partján állongó borozóba. Nem, nem inni akart (pedig igen jó a neves f.-i rizling), nem is enni (noha nincs jobb és magyarosabb étel, mint az ottani birkapaprikás, titokzatos, talán nevesincs öreg paraszt főzi, szótlan, komor ember, csak

Bólya Péter

Kolos IV.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 MÁR 5

Róbert Váradi

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1021

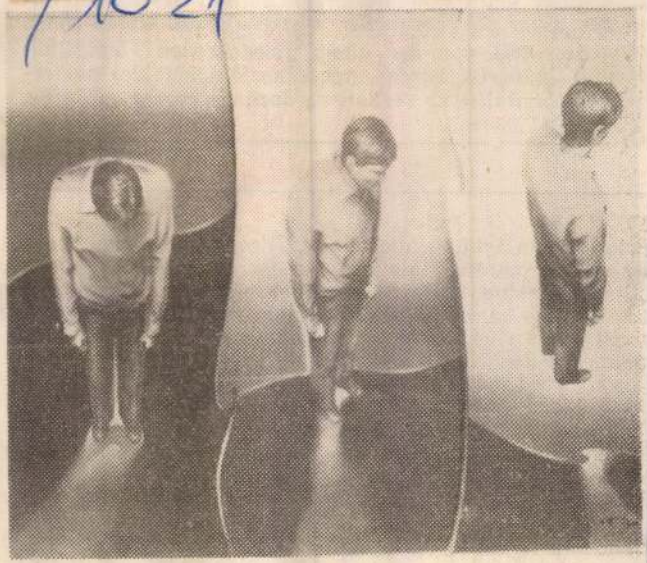

Róbert Váradi: Stationen

Derkovits-Stipendiaten

jeder Kla
ter und „
Mitschüler sind." Der Statistik zufolge gehen die jugendlichen Kriminellen vor allem aus den Reihen dieser Sitzengebliebenen hervor, die ihre jüngeren Klassenkameraden gefährden, kann doch im Kindesalter jede Art von Verhaltensform als Vorbild dienen.

Schaden – ohne Nutzen

Den Wunsch zur Selbstverwirklichung hegen verständ-

sollte. „Ungenügend" ist nämlich eine einfache Bewertung, das Schuljahr zu wiederholen aber eine beschämende Strafe, die nur schadet und nichts nützt. Das ist genauso, als ob im Sport die Wettkämpfer, die auf den letzten Plätzen landen, bestraft würden.

Das Schuljahr nicht wiederholen zu müssen, hätte für den Betroffenen viele Vorteile: keine öffentliche Demütigung. Verbleiben unter

Várady Róbert

A balassagyarmati Horváth Endre Galériában pénteken megnyílt Várady Róbert festőművész kiállítása. Az alkotó nagyméretű figurális kompozícióit június 25-ig tekintheti meg a közönség. Várady Róbert a fiatal festőgeneráció tagja. 1982-ben elnyerte a Derkovits-ösztöndíjat. A balassagyarmati már a hetedik önálló tárlata, ezenkívül tucatnyi hazai és külföldi kollektív kiállításon szerepelt.

Magyar Nemzet 198. VI. 6.

Várady Róbert

Várady Róbert festő kiállítása február 24-én nyílik meg a Herman-teremben.

Magyar Nemzet 1987. 11. 20.

rabban tolerálják egymás hűtlenségét, házaspárok és leszbikus párok esetében azonban a hűtlenség erősen veszélyezteti a kapcsolatot.

Célzás

— Én négyszáz méterről is megcélzok egy nyulat!

— Ne hazudj! Ilyen távolságról nem is lehet eltalálni!

— És ki mondta, hogy eltalálom!

Aho

Jáva szi
mára a m
olyan meg
egy nagyv
közlekedés
az év 300
villámlik.
nap megdördül az eg, hol közvetlenül az ember feje fölött, hol meg valahonnan messziről dübörög.

A világon nemcsak esős térségek vannak, „vil-

zetenél és a meteorológiai körülményeknél fogva vezet közöttük: itt a legtöbb a mennydörgés az egész világon.

A hét karikatúrája

Szöveg

Tánc az egészségért

A torna mellett a tánc is igen hasznos, egyes felmérések szerint ugyanis eleget tesz a szív- és érrendszer-tréning minden kritériumának.

A dinamikus tánczmozdulatokhoz szükség van a test

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-718, 340-726
1984 MÁR 10

Váradi Róbert, festő- és grafikusművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1021

A Derkovits-ösztöndíjasok bemutatkozása

Tehetséges fiatal képzőművészek — festők, szobrászok, grafikusok — alkotó munkáját segíti a Derkovits-ösztöndíj, amelyet 1955-ben alapított az oktatásügyi miniszter a Magyar Képzőművészek Szövetségének javaslatára. Az alapítás óta eltelt harminc esztendő alatt a több száz hajdani ösztöndíjas közül jó néhányan Kossuth-díjas művésszé értek, mint például Kondor Béla vagy Németh József. Az ösztöndíjasok minden esztendőben a Művelődési Minisztérium Tanácsadó Bizottságának adnak számot tevékenységükről. A bizottság tagjait jeles művészek és a képzőművészeti főiskolán tanító mesterek közül a művelődési miniszter nevezi ki. Javaslatot tesznek arra, hogy kik érdemesek az ösztöndíjra, és figyelemmel kísérik az ifjú alkotók művészi fejlődését.

Váradi Róbert: Drámaíró dilemmái

Három évvel ezelőtt módosították a beszámolás rendszerét. Lehetővé tették a pályakezdő művészeknek, hogy a nyilvánosság előtt is bemutatkozhassanak, és ezzel egyben beszámolási kötelezettségüknek is eleget tesznek.

Az idén februárban az Ernst Múzeumban tekinthetik meg az érdeklődők a Derkovits-ösztöndíjasok elmúlt évi munkáit. A tanácsadó bizottság tagjai elemzően értékelik, ki mennyit fejlődött a korábbi eredményeihez képest. Hasznos útmutatásaikkal segítséget, t[illegible] maszt nyújtanak a t[illegible] feladatok megoldás[illegible]

kes, egymásra rakódó és ré
el is távolítható – mint az al
ében is kiemeléssel, a kék s
sítésével hangsúlyozott – sz
határozzák meg. Ez a szín
netafizikus „fényű", távolsá
noszférát terem. Szorongás
net kelt, elidegenedettséget
Amennyire közismerten fo
chológiai hatások szempo
nélykék kellemes, megnyug
z a szürkébe oldott-oltott
öllazított hidegséget áraszt
lább annyira kifejező és m
ó. Még akkor is, ha Vára
„engedményeket" tenni, és a
ján, kiemelendő térbe
plaszticitásukat, végigfuttat
es-lilás színsávot. A melegs
t látjuk fölvillanni? Nem, el
lyenfajta hatása, pontosabb
lódik az egységes felületber
kává válik.

A szertartásos, színpadsz
ünnepélyességet átveszik és közvetítik
a kép jobb és bal oldalán ülő férfiak
s. A figurák egymással szemben levő,
de nem szembesülő két generációt
(két világot?) testesítenek meg. Vára-
dy egyszerű módon, öltözékükkel is

Várady Róbert: Hommage à Rilke,
installáció, 265 × 70 × 70 cm, 1988

szít.

A képek nyugtalanító, fenyegető csöndjei – amelyet jól érzékelhetünk olyan munkákon is, mint a plasztikus formálás igényét jelző 1984-es *Stációk*, az 1982-ben készült és bizonyos tekintetben A párbeszéd fordulata

Várady Róbert, festő-grafikusművésze
Gyárfás Péter: Szánadvég. Várady Róbert képeiről

1.) Folytatás

Várady Róbert: A párbeszéd fordulata, olaj, vászon, 120 × 170 cm, 1985

Művészet, 1988. szept., 39-old.

Várady Róbert, festő-grafikusművész 3. Folytatás
Gyárfás Péter, Századvég. Várady Róbert képeiről.

Várady Róbert: Századvég I, olaj, vászon, 150 × 180 cm, 1986

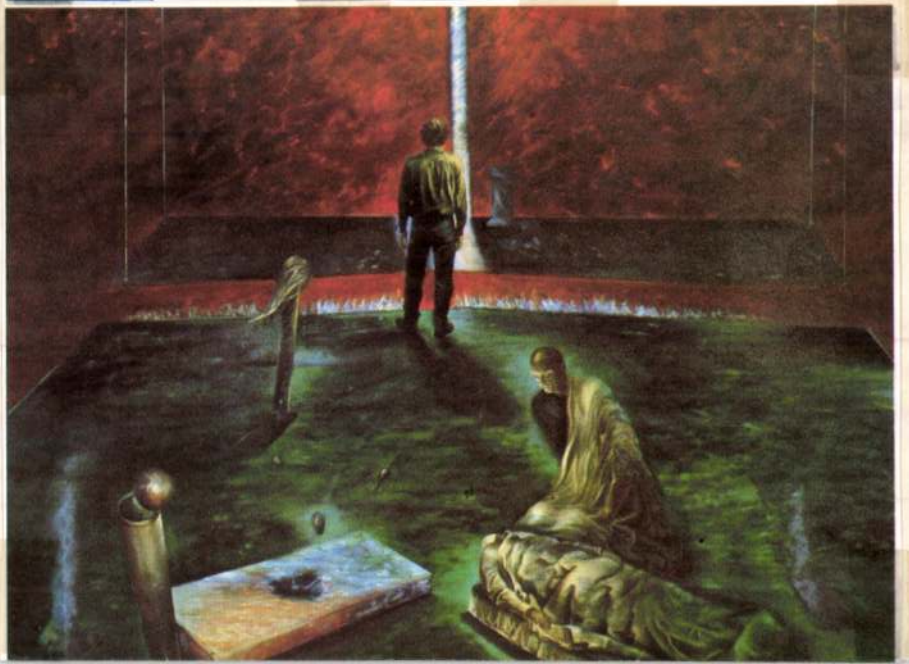

Művészet, 1988. szept., 41-ok.

Várady Róbert, kortő grafikusmüvész 4.) Folytatás (vége)

Gyárfás Péter: Századvég. Várady Róbert kepeiről.

Várady Róbert: Századvég III, olaj, vászon, 150 × 190 cm, 1986 (fotók Kiss Árpád)

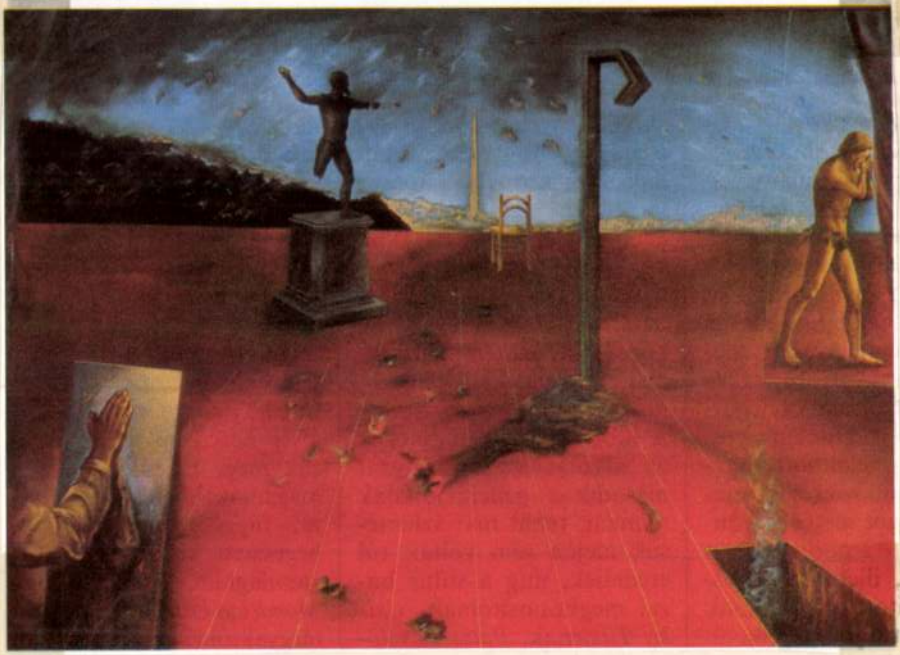

Művészet, 1988. szept., 41-old.

Várady Róbert
festő

● Várady Róbert festőművész kiállítását Gyetvai Ágnes művészettörténész csütörtök délután fél hatkor nyitja meg Budapesten, a Duna Galériában.

Népszabadság, 1988. febr. 9.

VÁRADY RÓBERT: „MÍTOSZ" (1992)
olaj/vászon 190x140 cm
"MYTH"
oil on canvas 190x140 cm

MEGHÍVÓ

A Vigadó Galéria tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT

festőművész

kiállításának ünnepélyes megnyitására
a Vigadó Galériába

1992. április 2-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:

LÓSKA LAJOS

művészettörténész

A kiállítás megtekinthető: 1992. április 2-19. között
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig
Budapest V., Vigadó tér 2.

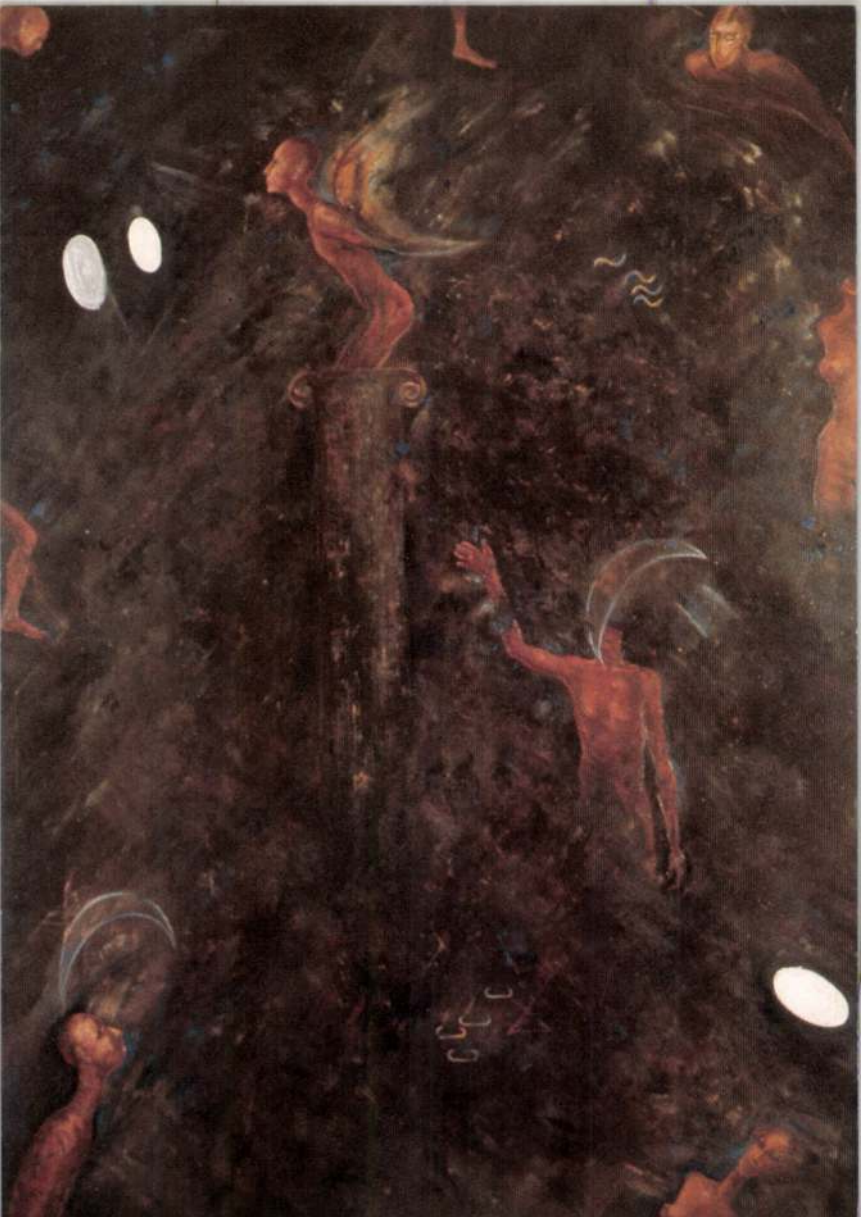

VÁRADY RÓBERT: „MÍTOSZ" (1992)
olaj/vászon 190x140 cm
"MYTH"
oil on canvas 190x140 cm

DUNA GALÉRIA

A Magyar
Népköztársaság
Művészeti Alapja
meghívja Önt
1988. február 11-én
17.30 órára
a Duna
Galériába

VÁRADY Róbert

festőművész
kiállításának
megnyitására

Megnyitja:
GYETVAI ÁGNES
művészettörténész

Megtekinthető:
március 6-ig
hétfő kivételével
naponta 10.00–18.00 óráig

VARADY Róbert

Szeretettel meghívjuk Önt
a Várfok Galéria **Várfok** Termébe
2005. február 10-én, csütörtökön
18 és 20 óra között

Várady Róbert
kiállításának megnyitójára.

Megnyitja: Muladi Brigitta
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető
március 12-ig,
kedd-szombat:
11 és 18h között.

Várfok Terem:
1012 Várfok u. 14.
Tel.: (36-1) 213 51 55

VÁRFOK GALÉRIA

nka

2005-ben 15 éves a Várfok Galéria!

Kapcsolódó programok:
Az XO Teremben
1012 Várfok u. 11.
Tel.: (36-1) 214 03 73
Dobribán Fatime kiállítása

A Portál Galériában
1012 Várfok u. 8.
Siegmund Ákos képzőművész
munkája látható
március 12-ig.

www.varfok-galeria.hu
galeria@varfok-galeria.hu

Együttműködő partnereink:
Állami Nyomda Rt.
Audi
Budapest Bortársaság
Café Alkoholos Filc

VÁRADY RÓBERT

VÁRFOK GALÉRIA

VÁRADY ROBERT

Várfok Terem

Szeretettel meghívom Önt a Várfok Galériába, a Várfok Terembe
2003. **október 21. KEDDEN 19 órára**

Várady Róbert kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja **dr. Beke László** művészettörténész,
az MTA Művészettörténeti Kutatóintézet igazgatója.
A kiállítás nyitva: november 15-ig, keddtől szombatig 11 és 18 óra között.

PORTÁL GALÉRIA
1012 Várfok u. 8.

2003. november 15-ig
NAGY GABRIELLA
munkája látható.

A galéria gyűjteménye előzetes bejelentkezés alapján látogatható.

Kapcsolódó programok:
Október 19-én
Csurka Eszter kenyérszobor-akciója
Október 21-től
Metropolisz - Az építészet hónapja címmel
csoportos kiállítás az XO Teremben

VÁRFOK GALÉRIA
Várfok Terem – XO Terem
1012 Várfok u. 14. és 11.
T/F: (+36 1) 489 39 20
489 39 21
213 51 55
e-mail: galeria@varfok-galeria.hu
www.varfok-galeria.hu

Szalóky Károly

Együttműködő partnereink:
Állami Nyomda Rt.
AUDI
Budapest Bortársaság
Café Alkoholos Filc
RÉM Kreatív Csoport

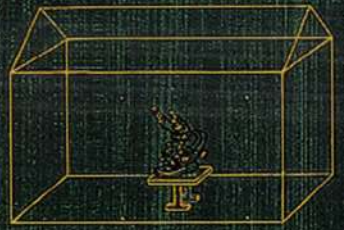

VÁRADY RÓBERT

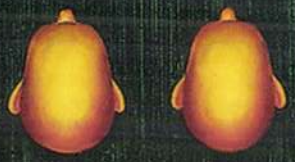

GALÉRIA 11

NYITVA 1990 május 25-június 22 16-23 h

VÁRADY RÓBERT

K I Á L L I T Á S A

BP XI. IRINYI ÚT 11. PETŐFI HÍD BUDAI HÍDFŐ MŰEGYETEM KOLL.

Váradi Róbert

M E G H Í V Ó

Tisztelettel meghívjuk

V Á R A D Y R Ó B E R T

kiállításának megnyítójára
1990. május 25-én, pénteken 19 órakor.

A kiállítást megnyitja:

LÓSKA LAJOS
művészettörténész

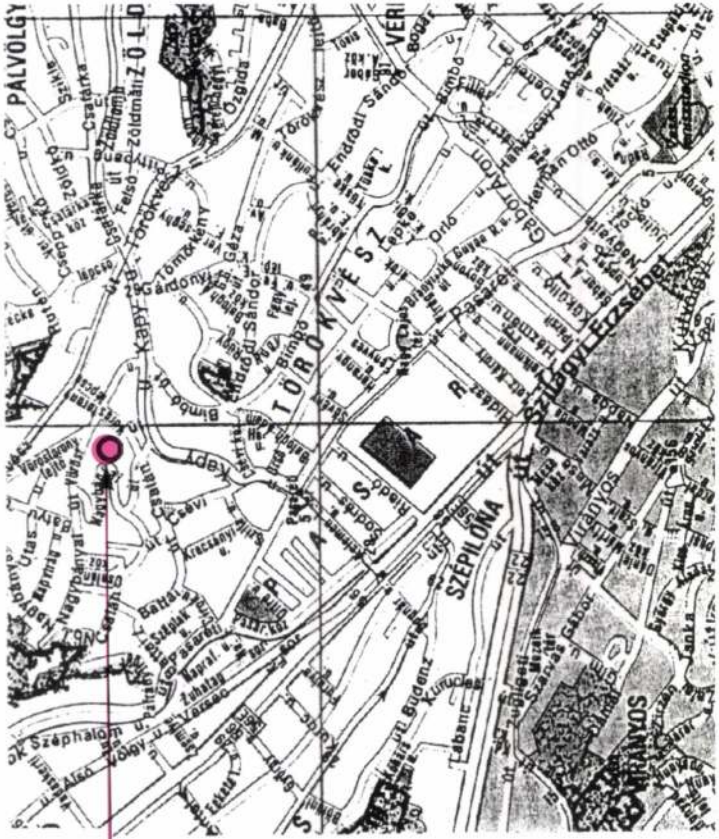

A kiállítás helyszíne

KÖRMENDI GALÉRIA
BUDA PEST
1996

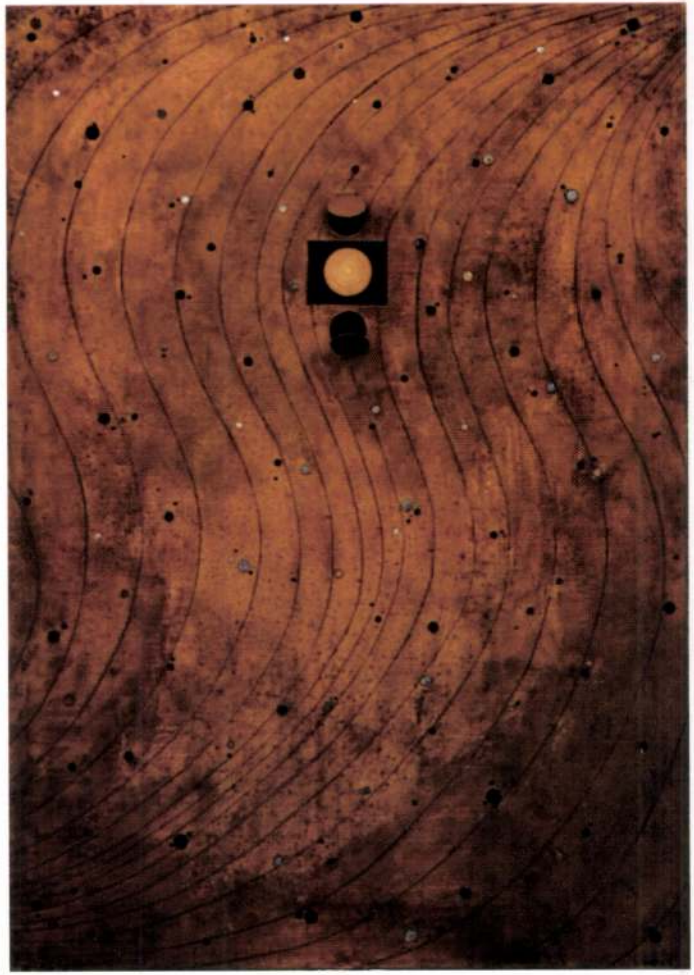

VÁRADY RÓBERT

„GNOSZTIKUS AGNOSZTIKUS" (1995-'96)
olaj, trinát, komputergrafika, karton, vászon, 180×130 cm

Várady Róbert

1997. január 6-án (hétfőn) 17 órakor
a Körmendi Galéria „Művészportré" sorozatában
Várady Róberttel beszélget művészi pályájáról
Lóska Lajos művészettörténész,
melynek keretében bemutatja
a kiállításra megjelent katalógust.

Mindenkit szeretettel várunk
a Budapest, II. kerület, Nagybányai út 25-ben.

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST
meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT

képzőművész

„Axiómák"

című kiállítására

A kiállítás nyitva:
1996. december 10 – 1997. január 9-ig

A kiállítást rendezte:
LÓSKA LAJOS
művészettörténész

Megtekinthető:
1025 Budapest, Nagybányai út 25.
Tel./Fax: 176-2110
Tel.: 275-0214

Látogatás előzetes telefonbejelentkezés alapján

Tisztelettel meghívom Önt a Várfok Galériába
2001. november 15-én, csütörtökön 18 órától 20 óráig

VÁRADY RÓBERT

kiállításának megnyitójára.

A kiállítás 2001. december 31-ig tart nyitva, keddtől szombatig 11 és 18 óra között.

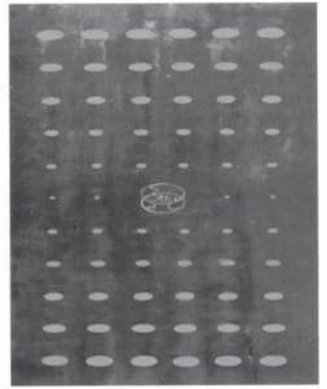

A Spiritusz Galéria gyűjteménye
előzetes időpont-egyeztetés
alapján látogatható
1012 Budapest, Várfok u. 14.
„A" lph. fszt. 3.

VÁRFOK GALÉRIA
H–1012 Budapest, Várfok u. 14. Tel./fax: 361 213 5155
e-mail: szalokyk@axelero.hu
varfok-galeria@freemail.hu
www.varfok-galeria.hu
Szalóky Károly
Együttműködő partnereink: Állami Nyomda Rt., AUDI,
Budapest Bortársaság

VÁRADY RÓBERT

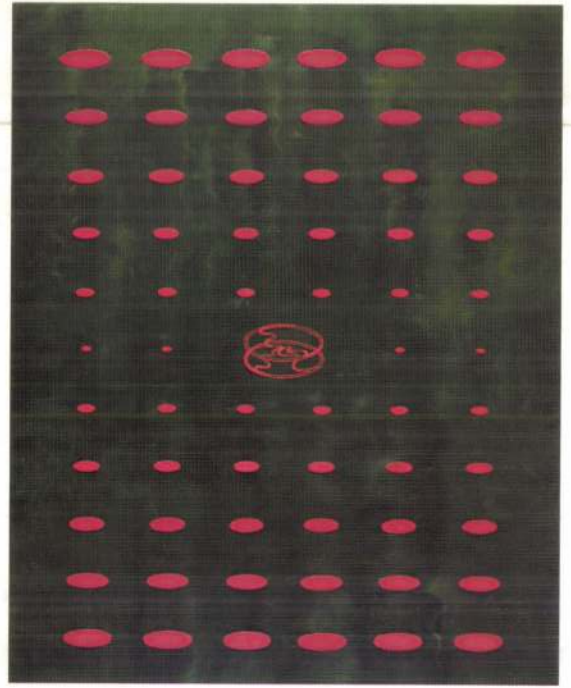

VÁRADY RÓBERT

XO Terem | **Várfok Terem**

VÁRFOK GALÉRIA

Szeretettel meghívom Önt a Várfok Galériába,
a Várfok Terembe
2002. december 5-én, csütörtökön 19 és 20 óra között

VÁRADY RÓBERT

kiállításának megnyitójára.

Megnyitja: Bordács Andrea, esztéta

A kiállítás nyitva: december 31-ig,
keddtől szombatig 11 és 18 óra között.

PORTÁL GALÉRIA
1012 Várfok u. 8.

2002. december 31-ig
NAGY GABRIELLA Lakótelep c.
munkája látható.
/olaj-vászon, 125x160 cm, 2000

A galéria gyűjteménye előzetes bejelentkezés alapján látogatható.

VÁRFOK GALÉRIA
Várfok Terem – XO Terem
1012 Várfok u. 14. és 11.
T/F: (+36 1) 489 39 20
489 39 21
213 51 55
e-mail: galeria@varfok-galeria.hu
varfok-galeria@freemail.hu
www.varfok-galeria.hu

Szalóky Károly

Együttműködő partnereink:
Állami Nyomda Rt.
Budapest Bortársaság
Café Alkoholos Filc
RÉM Kreatív Csoport

VÁRADY
RÓBERT

mint cseppben a tengerről, az egész múlt és jelen századi festészetről. Mert mindig nyomatékosan festészetről, a megfestett vászonról vagy bármi más anyagból készült felületről, de mindig a felületről gondolkodik a művész. A gyereket annak idején *Yves Klein* nevezte a nevén, aki homogén, „Klein-kék" vásznait („az ég portréit") az akciónak, a gesztusnak szentelte; két irányba, az úgynevezett individuális mitológiák és a konceptuális művészet felé egyaránt előre mutatva.

Hogy Magyarországon mi az aktualitása e megkeresztelt gyereknek, az az előzményekben keresendő, valahol még Kállai Ernőnél, aki az absztrakt művészetet elvont művészetként fordította, azaz számára ez az elvonással vált valamiképpen egyenértékűvé. Ma az ábrázolás hiánya nem szül efféle „ijedtséget" (közbevetőleg a monokróm előzményekben szintén oly nagy szerepet játszó post painterly abstraction csúcsteljesítményére *Barnett Newman Nem félünk a vöröstől, a sárgától és kéktől* című képére gondolhatunk): a festészeti érzékenység megállja a helyét önmagában úgy, mint egy entitás.

Az, hogy ez elhihetővé válhasson *Károlyi Zsigmond* festőművész a Képzőművészeti Egyetem festőkurzusán kibontakoztatott pedagógiai tevékenysége, programja járult hozzá, ez a tanári és párhuzamosan egyéni alkotói periódus „diaszpóraszerűen" aktivizálta a tanítványokon túl a kortárs festők bizonyos köreit.

A hageni gyűjtemény, a gyűjtőkör tanúsága szerint ma Európában egy kifinomult, szofisztikus „páholy" birtokolja a monokróm festészetet, s az amerikai művészek számára is a holland, belga és leginkább a német művészeti szcéna szolgáltatja a táptalajt.

„Kizárólag különleges érzékenységű embereknek festek" – vallotta *Joseph Marioni*, aki *Helmut Federle, Alan Charlton, Marcia Hafif, Frederic Matys Thursz* és *Günter Umberg* társaságában a kiállítás sztárjai között szerepel. Bár a rendezők korántsem csak a „nagy nevekre" törekedtek, hiszen Kleintől, *Mosset*-ig és *Peter Halley*-ig több lehetőség kimaradt – többek között abból a koncepcionális okból, hogy egészében derüljön fény arra, hogy van-e élet a modern absztrakt festészet halála után. Holott azt már az első igazán monokróm triptichont megfestő *Alexander Rodcsenko* leírta (*Tiszta vörös, tiszta sárga, tiszta kék*, 1921): ezek az utolsó képek. *„Mindebből két következtetés adódik. A festészetben az utolsó kép után még sok kép született, és ezek a képek nem élhetnek abban az illúzióban, hogy előttük nem voltak képek; nem létezhet kép történelem nélkül. A második következtetés a kép újradefiniálása."* (Peter Weibel)

Bernát András: Objektum, No. 245, 2001
olaj, vászon, 70×110 cm

Gál András: flesh painting, 2001
olaj, vászon 150×225 cm

A monokróm festmény (akár az akció, akár a meditáció színtere) így (is) határozza meg újra önmagát: a konceptualizmus devalválta a látványszínt mint szimpla, könnyű, az intellektuális mélységet nélkülöző jelenséget. Azonban az érzékek és az intellektus nem szeparálhatók. A szenzoros és a vizuális intelligencia létezésünk alapjait hordozzák. (Van Gogh festményein a szín egyaránt kifejez valamit önmagában és metafizikai értelemben.) A monokróm egyszerre önkorlátozó és önkiterjesztő helyzetbe hozza alkotóját, „a kevés és a sok élvezete", amely nemcsak a szín, hanem az egész, a kép, a néző és közös terük interaktivitására alapoz.

A kiállításhoz impozáns magyar-angol nyelvű katalógus készült tanulmányokkal, életrajzokkal, fotókkal stb., segítve az eligazodást többek között például az elnevezések dzsungelében: aniconic painting, concret, non representational, non objectiv painting, painting painting – ez mind a monokróm festészet a nemzetközi használatban. A katalógus egyik szerzője és a magyar anyag válogatója, *Sturcz János* művészettörténész a monokróm magyar „használatáról", a válogatás szempontjairól így vélekedik: *„A kiállítás két részből tevődik össze, a magyar anyag követi a hageni gyűjtemény karakterisztikáit, felfogását, miszerint a monokrómiát a* Radikális festészeten *belül mutatja meg olyan művészek alkotásaival, akik ragaszkodnak a festmény érzéki fenoménjához, egységes színfelületre törekszenek (többek között nincs figurativitás, előtér-háttér). Osztoznak abban, hogy a festészetben nem lehetséges realisztikus illúziókeltés. Festményeik nem utaló jellegűek, a képek materiális akciók eredményei. De ugyanakkor a festmény fogalmára reflektálnak, ám nem érintkeznek sem a geometrikus absztrakcióval, sem az absztrakt expresszionizmussal, sem a figurativitással. A kiállításon a magyar anyagban kizárólag 1990 után készült műveket sorakoztatunk fel, jelezve, nálunk 15–20 évvel később indult el a monokróm. Élő diszciplína, de epizód is ugyanakkor a művészettörténetünkben, hiszen nincs széles piac, amely szellemileg és anyagilag vevő lenne rá.*

Tizennégy művész vesz részt két mesterrel az élen: Károlyi Zsigmond, Tölg-Molnár Zoltán *mellett* Bernát András, Bullás József, Cseh Szilvia, Erdélyi Gábor, *Gál András*, Havas Bálint, Menesi Attila, Somody Péter, Szabó Dezső, Szalai Attila, Varga Gabriella. Körösényi Tamás *az egyetlen szobrász, akinek viszont frankfurti reliefsorozata jól illik a „kép fogalmához".* Ad Reinhardt *szerint a monokrómia a kortárs festészet akadémiája, ebből indulhatott ki Károlyi, amikor 1990 és 95 között kurzusokat tartott a* Radikális festészetből *kiindulva. A művészek nagy része számára akadémiai tanulmány maradt a monokróm, de más generációk tagjai, ha nem is vallották magukat monokróm festőnek, mégis érintkeztek a* Radikális festészet *által felvetett problémákkal, jelezve, hogy a magyar kortárs művészetben – miként más, – ez sem vegytiszta jelenségként jelenik meg, mondjuk romantikusabb, expresszívebb felfogásba ágyazódik. Ugyanakkor újfajta alkotói recepciótípust testesít meg, amely forrásait stúdiumszerűen fogja fel, a direkt átvétel helyett logikai konzekvenciákra törekszik."*

Műcsarnok, 2002. V. 28–VIII. 11.

Occam borotvája megvillan...

Várady Róbert művei

KOLLÁR JÓZSEF

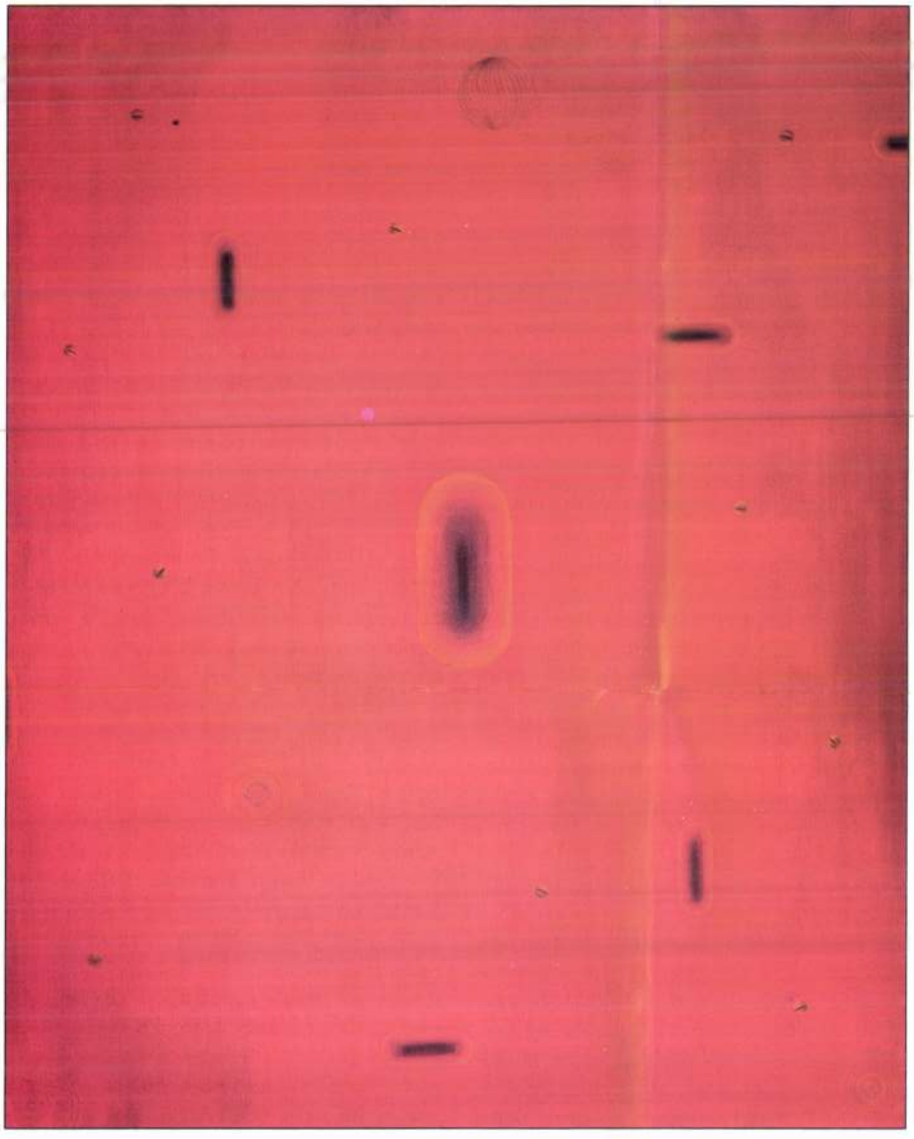

Várady Róbert: Dylan Thomasnak, 2000
vászon, olaj, trinát, 180×140 cm

VÁRADY RÓBERTNEK az Ernst Múzeum-beli, 1999-es kiállításához készült katalógusban *Beke László* azt javasolja a művésznek, hogy *„»nézesse meg« egy filozófussal ezeket a képeket – ahogy bizonyos szimptómákat, tüneteket az orvosnak vagy pszichológusnak/pszichiáternek mutat meg az ember"*.

Wittgenstein szerint a filozófia valóban diagnózisokat állít fel, de az orvostudománnyal szemben nem oksági magyarázatok révén, hanem a jól ismert jelenségek eredeti kombinációja által. Több művében is utal a filozófiai terápia és a pszichoanalízis közötti hasonlóságra: 1. mindkettő megpróbálja megszűntetni a páciens elfojtott szorongásait; 2. a szorongásaitól akkor szabadulhat meg a beteg, ha felismeri őket, szembesül velük; 3. a szorongások harcban állnak az akarattal és az intellektussal; 4. a betegség csak sikeres kúra révén szüntethető meg. Wittgenstein úgy véli, hogy a tradicionális filozófusok neurózisának oka az, hogy a nyelv egyetlen modelljét látják mindenütt. A formalizmust vagy a hasonlósági reprezentációt favorizáló művészek szintén a művészet szűk, homályos és torzító tükörfolyosóin közlekednek. Wittgentein célja, hogy *„visszavezesse a szavakat metafizikai használatukból a mindennapi használatukhoz"*. A fentiek szellemében Várady Róbert visszautasítja a dekonstrukcionisták „perverz puritanizmusát", akik az esztétikai élmény keresése helyett kizárólag episztemológiai és intellektuális problémák megoldásán fáradoznak. Művei hasonlóképpen viszonyulnak Rortynak az esztétikai életvitelről vallott elképzeléséhez, amely *„a puritán és kapitalista Amerika produktuma"*, mivel a testet *„az érzéki testi örömökkel"* összefüggésben nem, csak a kegyetlenséggel kapcsolatban említi meg. Ebből a nézőpontból a test a Rorty által ajánlott új szótárak élettelen terméke és nem a hedonista esztétika tárgya. Várady Róbertnek sikerül elkerülnie: 1. az eszencializmust, vagyis azt az ismeretelméleti nézőpontot, miszerint a művészi alkotások determinált realitások; 2. a *Derrida*-féle dekonstrukcióhoz és rortyánus neopragmatizmushoz köthető szélsőséges kontextualizmust.

Danto A művészet vége című írásában azt állítja, hogy a művészet története felfogható kognitív fejlődésként, melynek végső stádiuma *„annak tudása, hogy mi a művészet"*.

Ha Dantónak igaza van, akkor a művészet öntudatra ébredése révén sikeresen kikúrálta magát a betegségből. *Duchamp* ready made-jei által végleg megszabadult az akaratát és intellektusát befolyásoló elfojtás okozta szorongástól, a művészet története mint egyfajta terápia azzal zárul, hogy a szorongástól megszabadult művészet többé-kevésbé szabadon dönthet arról, mihez fogjon, milyen célok felé hajózzon az „objektív pluralizmus" hullámain. A terápia sikerét jól bizonyítják *Joseph Kosuth* szavai: *„A művészet egyetlen törekvése a művészetre irányul. A művészet a művészet definíciója."* Kosuth és Danto egyetértenek abban, hogy a művészet végleg megszabadult a filozófiától, bár (teszem gyorsan hozzá) a szabadulás ára az, hogy önmaga vált filozófiává. Pontosabban a konceptuális művész felettes énje a filozófiával kapcsolatban korábban átélt szeretetteli és ellenséges vágyak szervezett egységének, az Ödipusz-komplexusnak az örököse.

Várady Róbert művészi értelemben elődeinek tekinti Duchamp és Kosuth tevékenységét, itt kiállított alkotásai a posztkonceptualizmus jegyében születnek, azaz a fenti történet ismeretében, a filozófusoktól való megszabadulás fergeteges mámorát példázzák. A terápia so-

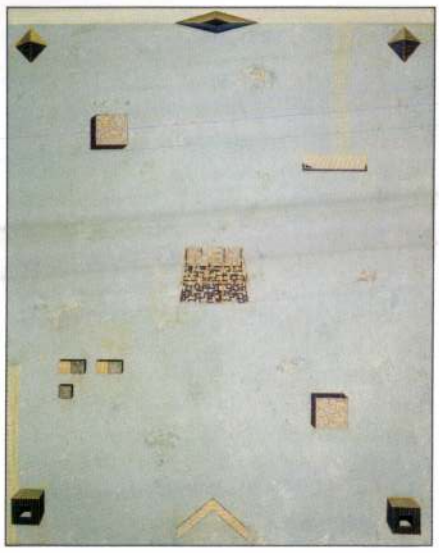

Várady Róbert: A fizikus háza, 2001
vászon, olaj, trinát, 180×140 cm

rán a művészet megszabadult a vallás, a tudomány, az esztétika, az erkölcs, a centrális perspektíva, a magas és a mély kultúra szétválasztása, a szöveg és a kép elsőbbségét firtató vita okozta traumáktól. Elhagyhatja az érdek nélküli tetszés szűkre szabott gettóját, a formalizmus elefántcsonttornyát, ahová az erkölcs és a tudomány elől menekült. A neurózistól való megmenekülés ára az, hogy miközben megszabadul a filozófusoktól, elkapja tőlük a filozófia nevű súlyos betegséget. A filozófia azért vonzó, mert időnként a hallgatás peremén egyensúlyoz, pontosan úgy, ahogy azt a fertőzés első áldozata, Duchamp tette.

Várady művészetének korábbi interpretátorai nagy súlyt helyeztek alkotásainak filozofikusságára, ami a fentiek fényében igaz is, meg nem is. Ha úgy tekintünk rájuk, mint filozófiai problémák leképezésére, akkor hamis, ha pedig úgy, mint a konceptualizálódás eredményeire, akkor igaz. Mivel a művészet megszabadult önnön szorongásától, szabadon utalhat azokra az időkre, amikor még a filozófia gyámkodott felette. Helyzete hasonló annak a művésznek a szituációhoz, aki az egyszerre szorongató és fantasztikus gyerekkorára visszaemlékezve, most már mindenféle kötöttségtől mentesen, szabadon megalkotja a múltját. Ebből a nézőpontból a művészet nem a vallást, a filozófiát vagy az irodalmat transzformálja képpé, hanem utóbbiakat szabadon kombinálva hoz létre művészi értelemben autonóm világokat. A szorongásból kigyógyulva bármit ábrázolhat: megjelenítheti gyógyulásának történetét, vagy ha tetszik, a szorongató hétköznapokat. Megszabadulva a morálissal való görcsös és frusztráló szembenállástól, valamint esztétikai kötöttségeitől, most már szabadon utalhat erkölcsi, filozófiai problémákra, és ha akar, a mindennapi élet terapeutájává válhat.

Várady kiállított művei a művészet lehetséges autonóm modelljeinek aktuális megnyilvánulásai, a minimalista redukció kifinomult példányai, melyek létrehozása során, a címadás és a képeken felbukkanó szimbólumok révén a tudomány és a költészet elemeit használja fel. A *Fraktálok* című alkotás befogadásakor a néző, miközben az alkotóval együtt megmártózik a reprezentáció örömében, a tudomány és a művészet új viszonyának tudatára ébredhet.

Mint ezt a kiállítás-megnyitó is bizonyítja, a művészetnek van közönsége, ezzel szemben a tudománynak nincs, csak az foghatja fel eredményeit, aki az adott területen dolgozik, a kutatásoknak intézményes korlátai és mércéi vannak. A tudomány népszerűsítő könyvek által jut el a nagyközönséghez, analógiák és metaforák felhasználása révén (pl. A véges, de határtalan világegyetem olyan, mint ...). A tudománnyal szemben népszerűsítő művészetről nem beszélhetünk, a művészek és a befogadók között művészetkritikusok közvetítenek, akik *a priori* nincsenek megvédve a tévedéstől. Az akadémikus művészet elavult művészet, az akadémikus tudomány csupán tudomány, se nem jó, se nem rossz. Várady *Fraktálok* című képei tehát nem tudományos eredmények leképezései, hanem a művészet átlagos befogadója által egyáltalán nem értett tudományos problémák szabad interpretációi. A *Rilkének* című alkotás a kép vagy a szó elsőbbségének vitájától megszabadult művészet vonzó példája. Várady miközben borgesi vagy ecói érdeklődéssel szemléli az egyetemes kultúrát, az ábrázolás során Occam borotvájával levág mindent, amire modelláló tevékenysége során nincs szüksége. Az Occamnak tulajdonított borotva paradoxona az, hogy általa éppen úgy bizonyítható Isten léte, mint nemléte, a világ csak anyagi vagy csupán szellemi volta. A maxima szerint *„szükségszerűség nélkül nem szabad szaporítani az entitásokat"*. Várady itt kiállított műveiből (*Rilkének, Hölderlinnek*) olyan alkotó képe rekonstruálható, aki állandóan a (Borges által leírt) bábeli vagy a biológia mendeli könyvtárában lapozgat. *„A terem zsúfolt, de nem érezni az embereket. Odabent vannak a könyvekben."* (Rilke) A művein felbukkanó vizuális jelek révén feledésre ítélt vagy felfedezésre érdemes világokra irányítja figyelmünket, mint az a (Rilke *Malte Laurids Brigge feljegyzései* című művében felbukkanó) költő, aki, *„[o]lyan lányokról is tud, akik száz éve éltek; nem tesz semmit, ha halottak már, hiszen ő tud mindent. És ez a fontos. Nevüket kimondja, ezeket a halk, karcsún írott neveket, a nagybetűkön régimódi hurok, és kimondja a barátnők asszonynevét is, melyben már felcsendül egy csöppnyi végzet, egy parányi csalódás és halál"*.

A fentiek fényében Várady Róbert kiállítását elemző cikkemet nem filozófusként, hanem (jobb híján) filozófiai analógiákat használó műkritikusként fejezem be.

Godot Galéria, 2002. II. 27–III. 29.

FOTÓ: BERÉNYI ZSUZSA

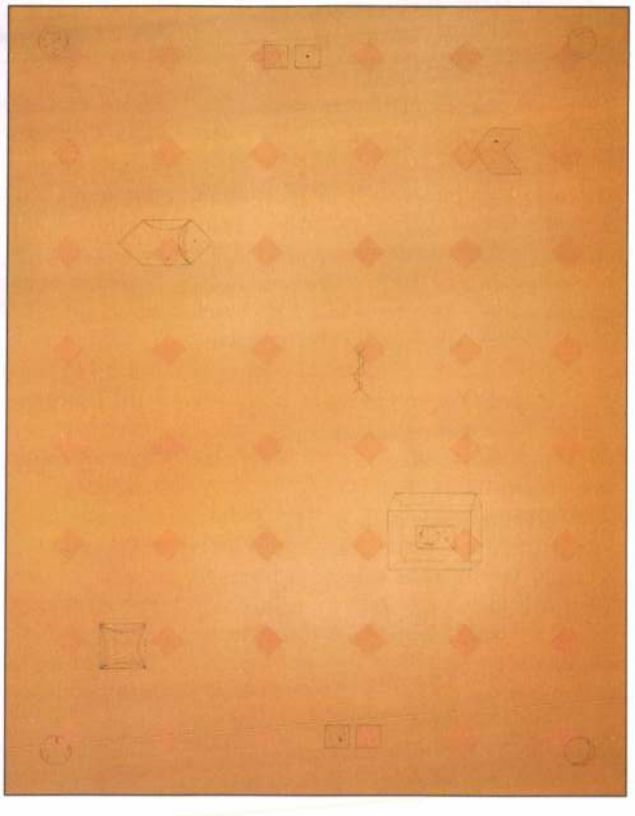

Várady Róbert: Hölderlinnek, 2000
vászon, olaj, trinát, 180×140cm

Keresztutak a galériavárosban

ARCO 02, a madridi művészeti vásár

BAGYÓ ANNA

A MADRIDI ARCO 02 nemzetközi művészeti vásár fennállásának több mint két évtizede alatt a világ egyik legrangosabb műkereskedelmi fórumává nőtte ki magát. Ezt az előkelő státuszt professzionális szervezettségével, továbbá a kiállítások és a programok sokszínűségével és latinos jellegével vívta ki magának. Műkereskedelmi szempontból a vásár időpontja is kedvező volt, mivel idén februárra már valamelyest lecsillapodtak a nemzetközi politikai és gazdasági megtorpanás miatt ősszel fölborzolt kedélyek. A tavaly őszi európai vásárok üzleti sikertelensége, valamint az Art Basel Miami Beach elhalasztása bizonytalanságot váltott ki a műkereskedelmi piacon. Ugyanakkor a sikeres nemzetközi árverések és más világgazdasági tényezők is arra mutatnak, hogy a műtárgy jelenleg biztos befektetés.

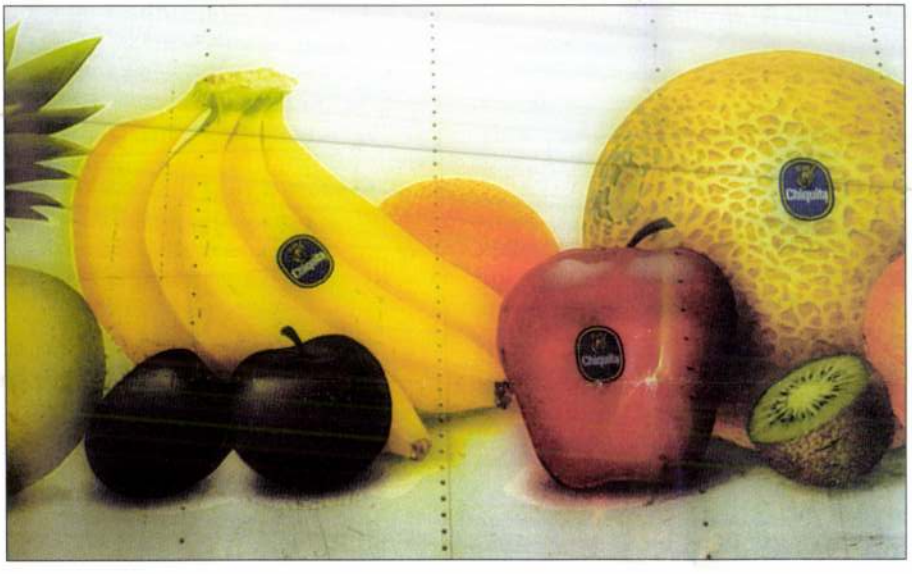

Gustavo Araujo: Cím nélkül, 2001
print, 122,5×167 cm

A vásár két hatalmas pavilonjában a 20. századi művészeti irányzatok mellett nagy teret kaptak a legfrissebb trendek is. Az idén 31 ország 261 galériája vett részt a kiállításon. Az esemény nemzetközi voltát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a résztvevők 40%-át kitevő hazai galériákat (102 résztvevő) a sorban a 23 olasz és a 22 német kiállító követte. Franciaország 17, a szomszédos Portugália pedig 14 galériával képviseltette magát. Az USA-ból 12 kiállító érkezett. Ausztrália mint az év hivatalos díszvendége 14 galériával tett eleget a kitüntető meghívásnak. A belgák, britek, dánok, hollandok, norvégok és svájciak mindössze 1–2 galériával szerepeltek a vásáron. Ugyanez vonatkozott az ázsiai – kínai, japán, maláj és tajvani – résztvevőkre is. Oroszországból 2 galéria: az Aidan és a Krokin (korábbi nevén Novaya Collektsiya) volt jelen. Dél-Amerikából pedig 31 kiállító erősítette a vásár domináns latin temperamentumát. A dél-amerikai galériák között a legtöbb Brazíliából érkezett (10), őket a többi latin-amerikai ország követte 3–4 kiállítóval, sőt 3 kubai galéria is jelen volt.

Ebből az igen magas számú kiállítóból 188 galéria az általános programban szerepelt. Ők természetesen teljes egészében finanszírozták saját részvételüket. A többi galéria költségét a különböző meghívásos alapú projekteken való részvételnek köszönhetően részben vagy teljes egészében a szervezők fedezték.

Az ARCO, szokásához híven, minden alkalommal lehetőséget biztosít egy-egy nemzetnek arra, hogy a kereskedelmi standokon és a nonprofit kiállításokon is bemutathassa művészetét. (A magyar galériák 1999-ben élvezhették ennek előnyeit.) Ez a megtiszteltetés az idén a messzi Ausztráliát érte, azt a kultúrát, amely viszonylag távol esik a világ nagy művészeti központjaitól. A kontinensnek határain kívül eddig ez volt a legnagyobb szabású külföldi bemutatkozási lehetősége. A válogatás során a főkurátor arra törekedett, hogy a kontinens több jelentős művészeti központjából toborozza a galériákat, így biztosítva az áttekintést az aktuális áramlatok egészéről. A bennszülött művészetet például *Kathleen Petyarre* és *Ginger Riley* a melbourni Alcaston Galéria bemutatásában képviselte. Persze olyan művészek is szerepeltek, akik a posztkoloniális kultúra hagyományait követik, illetve akik műveiben a kontinens földrajzi fekvéséből eredő erőteljes ázsiai hatások is fölfedezhetők. Természetesen jelen voltak azok is, akik a nemzetközi irányzatokat tekintik a maguk számára mérvadónak, például *Tracey Moffatt* fotó- és videóművész vagy a Velencei Biennálén szerepelt *Jenny Watson*. A vásárral párhuzamosan Madrid számos más kiállítótere is helyet adott az ausztrál művészetnek. Például sötétedés után a *Reina Sofia National Art Center* homlokzatára kivetített videómunkákat láthatta a közönség. A Velázquez Palota kiállítócsarnokában az ausztráliai kortárs művészetre nagy hatást gyakoroló aboriginal (bennszülött) művészetből mutattak be ízelítőt.

Az ARCO 02 kiállítási tematikája különböző témakörökre osztotta föl az anyagot. Például az egyik fő témakör a *Cutting Edge (Metsző él)* volt, amelynek keretén belül 22 ország 52 galériája 190 művész legfrissebb munkáit állította ki. Ezen olyan témák szerepeltek, mint például az *Ázsiai összejövetel/globális játék*, melyre ázsiai művészeket fölvonultató galériákat hívtak meg, hangsúlyozva ezzel a földrész művészetének nemzetköziségét és a műkereskedelmi piac iránta megnyilvánuló egyre növekvő érdeklődését. A projekt fő kurátora a Párizsban élő *Hou Hanru* volt. Az ázsiai kiállítókon kívül Nagy-Britanniából és Németországból is érkeztek a témában érdekelt galériák. Például a berlini Prüss & Ochs Galéria (korábbi ne-

Jana Leo: Erőszakszoba
installáció

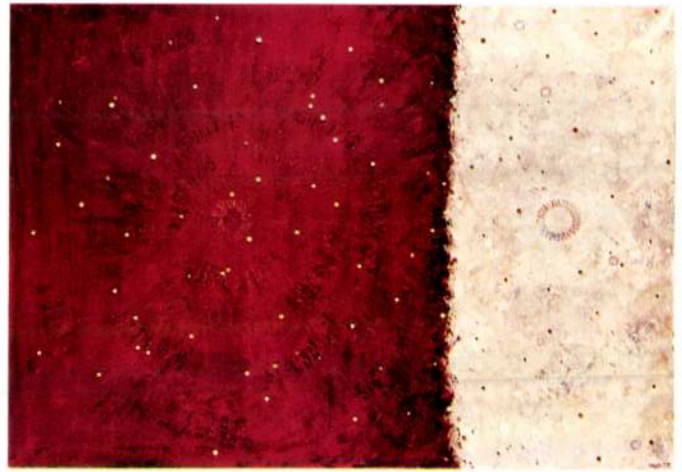

BERNARD LATUNER
ELVESZETT PARADICSOM

INSTITUT FRANÇAIS EN HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

A kiállítás létrejöttét a
Direction Régionale des Affaires
Culturelles d'Alsace támogatta.

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de

BERNARD LATUNER
intitulée *LE PARADIS PERDU*

le mardi 7 octobre 1997 à 18h30 à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée
par **György Szegő**, critique d'art.
L'exposition est ouverte jusqu'au 22 octobre 1997,
du lundi au vendredi de 13h à 19h.

(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

Jean-Luc Soulé,
a Magyarországi Francia Intézet
Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

BERNARD LATUNER
ELVESZETT PARADICSOM

című kiállítására, amelyet
1997. október 7-én kedden 18h30-kor
Szegő György művészeti író nyit meg.
A kiállítás megtekinthető 1997. október 22-ig,
hétfőtől péntekig 13–19 óráig.

(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.
a Hallban és az első emeleti kiállítóteremben.)

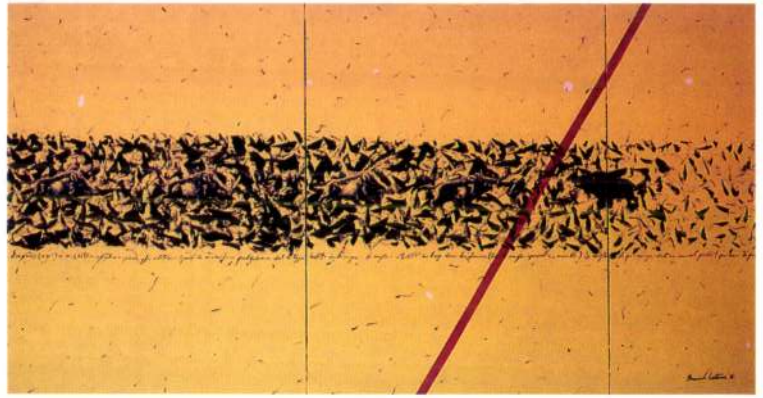

VÁRADY RÓBERT
AXIÓMÁK

INSTITUT FRANÇAIS EN HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

Jean-Luc Soulé,
a Magyarországi Francia Intézet
Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT
AXIÓMÁK

című kiállítására, amelyet
1997. október 7-én kedden 18h30-kor
Szegő György művészeti író nyit meg.
A kiállítás megtekinthető 1997. október 22-ig,
hétfőtől péntekig 13–19 óráig.

(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.
a Hallban és az első emeleti kiállítóteremben.)

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de

RÓBERT VÁRADY
intitulée *AXIOMES*

le mardi 7 octobre 1997 à 18h30 à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée
par **György Szegő,** critique d´art.
L'exposition est ouverte jusqu'au 22 octobre 1997,
du lundi au vendredi de 13h à 19h.

(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt és hozzátartozóját

VÁRADY RÓBERT

képzőművész

kiállításának megnyitása alkalmából

a művész tiszteletére rendezett fogadásra

1996. december 9-én (hétfő) 18 órától 20 óráig,

a KÖRMENDI GALÉRIÁBA (Budapest, II. ker. Nagybányai út 25)

Budapest, 1996. november 29.

Dr. Csák Máté

Dr. Körmendi Anna

COLOR TEAM Kulturális, Művészeti és Manager Kft
1027 Budapest, Mártírok útja 2. I. 2. Telefon és telefax: 136-21-74
Bankszámla: 217-98302/566-054156-9 Adószám: 10446180-2-01

Nárady Róbert

félesége, és a meglévő adottságok jó kihasználása nem financiális kérdés. Egyetlen példát ragadnék ki csupán: Berlin Prenzlauerberg negyedében építészek, gyerekek, szülők építettek közösen egy játszóteret hulladékokból, gyalulatlan építési állványfából, kötéldarabokból, biciklironcsokból. Egy várat állítottak össze tornyokkal, hidakkal, alagúttal. Ez is egy sziget egy gazdag metropoliszban. Azonban a bunkerépítés archaikus élménye a források és eszközök szűkösségének tapasztalatával – szálkával a kézben – olyan útravalót ad a XXI. század társadalma számára, ami reálisabb keretei az emberi kreativitásnak.

Van nálunk ilyen kezdeményezés? Hol vannak, akik ezen munkálkodnak? Látszik-e a városon az itt okosodók kezenyoma? Ebben a városban százával élnek építészetet, ipar- és képzőművészetet tanuló diákok. Hol vannak? Miért nem épül legalább egy kísérleti játszótér? Hol vannak a színek? Reklámgrafikusok, festők végeznek évente tízesével, miközben környezetünkben a színhasználat oly korlátozott, és ráadásul kusza. Gyerekek és rajztanárok pingálhatnák barátságosabbá a sportpályákat övező betonfalakat. Mintha nem hinnénk abban, hogy környezetünk hatással van ránk. (Nem hisszük el, hogy az utazóban a figyelmetlenség és barátságtalanság képzetét kelti, hogy nincsenek megfelelően kitáblázva a városszéli ingyenes parkolók, hogy miközben lépni alig lehet a kerthelyiségek fizetős székeitől, pl. a Jókai téren még mindig nincs hosszabb ücsörgésre alkalmas pad.)

Még egy példa: Genfben a játszóterek nagyon gyakran iskolákhoz kapcsolódnak, az utcáról, oviból és a suliból egyaránt elérhetőek. Pécsett ez általánosnak aligha mondható. A kutyás lakók miatt zárt a játszótér, zárt az óvodai játszótér és az iskolai udvar. Nem hisszük el, hogy az iskola része az életnek, a kicsiket elkülönítjük a nagyoktól, a gyerekeket a felnőttektől. (A Köztársaság téren pl. megfigyelhető, hogy a kicsik a bekerített játszótéren játszanak, a nagyok a régi fémmászókákon ücsörögnek.) A Sétateret felszabadítottuk a felnőttek számára, de a gyerekek rovására!(?) Kerítések és korlátok, támfalak és kőoszlopok szaporodnak mindenütt a házak között.

A negatív folyamatok ellensúlyozására általában készülnek projektek. Egyre több a burkolat, egyre kevesebb a lélegző földfelület, nyaranta egyre több hőt ont az általunk épített környezet. A hatalmas lombú, kivágott fák helyén újra fákat ültetnek. Csakhogy ezek a fák kis növésű, aprólombú díszfák, alacsony kezelési költséggel. Alibi, fa, darabszámra megvan, árnyat alig ad, a port nem köti meg, a zajt nem nyeli el. Számomra a kelet-európai lét egyik szimbóluma az uniós kritériumok miatt átalakított, lesüllyesztett járdaszegély. Továbbra is döccenő van, néhol 25-30 cm 45°-os dőlésszögben. A közlekedést valójában nem könnyítettük meg jelentősen, csak foltozásos kivitelben eleget tettünk az előírásnak. Nem is mozgáskorlátozott, aki képes ezen a sokszor csak 80 cm széles részen felugratni. Nem hisszük el, hogy a pénzügyi támogatásnak célja volt, és jó, ha a baba nem harapja el a nyelvét. Nem hisszük el, hogy a kerítések mögött egyre több helyen feltűnő magánforma játszóterek unalma helyett az együttes játék egy többet adó világmodell. ■

A gyerekek szeretik elkerülni a számukra kijelölt lépcsőket. Itt köveken mászhatnak fel a csúszdához. Ezzel újabb izgalmak várják őket, ahol a mászás veszélyeit is megtapasztalhatják. A kövek jól kiegészítik a csúszda hideg kékjét, a fém simaságát, és megvédik a meredek emelkedőt a lepusztulástól.

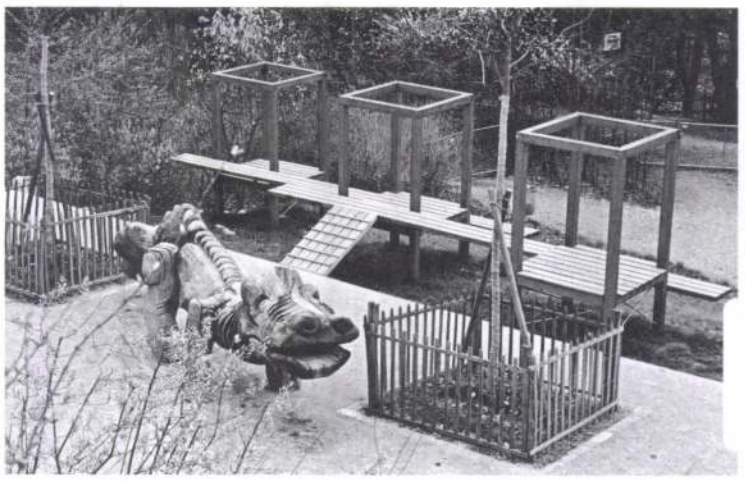

A magas (6 méter), meredek falú domb gumiőrlemény borítása erősen vörös színű, a csúszda korlátjának sárgája és a fatorony kötelének zöldje visszafogott színkompozíciót ad. A rozsdamentes fémcsúszda tartós, nem koptatja a nadrágot, kialakítása miatt a középső szakaszig könnyen megközelíthető és a kicsik akár félúton is beszállhatnak.

A tartózkodó, de markáns térszervezés és a mesevilág jól megfér az élő fával, amire minden játszótéren különös gondot fordítanak.

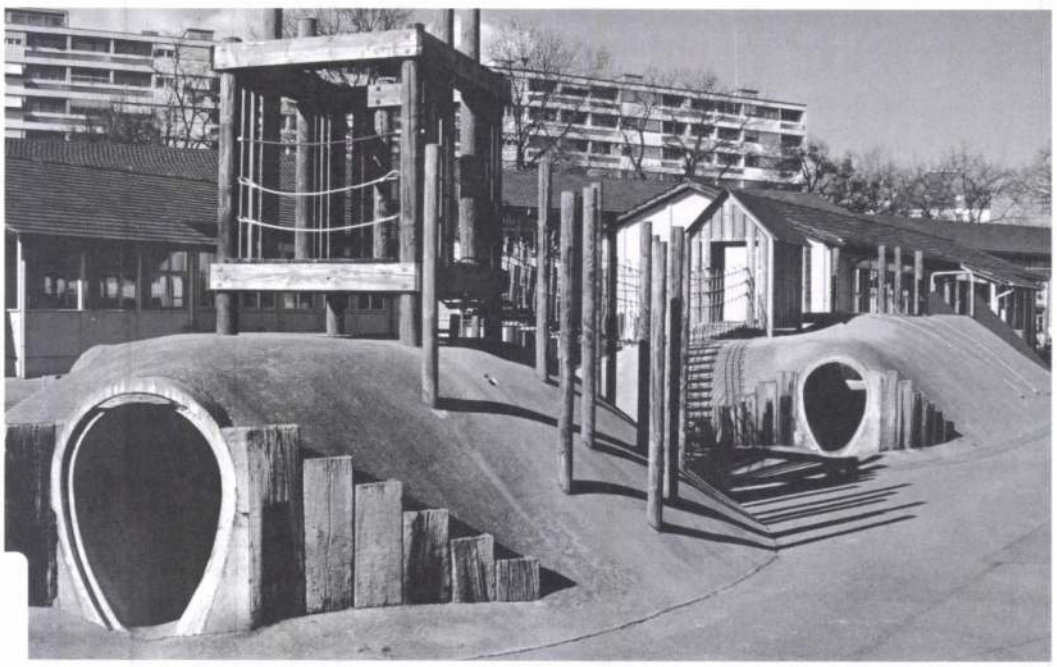

Ezt a teret iskola és óvoda határolja. A törmelékből emelt dombokra lépcsőzéssel, rudak vagy kötelek segítségével is fel lehet kapaszkodni. A két dombot összekötő függőhíd egyszerre határ és kapocs a két sziget között. Az építmények egyszerűek, mégis izgalmas teret hoznak létre.

Szemle

Közelítés Galéria
2002. április 23–30.
Doboviczki Attila Tamás, Doboviczki Béni, Jordán Katica: „Családi kiállítás"

Everybody's Watching Us

Ha lennének Pécsett professzionális kiállítás-megnyitóra járók, a Doboviczki család uzsonnája eddig ismeretlen távlatokat nyitott volna meg előttük. Persze a kiállítás nem csak a megnyitón felszolgált kuglóf és tejszínes kakaó miatt marad emlékezetes – már azon (nem profi) látogatók számára, akik jelen voltak az eseményen.

Doboviczki Attila Tamás, Doboviczki Béni, Jordán Katica: „Családi kiállítás"

Bár egy családi kiállítás híre első hallásra talán csak a nagymamákat hozza izgalomba. Mostanra a jelentősebb és a mindennapi családi események illetve a képalkotó tevékenység egyre inkább elválaszthatatlanokká váltak, és a „művészi intenció" megjelenése ezen produktumokban szintén általános tendenciának tekinthető. Ennek egyik oka, hogy a privát szférában készült „magánfelvételek" szinte mindig közönség előtt hivatottak reprezentálni (gondoljunk csak a közeli és távoli rokonok fotóit egymásnak mutogató régi vagy alkalmi ismerősökre), olykor pedig kifejezetten a nagy nyilvánosság számára készülnek (mondjuk a naponta meghirdetett babafotó-szépségversenyek valamelyikére). Viszont ez a „művészi intenció" csupán a megszokott vizuális sémákban gondolkodik (igaz, az efféle tevékenységre javallott technika is ezen sémák reprodukálására kódolt).

Az itt tárgyalt munkák ezen mindenképpen túlmutatnak, nem is annyira a soha nem látott perspektívák vagy a felhasznált médiumok egyedi, összetéveszthetetlen alkalmazása miatt, hanem mert a kiállított képáradatban a privát és a nyilvános fent említett összemosódása reflektáltan van jelen – és innentől a művészi intenciót nem kell idézőjelbe tennünk. Minden magán használatra készült tárgy – például a filccel rajzolt „angyalkás" családi fotó-karikatúra, Doboviczki Attila íróasztaláról a galériába került *Asztali kép keretben* – beleilleszkedik egy sorozatba, melynek célja nem (elsősorban) a családi élet dokumentálása, hanem magának a családi képalkotás folyamatának és változásainak rögzítése. Ahogy haladunk előre az időben, úgy fogynak egyre inkább a fontos események, úgy válnak egyre inkább a képek tárgyává az apró, semmitmondó momentumok, úgy alakul át a direkt reprezentáció egy finom asszociációs játékká – és válik ezáltal műalkotásként értelmezhetővé, a kívülálló számára műalkotásként értelmezendővé.

Ugyanakkor egyre inkább elvész a képek pillanatnyisága: az alkotás kigondolttá és kimódolttá válik. Az intim szféra a legutolsó alkotásban, a *Vasárnap 10-től 11-ig* című filmben (az egyetlen munka, ami kifejezetten erre a kiállításra készült) a minimumra zsugorodik. A család lakásának négy helyiségében (dolgozó-, háló- illetve fürdőszoba, konyha) elhelyezett „ipari kamerákkal" felvett 60 perc osztott képernyőn való szimultán bemutatása a mindennapi élet minden egyes pillanatát a családi „fotóalbum" részévé teszi, és „denaturálja" ezáltal. A „viselkedj természetesen!" felszólításból származó zavar állandósul.

Mindez persze egészen másképp értelmeződne, ha a kiállítás helyszínéül Doboviczkiék a saját otthonukat választják. Igaz, a Közelítés Galéria közterébe épített absztrakt magánlakást (melyben például a vizesblokkot a fürdőszobacsempékre ragasztott matricákra utaló, 28 darabos, Béni arcképeiből összeállított kirakó jelenítette meg) a terített asztal, a kuglóf és a tejszínes kakaó nagyon is valóságossá tette.

Végül egy mulasztást hadd vessek a Doboviczki házaspár szemére. A – Jordán Katica által tervezett – roppant bájos meghívó-triptichonról hiányzott egy apróság (pontosabban az apróság), ugyanis Jordán Katica és Doboviczki Attila kiállítására invitálta a kiválasztottakat, noha fiuk, Béni nem csupán ihletője és (fő)szereplője volt a bemutatott anyagnak, hanem egy önálló munkával, az *Anya, Apa, Béni és a sötétlila ufó* című zsánerképpel is bemutatkozott.

Fehérvári Tamás

Művészetek Háza, Martyn Ferenc Galéria
2002. május 13.– június 3.
Várady Róbert kiállítása

Önhasonló dimenziók

Várady Róbert élénkségükben is visszafogott színkezelésű vásznai a különféle végesnek érzékelhető dimenziók végtelen kiterjedését kutatják mind formai, mind tematikus megközelítésben. A nagy felületű, homogén háttereken megjelenő halmaz(szerű), iteratív alakzatok természettudományos világképből induló sajátos festői megformálásban mutatják az egység szétesését. Pontosabban: azt a határt, amikor az egység nyomai még megtalálhatóak, de már éppen eltörlődésben, felbomlóban vannak. A színes háttereken egyszerű, geometrikus jelek, jelzések, hullámok és gomolygó halvány vonalak közvetítik azt a „kényes egyensúlyt",[1] amely a fraktálok felől bontja ki a képi-festői világot. Ezeknek a végtelen finom szerkezetű, önhasonló szerkezettel rendelkező alakzatoknak a jellemzője az interaktivitás, melynek hűvös és racionális matematikáját Várady Róbert vásznai festészetté képezik le.

Ez a festészet azonban – bár a matematika egy problémája a kiindulópontja – sajátos áttetszést hoz létre a különböző tudásterületek és világról alkotott gondolkodásmódok között. A költészet (Rilke, 1999., Pilinszky, 2000., Hölderlin, 2000.), a festészet (Holbein[2], 1996., Flusser[3]), a filozófia (Leibniz, Wittgenstein) egyes – a festő számára kedves és jelentős – alakjainak absztrakt megjelenítésén keresztül szélesedik és színesedik ki a geometrikus alakzatok révén megjelenített világ. Jelentős és meghatározó vonása ennek a kiegyensúlyozott festészetnek az absztrakció közvetlenségének megteremtése. Statikusan ható, táblaképszerű felületeken jelennek meg a kép témájához választott

FOTÓ: TÓTH LÁSZLÓ

Várady Róbert a kiállítás megnyitón

jelek, melyek jelzésértéke sűrítetten is magas hatásfokú.

A mostani pécsi kiállítás anyaga három témát dolgoz fel – fraktálok, házak, alkotótársak –, amelyek egymást erősítik, illetve egymáshoz kapcsolódnak: a „ház-sorozat" festményein például az egyszerű, lényegit megragadó jelekben és a címek tematikájában szövődik és sűrűsödik össze mindaz, amit a többi festmény részben jelenít meg. *Az asztronómer háza, A geométer háza, A filozófus háza, A költő háza, A szellem háza* (2000 és 2002 között keletkezett művek) tematikus szinten és a megjelenítés szintjén is az absztrakció és a konkrétum közötti világ határán vannak, s a festmények gondolati terét is e két világ érintkező határára irányítják. A nagy – sötétkék, okkersárga, barnásfekete, szürkés – felületek elvont nyugalmát és hűvösségét megmozdítják a halvány vonalakkal felrajzolt, házformában megjelenő, az aktuális témára vonatkozó szimbolikus jelek: például gyertya-számítógép-(könny)cseppek a költő házában, csillagvizsgáló eszközök az asztronómer házában, jelsorozat a filozófus házában. A házak transzparensek, mintha a semmiben vagy a személytelen és részvétlen, üres és jelentés nélküli térnek kiszolgáltatva léteznének. Minden átlátszó: nincsen személyes tér, lehetetlen az intimitás, a közelség, a létmegosztás. Az üres világegyetemben – mely Borges végtelen sivatag-labirintusához hasonló, amely éppen azért veszélyes, mert út nélküli, „ellen vagy pszeudolabirintus" – nincsenek tájékozódási pontok, sem tájékoztató irányok, a belevettetés léthelyzete hangsúlyozódik.

Ez a diszpozíció jelenik meg a *Süllyedő város* és a *Cyber* című festményeken is. Ez utóbbi a létközelség megszűnését és a háló/zat (a web, a net) antiindividuális, személytelenné és lélektelenné tévő hatását sűríti a festői látásmód eszközeivel. A hangsúlyozottan naturális eszközökkel megfestett, halvány vonalakkal összekötött emberfejek bábuszerű, merev arccal merednek a semmibe: nem arcok, és nem tekintetek, amelyek élnének és jelentést adhatnának a körülöttük lévő világnak – nem is adhatnak, hisz a körülölelő, értelmet kihívó világ sem létezik: légüres, hálózaton vibráló, virtuális tér, amelyben üzenet talán lehetséges, de kommunikáció és dialógus nem.

A Fraktálok-sorozat itt kiállított képei is ezt az eltűnő emberi és a természettudományos ismeretek csapdájába került világot festik meg: az iteratív önhasonló alakzatok – melyet például többek között az elektronikus zene is alkalmaz – tökéletességükben távolságtartóan fenségesek, de nem helyettesíthetik az esendő, és véletlen eltéréseket és a kontingenciákban és különféleségekben megjelenő emberi melegséget is hordozó szépséget. Várady Róbert festményei szerint bár nem szűnt meg a transzcendens, az embert meghaladó világ, de az ember elvesztette vele a kapcsolatot, bár „olvassa", de nem tudja értelmezni jeleit, így számára kiüresedettnek, jelentésnélkülinek tűnik. A puszta ráció, a csupán a matematika és a geometriai alakzatok és halmazok szempontjából megközelített világszemlélet és világkép a web hálójába kerül, rejtett és zárt lesz az ember számára: az emberi gondolkodás maga zárja be maga előtt a számára otthonos világot, magát űzi ki a végtelen térbe, az ész hűvös tisztaságába – transzparens, mindenki számára áttetsző háza van, de otthonra nem lel benne.

Mindazonáltal Várady Róbert képei nem kultúrakritikák, hanem valódi műalkotások, festészete valóban festői, eszközei élettelik, és valóságosan hihető világot hoznak létre, éppen ezért erős a megszólító és felszólító erejük: emlékeztetnek és jelenvalóvá tesznek egy eltűnőben lévő világot, amelynek nyomai (még) láthatóak és (még) megőrizhetőek. A festő házára – *A festő házá*ra, 2002. – kívülről, négy oldalról a kamerák mesterséges fénye özönlik, de bent/belül megvan a festőállvány is, mely várakozik és őrzi a valódi létteremtés látens lehetőségét.

Máthé Andrea

---

1 A „Kényes egyensúly" címet viseli egy 1996-os festmény is.
2 Monaszok, 1996. – nem szerepel a kiállításon, a katalógusban látható.
3 Az ágy Hommage a William Flusser, 1998.

Persona Non Grata

A szigetvári *Persona Non Grata* zenekarról máshogy nem, csak elfogultsággal lehet nyilatkozni. Elfogultan beszél róluk az, aki egy albérletben lakik a basszusgitárossal vagy az, aki animációs klipet csinál a zenéjükhöz, és egyfajta őszinte csodálattal tekint erre az együttesre az is, aki egyébként már rég elvesztette illúzióit a *pécsi koncertélet*tel kapcsolatban. Ha ellenállhatatlan kényszert érzünk arra, hogy legalább valami távoli rokonát megtaláljuk ennek a maga nemében páratlan jelenségnek, akkor tessék: Korai Öröm zenekar, de még véletlenül sem a zene miatt. A Persona Non Grata ugyanúgy önerőből, kisbusszal és pusztán lelkesedésből járja Európát, mint a Korai. Csak szervezés kérdése és egy magyar kisvárosból elinduló rockegyüttesnek rajongói akadnak Franciaországban, Hollandiában vagy akár Szlovéniában.

Ha már kimondtam: *rock?* Kinek mi. Nekem leginkább a Radiohead, a The Verve vagy Iggy Pop, de tudom, van akinek az Edda vagy akár a Limp Bizkit. Nos, a PNG nem énekel a szerelemről, bár másról sem, piros bézbólsapkát pedig nem kell hordaniuk ahhoz, hogy legalább arról felismerje őket a saját közönségük. Ritkán látni olyan együttest, amelyik a színpadi szereplést nem pusztán zeneszámok eljátszásával pipálja ki, hanem azt fékevesztett performanszként éli meg. A Persona Non Grata transzglobális nyelven kommunikál, hangsúlyokkal és gesztusokkal, nem szavakkal. A legegyszerűbb érzelmeink, harag és boldogság pofozkodnak a zeneszámokban, ráadásul egy nagy adag humorral öntik nyakon azokat, szerencsénkre nem olyan olcsón, ahogy azt bizonyos hazai paródia béték tennék. Ez zenei humor, Frank Zappa lemezein találni hasonló gondolkodásmódot. Van egy profi honlapjuk is, a címe personanongrata.underground.hu, ahova ügyes fiatalok olyanokat raktak, mint az egyelőre félkész PNG rajzfilm és korábbi, ma már megszerezhetetlen anyagok.

Sajnos egy másik közönségkedvenc formáció sem mostanában járt a Rákban. Annál többet molyoltak új dalok fabrikálásával siklósi műhelyük mélyén, legalábbis ahogy azt a *The Caslo Samples* megmondóembere, Kecske mesélte nemrég. Meg kell hagyni, az elektronikus tánczenék világába ma már nem kevesen cipelnek be súlyos, betorzított villanygitárt, de a Peet-nél senki sem csinálja ezt jobban.

Gróf Balázs

Könyv
Ribó Pongrácz Éva: Madarakból lettünk
Pannónia Könyvkiadó, Pécs, 2002.
Fodor Ildikó: János vitéz, ...John the Valiant
Devi Art Alapítvány kiadása, Pécs, 2001.

Az átjárhatóság madárszárnyai

Szinte egy időben került a könyvesboltokba Fodor Ildikó művésztanár cigánygyerekek rajzaival illusztrált, magyar, beás és angol nyelvű könyve, Petőfi Sándor János vitéze és Ribó Pongrácz Éva Madarakból lettünk című munkája ugyancsak cigánygyerekek rajzaival, festményeivel.

Fölfedezés-értékű és egyben bizonyságtétel is mindaz, amit az iskolai rajzoktatás, a képzőművészeti ismeretek tanítása kapcsán két pécsi tanárnő most megjelent könyvében feltár. Egyetlen tágas témakör két egymáshoz közeli aspektusát villantja fel a két azonos méretű, magában is rangos könyvészeti értéket képviselő mű. A megszületésük fölötti őszinte örömünkben úgy véljük, a szakmai körök és a nagyközönség egyaránt osztozhatnak. Metodikai újdonságról is hírt adhatunk, mindenekelőtt a tekintetben, ahogyan a szürke állomány és az emberi tudatosság legmélyebb rétegei közötti kapcsolatot az érintett kitűnő rajzpedagógusok a maguk egyéni módján megteremtik. A bizonyságtétel pedig annak az ugyancsak örömteli ténynek a megerősítését szolgálja, hogy a mélytudat valóban nagyon ősi, egyetemes és valóban elementáris értékei valamennyi ember részéről megtapasztalhatók, felszínre hozhatók. Csak egyetérthetünk a János vitéz előszavában foglalt azon állítással, amely szerint az egyén az ösztönös és önfelszabadító alkotó mozdulat által alakítja a valóságot. Akár mostani témánk két szélső határterületét is jelezhetné a két fogalom: ösztönösség és önfelszabadítás.

Képzőművészet kapcsán született művekről szólunk, viszont ugyanakkor a kötetek előszavainak szerzőjével ismét csak egyetértve azt is leszögezzük, hogy itt még ennél is többről, a kultúra egészéről van szó. Továbbá nemcsak erről, hanem ezen belül is kellőképpen elhatárolhatóan a kommunikációról, annak alapjairól, minimális tettenérhetőségéről, legalább két válfajáról, továbbá a mélylélektanról, a szociálpszichológiáról és számos, nem kevésbé fontos egyéb társadalomtudományi és művészetelméleti területről. Jogosult volna tehát e sorokban is kapcsolódni azokhoz a problémakörökhöz, amelyeket ezek az impozáns kiadványok fölvetnek. A kört azonban mégis a lehető legszűkebbre kell vonnunk. A személyiség teljes átjárhatóságában bármi ok folytán kialakult zavarok súlyos egyéni, majd társadalmi traumák okozói lehetnek. Mindennek megelőzésében és gyógyításában – immár ismertté vált egyetemi fejlesztési tervek szerint is, bizonyos feltételek fennállása esetén – a jövőben a művészet egyfajta kulcsszerepet is kaphat. Ebből a szempontból a két kísérlet egyik fontos módszertani vetületére utalva azt is mondhatnánk, Ribó Pongrácz Éva diagnosztizál és – mellesleg – animátorként, mozgatóként, az alkotócsoportokban lezajló folyamatok irányítójaként egyfajta terápiát is alkalmaz, Fodor Ildikó pedig magára a terápiára, azaz a művészet gyógyító tényezőként való számbavételére, alkalmazására helyezi a hangsúlyt.

A szerzők tehát egy személyben terapeuták, moderátorok, útikalauzolók is, akik az emberi megnyilvánulás, az önkifejezés, a művészi megfogalmazás alapfogalmai körül mozogva számos elemet újraértelmeztetnek, újragondoltatnak velünk. Ezzel együtt egy kényes hazai szociális, szociálpszichológiai helyzet értelmezéséhez is több szinten hozzájárulnak. Eredményeik, munkájuk tanulságait mégsem látjuk szükségesnek kizárólag a cigánygyerekekhez kötni, ugyanis mind az animátorok, mind pedig a gyerekek tevékenységének szinte minden mozzanatában jól érzékelhető az egyetemes emberi túlsúlya, többlete. Azt is mondhatjuk: a gyermekmitológia, a világ gyermekien mitikus látásmódja ebből a szempontból sem sarkított. Az elénk táruló folyamat lényegét tekintve a vele szembeni elvárások ellenére sem cigányspecifikus.

A tudomány a benső tájak ilyetén való feltérképezése tekintetében is messze az egyéni érdeklődés előtt jár. Holott, sok fölösleges szenvedés okozója a hiányos önismeret – állítják a pszichiáterek. És nem csak ők. Az egyéni tudatosság részéről szinte érintetlen a személyiségnek az a mélysége, ahonnan a két művésztanár egy esztétikailag értékelhető világot előszólít. Jóllehet, éppen ezekben a mélységekben volnának megtalálhatók azok az alapok, amelyekre kinek-kinek a többi emberrel való azonossága és mássága épül. Az emberi pszichikum ősi tájai ezek, az emberiség gyermekkorától velünk élők. C. G. Jung és elődei persze már tudatosították ezt, ugyanakkor a kép még messze nem teljes. Beláthatatlan perspektívák, nagy fesztávú tájak várakoznak az elszánt fölfedezőkre. Állítjuk ezt annak tudatában is, hogy a Kelet egyes régióiban – amelyekre történik is néhány homályos utalás Pongrácz Éva tanulmányában – a megismerés messze közelebb jutott az ember létezésének, mibenlétének eme benső, centrális alapelemeihez, mint az anyagelvű kutatás. A jungi kollektív tudattalan majdhogynem részletező leírása – a tartalmi tényezőkre való egyértelmű utalásokkal – már ott van az ősi, szanszkrit nyelvű, hindu alapművekben és persze ott van egy bizonyos kifejtettségi szinten az evangéliumok olvasataiban is. A két kötet ezáltal egyben időutazás is az időn kívülibe.

Ribó Pongrácz Éva Madarakból lettünk című munkája a kommunikatív tartalom módosulásának a képi kibontakozását dolgozza fel, s maga animátorként, tehát szóbeli instrukciókat alkalmazó mozgatóként működik közre az állandó kontroll alatt tartott művészeti csoportmunkában. Fodor Ildikó a János vitéz képi megjelenítésének animálásával pedig oly módon működteti a verbális és a képi megnyilvánulás együttes kommunikatív mechanizmusát, hogy nyilvánvalóan ezzel kiegészítve adja kézbe a verset, és indítja el annak értelmezését, ez esetben képi megjelenítését. Mindkét műben fölfedezhetünk azonos és egymástól eltérő tanulságokat egyaránt. A legfontosabb közös tanulságnak talán azt tekinthetjük, hogy az ilyen jellegű, rendkívül mélyről merítő, elementáris energiákat mozgásba hozó képi megnyilvánulásokon azok „kezdetlegessége", „primitívsége" folytán, ma már csak úgy egyszerűen nem tehetjük túl magunkat. Sem köznapi, sem művészi értelemben. Ha ez történne, süketeknek és vakoknak bizonyulnánk a mélytudatból érkező információkra.

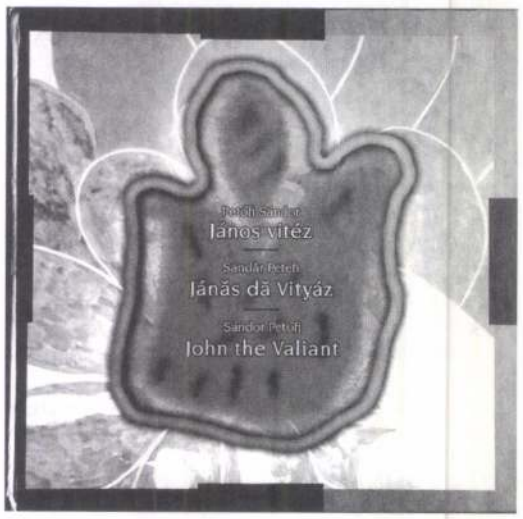

A János vitézben megszólaló Jankovics Marcell jól körülhatárolja a népmesei ihletettségű főhős világát, amely: „lenn", a halandó sors legeslegmélyén kezdődik és „fenn", a tündéri halhatatlanságban végződik. Hozzátehetjük, ebbe az ősképek, ősképzetek „álomteli", messzi múltjától az „ébrenlétnek" tekintett jelenig terjedő intervallumot is beleértjük. Ezzel összefüggésben a művészetnek, mint lehetséges terápiának, gyógyító közegnek érzékletes igazolását az önfelszabadításban láthatjuk. Ez az önmegvalósítás kezdetét jelentő súlyos lépés teszi lehetővé a „lentről" való „föl"-emelkedést, azaz a gyógyulást, a korábban egymáshoz nem illeszthető részletek, egésszé válását, egybeilleszthetőségét, harmóniáját.

A felnőttek – különös tekintettel arra, hogy „a gyermek a felnőtt apja" –, a társadalom nagy egésze is egy többé-kevésbé hasonlóan strukturált világban él. Érzékel, gondolkodik, dönt és rendre szabadjára engedi képzeletét. A köznapi szféra ugyanolyan fontos számára, mint az elvont tudományos. A vallás és a művészet pedig „közhasznúságukon" túl történelmi korszakokat is fémjelezhetnek. Mindez nem külön fiókokban helyezkedik el bennünk. Együttesen működnek, szétválaszthatatlanul áthatva egymást.

A gyereket persze nem korlátozzák a tanult szabályok, a manír. Sem a látásmódjában, szemléletében, a világhoz való viszonyulásában, sem az önkifejezésben. Ezért sokszor nagyobb az ereje is az úgynevezett őstudáshoz közel eső gyermeki megnyilvánulásnak. Az ilyetén értelmezett spontaneitás mindenképpen egy – művészek által is mindenkor áhított – többlet, érték.

Hogy a János vitéz beás roma nyelven megjelent, magában is ünnepelni való volna. Nem hisszük azonban, hogy ez csak a romákat érinti. A nyelvükben, kultúrájukban érintetteken túl a dolog nyilvánvaló köznapi jelentősége mellett a tudományos-művészeti elit érintettsége is aligha kétséges. Éppen csak felvillantunk a lehetséges nyomvonalak közül még egyet, amelyre szintén a János vitéz eme kiadásának az egyik tudósi kommentárjában bukkantunk. Eszerint Petőfinek az a műve „egy nemzet – a magyar – érzelmi és erkölcsi állapotának mitologikusan sok színnel telített, ideális képlete". A rajzok, alkotások értelmezhetőségének ez a nemzeti, erkölcsi vetülete már egy eredendően más dimenziót jelez, és más irányú, nem kevésbé fontos fejtegetések lehetőségeit kínálja.

A gyerekek eleve szürrealisztikusan, meseszerűen látnak. Ennek tematikai végleteit a tündérek, a jóságos manók stb. és a boszorkányok, sárkányok stb. jelzik. Ezt a képi megjelenítés szintjei, formagazdagsága a végtelenségig árnyalhatja. Mindkét könyvben rengeteg madár van. Madarakból lettünk... A gyerekek szeretik a madarakat. A madarak messze elviszik az ember szemét, ébren tartják a kíváncsiságát. Ezek a madárszárnyak jelentik egyben a tematikai és a megjelenítési végletek sokaságában – szimbolikus, meseszerű és egyben mitikus, mágikus formában – az átjárhatóság lehetőségeit is.

Bebessi B. Károly

Tisztelettel meghívom Önt az XO GALÉRIÁBA
1999. szeptember 2-án, csütörtökön 18 órától 20 óráig

XO GALÉRIA

VÁRADY RÓBERT

„Új munkák" című kiállításának megnyitójára.

Megnyitja: Készman József művészettörténész

A kiállítás szeptember 25-ig tart nyitva, keddtől szombatig 11 és 18 óra között.

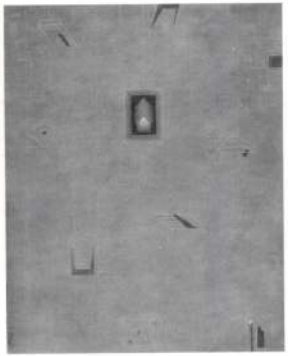

A kiállítással azonos időben
a **SPIRITUSZ GALÉRIÁBAN**
/I., Várfok u. 14. „A" lph. fszt. 3./
új válogatás látható a galériákhoz
tartozó művészek munkáiból.

XO GALÉRIA
H–1012 Budapest, Várfok u. 14. Tel.: 213-5155
e-mail: szalokyk@mail.matav.hu
varfok14@freemail.c3.hu
Szalóky Károly
/Támogatók: Állami Nyomda Rt., Budapest Bortársaság/

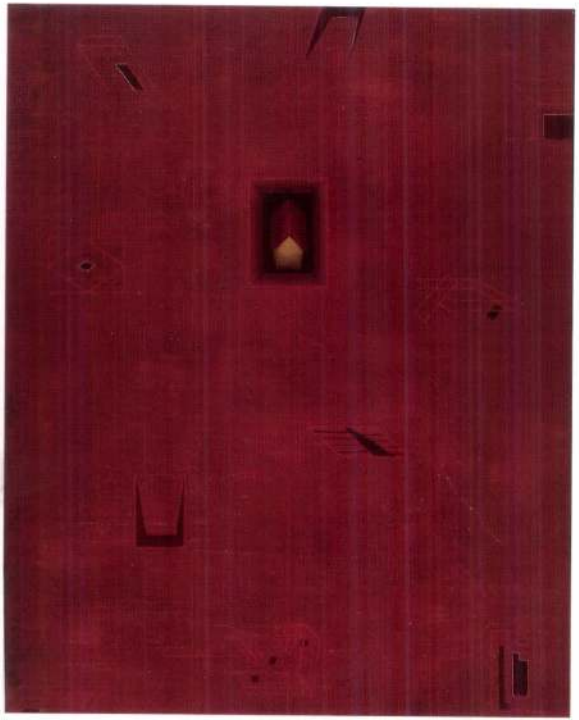

VÁRADY RÓBERT

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

INSTITUT FRANÇAIS DE BUDAPEST

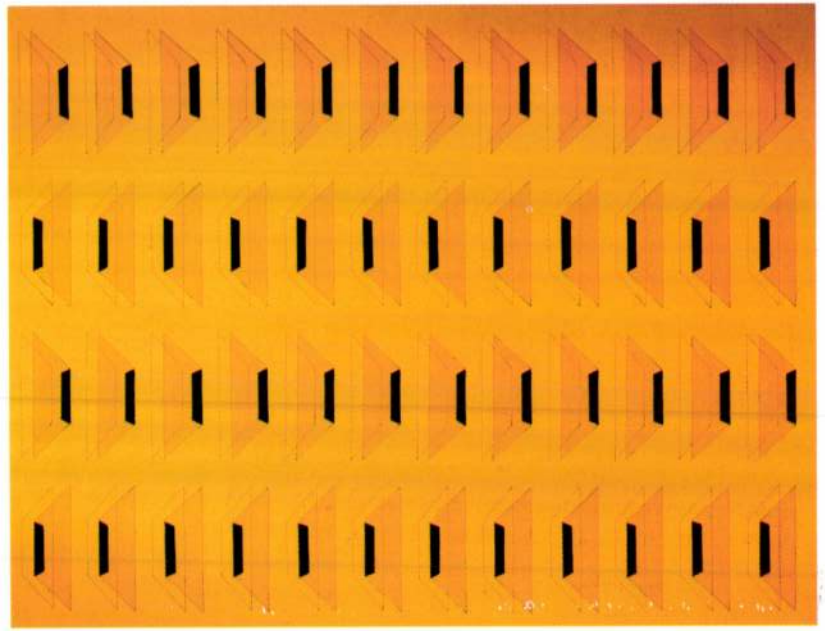

Robert Lacombe
directeur adjoint de l'Institut Français de Budapest
a le plaisir de vous inviter
au vernissage de l'exposition de

Robert Várady

artiste peintre

le jeudi 12 octobre 2000
à 18h à l'Institut Français de Budapest

L'exposition est ouverte jusqu'au 5 novembre 2000,
du lundi au vendredi de 9h à 19h.

Institut Français, 1011 Budapest, Fő u. 17., tél. : 489-4200

VÁRADI RÓBERT

Robert Lacombe,
a Budapesti Francia Intézet igazgatóhelyettese
tisztelettel meghívja Önt

Váradi Róbert

festőművész kiállítására

amely 2000. október 12-én csütörtök
18 órakor nyílik a Francia Intézetben

A kiállítás megtekinthető 2000 november 5-ig,
hétfőtől péntekig 9-19 óra között,

Francia Intézet, 1011 Budapest, Fő u. 17., tel : 489-4200

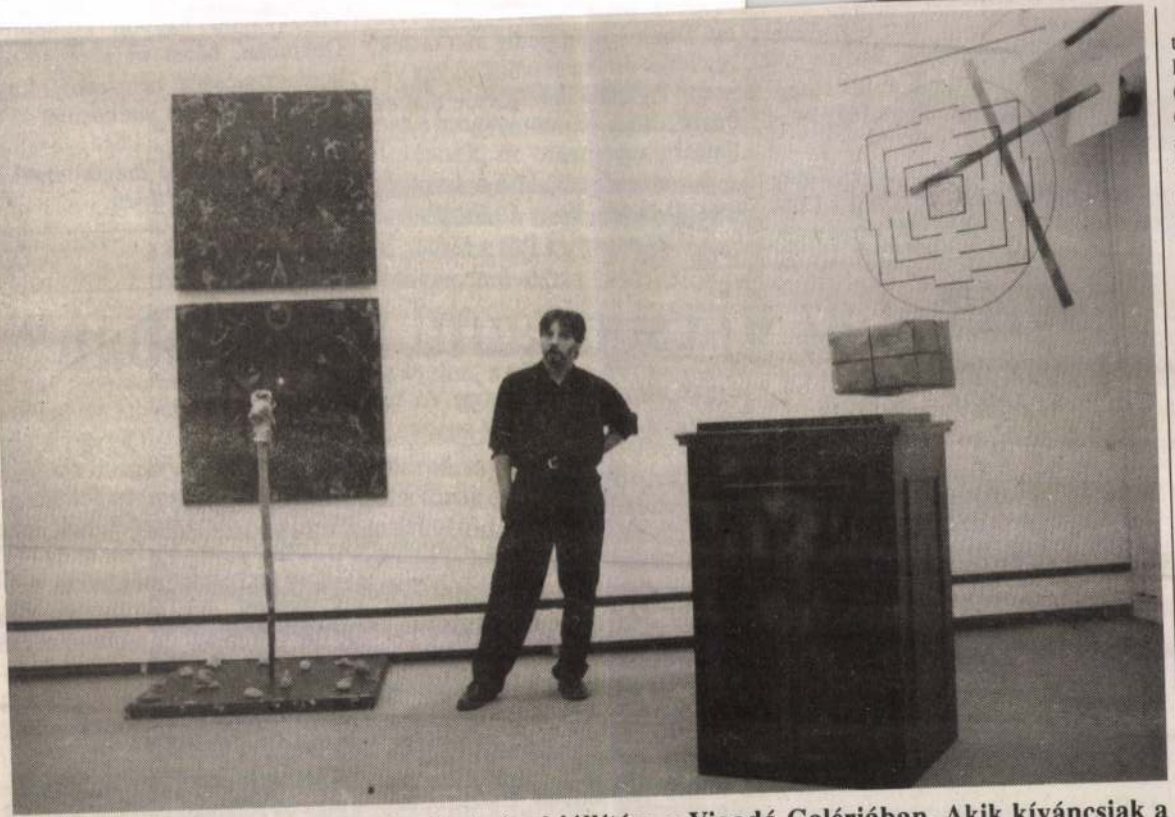

E héten nyílt Váradi Róbert festőművész kiállítása a Vigadó Galériában. Akik kíváncsiak a „látomásos, metafizikus világot teremtő különböző korokból való történelmi és művészettörténeti jelképeket felvonultató alkotásokra", azok április 9-éig tekinthetik meg. Képünkön a művész egyik alkotásával

FOTÓ: FEJÉR ZSUZSA

változása szerint persze gyakran változott, de a *lény*

Kadlicski kilenc góllal nyert.

A visszavágón nem sok esélyt adtak a Debrecennek, ám a csoda mégis bekövetkezett. A két csapat kiment a pályára, alig hangzott el az „éljen-éljen", s máris öt góllal vezetett a Loki. Aztán ez a különbség a végén tizenötre nőtt, s a Debrecen jutott tovább. Hát ezért mon-

Nyerhet az ú

Ez a kérdés foglalkoztatja a világ szaksajtóját manapság. Most, hogy a Wiliams-Renault csapat úgy indult, mint egy lökhajtásos repülőgép, mindenki arra kíváncsi, vajon Senna, esetleg Berger az új MP4/7A McLaren kocsiban képes lesz-e megállítani Mansellt és Patresét.

A McLaren hat(!) autót vitt Brazíliába, erre még soha, sehol nem volt precedens. Ezekből három a régi és három a vadonatúj meseautó. A technikai részletek inkább egy szaklapba, mint egy napilapba valók, a lényeg az, hogy végre Sennáéknak is lesz félautomata váltójuk, és így ők is úgy tudnak majd sebességet váltani, billentyűket nyomva, hogy nem kell a jobb

VÁRADI Róbert Ferté

M. Hírlap 1992 április 4

VÁRADY Róbert.

ÉS 1993. jan. 15

Várady Róbert kiállítása

Január 22-én délután 6 órakor a Spiritusz Galériában (volt Vízivárosi Galéria, Budapest I., Kapás u. 55.) nyílik Várady Róbert festőművész tárlata. Várady Róbert tipikusan magyar festőművész, ha elfogadjuk azt a tételt, hogy a 80-as, 90-es évek fiatal festőinek kibontakozását nem a szabadság jellemezte, hanem a választás kényszere. A fiatal művésznek induláskor választania „kellett", hogy elfogadja-e a német—olasz új festők által kijelölt utat, s ha igen, figuratív lesz-e, avagy informel (az expresszív felfogáson belül), a figuritáson belül pedig mai témákat jelenít-e meg vagy mitologikusokat. Várady elfogadta a kor kihívását — bizonyos egyéni módosításokkal — írta Beke László egy évvel ezelőtt Várady Róbertről.

Hommage à Rilke. Szárnyak, aranyozott tollak hullnak alá a szivárványhorizonton. Mintha most startolt volna „a század legmagányosabb embere" a magasabb szférák felé.

Középen függőón mutatja az irányt a biztos középpont felé: innét kiindulva kell újra megtalálnunk az elvesztett mértéket.

A bálvány bukása. Hiper- és egyéb realizmusok.
A hazugság lelepleződik, és azok, akik megalkották, elfordulnak tőle.

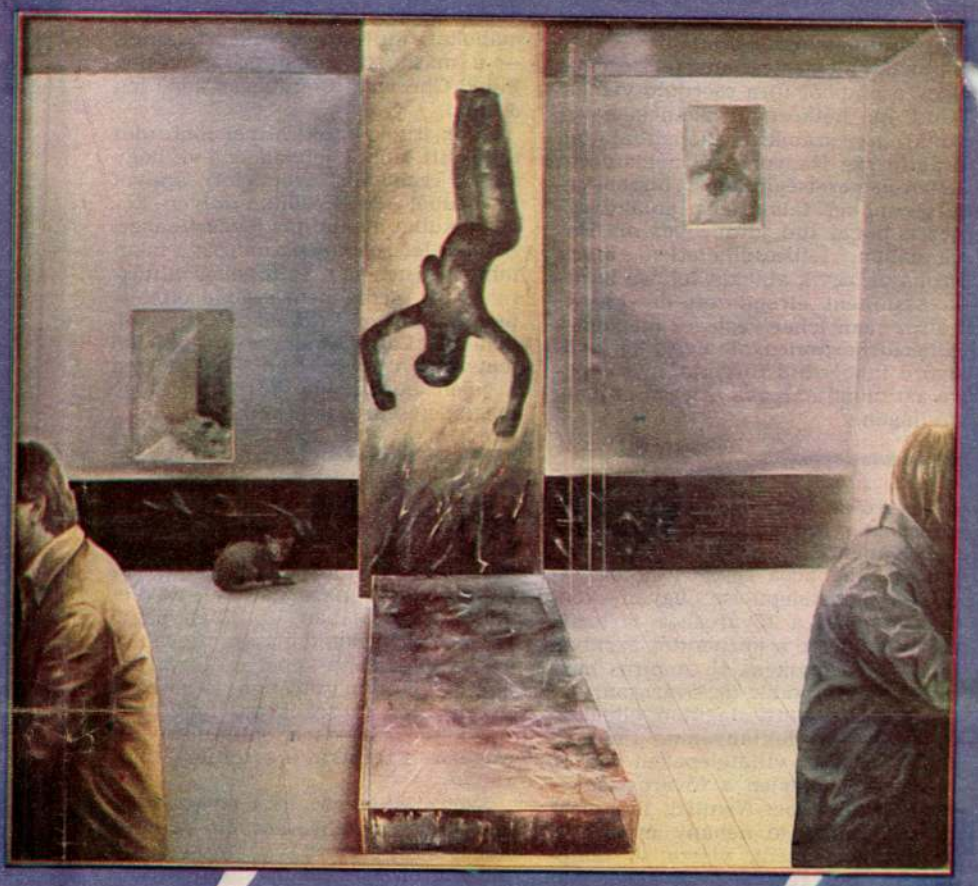

„Korunk dilemmája: a valósággá változott valótlanság. Csak a látszat létezik – hangzik a modern tétel –, ezzel élünk közös háztartásban, ennek a foglyai vagy haszonélvezői, kizsákmányoltjai vagyunk." (*Almási Miklós:* A látszat valósága)

LÁTSZATSZÁZADVÉG

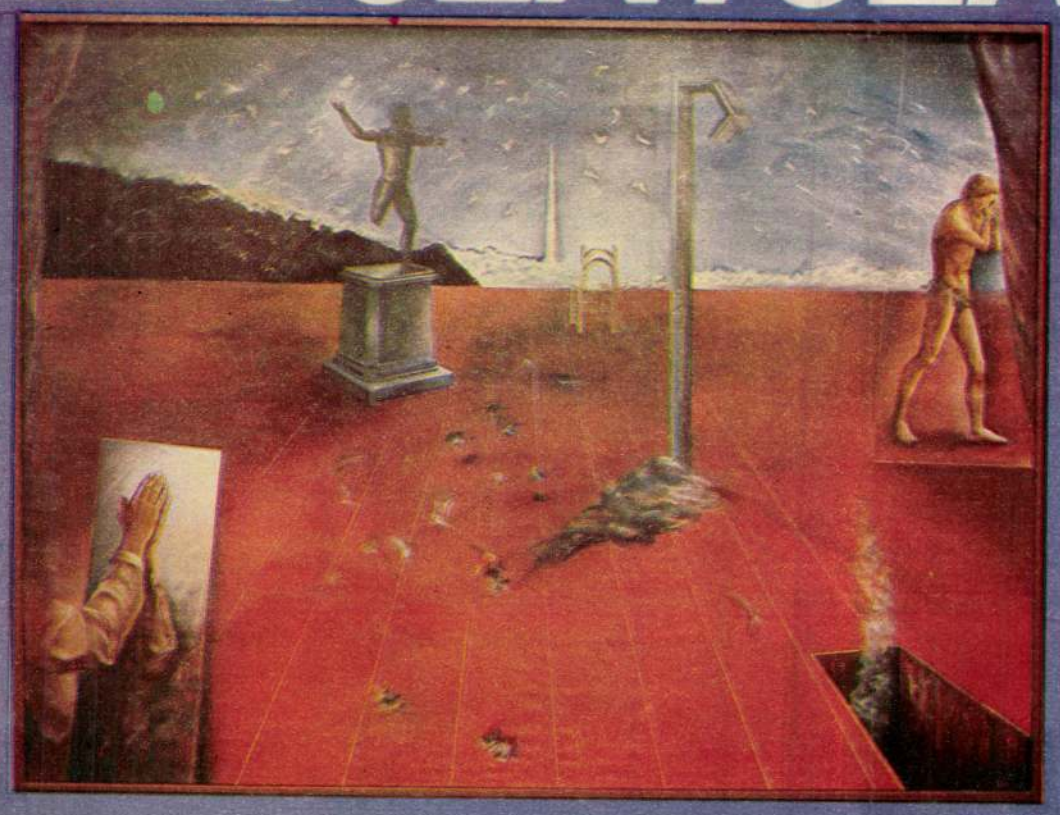

Századvég, III. Hátul egy rakéta emelkedik a magasba. Piramis alakban elkeskenyedő, felhőszerű füstcsíkot hagy maga után. Monumentális oszlopforma – antik obeliszkek kései utódja. Lehetne pontosabb emlékműve ennek a kornak, mint egy kondenzcsík kihűlő látványa?

BOROS GÉZA

Várady Róbert 1950-ben született. Autodidakta. 1980 óta tagja a Művészeti Alapnak. 1982–85 között Derkovits-ösztöndíjat kapott. Festményeivel számos hazai és külföldi bemutatón szerepelt. Legutóbb a Duna Galériában volt önálló kiállítása.

SOLTÉSZ ÉVA FELVÉTELEI

VÁRADY Róbert Uj Tükör, XXV.évf.29.sz.1988

tél KÍSÉRŐVEL

mindaddig, amíg a számukra kiutaltig el nem jutnak. Délutánonként, hétvégeken, de napközben is így keveri egymás mellett a maltert cukorgyári munkás, tanár és a mérnök Alberto, hogy egyszer majd szomszédokká válhassanak. Alberto azért boldog, ha nem mutatja is. Számára nemcsak kivételes, a különböző tényezők szerencsés találkozásának hatására megsűrűsödött pillanatokból ismerős ez az érzés, ő ugyanolyan felhőtlenül képes örülni a napfénynek, a supermercadóban elcsípett sörszállítmánynak, mint az érkező ősznek, megtestesedett feleségének vagy a csapból újra csorduló víznek. Amit mi hétköznapi életnek nevezünk, az számára kiapadhatatlan örömforrás. Nagyon örül például véletlen ismeretségünknek, hiszen segítségünkkel talán még ablaküveghez is hozzá tud jutni — ez ma Havannában felbecsülhetetlen kincs. Szobájuk egyik ablakát fél éve borítja zsaluként elrendezett deszka, de hát ez nem lehet végleges megoldás. Alberto harmincnyolc éves, két gyönyörű fahéjszínű fiú apja, mosolyogva azt mondja, Kuba a legszebb hely a világon.

Ő javasolta, hogy menjünk ki Guanabacoába, ott többet látunk az eredeti Kubából, mint bárhol Havannában. Guanabacoa egykori cukornádültetvények települése ugyan közigazgatásilag a fővároshoz tartozik, tíz kilométerre a központtól azonban önálló kisvárosként él. A piros busz először átvergődik az óvároson, aztán a kikötő alatti alagúton, elhagyja a tengerparti laktanyákat, újabb és újabb lakó- és villatelepeken vág át, hogy végül elérjen a főváros legkeletibb csücskébe. Némileg időutazás is ez, mintha jó néhány évtizeddel a múltba lépnénk vissza. A templom itt még régi jelentőségével magasodik a főtér fái fölé, a fényképész kirakatában szépre, színesre retusált fotók, a földszintes bérházak azzal a kispolgári büszkeséggel sorakoznak egymás mellett, mint a régi Zuglóban. Itt nem szólítanak le alkalmi seftesek, hogy „Hé, amigó, cséndzs mani!", mint a centrumban, az utcán nem sört isznak, hanem maltát (malátát?) vagy cukornádlevet, és cipőpucolók sincsenek, mert ide nem járnak turisták. Az egyik ház patiójában rumbazenekar próbál, a járókelők közül egy sem sietheti annyira, hogy ne álljon meg öszszepróbálni saját ritmusát a zenekaréval. Szemben, a díszes nemesi udvarház hátsó fertályában rendezték be néhány éve a Titkos Társaságok és Vallások Múzeumát. Nem véletlenül itt, Guanabacoában és környékén ma is működnek. Van, amelyik csak önsegélyező célzattal jött létre, mások máig az Afrikából hozott szertartások szerint hódolnak fekete isteneiknek. A hosszú együttélés miatt és leplezési céllal az afrikai vallások számos katolikus elemet átvettek, könnyen előfordulhat, hogy Szűz Mária kezében a Kisjézus fekete a házi oltárokban, és mögé rejtve talizmánokat, kultikus köveket találunk — a másik szobában pedig esetleg Fidel, Che vagy Cienfuegos képe lóg a falon.

Titok, titok, titok. Minél több időt töltök itt, annál jobban érzem, hogy az a racionális szemlélet, amivel Európából ideérkezünk, milyen kevés a kubai mentalitás megértéséhez. A jelen létszólagos hasonlósága talán tanulságosan is az összehasonlításra csábít, pedig nem szabad elfelejteni, hol vagyunk: távol az Óvilágtól, valahol Latin-Amerika és Afrika metszéspontjában. Nem kell mélyen a jelen burka alá fúrnunk, hogy meglepetésekre akadjunk.

Délután van, illetve már este, csak a verőfényben nehéz ezt elhinni. A pálmalevelek és léggyökerek sűrűje apró fénynyalábokra tördeli szét az oldalról beeső napsugarakat, de Vedado 13. utcájában, az albán nagykövetség hirdetőtábláján ugyanazt az Enver Hodzsa-képet csillogtatják, ami a Benczúr utcában is látható. Az úttesten gyerekek baseballoznak, távolabb Albertóék mikrobrigádja csigázza a téglákat a soron levő házra.

Szomszédunknál, a szemközti erkélyen a reggelihez hasonló szambalemez szól, ő most is a hintaszékben ül, mintha egész nap csak arra várt volna, hogy a napsugarak végre hozzá is elérjenek. Várt volna valamire? — valószínűleg ez is az idegen megközelítése. Ő kiült az árnyékba, ahogy majd' minden délelőtt, és közben eltelt a nap. Az évek ilyen napokból állnak, a napok pedig az üldögélésből, és ha jobbat tudna, a következő napon bizonyára már nem ülne ki. De valószínűleg holnap is a megfelelő irányba fordítja a hintaszéket, és újra felteszi ugyanazt a három lemezt.

TORMA TAMÁS

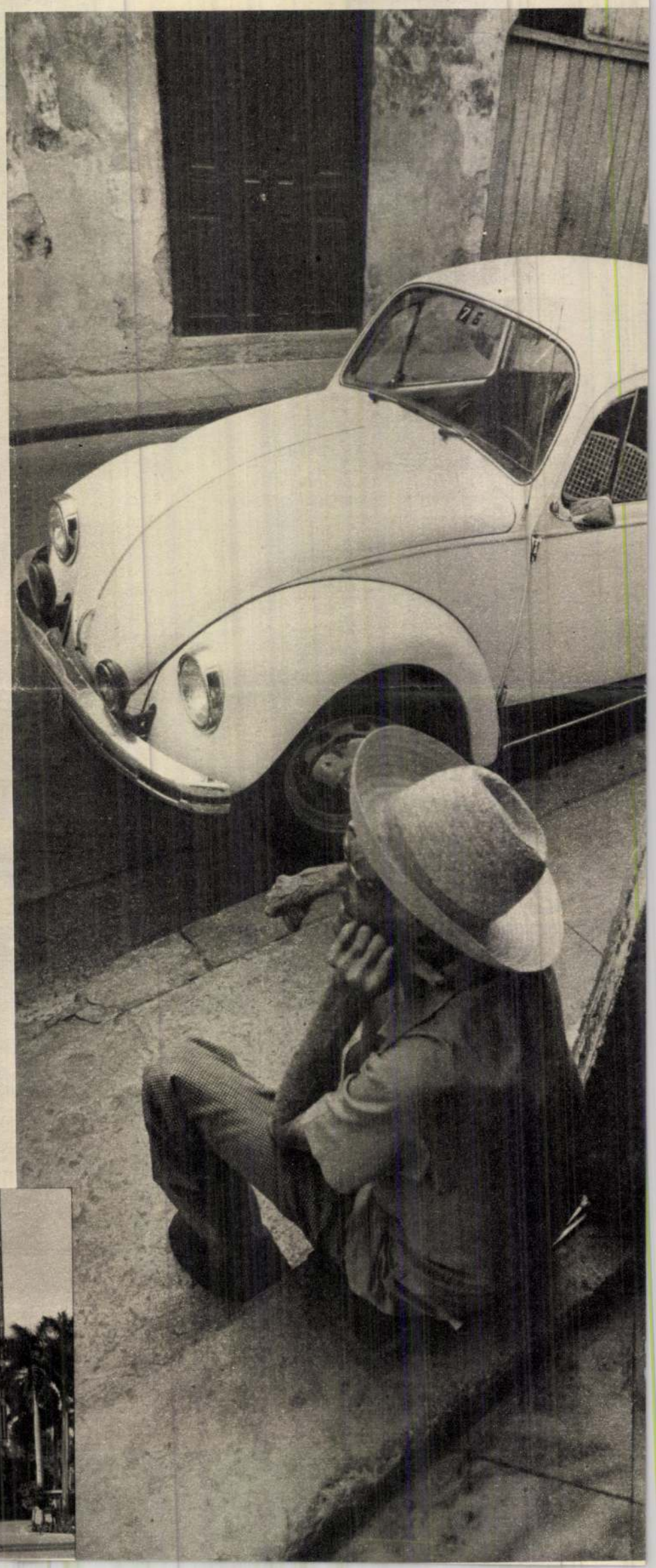

Közelről nézve azért minden kicsit más.

A pálma néhány év alatt nő meg, a kocsi amerikai és legalább harmincéves.

Az utcákon a mieinkhez hasonló buszok eregetik a füstöt – de az Ikarus még ezekhez sem adta a nevét.

OTP
BANK
GALÉRIA

Az OTP Bank Rt. tisztelettel meghívja Önt
1997. július 16-án (szerdán) 18.00 órára az OTP Bank Galériába
(Budapest, Szabadság tér 7–9. Bank Center épület)

Várady Róbert festőművész kiállításának megnyitására

A kiállítást megnyitja:
Bárdosi József művészettörténész
dr. Bosánszky Lajos, az OTP Bank Rt. ügyvezető igazgatója

A kiállítás megtekinthető:
július 16-tól július 30-ig, naponta 10-től 18 óráig

Válogatott egyéni kiállítások:

1982 Szeged, Kultúrház
1983 Budapest, FMK
1984 Rhede (NSZK), Galerie am Finkenbusch
1987 Budapest, Fészek Klub
Bielefeld (NSZK), Galerie Elf
„Magyar Napok" Barabás Mártonnal
1988 Budapest, Duna Galéria
1989 Bécs, Galerie Strudlhof
1991 Bamberg (NSZK), Galerie Altstadt
1992 Budapest, Vigadó Galéria
Edinburgh, The Collective Gallery, Skócia
1993 Budapest, Vízivárosi Galéria
1996 Budapest, Spiritusz (Várfok) Galéria
Körmendi Galéria

Válogatott csoportos kiállítások:

1979 Pécs, Fiatal Művészek Stúdiója
1980 Budapest, Stúdió kiállítás, Műcsarnok
Szeged, Nyári Tárlat
1982 Budapest, Stúdió kiállítás, Műcsarnok
Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása, Budapest Galéria
1983 Budapest, Stúdió kiállítás, Ernst Múzeum
Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása, Műcsarnok
1984 Budapest, Stúdió kiállítás, BNV
Prága, Stúdió kiállítás, Galerie Hlavnivo mesta
Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása, Ernst Múzeum
Festészeti Triennálé, Szófia
1985 Budapest, „40 év" kiállítás, Műcsarnok
Budapest, Stúdió kiállítás, Ernst Múzeum
Brno, Stúdió kiállítás
Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása, Ernst Múzeum
1986 Poznan, Interart
Budapest, Bartók Galéria
Budapest, „Modern Magyar Művészet", Nemzeti Galéria
Stockholm, International Art

Várady Róbertet ezoterikus gondolkodásra, filozofikus spekulációra hajlamos művészi alkata a „gyorsaság" (a felfokozott idegműködés) és az „időtlenség" (a sztoikus nyugalom) közti terület meghódítására készteti. Ami e mező téri vonatkozásait illeti, festményeinek – képgalaktikáinak – „kozmikus" jellegét feltehetőleg éppen ez az időtényező indokolja.
BEKE LÁSZLÓ

Azzal, hogy „elcsúszott világunk" harmóniaproblémáit, a különböző képi világértelmezések egymáshoz való viszonyát sűrítette kompozíciókká Várady Róbert, olyan reflexív és filozofikus festészetnek vált minőségi képviselőjévé, amely egyaránt távol áll a minden mindegy „poszt-modern" eklektikájától és a formasablonok egyre üresebb attraktívumától.
BOHÁR ANDRÁS

Várady Róbert legfrissebb munkái új szakasz kezdetét jelentik alkotói pályáján. A hetvenes évek végétől hiperrealista-metafizikus, majd a nyolcvanas években a transzavantgárdtól is megihletett, mítoszokat megidéző festő kifejezésmódja napjainkra konkrétabbá, ugyanakkor fogalmibbá vált. Nem véletlen tehát, hogy filozófiai és esztétikai fogalmak, esetleg tudományos diszciplinák felől közelít a témáihoz.
LÓSKA LAJOS

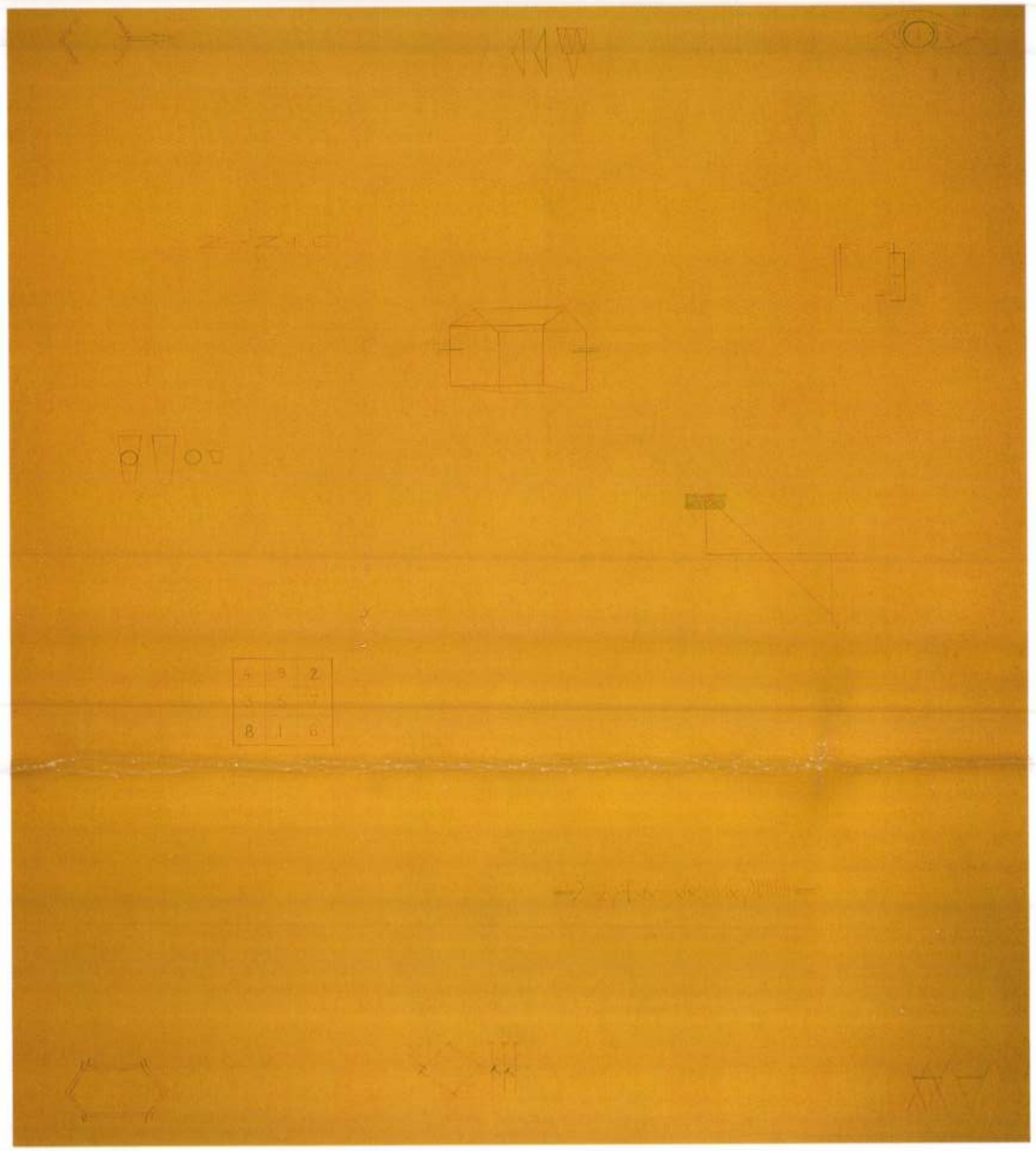

A matematikus háza, 2000, olaj, trinát, vászon, 180x140 cm
La maison du Mathématicien, 2000, huile, peinture industrielle, toile, 180x140 cm
The Mathematician's House, 2000, oil, household paint, canvas, 180x140 cm

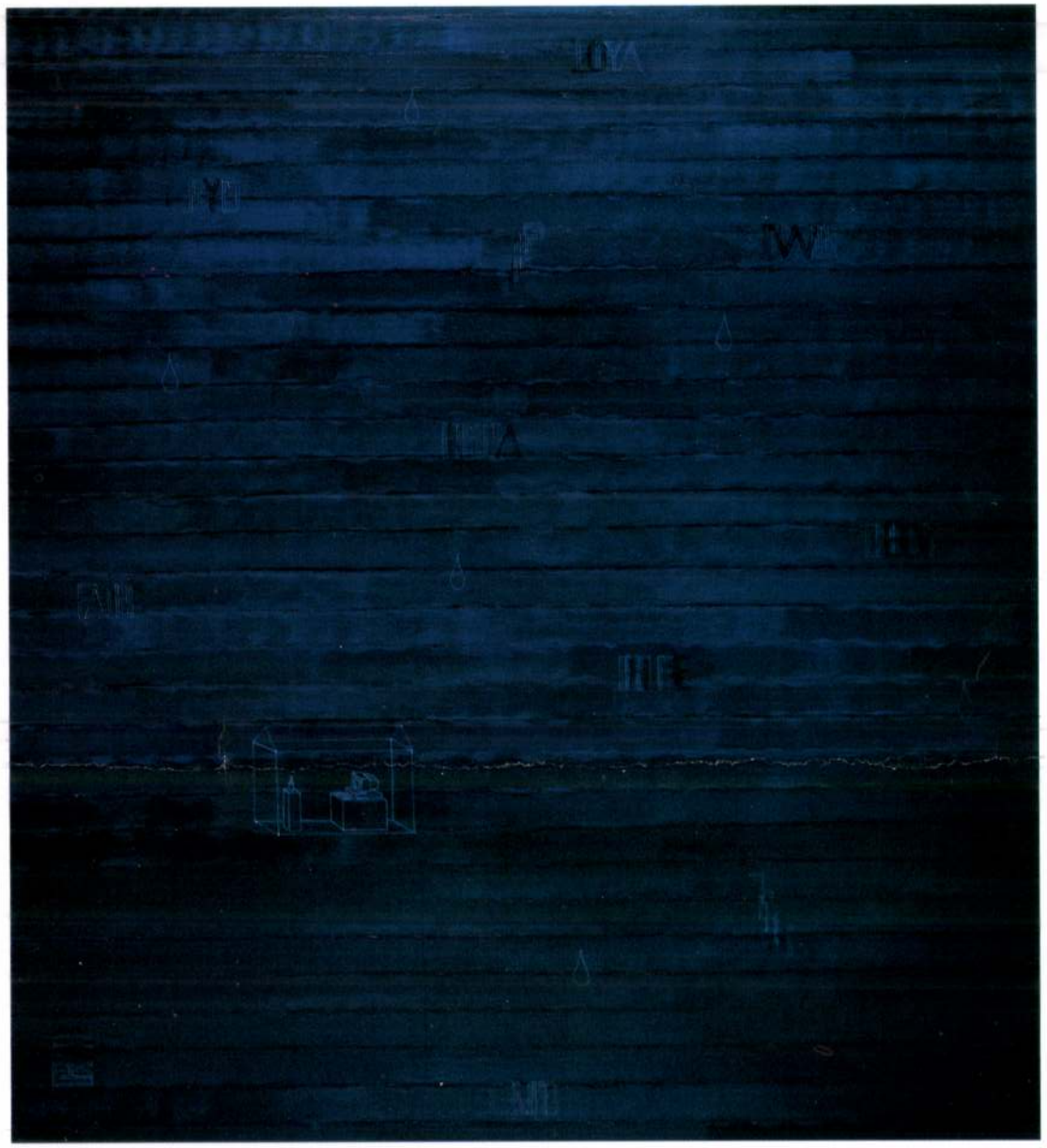

A költő háza – V. Flussernek, 2000, olaj, trinát, damil, vászon, 180x140 cm
La maison du Poète – Pour V. Flusser, 2000, huile, peinture industrielle, fil de pêche, toile, 180x140 cm
The Poet's House – to V. Flusser, 2000, oil, household paint, fishing line, canvas, 180x140 cm

A filozófus háza, 2000, olaj, trinát, vászon, 180x140 cm
La maison du Philosophe, 2000, huile, peinture industrielle, toile, 180x140 cm
The Philosopher's House, 2000, oil, household paint, canvas, 180x140 cm

VÁRADY RÓBERT

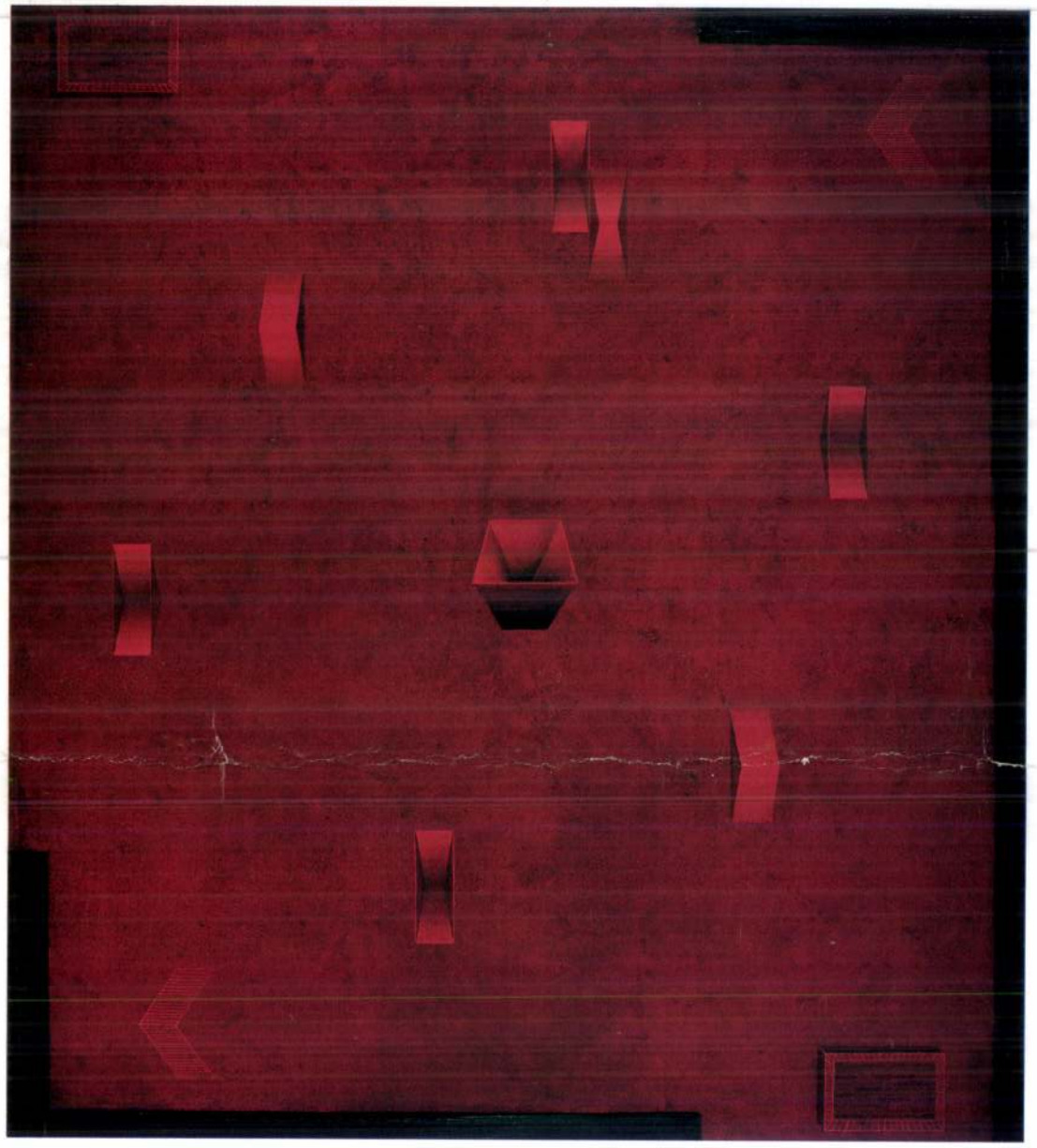

Georg Traklnak, 2000, olaj, trinát, vászon, 180x140 cm
Pour Georg Trakl, 2000, huile, peinture industrielle, toile, 180x140 cm
To Georg Trakl, 2000, oil, household paint, canvas, 180x140 cm

Institut Français de Budapest
1011 Budapest, Fő u. 17., tél : 489-4200
12. 10. 2000 – 05. 11. 2000

VÁRFOK 14 GALÉRIA
SPIRITUSZ GALÉRIA
XO GALÉRIA

H-1012. BUDAPEST, Várfok u. 14. Tel. / fax: 213-5155

H-1012. BUDAPEST, Várfok u. 14. fsz. 3. Tel.: 213 - 5155

H-1012. BUDAPEST, Várfok u. 14. Tel.: 214 - 0373

E-mail: szalokyk@mail.matav.hu

Új Művészet
Fax: 331 6702

Tisztelt Sinkovits Péter !

VÁRADY RÓBERT

feLUGOSSY LÁSZLÓ és VÁRADY RÓBERT KIÁLLÍTÁSA

A nyári szünet után szeptember 2.-án, 18 órától két kiállítással nyitják meg az őszi szezont a Várfok utcai galériák.

A VÁRFOK GALÉRIÁBAN **feLugossy László** képzőművész *„Számozott fejek – Agónia"* című kiállítása látható. A jelenleg Sárospatakon élő művész mind tematikájában mind színvilágában új sorozatot készített. A képzőművész-és perforiner festő, a szentendrei Vajda Lajos Stúdió tagja a maga megszokott, neoprimitivista stílusában, az őstehetségekre és a naivokra jellemző rendíthetetlen lendülettel készíti műveinek sorát. A kiállításon kétféle munkák láthatók: a képek egy része sárga alapra festett, sárga keretbe foglalt, megszámozott és kis táblácskákkal ellátott stilizált emberi fejeket mutat. A számosság, a számsorozatok, a számként kezelt- és nyilvántartott ember, a számokkal jelölt emberi és isteni törvények kérdése már régóta foglalkoztatta a művészt(ld. szentendrei *www.,mennybemenetel.hu* c. kiállítását). Képein a némileg maszkszerűen, személytelenül megfestett arcok pontos dikcióban állnak a számozás sugallta behelyettesíthetőséggel. Hasonlóan néma és profanizált figurák jelennek meg munkáinak másik csoportjában, amelyeken valamilyen rejtélyes esemény fűzi dramatikus csoportképpé a szereplőket.

AZ XO GALÉRIÁBAN **Várady Róbert** mutatja be alkotásait *„Új munkák"* címmel. Várady ezotérikus gondolkodásra, filozófiai spekulációra hajlamos művész, akinek most nyolc újabb képén találkozhatunk az általa kidolgozott jelstruktúrákkal. Korábbi képei archaikus kultúrtörténeti forrásokból merítettek, amelyet később a vászon kétdimenziós, 'szőnyegszerű' felfogása váltott fel, majd erre a felületre szinte geometrikus tisztaságú jeleket, montázselemeket rétegezett. Váradyt többnyire konkrét filozófiai szövegek inspirálják festészetében: Wittgenstein, Flusser, Baudrillard írásaiban felbukkanó egzisztenciális tapasztalatok, életérzések, témák – pl. *ágy, ház* – foglalkoztatják. Munkáival sajátos képi szótárt szerkeszt, ahol filozófiai tételek és a hozzájuk kapcsolódó szimbólumok a szavakkal kimondhatatlan megmutatását kísérlik meg. Legutóbb, az Ernst Múzeumban rendezett gyűjteményes kiállításának tanúsága szerint Várady Róbert elsősorban a vizuális szövetet alkotó, lenyűgöző felületek mestere. Festészetének lényege a gondolat formáinak képi nyelvre, vizuális formákká alakítása.

A kiállításokkal egyidőben a Spiritusz Galériában válogatás látható a galériákhoz tartozó művészek munkáiból.
A kiállítások szeptember 25. – ig, keddtől szombatig 11 és 18 óra között látogathatók.
Szünnap: vasárnap és hétfő. (A Spiritusz Galéria csak előzetes bejelentkezés alapján látogatható.)

A Várfok Galéria szeptember 15. és 20. között ismét részt vesz a párizsi FIAC'99 kortárs művészeti vásár- és kiállításon. Ezt követően szeptember 21.-től a Magyar Intézetben mutatkozik be a galéria a francia közönségnek.

Megköszönöm kiállítási programjaink megismertetésében nyújtott eddigi segítségüket és kérem, hogy a továbbiakban is szíveskedjenek a Várfok utcai galériák kiállításait programajánlatukban térítésmentesen ismertetni vagy megjelentetni.

Köszönettel,

Szalóky Károly
galériatulajdonos

ÁLLÁS

Az ELGÉP 2. sz. Gyára felvesz: női és férfi betanított munkást, férfi segédmunkást, takarítónőt és férfi raktári dolgozót. Jelentkezés: Budapest IX. kerület, Vágóhíd utca 14—18. Telefon: 340-342.

Kedves fiatalok!

A Ferroglobus Vas- és Acél Termelőeszköz Kereskedelmi Vállalat

munkaerő-gazdálkodásán.

A MÁV Budapesti Igazgatóság

szolgálati főnökségeire azonnali

pályázatot hirdet,

közgazdasági osztályvezetői

munkakör betöltésére. Feltétel: közgazdaságtudományi egyetemi végzettség, legalább 10 éves

Lenhossék u. 3.

Fővárosi Ingatlankezelő Műszaki Vállalat

felvételre keres: norma-csoportvezetőt,

MH SAJTÓFIGYELŐ
MANIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 MÁJ - 8

MAGYAR HÍRLAP

1982. MÁJUS 8, SZOMBAT

1021

Várady Róbert rajza

Csernyák István grafikája

1982 OKT 7 61

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Várady Róbert

Matkó István

1921

Várady Róbert rajza

Kollár György: Földfelhő, vegyes technika, farost lemez, 103x79 cm, 1982

rendezett kiállításán, és ihlető impulzusokat keresvén gyakran megfordult a mártélyi művésztelepen is.

Kollár György pályája a vásárhelyi festészet hagyományaihoz kötődő képekkel indul, de másfél évtized alatt festőnk jócskán eltávolodott mestereitől és iskolájától. A kisebb esztergomi és budapesti tárlatok után az 1980-ban megrendezett első összegző jellegű, a tatai Kuny Domokos Múzeumban bemutatott kiállításán már csak nonfiguratív fogalmazású kompozíciókkal találkozhattunk. A szegedi tárlat anyaga ismét továbblépést tanúsít: Kollár a síkelemekből, négyzetekből, téglalapokból, trapézokból és vonalakból, apró rovátkákból szerkesztett képek után a színek, a színátmenetek, árnyalatok téri kapcsolódásának megteremtése, az absztrakt

Kollár György: Felégetett föld
vegyes technika, farost, vászon, 70x70 cm, 1982
(fotók Kollár I.)

színfoltok bonyolult struktúráinak megalkotása felé fordult. A mozgás, a lüktetés, a hullámzás, az átváltozás, az elmosódás, az oldódás és sűrűsödés elvont fogalmai bukkannak fel, kelnek életre a vibráló foltokból, kavargó formákból, bársonyos színekkel komponált kifejezések révén. Az újabb alkotói periódus egyik kiemelkedő teljesítménye a *Földfelhő* című kép: a valóság költői hangvételű átértelmezése.

Wehner Tibor

Tájak – védett növényekkel

Gerle Margit szegedi kiállításának megnyitóján egy rokonszenves avantgarde-kvartett muzsikált. Semmi szöveg, csak zene, zene. Néhány éve még a vers, a muzsika csupán kiegészítette a bevezető gondolatokat, napjainkban azonban fokozatosan önállósulnak ezek a formák. Érdekes jelenség tanúi vagyunk: lassan el-

Gerle Margit: Védett növény,
agyag, 43x21 cm, 1981

vesztik évszázados egyeduralmukat a szöveges kommentárok. Mintha a művészek egy része ráunt volna a gyakran hallható sablonos szakmai méltatásokra, s autentikusabb tolmácsolási módszerekkel próbálkoznak. Mert a sarkított prózai beszéd akaratlanul is a fogalmiság ketrecébe szorítja a művészeteket, holott maga a költészet is hadakozik az egyértelműségre hajló logikai értelmezések ellen. És a tárgyakat létrehozó művészeknek még inkább okuk lehet erre. Védekezés ez az irodalmias szemlélettel szemben, egyben a műfaji és az egyéni szuverenitás határozottabb megvallása.

Mindezzel viszont keveset törődik az átlagos tárlatlátogató. Számára a kerámia most is takaros korongolási sémákat, változatos mázbevonatokat és népies vagy modernizáló díszítéseket jelent, ahogy ezt az utóbbi évtizedek áruválasztékában megszokta. Legfeljebb az igényesebb műélvezőt zavarja az olcsó esztétizálás, a Gádor- és Gorka-féle örökség felhígulása, nem is szólva a tehetségesebb, ambiciózusabb keramikusokról. Gerle Margit például minden bizonnyal sikeres gyári tervező is lehetne, ha könnyebben tudna alkalmazkodni. De nem tud, tán nem is akar. Már korábbi bemutatkozásaiból is kiderült: szűknek érzi a kerámiára szabott hagyományos tárgyszerűség és kellemesség kategóriáit, műveivel a plasztikai jelbeszéd önállóbb lehetőségeit kutatja (például *Nagyapám ujjai*, Művészet, 1977. 12. o.). Mint kortársai jó részénél, az ő művészetében is jelentős szerepet kaptak az organikus forma- és mozgásélmények, a természeti inspirációk, ugyanakkor többnyire a porcelánhoz kötődött s időnként határozott tagolású színes csíkokkal mintázta játékos, meseszerű idoljait *(Csodafák, Csíkos hajtások)*. Legfrissebb alkotásaival sem került szöges ellentétbe eddigi törekvéseivel, noha menet közben anyagszerűbbé, egyneműbbé lett plasztikai eszköztára.

Ezzel a változással mindenesetre újszerű jelleget kaptak Gerle munkái. Az előző időszakban főként a szabályosabb henger és gömbformák ritmusos sorolásával, horpasztásával, továbbá a dekoratív „zebra"-színezéssel operált a művész (némileg Polgár Ildikóhoz hasonlóan), így a művek hatásában domináns helye volt a műviség, a konstruáltság mozzanatának. A mostani kollekcióban ellenben a szabadabb térmozgású, vegetatívabb képzetű kerámiák a meghatározók. A hullámzó, hajladozó *Tájkép*-kompozíciók mellett például megjelentek az újszerű és fanyar hangvételű *Védett növény*-variációk. S bár a markánsabb vagy lágyabb színkontrasztok továbbra is hozzátartoznak e plasztikákhoz, ám a kötetlenebb felületkezeléssel, a minduntalan visszatérő barázdasávozással szervesebb kapcsolatba kerültek a szín- és formamegoldások: mintegy átszövik, értelmezik egymást. Ezek a sajátságok természetesen elválaszthatatlanok az agyagban és a samottban rejlő elemi anyagformálási lehetőségektől, a többé-

Gerle Margit: Tájkép,
agyag, samott, 21x20 cm, 1981

A társas magány képei
Várady Róbert festészetéről

Várady Róbert fiatal festő, egy a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagjai közül. 1978 óta állít ki, alig egy éve vették föl a Művészeti Alapba, az idén Stúdió-ösztöndíjat és Derkovits-díjat kapott. A tárlatlátogatók és szakemberek nem sorolták még egyik csoporthoz vagy irányzathoz sem a sok közül, s kétséges, hogy a jövőben be lehet-e őt „skatulyázni". Képei ismeretében valószínű, hogy egyetlen tendenciához sem szegődik, hanem magányosan alkot majd.

Más az elvonultság és más a magány. Az előbbit önkéntesen, többnyire a szentimentális és romantikus hagyományt követve választja a művész, hogy azután kész művével a világ elé lépjen. Elvonulni a természet ölére szoktak, festői völgyekbe és távoli falvakba; magányos viszont mindenhol lehet az ember, különösen a nagyvárosokban. A tömegmagány korunk művészének tipusélménye. Van, aki nem vesz róla tudomást, s egy pszeudókollektivitás kifejezésének szenteli magát, más éppen a művészetben reméli megtalálni a magány ellenszerét. Várady a harmadik, már-már lehetetlenül nehéz utat választja, szembenézni igyekszik a valósággal, mely egy szigorúan egyedi érdekekre redukált, a fizikai szükségletekre koncentráló világban lassan magát a művészetet is létében fenyegeti.

Várady Róbert figurális képeket fest, színei között uralkodó a zöld, a kék és a szürke. A hagyományos műfajok közül nem műveli sem a zsánert, sem a csendéletet, ezek ugyanis bizonyos értelemben lekerekített, egységes világképet tükröznek. Alakjainak arckifejezése jelzi, hogy önmaguk börtönében élnek, látóhatáruk nem terjed túl mindennapi gondjaikon. S bár ezek az alakok formálisan elfogadják a kompozíció törvényeit, egymásrautaltságuk merőben látszólagos. Jellemző, hogy figuráinak jó része hátat fordít a nézőnek, illetve labilis pozíciót foglal el: vékony, magas póznák, székek tetején egyensúlyoz vagy egy irreális térben próbál előrejutni.

Egy 1977-ben festett képén *(A hegedűs magánya)* már feltűnnek azok az eszközök, melyeket a későbbiekben is gyakran felhasznál. Más képein is előszeretettel jelenít meg ülő alakokat, akiknek az arca többé-kevésbé elmosódott. Vásznain gyakran tűnnek fel üres székek, melyek mintegy invitálják a nézőt, lépjen be az ábrázolt síkba, s foglaljon helyet a figurák között.

Figyelemre méltó *A csönd áhítata* című, 1981-ben festett képe, mely feszes kompozíciójával, plasztikus, de mégis irracionális terével a korunkra annyira jellemző társas magány meggyőző ábrázolása. *A mozdulatlanság rezzenései* című képén a háttal álló figurák közül bármelyikben önmagunkra ismerhetünk. *Időmetszet* című képe új szintre emeli eddig elért művészi eredményeit, s utat jelent a portré műfaja felé, melyben Várady a jövőben kiemelkedő műveket alkothat.

Nem hallgatjuk el, hogy Várady festészete korántsem egyenletes. Számos képén fel lehet fedezni holmi világpusztító, romantikus indulat nyomait, s ezek a figurái nemegyszer keresett pózokba merevednek. A fiatal festő mentségére nemcsak azt lehet felhozni, hogy még csak 31 éves, hanem azt is, hogy az út, melyre rálépett, igen sok nehézséget tartogat. Magasra, néha túl magasra emeli önmaga számára a mércét, de tudjuk, hogy az abszolút igényesség a művészi fejlődés szükséges velejárója, s többet ígér, mint a bevált, rutinosan alkalmazott fogások gyakorlása.

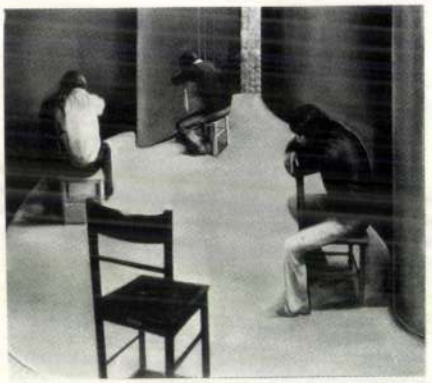

Várady Róbert: A csend áhítata, olaj, farost lemez, 140x150 cm, 1981 (fotók Pelbárt J.)

Várady Róbert képein a totalitást akarja megragadni, tudatosan szembeszegül a partikularitással. Ez a törekvése azonban csak akkor lehet sikeres, ha tudatosan épít eddig elért eredményeire, lassanként meghaladja, végül pedig humanizálja a társas magány alapélményét.

Egy illusztris látogató, mikor betévedt a Stúdió 80 kiállításra, a Műcsarnokba, megállt Várady Róbert kiállított képe előtt, s megkérdezte: „Mitől ilyen szomorú ez az ember?"

A kérdés jogos. A válaszhoz azonban tudni kellene, mi módon lehetne enyhíteni vagy orvosolni mindannyiunk társas magányát, melyet Várady Róbert megjelenít.

Pelle János

Várady Róbert: A mozdulatlanság rezzenései, 110x150 cm, 1981

Minden a szín
Kollár György festőművész kiállítása Szeged, Gulácsy Terem, 1982. október

Fiatal esztergomi festőművész, *Kollár György* mutatkozott be ez év őszén a szegedi Gulácsy Terem közönségének. Kollár neve és művészete nem ismeretlen az állandó lakó- és alkotóterétől oly távol eső dél-alföldi városban, hiszen e tájegységen, a hódmezővásárhelyi és a mártélyi szabadiskolákban készült fel pályájára a hatvanas évek második felében – mestere Fodor József és Hézső Ferenc volt –, s az utóbbi esztendőkben többször visszatért ide: alkotásaival rendszeresen szerepelt a vásárhelyi Őszi Tárlatokon, a szegedi Nyári Tárlatokon (1980-ban e seregszemle egyik díjazottja volt), a Tanya 48 elnevezésű csoport Medgyessy Teremben

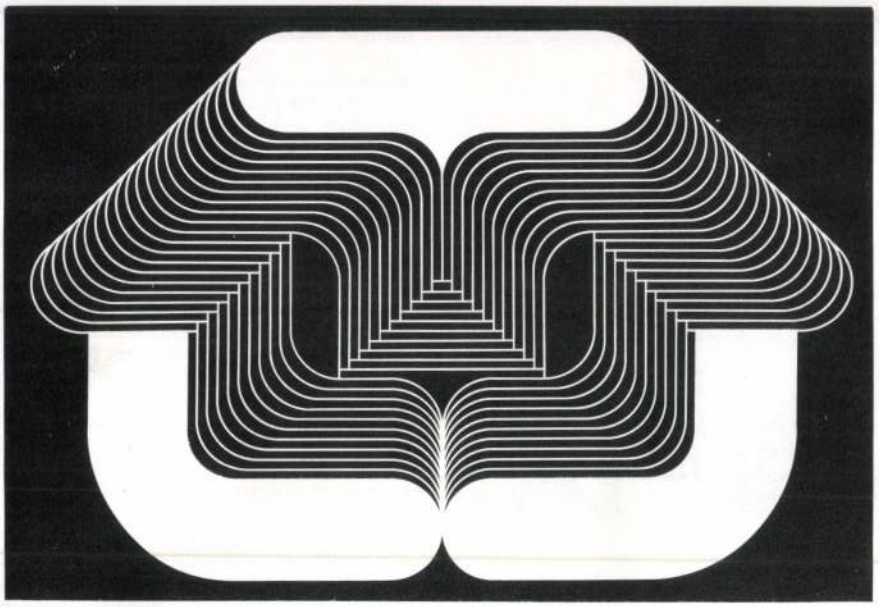

Lonovics László: Kodály emlékére II–III., szita, 70x100 cm, 1982 (fotók Biró J.)

kat felvető illuzionisztikus megoldásokkal, a síkbeli és térbeli viszonyok átfordításában rejlő játékossággal is találkozunk, ám a művek túlnyomó többségét egyfajta mindent átható, nyugodt szimmetrikusság jellemzi. Az elemi egyensúlyra törekvés, a szerkezeti tisztaságra, a formai befejezettségre figyelés kezdeti lépésnek tűnik a fiatal művész számára: a rendezettségben rejlő szellemi erő biztonságát nyújtja. S természetesen magában rejti azt a veszélyt, mely a képzőművészet minden irányát fenyegeti, ezt az utat azonban talán fokozottabban: a hideg személytelenség és a gépies rutin veszélyét. Az absztrakt művészet formai sajátosságai (elemi elvonatkoztató képessége) révén optimális esetben valóban képes a „lélek belső rezdüléseinek", a mélyen fekvő tudati tartalmaknak kifejezésére, illetve felszínre hozására is. Ehhez azonban óriási szellemi koncentráció, művészi elmélyülés vagy az indulatok egyféle elementáris kitörése szükségeltetik. A mély szellemi háttérrel rendelkező nonfiguratív műalkotások a legszemélyesebb, legbensőbb érzelmek és gondolatok kifejezésének eszközévé válnak; ugyanezek az eszközök e háttér, mögöttes tartalmak híján szeriálissá, üressé és személytelenné tehetik a képet.

Lonovics művészetében az elsődleges egység, egyöntetűség mellett is érezhető az útkeresés feszültsége. Egy-két alkotásában erőteljesen jelentkeznek a továbbfejlődésre utaló formai-tartalmi jegyek. Különösségük révén válnak ki a kiállítás anyagából a *Kodály emlékére II–III.* című szitanyomatok. Ezeken felborul a megszokott képi rend, az elemek, a síkok és a terek viszonya bonyolultabbá, ellentmondásossá, első pillantásra talán zavarossá is válik, az alkotások mindenképp jelzik azonban a szellemi törekvést, mely a személytelenség és rutinosság veszélyét magában rejtő biztonság helyett egy személyesebb küzdelem vállalására is fölkészül.

Papp Júlia

Tahin Gyula: Szentendre
Corvina Kiadó, Bp., 1981

Működik egy szakkör a Szépművészeti Múzeumban: fotóművészeti szakkör középiskolások számára, vezetője Maurer Dóra. Nyáron bemutatták munkáikat, közöttük azokat a variációkat is, amelyek egyetlen feladat lehetséges megoldásait szemlélték. Meghatározott, néhány száz négyzetméteres környezetben fotózásra érdemes motívumokat kellett keresniük, majd lefényképezni a kiválasztott részleteket, s elemezni, milyen logika szerint választottak, mi határozta meg a sorrendiséget.

Érdemes lenne Szentendrén is elvégezni valami hasonló kísérletet. Bizonyára nem lenne unalmas az eredmény elemzése. És ha maximálnánk a képek számát, nem kevésbé lenne érdekes az, ami kimaradt, mint az, ami bekerült a képek közé. Hiszen sokféle arca van ennek a Dunakanyar kapujaként, a festők városaként, aprócska mediterrán szigetként is emlegetett településnek. Változtatta az idő, s változtatja a tér. Hegy és víz, szelíden emelkedő és meredeken ereszkedő domboldal varázsolja mindig újjá a képet. Egyetlen hatalmas kinetikus műnek is, végső soron a megmaradásvágy, az alkotóerő szüntelen változó emlékművének is nevezhetnénk a várost.

Ezek szerint Tahin Gyula fotóitól sem várhatjuk azt, hogy minden részletet felvillantsanak. A megmutatás és a kihagyás logikáját vizsgálva törvényszerűnek tartjuk, hogy kevesebb figyelmet szentel az ókori és a középkori emlékeknek (ezek lényegében egy-egy szöveg közti képen kapnak főszerepet), s még kevesebbet a városkép XX. századi átformálódásának, több rétegűvé válásának. Hiszen – mint a bevezetőben Vujicsics D. Sztoján írja – ha Szentendréről van szó, elsősorban a XVIII. századi épületekre gondolunk. A városkép „a század derekán mindinkább kirajzolódik, régi magvát tekintve máig szinte megbontatlan, teljes szépségében" – olvassuk, majd: „A városképet ma is hét torony uralja... A város központjában, alig néhány száz méteres körzetben hat szerb alapítású, a XVIII. században emelt barokk templom fordul keletnek."

Ez a kor, ez az emlékanyag döntő módon meghatározza Tahin motívumvilágát. A templomok, az egyházi műkincsek, a patríciusházak mellett a korabeli vagy valamivel későbbi, de a barokk formaelemeket megejtő esetlenséggel népi építészetté, tárgyformálássá szelídítő homlokzatok, kerítések, kapuk, párkányok bukkannak fel újra és újra, gazdag példatárral illusztrálva az úgynevezett magas és a köznapi művészet termékeny együttélését. Éppen ezért érthetetlen, hogy az egyik legjelentősebb barokk középületnek, a városházának a szépségei elkerülték Tahin figyelmét, lényegében csak egyetlen felvételen szán szerepet a számos festményről, sőt újabban alkalmazott grafikáról is visszaköszönő jellegzetes homlokzatnak (18. kép), s a felvétel mellett közölt totálkép sem azt helyezi be a környezetbe, hanem más városrészt ábrázol.

A „mit fotózni?" kérdéssel szinte egyidőben teszi fel a képolvasó a „hogyan fotózni?" kérdést. Nos, Tahin nagyon korrekt felvételeket készített. Nagytotáljai nemcsak földrajzilag, hanem érzelmileg is a tájba helyezik a várost; műtárgyfotói pontosan informálnak egy-egy ikon, barokk sírkő vagy egy könyv kötéstáblájának értékeiről, s akkor sem szűkszavú, ha a terek, utcácskák, sikátorok zegzugai között vagy a tetők, kémények fölött vezeti pillantásunkat. Olyan idegenvezetőhöz hasonlítható azonban, aki az értéket keresve rezzenetlen arccal megy el az értékeket létrehozó emberek mellett. Egy mai arcél, egy önfeledt pillantás nem mond kevesebbet a város múltjáról, mint a sokadik lefényképezett lépcső; egy havas utcarészlet is beszélhetne arról, hogy nemcsak turistaközpont, hanem csöndes, kisvárosi lakóhely is Szentendre, egy esti kép is arról, hogy Vajda, Ámos, Paizs-Goebel vagy Bálint Endre számára

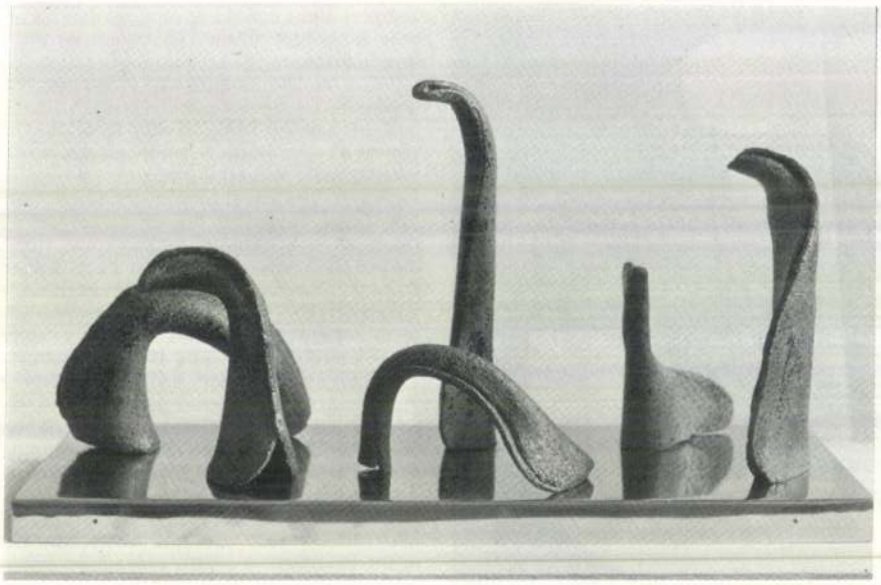

Gerle Margit: Folyóban állva, agyag, samott, nikkelezett króm, 80x25 cm, 1982 (fotók Dömötör M.)

kevésbé irányítható színezési technikától, amelyeket az utóbbi esztendőkben fedezett fel magának a művész.

A korszerű anyagkezeléssel ugyanakkor szerencsésen összefér a legpuritánabb elvű térformálási gyakorlat. Mert a porózusabb, rusztikusabb felületek, a tűnékeny színfutamok szomszédságában voltaképpen egy hajtogatásra, csavargatásra vagy lapítgatásra épülő alakítási metódussal találkozunk. A kétféle eljárás ötvöződésének köszönhető, hogy általában plasztikusabb, dinamikusabb jelleget nyertek Gerle Margit alkotásai. De az anyagszerűség és a természetes, játékos, groteszk vonások erősödésével a tudatos, racionálisabb elemek sem tűntek el ebből a művészetből. És itt nemcsak az igényes komponálásmódra gondolok, hanem a mesterséges formák, a szabályosan vájatolt felületek többszöri felhasználására. Más kérdés, hogy a formai, anyagi effektusok térhódításával párhuzamosan a művek szerkezetessége, konstruáltsága áttételesebbé alakult.

A szegedi tárlat a műfaji, tematikai keretek egyidejű állandóságáról és gyarapodásáról tanúskodott. Az egyik oldalon – mint említettem – továbbépítette az alkotó a summázott tájképi plasztikák sorát, egyszersmind kibővítette a természeti formációkkal foglalkozó munkákat. Másfelől viszont jobbára ötletes, műves díszés használati tárgyakat láthattunk, amelyeknél ugyancsak szerepe volt egyfajta természeti indíttatásnak. Főként a *Kagylók* című vázacsoport esztétikai értékeire kellett különösebben odafigyelni, hisz a finom ívelésű, változatos darabok lényegében a kagyló- és növényformák rokonságáról beszéltek. Aztán kétségtelenül hatásos dísztálak születtek a tájképi erővonalak felhasználásával, habár e díszítő ötlet a későbbiekben még nyilván áttételesebbé, artisztikusabbá válik. Egy puritánabb tál ugyanakkor megmutatta az alkotó ökonomikus gondolkodását. Hajladozó, organikus jellegű peremvonal keretezte a tárgyat, a belső részén meg szabályos körformával találkoztunk, benne párhuzamos vájatokkal. Ám ugyanerre a felületre omlékony lágyságú, futtatott színfolt került, mintegy visszautalva a sziluettben mutatkozó természetesebb mozgásra. Ennél is ökonomikusabb, szintetikusabb szellemű azonban a *Tál*-kompozíció. Nos, hasonló ritmusképletek éltetik a szuverénebb szellemű műveket is, csupán ezeknél az antropomorf utalások valamivel erősebbek.

Eredményes, érdekes nyomvonalon járnak a *Tájkép*-variációk. Néhány munka mindössze a vaskosabb anyagmasszák színes lüktetését példázta, máshol azonban izgalmasabb, árnyaltabb produktumokat láthattunk. Itt már kevesebbet markolt a művész, és a barázdált sávok vonaljátékával felhangolta az organikus alakzatok viszonylagos egyhangúságát. Az egyik tájképi plasztika pedig valamiképpen a sűrítés iskolapéldáját adta. Pedig csak egy majdnem szabályos kocka formáról van szó, amelynek felső lapjába beékelődött egy nyugtalan természetű, vonagló ritmusú földrészlet. Jóllehet az előbbi munkák térdinamikájához képest visszafogottabb ez a megoldás, ámde a koncentrált arány-, szín- és formaritmus meghatványozta a plasztika szellemi energiáját. Szelídebb, játékosabb és gunyorosabb hatású volt a *Folyóban állva* című alkotás. Ezúttal nikkelezett, tükröződő fémlapra kerültek a művész hajladozó, tekeredő formateremtményei, melyek a növényi alakzatokkal, valamint az állati mozgásformák egynémelyikével egyaránt affinitást mutattak.

Gerle Margit művészete több ponton találkozik a kortárs kerámia legfrissebb törekvéseivel. Hiszen az anyagszerűség hangsúlyozása éppúgy aktuális, mint az organikus formatartományok vizsgálata, nem beszélve a műfaji funkciók feszegetéséről. Ennek ellenére Gerle nem tartozik egyértelműen az elemi anyag- és mozgásélményeket megidéző keramikusok közé, de a pop artos vagy figuratívabb szellemű alkotók között sem lehet összetéveszteni senkivel. Karaktere van. És nem topog egy helyben. Lényegében ezt dokumentálta a szegedi bemutató.

Szuromi Pál

Lonovics László kiállítása

Lonovics László grafikusművész első önálló kiállítását nézhették meg az érdeklődők 1982. június 7. és 27. között a szegedi Ifjúsági Házban. A neokonstruktivizmus áramlatához kapcsolható szitanyomatok – az irányzat eredeti törekvéseinek megfelelően – a szerkesztettség, a megépítettség, a rendszerezettség érzetét keltik; kidolgozott, egységes képi világot mutatnak. Nyomatain különböző térproblémá-

Lonovics László: Szitanyomat I–II., szitanyomat, 100x70 cm, 1981

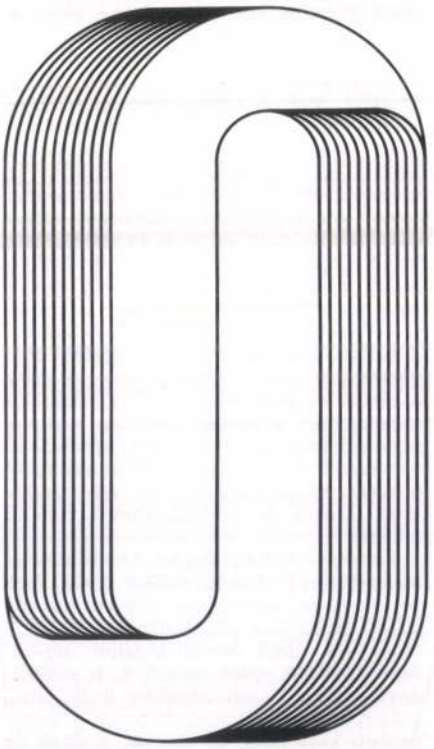

Tisztelet a szülőföldnek

A külföldön élő magyar származású művészek első kiállítását 1970-ben rendezték meg a Műcsarnokban, *XX. századi, magyar származású művészek külföldön* címmel. Már a cím is indikálta, hogy nem csupán az aktív alkotókat, hanem a már lezárult életműveket is igyekeztek számba venni (*Tihanyi, Beöthy, Csáky* stb.). Azóta tizenkét év telt el, és a külföldön élő magyarság, valamint az óhaza szellemi kapcsolata egyre intenzívebbé vált. Életműkiállítások és kamarakiállítások egész sorát láthatta a hazai közönség, a nagyvonalú adományokból egész múzeumok születtek.

A Művelődési Minisztérium és a Magyarok Világszövetsége felhívására minden elképzelést felülmúlóan nagy volt az érdeklődés. Végeredményben 287 művész jelentkezését fogadták el 23 országból, és mintegy 500 munkát állítanak ki.

Képzőművészek, építészek és fotóművészek szám szerint legtöbben Franciaországból és az Amerikai Egyesült Államokból, illetve Ausztriából, Svájcból, az NSZK-ból és Belgiumból jelentkeztek.

Az ismert mesterek, *Vasarely, Schöffer, Szalay Lajos, Amerigo Tot, Orbán Dezső, Kolos-Vary, Székely Péter* mellett a középgeneráció és a fiatalok – közöttük nem kevés második generációs magyar – nagy száma is meglepő. A tárlaton az új vizuális művészeti műfajok is szerepelnek: a videó, a kinetikus művészet, a computer art stb.

A kiállításhoz reprezentatív katalógus készült, melynek dokumentum- és forrásértéke is jelentős: minden művész rövid életrajzát és egy munkájának reprodukcióját közli. A bevezetőt Köpeczi Béla művelődési miniszter írta.

N. K.

Műcsarnok, 1982. XII. 17–1983. I. 30.

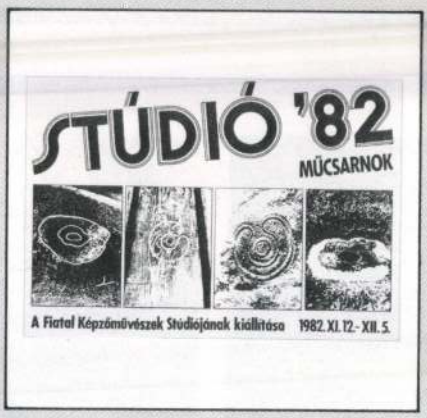

Fiatal Képzőművészek Stúdiója

Az idei Stúdió-kiállítás ismét a Műcsarnokban kerül megrendezésre, az 1980-as bemutatóhoz hasonlóan a bal oldali helyiségekben és a kamarateremben. A korábbi tapasztalatok – melyek szerint ez a tér már két évvel ezelőtt is szűkösnek bizonyult – arra késztették a kiállítás szervezőit, hogy különféle pályázatok kiírásával törekedjenek a zsúfoltság csökkentésére, elkerülésére. A miniatúrapályázat az alkotások méretének behatárolásával kívánt teret nyerni; míg a „légtér"-pályázat a művek felfüggesztésére, az adott hely leggazdaságosabb kihasználására igyekezett ösztönözni az alkotókat. A pályázati kiírások azonban eme gyakorlati szempontokon túl bővítették, változatosabbá tették a megszokott seregszemle jelleget. A miniatúrapályázat a régebbi korokban nagy jelentőséggel bíró, szinte, műfajigényű művészeti jelenség hagyományait próbálta feleleveníteni. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a formai-alaki kötöttség valamiféle tartalmi-szellemi meghatározottságot is jelent egy bizonyos fokig, a műalkotás szükséges aktualitása mellett. A másik pályázati kiírás – mely a kiállítóhelyiségek légterének kitöltésére vonatkozott – a legújabb művészeti törekvések kifejezésének, a műalkotás-fogalom jelentésének újraértelmezésének lehetőségét biztosítja. Egyaránt szerepelhettek ugyanis felfüggesztett objektek, vetített képekkel kombinált műtárgyegyüttesek, architektonikus elemek stb., amennyiben befférnek a tágan körülírt, a felfüggesztés módjából adódó technikai határok közé.

A kiállított anyag – lényegében a kiírt pályázatoktól függetlenül is – jól reprezentálja a stúdiós generáció tagjainak hagyomány- és értékőrző, illetve kísérletező-értékteremtő törekvéseit.

Papp Júlia

Műcsarnok, XI. 12–XII. 5.

Kozák Attila II. díjat nyert kiállítási plakátja, 1982
(fotó Kozák A.)

Bécs, 1919–1933

A Magyar Nemzeti Galéria grafikai gyűjteménye alapján – a társmúzeumok és magángyűjtők anyagának bevonásával – született meg ez a kiállítás, mely a Tanácsköztársaság bukása után emigrációba kényszerült modern magyar művészet első fontos centrumára irányítja a figyelmet. Az osztrák avantgarde jó része akkor hagyta el háborúban vesztes hazáját, amikor a világba szétszóródó magyar művészek a Budapesthez közeli szabadabb légkörű Bécsben keresték az alkotói lehetőségeket. Ismert tény, hogy Bécsben vált a magyar aktivizmus művészete igazán internacionálissá. Ott született meg a konstruktivizmus sajátos magyar változata, *Kassák* és *Bortnyik Képarchitektúrája*, amelynek lapjaihoz a tárlaton *Uitz Analízisei* kapcsolódnak. Kevésbé ismert azonban a magyar emigrációs művészet expresszionista ága. „Az expresszionizmus, amely közben akadémia lett és technika és recept kérdése, most kezd igazán hatni, hogy megbukott" – vallotta *Moholy-Nagy László*, akinek egy eddig ismeretlen portréját is bemutatja a kiállítás. Ide tartoznak természetesen *Tihanyi Lajos* pszichologizáló arcképei, *Pap Gyula, Vajda Sándor* és Uitz Béla portréi. A realista tradíciótól végleg el nem szakadó magyar expresszionizmus Uitz hietzingi tájaitól *Derkovits* menekülő asszonyaiig széles skálán bontakozott ki Bécsben. Itt készültek a modern magyar grafikának a fővárosban most először bemutatásra kerülő legjobb sorozatai: *Bernáth Aurél Graphik* című mappája a faluról vall kuboexpresszív formanyelven, Uitz Béla *Versuche* című mappája pedig a társadalmi kérdésektől elfordult művész árkádikus nyugalmú, monumentális figuráit tartalmazza.

R. Bajkay Éva

Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba, 1982. november–december
Petőfi Irodalmi Múzeum, 1983. január–április

Moholy-Nagy László: Katz Lipót portréja, papír, kréta, 32,3x24,7 cm, 1921
(fotó Szepsi Szűcs L.)

Kút a Rab Ráby téren, Szentendre

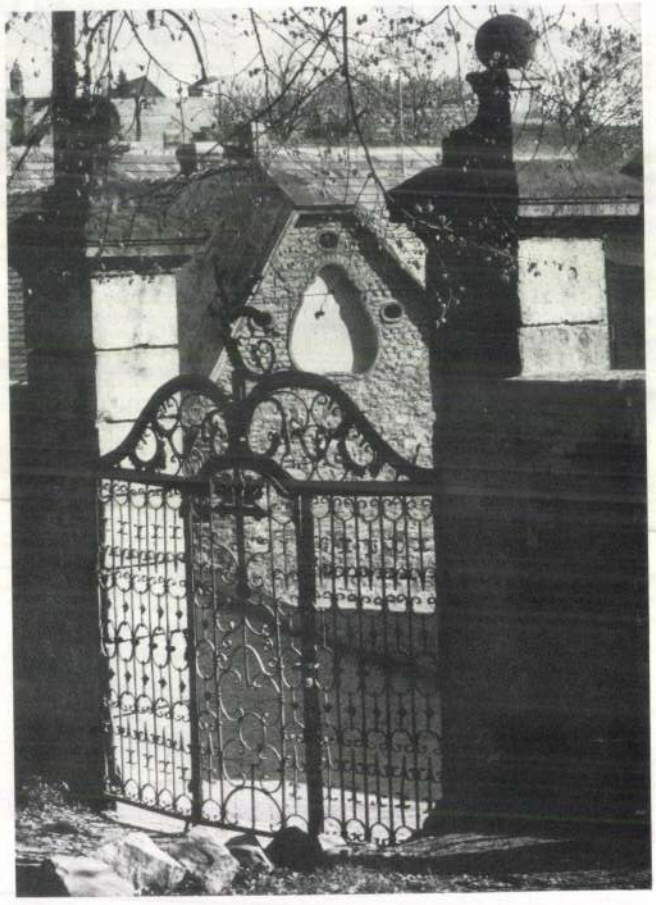

A püspöki székesegyház kerítésének kapuja, Szentendre

milyen titkokat rejtettek ezek az utcácskák. Igaz, az idegenforgalmi eseménnyé vált búcsú, a Szentendrei Nyár eseményeihez kapcsolva Tahin ezekről a dolgokról is beszél, de ezek a témák aránytalanul kevés teret kapnak. Ugyanakkor kitűnően erősítik egymás hatását a Kálváriát, az emlékkeresztet, illetve a búcsú egyházi szertartását ábrázoló képek.

Ember nélkül, csak épületeket fotózva, a kompozíció, a kivágás segítségével is meggyőzően beszél a város és a művészet találkozásának sokféle lehetőségéről (a Barcsay-gyűjteményről szépen tagolt távoli képet ad, Kovács Margit plasztikájának törékenységét indázó-hajló ágú bokor hangsúlyozza), de ember és mű, a ma és a múlt egymást erősítő, ellenpontozó bemutatására sokkal jobban építhetett volna. Esetleg néhány ismétlésnek tűnő kép (például a 32–33. számú képek sikátorai, az 51–53. képek utcái) kihagyása árán.

A fokozás és a feloldás eszközét a könyv szerkezete néhány esetben igen hatásosan alkalmazza a ciklusok megkomponálásában, amelyek a könyv fő értékét adják. Igaz, a zárókép kissé szokványosnak tűnik, igen hatásos viszont a „felvezetés", az érzelmi ráhangolás az első hét felvételen, hogy a tetőkön, sikátorok között kalandozó pillantást a nyolcadikkal a főtéri templomra irányítsa, majd megmutassa a város szerb múltját jelképező ikonosztázt.

A komponálás legszebb példáját számomra a 37–44. számú képek jelentik. Csöndes utcácska a kiindulópont, majd vaskapun, sárkánymotívumos kilincsen, a Rab Ráby tér kútján elemzi a barokk formák természetrajzát.

Az analízis után újra összerakja az elemeket, a püspöki székesegyház udvarának kovácsolt kapuján, de ugyanakkor ki is tágítja a képet, a szemközti ház homlokzati fülkéjének hasonló vonalaival. A következő felvétel egy újabb totál. Lezárás és egyben nyitás.

Hiányaival együtt szép ez a könyv. Ha átgondoljuk, a város író szülöttének, Jakov Ignatovicsnak arra a 100 évvel ezelőtti kérdésére: „Tudjátok-e, merre van Szentendre?" – nyugodtan mondhatjuk: most már jobban tudjuk.

P. Szabó Ernő

Contents

Gábor Rideg: In How Many Copies Should David Exist? *1*

STUDY

They belong to our life for already sixty years, but in art-historical researches the examination and analysis of Ist World War monuments are still neglected. The author of the article, who—on the occasion of etnographical research-tours—has been all over in Hungary, is now analyzing these monuments; works of unknown sculptors, the stone-dressers of villages and small cities, and those of well-known artists; raising the question: what conclusion is provided by them for today's people erecting or creating monuments?

Mrs. G. Kovács: The Monuments of the Ist World War and Their Later Life *4*

WORKSHOP

Nándor Salamon: The Painter of the Little Hungarian Plain (About István Tóvári Tóth) *10*

Péter Kovács, painter, follows with sensitive attention the barriers limiting the possibilities of action opened in front of the 20th century people. On his paintings the human figures turn away and hang their heads; the walls around them do not open, because they are final, real and hard. The author is analyzing Kovács' attitude, his conclusions and the message of his art in the mirror of the socio-economic environment.

Emese Krunák: Between Walls (The art of Péter Kovács) *12*

The article outlines the career of Endre Rátkay, a painter who only seldom exhibits and stands not often in limelight. Rátkay consciously "borrows" art-historical reminescences and in his works instead of the surface he emphasizes the internal structures of things.

Ferenc Romváry: Endre Rátkay, The Picture Writer *15*

THE WORK OF ART AND ITS PUBLIC

During the last decade the methods of documentarism were often applied in literature and film. János Giczy and Imre Békés have chosen such a method to create a collective work of art, titled Children's Iconastasis. They gave plates of identical size and material, and a colour-scale of almost identical composition to some children between the age of three and six. The children were free in using the means provided. The 36 small paintings were finally united in one composition, creating the Children's Iconostasis.

Ferenc Dávid: Children's Iconostasis *18*

Some 25–30 settlements in county Csongrád are expected soon to possess a contemporary work of art. In these settlements the local wedding rooms shall be reconstructed with the cooperation of the artists living in the region, in the framework of an action which luckily unites art patronizing and environment developing efforts. Examining the themes and the artistic level of works already at hand, the author emphasizes that the action brought valuable cultural and social results, but also raised some problems which should be eliminated in the future.

Attila Tóth: Variations of a Theme (Remarks about works of art prepared for the wedding rooms in county Csongrád). *20*

LET US LOOK AT TOGETHER

György Sümegi is introducing the constant István Nagy exhibition at the Baja museum and in a culture-historical framework is analyzing the painter's work titled Lake Shore at Harta. *24*

EXHIBITIONS

Judit Szabadi: Art and Daydreams at the Turn of the Century (The Drawings of Lajos Gulácsy at the Fészek Club, Oktober 1982) *28*

About the collective exhibition of the participants of the 1982 settlement of graphic artists at Makó.

András Bán: E. A. 5/50 *30*

WINDOW ON THE WORLD

All over the world more and more exhibitions aim at presenting 20th century fine arts in its totality, by using the metho sincron-analysis; eliminating the mecha al illustration of the different trends the separation of works by their geogra cal origin. The Westkunst exhibition year in Köln was composed the above concept which, wh ing only on what is significant, with its rich material was trying to present the products of 20th century fine arts in their peculiar totality.

The well-considered concept of the Westkunst raised expectations; that may be one reason of the fact that this year's Documenta in Kassel brought disappointment for many. Péter Sinkovits examines the Documenta from the methodical point of view of organizing exhibitions, by analyzing mostly conceptual problems of the show. He analyzes the material following Rudi Fuchs' declared concept of organization, in a complex way.

At the same time Zoltán Nagy gives a report based on detailed analyses of some works exhibited at the Documenta 7. Although he discovers and acknowledges quite a number of "stylistic games", he expresses also his disappointment. For him the regression both in quantity and quality is expressed by the fact, that this year the Documenta failed to use systematic art-historical methods in the realization of the concept; in comparision to previous shows it only gave a confused imbroglio of phenomena, instead of providing elaborated information.

In the shadow of the well-managed official forum of modern arts, also in Kassel was organized the exhibition (titled K-18 Stoffwechsel) which was to show the new tendencies of how soft material can be applied in fine arts. Documents of actions and performances, concept art works, objects and works created according to the traditional decorating or space-shaping functions of textile fabrics were exhibited, giving a refined and rich picture about the speedy activity of international textile arts.

Péter Sinkovits: The Organization of Exhibitions as an Art *34*
Zoltán Nagy: A Kassel Mosaic *38*
Gabriella Újlaky: A Kassel Diptych *42*
Katalin Bakos: O- nions About the Westkunst Exhibition *46*

CHRONICLE *49*

PANORAMA OF EXHIBITIONS *60*

On the cover István Nagy: Székely Homelands, pane

Schéner Mihály

A *Népművészet – kortárs művészet I–II.* című reprezentatív, a témában első ízben átfogó – a hagyományértelmezés és a minőség tekintetében differenciált képet adó – vándorkiállításon; az 1977–78-ban Debrecenben, Budapesten, majd Szolnokon megrendezett *Utak a népművészetből* című tárlaton Schéner művei a lírai töltésű expresszív-szürrealisztikus vonulatban nyertek elhelyezést. Ugyancsak résztvevője volt a sorozat második kiállításának, a *Vonzások és választások*nak, amelynek katalóguselőszavából vett idézet segít betájolni művészetét a népi-nemzeti hagyományok szempontjából: „...minél messzebb haladunk előre a magunk választotta »úton a népművészetből«, szükségképpen annál távolabb kerülünk utunk kiindulópontjától – a népművészettől. Mint ahogy a kifejlett és pompázatos virág is szembetűnően különbözik a magtól, amelyből kisarjadt. (De ha nem lett volna mag? És ha nem lesz majd – éppen őáltala – új mag?)"

Ennek a népéletképből (pillanatképből) indító, azzal továbbgazdálkodó alkotói metódusnak a szálai Schéner esetében mesterén, Rudnay Gyulán át visszafelé Munkácsy Mihályig könnyen fölfejthetők. Ha alaposan megnézzük az ilyen témájú képeit, rekonstruálható az alkotás folyamata: a megfestendő jelenet, szituáció minél gondosabb kiválasztása – lehetőleg népművészeti előképek után –, majd a lehető legpuritánabbul, a „fölösleges" részletek elhagyásával, a „lényegre" össz-

Percz János

Bár minden évben egyszer rangosnak számító kiállítási intézményben is bemutatkozik, Percz János ötvös neve a legtöbbek számára mégis inkább onnan ismerős, ahol munkái állandóan jelen vannak: a Képcsarnok és az Iparművészeti Vállalat boltjainak kirakataiból. Tevékenységének legnagyobb részét az eleve árunak szánt munkák, a főleg bronzból készülő díszdobozok, hamutálak, cigarettakínálók, ékszerfélék s a puszta dekorativitás jegyében született, szobadísznek szánt kisplasztikák és reliefek teszik ki. Sikertelenül startoló grafikusból lett ötvös: egy fémipari szakközépiskola műszaki rajztanáraként kezdett fémmegmunkálással foglalkozni, az ötvenes évek közepén. A vonalas rajz vizuális hatása iránti vonzódását láthatóan mindmáig megőrizte; az iparművészeti tárgyformáláshoz is – főleg az ékszerek és reliefek esetében – rajzi alapon közelít.

Percz jól érzékelhetően tartózkodik a kérdésfeltevéstől és – természetesen – a válaszadástól is; jóhiszemű derűjével és sajátos – valamikor a hatvanas évek eleje táján kialakult –, egyszerű formavilágával mintha valahol az ötvösség „könnyű műfaja" mellett kötelezte volna el magát. Munkáinak értékéhez ilyenformán nem esztétikai kategóriák, hanem inkább egy fizetőképes kereslet preferenciái alapján lehet közelíteni, amelyhez bizonyára jó alkalmat nyújt a kitűnő üzleti érzékkel karácsony előttre időzített, árusítással egybekötött kiállítás.

a. j.

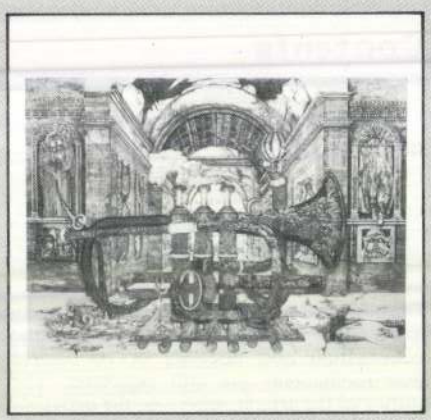

Molnár István

Molnár István a fotógrafika, a szitanyomat, a spontán, vázlatszerű vagy fotószerű rajz korszakában a grafika egyik leghagyományosabb technikáját, a rézkarcot választotta. Nyomatainak kis mérete nem az intimitás, hanem sokkal inkább az erősen általánosító, emblematikus megfogalmazás következménye. A finom kidolgozású, apró mozzanatokból összeálló képek a részletek gazdagsága ellenére nem bőbeszédűek.

Eszköztárának kialakítása érdekében a manierizmus furcsa, fanyar világához, emblematikus nyelvéhez nyúl vissza, s motívumait is régi korokból meríti. Ez nemcsak szabad fantáziát, egzotikumot, dekoratív megoldásokat tesz lehetővé, hanem mélyebb programot is közvetít: a harmónia keresésének egy lehetséges változatát.

A hagyományos ikonográfiát Molnár látszólag megőrzi, valójában azonban felrúgja, éppen a manierizmus, a szimbolizmus rekvizítumainak halmozásával ironizál azok komolykodó szentenciáin.

Kedveli a groteszket, amelynek forrása nála a valószínűtlen, abszurd iránti fokozott érzékenység, a rejtélyes légkör megteremtésének vágya. Bizarrságának sajátos vonása azonban, hogy a fintorok mellett életörömöt is hordoz, az érdekes és szép tárgyak, növények, állatok szeretetéről tanúskodik. A régi grafikusmesterség tisztelete és a maradandóság vágya is szerepet játszik a hagyományos technika alkalmazásában, melyet Molnár igényesen, magas szinten művel. Egy klasszikus műfaj eszközeivel, időtálló módon szeretne beszélni az idő múlásáról, az emberi karakterekről, a világ színpadának szereplőiről, akik gyakran egymást és a természetet is veszélybe sodorják.

Bakos Katalin

ó Galéria,
december
János: Hal, falidísz, bronz,
) cm, 1982
Bojár S.)

Mednyánszky Terem,
1982. december
Molnár István: A szép muzeológus emlékei, rézkarc, 29x39,5 cm
(fotó Milos J.)

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 DEC
MŰVÉSZET

A SPIRITUSZ (VÍZIVÁROSI) GALÉRIA

Budapest, II. kerület, Kapás utca 55.

meghívja Önt és ismerőseit

Várady Róbert

festőművész

kiállításának megnyitójára 1993. január 22-én 18 órakor

A kiállítást megnyitja:

Szegő György

művészeti író

VÁRADY Robert

A borítón: Hommage á Kierkegaard

1992, olaj, vegyes technika vászon, 130 x 190 cm

A kiállítás megtekinthető: 1993. február 21- ig
hétfő, kedd szünnap, szerdától-péntekig: 13 -18 óráig,
szombat-vasárnap: 10 -17 óráig.

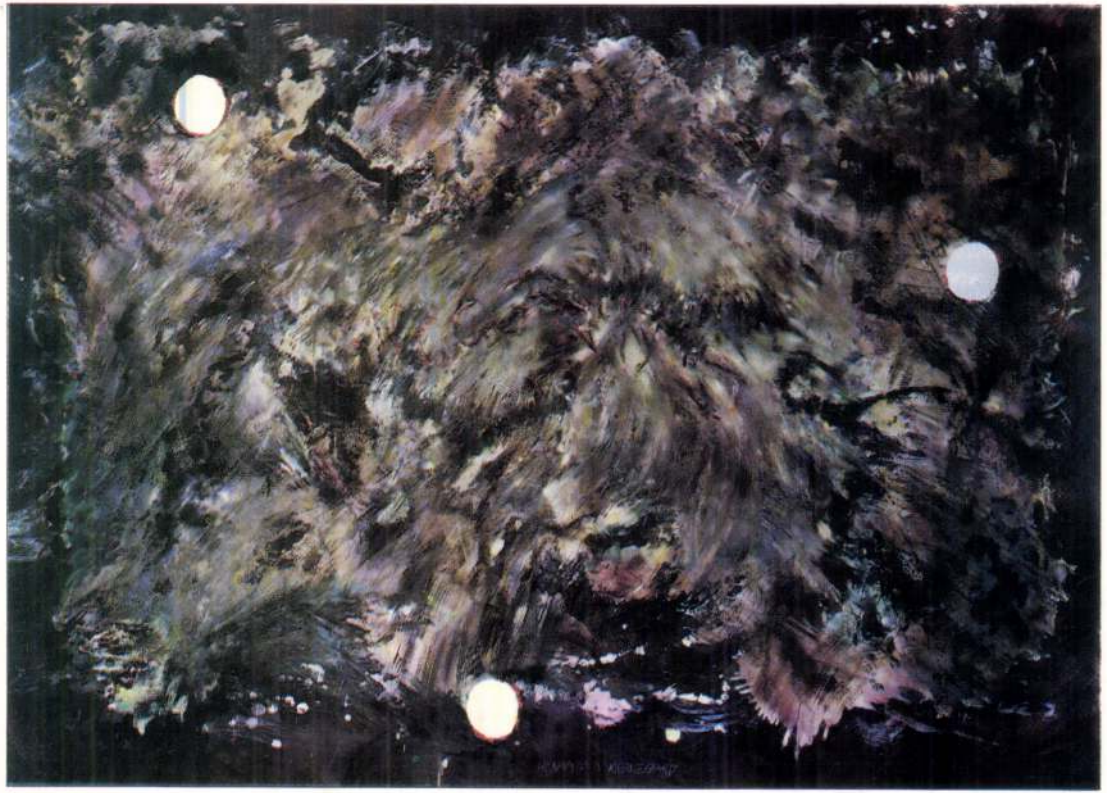

SZEGŐ GYÖRGY:

Képzőművészet

Biliárd, 12 előtt négy perccel

Várady Róbert képei

Függőónt akasztott múlt évi tárlatán egy képe elé *Várady Róbert*. A vásznon szivárványszínek jelentették a reményt, a képbe ragasztott, aláhulló madár- vagy Ikarosz-tollak és a gravitáció függőónja pedig a kétkedést állította szembe a mennyország spektrumával. A „két"-ség ábrázolása filozofikus festői program. A formai kísérlet vallomás az élet értelméről, amelyről transzcendenciák híján nehéz valami jót állítani. Isten léte magának a hús-vér életnek hiányában nem lenne kérdés. Patetikus próbálkozás a művészeké, akik úgy igyekeznek elkerülni ezt az ördögi kört, hogy az alkotást a szentség megnyilvánulásának tekintik. Hívő korokban ezt az üdvözülés villamosára szóló jegy megváltásaként gyakorolták, hogy lelküket a hús halálától elkülönítsék, és ezzel megmentsék.

Század végi korszakokban — mint itt és most — blaszfémikusabb lehet az attitűd. Várady Róbert említett kiállításának több képcíme is éppen *Századvég* volt. Azóta műterme falára akasztotta a függőónt, és ott lóg minden kép készültekor, mintha nemcsak a képszélt igazítaná, de *Pilinszky János* „mélypont ünnepélyé"-re hivatkozna, ahol a költő azt írja: a szentséget nem tudjuk elemezni, csak ábrázolni. Váradyból ez az emberi korlát egyszerre váltja ki a csak azért is filozofáló elemző kedvet és a legérzékibb festői szenvedélyt. A Kapás utcában most megnyílt *Spiritusz Galéria* első kiállítójaként olyan képeket mutat be, amelyek a mi összefoglaló század végi korszakunk legszélsőségesebb festői előzményeit jelenítik meg, egyetlen keretben. Mágikus-mitologikus alakokat, mint figurális elemeket, akik igen expresszív festékkezeléssel felvitt „háttér" előtt „szerepelnek". A színházi szóhasználat szándékos. A már említett Századvég I. című kompozíción a kor tehetetlen embere egy hintán lendül át a lehetséges túlvilági szférák vörös függönyén túlra, hogy azután — feltételezhetően — elrepülés helyett majd visszatérjen, mint az inga, emberével vagy anélkül. Az *Hommage a Kierkegaard* vagy a *Wittgenstein titka* című vásznakba vágott (többször megfestett vagy plasztikává növesztett) lyukak a színházi függönyök kukucskálónyílását legalább annyira felidézik, mint *Lucio Fontana* egyenes vonalú képhasítékait. Míg az a gesztus hordozója, a többdimenziós lyuk itt a festőiség folthatásainak felel meg, amelyet nem mint „hátteret", hanem mint zavart választhat a festő és értékelhet az elemző. Az olyan „század végi" festők, mint *Lucca Signorelli* és *Masaccio* — vagy a Sínai Szt. Katalin kolostor képének festője az Igazság létrájáról aláhulló figuráit — alakjaikat mint a lét bizonyosságát jelentő időmúlást állítják szembe a káosszal. Az elmúlás az élet, az élet Isten létének bizonyítéka lehet. Míg a lyukakon át nemcsak az emberi-isteni lét fényét lehet sejteni, hanem éppúgy jogos a gyanú: az ott túl nem más, mint a Spiritusz Galéria fehér fala, vagyis a semmi a biliárdasztal alatt. Ezért oldja fel a Signorelli-féle végítélet-látomás embertömegét Várady Kierkegaard-képe sötét színű foltgombolyaggá. Az ősrobbanás makrokozmikus csillagködét éppúgy látni véljük, mint valamiféle mikrokozmikus fotónagyítást. Talán így lehet, hogy a lyukakban nehéz szétválasztani az optikát és a leképezett tárgyat.

Civilizációnk végkorszakaira utaló jelek, betűfélék rajzolódnak ki ezeken a képeken: az archanikus társadalmak vadásszerencsét előidéző állatfejes/sámánjai, táncot lejtő ősanyák — a Magna Mater szentségének hordozói —, jón oszlopfők, kínzó középkori ördögalakok. Nem bújnak elő teljes mivoltukban a felszín alól, sorsuk az állandó lebegés, az elmosódott létezés, a bizonytalanság. De bizonyos, hogy vannak. Hiszen érezzük őket, sőt megszenvedjük, ahogyan az *Ómenek* című vászon figurái szenvednek a felfokozott érzékek emblémagyűrűiben. A mitikus alakok, a jelek a folytonos mozgásban egymásba alakulnak. Ugyanaz az istenség felé törekvő vágy ölt testet a *Mitosz* repülni készülő emberében, vagy a *Szabadesés* vásznán a Szent Korán lebegő koporsójában vagy egy másik szent könyv repülő kőtábláiban. Vagy, hogy az újabb mítoszhordozó, a film egyik példájára utaljak; a *Róma, 11 óra* leszakadó lépcsőházára, de ez esetben nem válnak szét a lépcsőfokok kövei és a zuhanó testek. Sőt a hús égni látszik, mivel a mozgás ezúttal a Pokol istensége felé halad. Mindeme tudatos képi elem ellenére Várady Róbert valódi festő, akinek ecsetnyomai gyakran tárgyi dimenziókba lépnek át, hogy az összhatás annál inkább a szellem, a spiritusz kifejeződéseként mutatkozzon.

GÁL ÉVA EMESE:

ÁRADAT

Emlékszel még? Úgy úsztak el a dombok,
mint csöndjükön kuporgó nénikék.
A hullámzó föld mosta az égboltot,
és bontotta vitorláit a vég.

A félelem kegyetlen szerelmével
ölelt egymáshoz a látóhatár,
éreztük: az Úristen velünk térdel,
mert áldásait elherdálta már.

Fohászát erősen fontuk a szélbe,
s az örvénylő csendből magát kitépte,
szárnyai fölé emelt föl a szó,

emlékszel? Most az ég hömpölyög, árad,
s nincs istene egy fordított csodának,
mert a költészet nem mindenható.

SZITÁNYI GYÖRGY:

Rádió

Post mortem

Köszönöm, Morty — Gyárfás Miklós rádiókomédiája
(Petőfi, január 27., ism.: Kossuth URH, febr. 3.)

„Csak árnyalatnyi különbségek vannak e kor színpadán szereplő emberek között" — indokolja Morty, miért nem érdeklik a Színész (Kállai Ferenc) által elmesélni szándékozott részletek.

Mondjuk, ez egy kulcsmondat. Ezen ne tessék azt érteni, hogy eszmei mondanivalóról vagy mindenféléről van szó, erre csak egy éber cenzor kaphatná fel a fejét. Meg egy-egy marx-edzett filozófus, vélvén, hogy itt valami nihilszerű forog fenn. Ama bizonyos *egy kalap*, ami alá besorolható X., Y., és példának okáért ezek négyzete stb. Ha a világot értelmesen két részre osztjuk, úgymint írókra és olvasókra, illetve esetünkben rádiójátékokra és hallgatókra, vagy pláne Gyárfás Miklósra és másokra, ennél a mondatnál nyomban kilóg a lóláb, hogy itt valami másról van szó.

Mert ezt Gyárfás írta, és ugrat minket, de még nem sejtjük, mivel.

Ezt néhány művének ismeretében amúgy is lehetett tudni jó előre.

A darab 1990-ben játszódik, éppen a Színész hatvanadik születésnapján, amikor is délelőtt már átvette a köztársasági elnöktől a kitüntetést, és indulóban van feleségestül a tiszteletére rendezett bankettre. Ekkor telefonál egy idegen, és közli, rögtön jön, nem lehet elkerülni, a ház előtti fülkéből beszél. És egyszer csak ott van, bent a lakásban. Ez remek alkalom arra, hogy Színész hajbakapjon Színésznővel *(Almási Éva)* azon, hogy kinek a mulasztása révén jöhetett be az idegen, aki azt állítja, az ajtó nyitva volt. Szép példája, milyen vérre menő komolysággal és bőszítő kicsinyeskedéssel acsarkodva lehet csak komédiázni.

A jövevény — Morty *(Gábor Miklós)* — a házaspár ellenkezése dacára ott marad, mivel „kényszerhelyzetben" van. Hogy mi légyen ez, arra nevével igyekszik magyarázatot adni, és felhívja a figyelmet a nevében érezhető latin jelentésre.

A Színész rövidesen felfogja, a Halál jött érte, és igaza van: ő nem mehet a bankettre. „Fél kilenckor" — válaszol a kérdésére Morty, és mivel nincs otthon más, hideg vacsorában állapodnak meg, és pezsgőben, ami stílszerű, hiszen Csehov is egy pohár pezsgővel búcsúzott az élettől. A két férfi érti egymás nyelvét, de az asszony, a „féltehetség", nem veszi a lapot sőt a vacsorát is el akarja szabotálni, de a Színész végül személyesen megóvja helyzet komor méltóságát.

Az asszony, aki „sohasem volt lángész", sehogysem *akarja* felfogni hogy itt valami komoly és mindent lezáró esemény van készülőben. Almási Éva valami különös dolgot művel: nem lehetünk biztosak egyetlen pillanatig sem hogy nem tudja-e mégis, mi készül itt, de ha mégis, érdekli-e őt ez a dolog, hat-e rá, és ha igen szórakoztatja-e vagy untatja netán. Morty úgy véli, „nem enged közel magához olyan gondolatokat, amelyek...: azt hiszem, ért engem". Mert *csodálja* a Színészt.

A férj nyomban úgy véli, ez azért van, mert — e hitében persze Morty is erősítgeti —, ő olyan nagy művész, hogy „egy kicsit halhatatlan". E párbeszédből megint csak apró remek: ironikus dialógus keletkezik, mivel Gyárfás sosem volt az emberi gyöngeség apologétája. A férfiak összetegeződnek, a Színész boldog, hogy maradandót alkotott, és alighanem pompásan érzi magát Morty is, mert ő előre tudja a darab végét.

Amikor a Színésznő négyszemközt marad Mortyval, egyenes szóból hajlandó csak felfogni, hogy a Színész fél kilenckor meghal. És mit mond rá? „Elég hülye vicc." Ezt! A Halál szemébe. Az egészet hihetetlennek tartja, csakúgy mint azt, hogy van olyan nő, mint Desdemona.

A Színészt végül zavarba hozza, hogy a felesége simán tudomásul veszi a halálát, mint ő, és ugyanolyan nyugodt is marad. Azután az asszony a temetésről kezd beszélgetni, amitől a Színészt a guta kerülgeti.

Három perccel a Színész halála előtt Morty diszkréten elvonul, és a nagyjelenetre készülő művésznek az asszony a szemébe mondja, hogy nem fog meghalni. Ebben fogadni is akar a hitetlen. A Színész pedig szépen életben marad.

Mert Morty *író*, aki fogadott egy barátjával, hogy a mai ember minden képtelenséget komolyan vesz. Sapienti sat.

KOLTAI TAMÁS:

Színház

Mi történt az állatkertben?

Nem mese ez, gyermek, illetném a cím miatt feddőleg az Istenben boldogult zseniális fordítót, *Elbert Jánost*. *Mese az állatkertről?* Inkább *Állatkerti történet*. Nem, ez se, az se passzol. *The Zoo Story*, írta annak idején *Edward Albee* első darabja fölé. A legszívesebben így fordítanám: *Az állatkertben történt*. Ha mindenáron metaforikusak akarunk lenni, és úgy véljük, hogy ez az emberi történet nagyon is állati történet, akkor semmiképpen sem mese, és semmiképpen se az állatkertről, hanem rólunk szól; velünk, sőt bennünk történt, „bentlakókkal", s mint tudjuk, „nagy az Isten állatkertje".

Hadd rovom meg magamat is. Az özönvíz előtt, a legendás Egyetemi Színpadon láttam először (és utoljára) az Albee-csírát, van annak vagy harminc esztendeje, s bizton prekoncepcionáltam, hogy mint drámát ma zsengének fogom találni. Arra számítottam, hogy a klasszikussá vált abszurdok után kezdetlegesnek hat majd ez a régi, realista abszurd-leágazás, konyhainak a filozófiája, elavultnak a dramaturgiája, primitívnek a szituációja. S mint tévedtem! Mely igaz, bölcs, szilaj és — úgy tetszik — mindétig érvényes gondolat, s hozzá a karcsú forma! Jerry, a baráttalan magányos, a parkba jön a teremtés, az élet, a világba vetettség nagy sértődését kikiáltani, s egy végső, emberi kommunikációban önhalálát kiprovokálva a létért bosszút állni. Peter, a társas lény, a konvenció-lét rabja, a parkba jön magányos szieszтájának hódolni, s ott kénytelen kikelni polgári problémátlanságából, szembenézni a diszharmóniával, az önkéntelen gyilkossá levés abszurditásával, az átlag életmegoldások világraszóló lehetetlenségével. Albee mindezt úgy tálalja, mint aki Beckettet átszűri az amerikai mindennapokon, darabja egyfelől leparált modellhelyzet, másfelől véres, nyers valóság; részint tömör metafora, részint zaftos sztori a lakásadónő vicsorgó kutyájáról; balról nézve traktátus a kommunikációképtelenségről, jobbról nézve érzelgős kommersz a szeretetről (vagy fordítva, az irány nem számít, cenzorjelöltek figyelmébe ajánlom). S még egy Molnár Ferenc-i csavar is az utolján, játékos piruett, kivágott magas cé, hogy tudniillik a történet, amelynek elmeséléséről minduntalan szó esik, épp előttünk, a szemünk láttára mesélődik cselekményileg, s a „csattanó", amire narratíve várunk, maga a történés, amely majd a mese, azaz a darab végén be fog következni.

Jól áll Albee *Taub Jánosnak*. Ő aztán tudja, hogyan kell adagolni realitást és stilizációt. A közvetlen életszerűséget menten kiirtja a *Komédium* előadásán, nincs park, nincsenek fák, nincs autózaj a távolból, nincs „New York lüktetése", díszlet sincs, csak két egyforma pad — ketten tervezték, nyilván *Várnai Vanda* az egyiket, *Szabó György* a másikat — mint tárgyiasult magányunk szemléletes mása. S a pad körül két szereplő, akik előírt koreográfiába, természetes gesztusrendszerré földolgozott arabeszkekbe öntik a lélekállapotokat. *Eperjes Károly* és *Gáspár Sándor*, így párban, összeszokva a Taub-féle nagy világcirkusz kitanult klaunjai. (Várom *a* Godot-t, üzenem e helyről hármuknak, türelmes vagyok, számítok rájuk, Godot-ra várva.)

Gáspár akrobatikus fegyelemmel játssza Jerryt, szóömlenyeit, mozdulatait rendbe rakja, azonos állapotát azonos gesztusokkal ruházza föl, a kutyasztorit mint fölépített magánszámot adja elő, holmi modern lazzóként, brillírozva fizikailag. Kezdeti bátortalansága (Jerryé tudniillik) lassan megy át önmaga ellen forduló erőszakosságba, agresszivitásba, s ez az, ami végső soron ijesztővé teszi. Egyetlen nagy crescendo az alakítás, íve, ritmusa, dinamikája van.

Eperjes tétlenségre kárhoztatva tud monumentálisan jelen lenni. A skatulyából kihúzott polgár, sapkája, pipája, könyve, introvertált lelkülete eleve rendben, figyel a mesére, mereven ül, teste csupa feszültség — a fölajánlkozó érdeklődés alázata és magabiztossága. Az utóbbit fokozatosan elveszti, nyugalma elhagyja, személyisége szétzilálódik, kicsúszik a lába alól a talaj.

Rendünk látszólagos, diszharmóniánk manifesztált, kapcsolatunk reménytelen, szeretetéhségünk és agresszív ösztönünk között nincs különbség, gyilkolva öngyilkolunk, ártatlanságunk végképp elveszett.

Ez történt az állatkertben.

VARADY Róbert

EX LIBRIS

SZOMBATHY BÁLINT

Kovács András Bálint: Metropolis, Párizs

A szerző a húszas évek német expresszionizmusának és a francia új hullámnak az összehasonlító elemzése révén kívánja bemutatni azt a filmkritikai szemléletmódot, miszerint a filmtörténet — és ezen belül a filmkultúra — szerves folyamatot alkot, egy sajátos egymásra építkezés formájában jön létre. Az évtizedek — lényegében fél évszázad — filmterméséből annak az alkotói felfogásnak a kialakulását és sorsát kutatja, „amely Eizensteintől Dreyeren, Wellesen és Fassbinderen át" benyúlik a jelenkorba, megteremti az *absztrakt szubjektivizmus* gondolkodásrendszerét, s ennek a gondolkodásmódnak a hagyományát.

A film első megkülönböztethető stílusirányzatát az expresszionizmus hozta létre, a gyakorlatban is bizonyítva, hogy a legkülönfélébb művészeti ágak formai-stiláris jegyei nemcsak az irodalomban, hanem a mozivásznon is sikeresen alkalmazhatók.

Amikor Herman Warm, a Der Sturm protagonistája kijelentette, hogy „a film legyen megelevenedett rajz", lényegében a szecessziós-expresszionista festő, Van de Velde gondolatát fejlesztette tovább, aki azt hangoztatta, hogy a vonal erő. A formakultúrának ez az elve kapott hangsúlyt az első jelentős expresszionista filmben, Wiene 1919-ben forgatott *Calligarisában*, ahol — Hevesy Iván megfigyelése szerint — mindenekelőtt a dekoráció: a rogyadozó épületek, tántorgó oszlopok, elferdült ívek, grimaszkodó ablakok kaotikus egyvelege, groteszk kompozíciója teremtette meg a szorongás és a félelem alaphangulatát.

Az expresszionista filmek depressziós-szorongásos szemlélete a megjelenítésnek azt a buffoni elvét érvényesítette, hogy „a stílus maga az ember". A kritika leginkább azt rója fel az expresszionizmusnak, hogy bár a társadalmi konfliktusok kereszttüzében vívódó egyed(ek) mellett emelte fel szavát, humánus nézeteinek kifejtését túlságosan is a stílus forradalmára szűkítette le, eszközeit pedig az embert körülvevő tárgyakra irányította, nem pedig a konkrét emberi tartalmakra. Kovács A. Bálint kifejti, hogy ezzel a szemléletbeli álláspontjával az expresszionista film „a szubjektum végleges eltárgyiasodása miatti szorongását fejezi ki", vagyis tárgyhangsúlyozásával azt a figyelmeztető benyomást kívánja kelteni, hogy az ember is az eldologiasodás útjára lépett.

Az expresszív ábrázolás egy olyan szubjektív látásmódot honosított meg, amelyhez a hatvanas évek elején jelentkező francia új hullám már mint hagyományhoz tudott hozzányúlni. Egyrészt azáltal, hogy a stílust — a gépies, mechanikus mozgásformákat — inspirációként használta, másrészt pedig, hogy ez a szubjektív ábrázolásmód úgyszintén a szorongás dramaturgiai motívumában tárgyiasult, bár e szorongásnak mások voltak az okozói.

Az új hullám filmjeinek szereplői immár nem hisznek a szabad ember determináns szerepében, abban, hogy alakítani képesek a világot és önnön sorsukat. Ezek a hősök rendszerint elbuknak a társadalommal való szembesülés folyamán, végzetük azonban legtöbbször véletlenszerűen következik be. Ők már nem élnek tovább, csak a film marad meg, amely megteremti és ugyanakkor lerombolja a polgári világ elleni lázadásuk mitológiáját.

Röviden összefoglalva erről szól Kovács A. Bálint könyve, amely éleslátóan fejti fel a közös szemléletbeli tőről fakadó két irányzat genetikai összefüggéseit, miközben azt is pontosítja, miben adott újat az új hullám a filmművészetnek.

(Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 1992., 228 old., 150 Ft.)

György Péter: Az elsüllyedt sziget

A szerző művészetkritikai munkásságát a vizuális médiumok széles kifejezéskészletére való odafigyelés jellemzi. Az 1986 és 1991 között keletkezett hosszabb-rövidebb írások java része a Filmvilágban jelent meg. Ez az adat önmagában is sokat mond György Péter műfaji tájékozódásáról és elkötelezettségéről. A kötetben a mozgókép zsengébb változata, a televízió is megkapja az őt megillető kritikai reflexiót.

György a kifejezőeszközöket nem egyediségükben szemléli, hanem a többi művészettel való összejátszás prizmáját veszi igénybe. Filmkritikájának témája Például egy olyan mű — Derek Jarman *Caravaggiója* —, amely önmagától kínálja az összetettebb művészettörténeti vizsgálódásokat. Másutt a filmgyári építészetről értekezik — újabb interdiszciplináris műfaj. A „hetvenes évek magyar filmtörténetének egyik legkoncepciózusabb" filmjeként titulált *Kentaur* című Szentjóby-mű is jelentős számú referenciával dúsítja a mozgókép ismérveit. A televízió időszerű szerepét taglaló két írás viszont a magyarul még mindig csak részleteiben olvasható mcluhani tanok továbbgondolásaként fogható fel, s inkább a médium társadalmi hatásával foglalkozik, semmint kreatív kiteljesedésével.

A kötet mindenképpen legfajsúlyosabb értekezése a címadó tanulmány. Az elsüllyedt szigetben „a XX. században többször újrakezdődött" magyar progresszió szaggatott, torz fejlődési menetét követhetjük végig. Az írás több, mint közönséges analízis, jóval több, mint beismerő okfejtés avagy közönséges sajnálkozás az avantgárd beteljesületlen sorsa felett. Az elsüllyedt sziget egy meghatározó művészeti magatartás sikerült elégiája, melynek hangleütése a hatvanas évek képzőművészetét rekonstruáló 1991-es várbeli kiállítás bírálatában is visszacseng.

A továbbiakban külön írás foglalkozik Vajda Lajos, Csernus Tibor, Jovánovics György, Hajas Tibor és Vojnich Erzsébet opusával, míg a nemzetközi porondot Andy Warhol és Otto Muehl neve fémjelzi.

Aki annak idején a 2000, a Múlt és Jövő, a Holmi, a Filmvilág, a Belvedere vagy az Új Művészet című folyóiratokban elmulasztotta, most elolvashatja György Péter művészeti írásait. A művek sem időben, sem szemléletben nincsenek hozzánk távol.

(Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 1992., 260 old., 150 Ft.)

Németh Lajos: Törvény és kétely

A nagy tekintélyű művészeti gondolkodó halála után megjelent kötet mintegy záradéka az 1970-ben megjelent *A művészet sorsfordulója* és az 1973-ban kiadott *Minerva baglya* című művészetfilozófiai értekezésnek. A három művet a gondolati és kritikai következetesség egységes alkotói teljesítménnyé kovácsolja össze.

A Törvény és kétely vizsgálódásainak gyújtópontjában a művészettörténet tudományága áll, az a diszciplína, melyet a magyar viszonylatok között Fülep Lajos alapozott meg európai mércékhez igazodó teoretikus munkásságával. Fülep elméletírói és művészetfilozófiai szellemiségét tanítványa, Németh Lajos vitte tovább, mesteréhez igazán méltó hozzáértéssel és odaadással. Mester és tanítványa egyaránt a magyar művészettörténetírásban tapasztalható elméleti hiány megszüntetésének szentelte életét.

Németh szerint a művészettörténet-írás a legősibb múlttal rendelkező társadalomtudományok egyike, amely a történelem folyamán mindvégig megtartotta rangját, újranemző képességét és azt a tulajdonságát, hogy időnként felülvizsgálja önmagát, illetve a többi tudományhoz fűződő viszonyát. Ugyanakkor azt sem hallgatja el, hogy e diszciplína fejlődése során is voltak kritikus pillanatok — különösen a közelmúltban —, amikor egy olyan új művészetfelfogás honosodott meg, amely megkérdőjelezte a művészettudomány eszmei hátteréül szolgáló reneszánsz művészeteszményt. Anélkül, hogy belebocsátkozna a hatvanas években tapasztalt elméleti kifogások indokoltságának mérlegelésébe, Németh annak az egészséges véleménynek ad hangot, hogy a művészettudomány kritikai önvizsgálata nemcsak hogy magától értetődő, hanem kifejezetten kívánatos mozzanat.

Miközben a művészettörténet-írás tudománnyá fejlődésének, elméleti felerősödésének folyamatát jellemzi, Németh kitér e tudománynak a társtudományokkal, illetve a humán tevékenységekkel való korrelációjára. Fejtegetéseiből az következtethető ki, hogy a klasszikus német idealista filozófia autonóm művészetkoncepciójának ellenében inkább egy olyan művészettudomány meglétét fogadja el, amely egyfajta interdiszciplináris térközben helyezkedik el, folytonos összerezgésben van a társtudományokkal és az élet valós történéseivel. A művészettudomány fokozatos fogalmi tágulásának köszönhető például, hogy idővel számos olyan alkotói megnyilvánulás vált műértelmezés tárgyává, melyet az úgynevezett autonóm művészetfelfogás nem vett figyelembe. Bizonyos lépésfázisban tehát szükséges a művészetfogalom újraértelmezése, s a konkrét művészeti produkció egyre szaporodó alkalmat szolgál ennek a kritikai momentumnak az alkalmazására.

Az egyetemességre való kitekintés jegyében fogant traktátum a magyar művészettudománynak olyan csúcsteljesítménye, amely a hazai „szakmát" közvetlenül az európai művészetelmélet első vonalához csatlakoztatja. Csak legyen, aki folytatni képes a Németh Lajos megkezdte teoretikus kibontakozást.

(Gondolat, Budapest, 1992., 284 old., 350 Ft.)

Papp Tibor: Múzsával vagy múzsa nélkül? (Irodalom számítógépen)

Papp Tibor az immáron Budapesten megjelenő és a mindenkori újat zászlajára tűző Magyar Műhely alapító szerkesztője. Az inkább költőként ismert szerző ezúttal elméleti kérdéseket boncolgat. Személyes példán mutatja be, hogyan és miért kedvelte meg, illetve „szelídítette" humanista alkotói eszközzé a sokak számára a tudományosság technicista szinonimájával egyenlő számítógépet.

Először is konkrét példákat mer ki a magyar irodalomtörténet halhatatlanjainak névsorából, s Arany, Petőfi, Babits és Weöres opusára hivatkozva bizonyítja be az elméleti mozzanatokra is érzékeny alkotói elme folytonos jelenlétét és hatóképességét.

Másodrészt mint gyakorló nyomdász, életrajzi elemekkel fűszerezett történeti áttekintést ad a nyomdatechnológia — különösen a betűszedői ágazat és a tördelési technika — fontosabb újításairól. Ezt a fejlődési ívet megrajzolva a számítógépnél állapodik meg, részletesen ismertetve a művészeti kreálásra alkalmas grafikai programok karakterisztikáját és teherbírását.

A korszerű, fantáziadús grafikai programoknak az irodalmi alkotásban kiaknázható lehetőségeit illetően Papp egy mindenkor időszerű problematikát tár az olvasó elé, tudniillik a vizualitás irodalmi-költészeti jelenlétének mennyiségi mutatóit mérlegeli. XVII. és XVIII. századi művekre hivatkozva tájékoztat bennünket a vizuális kombinatorika korai megjelenéséről, idézve Balassi, Szenczi Molnár és Janus Pannonius műfajavató törekvéseit. A továbbiakban rövid történeti kitekintést demonstrál a vizuális szemléletű irodalom magyar vonatkozásairól, helyzetjelentést ad annak pillanatnyi állapotáról.

A szöveges alkotások szerkezetfilozófiáját megalapozó strukturalizmus, valamint a korai avantgárd jobbára még csak kézi technológiára támaszkodó dimenzionista példáit idézve tájékoztat bennünket az európai — elsősorban francia — számítógépes irodalom eddigi eredményeiről, s a mágneslemezen terjesztett művészeti célzatú számítógépes folyóiratokról, melyek egyikének, a párizsi *alire*-nek Papp Tibor egyik alapítója.

Papp szerint a számítógépen készült mű akkor igazolja számítógépes eredetét, ha legalább egy olyan alkotóelemet tartalmaz, melyet más médiumban nem lehet létrehozni. A számítógép utánozhatatlan funkcióit a kombinatorikában, a véletlenben és a párbeszédben határozza meg.

„Van-e olyan művész, aki soha nem álmodozott valamelyik művével kapcsolatban a részleteket átrendező *véletlenről*? Van-e olyan költő, akit soha nem ajzott föl annak a gondolata, hogy váratlanul és véletlenül kicserélődik egy szó egy másikkal, egy verssor egy másik sorral?", teszi fel a kérdést a szerző, s válasza egyértelműen derülátó: „A számítógép előbb-utóbb elengedhetetlen eszköze lesz a vizuális irodalom művelőinek, a tapasztalat ráadásul azt mutatja, hogy azoknak a hagyományos íróknak is egyre nő a vizuális érzékenységük, akik számítógéppel vetik papírra gondolataikat. Minél tovább gyakorolják, annál inkább megízlelik az oldalak grafikai harmóniáját, felfedezik a betűtípusok konnotációját, a betűméretek súlyát, gondolateltérítő erejét, a kiemelések, a betűelmozdulások előidézte polifóniát. Előbb-utóbb örömet lelnek abban, amit beállítottságuknál fogva korábban lenéztek."

A maga nemében egyedülálló kötet számos képi illusztrációja a számítógépen készült irodalom nemzetközi és magyar művelőinek munkásságából ad ízelítőt.

(Balassi Kiadó, Budapest, 1992. 208 old., 250 Ft.)

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem az Élet és Irodalom című lapot .... példányban az alábbi címre:

Név: .....

Cím (város, község, kerület): .....

(utca, tér, ltp.): .....

(irányítószám): .....

Az előfizetés díja

negyedévre: 300 Ft

fél évre: 600 Ft

egy évre 1200 Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül, az alábbi címre kérjük feladni:

Vidékre:

Postahivatal, helyben:

Budapestre:

Budapest, Postaigazgatóság hírlaposztály.

A SPIRITUSZ (VÍZIVÁROSI) GALÉRIA

Budapest, II. kerület, Kapás utca 55.

meghívja Önt és ismerőseit

Várady Róbert

festőművész

kiállításának megnyitójára 1993. január 22-én 18 órakor

A kiállítást megnyitja:

Szegő György

művészeti író

A borítón: Hommage á Kierkegaard

1992, olaj, vegyes technika vászon, 130 x 190 cm

A kiállítás megtekinthető: 1993. február 21-ig
hétfő, kedd szünnap, szerdától-péntekig: 13 -18 óráig,
szombat-vasárnap: 10 -17 óráig.

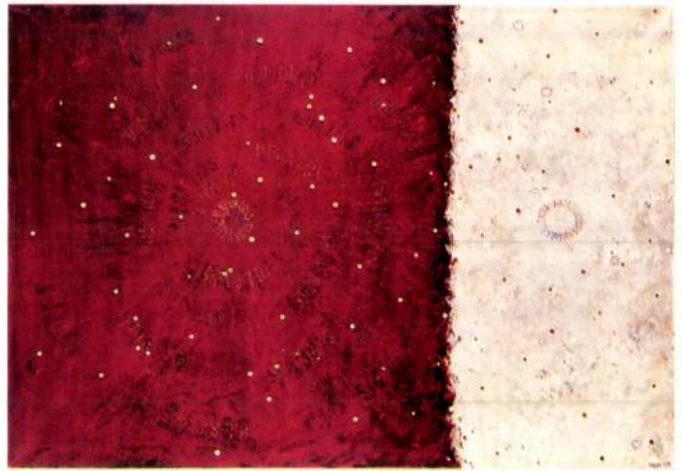

BERNARD LATUNER
ELVESZETT PARADICSOM

INSTITUT FRANÇAIS EN HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

A kiállítás létrejöttét a
Direction Régionale des Affaires
Culturelles d'Alsace támogatta.

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de

BERNARD LATUNER
intitulée *LE PARADIS PERDU*

le mardi 7 octobre 1997 à 18h30 à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée
par **György Szegő**, critique d'art.
L'exposition est ouverte jusqu'au 22 octobre 1997,
du lundi au vendredi de 13h à 19h.

(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

Jean-Luc Soulé,
a Magyarországi Francia Intézet
Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

BERNARD LATUNER
ELVESZETT PARADICSOM

című kiállítására, amelyet
1997. október 7-én kedden 18h30-kor
Szegő György művészeti író nyit meg.
A kiállítás megtekinthető 1997. október 22-ig,
hétfőtől péntekig 13–19 óráig.

(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.
a Hallban és az első emeleti kiállítóteremben.)

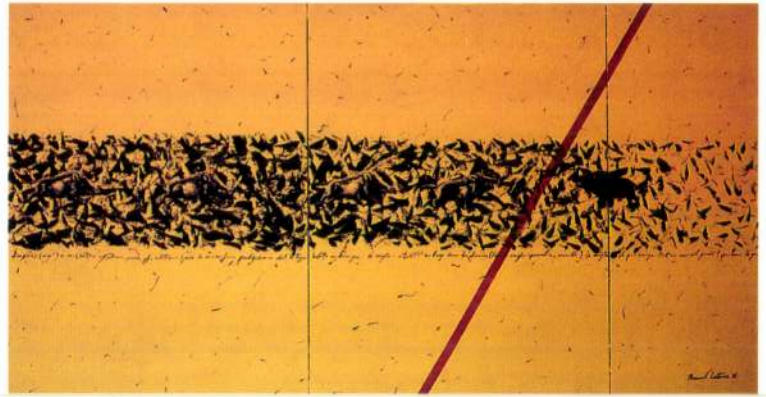

VÁRADY RÓBERT
AXIÓMÁK

INSTITUT • FRANÇAIS EN • HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

Jean-Luc Soulé,
a Magyarországi Francia Intézet
Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT
AXIÓMÁK

című kiállítására, amelyet
1997. október 7-én kedden 18h30-kor
Szegő György művészeti író nyit meg.
A kiállítás megtekinthető 1997. október 22-ig,
hétfőtől péntekig 13–19 óráig.

(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.
a Hallban és az első emeleti kiállítóteremben.)

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de

RÓBERT VÁRADY
intitulée *AXIOMES*

le mardi 7 octobre 1997 à 18h30 à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée
par **György Szegő,** critique d´art.
L'exposition est ouverte jusqu'au 22 octobre 1997,
du lundi au vendredi de 13h à 19h.

(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

zisének felragyogtatása: ez a gyöngéd lírát, némi romantikát és szikár drámaiságot ötvöző, artisztikus és gyönyörű film az életmű szerves folytatása.

Egy ideje hangos és ádáz vita folyik a magyar filmek s a közönség kapcsolatáról, forgalmazásról, finanszírozásról, nézőszámokról. A játékos, persze, aligha kínálhat vadonatúj érveket a vitához. Makk Károly filmje ugyanis nem magyar film, hanem angol. Angol–holland. Egész pontosan: európai.

KOVÁCS DEZSŐ

KÉPZŐMŰVÉSZET

Elveszett Paradicsom

A Francia Intézetben nem ritka a kettős kiállítás, magyar és francia művész közös tárlata. Maradt valami rossz mellékíze az ilyesminek a központilag meghirdetett barátságok közös tárlatainak a korszakából. Most azonban valódi szellemi rokonság tartja egyben a látnivalót. A két kiállító, *Várady Róbert* és *Bernard Latuner* művei közötti gondolati, képi analógiát egy magyar művészettörténész ismerte fel Franciaországban jártában. Szerencsésen alakult a felismert párhuzam: együtt kiállított filozofikus munkáik emelkedett ívű társalgásba kezdtek. Ráadásul úgy éreztem, nemcsak egymással, de velem, nézővel is.

Várady Róbert képeit két évtizede ismerem, Bernard Latuner művészetével most találkozom először. A francia a festmény homogén felületén az élet eredeti kontextusát keresi. Az Elveszett Paradicsomot az ő vásznain elfedi a világ mintázata, az Éden magától értetődő harmóniája fölé egyre kevésbé érthető színfoltok vagy mintarészletek kerülnek. Mögöttük alig ismerjük fel az állatok emberi, vagy az emberek állati formáját: a teremtmény isteni képét.

Latuner képein, a figurák és mintázatok dinamizmusa ellenére – megállt az idő. Az idő, amely eszközként közreműködött abban, hogy az ember elveszíthesse saját paradicsomi létét, már nem is létezik. A mozgás valójában csak a mozdulatlan képrészletek emlékeiben van jelen, a valóságból saját erőfeszítései által kitörlődött.

Várady Róbert művei régóta a XX. századi izmusok ismétlődő programját igazolják számomra, mely szerint a festő szívesen belépne a képébe. Várady vásznai láttán az az érzésem, hogy a titok, amit a művész felfedezett ott van mögöttük, a formátlanul kavargó, foltokkal vagy hasításokkal sebzett festékréteg mélyén. Újabb munkáin a korábbi fehér foltok helyett konkrétabb alakzatok jelennek meg: agy és szív, a párizsi Diadalív vagy egy ősi dolmen, egy archaikus labirintus falának töredékei és nyugató pirulák, egy kör közepére festett ágy, EKG-görbe és titokzatos geometriai jelek. Ezek a képelemek láthatatlan, de állandó mozgásban vannak: éppen elmerülnek a képsík vastagon felvitt festékrétegében. Vagy éppen kiemelkednek, mint banális, de szimbolikus értelemben létfontosságú tárgyak. Például egy ágy: a születés és a halál, a szerelem és az álmok színtere. Váradynál magasabb dimenziójú a sugárzások kompozíciós centruma. A felejtés, a feloldódás, az entrópia konkrét folyamata érhető tetten általuk. De az is lehet, hogy éppen fordítva mozognak, és a végleg lezárult felejtésből bukkannak elő, nyomnak vagy jelnek, hogy az ember még valamit az utolsó pillanat után is megragadhasson az Elveszett Paradicsom emlékéből.

Arthur Segal zseniális relieffestményeit folytatja Várady, úgy hetven év szünet után. Segalnál a nézőnek kellett billegnie a kép előtt, itt most Várady tárgyai mozdulnak meg. Nem tudom, mozgásuk melyik irányba tart, talán egyszerre mindkettő, felejtés és emlékezés felé. Bravúrosan, egy időben. Abban azonban bizonyos vagyok, hogy a nyugati filozófia, az ezoterikus gondolatkör és a jelenkor ilyen erős vizuális egybefoglalása egyenértékű a tudomány és az ismeretelmélet eredményeivel. Várady és Latuner képei most itt, a Francia Intézetben együtt kínálják az emlékezés lehetőségét.

Mindkét festő egzaktan és mégis meglehetősen közérthetően filozofál. Gyermekkoromban úgy tízezerszer szaladtam fel-le egy lépcsőházban, melynek domborúra festett, őstengerszerűen „hullámzó" olajfelülete folyamatosan foglalkoztatta a fantáziámat. Többször is átfestették a színét, de a hullámplasztika alul maradt. Lényegretörő krétarajzok és karcok jelentek meg rajta újra és újra, meg rágógumi plasztikák. Hogy azután a szépészeti lakóbizottmány döntése alapján úgy kétévente elmerüljenek egy új színben. Latuner ábrái és Várady felületei igencsak emlékeztetnek az aranykor személyes horizontjára. Ezt nevezem közérthetőnek: a lépcsőházi képi bölcsességek szublimálását pesti Pompidou Center híján, a Francia Intézet falain.

SZEGŐ GYÖRGY

1998/7

A KRITIKA postájából

Csepeli György a Kritika 98/1. számában „Őrültek a politikában" című cikkében két helyen is hibásan írta a nevemet: a tisztelt szerző szövegen belül és a hivatkozások között is hibásan, Deme, L.-ként említ.

Megidézésem apropója a Cserépfalvi Kiadónál 1996-ban megjelent pszichiátriai tárgyú könyvem (Döme László: Személyiségzavarok).

E munkát – legalábbis az idézet terjedelméből erre lehet következtetni – hasznosan forgatta a szerző, és szíve joga szerint, kicsit talán önkényesen inzertált belőle cikkébe részleteket, amik – absztrakt konstrukciókként, kvázi mint jellemdesztillátumok – projektiok kiindulópontjaként szolgálhatnak, hogy imigyen aztán a konkretizáló nyájas (?) olvasó – akár mai magyar – politikusok portréit fedezhesse fel e leírásokban.

(Apró kiegészítés még Csepeli György felé címezve: helyesebb lett volna „operahősök" helyett a „komédiások" kifejezést használni az egyik „politikusfajta" jellemzéséül).

DR. DÖME LÁSZLÓ

LAPUNK TÁMOGATÓI

SOROS ALAPÍTVÁNY
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY
JÓZSEF ATTILA ALAPÍTVÁNY
SZABAD SAJTÓ ALAPÍTVÁNY
PRO RENOVANDA
CULTURA HUNGARIAE ALAPÍTVÁNY
ORSZÁGOS MŰSZAKI FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG
KOPINT-DATORG
KONJUNKTÚRA KUTATÁSI ALAPÍTVÁNY
EGIS GYÓGYSZERGYÁR RT.
ÉS MAGÁNSZEMÉLYEK

Kedves Olvasónk!

Az Országgyűlés döntése értelmében – miként ezt már bizonyára tudja – személyi jövedelemadójának egy százalékát bárki felajánlhatja megadott kritériumokat teljesítő alapítványoknak, szervezeteknek. Szívesen vennénk, ha ezzel az összeggel a lapunk megjelenéséről gondoskodó Kritika Alapítványt támogatná.

A Szerkesztőség

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT
A BEFIZETENDŐ ADÓ
EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Személyi jövedelemadóm 1%-ának kedvezményezettjéül

A KRITIKA ALAPÍTVÁNYT

jelölöm meg.

Adószám: 19662824-2-41

(Az szja adóbevalláshoz lezárt borítékban mellékelendő.
A borítékon tüntesse fel nevét, lakcímét és személyi számát.)

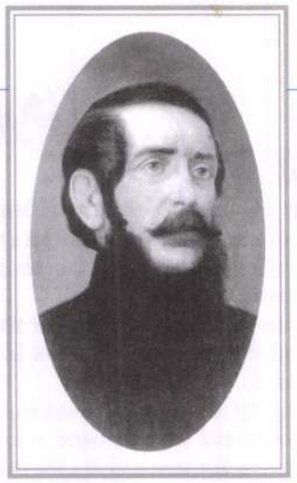

Bevezetésül

– részlet –

Az állodalmi kincstár minden ágaiban tömérdek reformokra van szükség. – A sóárulási kezelést egészen át kell alakítani; az állodalmi javak gazdálkodását legnagyobb részben bérrendszerre kell átváltozatni; a bányászat viszonyaiban gyökeres javításra van szükség; magának a pénzügyi minisztérium központi organizmusának sokkal gyorsabban, sokkal pontosabban kell forogni; a pénzügyi kezelés külső mozgásában még nem minden bonyodalom van egyszerűsítve, nem minden haszontalan költség megkímélve; nem minden visszaélés eltávolítva, nem minden seb orvosolva, melyet a múlt rendszer igaztalanul sújtott; nem minden panasz elintézve; nem minden méltányos kívánság teljesítve. Maga az adórendszer is, melyet az országgyűlés elébe terjesztek, nincs minden részleteiben kellő szabatossággal formulázva, sokat bíz az életre, sokat föltételez a tapasztalástól, és számvetései igen sokban önkényesek. Sőt többet mondok: a pénzügyminiszternek, midőn üres kincstárt veszen át, s minden éjjel azon gond kíséri ágyába, honnan fogja a legközelebbi hetek rendes költségeit fedezni, talán az volt volna kötelessége, hogy minden új kiadás ellen kézzel-lábbal szabadkozzék. Én ezt nem tevém, sőt, ellenkezőleg, magam unszoltam az illetőket, hogy minél több honvédet állítsunk, minél erősebb sereget vonjunk össze Szegedhez s Bácsban, Bánátban, s amott a Drávánál az igényeiben szintoly sürgető, mint erélyében kimeríthetetlen Csánynak rendelkezése alá; nem szabadkoztam a lázadások elnyomására alkalmazott hadsereg zsoldjának nevelésétől, nem a tábori ellátás költségeitől, magam unszoltam az ágyútelepek költséges fölszerelését, a várak élelmezésének elrendelését. Fegyverért szívesen odaadtam volna a kincstár utolsó fillérét; fizettem előre, itt fegyvergyár alakítására, amott ágyús gőzösök megszerzésére, fölemeltem a salétrom árát, hogy a puskaporkészítés gyorsabban menjen; nem gondoltam egy kis kárral, csak hogy nagyobb mennyiségben kiteremtsem az ónt, mely golyó alakban repüljön a hálátlan pártütők felé; nem kíméltem a költséget a rendeletek gyors küldeményezésétől, fegyverek, töltések, pénzek, katonák drágább, de gyorsabb szállításaitól; szóval ha pénzt kértek a honvédelemre, a nemzet becsületének, a törvény szentségének fenntartására; ha kérdeztek, bírom-e fedezni a kiadást? Csak azt fontoltam meg, melyik út-mód jobb, melyik célszerűbb; de feleletem mindig az vala: „Csak rajta! Rajta!! A haza védelmére van pénz, lesz pénz, nem hagy el a nemzet, s ha elhagyna, teremtünk az egekből, s ha az ég is elhagy, a pokolból is. – És mégis, midőn a tömérdek költség s kevés jövedelem irtózatos gondjai közt, a bécsi bank tizenkét és fél millió forint kölcsönt ajánlott bankjegyekben kamat nélkül; visszautasítottam ajánlatát, mert azt kívánta bérül, hogy tiszteletben a bécsi bank privilégiumát, miszerint 1866-ig kirekesztő jogot igényel bankjegyek kibocsátására az ausztriai császár s magyar király minden tartományaiban; és ajánlatát visszautasítva, nyakra-főre csináltatom a magyar pénzjegyeket; de csináltatom oly alapon, melynek vezérelve nem az, hogy minél több legyen, hanem az, hogy minél szilárdabban alapított legyen, úgyhogy a bécsi bankárok azt vetik szememre, miként finánemunkálatim szerfelett szilárdak, s azért nem korszerűek.

Ím, elszámláltam bűneimet; magam fedezém fel igazgatásom hiányait; s most, ha valaki úgy vélekedik, hogy a hon védelmének szükségeire nézve is inkább féknek kellett volna lennem, mint sarkantyúnak, ha valaki úgy vélekedik, hogy az összes kormányzat gondjaiban kevesebbet kellett vala osztoznom, s többet tennem az adminisztrációnális javításokban: s hogy általában a pénzügyminisztériumnak 6000 tárgynál többet kellett volna végeznie nyolc hét alatt; én még csak védeni sem fogom magamat a vádak ellen, hanem örvendeni fogok, ha akad ember, aki hasonló körülmények között többet és jobban lesz képes tenni.

(Kossuth Hírlapja) 1848. július 1.

KOSSUTH LAJOS

KRITIKA

Parti Nagy Lajos: Beszédvázlat-file 2

1848: A legkülönb politikai elit. Beszélgetés *Kosáry Domokossal.* (Az interjút készítette: *Daniss Győző*) 3

Szabó Miklós: 1848 képe a hivatalos és nem hivatalos nyilvánosságban 5

Hahner Péter: Mit ünneplünk? 10

Spira György: Metternichtől Haynauig 11

Veres András: A deheroizáló Jókai 12

Darvay Nagy Adrienne: Műsorváltozás 14

Reményi József Tamás–Tarján Tamás: Márc-idusi sajtószabadcsság 15

Beszéd a debreceni diétán 1849-ből (Közreadja: *Mátyás Győző*) 16

Boros Géza: A Pauer '48–'56 18

Eörsi István: Az ironikus Jób 19

Csáki Judit: A has és a morál 25

Kéri László: Pártok a startvonalnál állva 26

Vita: *Havas Gábor–Kemény István–Kertesi Gábor:* A relatív cigány a klasszifikációs küzdőtéren *Ladányi János–Szelényi Iván:* Az etnikai besorolás objektivitásáról 31

Almási Miklós: Egy hónap a tőzsdéken 36

*

Szabadságunk garanciája: Az állam semlegessége *(Ludassy Mária)* 39

Kalla Éva–Soproni Ágnes: „Írják le a sóhajtásomat!" *(Balogh Ernő)* 45

A játékos *(Kovács Dezső)* 46

Elveszett paradicsom *(Szegő György)* 47

A Kritika postájából 47

Kossuth Lajos: Bevezetésül (részlet) 48

A címlapon:
Metternich a bécsi forradalom másnapján
(litográfia)

TÁRSADALOMELMÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

Megjelenik havonta

Főszerkesztő: BALOGH ERNŐ

Főszerkesztő-helyettes: VÖRÖS T. KÁROLY

Rovatvezetők:
BOROS GÉZA, JÓZSA ÁGNES,
KOVÁCS DEZSŐ, MÁTYÁS GYŐZŐ

Szerkesztőségi titkár: NÓTI ÉVA

Kiadja a
KRITIKA ALAPÍTVÁNY megbízásából a
NÉPSZABADSÁG RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős kiadó: LENGYEL L. LÁSZLÓ
ügyvezető igazgató

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
1034 Budapest, Bécsi út 122–124.
Telefon: 250-1680/128-, 129-, 130-as mellék

Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő hivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)
Budapest XIII., Lehel u. 10/A 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: negyed évre: 441 Ft,
fél évre: 882 Ft, egy évre: 1764 Ft.

ISSN 0324–77–75

Szedte a Népszabadság Fényszedő Kft.
Számítógépes tervezés: KAMONDI SÁNDOR
Nyomta: Szikra Lapnyomda Rt.
(98-0283)

Tisztelettel meghívom Önt a
Várfok 14 Galéria lakásgaléríájába, a
SPIRITUSZ GALÉRIÁBA
1996 május 9-én, csütörtökön 18-20 óráig

VÁRADY RÓBERT

festőművész kiállitásának megnyitójára.

Megnyitja:
BOHÁR ANDRÁS
művészeti iró

A kiállítás május 26-ig tart nyitva,
keddtől szombatig 11 és 18 óra között.
Szünnap : vasárnap és hétfő.

SPIRITUSZ GALÉRIA
H -1012 Budapest, I Várfok u. 14. fszt. 3.
Tel. / Fax : 115-2165
Szalóky Károly

/ A megnyitót a **BUDAPEST BORTÁRSASÁG** támogatja /

A Műcsarnok meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT

kiállításának megnyitójára 1999. február 23-án, kedden 18 órára

Megnyitja

SZEGŐ GYÖRGY

építész, művészeti író

Ernst Múzeum

Budapest VI., Nagymező utca 8.

A kiállítás megtekinthető:
1999. március 14-ig, hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

VÁRADY RÓBERT

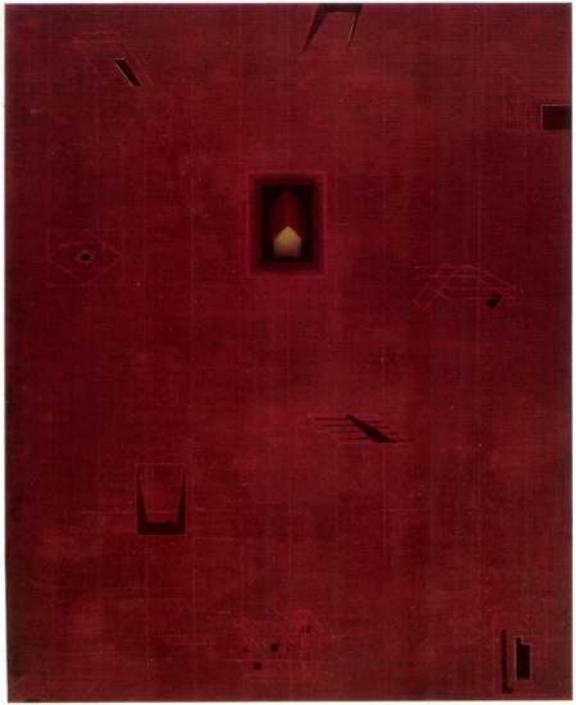

VÁRADY RÓBERT

Tisztelettel meghívom Önt az XO GALÉRIÁBA
1999. szeptember 2-án, csütörtökön 18 órától 20 óráig

XO GALÉRIA

VÁRADY RÓBERT

„Új munkák" című kiállításának megnyitójára.

Megnyitja: Készman József művészettörténész

A kiállítás szeptember 25-ig tart nyitva, keddtől szombatig 11 és 18 óra között.

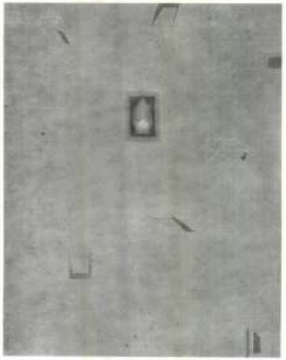

A kiállítással azonos időben
a **SPIRITUSZ GALÉRIÁBAN**
/I., Várfok u. 14. „A" lph. fszt. 3./
új válogatás látható a galériákhoz
tartozó művészek munkáiból.

XO GALÉRIA
H–1012 Budapest, Várfok u. 14. Tel.: 213-5155
e-mail: szalokyk@mail.matav.hu
varfok14@freemail.c3.hu
Szalóky Károly
/Támogatók: Állami Nyomda Rt., Budapest Bortársaság/

ri méltóság

erek tapasztalatai

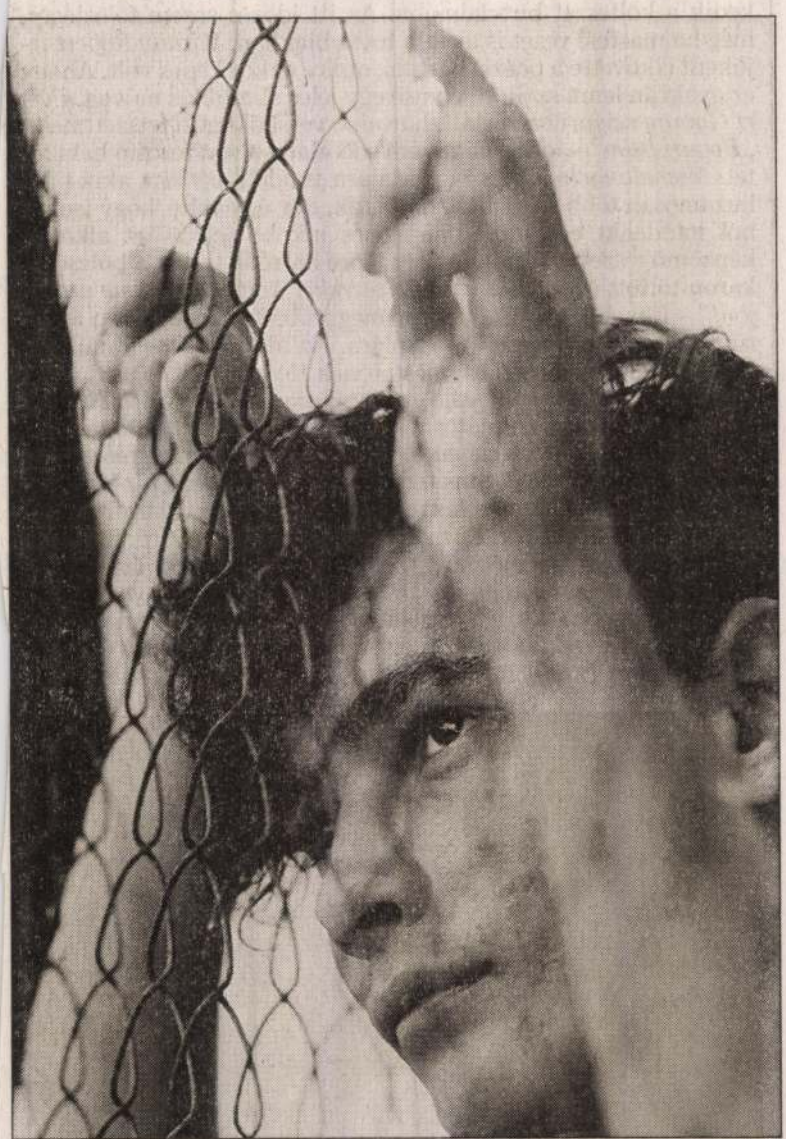

talában csak „sima" garázdaságért marasztalták el a bőrfejűeket.)

Az alapítvány, mielőtt a Legfelsőbb Bírósághoz fordult volna, megkérdezte a tiszavasvári Széles utcában lakó, érintett romákat.

– A cigányok azt mondták, hogy ők nem szeretnének bíróságra járni, tárgyaljunk inkább az iskolával. Az iskola és az önkormányzat – magyarázza Horváth Aladár – egyébként meg volt győződve arról, hogy ezt a pert nem veszíthetik el. Folyamatos áldozatként állítják be magukat, és bizonyos szempontból tényleg azok. Egy rossz oktatáspolitika és pedagógiai gyakorlat áldozatai. Sajnos nincs olyan politikai akarat, hogy ebből a szegregáltságból kiléphessünk.

A Roma Polgárjogi Alapítvány mindennek ellenére megkereste az önkormányzatot. Levelet írtak a polgármesternek, amelyben felvázolták egy, az RPA szakmai bázisára támaszkodó hat-nyolc év futamidejű roma integrációs program tervét.

– Le akartunk költözni három hónapra a közösségi házba, tudósok bevonásával átfogó vizsgálatot szerettünk volna végezni – mondja az elnök. – Biztosítottak bennünket, hogy rengeteget dolgoznak a romákért, nagyon köszönték, de ezt nélkülünk is meg tudják oldani. Hogy mi következik ebből? Újra meg fogjuk kérdezni a romákat, akarják-e, hogy a gyermekeik rossz minőségű, elkülönített iskolában tanuljanak, és amennyiben nem, hajlandóak-e egy újabb személyiségi pert elindítani. Ha igen, akkor újra belevágunk.

Az első fecskék

– Mindkét ítéletnek nagyon nagy jelentőséget tulajdonítok. Ezek precedens értékű ítéletek voltak, és számomra azt jelentik, hogy lassan ugyan, de a magyar igazságszolgáltatásban a szemlélet kezd helyes irányba átalakulni – értékeli a próbapereket *dr. Kaltenbach Jenő*, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa. – Az ország történetében talán először jutottunk egy olyan korszakba, amikor a bíró „megengedheti magának" ezt a szemléletet. Ezek az ügyek az „első fecskék", és ha sok ilyen lesz, akkor a képletes beszédnél maradva, előbb-utóbb csak „eljön a nyár".

Az ombudsman szerint ehhez persze arra is szükség van, hogy az igazságszolgáltatásban bekövetkezzen a generációváltás. A kisebbségi jog teljességgel ismeretlen fogalom volt tíz évvel ezelőtt, ma pedig egyetemi stúdium. Kaltenbach Jenő úgy véli, hogy a nem anyagi kártérítés összegszerűségére vonatkozóan nincs nálunk kialakult bírói gyakorlat:

– El tudom képzelni, hogy ezt egy tanácskozás keretében meg lehetne vitatni.

Az országgyűlési biztos már több fórumon is hangoztatta, hogy szükség volna a magyar jogrend antidiszkriminációs továbbfejlesztésére.

– Ez többféleképpen is elképzelhető. Vannak olyan országok, amelyek általános antidiszkriminációs törvényt alkotnak, és vannak olyanok, amelyek egyes törvényekbe építenek bele antidiszkriminációs szabályokat. Úgy gondolom, mindkét út járható, s azt hiszem, hogy ez lehet a megoldás a romákat ért hátrányos megkülönböztetések vonatkozásában is.

Az ombudsmanhoz hasonlóan *Szikinger István* alkotmányjogász is egy diszkriminációs törvényt sürget. Az emberi méltóság forintban szerinte sem kifejezhető érték.

– Nem tudom, hogy pénzben kifejezve mennyit ér az emberi méltóság, de hogy 100 vagy 150 ezer forintnál többet, az egészen biztos! Nálunk sajnos ezt ma még nagyon alacsonyra taksálják.

Tódor János

határidőnaplójából

VH NÉPSZAVA 1999 XI.6.

Egymásba maródott mezők

Várady Róbert képei

Huszonhárom éves koráig minden érzékenyebb fiatal bemerészkedik a költészet birodalmába. Az itt időzés sosem fölösleges, még ha másfelé vezet is az út a továbbiakban. *Várady Róbert* ifjúként elkövette a poézis pástján, amire akkor képes volt. Ahogy ez gyakran lenni szokott, elvitte egy jeles alkotóhoz műveit. *Petri György* szigorúan rostált, harminc versből kettő tetszett neki. *„Begurultam"* – idézi fel a szenvedő alany a sorsfordító hevületet. *Michelangelo, Cocteau* példájára gondolt, azokra, akik párhuzamosan több múzsának hódoltak. Bár úgy vélte, hogy igazából mindenki egy műfajban képes inkább jelentőset alkotni, képzőművészeti vonzalmait egy időre hátrébb tolták a bölcsészkaron töltött évek. *„Az állam tízezreket költ magára, ne ugráljon!"* – figyelmeztették, amikor megpróbált menetközben átkerülni a Képzőművészeti Főiskolára. Az alapokat megtanulni a Dési Huber rajzkörbe járt, mesterének *Kokas Ignácot* tartja.

A bölcsészdiplomáért való szellemi munka, a filozófiai tanulmányok ugyanakkor sajátos módon helyet kaptak festészetében is. A nyolcvanas évek elején egy pályáját kezdő festő előtt több út is mutatkozott. A laikus tömegeket is lenyűgöző *hiperrealizmus*, a fotóhűségű ábrázolás mellett erős hatást gyakorolt a művészekre a *koncept-art*. Ez mellékes mozzanatnak hirdette a látványosságot, sőt idejétmúlt, sokszorosan kompromittálódott, kétesen kacér hatáskeltőnek bélyegezte a hagyományos képalkotási eljárásokat, s a gondolatiság puritán, gyakran szóbeli instrukciókra redukálódott megnyilvánulásait hirdette egyedül érvényesnek. Várady Róbert néhány évig a *„tökéletes valóságáb-*

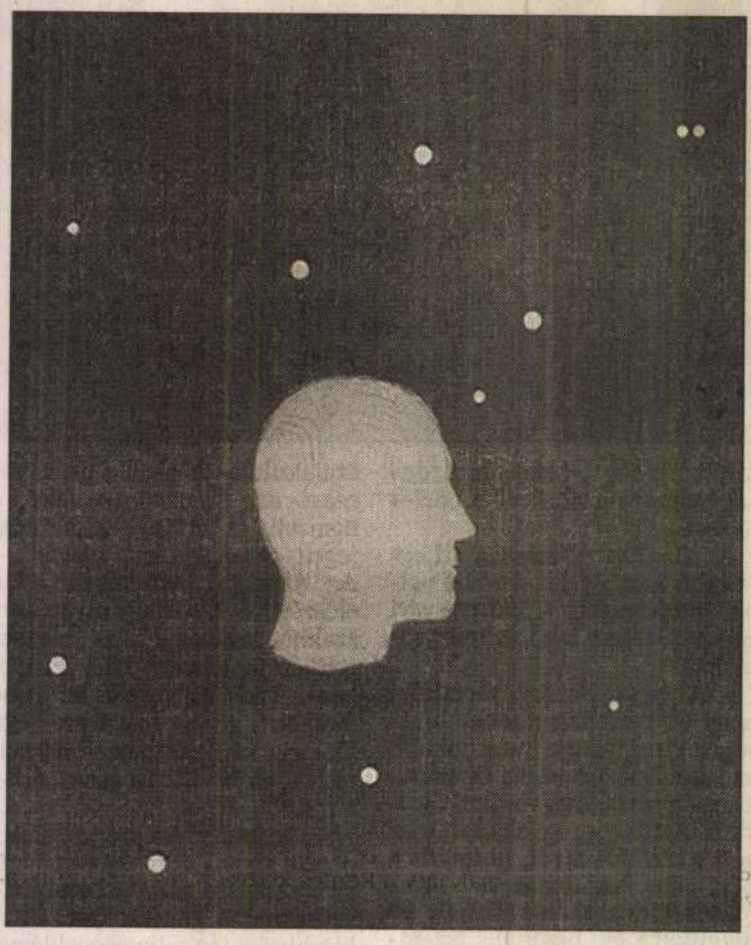

rázolást" választotta, de: *„volt benne koncept is, metafizikus tendencia egyaránt"*. Szintézist akart csinálni, szigorú, precíz formavilággal, visszafogott színekkel, általában figurális elemekkel.

Nem tagadja meg korai munkáit, szükségszerű állomások voltak, de azért *„inkább nézzük az új képeket"*. Döntő fordulatot hozott a posztmodern, transzavantgárd frissítő hulláma. Ha van jótékony divatáramlat, akkor ez az volt. *„Rehabilitálódtak"* a színek, megvastagodtak a vásznak az expresszíven fölvitt festékrétegek nyomán, gazdagodtak a felületek. A Várady-képeken mindazonáltal előbukkantak helyenként hiperrealista részletek, de *„oldott geometrikus elemek is fontos szerepet kaptak"*.

A míves, nagyméretű festményeket megelőzi a szellemi érlelés, majd esetenként egy-egy kis hevenyészett, filctollal készített

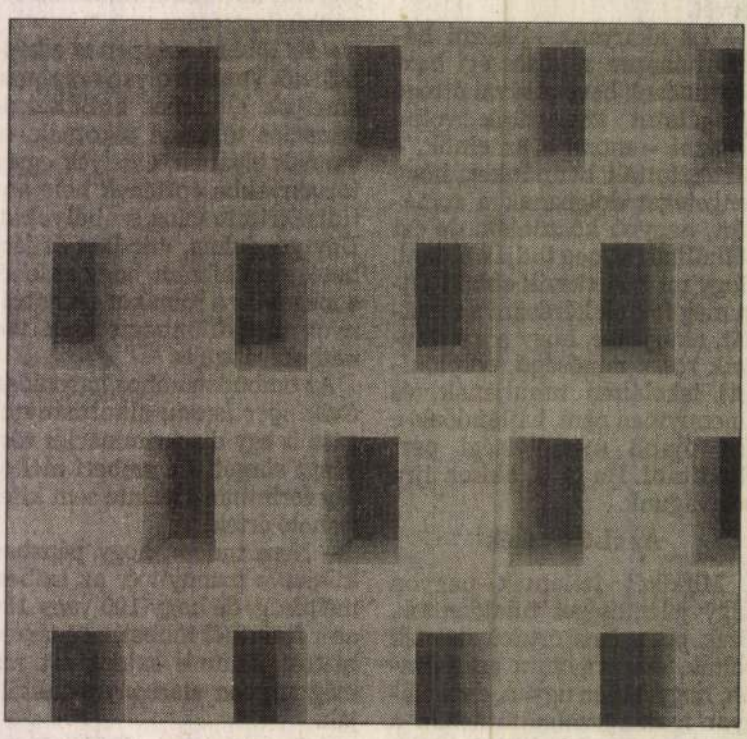

vázlat. A végső formát végül *„az szabja meg, amiről szól"*. A kilencvenes évek eleje óta sorozatokat fest. A Ház és az Ágy ciklus darabjain a címadó motívumok jelként és rendezőelvet gyakorló szimbólumként állnak helyt. *„Fontos a lépték, a tér, akkor is, ha nem jellemző térbeliség képeimen, és inkább síkban tartom a jeleket."* Ritkán fordul elő, hogy a már elkészült munkát átdolgozza, *„inkább radikálisan leöntöm kromofággal és újat festek"*.

Nincs eltévesztett vonal igazából, csak a megfelelő helyre kell húzni. A kozmosz távoli képei kísérteties rokonságot mutatnak az ellenkező irányból, a mikroszkóp által közvetített mélységek látványaival. Várady Róbert tábláin mintha a mikro- és makrokozmosz mezői maródnának egymásba, egyszerre árasztva magukból emberfeletti harmóniát és antropomorf aggodalmakat. A külső és belső végtelen fenségesen közömbös állomásairól közölt jelentések izgalmát fokozzák a megidézett távlatokban „felejtett" köztes földi világ nyomai. Épületek terveinek alaprajzai, valódi gyógyszerek kis korongjainak beapplikálása a neurózis *„jelenléti ívének"* hitelesítéséhez, és a többi halk utalás mutatja, hogy a határtalan űrben oly magányosnak látszó földi világ mindegyre rezonál hideg semmiken át.

Szerényi Gábor

Rózsa-metafora

A Rózsa presszó kiállítás az Ernst Múzeumban

L. MOLNÁR MÁRIA

Bogdány Dénes: Önarckép sorozat, 1976, olaj, farost, 42×61 cm

Sűrű a cigarettafüst, rossz a vörösbor. Képek a falon. Időnként egy-egy akció, koncert. A múzeum közepén egy presszó — a ,,Rózsa".

Az Ernst Múzeumba beköltözött a Rózsa presszó. A hetvenes évek expanziós törekvései sem kerülhették el sorsukat: a múzeumot. Kérdés, hogy bemutatható-e műtárgyak és dokumentumok sorozatával az, aminek lényege a műtárgy-lét elleni tiltakozás volt?

1976-tól egy főleg képzőművészeti főiskolásokból álló társaság ebben az Andrássy úti presszóban találkozott, és a közös művészi törekvések jegyében kvázi-csoporttá szerveződött. Elutasították a kor művészetszemléletét és gyakorlatát, és olyan expanzionista törekvésekkel kísérleteztek, mint az environment, a happening, a fluxus és az akció. ,,A művészet korábbi hagyományos tartományából való kilépés több irányba is történhet: az anyagi, gyakorlati és tárgyi valóság felé; a társadalmi, politikai és ideológiai területek felé; vagy az elvont, intellektuális, rendszerező, definícióalkotó tudományos rendszerek felé" (Hegyi Lóránd). A ,,rózsások" csendes forradalmában leginkább az elvont, intellektuális, definícióalkotó szándék érvényesült. Az akciók pedig a műalkotások időbeliségét hangsúlyozták, amelyek ugyanúgy tekinthetők közös, mint egyéni alkotásoknak. Négy akciósorozatot rendeztek, alkalmanként meghatározott tematikával: *Mesterséges légzés, Víz és kommunikáció, Tűz, Magyar Karácsony (Videó Karácsony).* Az akciót végrehajtó művészek mellett fontos szerep jutott a közönségnek is. A spontán megnyilvánulások ötvöződtek az előre eltervezett történésekkel és gesztusokkal. *Birkás Ákos* egy spárgát feszített ki keresztben, fejmagasságban a bejárati ajtó nyílásában. Tilos vagy nem tilos a belépés? — kérdezte az alig észrevehető akadály. Át lehetett alatta bújni, le lehetett tépni, de akár haza is lehetett menni. Ez a közvetlenség a hétköznapi élet és a művészet közötti határok átjárhatóságáról tanúskodott. A középpontban a művészet életformáló hatása áll, ,,a happening művészet, de közelebb áll az élethez" (Allen Kaprow). *Fazekas György Bianco vasárnap* című happeningjében pontosan az történt, amit ő otthon csinált volna: levágta a haját, felvarrta a gombjait, vendégül látta a barátait stb. Asztalán a felirat: ,,bianco vasárnap, ne zavarj, levelet írok Mongóliába". Feloldódtak a merev határok művész és közönség között. A kontaktus a spontán válaszreakcióktól eljuthat a viszontkezdeményezésig is. *Lengyel András* felvetítette a presszó mennyezetére *Isztambul egét*, amelyet lefotózott az ázsiai és az európai oldalon is. Így két kék kocka vetült a falra. *Tolvaly Ernő* válaszötlete az volt, hogy vetítsék fel a szabadban Isztambul egét a budapesti égboltra. Az egykori akciók színhelye maga a presszó volt, a presszók falain pedig a közönség a happening tematikájához kapcsolódó kiállítást láthatott.

A Rózsa presszó, ami akkor csak egy *hely* volt, azaz lehetett volna bárhol, itt, a kiállítóteremben már mást jelent. Az interpretáció csapdájában vergődve, az Ernst Múzeumban berendezett ,,presszót", melynek neve: Rózsa presszó klub volt, akár environmentként is értelmezhetném. Azaz egy olyan meghatározott térnek, amely a happeningek tárgyi maradványait idézi, másrészt a művészi kiterjesztés lehetőségére is rámutat. Hiszen a kiállítótermet átrendezték és átértelmezték és ebben az intézményi keretben a presszó akár műalkotásként is megjelenhetett volna. Mégis minden jel arra mutat, hogy a rendezőknek nem voltak ilyen típusú rekonstrukciós törekvéseik. Pedig a ,,Rózsa" environment-jellege nyilvánvaló, ami a környezet, az emberek, a falon lógó képek és az akciók együtteseként értelmezhető. A probléma-felvetés lehet, hogy zavarbaejtő, de mégis keresem a jelentését annak, hogy egy kiállítóteremben, egy olyan kiállítás centrumában, amely nagyon határozott művészi törekvést mutat, miért szólt az odesszai kocsmazene?

A rózsások művészeti törekvése elválaszthatatlan a már jelenlevő és az ő művészetükben hangsúlyos konceptualizmustól, Jaroslava Boubnova egy előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy Kelet-Európában a konceptualizmus szinte mindenütt úgy jelentkezett, mint a hagyományos képalkotó eljárások alternatívája. Az underground azért választotta előszeretettel a konceptualizmus útját, mert ,,a szocreál értéktelenné tette a művészet képi vonatkozásait, ezzel előkészítette a talajt a kép egyeduralmának elutasításához a művészeti életben" (Boubnova). Ez persze csak egyike a koncept megértése szempontjából fontos elemeknek, de régiónkban semmiképpen sem hagyható figyelmen kívül. Hiszen a fluxus és a koncept jelentősége abban is megmutatkozott, hogy — szándéka szerint — a politikai manipulációk számára hozzáférhetetlenné tette magát. ,,Mindenen kívül voltunk", mondta Lengyel András. Bizony, kívül akartak lenni, s benn a Rózsában. Ennek a kívülállásnak és a tiszta művészeti, szellemi magatartás keresésének a metaforája a Rózsa presszó. A név tehát nem egy helyszínt jelez, nem is egy művészeti irányzat elnevezése. Idővel metaforává lett: egy társaság gondolkodásának és életérzésének a hívószava. Nem tekinthető zárt csoportosulásnak, de hagyományos diákközösségnek sem, amelyben az egyén személyisége elrejtő-

milyen ismert és elfogadott kontextushoz: ezek a szellem eleven, csupasz és formát nem öltő létének bizonyítékai. A táguló világegyetem a szellem expanziójává nemesedik itt, a válaszok helyett egyre jobb és pontosabb kérdéseket sejtet. Hasonló viszony fogalmazódik meg a *Gnosztikus, agnosztikus* című képen. Itt a megismerhető és az örökké rejtve maradó szubsztanciák aranyló felületen, lángszerű ívekben áramlanak a Nap (gnosztikus) és a Hold (agnosztikus) körül, a planétákat buborékokként sodorják magukkal. Eme áramlatnak nincs kezdete és vége, oka és következménye, egyszerűen: ,,van''.

A *Fraktálok* rendezett nyugalmában a térhatású négyzetek szinte pulzálnak, optikai hatásuk mozgást mutat, de nincs terük, helyük az elmozdulásra. Beszorítva így saját kialakult rendjükbe, ellentéteket szítanak, feszültség keletkezik és a harmonikus formáltság kozmikus robbanással fenyeget. Az 1998-as *Ház* a Wittgenstein-képről ismert korongot tűzgolyóként ismétli meg. A kép formai nyugalma tökéletes, mégis: egy ismeretlen erő koncentrikus körökben, óriási sebességgel száguld az elnyeléssel fenyegető közép felé. A mozdulatlanság iszonyatos ereje feszíti ezeket az újabb Várady-vásznakat. A festészet transzparenciája nem feltétlenül valami grisailleos ragyogás. A szellem belső fénye átsüthet a mégoly dekoratívnak tűnő mintázaton is. Várady Róbert ezt az ábrázolhatatlan tüneményt úgy tudja megragadni, mint egy szuperracionális filozófus, de egyszerre úgy is, mint egy hiperérzékeny szerető.

Képei emanenciája és sugárzása interferál, de nem kioltja, hanem meghatványozza a szellem lehetőségeit. Teremtő gesztust tapasztalhat a néző, de a végtelen méltóságának lassításában. Amit a keleti színház úgy nevez: ,,buto''. A spirituális mozgás virtuális, jól megvan egy négyszögnyi vászontér magányában. Az időből és térből kiszabadult formák kényszerűen visszatérnek a szellemi mozgás terrénumára. A reinkarnáció elve vezeti őket, a formát öltött, nyugalmat lelt lélek újabb és újabb (képi) megvalósulások felé indul, egészen addig, míg karmája beteljesedik és ő feloldódik a végtelen (festői) kegyelmében.

(Elhangzott az Ernst Múzeumban a kiállítás megnyitóján, 1999. február 23-án.)

Várady Róbert: Az ágy, hommage à Flusser IV., 1998, olaj, alkyd, trinát, karton, vászon, 190×150 cm

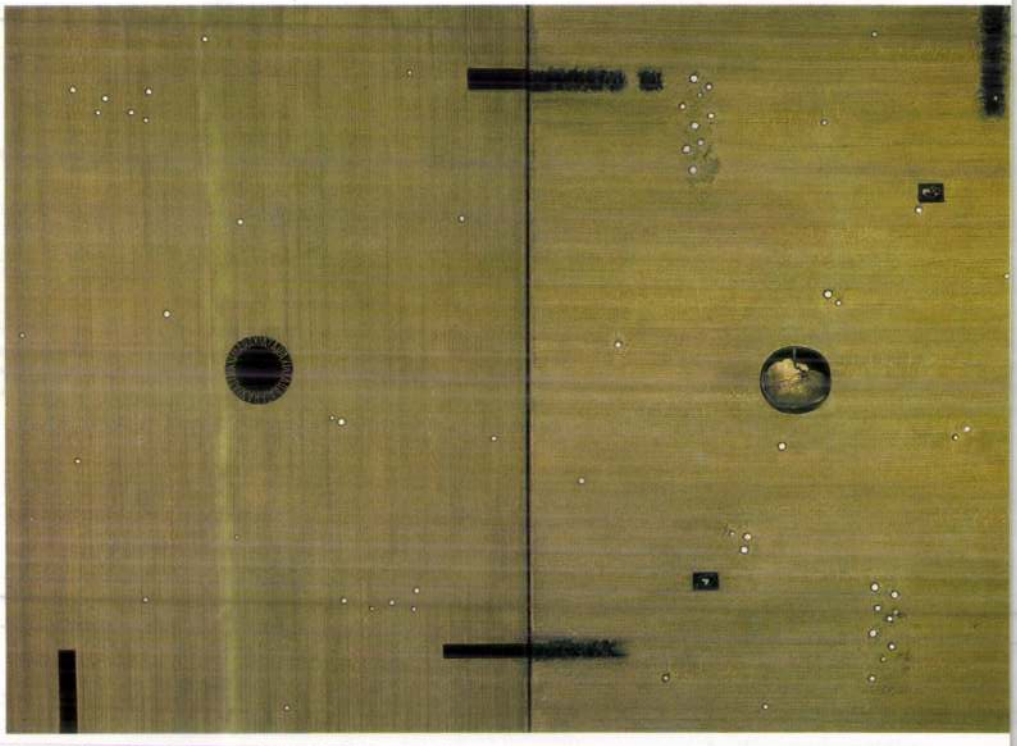

Várady Róbert: Neurózis, Ataraxia III., 1997, olaj, trinát, fotó, műgyanta, vászon, 160×220 cm (Fotók: Berényi Zsuzsa)

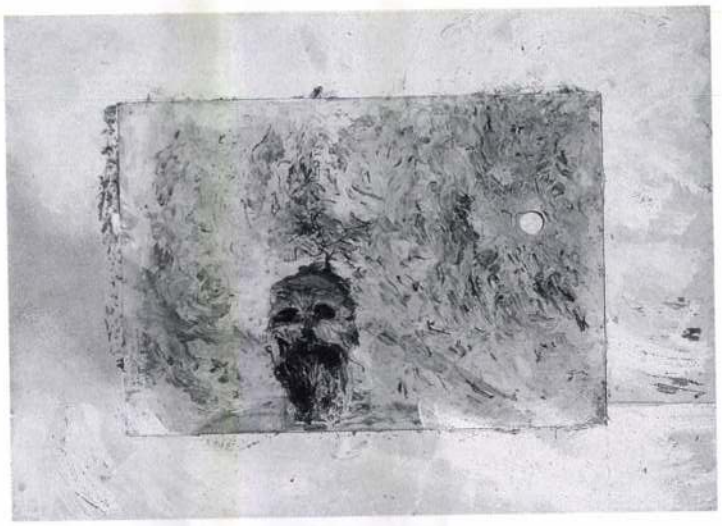

Altorjai Sándor: Szegény Van Gogh spermahipnózis alatt, valami szöget ütött a fejébe, 1969–79, olaj, farost, 121×160 cm

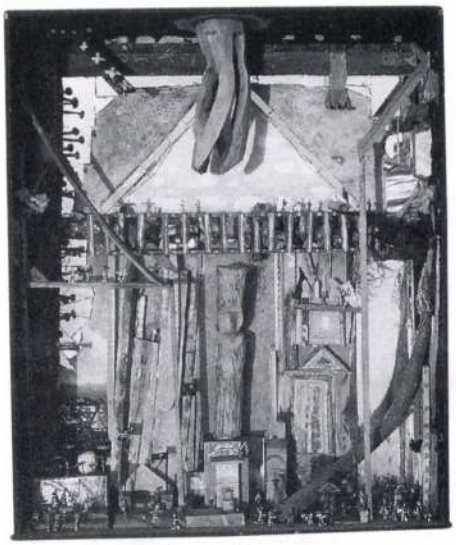

Ujházi Péter: Nagyváros, 1985, vegyes technika, 100×80×20 cm

Lovas Ilonának a fonallal teli embernagyságú orsókra emlékeztető *Stációival* (1991). Vörösváry festői, popos szürrealisztikus, lírai nonfiguratív munkákat gyűjt elsősorban, újkonstruktív alkotásokat szinte soha nem láttam nála, minimal artosat is ritkán, éppen ezért érdekes *Sass Valériának* a lépcsőfeljárat mellett látható fa talapzatból és újságpapír kötegből összeállított munkája (*Kényes egyensúly* 1992), illetve *Berhidi Mária* ugyancsak minimalos, sarokba állított, ferde, tűszerű, mészkő-vörösgránit *Sarokszobra* (1994).

A volt malom egyik fala háromemeletnyi magas. E falon – és természetesen a másik hármon is – festészeti bemutató tekinthető meg. Itt a képek nemcsak ahogy a mai kiállításon megszoktuk, egymás mellett, hanem ahogy a hajdanvolt szalonokban, egymás fölött is sorakoznak. A számos kvalitásos alkotás közül most csak néhányat – *Tóth Menyhért: Cím nélkül, Hortobágyi Endre: Zugliget, Kelemen Károly: Beuyseurasia* stb. – emelnék ki. A jelen tárlaton két alkotás szerepelt Román Györgytől (a Látványtárnak több van tőle), közülük az egyik, a barna tónusú *Játékmester* (1946), mely megérdemelne némi restaurálást, igen színvonalas festmény, és maga a művész is megemlékezik róla. Elmondja, hogy kétszer készítette el: már 1944-ben bemutatta, később az ostrom alatt elpusztult, majd 1946-ban újra megfestette. „Álmon alapul ez is, fiatalkori

folytatás a 44. oldalon

Berhidi Mária: Sarokszobor, 1994, mészkő, gránit, 188 cm

VÁRADY RÓBERT

Egyetlen Elv és Ok

Várady Róbert kiállítása

SZEGŐ GYÖRGY

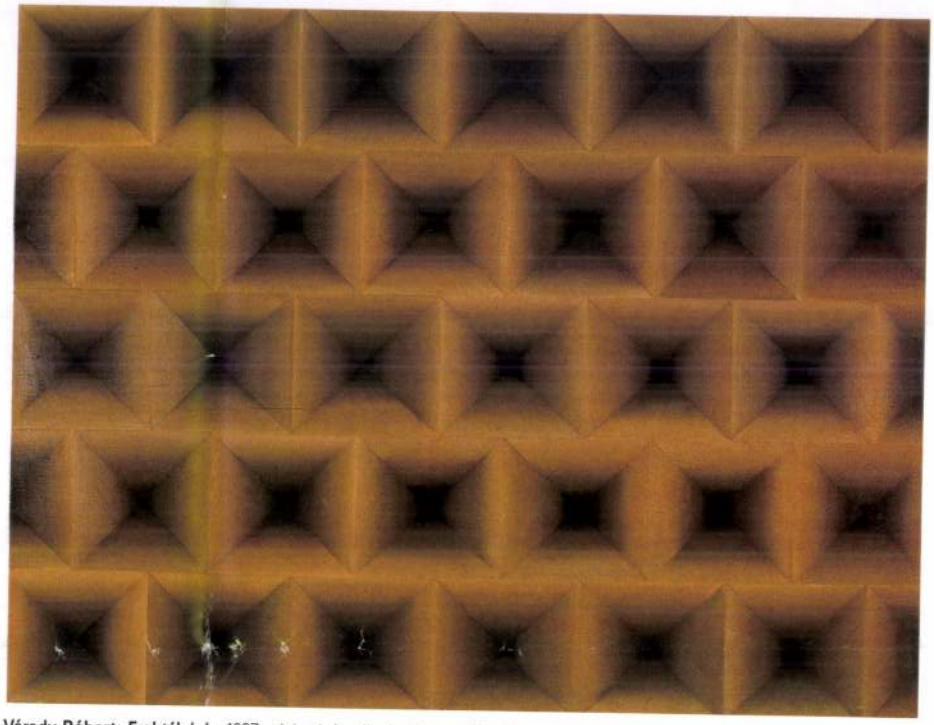

Várady Róbert: Fraktálok I., 1997, olaj, trinát, alkyd, vászon, 140×180 cm

Várady Róbert az utóbbi 6-8 évben a tudatosság képeit festi, egyszerre több értelemben is. Egyrészt magas fokra jutott tudatosság vezeti azt a kutató attitűdöt, amellyel vásznain a formák, színek, fogalmi egységek kölcsönhatását vizsgálja. Másrészt a képek felületén mintha a tudat fodrozódása jelenne meg, a bizonytalan színű és folytonosságú alapsíkon térben és időben szabad entitások bukkannak fel és tűnnek el, egymástól függetlenül és mégis egy nagyon is fontos viszonyrendszert alkotva. Várady újabb festészete alapvetően filozofikus meghatározottságú, a koncept legszublimáltabb, legtávolabbi területei egymáshoz rendelő irányzatához tartozik. Mert a primer érzékelés a látható világ jelenségeit helyezi a vászonra, Várady azonban ezeknek a szellemi hátterét, a verbálisan átadható/megérthető ismereteket is kódolja képein. Látvány és kép így bonyolult viszonyban utal egymásra, a kép abból alakul, amit sohasem látunk, de a látvány szintén olyan sejtekből áll össze, amelyeket nem tudunk atomonként elkülöníteni. Ezek a képek éppen a viszonyt ábrázolják, létező és nemlétező, látható és nem látható viszonyát. Neoplatonizmusnak mondanám, ha ebben a repedező korban volna esélye a tökéletesség, az Egy felmutatásának. De ha sikerül is megsejtetni az eleven művészetben az ideát, az egyetlen Elvet és Okot, a rendezettség és rendezetlenség ősformáját, aligha lehetséges, hogy az igazság revelatív erővel gyűrné maga alá azt a fajta létezést, amelynek minden eszménye tökéletesen ellentmond amannak. Korunk a hasznavehetetlen gyorsaságról, a kényszeres mozgásról, a tömeges egyediségről szól, istenei csalfák és önpusztítók. Várady mindazt keresi, ami NEM EZ. Olvasmányait, komoly munkával gyűjtögetett tudását formákká érleli, s a világ elébe tolakodó felületen — a vászon és a rávitt festék, az applikált egyéb anyagok alkimista laboratóriumában — megtisztítva konkrét jelentésüktől, a mélyükre néz. Néha kis ajtókat, kukucskanyílásokat is épít a képbe, hogy mi is beleshessünk amoda. Passzív voyeur-szerepet kínál, művészete nem átalakító szándékkal lép ki a külvilágba. Mégis, nagyon szelíden, józanul, de azért kifejezetten provokatív jeleket vetít a káoszba. Rendez.

A képek folyamatos vizsgálódása látszólag önmagukra irányul, befelé figyelnek, de bevonják a szemlélőt is e folyamatba, átlátszó felületként számtalan mögöttük húzódó síkra engednek rálátást. Ez a rétegzettség, a kétdimenziós kép megnyílása a harmadik, negyedik és a többi dimenzió felé, nem izgalmas titokzatosságot visz a művekbe, hanem inkább a meditáció folyamatához hasonlít. A képek is mintha meditációs objektumok szétszedett és a végtelenbe szórt elemeiből állnának. Az általuk megközelített kozmikus rend újabb és újabb formációkat mutat fel, s a festett elemek nem zárkóznak el egyetlen variáció elől sem. A teremtett világ Isten nevének betűiből van komponálva, tartja a kabalista hagyomány. Várady ezt a ,,betűhalmazt'' úgy rendezi el — ismét ez a színházi, vasúti fogalom —, hogy azok szabadon társulhassanak egymással, álljanak össze fogalmakká, indulatokká, eszményekké, viszonyokká. A jelek úsznak a felület végtelenségében, vagyis állandó, lassú mozgásban keresik a megszilárdulás lehetőségét. Amint ezt elérték, képpé válnak, amely kapcsolatba lépve a többi jellel, további útra/utakra indulhat. Vagyis Várady festményein az állandóság, a mozdulatlanság nem egy eleve kristályos rend nyugalma, hanem éppen a mozgás folytonosságáé.

E dialektikában feltárul a világ minden lehetséges formája. A *Wittgenstein világa* egyszerre örvény és a kör mint tökéletes forma nyugalma, planétaként forog az űrben, de ki is tölti azt, hiszen a korong egészen a képsík széléig ér. A rajta kívül látható jelek — kérdőjelek, a végtelen fekvő nyolcasa, idézőjelbe zárt három pont vagy kötőjelek — a nyelv, a megnevezés filozofikusabb gesztusait mutatják fel, az Elv és a Gyakorlat kölcsönhatásában megfogalmazódó kételyeket, a bizonyosság és az emberi lét közti feszültséget. A körön belül is jelek vannak, de ezek nem kötődnek sem-

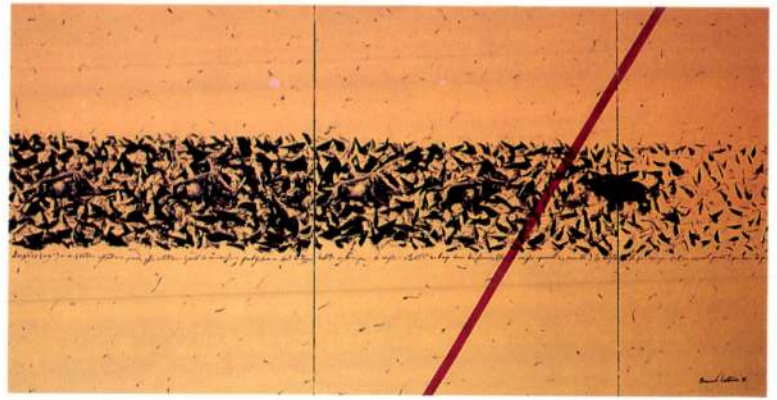

VÁRADY RÓBERT
AXIÓMÁK

INSTITUT FRANÇAIS EN HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

Jean-Luc Soulé,
a Magyarországi Francia Intézet
Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT
AXIÓMÁK

című kiállítására, amelyet
1997. október 7-én kedden 18h30-kor
Szegő György művészeti író nyit meg.
A kiállítás megtekinthető 1997. október 22-ig,
hétfőtől péntekig 13–19 óráig.

(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.
a Hallban és az első emeleti kiállítóteremben.)

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de

RÓBERT VÁRADY
intitulée *AXIOMES*

le mardi 7 octobre 1997 à 18h30 à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée
par **György Szegő,** critique d´art.
L'exposition est ouverte jusqu'au 22 octobre 1997,
du lundi au vendredi de 13h à 19h.

(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

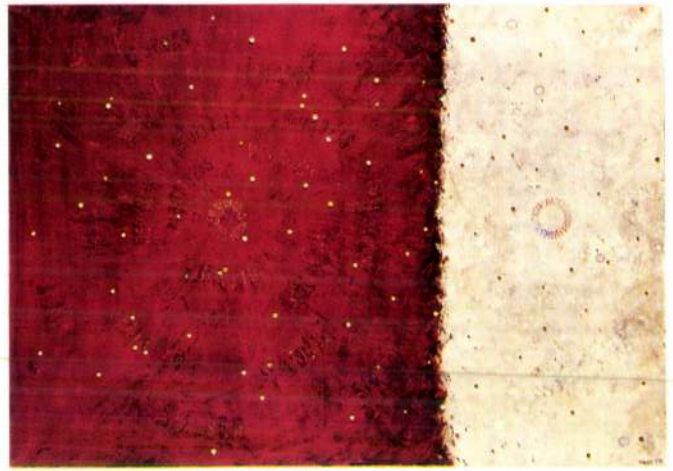

BERNARD LATUNER
ELVESZETT PARADICSOM

INSTITUT FRANÇAIS EN HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

A kiállítás létrejöttét a
Direction Régionale des Affaires
Culturelles d'Alsace támogatta.

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
a le plaisir de vous inviter au vernissage de
l'exposition de

BERNARD LATUNER
intitulée *LE PARADIS PERDU*

le mardi 7 octobre 1997 à 18h30 à l'Institut Français.
L'exposition sera inaugurée
par **György Szegő**, critique d'art.
L'exposition est ouverte jusqu'au 22 octobre 1997,
du lundi au vendredi de 13h à 19h.

(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.,
dans le Hall et dans la Galerie au premier étage.)

Jean-Luc Soulé,
a Magyarországi Francia Intézet
Igazgatója
tisztelettel meghívja Önt

BERNARD LATUNER
ELVESZETT PARADICSOM

című kiállítására, amelyet
1997. október 7-én kedden 18h30-kor
Szegő György művészeti író nyit meg.
A kiállítás megtekinthető 1997. október 22-ig,
hétfőtől péntekig 13–19 óráig.

(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.
a Hallban és az első emeleti kiállítóteremben.)

Tisztelettel meghívom Önt a
Várfok 14 Galéria lakásgalériájába, a
SPIRITUSZ GALÉRIÁBA
1996 május 9-én, csütörtökön 18-20 óráig

VÁRADY RÓBERT

festőművész kiállításának megnyitójára.

Megnyitja:
BOHÁR ANDRÁS
művészeti író

A kiállítás május 26-ig tart nyitva,
keddtől szombatig 11 és 18 óra között.
Szünnap : vasárnap és hétfő.

SPIRITUSZ GALÉRIA
H -1012 Budapest, I Várfok u. 14. fszt. 3.
Tel. / Fax : 115-2165
Szalóky Károly

/ A megnyitót a **BUDAPEST BORTÁRSASÁG** támogatja /

VÁRADY RÓBERT

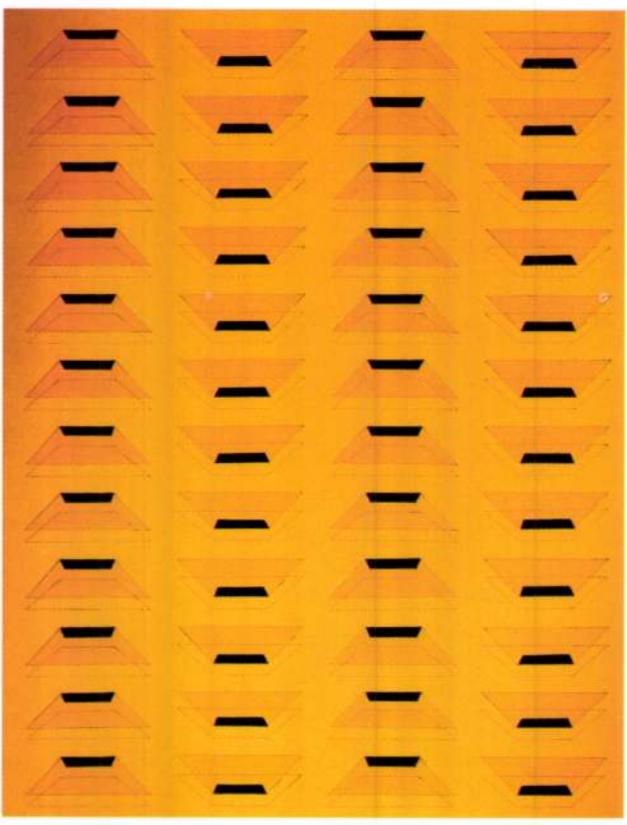

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

INSTITUT FRANÇAIS DE RECHERCHE

Robert Lacombe
directeur adjoint de l'Institut Français de Budapest
a le plaisir de vous inviter
au vernissage de l'exposition de

Robert Várady

artiste peintre

le jeudi 12 octobre 2000
à 18h à l'Institut Français de Budapest

L'exposition est ouverte jusqu'au 5 novembre 2000,
du lundi au vendredi de 9h à 19h.

Institut Français, 1011 Budapest, Fő u. 17., tél. : 489-4200

Robert Lacombe,
a Budapesti Francia Intézet igazgatóhelyettese
tisztelettel meghívja Önt

Váradi Róbert

festőművész kiállítására

amely 2000. október 12-én csütörtök
18 órakor nyílik a Francia Intézetben

A kiállítás megtekinthető 2000 november 5-ig,
hétfőtől péntekig 9-19 óra között,

Francia Intézet, 1011 Budapest, Fő u. 17., tel : 489-4200

Váradi Róbert

1979 óta állítok ki. Rendszeres résztvevője vagyok a jelentősebb hazai tárlatoknak, s külföldön is sűrűn szerepelnek a képeim. Műveim megtalálhatók itthoni és külföldi magán- és közgyűjteményekben.

Egyéni kiállításaim:
1979: Budapest, Eötvös Klub
1980: Budapest, Kertészeti Egyetem
1982: Szeged, Ifjúsági Ház
1983: Budapest, Fiatal Művészek Klubja
1984: Rhede (NSZK), Galerie Finkenbusch Budapest, Bartók Galéria
1987: Balassagyarmat M. E. G. Budapest, Fészek Klub Bielefeld (NSZK) „Magyar Napok" (Barabás Mártonnal)
1988: Budapest, Duna Galéria
1989: Bécs, Galerie Strudlhof (Arnóti Andrással)
1990: Budapest, Galéria 11

Fontosabb kollektív kiállításaim külföldön:
1984 óta Prága, Brno, Szófia, Stockholm, Moszkva, Tübingen, Párizs, Bari, Róma, Frankfurt, Baden bei Wien, Milánó

Díjaim:
1982: Stúdió ösztöndíj
1982, 1985: Derkovits ösztöndíj
1984: Diploma a Nemzetközi Szófiai Biennálén
1988: Molnár C. Pál díj

Seit 1979 bin ich ständiger Teilnehmer an bedeutenden inländischen Ausstellungen; meine Bilder sind bei Einzel- und Gruppenausstellungen auch im Ausland häufig vertreten. In zahlreichen ungarischen und ausländischen privaten und öffentlichen Sammlungen sind Werke von mir zu finden.

Einzelausstellungen:
1979: Budapest, Klub Eötvös
1980: Budapest, Universität für Gartenkunde
1982: Szeged, Jugendhaus
1983: Budapest, Studio Junger Künstler
1984: Rhede (BRD), Galerie Finkenbusch Budapest, Bartók Galerie
1987: Balassagyarmat; Budapest, Künstlerklub Fészek; Bielefeld (BRD), „Ungarische Wochen" (mit M. Barabás)
1988: Budapest, Duna Galerie
1989: Wien, Galerie Strudlhof (mit. A. Arnóti)
1990: Budapest, Galerie 11

Wichtige Gruppenausstellungen im Ausland:
Seit 1984 in Prag, Brno, Sofia, Stockholm, Moskau, Tübingen, Paris, Bari, Rom, Frankfurt a. M., Baden bei Wien, Milano, etc.

Preise:
1982: Stipendium des Studios Junger Künstler
1982, 1985: Derkovits-Stipendium
1984: Diplom der Int. Biennale, Sofia
1988: C, P. Molnár-Preis

Since 1979 I have been a constant participant of significant Hungarian exhibitions. My paintings are often shown outside Hungary and are to be found in private and public collections home and abroad as well.

Individual exhibitions:
1979: Budapest, Eötvös Club
1980: Budapest, University of Horticulture
1982: Szeged, House of Youth
1983: Budapest, Studio of Young Artists
1984: Rhede (FRG), Gallery Finkenbusch Budapest, Bartók Gallery
1987: Balassagyarmat Budapest, Artists' Club Fészek Bielefeld (FRG) with Márton Barabás in the Hungarian Weeks
1988: Budapest, Duna Gallery
1989: Vienna, Gallery Strudlhof (with A. Arnóti)
1990: Budapest, Gallery 11

Significant group exhibitions abroad:
Since 1984 in Prague, Brno, Sofia, Stockholm, Moscow, Tübingen, Paris, Bari, Rome, Francfort, Baden bei Wien, Milan.

Prizes:
1982: Scholarship of the Studio Young Artists'
1982, 1985: Scholarship Derkovits
1984: Diploma of the Int. Biennale, Sofia
1988: C. P. Molnár-Prize

VÁRADY RÓBERT

festőművész

Műteremcím:
1112 Budapest, Hegyalja út 184.
Telefon: 153-0335

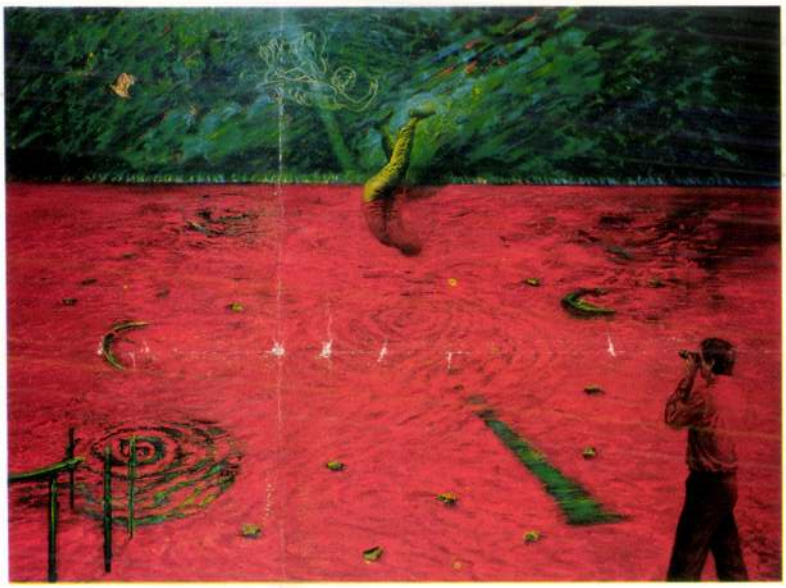

SZÁZADVÉG VIII.
olaj, vászon 150 × 180 cm.

VÁRADY RÓBERT

VERNISSAGE
am 11. April 1989 um 19 Uhr

GALERIE STRUDLHOF — HAUS DER MUSIK
GESELLSCHAFT ZUR FÖRDERUNG
JUNGER KÜNSTLER
1090 WIEN, LIECHTENSTEINSTR. 39
Die Ausstellung ist vom 11. April bis
zum 31. Mai 1989 zu besichtigen
täglich von 13 bis 17 Uhr

MSZH Ny.

ROBERT VÁRADY

Das dominierendste am Geist des zwanzigten Jahrhunderts ist der tiefgreifende und grundlegende, alles umfassende Zweifel. Im Fußstapfen dieses Zweifels sind zwei Welten geboren: die eine die existiert, und eine andere, die die existierende in Zweifel zieht. Meine Werke gehören in die leztere.
Bis Anfang der 80-er Jahre malte ich Bilder die dem Hyperrealismus, dem magischen Realismus nahestehen, und auch Merkmale der Konzept-Artauf sich tragen. Diese werke umkreisen zwei Gedankenstrukturen:
In dem einen wird die Person in Frage gestellt. Hier tauchen die grundlegenden Probleme der menschlichen Existenz auf; die verkümmernde Eigenschaft des eindimensionalen Denkens, die verstümmelnden, verstumpfenden Erscheinungen, die Verstummung des Dialogs zwischen Mensch und Welt. Heidegger sagt sehr pregnant, daß der Mensch selbst noch nie so fragwürdig war, wie in unserem Zeitalter.
Der andere Problemkreis hängt mit den Auswirkungen der ungebremst wachsenden Informationsmenge zusammen. Die Folge des schnell wachsenden Wissens ist nämlich der immer breiter werdende Horizont des Unbekannten. Und dies führt zum Chaos, zur Skepsis und Weltlosigkeit, was so charakteristisch für das Denken unserer Tage ist.
All diese Syndrome bildeten den geistigen Hintergrund für meine früheren Werke. Mitte der 80-er Jahre vollzog sich ein bedeutsamer Wandel gegenüber der puritanen, kühlen, reduzierten Anschauung der früheren Arbeiten. Auf den neuen Bildern dominieren expressive, gelöstere Flächen, daneben aber erscheinen — quasi ,,abschaffend-bewahrend" — auch präzise, realistische Motive. Das Spontane und Präzise, das Organische und Anorganische, das Amorphe und Geometrische sind gleichzeitig gegenwärtig.
Zu diesem Wandel führt der Weg über eine neue Serie. Die Bilder dieser Serie, die den Titel ,,Jahrhundertwende" tragen, stellen Elemente verschiedener Kulturen nebeneinander, und meditieren über die Möglichkeit einer neuen Synthese. Die Metapher der prehistorischen oder gar der klassisch-griechischen Kultur tauchen sehr transformiert, in neuen Zusammenhängen gebettet auf. Die apokalyptischen Visionen dieser Bilder schneiden vielleicht ein breiteres Stück aus der Welt heraus, als die früheren. Diese Werke umkreisen jene und Zeiterscheinungen, deren wichtigste Attitüde der Verlust der Utopien, die Zukunftslosigkeit ist. Der isolierte Mensch unserer Tage verliert immer mehr sein inneres Gehör, die Fähigkeit sich zu vertiefen, seine Empfänglichkeit. Diese Bilder möchten uns gerade aus dieser lähmenden Stumpfheit aufrütteln, ohne jede Naivität, da man sehr gut weiß, wie wenig die bildende Kunst die Lebensform, die Lebensqualität des Menschen beeinflussen kann. Wittgenstein sagt, daß das ,,Unaussprechbare" existiert, und daß man schweigen soll darüber, worüber man nicht reden kann. Das Unaussprechbare zeigen — das ist die Aufgabe der Malerei. ,,Reden" kann sie aber nur darüber, was sie visuell darstellen kann.

Einige Ausstellungen im Ausland:
1984. Prag, Studio, Sofija, Internationale Biennale, 1986. Poznan, Interart, Stockholm, International Art
1987. Bielefed, Ungarische Tage, Tübingen, Kunsthalle, Paris, INCLA, 1988. Bari, Interarte Fiore
Meine Werke sind in privaten und öffentlichen Sammlungen in Ungarn und im Ausland zu finden.

Várady Róbert
Új 2003/12

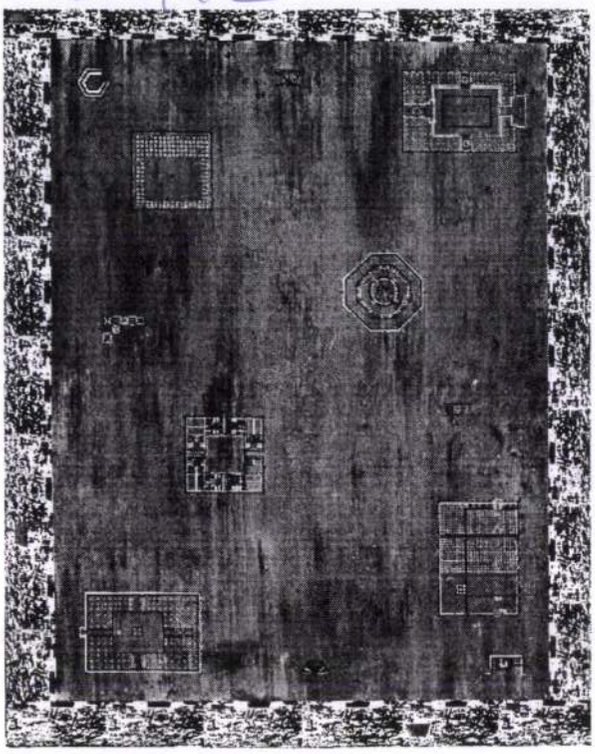

Várady Róbert: Süllyedő város, 2000
fotó, műgyanta, vászon, 180×140 cm

organizmusok. Oswald Spengler a nagyvárost egyrészt olyan növényként jellemzi, amely állandóan növekszik, másrészt olyan jelenségnek, amelynek sziluettje kiemelkedik a természet kontúrjából, és amely minden természetit tagad. Egy külön világ, amely semmit nem tűr el maga mellett, és elkezdi a táj képének teljes megsemmisítését. Úgy vélte, hogy a városok felduzzadásának következményei sötét jövővel fenyegetnek. Talán a Szotyory toronyépületei fölött gomolygó felhő is éppen ezt a sötét jövőt vetíti előre, míg *Nagy Gabriella* felhőiből már elő is csapnak a villámok. A 20. század jellegzetes városképéből nélkülözhetetlen lakótelep fölött hatalmas vihar tombol. Az élet jelenlétére csak a panelházlakások ablakain kiszüremlő fények utalnak. *Csiszér Zsuzsi* ezen is továbbmegy, és *Odüsszeia*-sorozatában elpusztítja az ember környezetét, amelyet ebben az esetben kémények, vezetékek, póznák és gyárépületek alkotnak. A négy egymás mellé helyezett képen egy pusztulási folyamatnak lehetünk szemtanúi. Balról jobbra haladva az objektumok egyre kevésbé felismerhetők. Az első képen még jól kivehető épületrészek — a tűz romboló hatására — az utolsó képen már csak vörösen izzó parázzsá válnak. Az egész város lángokban áll, amelynek látványa a fiatalon meghalt expresszionista költő Georg Heym *Városok elátkozása* című versének soraira emlékeztet.

„A város tűztenger, lobog, dagad.
Nyugat még mint vérvörös vas, vakít,
S mint roppant, sima bikafej, a nap
Feltartja izzó, véres szarvait".

(Tóth Judit ford.)

Dániel András *Égi Jeruzsálem* című alkotásán a metropolisznak már nyoma sincs a földön, amely végül egy hatalmas sivataggá változott. A város csak az emberek képzeletében, vágyaiban él tovább és vízióként lebeg a fejük felett. A felhőkarcolók — az égi Jeruzsálemet szimbolizálva — felhőn lebegnek, ahová az ember csak azután juthat el, miután megbánást tanúsított. Talán éppen így értelmezhető az a két apa és fiaként viselkedő figura, akik a mennyei város alatt állnak. Erre utal egyrészt a pusztaság, amely a legmegfelelőbb hely arra, hogy az emberek vezekeljenek bűneikért, másrészt a tékozló fiú történetére emlékeztető jelenet, ahol a fiú megbánóan hajtja fejét az apja mellére. A képet látva szinte úgy érezzük, hogy megállt az idő, „amely az egyetlen igazi teremtő és egyetlen nagy romboló."[7]

Az idő múlása és megállíthatatlansága kap központi szerepet *Regős István Souvenir Parisienne* című alkotásán, amelyen együtt szerepel egy működésben lévő óra és a művész egy korábbi képének kicsinyített, képeslap formátumú Párizst ábrázoló bekeretezett képe. A pénzgazdálkodáson alapuló nagyvárosban mindennek óra pontossággal kell működnie. Az óra jelenti a városban azt a biztos pontot, amihez igazodni lehet, hogy betarthassuk a város tempóját. Regős számára ebben az esetben Párizs jelenti azt a metropoliszt, ahol a futuristák szavaival élve „minden mozog, minden száguld, minden sebesen forog."[8] Csakúgy, mint Nádler Istvánnak is, aki viszont *Párizs 97.7.11.* című képein a nonfiguratívitás eszközeivel próbálja kifejezni ezt az érzést. A sárga színfoltok, valamint a szürke felületen megjelenő, virgonc vonalak egy örökké bizsergő, pozitív életfelfogást sugallnak.

Győrffy László *Piacképes festészeti projekt* című alkotásán egy gyakori nagyvárosi életformát tükröző jelenetet ragadott meg. Az örökké nyüzsgő városi ember, aki autójával bárhova eljuthat, megáll egy pillanatra, hogy megtankolja járművét. Ezt a személytelen pillanatot festi meg a művész úgy, hogy a saját nevének szerepeltetésével (a benzinkút és a tankoló férfi pólójának felirata) egyszerre személyessé is válik az ábrázolás.

Reményeink szerint a tárlat és az építészet hónapja keretén belül megvalósuló programok egyrészt talán kellőképpen felkeltik azt a már fentiekben említett igényt, hogy egy jelentős kiállítás születhessen a magyar avantgárd művészek metropolisz témájú műveiből, másrészt életben tudják tartani kortárs alkotóinknak azt a lelkesedését, amellyel a nagyvárosi életérzés megjelenítésének adóznak.

(XO Terem, 2003. X. 21—2003. XI. 15.)

Jegyzetek:

1 Spengler, Oswald: *A nyugat alkonya.* II. köt., Budapest, 1994, Európa Kiadó, 126. o.
2 U. o. 126. o
3 Mumford, Lewis: *A város a történelemben: létrejötte, változásai és jövőjének kilátásai.* Budapest, 1985, 11.
4 Stüben, Josef: *Kölnische Volkszeitung.* 1889. május 17.
5 Naumann, Friedrich: Demokratie und Kaisertum (1900). In *Werke.* 2. Köt. Köln, 1964, Westdeutcher Verlag, 108. o.
6 Spengler, Oswald: i. m. II. köt. 126-127, 132, 141-146. o.
7 Le Bon, Gustave: *A tömegek lélektana.* Budapest, 1993, Hatágú Síp Alapítvány Kiadó, 68. o.
8 *A futurizmus.* Bevezetés és válogatás: Szabó Győző. Budapest, 1962, Gondolat, 145. o.

Csiszér Zsuzsi: Odüsszeia 12/1, 2001
olaj, vászon, 80×100 cm

A Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait

2002. március 7-én, csütörtökön délután 5 órára
a Miskolci Galéria Rákóczi-házába
(Miskolc, Rákóczi u. 2.)

Várady Sándor

(1920 - 2000)
szobrászművész
emlékkiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja:

Prokai Gábor

a Képző- és Iparművészeti Lektorátus
Művészeti Osztályának Vezetője

Közreműködik:

Anima Vonósnégyes

Soós Gábor - első hegedű
Bekes Anna - második hegedű
Krajnik Ágoston - brácsa
Lipták Zsuzsanna - cselló
Elhangzik: Mozart: F dúr divertimento
Haydn: G dúr kvartett, Opus 77

A kiállítás megtekinthető 2002. április 14-ig,
hétfő kivételével naponta 9-től 17 óráig.

A Miskolci Galéria fő támogatója:
Westel Mobil Távközlési Rt.
Kereskedelmi és Hitelbank Rt.
Murillo Művészeti Alapítvány

A Miskolci Galéria rendezvényeit támogatja:
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
Szépmesterségek Alapítvány.

A Prizma fotókereskedés
a Miskolci Galéria kizárólagos fotónyersanyag szállítója.

VÁRADY SÁNDOR

(1920-2000)

112. MARTYN Ferenc: Pusztuló menhirek, bronz

114. VÁRADY Sándor: Illés szekerén, bronz.

114. Sándor VÁRADY: On Elijah's Chariot, bronze

ORSZÁGOS KÉPZŐMŰV. KIÁLL. '84

VÁRADY SÁNDOR

Városi
Sándor

EH 1958. V. 2. III. 28

Képzőművészeti kiállítás és szoboravatás Miskolcon

A miskolci Herman Ottó Múzeumban holnap, vasárnap nyílik a IV. miskolci országos képzőművészeti kiállítás. Az ország képzőművészeinek több mint kétszáz olajfestményét és grafikai művét, továbbá csaknem harminc szobrát és kisplasztikáját mutatják be. A megnyitó ünnepségen átnyújtják a legjobban szereplő művészeknek Miskolc város nagydíját és a borsodi nagyüzemek által adományozott díjakat.

Ugyancsak vasárnap szobrot is avatnak Miskolcon. A II. kerületben leleplezik *Egressy Gábor* szobrát — *Várady Sándor* alkotását.

943		**IVS** Jacobus Várady ⊬ Szakmáry senior, * 1697, ~ 1728, e. 1732 (mint mester — *als Meister*), † 1769. (Turul, 1896, ⊢⊣.)
	Nr. 921	Kancsó, nyolcoldalú, alul kiöblösödő testén vésett, Spóner-Meltzer-címerek. — *Kanne, am achteckigen, nach unten sich wölbenden Körper gravierte Wappen.* — „1733." M—*H* 28 Ev. egyház, Késmárk — *Ev. Kirche, Kesmárk.* Divald: Op. cit. III, 75.

Várady Szakmáry Jakab vid

Csilla

⊢⊣ 112, Kubinyi M.

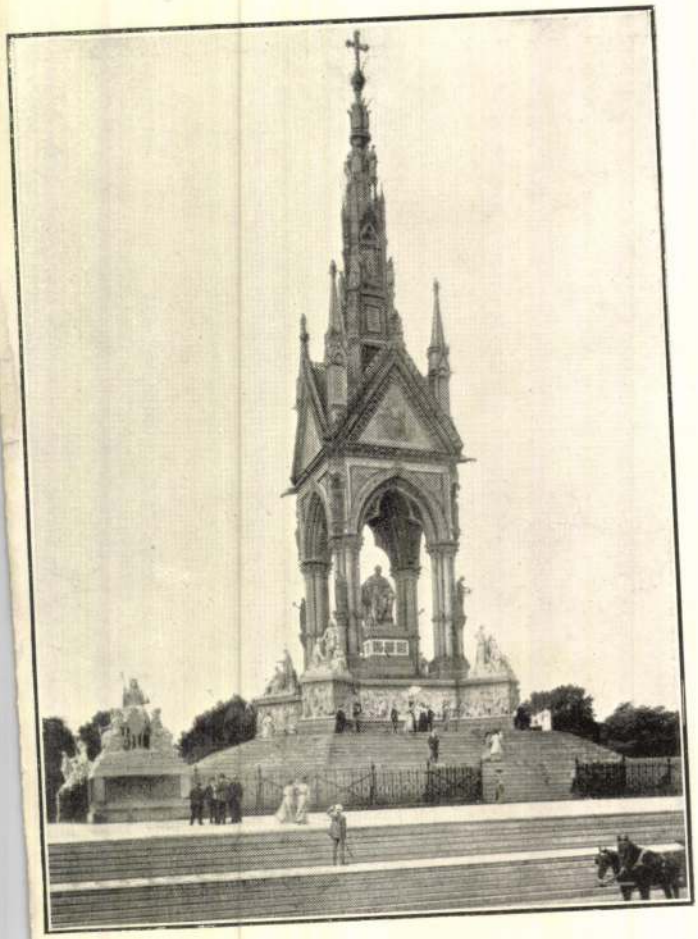

Az Albert-emlék Londonban.

ifj Várady-Szakmáry Jakab

Ötvös Késmárk

Kőmagyötvj. 158. l.

A Tower-híd Londonban.

ott VII. nemzetközi építészkongresszus.

LANTOS MAGAZIN

A

LEGMŰVÉSZIBB és LEGÉRDEKESEBB

UJ ILLUSZTRÁLT FOLYÓIRAT

AZ IRODALOM, MŰVÉSZET ÉS TUDÁS MŰVELÉSÉRE, AMELY FÉLHAVONKÉNT JELENIK MEG
88 OLDAL TERJEDELEMBEN

A Lantos Magazin
első számainak munkatársai

Irók:

Aszlányi Károly
Bán Ferenc
Háy Gyula
Lakatos László
Lányi Viktor
Lóczy Lajos
Karinthy Frigyes
Kassák Lajos
Kisch Egon Ervin
Komáromi János
Kosztolányi Dezső
Kozma Andor
Markovits Rodion
Márkus László
Mező Ferenc
Miklós Jenő
Móra Ferenc
Nagy Endre
Nagy Lajos
Nóti Károly
Pásztor Árpád
Pethő Sándor
Rónai Mária
Sajó Sándor
Stella Adorján
Supka Géza
Surányi Gábor
Dr. Szabó Győző
Szép Ernő
Cs. Szabó Kálmán
Szitnyai Zoltán
Tamási Áron

Művészek:

Byssz Róbert
Fáy Dezső
Hermann Lipót
Gedő Lipót
Jánosa Lajos
Komor János
Márffy Ödön
Sebők Imre
Szobotka Imre
Várady Tihamér

ÉVI ELŐFIZETÉS:

24 PENGŐ

félévi 12.—, negyedévi 6.—, egyes szám ára 1.— pengő

Minden éves előfizető, aki akár egyszerre, akár fél- vagy negyedévi részletekben de egy éven belül a 24 pengő előfizetési dijat befizette,

AJÁNDÉKUL KAP
EGY 6×9 CM.-ES VALÓDI

KODAK FÉNYKÉPEZŐGÉPET

amelynek rendes üzleti ára minden fotóüzletben 15.50 P

Literatura 1929. okt. 27.

A „Címer"

a nemesi családban a kiválóságot és a régi származást, a Philips név a rádiócsövekben pedig a hangtisztaságot és hangerőt jelenti.

Rádiócső vásárlásnál vigyázzon mindig a Philips névre és a cső jelzésére, mely egy betüből és számokból áll.

PHILIPS E 442 nagyfrequenciáju erősitő,
PHILIPS E 424 Detektor,
PHILIPS B vagy C 443 végerősitő
csövek garantálják a készülék érzékenységét, hangerejét és hangtisztaságát.

Ezen csövek alkotják a váltóáramu csodacsöveket.

Kérje mindég és mindenütt

PHILIPS

VÁLTÓÁRAMU CSODACSÖVEKET

Váradi Zoltán
építész
l. MMÉEÉVk
1940.150.l

Oliva gépolaj	3500	6000	10000	2500	500
Szinfaggyu	—	—	—	—	10000
Gázmotorolaj folyékony	—	—	—	—	8000
„ „ sürü	—	—	5000	1200	4000
Record hengerolaj	—	30000	—	—	—
Növényolaj	—	10000	—	—	—
Nyersfaggyu	8000	—	—	—	—
Faggyugyertya*)	1200	—	12000	700	2000
Kocsikenőcs	—	5000	—	—	—
Szinszappan	—	—	5000	—	—
Kenőszappan	—	—	3000	—	—
Fogaskerékkenőcs (Grafit ken.)					
Fekete kenőszappan (kenőviz					

faggyugyertya 10 drbot t
omagokban szállitandó.
gépgyár robbanásmentes vashordóiban lesz

Árlejtési hirdetmény.

A budakalászi urbéri közbirtokosság tulajdonát képező és Budakalászon (Pestm.) a Harapovács-dülőben fekvő 6321 négyszögöl területet felölelő, eddig néh. Majorossy Géza utódai által haszonbérben birt **kőbánya — 1600 korona kikiáltási árral** — 1909. évi január hó 1-től 1915. évi január hó 1-ig azaz 6 évre haszonbérbe adatik **1908. évi augusztus hó 16 án d. e. 9 órakor** a budakalászi hitelszövetkezet hivatalos helyiségében.

A megjelölt kőbánya közel fekszik a Budapest-Szentendre h. é. vasut Budakalász **állomásához** és a Dunához s igen előnyösen használható, mindenféle célnak teljesen megfelelő kőzetet szolgáltat.

Ugyancsak a fent kitett napon haszonbérbe adatik — 3 kőbányára kiterjedő **kantin üzlet 600 korona kikiáltási árral** szintén 6 évre.

Árlejtezni szándékozók tartoznak a fent kitett kikiáltási összeget készpénzben avagy megfelelő értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt letenni.

Az árlejtési feltételek minden csütörtöki napon d. u. 5—6 óra között a budakalászi hitelszövetkezet helyiségében megtekinthetők.

Budakalász, 1908. évi julius hó 5-én.

A budakalászi urbéri közbirtokosság tanácsa.

Szilasy György
elnök.

2—2

Váradyné Fort Veronika, építés

L. Eltér Ishán

– követségi hírek

10-12

Erayan

Bp. 1983

83/4

[illegible]

ÖNKIOLDÓ 1 — VÁRADI ZOLTÁN — SELF-CATCHING Nº1

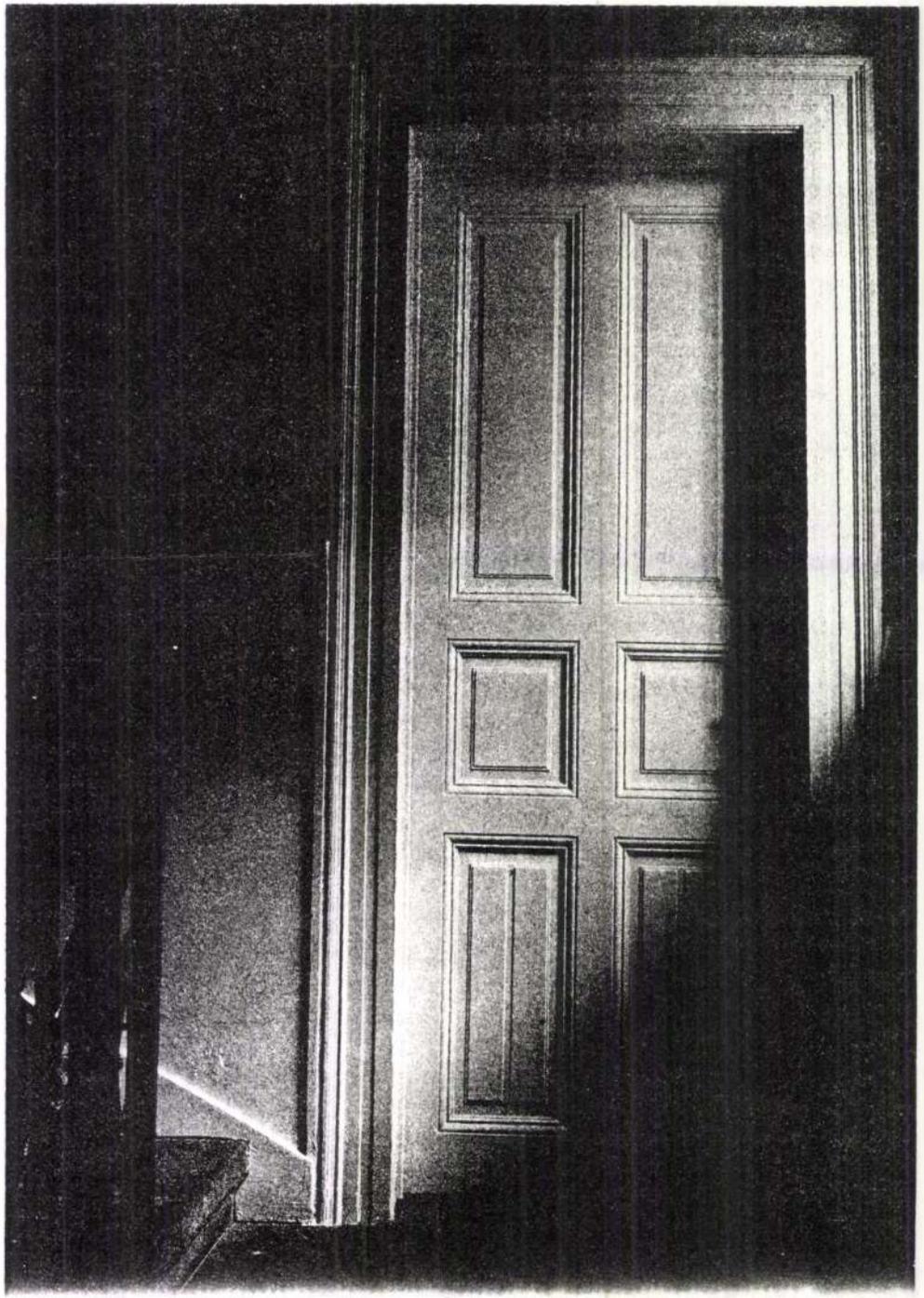

Ajtóm. Az a benyomásom, hogy ez egy tökéletes fénykép; bővebben nem akarok írni róla. A másik fotó lényegesen egyszerűbbnek tűnik hozzá viszonyítva, de ez nem jelenti azt, hogy gyenge lenne. Hasonló terjedelmű fekete-fehér skálát mozgat meg, mint az *Ajtóm*, bár a fekete valamivel mélyebb, a beeső fehér fény pedig vakítóbb.

My door: I feel it is a perfect photo; I do not want to write more about it. The other photo compared with it looks simplier but this does not however mean that it would be weak. It sets going the black-and-white scale of similar extent as *My door* although black is a bit deeper, the incident white light more blinding.

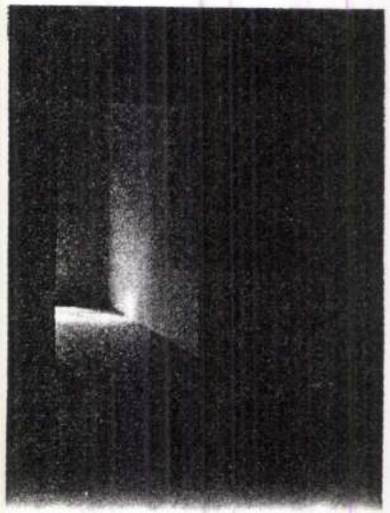

ÖNKIOLDÓ 1 — SELF-CATCHING Nº1

BOROS GYÖRGY
KINCSES KÁROLY
KULCSÁR GYÖRGY (FOTON)
LELKES LÁSZLÓ
MOLNÁR GYULA
OSZTOLYKA PÉTER (FOTON)
PÁNDI TITUSZ (FOTON)
RETEK TAMÁS (FOTON)
SZERENCSÉS JÁNOS
SZILÁGYI LENKE
TASNÁDI LÁSZLÓ
VÁRADI ZOLTÁN
VETŐ JÁNOS

„C S E N D"

„STILLNESS"

GÖDÖLLŐI GALÉRIA
GÖDÖLLŐI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
1983.

ÖNKIOLDÓ 1 — VÁRADI ZOLTÁN — SELF-CATCHING No1

VÁRADI 2016

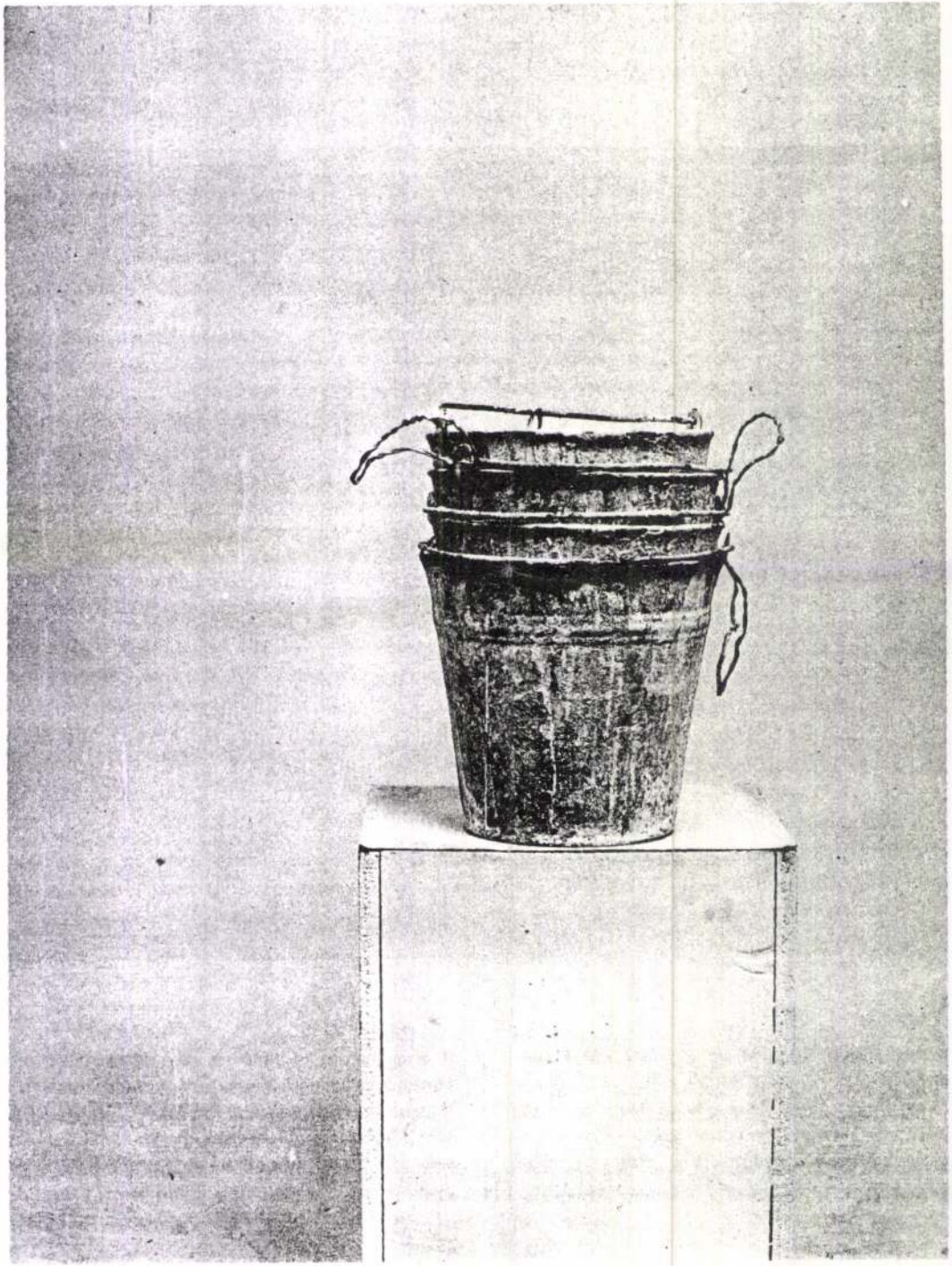

Csendélet, Feltehetőleg csak a nagyméretű papírkép tudja visszaadni mindazt a tónusbeli és fakturális finomságot, amit ez a fotó felsorakoztat: a fal foltjait, a vödrök festéklerakódásait, a posztamens apró tökéletlenségeit. Mindössze néhány vonalas elem irányítja a kompozíciót: drótfülek, vödörperemek, deszkaillesztések. A posztamens csorbulata egy érzékeny szembe valószínüleg örökre beleívódik.

Still-life: Supposedly only the large size paper-photo can reflect all the fineness in tonality and handling wat this photo shows: stains of wall, paint-settlings of buckets, small imperfection of the pedestal. Only a few lined elements lead the composition: wire-ears, bucket-edges, plank-seams. The imperfection of the pedestal leaves its mark on the sensitive eye.

Várady Gyula

Irod

Pesti Hírlap. 1916 jan. 30. (A magyar Stradivárius.)

U. 2132

mint hegedű Elnitorot emlékeiz meg ez a cikk nagy elismeréssel

~~Bronztárgy, Löskori V. 173~~

~~— népvándorláskori V. 173~~

~~Bronzgarny II 206~~

Várady Gyula

Veröfenyes reggel a
Bakonyban, olaszt

Budapest siékesfőv.
tulajd.

86. hossza 108.

Várady Gula

A sümegi várrom, olap

Budapest székesfőv. tulajdona

Szalay Imre VI. 184.

Váradi Gyula

U. 4068.

~~Balaton~~ VI. 138.

Várady Gyula

olajf. a

Képmiverseti

Múzeumban

Kadič 6. dr. VIII. 157.

Várady Gyula

Műcsarnok
1928. ~~4~~, tav. kiáll. 90, 102.
1929. tav. kiáll. 105, 108, 122

Váradi Gyula

† 1929

sept. 17

Magyar Nemzet

1929. 354. p.

~~Agyag~~) ~~játék lovacska, római VI. 280.~~

Várady Gyula

Munczarnik

1914. tav. kiáll. 428, 430–432
435

1916. tav. kiáll. 119, 145

1916–17. téli kiáll. 343, 348, 351

1917–18. téli kiáll. 6, 19, 146

1918. tav. kiáll. 321, 323, 348

1918–19. téli kiáll.

1919–20. téli kiáll. 12, 35

1920–21. téli kiáll. 84

1922. őszi kiáll. 64, 77, 306

1923. tav. kiáll. 348, 349, 360

1924. tav. kiáll. 330, 334, 336
345

1924. őszi kiáll. 74, 79, 80, 82

1927. őszi kiáll. 240–289.

kollektiv. kiállítás

1927/28 téli kiáll. 339, 341.

SZEPTEMBER

19

Várady Gula

művészeti lex. 798 l.

festő, szül. 1866. V. 8. Sárosoroszi-
ban. Münchenben tanult, azután
Hódmezővásárhelyen, utóbb Buda-
pesten működött, hol főleg tájképei-
vel aratott sikerekel. Mesterhegedü-
ket is készít.

Apácrazárdák, Balaton - Környéki

II. 165.

Várady Gyula

Műcsarnok festo

1911–12 jub. kiáll. – 798

1912. tav. kiáll. – 2, 308, 432

1912–13. téli kiáll. 4, 530, 764

1913. tav. kiáll. 7, 13, 454, 458

1913–14. téli kiáll. 258.

testől, Giuseppe Fiorinitől.
1907 ben a kormány megbízásá-
ból europai tanulmányutat
tett a hegedűkészítésnek kap-
csolatban.

Várady Gula

festő

Irod

(k. s. i.) Várady Gula.
Szinházi Élet. 1924. 30.

Nám.
Az őszelőtt görzi dóm c. festmenyének reprodukció-jával. Rövid életrajz.
Kitűnő olaszországi plener tájképsorozatot festett a háboru alatt. Ezekből a képekből Görz-ben nagysikerű kiállítást rendezett. 1923-ban Téli tájképét a Fészek Klub díjával tüntették ki. Münchenni akadémista korában fanulta meg a hegedűkészítés mesterséget egy kitűnő olasz mes-

fordit

Várady Gyula

Meghalt Komárom-
ban, ahol látogatóban
volt, 1929. szeptembere-
ben (17 én?) ~~ben~~, 62 éves korában.
A székesfővárosi iparrajzisko-
lában a hegedűkészítést tan-
totta.

Magyarország 1929.

szept. 19.

U. 3028

T. 3722.

ben látjuk a bástyákkal és őr-
az előtérben pedig kis fiát
rzsön ülő és furulyázó pásztor-
rata a lebegő mondatszalagon,

.5 cm.

Várady Gyula

Sárga udvar c. Éjé repr.

Művészet 1917. 62. l.

Várady Gyula

Római fürdő c.
festmenje repr.
Művészet 1916. 61. l.

Nyitrai Kultúrház építésének ügye

VI. 195

Várady Gyula

koll. és áll. a Képírók és Kép-
faragókrial.

Művészet 1918. 77. 78. l.

Vajrady Gyula

festő

l.

Lex Magyar

593. b. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Várady Gula

MAGYAR MUVESZET

1927. 212, 606

1929. 354

Károly Ferdinánd-gyalogezred

IX. 103

Váradi Gyula

Művészet 1918

77 l.

867

t felleg emelkedik a magasba, vértesek és könnyű
k. Körülök kettőnél lándzsa van, ~~kettőn~~ kar man
nig a többiek rövid karddal támadnak.
gyott szürke paripa ~~körül~~, a mely vissza nézve
rtös vágtat el s jobbra, hátul, a még küz-
at és lovakat veszünk észre. A előtér-
ló hever a földön. Ez utóbbi mellett a piros
ekszik arczczal jobb kezére borulva s baljával
n balra siélmalom köti le figyelmünket.

a, méretei 61·5 : 90·5 cm.
5-ei, Dessewffy Bélától

án Mór átteszi a N. Mtól
fotot ajánlunk, meget elfogad (135/91)

135/91 : IV.

Várady Gyula

Fehér udvar c.
képe, repr

Vas. Lip. 1918. 200 l.

1.

Bruck J.

„MARS" GYERME

MINTARAKTÁR
ANDRÁSSY ÚT 36 - TELEFON: 12-3-42

GYÁRTELEP
LILIOM UCCA 8 - TELEFON: 36-0-27

POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI
CSEKKSZÁMLASZÁM 46692

BANKKONTÓ
MAGYAR ÁLT. TAKARÉKPÉNZTÁR

ALAPÍTVA 1896. ÉVBEN

Várady Gyula

Tiszapartí táj, est-
hangulat c. Lépe
repr.
Uj Idők 1918/19.
XXV. 11. sz.

vfolyam

1908

ozőművészeti Társulat

sával

és Wolfner

Várady Gyula

Céhbeliek V. kiáll

Nemzeti Szalon 1924.

Tél a Bakonyban, daff.
Szigligeti tájék, daff.
A sümegi vár, daff.

Hornyánszky Viktor cs. és kir. u

9.

5.

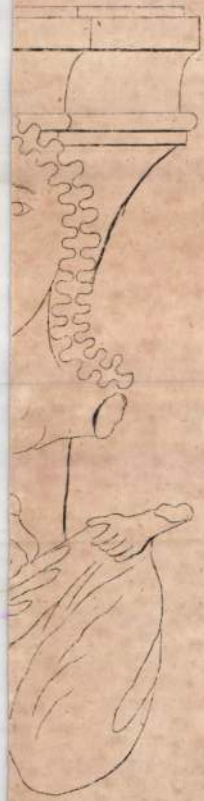

Várady Gyula

festő

erőd

Romhányi Gyula:

Rudnay Gyula-

szépművészet

1941. 8. l.

Csákó József, múzeumőr

X. 17

Váradi Gyula

Árverési Csarnok aukciós kat.

32. sz. 1926. ápr.
35. sz. 1926. dec.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927. márc.
38. sz. 1927 máj.
39. sz 1927. okt.

M.D.K.

Varády György
iparművész

A győri kisfaludy Színkor
előadását rendezte.

Pévész Ismeza: Szeipadtlenező művészetünk a...
Művészet, 1964. dec – 3 lap.

A Műemlékek Orsz. Bizottsága
annak idején előfizetett a
Révai Nagy Lexikonra, melyből
14 kötet birtokában van. Az
utóta megjelent 3 kötetnek
pótlólag való megszerezhetése
végett fizetettel kérem a 3
kötet arát: 1.148.000 K-t a
Bizottság részére engedélyezni.

Bp. 1925, jan. 20.

[illegible]

Vásady György

festő

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 148. l

Várady György

A Fővárosi Szabadtéri Galériában szerepel alkotása., emlékműterve

Magyar Hirlap 1979/88/9

Wagner: Szabadtéri szoborgaléria

Dévény.

A középtérben emelkedő sz
mig az előtérben a Dunán két ké
veszünk észre, a melyben hárman

Schloss Theben bei

a kép alatt: Die Mündung der Ma

Aquarell, mér. a pa

140-95.

Várady György
festő

Öreg udvar, rajz

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942

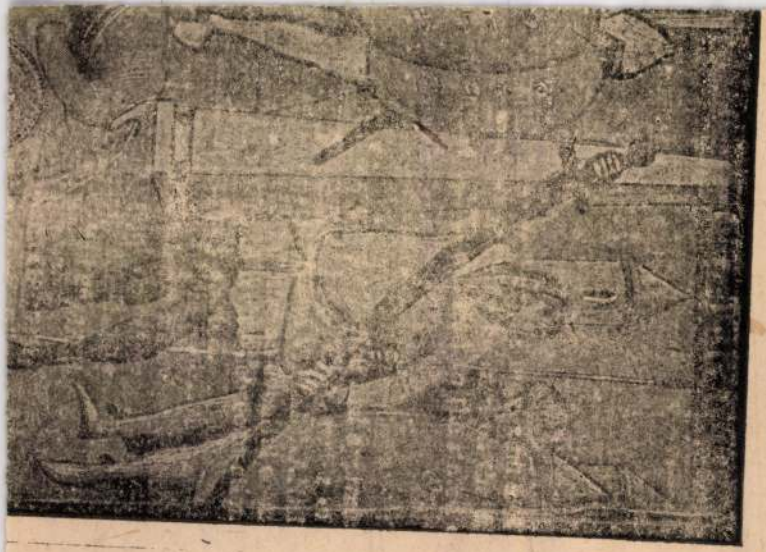

Várady Frigyes
rapolónnivesz

l.

Erődi – Bodnár
227 l.

Római feliratos kő IX. 118.

Váradi Emike

Nagybányai kiáll kat.
1912.

84

Rózsahegy G. n. II. 185.

Váradi Ernő

Nagybányai kiáll kat. 19[illegible]

83

M. D. K.

VÁRADY Erzsike festő

1906-ban Nagybányán a Hobad-iskola növendéke

Réti Bp. 1954. 327. l.

R. D. K.

VÁRADY krzsike festő

1907 ben Nagybányán a Szabad-
iskola növendéke

Réti Bp. 1954. 324. l.

MDK

Várady Erzsike,

1906-ban az iskolában dolgozott.
1907-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1918./ 83,84.l.

MDK

Várady Árpád és Schneider Iván

marosvásárhelyi városi székház tervp.
Megvétel.

A marosvásárhelyi pályázat. Vállalkozók Közl.
1905. aug. 2.

MDK

Schneider Iván és Várady Árpád, építészek

A marosvásárhelyi városháza pályatervei:
Bobula János, Schneider Iván és Várady Árpád
építészek és mégmások.

Magyar Pályázatok. III.6.
Művészet. 1905. 361.1.

MDK

Várady Albert

Huzella Ödön /Nagyvárad/.: Az erdélyi képzőművészet tiz éve. Képzőművészet 1929. 2o. sz. 126.l.

MDK

Várady Agnes ruhatervező

1.

Budiparrajzisk. 1939-40. 17.1.

Várady

Aradi elitélések.
Lith. folio.
Vel. Várady rajz.

Az aradi ítéletek emléktáblája. Körajz.

Váradhy. 1849. —

M. T. Képes. Kat. (1922.) 615. —

Váradhy

662 ----------szám.

19

Műemlékek Ors

Tárgy:

Min. kiutalja
Dénes Jenő sopronbán-
falvai 67·80P-ös uti-
számláját

A beadv

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat

Másolta

Összeolv

Tovább

Várady, litogr. 1849. 51. l.

Vastagh György id. 41. l.

56

Vecellio, Marco

10. l. 11. l.

Venky 34. l.

Veress Zoltán 48. l.

Vogel Bernhard

26. l. 30. l.

Vollnhoffer Johann

33. l.

l.

Tört. Képes 1922.

Várady

hodnotiny portréja nezaplatá VIII.
kapcsolt Képzőművészeti Kiállításon

Vigilia, 1960, 5 n., 313 old.

Várady MDK

Külváros, szinház, 1927

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiállitás

MDK

Várady, festő

Műcs. Tav. kiáll. Vasárnapi Ujság. 1914. 14.sz.
269-71 l. képpel

M.D.K.

Várady

"A divat idén minden nőt széppé tesz" c. Berkovits Andor-divatcikket illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. szept. 16-22. XVIII. évf. 38. sz. 106. lap.

M.D.K.

Várady

Erdei Sán dor: Don Juan titka c. novellát illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. május 27. junius 2.
XVIII. évf. 22. sz. 91. lap.

M.D.K.

Várady

Huszonöt rajz "A női hajviselet története" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1928. május 13-19. XVIII. évf. 20. sz. 119. lap.

M.D.K.

Várady /v. Vasady/

Erdős Renée: Livia néni c. novelláját illusztrálta.

- - -

Friedrich Lahusen: A vadállat c. novellájához készitett illusztrációt.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. május 13-19. XVIII. évf. 20. sz. 33. és 52. lap.

M.D.K.

Várady

"Nem változott a női divat" cimmel rajzsorozat.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juni 10-16. XVIII. évf. 24. sz. 122. lap.

MDK

Várady

Külváros /szinház/ 1927., 95x63 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 42.l.

M.D.K.

Várady

"A Kiff-Kiff" c. divatcikket illusztrálta.
Két rajz.

- - -

Guthy Erzsi: "Amit egy asszony lát a premiéren" c. divatbeszámolót illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. szept. 30;-okt. 6. XVIII. évf. 40. sz./ 106. lap.
102. lap/

M.D.K.

Várady

"A Vigszinház premierje - ruhákban elbeszélve" c. beszámolót illusztrálta a megjelent előkelőségeket lerajzolva. Négy rajz. Repr.

- - -

"Hódit a szvetter" c. divatbeszámolóhoz készitett illusztrációkat.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. szept, 23-29. XVIII. évf. 39. sz. 104-105. lap és 108. lap.

M.D.K.

Várady

Guthy Erzsi: Premiér-beszámoló c. divatcikket illusztrálta négy rajzzal.

- - -

"Riport a titokzatos "mélyviz"-ről.." c. riport illusztrációit készitette.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. okt. 7-13. XVIII. évf. 41. sz. 98-99. és 104-105. lap.

F. Váradvelencei Ambrus Kamilla MDK

Legdrágább kincsem, bronzplakett

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

F. Váradvelencei Ambrus Kamilla MDK

Legdrágább kincsem, bronzplakett

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Váradvelencei Ambrus K. MŐK

Férfiarckép, szobor

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

Váradvelenczei Ambrus K. MDK

Dr. Vázsonyi Vilmos arcképe, szobor

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

II. Tábla.

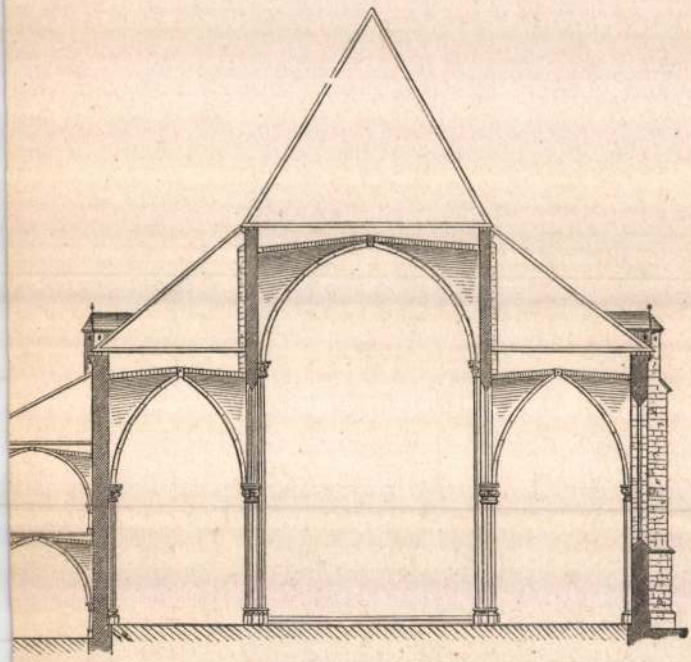

4.

Várodka

Láros m.

g.o. fatemplom

Myshovsky 1875.

1) alaprajz 1:100 és déli oldal.

Varadia

Milleker B.

Varadia története.

Petrik 1886–1900

Vázadiné Prunner Gabriella

iparművész

MDK

A Salgótarjáni Üveggyár egyik szép virágvázáját tervezte. (fényhép.)

— : A lakás díszítése 26.

NÉPSZABADSÁG Gsp. 1964. dec. 25.

M.D.K.

Váradiné Prunner Gabriella

Kristálykelyhek, Salgótarjáni Öblösüveggyár, 1965.

1965. repr.

Üveg, kerámia és porcellán 1966-1967. Bp. 1967.

116.1.

M.D.K.

Váradiné Prunner Gabriella

Szines vázák, szálvirágoknak. Salgótarjáni Öblösüveggyár. 1965. repr.

Üveg, kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.

119.1.

M.D.K.

Váradiné Prunner Gabriella

Borkostoló készlet, füstszinü. Salgótarjáni Öblösüvegyár, 1964. repr.

Üveg,kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.
112.1.

MDK

Váradiné Prunner Gabriella

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

M.D.K.

Varsádiné Prummer Gabriella
iparművész

Talpas pohár készlete szerepel
a tárlaton.

Sz. Szatmári Gizella: Üveg és finom kerámia ..
Művészet, 1966. április - 21 lap

Váradi Zoltán fotón.

→ Bunovics László fotón

MŰVÉSZET 1985/9/61

Váradi Tihamér

Upor Tibor, Vincze Márton, Oláh Gusztáv művészek felkérésre megtervezték "Az ember tragédiája" uj előadásához a Falanszter jelenet szinpadát.
"Négy művész - egy diszlet" cimmel lap bemutatja mind a négy művész arcképét és a négy diszletet.
Repr.

Délibáb, Bp. 1930. május 3. IV. évf. 18. sz. 20. lap.

Bár fenti összeg távolról sem fe-
solatos költségeimet, az Elnök ur kivánmel állok szerény munkámmal a nagytekinésére és készséggel felajánlom további

Kiváló tisztelettel:

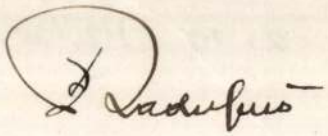

Varadi Tibor

festő

Öreg Zsidó c. képe

repr.

Varga Sándor: Fiatalok

művészete. [Bp 1942]

XIX. tábla.

Életrajza u.o. 41. l.

MDK

Várady Tihamér

Literatura 1929. okt. 7.

M.D.K.

Váradi Tibor, festő

sz. Bpesten 1922 –

„Középiskolai tanulmányait a Pesti Izr. Hith. Reálgimnáziumában végezte. Egy nyarat töltök a mis holci művésztelepen. Grafikát tanult Jaschik Álmosnál – a festő-szobrászképzőben folytat tanulmányokat!" Közölve: „Öreg zsidó" c. műve.

Fiatalok művészete, Szerk.: Varga Sándor,

Bp./é.n./ Zsidó fiatalok szellemi közössége kiad.

48 old. + XXXII t. XIX. t. + 41. old.

Váradi Tibor

Váradi Tibor: Vikendházak építése. Bp. 1966. Táncsics Kiadó.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 250. l.

Váradi Tamásné, építész

a Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

a pályaművek díjazása:

a Bizottság 100-100000 Ft-os IV. díjban részesítette a 10. bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Gerő Balázs, Bor András, Váradi Tamás, Sali Kinul, Miklós Zoltán, Ebers Antalné, Váradi Tamásné és Pikler Katalin.

2. IV. díjas terv (repr.)

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 18-old.

állnák a helyüket. Megkü-
tett figyelmet érdemel Fried-
enc krómacél oszlopa: az
forma, a technikai megoldás
, párosulva az oszloptetőbe
talányosságával, emlékeze-
avatja (Civilizáció, 1988).
éza Ferenc állatcsontvázat,
t, egzotikus világot idéző,
arr hatású műve ugyancsak
vonja a látogató figyelmét
ongoui éjszaka, 1989).
mények közül El Kazovszkij
ra érett, az expresszionizmus
alizmus elemeit sejtelmes és
tív egységbe olvasztó,
ga, vörös, sötétkék színekre
lajképe igazi meglepetés.
vésbé az Kóka Ferenc hosz-
mlélődésre késztető, rendkí-
cizitással festett és rajzolt
melyet Pilinszky János em-
észített (Terek II., 1982).
ben és térben tágabb határok
ozgó művek mellett vannak
melyek kizárólag itt és most,
jaink történései között szü-
. Például Patay László Me-
re vonatkozik ez. Különböző tendenciát, de egyformán magas színvonalat képvisel a „hagyományos" Savaria gobelin (Kecskés Ágnes) és az „avantgard" Marospart (Kubinyi Anna).

A biztató példákat tovább sorolhatnánk, de éppen a művek, köztük a jó művek hatalmas mennyisége ezt lehetetlenné teszi. Összefoglalóan tehát hadd hangsúlyozzuk: a tehetség jelen van! De a nagy kérdés éppen ebből adódik: mi lesz ezzel a sok tehetséggel? Mi lesz ezzel a sok jó művel?

„Letűntek a Maecenasok, akiknek a palotája hosszú nemzedékeken át a remekművek csarnoka volt, s akiknek családjában műalkotások helyettesítették a nemesi kutyabőrt" – írta mintegy másfélszáz esztendeje Delacroix. Megváltoztatva a megváltoztatandókat: a helyzet most valahogy hasonló. Most az állam mecénási szerepe van megszűnőben. S még azt sem mondhatjuk – amit ugyancsak a nagy romantikus festő fogalmazott meg –, hogy „ezek a mi nyomorúságos képeink nyomorúságos lakásaink falaira készülnek". Sajnos nem. Nekünk arra nem telik.

VÁRADY Tamás építén

6. sz. pályamű Expo '95.

ld. M. Épm. 1991 5/6. 96-97.

Várady Tamás, építész

a Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

a pályaművek díjazása:

a Bizottság 60-60000 Ft-os VI. díjban részesítette – rangsorolás nélkül – az 5 bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Pomsár János, Pomsár András, Várady Tamás, dr. Görgényi Andrásné, Horváth Ágnes, Kókai Terez és Sali Emil.

5. VI. díjas terv. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 18-old.

Váradi Tamás, építész

a Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

a pályaművek díjazása:

a Bizottság 100-100000 Ft-os IV. díjban részesítette a 10. bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Gerő Balázs, Bor András, Váradi Tamás, Sali Emil, Miklós Zoltán, Ebers Antalné, Váradi Tamásné, és Pikler Katalin.

2. IV. díjas terv. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3. 18-old.

Könyvtár

Huldigungsfestzug der Stadt Wien

1898 évi könyvtári szerzeményi napló 578
Uj depot 58
Uj leltár 727

Várady Gyula

koll. kiáll. Mücsarnok

cród

Ujság. 1927. okt. 29.

(e. a.: A Mücsarnok
őszi tárlata.)

Ysabella Gonzaga (1) Reyne

112. Ticiano Vecelli.

Vörady Gyula

festő

† Komáromban

1929 szept. 17.

62 éves korában

Schach von Persien darstellend.

16 1489. KÁROLY ÁGOST szász-weimari fakeretben. — Karl August Gross

64 1490. VÖRÖS LAKKSZELENCE, kere blätter. China.

48 1491. IRÓSZERTARTÓ, lakk, aranya Perzsa, XIX. sz. — Schreibze Persisch, XIX. Jh.

64 1492. IRÓSZERTARTÓ, lakk, felületén behälter, Lack, mit Szenen. Persi

80 1493. DAS BUCH VOM KAISER (I. Bécs, XIX. sz. v.

160 1494. MEDICI VÉNUSZ, elefántcsontsz von Medici, Elfenbeinfigur. XIX.

240 1495. SZENT LIPÓT, fa dombormű, lov Csucsives hátlapon (ujabb). Néme Deutsch, XVI. Jh.

160 1496. SZENT FERENC SZOBRA, szine — Der heilige Franziskus, Linde

120 1497. DIE HEILIGE SCHRIFT, Doré XIX. sz.

Várady Gyula

koll. kiállítása

a Képírók Kép-
faragóknál

1918.

Katalógusa
könyvtáramban

ÉZ
1704-BŐL.

múzeumban.

Várady Gyula

Thieme Becker

XXXIV-108.l.

(Lyka)

Bán, római castru
Bátha, kolostorala
Batina (Kis-Kősze
Baranyavár, róma
Dárda, római tölté
Gyüd, r. k. templo
Gyula (Pécs és Moh
Hidas, várrom.
Hosszú-Hetény, v
Kapos-Szekcső, r
Kopács, r. k. temp
Kölked, római cas
Kővágó-Szőllős, ró
Mánfa, r. k. templ
Pécs, székesegyház
Oskeresztény
Faragványos
ban.
Mindenszente
Keresztelő k
Török mecs
Belvárosi plé
Ágoston-ren
Városfalak é

Várady Gyula

festő és hegedű-
készítő

lásd

Hidy László: A
hegedűkészítés
problemája
Bp. 1926. 43. l.

Vajrady Gyula

Ernst Múzeum aukciói

XIII – XIV (1920) 545. sz.

MDK

Várady Lajos

Képzőművv. Főisk. kiáll. Esti Kurir, 1924. dec. 9.

d.Várady Lajos
Utcarészlet, olaj

O.M.Kir. Képzőmiv. Főisk. kiáll. 1924. 8 l.

d.Várady Lajos
Facsoport, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 8 l.

d.Várady Lajos

Őszi nap, olaj

O.M.Kir. Képzőművv. Főisk. kiáll. 1924. 8 l.

d.Várady Lajos
Vizimalom, olaj

O.M.Kir.Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 5 1.

dicskei Várady Lajos

Téli napsütés, pasztell

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete
IX. kiállitása, 1922. Nemzeti Szalon, katalogus

Pásztó /Bojár/ 3

a kolostor szomszédsá
az apátság tulajdonát
I739-ben a felsővár v
I765-ben a Szentlélek
bi már I755 táján kez
mészárszéket is emli
ből a tepkei utról va
tumokról a századok f
radtak ~~fenn~~; Almássy-c
ló közelében. Telekcse
/Békefy, Pásztó II.52o
értékét a lakatos ház
becsülik. A pásztói k
/Békefy, II.53o./ I8o2
ugyanez évben a tüz e
Az apátságnak - a re
volt. A XVII.sz-ban 8
jobbágyai tették tönk
a kolostor mellett tö
zik /Békefi, II. 8./, I
/Békefi, II. I2./, I749
tésében 46 házzal sze
ekkor egy másik házró
kemence és ~~[illegible]~~
re kb. I00 frt. /Béke
A ~~Csáky~~-féle kuriát a
ért kinálják megvétel
II.I6o./ - A Csiktó n
[illegible]

P meg.

√ Csányi

Várady Lajos

Őszi borongós táj, vizf.

Halászhálót-szárogató a Duna mentén vizf.

Magyar Studio avató kiállitás. 192o. 14 **l.**

MDK

Várady Szakmáry K.né

Öreg Portrait, paszt.

Műterem 4.csop. kiáll. 1937. ápr.

MDK

Várady-Szakmáry K.né

Férfi arckép, paszt.

Műterem 5. csop.kiáll. 1937. jul.

MDK

Várady Szakmáry Károlyné

Vadvirág, of.

Müterem 4.csop.kiáll. 1937. ápr.

Ügyviteli, múzeumi és könyvtári III. 56.

Várady Kálmán

1910. dec. Eiáll. Nemzeti hulon
4 csendélet, olaszf.

Kath. K. Szaniszló
Prot. Szaniszló

CSÜTÖRT.

14

Kath. Jozafát vt.
Prot. Klementina

PÉNTEK

15

Kath. N. Albert et.
Prot. Lipót

SZOMBAT

16

Kath. Ödön pk.
Prot. Ottmár

Izr. 20. 3. Vajere

Várady Kálmán

1903/4 – 1906/7

Ferképzomfoiskévk
145. l

XXV. TÁBLA.

Váradi Kálmán

Thieme Becker

XXXIV. 108. l.

(Lyka)

~~Ásatás, apetumi VII. 140.~~

Várady Kálmán

festő, szül. 1885 ajr. 20.
Kolozsvár, nach Erlangung
des Zeichnenprofessorendiplomes,
1907 nach Nagyszombat, von
dort nach Ujvidék berufen,
wo er neben seiner Amtstä-
tigkeit regen Anteil an den
Kulturströmungen der Stadt
nimmt. V. unternahm wie-
derholt Studienreisen nach
dem Auslande, wo er eifrig
dem Studium der Kunst und
des Kunstgewerbes oblag.
Bekanntere Gemälde: Johann
Alszeghy (1907), Mädchen
von Kalotaszeg (1909), Heim-
kehr (1909), Feuer (1910),
Spiel des Windes auf einer
stummen Orgel (1912), Der Kuss
(1912), Erinnerung (1912), Nicht
die Häuser bilden di Stadt (1913)
stb. Krück II. 681. l.

VÁRADY Kálmán

VÁRADY KÁLMÁN
FARBEN

Zur Ausstellungseröffnung am
Donnerstag, den 8. November 1990,
17 Uhr lädt der Kunstfond der
Ungarischen Republik Sie und
Ihre Freunde herzlich ein.

Der Kulturreferent der Deutschen
Botschaft in Budapest
Herr Götz Lingenthal
eröffnet die Ausstellung Der Künstler
ist anwesend.

Duna Galerie Budapest, XIII.
Pannónia (Rajk László) u. 95.

Dauer des Ausstellung:
8. Nov. — 2. Dez. 1990
Öffnungszeiten: Außer Montag
täglich von 10 - 18 Uhr

A Magyar Köztársaság
Művészeti Alapja
szeretettel és tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY KÁLMÁN

festőművész

(Németország)
„SZÍNEK"
című kiállításának megnyitójára
1990. november 8-án 17 órára
a Duna Galériába
[Budapest, XIII. Pannónia
(Rajk László) u. 95.]

A kiállítást megnyitja:
Götz Lingenthal úr a Német
Nagykövetség kultúrattaséja

Megtekinthető: 1990. november 8-tól
december 2-ig, hétfő kivételével
naponta 10-től 18 óráig

DUNA GALÉRIA

KAZAK SZŐNYEG

Kék tükrét indákkal egybekapcsolt „heráti" dísz tölti ki: virágpalmettás, rozettás díszek és nagy sarlós levelek. Apró leveles indásdíszű külső és belső szegély között piros alapon S idomú rozetták és váltakozó állású fűrészes levelek.
Mérete 250×112 cm.
Dél-Kaukázus, XVIII. század.

KAZAK SZŐNYEG

Türkiszzöld, piros és ismét türkiszzöld hármomezős tükrében kampós díszű négyszögekkel. Fehéralapú keretében kampós és csillagos rozettákkal.
Mérete 237×125 cm.
Kaukázus, XVIII. század m. f.

KAZAK SZŐNYEG

Türkiszzöld keskeny tükörrel. Hármasosztású kereteléssel: két fehéralapú leveles és palmettás indás sáv között pirosalapon kampós palmettás díszek sorakoznak. A keretközökben és szálain kékalapú, apróvirágos és rozettás csíkokkal.
Mérete 222×120 cm.
Kaukázus, XIX. század.

KIS KAZAK SZŐNYEG

Tükre kampókkal díszített, drapp és kék alapú sávokkal rézsútosan osztott. Pirosalapú keretében és türkiszkék szegélyében rokon díszekkel.
Mérete 110×95 cm.
Kaukázus, XIX. század.

Várady József

festő 1904

Címzők 1930

90. l.

N Y U G T

Ft :.

9.000 Ft, azaz Kilencezer fori

részére a Müemlékek Országos I

Budapest,1949 januá

Váradi János
kassai ötvös

t.

Arch. Közl
1878. XII. 95. l.

ellátmány elmén 9.690,0
venmillió pengőt a Müem
Budapest, IX. Hőgyes En
Budapest, 1946.

A hivatalos másolat hi

irodavezető

Várady János

festő v. grafikus Szegeden

Emlitve

Szeged 1937

1946 5 21.
102 1946

53,

Szev

200 kor. azzal k
összeget a mátra
helyreállítás ahoz m
zak ~~kivállítása~~ ~~a fuvarlevél~~
kifizetésére a ma

Szanukó Alajosta

Mátravezebély

Várady-Szakmáry

János, az idős

ötvös

l.

Schürer-Wiese

113. l.

Várady- Szakmáry Jakab ötvös M.D.K.

id. Várady -Szakmáry Jakab ötvös fia

1732-ben született Késmárkon.

1760-ig találni róla említést.

Csupán evőeszközök maradtak tőle.

Hajjné Détári Angela: Szakmáry Pál

Adatok egy szepességi ötvös-család működéséről a XVIII. században

Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei VI. 1963. 56.

Várady -Szakmáry Jakab ötvös M.D.K.

1698-ban született Késmárkon és 1769-ben halt meg.

Fia ifj. Várady - Szakmáry Jakab

Héjjné Détári Angela: Szakmáry Pál

Adatok egy szepességi ötvös-család működéséről a XVIII. században 56.1

Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei VI. 1963.

MDK.

Várady István
kottagrafikus

munkája Chitz Klára: Ujszerű
Skálacskola c. zene műben a Kotta-
grafika.

Díjazott. Kép a melléklet 29 lapján
A Szép Magyar Könyv 1959. Részletes Értékelés
Magyar Grafika 1960, 4. évf 2 g. Melléklet

Hg. Grassalkovich

Egész alakban, ál
szent István rend ö
láncon s csillagjo
rojtos piros terito
melinprém kucsm
kócsaggal; balját
ló hosszú haja,
na s szakálla le
nyugvó pillért s f
észre. A terem

Okajfestnéz,
At. Kept.

Várady István

festő, fenyképész
Salgótarjánban
szül. 1902 Nagyvarad

Életrajz

Ladányi Miksa dr.

Nógrád és Hont vármegye. Magyar Városok és Vármegyék Monografiája.
Bp. 1934. 34.3 l.

MOB. KA. 3610

hogy szóban lévő torony restau-
tervet annak elkészülte után
küldöm. —

Hlamépítészeti hivatal,
Arad 1904 január 5.

Varró Vonnikov
kir. főmérnök

BIHAR MEGYEI M. KIR. ÉPÍTÉSZETI HIVATAL

Várady István
festő

1902-ben Nagyváradon Hu-
letett. Kitanulta a cipész
ipart, amelyben egy évig dol-
gozott Nagyváradon, mikor
besorozták a román hadse-
regbe. A csendőrséghez osztották
be, egy évi szolgálat után kény-
telen volt Magyarországba
menekülni. IH egy ideig
Debrecenben élt, majd a
fővárosba ment. Festő-
művészi képesség eit felis-
merve, ennek a kivatásnak
szentelte minden idejét. Sal-
gótarjánban letelepedve
1934-ben átvette a Tihanyi
Sándor-féle fényképészeti és
festészeti műtermet.

Ladányi Miksa dr.: Nógrád
és Hont vármegye. Magyar Vá-
rosok és Vármegyék Monografiája
XVI. Bp 1934 343. l.

Kath. V. sz Félix
Prot. Jolán

CSÜTÖRT.

21

Kath. Sz. M. bemut.
Prot. Olivér

PÉNTEK

22

Kath Cecilia vt.
Prot. Cecilia

SZOMBAT

23

Kath. Kelemen p.
Prot. Kelemen

47

Izr. 27. S. Khaje Szarah

Várady István

1913/14

Ferkepzomfoiskèvk

145. l.

Várady Irén

Groteszk c. Kerá-
miája repr.

Képzőművészet

1933. 23. l.

Várady Irén

Szerepelt az Orsz. Iparművészeti ~~kiállítás~~

Társulat kiállításán.

MFL. 1932. XII. 10.

Varády Imre

szobrász

M.Df

Ólom „Vénusz" szobrat
mutatta be a tádaton.

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai.
Művészet, 1966. február – 18 kep.

Váradny Imre mohász

Szöveryben említett mű: Vénusz - ólomszobor Tiszaszederkényen

Tibény Gábor: a X. Kiállítás mohsai

1966. Feb. Művészet

M.D.K.

Várady Ili

"Divat Revü" c. rovatban szerepelnek divat rajzai.

Szinházi Élet. Bp. 1923. nov. 18-24.
XIII. évf. 47. sz. 76-77. l.

MDK

Váraáy Gyula, festöm.

530. Árvavár látképe. Olf.

Képzöm.Társ. 1912/13 téli kiáll. Kat. 73.old.

MDK

Várady Gyula, festöm.

Római fürdö. Repr. 61.l.

Müvészet. 1916.

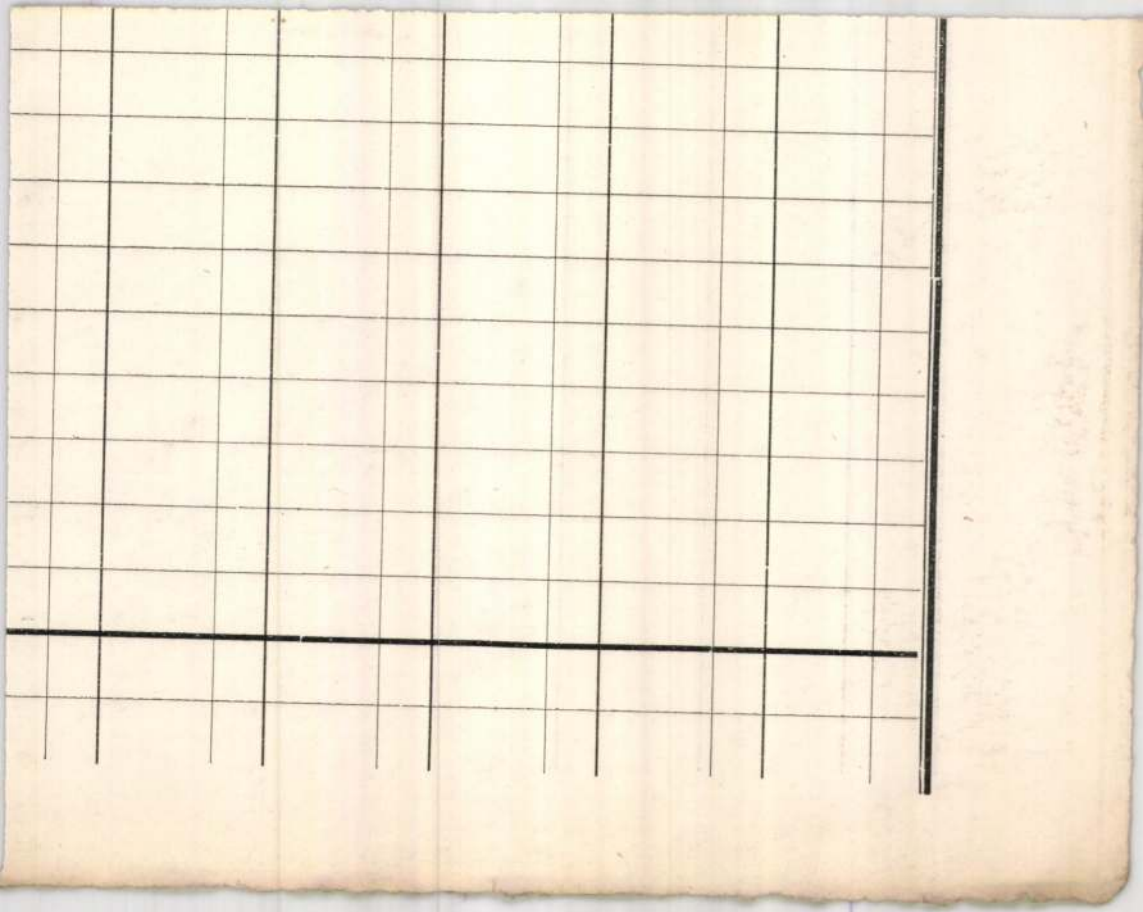

Várady Gyula

festő

bárd okv

Lyka közöns

65. l.

MNK

Várady Gyula, festöm.
19.sz.

545. Isarvölgyi táj. J.l.b.:Várady 1908.
Isár forrása. Vizf.
Pa pir. 2o x 26.5

Ernst Muzeum aukciói. XIII-XIV. 45.t.

Várady Gyula
festő

M.D.K.

Endre Béla baráti körében
tartozott Vásárhelyen.

Hernády Gyula: Endre Béla
művészet, 1962. október — 13 lap.

MDK

Várady Gyula, festöm.

A természet hatásosabb effektusait szereti megszólaltatni. Kollektiv anyaggal szerepel.

Bálóssy László: A budapesti Műcsarnok Őszi Tárlata. Művészeti Szalon. 192?. nov. XI.évf. 2.sz. 1-2.l.

MDK

Várady Gyula, festöm.
1866-1929

934. Esti hangulat. Olf. 43x52 J.l.b.

935. Tájkép. Olf. 33x42. J.l.b.

Árv. Csarn.1932. I.é.sz. 61.sz. márc. 30.l.

MDK

Várady Gyula, festöm.

interieurt küldött be .

Műcsarnok. - Kiállítás.
Művészet.1918. 6.1.

MDK

Várady Gyula, festőm.

nyári tájképet küldött a kiállitásra.

Műcsarnok. -Kiállitás.
Művészet. 1918. 6.l.

MDK

. Várady Gyula, festöm.
1866-1929

Esti hangulat. Olf. J.1.b.

Árv. Közl. 1951. 3.rk.sz. 7o.1.

KDK

Várady Gyula, festöm

Olf.-k, vizf.-k, ill. pastellek:

339. A mengusfalvi völgy a Tátrában.

341. Dunaharaszti Duna-ág.

Képzöm.Társ. 1927-28, téli kiáll. Kat. 19.1.

M.D.K.

Várady Gyula, festő

„gyűjteményes kiállítása a Képírók-Képfaragóknál, az impresszionizmus jegyében adja a tájak hangulatait, – igen sok érzéssel és pittoresk meglátással. Inkább a szín tónusaira, mint a rajzos témákra fekteti a fősúlyt."

Mak: Két kiállítás.

Építőipar - Építőtmüvészet, Bp.1918 évf. 45 sz.
358. old.

MEK

Várady Gyula, festöm,
1866-1929.

Esti hangulat. Olf. 52x42. J.l.b.

Árv. Közl.1930. 4.rk.sz. 55.szám. 36.l.

MDK

Vúrady Gyula, festöm.

városképet, házmotivumot láttunk itt töle.

A téli kiállitás. - Szépm.Muz.1917-18.
Müvészet.1917. 5c.1.

Várady Gyula MDK

x ~~VcscacycJánosx~~

Szigliget, of.

Szépm. Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

Sorszám: .....

A Magyar Posta Betegségi Biztosító Intézete

Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 5. szám.

Tel.: 139-860

Érvényes.....napra, a.....naptól fél ápolási díj erejéig

Kórházi utalvány

a Postás Alapítványi Kórház (Budapest, XII., Kékgolyó-utca 5 sz.)

.....kórház / klinika Gondnokságának

Szíveskedjék .....posta

.....feleségét / gyermekét a kórház legalsó osztályára felvenni és legfeljebb a megjelölt időtartamig a M. Posta Betegségi Biztosító Intézete terhére ápolásban részesíteni.

Valószínű diagnózis: .....

Budapest, 195 .....

.....intézeti igazgató

A kórházba beutalt beteg (hozzátartozója) előzetesen gondoskodjék a kórházi ágyhelyről és csak a férőhely biztosítása után utazzék a kijelölt kórház székhelyére.

P. B. B I. 902 sz. — 203 Államosított PHÖNIX-NYOMDA BPEST. VIII., JÓZSEF-U.

Várady Gyula. / váradovni / F. Vg. 19. 2.

Linien volt, cigtáblát, nagyszerű gyár Szamosgyártott, fénylőszerű Debrecenben, a ennek münchei Ak-Hesterich ont. De rétöbb is mellétfogtalkozásul hegedűt. (Lg. III. 65. o.)

~~Igazolom, hogy ——— a Eötvös L. T. d. 6.~~
~~ive mutvéreb. tartozni kallgatóp.~~

M.D.K.

Várady Gyula

Sároroszi-n született. "Felvidéki udvar" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Műcsarnokban rendezett Felvidéki Kiállitásról.

Szinházi Élet. Bp. 1938. nov. 12. XXVIII. évf
47. sz. 13. lap

MDK

Várady Gyula

Esti hangulat, of.

Árverési Csarnok aukció kat.1933.okt. /3.sz./
36.l.

Várady Gyula MDK

Erdő csendje, olf.

A Balaton, olf.

A Bodrog, olf.

Tátrai fenyves, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

A csorbai tó környéke, olf.

A csorbai tó

Virág ó mandulafa, olf.

Hegyi forrás, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

A falu széle, olf.

Zöld szoba a selmecbányai Leányvárban, olf.

Tabáni részlet, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Hóolvadás, olf.

Tátika alján, olf.

A tiroli hegyek, olf.

A Tisza partján, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Felhők a hegyek oldalán, olf.

Havas kazlak, olf.

Téli erdő, olf.

Szigligeti várrom, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Várady Gyula MDK

Bakonyi részlet, olf.

Sárga udvar, olf.

Szérüskert, olf.

Összelőtt görzi dóm, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Várady Gyula MDK

Bakonybél, olf.

A Tátra esős hangulatban, olf.

A Wolfgang tó, olf.

A szigligeti öböl a Balatonon, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula

MDK

Tavasz, olf.

Esős hangulat, olf.

Naplemente, olf.

A városligeti tó, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Várady Gyula

MDK

A selmecbányai régi posta udvara, olf.

Téli délután, olf.

A pisztrángok hazája, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Várady Gyula MDK

A haragos Balaton, olf.

A Balaton a szigligeti öböllel, olf.

Tavasz ébredése, olf.

A sümegi várrom, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Cigányfertály, olf.

Tél a füzesben, olf.

Lágymányos, olf.

Tapolca patak, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Tátika romja, olf.

Tiszai esthangulat, olf.

Tátika ősszel, olf.

A sümegi plébániatemplom belseje, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Kertalja, olf.

Szigliget, olf.

A Szent Gellérthegy oldala, olf.

Görzi udvar a háboru alatt, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Tapolca-patak, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Téli erdő, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Várady Gyula

MDK

Erdőtisztás

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Dunaharaszti Dunaág, repr.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Várady Gyula

A mengusfalvi völgy a Tátrában, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Várady Gyula MDK

Dunaharaszti Dunaág, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Várady Gyula MDK

Balaton, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Vihar előtt, olf.

Balaton, olf.

Mücsárnok 1929 tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Őszi köd a Zsitván, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Várady Gyula

Görci dóm, olf.

Miccarnok 1918-19 téli kiállitás

Várady Gyula MDK

Holdvilágos éjjel, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Várady Gyula MDK

Hámor belseje, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Várady Gyula MDK

Téli tájkép, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Várady Gyula

Sárga udvar, repr.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Várady Gyula MDK

Tisza partján, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Várady Gyula

MDK

Alföldi tanya télen, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Várady Gyula MDK

Római fürdő, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Várady Gyula MDK

Ezredéves emlék éjjel, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Várady Gyula MDK

Kistéténi régi pincék, olf.

Műcsarnok 1917. tavaszi kiállítás

MDK

Várady Gyula

Esti hangulat, of.

Árverési Csarnok aukcio kat. 1934. szept.
61.l.

MDK

Várady Gyula

Arvavölgyi tájkép, olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiall.kat.37.l.

Várady Gyula MDK

Téli táj a Lágymányoson, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Kis-Gellérthegyi kőbányák, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Várady Gyula MDK

Bakonyi téli tájkép, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Gerencevölgy a Bakonyban, olf.

Mücsarnok 1913. Tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Nyirfaerdő ősszel.Ventén, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Bakonybél falu télen, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Tabáni öreg ház éjjel, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Várady Gyula MDK

Pipacsok a drótkerités közt, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Várady Gyula

MDK

Gellérthegy az épülő fürdővel, olf.

Mücsarnok 1912 Tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Bakonyi téli tájkép, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Verőfényes reggel a Bakonyban, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Váraddy Gyula MDK

Téli nyugalom, olf.

Bakonyi betyártyna, olf.

Elhagyott országut, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Ködös reggel, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Várady Gyula

Balaton-Györök latképe, olajf.
A balatongyöröki strand, "
A Balaton Györöknél, "

A Balatoni Társaság II. Kiall.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 22.1.

Várady Gyula MDK

A pisztráng hazája, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Várady Gyula

Borus hangulat a Garam partján, olf.

Mícsarnok 1917-18 téli tárlat

Várady Gyula MDK

Sárga udva , olf.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Várady Gyula.

A "Céhbeliek" társaságának tagja.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története.

MDK

Várady Gyula

Művészet 1918. 6.l.

MDK

Várady Gyula

Bakonybél falu télen, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.
68.l.

MDK

Várady Gyula

Nyirfaerdő ősszel Ventén, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.
68.l.

MDK .

Várady Gyula

Sümeg vára, olajf.
Tél a Bakonyban, olajf.
Szürke idő Balaton-Györökön,

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 22.l.

Vasárn. **8** Magy. N. A.		Protestáns: Etelka Görög: Pelágia Izraelita: Thisri 18
Hétfő **9** Dénes		Protestáns: Dénes Görög: Jakab Izraelita: Thisri 19
Kedd **10** B. Ferenc		Protestáns: Gedeon Görög: Eulamp Izraelita: Thisri 20
Szerda **11** Placidia	☾ Utolsó negyed 17 ó. 46 pk.	Protestáns: Brigitta Görög: Teofanes Izraelita: Thisri 21
Csütört. **12** Miksa		Protestáns: Miksa Görög: Tarák Izraelita: Semini azer.
Péntek **13** Ede		Protestáns: Kálmán Görög: Papil Izraelita: Simk. Thor.
Szomb. **14** Kalliszt	1933 **OKTÓBER** 31 nap	Protestáns: Helén Görög: Nazár Izraelita: Thisri 24

41-ik hét. Nap kelte 6 ó. 8 pk. — Nyugta 17 ó. 27 pk.

Várady Gyula

U. 4068.

Magyarság. 1925.

máj. 10. (Akinek
műhelyében hegedük
és tájképek születnek.
Látogatás Várady Gyu-
lánál. Márton Ferenc
illusztrációival.)

Hollósinál és A Zbenék
Münchenben tanult festeni.
A hegedűkeszítést Olasz-
országban tanulta.

…zad balra. Hátrafésült haja öszbeve-
…isza szőke, s szeme világoskék. Körülcsa-
…l melléinge s ugyanilyen prémes bekecse
…t s az utóbbni hat a gombolók száma, a
… bojt van.

…i 70: 55.5 cm.

…metól 1892: I. 2-án 150/3 fszt (13/92). —
…i (189/92). — Az elszámolást elfogadva az 1893: I

Váradi Gyula

az ipariskola tanára

U. 4099

1925. májusában négy új hangszerét, két hegedűt, egy brácsát és egy csellót mutatott be meghívott zenészek előtt, akik nagy elismeréssel nyilatkoztak a hangszerekről.

Magyarság. 1925. máj. 8. (Váradi mester új hangszerei)

MDK

Várady Gyula

Szigliget

Sárosfürdő épitkezése

Magyar Müvészet 1929. 6. sz. 354.l.

MDK

Várady Gyula

Sümegi várrom

Verőfényes reggel a Bakonyban

Magyar Művészet 1929. 6. sz. 354.l.

GLATTER ÁRMIN.

12 Női arckép. Olajf. Magánt.

VÁRADY GYULA.

*13 Bakonyi téli tájkép. Olajf. Eladó.

PAPP GÁBOR.

14 Hollandi lány. Olajf. Eladó.

KOVÁCS GYULA.

15 Alföldi öreg asszony. Olajf. Magánt.

PAP EMIL.

16 Almák I. Olajf. Eladó.

BOSZNAY ISTVÁN.

*17 Sztrecsnó a Vág mellett. Olajf. Eladó.

PAP EMIL.

18 Almák II. Olajf. Eladó.

MÁRTON FERENC.

*19 Gátkötő csiki székelyek. Olajf. Eladó.

UDVARY GÉZA.

*20 Don Quichote. Olajf. Eladó.

BÁRÓ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ.

21 Fasor. Olajf. Eladó.

MÁNYAI JÓZSEF.

22 Dr. Herman Béláné úrnő arcképe. Olajf. Magánt.

BÁRÓ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ.

23 Őszi est. Olajf. Eladó.

JÁVOR PÁL.

24 Szobarészlet. Olajf. Eladó.

KOVÁCS GYULA.

25 Csendélet. Olajf. Eladó.

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ.

26 A két öreg. Olajf. Eladó.

Várady Gyula

I. TEREM.

RUDNAY GYULA.
*1 Varró asszony. Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
*2 A román határon. Olajf. Eladó.

ROTTMANN MOZART.
3 Jézus a templomban. Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
4 A malomtó. Olajf. Eladó.
5 Parasztarckép. Olajf. Eladó.

KOVÁCS GYULA.
6 Arcképtanulmány. Olajf. Eladó.

VÁRADY GYULA.
7 Gerencevölgy a Bakonyban. Olajf. Eladó.

NAGY VILMOS.
8 dr. P. V-né őméltósága arcképe. Olajf. Magánt.

TELKESSY VALÉR.
9 Fehér rózsák. Olajf. Eladó.

UDVARY GÉZA.
10 Kora reggel az umbriai völgyben. Olajf. Eladó.

BÜKKERTI M.
11 Forró tea. Olajf. Eladó.

Képzőm. Tars. 1913.
tar. Eiáll. Eat

Várady Gyula

1908 nov. Közepén jött hara Külföldi tartózkodásáról. Járt Csek-Bajor-Francia-országban, Svájcban, Olaszországban.

Kiss Lajos, Vásárhelyi művészélet
Bp. 1957

Váradi Gyula

Mostoha apja mesterembergéle volt, ugyával együtt 12 Korái nevelte (saját Zöllése mint 1926 Magy. Műv.) Hivatalos adatai Zöv.: hul. 1866-jan. 8. Sárosoroniban. Később, apja halála után ugyálól megnőZött s losoncra zerülte spéliczasnak. Onnan is megnőZött és kóborolt a nagy világban. Orásikban is volt, vándorminékettel csatangolt.

Kiss Lajos, Vásárhely művészélet, Bp. 1957. 99 l.

Várady Gyula

Arad. festő volt, de inkább ezermester.
Hangszereket kérelett, és fölig fény képesett.
*1926 évf. 2 sölk nekrolog alapján
(Kapp. Mův) lehetnek csak megtudni részleteket
életéről: Afrikában, Algirban nül-
apja vasut-mérnek volt. Lévén volt
amidon vismerjöttek Kapp. sa, Nagyváradra
itt apja meghalt. Anyja fönörbe ke-
rült és második és fajhoz mert
*A nekrolog az ő ~~költeménye~~ saját közlése.
Kiss Lajos, Vasárhelyi művészélet, Bp. 1957 99 l

Várady Gyula

azi a fiskál mellett a hegedűzéni-
zésel foglalatosott államsegélyt zapott
azegyből h. Külföldön tanulmányokosse
a hegedűkénítést. Kossuth minister 2400
Kr-t utalmányozott zi zénevé.
Körben V. a Mezőgazd. Mus. zénére vállalt
3 nagy freskönerű zépet mezen Magyarország
termény és állatállomanyát kellett bemutatni sta-
tisztikai adatok alapján. Rudnay kőzedén
uzegszínésta hafette és ő jan. közepén elutasott.

Kiss Lajos, Vázárhely mühészélet
Mp. 1957

180 -

Várady Gyula

festőm. a Fekete Sas nagy termében nagy nabá-
su felolvasást tartott Európa nagy obb vá-
rosairól 1909 jan.-szeptem – saját felvételei-
vel. A anyagot Ziegenitis Endre Béla festőm.
és Kovács Sebestyén Aladár műegy. tan. felvételei
Az előadásnak nagy sikere volt

Kiss Lajos. Vásárhely. művészélet
Bp. 1957

224
225

Várady Gyula

fortömüvész, aki hegedűkészítéssel is foglalkozott 1909 elején a világhírű nagy. hegedűmüvésznek, Vecsey Ferenc~~ek~~ részére készített hegedűt; akik látták és hallottak a hangját, azok Stradivarius hegedűihez hasonlónak mondták (az ujságok hozták a hírt)

A ~~mü~~ bp.-i müegyetem rendszerre részére az egyetem tanárcsa 10 db. hegedűt rendelt V-tól.

Kiss Lajos, Vásárhelyi müvészélet
Bp. 1957

225

Várady

Váradi

1903 maj. Ferenc József harajászott
II. Rákóczi Ferenc hamvainak hara-
hratalékos Rodostóból, Ródmezőv.
hódoló felirakot ín lésett a kiraljhoz
magyar tervezetével Tanyait, Endre
Bélét és Váradyt bízták meg rózsa
A dinas felirat tárlaja szines famozaik
volt, külöspéle nemes fából magyaros
motívumokkal. A cimes és mozaikmunka
Endre Béla Zimaradt az együkesből
Kiss Lajos, Vásárhelyi művészélet

Bp. 1957

110 l.

Várady Gyula

Nagybányáról tatára Zerult, ahol 4 évig tartózkodott, jényképpénigyarát itt is folytatta.

1903 ápr. 26-án Zöltrott Hódmezővásárhelyre, állítólag hérassagi nándékkel, de az fustbe ment. Ott fényképezett tovább, festegeltt is és kénilette szegedizet.

Kőszeg, Vásárhely művészéket, 100 l.

Bp. 1957

Várady Gyula

Ami pénzt a Ferely Tiszkép segélésénél megtakarított, azzal bejárta Párizst, Londont, Amsterdamot, Rómát, Firenzét, Nápolyt, Berlint. 1896-ban Nagybánya. Itt már magányosan, feleségétől különválva élt. (1889-ben Tovatán nősult, fia is szül., Lajos) Nagybányán rendezett ismerjük törötté, mert fényképező műterme volt. Barabás, Hollósy, Thorma, Réti, Grünwald, Nyilassy S.

Kiss Lajos, Vásárhely művészélet, Bp. 1957 99 l.

Várady Gyula

Első „festéleti" produkciói céglábbát és olcsó templomképek voltak, mefettel hamosujvárom tengődött. 17–18 éves amikor Debrecenbe ezül Gondy és Ecy fejképénkre, és ott kikanulta a mesterséget. Ott arcképeket is mintett. Kedve volt a festéshez, kijutott Munchenbe, hol előbb Hesterichnek, aztán Azbenaknak, végül pedig Hollósynak lett a tanítványa. A millenium előtt harcolást és a Fenty Kőrképcsel segédkezett

Kiss Lajos, Vásárhely művészélet, Dp. 1957.

99 l.

187 Heyer Arthur: Lábbadozó katonalovak.

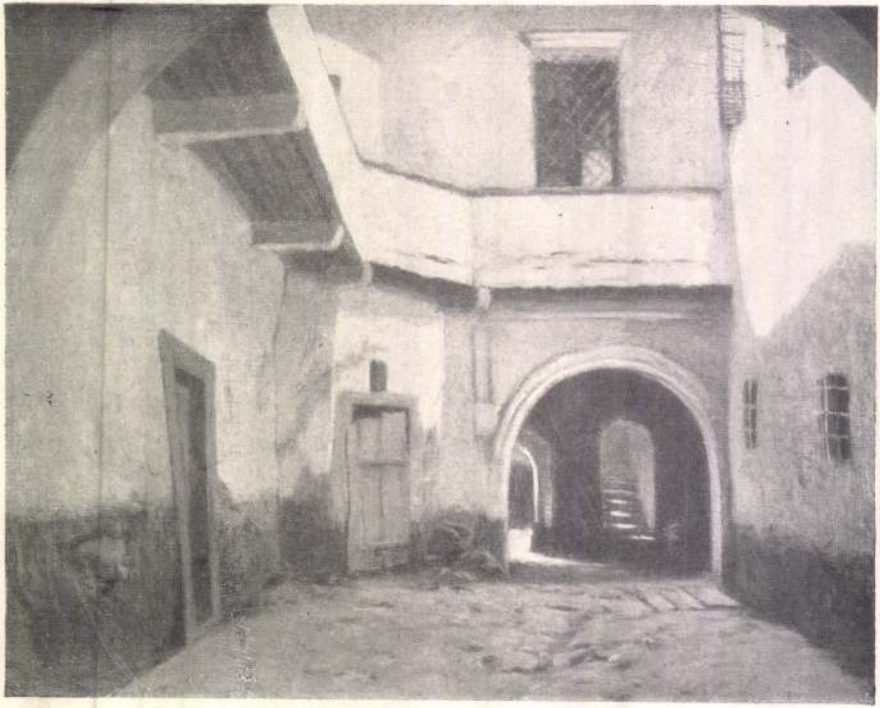

323 Várady Gyula: Fehér udvar.

zent Sir /:Veronika:/ ká-
ő festőművész elkészitette.-
y a képek átvételére 1939.
. 1/2 1 órakor megtartandó
magát képviseltetni méltóz-

er 24.-én.

F r i d r i c h s.k.
tanácsnok

Vaszary Gyula

1.

Nemzeti Szalon

1920. nov- dec

Váradi gyula

Felajánlotta, h. ingyen csinálja meg a 2lisét az iperi- és mérőjeki kiáll. képröm. és képrajzi kiáll. hoz, azonban míg ig szemelés-tel belemennem szines képes plakát-ba

Kiss Lajos, Vásárhely művészélet
Bp. 1957 114 l.

Vásárhely gyule

Torvajával szemben a minőség
az [illegible] elzévítésére
fogott, sarokba a megbízást
nem ő kaptón meg. (1903 máj 26)

Kiss Lajos, Vásárhely i munkásélet
Bp. 1957

107 l.

Várady Gyula

1906 márc 22-én a kaninoban
rállilotta lájrépeit, 25 darabot.
Egyet sem tudott eladni.

Kiss Lajs, Vásárhely művész élet

3p 1957

150 l.

Várady

jan 21-én (1906) Valón bemutatta a Magas-Tátra jegyzéseit az ottani Uránia Egyesületben.

Kiss Lajos, vásárhelyi művészélet

3p. 1957

145 l.

Váradi Gyula MDK

Vizpart, o. fa. 34x42

Tornyai János Muzeum 1965. 2o év szerzeményei

Várady Julius MDK

Winter im Bakony
Dorfpartie bei Sümeg

Wien, Kunstlerhaus 1924. Mai-Juni

MDK

Várady Gyula

A selmeczi toronyőr szobája, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
18.1.

Várady Gyula MDK

Tél

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Falusi parasztudvar

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Várady Gyula

MDK

Balaton

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Hóolvadás

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

MDK

Várady Gyula

Ébredő tavasz, olf.
"Az erdei lak", olf.
Tél az erdőn, olf.
Tátika, olf.

A Cóhbelick IV. kiállitása
Nemzeti Szalon 1923.

Várady Gyula MDK

Ritkás erdő, olf.
Rezi vár környéke télen, olf.

A Céhbeliek IV. kiállitása
Nemzeti Szalon 1923.

Várady Gyula MDK

Templom belseje, olf.

Mücsarnok 1920-21. Téli kiállitás

VÁRADY GYULA

Árvavölgyi tájkép. Olajf.

KMT 1912/13.téli kiáll. kat. 37.oldal

Várady Gyula MDK

Hámor belseje, olf.

Műcsarnok 1919-20. Téli tárlat

Várady Gyula MDK

Téli tájkép, olf.

Mücsarnok 1919-2o. téli tárlat

Várady Gyula MDK

Fák az őszi napsugárban, olf.
Sümegi várrom, olf.
Tátika, olf.
Őszi tájkép, olf.

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

MDK

Várady Gyula

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11.l.

Várady Gyula MDK

Fehér udvar repr.

Műcsarnok 1918.tav.kiáll.

Várady Gyula

MDK

Görci dóm, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Várady Gyula MDK

Hadi udvar Görcben, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

Várady Gyula MDK

A sümegi várrom, olf.

Mücsarnok 1924. febr-márc.

Várady Gyula MDK

Verőfényes reggel a Bakonyban, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc./

Várady Gyula MDK

Tapolca patak, repr.

Műcsarnok 1927. őszi kiáll.

MDK

Várady Gyula

Balaton, of.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 33 l.

M.D.K.

Várady Gyula

"...Szép, mély nemesveretü tájképei.."t dicséri a "Tavaszi tárlat" c. közlemény.

A kiállitás helyét és a megnyitás idejét a cikk nem közli.

Kárpát: Tavaszi tárlat c.
Szinházi Elet. Bp. 1917. ápr.1-8. VI. évf.
14. sz. 8. l.

MDK

Váradi Gyula

Képzőművészet, 1927, 4.sz. 8. l.

MDK

Várady Gyula

Sárosfürdő környéke éjjel, of.

Művészet 1917. 90.l.

MDK

Várady Gyula

Téli táj a Lágymányoson, of.

KMT 1912. tav. kiáll. 54.1.

MDK

Várady Gyula

Sárga udvar, repr.

Művészet 1917. 62.l.

Várady Gyula

MDK

Palaton, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Várady Gyula MDK

Hóolvadás, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Várady Gyula MDK

Február ködös idő, olf.

Műcsarnok 1922. őszi tárlat

Várady Gyula

Szigliget, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Várady Gyula (1866-1929)

Esti hangulat. Olajfm. 43x52. J.l.b.
Tájkép. " 34x42. J.l.b.

Árverési Csarnok aukció kat. 1931.dec. 4.sz. 50.lap

Várady Gyula MDK

Téli tájkép, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Várady Gyula

Gyűjteményes anyaggal vázolja
a Műcsarnok őm. tárlatón

Magyarság 1927 X. 22

Várady Gyula MDK

Verőfényes reggel a Bakonyban, olf.

Mücsarnok 1944.Székesfőv.Képtár Jub.Kiáll.

Várady Gyula

MDK

Templom belseje, olf.

Mlcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Várady Gyula MDK

Hámor belseje, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Várady Gyula

Művészet 1938. III. 22. sz. 149.l.

Várady Gyula MDK

Verőfényes reggel a Bakonyban, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

Várady Gyula MDK

A sümegi várrom, olf.

Mücsarnok 1924 február-március

Várady Gyula

MDK

Tél

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállítás

Várady Gyula MDK

Falusi parasztudvar

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Várady Gyula MDK

Balaton

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Várady Gyula.

Déry B.: Kulturpropagandánk a külföldön 1921.ápr.3o.
De Hofstad. Amsterdam. 25.-27.1.

WDK

MDK

Várady Gyula

Gellérthegy az épülő fürdővel.Olajf.

KMT.1912.tav.kiáll.35.l.

MDK

Várady Gyula

Tapolca-patak, repr.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat.

Koncz Antal /Orosháza, 1884.

MDK

Várady Gyula

Tél a Bakonyban, repr.

Künstlerhaus /Wien/. IX. Ungarische repräsentative Kunst-Ausstellung. 1924.

MDK

Várady Gyula

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

MDK

Várady Gyula

Tátika romjai, repr.

Évk. KMT. 1928. 188.1.

MDK

Várady Gyula

Bakonyi téli tájkép, repr.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.

MDK

Várady Gyula

Sárga udvar repr.

Műcsarnok 1917/18. téli kiáll. kat.

MDK

Várady Gyula

Fehér udvar, repr.

KMTárs. 1918. tav. kiáll. kat.

MDK

Várady Gyula

Tátika romjai, repr.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat.

MDK

Várady Gyula

Gerencevölgy a Bakonyban, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 39.l.

MDK

Várady Gyula

Bakonyi téli tájkép, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 40.l.

MDK

Várady Gyula

Kertalja

Szigliget

A Szent Gellérthegy oldala

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

Esős hangulat

Naplemente

A városligeti tó

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

Tabáni részlet

Bakonybél

A Tátra esős hangulatban

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

Tátika ősszel

A sümegi plébániatemplom belseje

A haragos Balaton

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

A Balaton a szigligeti öböllel

Tavasz ébredése

A sümegi várrom

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 13.l.

MDK

Várady Gyula

Cigányfertály

Tél a füzesben

Lágymányos

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 13.1.

MDK

Várady Gyula

Tapolca patak

A selmecbányai régi posta udvara

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 13.1.

MDK

Várady Gyula

Téli délután

A pisztrángok hazája /A Garam/.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 13.l.

MDK

Várady Gyula

Az őszelőtti görzi dóm

Tátika romjai

Tiszai esthangulat

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

Bakonyi részlet

Sárga udvar

Szérüskert

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

MDK

Várady Gyula

Havas kazlak

Téli erdő

Szigligeti várrom

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

A tiroli hegyek

A Tisza partján

Felhők a hegyek oldalán

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

A csorbai tó környéke

A csorbai tó

Virágzó mandulafa

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

Hegyi forrás

A falu széle

Zöld szoba a selmecbányai Leányvárban

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

A Bodrog, of.

Tátrai fenyves, of.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 11.l.

MDK

Várady Gyula

Erdő csendje, of.

A Balaton. Of.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 11.l.

MDK

Várady Gyula

A Wolfgang-tó

A szigligeti öböl a Balatonon

Tavasz

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

MDK

Várady Gyula

Görzi udvar a háboru alatt

Hóolvadás

Tátika alján

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 12.l.

Várady Gyula MDK

Hóolvadás

Reggel Scheveningenben

Műcs rnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Várady Gyula

Művészet, 1917. 6.l.

Várady Gyula MDK

Téli hegyesvidék, olf.

Szalmaboglya, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Várady Gyula (1866-1929)

Esti hangulat. Olajfm. 43x52. J.l.b.
Tájkép. " 33x42. J.l.b.

Árverési Közlöny, 1932. 1.fk.sz. 39.lap

MDK

Várady Gyula

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

Várady Gyula MDK

Siroki vár

Mátrai völgy

Szigliget

Mücsarnok 1924 őszi tárlat

Várady Gyula MDK

Balaton

Mücsarnok 1924 őszi tárlat

Váradi Gyula.

Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán mint szerepel.

Esti Kurir, 1927. dec. 20.

Váradi Gyula.

a Műcsarnok téli tárlatán munkája szerepel.

Magyarság, 1927. dec. 18.

Várady Gyula MDK

Felvidéki udvar

Műcsarnok 1938 őszi tárlat

Várady lajos, szobrász

L. Gorka Géza

– : Négyszázötven éves fennállását ünnepli a mezőtúri középiskola 9

Népszabadság, 8 p. 1980 szept. 25.

Várady Gyula

Izig-vérig igazi magyar talentumát.
"Bakonyi téli táj"-ának napsütéses hangulatát, "Arva vára"-nak finom ábrázolását, valamint a "Gellérthegy" alkonyodó napsütését egyaránt kiemeli Margitay Ernő: "Három kiállitás, I" c. kritikájában, s hozzáteszi, hogy a müvész valamennyi munkája komoly igéret a jövőre.
A tárlaton szereplő müvésznéveket lásd: Dudits Andor nevénél.

Élet, Bp. 1915. febr. 28. VII. évf.
9. sz. 210-211. lap.

Várady Gyula

A Képzőművészeti Társulat "Téli tárlat"-án szereplő művészek munkáinak értékelése, melyek kivételt képeznek Margitay Ernő kritikája szerint:

Katona Nándor vásznai, közöttük az 1900-ban festett "Soiré"-val,

Magyar Mannheimer Gusztáv: "Őszi vihar"c. és másik két képe,

Kunwald Czézár arcképei,

Várady Gyula: "Sárga udvar" c. képe és felvidéki tájai.

Fenti kiállitáson résztvevő teljes művésznévsort lásd: Koszta József nevénél.

Élet, Bp. 1917. dec. 2. IX. évf. 48. sz. 1171-1172. lap.

Várady Gyula

Tornyai baráti köréhez tartozott Rudnay Gyula, Endre Béla, Várady Gyula festők, a Pestről hazalátogató Pásztor János szobrász.

Forrás 1969/1 52
Simonka Gy:Tornyai

Várady Gyula

Selmecbányai képeinek kellemes tónusát, benső közvetlenségét elismeri, de kifogást emel "idegen lirizmusa" ellen Kázmér Ernő: "Fényes Adolf és mások" c. kritikájában, mely a "Képfaragok és Képirók" helyiségeiben rendezett kiállitáson bemutatott müveket ismerteti.

A HÉT, Bp. 1918.dec. 15.
XXIX. évf. 5o. sz. 78o-781. lap.

Várady Gyula

"A téli tárlat III." cimmel Felvinczi Takács Zoltán ismerteti a Kiállitáson bemutatott müveket és alkotóikat.
Várady Gyuláról elmondja, hogy nem tartozik azok közé, akiket a kritika dédelget, pedig az ő tompa hangja igaz, mély érzésekről szól, „tónusainak pátosza is igazi müvészi pátosz"

A HÉT, Bp. 1919. febr 9.
XXX. évf. 6. sz. 9o. lap.

Várady Gyula

Bánsághy Vince, Barkász Lajos, Baróthy Major Jenő, Barta Ernő, Benczur Gyula, Berkes Antal, Beszédes J. László, Bosznay István, Burghardt Rezső, Dobrovic Péter, Ferenczy Károly, Germány Elemér, Glatter Gyula Gulácsy Lajos, Gulyás János, Hende Vince, Jakab Zoltán, ifj. Kampis János, Kandó László, Karlovszky Bertalan, Katona Nándor, Kimm Frigyes, Klammer Mariska, Kléh János, Kozma Lajos, Körmendi-Frim Jenő, Lechner Ödön, Leidenfrost Sándor, Ligeti Miklós, Marton Ferenc, Mednyánszky László, Moldován Béla, Nádler Róbert, Páldy István, Pentelei Molnár János, Reményi József, Rottmann Mozart, Stetka Gyula, Szlányi Lajos, Szmrecsányi Pajtás Ödön, Várady Gyula, Vastagh Géza, Vesztróczy Manó, Vidovszky Béla, Zádor István, Zombory Lajos müvészek vettek részt a Mücsarnokban rendezett Tavaszi tárlaton.

ÉLET, Bp. 1914. ápr. 12. VI.évf. 15.sz.
469, 474, 475. lap.

Várady Gyula

A tájfestők közül kiemelkednek az itt következő művészek alkotásai:

Barkász Lajos

Vesztróczy Manó

Várady Gyula

Jakab Zoltán

A "Cyrano" sign.-val jelölt kritika külön nem értékeli fenti művészek munkáit, akik a "Tavaszi tárlat"-on vettek részt.
A kiállitáson résztvevő többi művésznév felsorolását lásd: Bosznay István nevénél, az itt következő jelzet mellett:

ÉLET, Bp. 1914. ápr. 12. VI. évf. 15. sz. 469, 474, 475. lap

Várady Gyula

A "Kultura" c. rovatban Margitay Ernő ismerteti az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, Műcsarnokban rendezett "Téli kiállitás"-át.

Moldován Béla: "1918" c. óriási háborus vászmára, /104. old. repr./

Ujváry Ignác, szines, hangulatos "Öreg nyárfaerdő"-jére,
Jávor Pál: "Szolnoki táj" és „Borus nap" c. müveire, /130.old. repr./

Várady Gyula festményeire szivesen emlékezik a nézö,-mondja a kritika.

Élet. Bp. 1919. jan. 26. XI. évf. 4. sz. 89-91. lap.

MDK

Várady Gyula, festő

1 db · olajfestm. (cim. sz. nyelv.)

Tátika. Of

Nyerska Konstutställningen i Konstakademien

Stockholm, 1922 maj. – Jegyz. 28. l.

MDK

Várady Gyula, 1866-1929.

Esti hangulat, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 33 l.

MDK

Várady Gyula

Árva vára, of.

Virágos Gellérthegy, of.

Füzek éjjel, of.

Lelátás a L ágymányosra, of.

N.Szal. 1913. tav. kiáll.

26. 1.

MDK.

Várady Gyula festő / 1866-1929/

"Esti hangulat" /olaj/

"Tájkép" "

Árverési Közlöny 4.sz.1939. december.

50.l.

Várady Gyula Festő.

1866.máj.8. Sárosoroszi.
München.

Szigliget. Olaj.

Szépmüvészeti Muzeum Uj Magyar Képtárának Kat.
Bp. 1928. 29 l.

MDK

Várady Gyula, festö

Téli hegyesvidék. Olf.
Szalmaboglya, "
Szigliget. "

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 27.1.
28.1.

Tisztelt tek. Müépitész úr
Alásan jelentem hogy a Zsámbéki
Templomróm kerittés a nap
Keleti részen kidölt kérem
A meg vizsgálatátt.
És egy úttal jelentést teszek
Hogy egy tólvajt is fóktam
Amint el vitte az kerittésből
A tám oszlópót Márcziús 26 án
Reggel de még én nem tettem

Várady Gyula festőművész
Tél a Bakonyban, olajf.
Tél a Lágymányoson, olajf.
Magyar Reprezentativ kiállitás
Nemzeti Szalon, 192o november,

2379/1911.
erk: IV. 7.

tartásával nyilvános tervpá
a tervpályázat sikere érdek
lamint a pályázat közelebbi
zat értelmében alakitandó h
val kivánom megállapitani.
gom szervezni, hogy abban a
továbbá a magyar épitő müvé
kek országos bizottsága egy
a vezetésem alatt álló mini
megfelelő számu póttaggal l

Tisztelettel felk

A Müemlékek Országos

Várady Gyula festőművész
Bakonyi téli táj.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása.
1915. február
Napkeleti bölcsek.Pasztel.

államtitkár.

MŰVÉSZETI MUZEUM

A

e t e s O r s z á g o s B i z o t t-

n a k .

Budapesten.

12-én 201.sz.a. kelt átiratomra ,tisztelet

k Országos Bizottságát.....,hogy

holicsi gyárról irt művének megrendelése

a mennyiben nagybecsü megrendelését a

zközölhessem.

Várady Gyula festőművész
Árva vára, olajf.
Kelenföldi Müvészek kiállitása
Bpest, 1915 február

Elnel

Egyszáztiz pengőt. Budape

ter rendeletéből: dr. Mari

A hiva

n

Várady Gyula festőművész
Kerepesi falurészlet, olajf.
Kelenföldi művészek kiállitása
Bpest, 1915 február

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA.
113. /1927. szám
Érk.: 1927-év április hó 14. n.

.alfamtitkár.

A hivatalos másolat hiteléül:

Tetmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

Várady Gyula festőmüvész
Lágymányosi háztelek.Olajf.
~~Kerepesi falurészlet.Olajf.~~
Kelenföldi Müvészek kiállitása.
1915.február

V. 1609/1.

tsága tek. Elnökségének,

B u d a p e s t

szobor restaurálására vonatkozó ,
megküldjök mai ülésben hozott határo-
en szives az abban kért elszámolást
ürgősen megküldeni.

Várady Gyula festőművész
Árva vára.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása.
1915 február

vezettek legközelebbi járar
szabályszerüen elszámolni.

Egyben f
vállalkozók járandóságait s
sziveskedjék kifizetni. Buc
A miniszter helyett: Kertés
A hivata

mí

Várady Gyula festőművész
Kerepesi dombos vidék.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915. február

…rozatának 8 db. festmé-
…lisírozására beárhezett

…ret.

… × 13 cm.

… cm², 55 fillér

… P. = 1 kép klisírozása

…000 K. a 8 kép klisírozása.

6

111·8·8
8944

Várady Gyula festőmüvész
Kerepesi falurészlet*. Olajf.
Kelenföldi Müvészek kiállitása
1915. február

*(119 és 49. sz.: két különböző kép, azonos címmel)

U r n a k

K o n d o r o s .

Várady Gyula festőmüvész
Kerepesi dombos vidék, olajf.
Kelenföldi Müvészek kiállitása
Bpest, 1915 február

valamint az illető szénkeres
mint a szénbányának feltünte
kereskedő szénszükségletét b
kozással tegyen azonnal jele
/:Budapest, IV. ker. Haris-k
szénbánya engedélyt fog nyer
tására.-

Budapest

A

Várady Gyula festőművész
Kerepesi falurészlet, olajf
Kelenföldi Művészek kiállítása
Bpest, 1915 február

m. kir. Minisztertől.

tatásügyi tárca hatáskörébe tartozó
k stb. 1917/18. tanévi szénszükség-
követendő eljárást illetőleg az Orsz.
tárgyalás és megállapodás alapján
ljárás végett értesitem Cimet a követ-

ság határozata alapján a szénbányák
a velük szerződéses viszonyban álló

59082 szám.

A szepeshelyi sze
maró Jalképének
ban a Birottságna
253 sz. alatt kelt ja
tudomásul vettem

Budapest
a minis

Várady Gyula festőművész
Gellérthegy a Sáros-fürdővel.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915. február

sügyi m.kir.miniszt rtól.

ter úrtól nyert értesülésem szerint
gító kőolaj és üzemükhöz szükséges e-
gyakran fordulnak a hadsereg főpa-

ult évi szeptember hó 25-én nyers ás-
nzol, továbbá kátrány és kátránytermé-
sáról kiadott 3044/1916.M.E.számu kor-
j termékeket /tehát a petroleumot is/
nt pedig esetenként a kereskedelemü-
k, felhivom Cimet, hogy az egyes és

Várady Gyula festőművész
Gellérthegy a Sáros-fürdővel. olajfl.
Kelenföldi Művészek kiállitása
Bpest, 1915 február

orona állámsegélyt mél-
Erre vonatkorólag bátor
ását az iránt tisztelettel
lyezett 600 korona állam-
eleti egyház község hon-
nálitások mellett veendi
m helyreállitását most
ni, ugy hogy a helyreálli-
ár folyamán elkészittessék.

ulius 22én

mély tisztelettel

Jákob Romuluszu

gör. kel. lelkész

Várady Gyula festőművész
Kerepesi falurészlet.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915. február

Várady Gyula
Téli tájkép, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 6 l.

napidijai (bijezesnyszta)	140·—		+1·00
számolása	63·90		33·60 30·50 64·10 20 63·90
napidijai 17 nap ?	340·—		
	1181,66		

~~25~~

itva

Várady Gyula

Hámor belseje, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 5 l.

jutnak. ~~Ennek nevében egyezségre lépnek~~, a n
egy részét az apátság,
az Almássy,- Platthy,-
ják. I. Ferenc 1802-b
ci apátságot s birtoka
évben nagy tüzvész pu
ismét nagy tüzvész pu
tékony részét elhamva
rak épületei. Elhanva
42 polgárcsalád marad
harc történetében Pás
1867.után járási szék
jelentősége is megszü
dokon kivül még a Kaza
dok játszanak százado
város életében. A XVI.
hály és Zsigmond, Vere
mazottai, és Appaffy F
bá Szécsi László, a Ba
Bossányi,- Andrássy,-
siczky,-Török,-Plachy,
nak itteni birtokokka
Cserhát és a Mátra
Salgótarjáni ut mentén
nevén Paszth - patak
menti halmazos telepü

Építéstörténet.

Várady Gyula
Pisztrágok hazája, olaj

Magyar Studio avató kiállitás. 192o. 14 1.

Várady Gyula, 1866-1929

Tájkép, olaj

Árverési Közlöny, 1936. szám. 2. rendk.sz.

55 l.

Várady Gyula

festő MDK

19o8-ban ujabb 1500 korona ösztöndijat kap a kereskedelemügyi minisztertől külföldi hegedükészités tanulmányozásának befejezésére.

Kiss L .:Vás.müv. 204.o.

Vécsey Ferenc részére is készit hegedüt.
E. Isay véleménye Várady hegedüiről.

U.o. 225.o.

Pásztor János hmvásárhelyi bucsukiálitásán /1909 dec/ 7 olajfestménnyel szerepelt.

U.o. 229.o.

MDK

Várady Gyula

Mücs. kiáll. Évk. KMT. 1928. 71 l.

Várady Gyula

festő MDK

1907 jan 5-én államsegély kap külföldi tanulmányutra a hegedükészitès tanulmányozására.

Kiss L.: Vás.müv. 179-180.o.

Várady Gyula MDK

festő

"Hódoló felirat a királyhoz" 1904.
Tornyaival és Endre Bélával együtt tervez
ték, de a mozaikmunkát egyedül ő végezte.

Kiss L.: Vás.müv. 109-110.o.

Várady Gyula festő MDK

Kiss L.: Vás müv. 98-100/"Várady Gyula" fejezetben/

1866.jun. 8. született Sárosoroszban.
Debrecenben fényképész-segéd lett. Arcképket szinezett.
Münchenben Herterichnek, majd Azbenek, végül Hollósynak tanitványa, akivel 1896ban Nagybányára ment.
/1899 1889-ben nősült, de hamarosn elvált.
1890-ben fia született Szászvároson.
1903-ban költözött Hmvásárhelyre.

99.o.

Várady Gyula

Élet és Irodalom II. 5 n. 1958 jan. 31

Paku I: Vásárhelyi művészélet

Várdy Gyula
Görci dóm, olaj

C.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 15 l.

Várady Gyula
Hadi udvar Görcben, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mics. 15 1.

Várady Gyula
Hóolvadás, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 6 l.

Várady Gyula
Februári ködös idő, olaj

Őszi Tárlat kiállítása. Műcs. 1922. nov. 7 l.

Várady Gyula
Balaton, olaj

Őszi
Tavaszi Tárlat. Mücs. kiállitása. 1922. nov.
22 l.

Várady Gyula

Sümeg vára, olaj
Tél a Bakonyban, olaj
Szürke idő Balaton-Györökön
Balaton-Györök látképe, olaj
A balatongyöröki strand, "
A Balaton Györöknél, "

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1934. nov. 22 l.

MEGHÍVÓ

A Vigadó Galéria tisztelettel meghívja Önt

VÁRADY RÓBERT

festőművész

kiállításának ünnepélyes megnyitására
a Vigadó Galériába

1992. április 2-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:

LÓSKA LAJOS

művészettörténész

A kiállítás megtekinthető: 1992. április 2-19. között
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig
Budapest V., Vigadó tér 2.

VÁRADY Piroska

1931-ben Nagybányán a „Képművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

M.D.K.

VÁRADY Piroska

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

VÁRADY Piroska

M.D.K.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 30.l.

1

VARADY Piroska

M.D.K.

1928-ban Nagybányán a Szépművészeti Akadémia növendéke.

Réti: Nagybanya... Bp. 1954. 339.l.

K.D.K

Várady Pál mérnök
az uj vásártér épitője Schilson János terve szerint

Tóth Andrásné Polonyi Nóra: Müszaki munkálatok Pest városában a XVIII. században
Tanulmányok Budapest multjából XIV. Bp. 1961. 270-273

Várady Lajos

MDK

Kertekalja

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Várady Lajos, festöm.

Tájkép. Vizf. 36x3o. J.l.j.

Árv.Közl. 193o. 4.rk.sz. 55.szám. 36.l.

MPK

Várady Lajos, festöm.

Tájkép. Olf. J.l.b.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 70.l.

MDK

Várady Lajos, festöm.

936. Falurészlet. Vizf. 25x35 J.l.j.

Árv. Csarn.1932. I.rk.sz. 61.sz. márc. 39.l.

MEK

Várady Lajos, festöm.

Az elsö hó. vizf.

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 17.1.

MDK

Várady Lajos festőm.

s.s: N.Szal.kiáll. Az Ujság, 1923. márc.4.

MDK

Várady Lajos festő, sz.Szászváros,
189o.IX.1o.

E.G. II. 567 l.

ése megtörik, nem oly gördülékeny mint
kben kicsengő mivolta / tuis-petis/kis-
ntkezik. Ugyanezt mondhatjuk Szent Adal-

sis, ac exaquar ut vis

a két rész rimes végződése /tuis-ut vis/
ban,méginkább a kancelláriai gyakorlat-
lusbeli sajátosságok, s a szakirodalom
~~ket, a stilust pedig~~ és "elegáns" stilus
zni.
korlatban is jólismert ez a stilus,pél-
:

facta mortalium
ocentur in dubium
set temporis diuturnitas
gilli autentici revocet auctoritas

igy kezd a király kancellárja Adorján

Várady Lajos

festő

koll. kiáll. Mező-

túron

1948-

l.

Szabad Művészet

1948. 268.

Azonos Várady

Gyula fiával ??

MDK

Várady Lajos, festőm.

1883. Tájkép. Vízf. J.l.b.

Árverési Közlöny.1929.ápr 3.rb.sz. 38.l.

MDK

Várady Lajos: Tél
Tavasz
Uszályok
Havas ut
Balaton
Hideg
Patak partja

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos: Tél
Zagyva I-II
Óbudai temető
Várfalak
Uszály
Györök
Naplemente

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos: Köd
Csend
Konyha
Est
Tabán
Szürkület

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos: Hóolvadás
Eşti hangulat a Dunán
Szigligeti utcarészlet
Logodi-utca
Havas táj
Sashegy
Svábhegy

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos: Halastó -
Szénaboglya
Szürkület
Zagyva
Rákospatak
Ősz
Téli alkonyat

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos: Havasok
Interieur
Tanya
Domboldal
Balaton
Kis Sashegy

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos: Logodi-utca I-II
Soroksári Dunaág
Köd
Mező
Müegyetem
Sió

Nemzeti Szalon,1923.márc.XXXVI.Csoportkiáll.

NDK

Várady Lsjos: Lágymányosi téli kikötő
Sümeg
Tapolca-patak
Skutari tó
Kocsi
Kültelek

Nemzeti Szalon,1923.márc.XXXVI.Csoportkiáll.

MDK

Váradi Lajos: Halász kunyhó
Ősszel
Lágymányos
Szigliget
Lágymányoson
Sárga udvar

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

MDK

Várady Lajos

Nemzeti Szalon 1923. márc.

Vurady Lajos

1

A Mühorál

1923.23.1

Szerencsejáték, agrapbrt

II.53

Érkezett 1904 február 10.

97/904 (Budapest 1904 január 27. 10246 sz.a.)

Kultuszminisztérium véleményadás végett leküldi Csók István festőművész folyamodását, melyben Giorgione egy Louvre-beli képének lemásolására megbízást kér. (Felterjesztés 1904 II. 12.)

Várady Lajos

Munkaszok

1917-18. tels. kiáll. 123, 124
1919-20 tels. kiáll. 415, 426
1920-21. tels. kiáll. 469, 471
1921. tav. kiáll. 347
1922 jub. kiáll. 583
1923. tav. kiáll. 714
1924. tav. kiáll. 463
1926. őszi kiáll. 388, 389, 395, 396
1927. őszi kiáll. 440

Vermező u. 4.

1928/29. tels. kiáll. 491

~~Agyagnüvesség első nyomai a mag-~~
~~dalém periódusban X. 47.~~

MDK

Várady Lajos: Liget
Fácános
Fortuna-utca
Szigliget
Füzfák

Nemzeti Szalon, 1923. márc. XXXVI. Csoportkiáll.

M.D.K.

Várady Lajos

A Mücsarnokban kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve a tavaszi nagy tárlaton.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

Várady Lajos MDK

Tabáni öreg házak, vizf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Várady Lajos

MDK

Dunapart, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Várady Lajos MDK

Balatoni táj, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

Várady Lajos MDK

Kruspér-utca, vizf.

Boszniai házak, vizf.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Várady Lajos

MDK

Az első hó, vizf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Budapest. 937. Aug. 5.

a urnak!

. sorajdat kézhez kaptam
jövetelről mán mult
hb szerettem volna ha
t volna eszt az állás
volna vilemenzedet
unkáim felül. de sajnos
gy Kösszegen voltál elfoglalva.
sért kér sbo Tengüt
szint ugy a fakereskedőtől
. 32 fill. hogy szerek

Várady Lajos

V. C.

tanári nak

Ferkèpzomfoisk`vk

1935-36 73. l.

kamatával együtt 3 napon l
mert különben kénytelen le
ni.

Várady Lajos

középisk. rajztanári

oklevél

Ferkèpzomfoiskèvk

1935-36. 86. l.

lásd n.o. 88. l.

Várady Lajos MDK

Zagyva patak
Kiöntés

Mücs rnok 1926. Őszi kiállitás

Várady Lajos

Esti hangulat
Alkony

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Várady Lajos MDK

Dunapart, vizf.

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Várady Lajos MDK

Bakonyi táj

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

MDK

Várady Lajos,

a N.Sz. által rend. 63.csop.kiáll. egyikénXXX műveivel szerepelt. 1923.

A Nemz. Szal.4oo-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

Várady Lajos

Őszi borus hangulat, vizf.

Télutó, vizf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Várady Lajos

Téli tájkép, vf.

Sümeg vára, vf.

Müegyetem a Lágymányosról, vf.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
18.1.

Várady Lajos MDK

Balatoni táj, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Várady Lajos MDK

Bakonyi táj, olf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Várady Lajos MDK

Erdei tó, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Várady Lajos MDK

Esti hangulat, olf.

Alkony, olf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Várady Lajos

MDK

Zagyva-patak, olf.

Kiöntés, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Várady Lajos

MDK

Őszi borus hangulat, vizf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Várady Lajos MDK

Dunapart, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Várady Lajos

Kertekalja

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

Várady Lajos

MDK

Részlet a Logody utcából, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

Várady Lajos

Grafikát, rajzról, etnikát

Mihály 1985/2

Vajrady Lajos

Robot

Mühely 1985/2

Várady Lajos

Több müvészt együtt emlit meg Fóthy János: "Három kiállitás" cimmel közölt összefoglaló kritikájában.
A Magyar Studió avató kiállitásán szereplő nagy tehetségü müvészek:
Várady Lajos, Frank Frigyes, Conrád Gyula, Szlányi Lajos és Vágó Pál.

A HÉT, Bp. 1920. dec. 20.
XXXI. évf. 38. sz. 605. lap.

MDK

Várady Lajos

Tájkép. Olajfm. 60x76. J.l.b.

Árverési Csarnok aukció kat. 1931.dec. 4.sz. 50.lap

VÁRADY LAJOS

/ 1890 - 1929 /

Lajos Várady:
Pferdehirt in der Hortobágy.
Öl auf Leinw., 54x71 cm. Sign.

ld. WIEN, DOROTHEUM
624. Kunstauktion. 19. bis 22. Juni 1979.
Katalogus Nr. 1273., S. 132, Taf. 169.

VÁRADY LAJOS

Lajos Várady: Pferdehirt in der Hortobágy.
Öl auf Leinw., 54x71 cm. Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
446. Kunstversteigerung
Jänner 1980.
Katalogus 177.sz., 30.old.
Kép: Taf. 25.

Várady Lajos

"Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban" cimmel Mátrai Vilmos ismerteti a kiállitáson szereplő müveket:

Faragó Géza: eddig, mint leleményes plakátfestőt ismerték, most mint müvész mutatkozik be: képein meglátszik az idegen hatás, "Böcklintől Spitzwegig, egész sor jó minta képet választott."

Várady Lajos: komoly tehetség, de meglátszik mesterének, Rudnay Gyulának szinskálája. Viszont a természetszeretete haladásra képesiti. Vizfestési technikája bravuros.

Moiret Ödön: "tulajdonképpen szobrász, most egy csomó figurális kompozició-rajzot állitott ki. Az ultramodern irányzatok utánzójává lett."

Élet, Bp. 1923. márc. 11. XIV. évf. 5. sz. 117. lap.

Várady Lajos

MDK

Télutó, vizf.

Mücsarnok 192c-21 téli kiállitás

MDK

Várady Lajos

Falurészlet. Vizfm. 25x35. L.j.j.

Árverési Közlöny, 1932. I. rk.sz. 39.lap

Kath. É sz. Mária
Prot. Virgil

Izr. 1. Kiszlev R. Kh.

CSÜTÖRT.

28

Kath. István ap. vt.
Prot. Stefánia

PÉNTEK

29

Kath. Szaturnin vt.
Prot. Nóé

SZOMBAT

30

Kath. András ap.
Prot. András

48

Izr. 4 S Tolcoth

Várady Lajos

1921/22 – 1927/28 I

Ferkèpzomfoiskèvk

145. l

VÁĆ

Diadalkapu

Képe VV 1861, 426 l.

Várady Lajos

19. pécsi honvéd gyalog-ezredbeli Kaposvárt állomásozó főhadnagy a Kaposvári Turul vállalban képkiállitást rendez

Pécsi Napló

1913. ápr. 22.

(Főhadnagy festő-művész.)

U. 521.

„STUDIUM"
KÖNYVKERESKEDELMI
ÉS KÖNYVKIADÓ R.-T.
BUDAPEST
IV., KECSKEMÉTI-U. 8.

TELEFON: 185—616

POSTACSEKKSZÁMLA:
4041

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Orsz. Bizottsága

~~úrnak~~
úrnőnek tek. igazgatóságának

H.

IX. Högyes Endre-u. 13

Várady Lajos

kaposvári honvédfőhadnagy Koll. kiállításáról
Főleg tájképek, kevés csendélet és interieur, archépek.
Olaff. és pasztellek.

Bán Ottó: Várady Lajos képkiállítása.
Somogyi Hírlap 1913.
máj. 6.

U. 588.

Várady Lajos

Képzőm. főrok: kiáll.
1937

Valakrást:
Tanár: Réti István

Várady Lajos

kiáll.

Nemzeti Salon

1923. márc.

Fův. Képt.

...dése

...jobbról van a fürdőház, melynek kupolás előcsarnokát
...ábrázolták, hogy az artézi forrás vizének be-
...gyen; balra pedig a vizesés berendezését tím-
...t körül fák díszlenek. Az égbolt felhős. Alól „1:288"
...-re a mértékegységet adták s fölül mondatna-
...okkal:

...eti artézi forrás
...e a fürdőházzal s

...g der artesischen Quelle
...adhause auf der Margarethen-Insel."

...6·5 : 51·1 c/m.

...-98-33).

3.

Várady Lajos

Árverési Csarnok aukció Eat-

35. sz. 1926 - dec.
39. sz. 1927 okt.
40 sz. 1927 dec.

Várady Lajos

Thieme Becker

XXXIV. 108. l.

(Lyka)

Váradi Lajos

festő

U. 588.

Váradi Lajos

Festő

U. 521.

MDK

d.Várady Lajos

Facsoport, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

6. 1.

MDK

d.Várady Lajos

Vizimalom, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz.1924.

5. 1.

MDK

d.Várady Lajos

Utcarészlet, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

8. 1.

MDK

d.Várady Lajos

Őszi nap, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

8. 1.

MDK.

Várady Lajos festő

"Tájkép" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz.1939. december.

50.l.

MDK

Várady Lajos, festö

Erdei tó. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 április-május. OMKT-Műcs.
Kat. 43.1.

MDK

Várady Lajos

Paraszt házak, vf.

Udvar, vf.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. II. kiáll. N.Szal.

1925. febr. 19 l.

MDK

Várady Lajos, 189o-1929.

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 4o l.

MDK

Várady Lajos

Ica

Akv. és passz. kiáll. N. Szal. 1932. máj.
13 l.

ZAGREB, 11-III- 1936
Zrinjski trg 11

Denkmalpflege, zu Handen des
vich

in

Budapest
Rakos u.

acht eine Dissertation über die hiesige
ie in den siebziger Jahren des XVIII. Jhdts

schon lange an dieser Dissertation, hatte
archivalisches Material zu stossen, aus dem
sfinden können.

Várady Lajos
Dunapart, vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 21 l.

PMŰVÉSZETI MÚZEUM

AUX ARTS)

ÉPTÁR HOPP FERENC KELETÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM

IONGROISE) (MUSÉE D'ART ASIATIQUE FRANÇOIS HOPP)

BUDAPEST, 1936. I. 31.

VI., ARÉNA-ÚT 41.

!

...om a Librairie Aristide

...kérek arra, hogy a „Jáki

...küldjetek Ti egy jó felvé-

...mmesen róla.

Várady Lajos
Balatoni táj, vizf.

Téli tájrat. Műcsarnok, 1919-20. 21 l.

672. HORÁKOVÁ, Valéria: Skalica, bývalý Kláštor antiskánov. = Pamiatky príroda, 13, 1984, 6. 21., ill.

673. HORVÁTH István: Esztergom, a vár története. Bp. TKM, 1984 [16]p., ill. (Tájak, korok, múzeumok kiskönyvtára ; 169.)

674. HORVÁTH István: Saxa loquuntur : A kövek beszélnek [Esztergom]. = Dunakanyar, 20, 1984, 3. 7-8.

675. HÖLVÉNYI György: A nyolcszáz éves pilisi apátság története. [beszélgetés Gereich Lászlóval]. = Új Ember, 1984. május 6. 6.

676. IVANCEVIC, Radovan: Odnos procelja i prostora varske katedrale i problem stilskog odrenja. = Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 24 (1984) 73-98., ill. F

677. JANDEKNÉ Borbély Edit: Nyírségi középkori falusi templomok. Bp. : Budapesti Műszaki Egyetem, 1984 78 p., ill. (Magyar építészettörténeti dokumentáció ; 4.)

678. KAHOUN, Karol: Slovenská gotická architektúra v stredo-európskom kontexte do doby husitskej. = Galéria 8 (1984) 144-157., ill. E

679. KAHOUN, Karol: Stredoveká architektúra v Levoci. = Zbornik Filozofickej a pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, Musaica, 26 1978/1979 (1984) 39-47., ill. G

680. KÁRÁSZ Imre: A Bél nemzetség hagyatéka [Bélapátfalva]. = Élet és Tudomány, 1984. szeptember 14. 1170-1171., ill.

681. KÁRPÁTI Gábor: Elpusztult középkori települések Pécsváradon. = Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 28 (1984) 117-130., ill. G

682. KÁRPÁTI Gábor: Középkori kutak Pécsett, II. = Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 28 (1984) 99-115., ill G

683. KISS Károly: Keszthelyi intelmek, 1. Történetek a tóparton. = Magyar Nemzet, 1984. március 9. 7. 2.: A gótikus

VÁRADY Róbert

kiáll. Bp.,Spiritusz Galéria,1993
ism. SZEGŐ György: Biliárd, 12 előtt négy perccel. =
ÉS 1993. febr. 12. 12. —

VÁRADY Róbert

GELLÉR Katalin: Mítoszok idézése. = Magyar Nemzet, LV.évf.92.sz.1992. április 17. 9.p.

Bp.,Vigadó Galéria, 1992

VÁRADY Róbert

Várady Róbert. Irták Beke László; Lóska Lajos.
Bp. : Várady Róbert, 1992 [28] p., ill. G E

1408, 1795, 1849
opachm Friderike 207
angozó Márta 208, 327, 437, 841, 1330, 1405, 1408, 1412, 1439, 1442, 1493, 1515, 1589, 1612, 1656, 1769, 1778, 1781, 1798, 1811, 2058, 2065, 2119, 2136, 2251, 2285, 2299, 2302, 2327, 2363
aszty István 1966
is Andrea 1064
Harrach Erzsébet 209
ris, Enriqueta 970
s Éva 296, 304, 358, 2125, 2194, 2289
sányi István 210
sányi Zoltán 110, 541, 1243, 1342, 1345, 1371, 1375, 1483, 1713, 2058, 2074
sfai István 46
el, Balduin 16
man József 221/3, 1069
man, Mauno 1967
man, peter 2049
znosné Szőllősi Ilona 211
ir János 1968
'any Lajosné 1905
lisch Lenke 2197
szmann Alajos 1347
as Ervin 2055
assy Péter **308, 726**
Ágnes 1969
Gyula 1327
Károly László 2125
enast Dezső 670
enast János 209
l-Samson, Brigitte 1664
le Menyhért 1070
dús Béla 376

VÁRADY Róbert

kiáll. Bp.,Vigadó Galéria,1992.ápr.

ism. LŐSKA Lajos: Posztmodern mitológiák. = Új Művészet, 3, 1992, 8. 55-56., ill.

Náronsky Robert

Csehov-illusztráció 1987

Népszava 1985. VI. 15.

AGENDA REPORT

VÁRADY Róbert

sz. e.: Molnár C. Pál művészeti alapitvány
Uj Ember XLIV. 23. /1988. V.15./ 4.

Az uj alapitvány első díját nyerte.

VÁRADY Róbert

Az Eötvös József Alapitvány 1991. junius 18.i kuratoriumi ülésén támogatásban részesitett pályázatok. - ÉS 1991. aug 9. 12.p.

, Várady Róbert
A Vigadó Galériában megrendezendő kiállitása anyagának elkészítéséhez 50 000 Ft

Vásady Róbert fm

említés

→ Dienes Gábor fm

MŰVÉSZET 1985/11-12/93

Várady Róbert, III. évfolyam,

festőművész (leszamoló)

Deszkujts díjas kállitása, az Ernst Múzeumban

látható, 1985. márc. 1–10-ig

Műcsarnok és Kamaratemei

1985 márc

Várady Róbert, festő-grafikusművész 2. Folytatás

Gyarfás Péter: Századvég. Várady Róbert képeiről.

„Hommage @ Rilke" installáció, 265x70x70 cm, 1988. /repr./

Művészet, 1988. szept., 40-old.

Váradi Róbert

Bp. XIV. Május 1. u ált. isk tanulója

Dijat nyert a Helsinkiben megrendezett nemzetközi gyermekrajzkiállitáson.

repr.

Rajztanitás 1963. I.sz. hátlap

Vázadi Róbert

– kiállítása a Bp-i Fiatal Művének Klubjában.

Rád: Szász Endrénél

Láttuk, hallottuk 1983. XII. 15.

Vásárhelyi Róbert

-> Magyar István

MŰVÉSZET 1985/2/15

Váradi Róbert, grafikus

a Szegedi Fesztivál idei eseményei között ígyenságnak számított a tablaképfestészeti biennále, melyen feltűnik, milyen sokakat foglalkoztat az elmagányosodás érzése. Ennek figyelmeztető képei láthatók Váradi Róbert hidegen kopogó alakjain.
|említve|.

Délalföldi krónika

1983. IX. 13. Televízió 1. 18.25 |Mészarosné|.

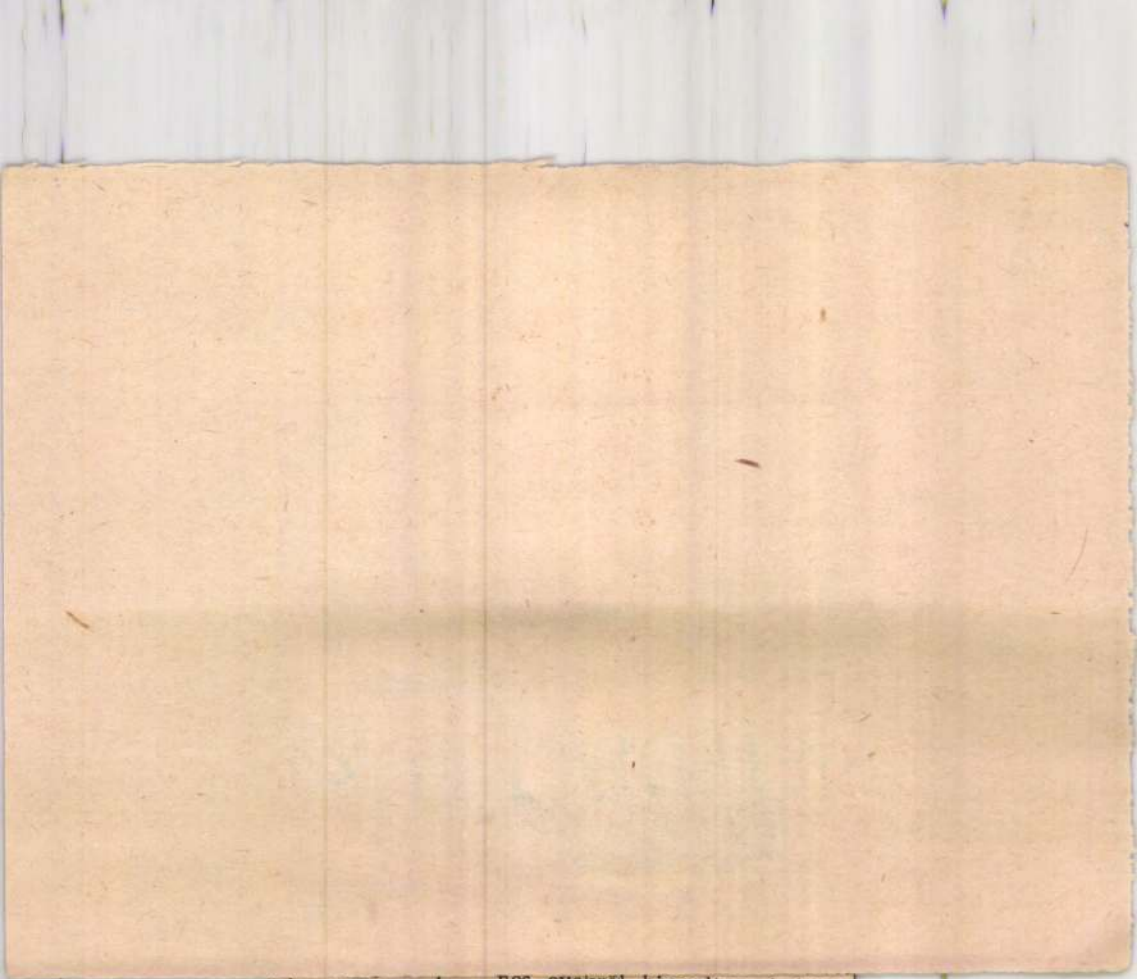

ak a leírása,
vel élt Mar-
n az a ház
mellékutcá-
Szergejevna
Silovszkij tá-
kov többször
s *Margarität*,
ismert vál-
közvetlenül
t el. Levele-
y milyen fi

nes evekről higgadtan, indulato
érzelmek nélkül beszélni? — ír
— Úgy tetszik, különösen a ko
szakot átéltek számára, hogy
majdnem lehetetlen (hiszen sz
mélyes emlékeket idéz, sebek
tép fel, szenvedélyeket szabadít e
de talán hiba is..." Majd később
A történészek a minden olda
összefüggéseket feltáró,... ne
indulattól, érzelmektől elbor
szemmel vizsgáló tudományoss

szabadeurópás, feltehetően ironikusan, *„pánszlávnak"* nevezett. Eltűnődtem: hányféle jelzőt kaptam már az alatt a negyedszázad alatt, amióta van szerencsém a magyar sajtóban szolgálni. Voltam *revizionista* és voltam *dogmatikus*. Ezek a jelzők többnyire nyomtatásban jelentek meg. Voltam *zsidó*, meg *zsidóbérenc*. Ezek a titulusok névtelen levelekben szerepeltek, a megboldogult Hermann Göring elvét alkalmazva, aki fenntartotta magának a jogot, hogy maga határozza meg, vallásra, származásra való tekintet nélkül: ki a zsidó. Nemrég *antiszemitának* tituláltak, mert valami izráeli lappal nem értettem egyet. Persze, ez a minősítés szintén névtelen volt. A „demokráciáért" harcoló névtelen levélírók, akik előszeretettel

Eddig is tudtuk, *Bulgakov* regényér *és Margaritának* s eleme van. A m *tyabr* januári szám levelét teszi köz további érdekes tudhatunk meg. olvasható, a Meste lódik a műért: nem más ez, mi erőfeszítéseinek (Egyébként Margari feleségéről, Jelena ról formázta.) O sekre bukkanhatu dául annak a ház ahol korábbi férjé garita: ez pontos a régi Arbat egyik jában, ahol Jelena élt első férjével. bornokkal. Bulga átírta a *Mester* é az utolsó, általun tozat javításával halála előtt készül

Várady Róbert, testő

L: Gál Tomás

Vadas József Én-képek 13

Élet és Irodalom Bp. 1984 jún. 8. XXVIII/23

Várady Róbert festőművész

Huszár Mária: Derkovits ösztöndíjasok tárlatáról kiállítása

Művészet, 1983 - július

Váradi Robert

Szuromi Pál: Rezignáltan, kulturáltan

Művészet, 1983. november

Váradi Róbert festőművész

Pelle János: A társas magány képei

Művészet, 1982. december

Várady Róbert, festő

L: Fritz János

Harangozó M: Hóttal a világnak

Esti Hírlap, Bp. 1980. dec. 18

2

Várady Róbert

a szegedi táblafestészeti triennále

Magyar Nemzet 1983. IX. 15.

Várady Róbert

Bányai Erzsébet a balatonfüredi Balaton Galériában október 21.-ig,
Püspöky István a Fészek Művészklubban október 21.-ig,
Molnár István a szegedi Ifjusági Házban október 27.-ig,
Tilles Béla a Szoboszlói Galériában október 28.-ig,
Hajós Monika és Várady Róbert az Ikarusz Művelődési Központban október 20.-ig szerepel müveivel. -közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 20. 42. sz. 8 lap.
XXIII. évf.

Várady Róbert

Illusztráció

Szentmihályi Szabó Péter: Nagybátyám felfedezése.
Új Tiekor, 1978. április 16 - 16. lap.

Varady Robert

Illusztráció

Roald Dahl: A stoppos.
Új Tükör, 1978. január 1 - 17 lap.

Várady Róbert

Illusztráció

Erskine Caldwell: Szóbeszéd

Új Tükör, 1978. magyarnúz 8-16 lap.

VÁRADY RÓBERT

Új művészet

1999 márc.

2.0.

VÁRADY RÓBERT

Új művészet

1999/~~jan - febr~~
márc

2.0.

1197. FÜLEP LAJOS - GILICZE

Kedves Sándor,

 nagy szomorúságot okoztál is. Ahol olyan tökéletesen tiszta jószá enyém volt, ilyen reakciót kelt, ott az nek valami olyan szokatlan mértéke van korán fel kell vennie a harcot. Nagyon szavaimat is félremagyaráznád, igazán n jóindulat.

Egy ártatlan és szelíd sorban - me kozásnak" még árnyéka se volt - felhívt olyan dolgokat reklamáltál, amelyekről

VÁRADY ROBERT

Új művészet

1999/máj.

16.0.

VÁRADY RÓBERT

Új művészet

2002. máj.

26. o.

VÁRADY ROBERT

Új művészet

2003. ~~márc.~~ febr.

26. o.

UNIVERSITY OF MANITOBA

VÁRADY Róbert festő
91 5. 58

Új Művészet

Váradi Sándor, szobrászművész, a Képzőmův. Szövets. szobrász szakosztályának titkára

1938-ban kezdtem idejárogatni Medgyessyhez - mondja Váradi Sándor szobrászművész, - akkoriban ő jelentette nekem a másfajta világot. Igazi próféta volt, nem csak szakmailag figyelt ránk, szellemi igényességét is követelt. A telepen nyílt volt a légkör, örültek egymásnak az emberek. A művész csak 1967 óta lakik itt, de mintha mindig ide tartozott volna. Vedves barátokra talált és lakóbizottsági tag lett. - Közben a telep nagyon leromlott - annak idején tíz évre építették ezeket a házakat. A park is elhanyagolt, úgy kelleve ápolni, mint egy kis rezervátumot.

Hollós László: 70 éves a Százados úti művésztelep.

Budapest, 1983. júl. 10-11-12-old.

más aspektusból, szemléleti beállitottságból,
l eltérően artikulált erudiciós megalapozott-
maszkodva vizsgálta és értékelte - érdeklődé-
tékességi területe, személyes beállitottsága
Igy Kubinszky Mihály részéről szorosan épi-
rténeti méltatás hangzott el, Marosi Ernő át-
észettörténeti szempontból vezérelve bontot-
rálatát, mig Vörös Károly a történész szemé-
gálta meg disszertációmat. Mindegyik birálat-
t máshol helyezkedik el sulypontja, mások a
t igényelő megállapitásai. Indokoltnak lát-
át, hogy a birálatokra külön-külön válaszol-

VÁRADI Sámuel harangöntő

1843

HINTS Miklós: Adalékok a mezőségi Melles-völgy építészeti emlékeihez. = Műemlékvédelem, 36, 1992, 3. 174. p.

dr. Ernyey Gyula
intézetigazgató részére

Elméleti Intézet
Helyben

Tisztelt Kollega!

Amint tudod, nap-mint nap személyi kérdé
intézkedések ezt követelik, ugyanakkor a d
kristályosodtak ki.
A DLA képzés megteremtésével kapcsolat
lanabbak az elvi tisztázó megbeszélések, m
leépítés az érintettek körében természetes é
an bizonyítani szerették volna, hogy az álta
főiskolánkon. Nem zárkózhattam el egy tis
a nélkülözhetetlen, a fontos és az ajánlható

VÁRADY RÓBERT

Szegő György: Egyetlen Élet és Ők
ÚM. 1998/május 1, 16. p.

Várady Sándor MDK

szobra a Népstadion
Vorosilov uti oldalánál:

Szuronyvivők.

285.o.

Székely László /szerk/: Budapesti ~~s~~ zsebkalauz.

Bp. 1959.

Variady Sándor
szobrász

Ady szobra

Gaidonyi Jenő: Ujemlékmüvek. 5 l.
Magyar Nemzet, 1960. jan. 30

M. D. U

VARADY Sándor szolvász

Ady Endre szolva (II. ker. Ady Endre gimnásium kertje)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. e.

(g. l.) téj szolvák Budapesten

hivatásáért rajongó képzőművésze. Finoman
meseillusztrációkkal és vízfestményekkel szerep
szárosné Haltenberger Anna. A kár

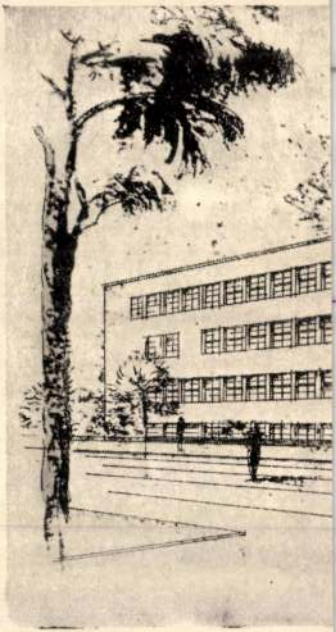

Gottesmann Emil
A tervpál

Várady Szabó Lajos

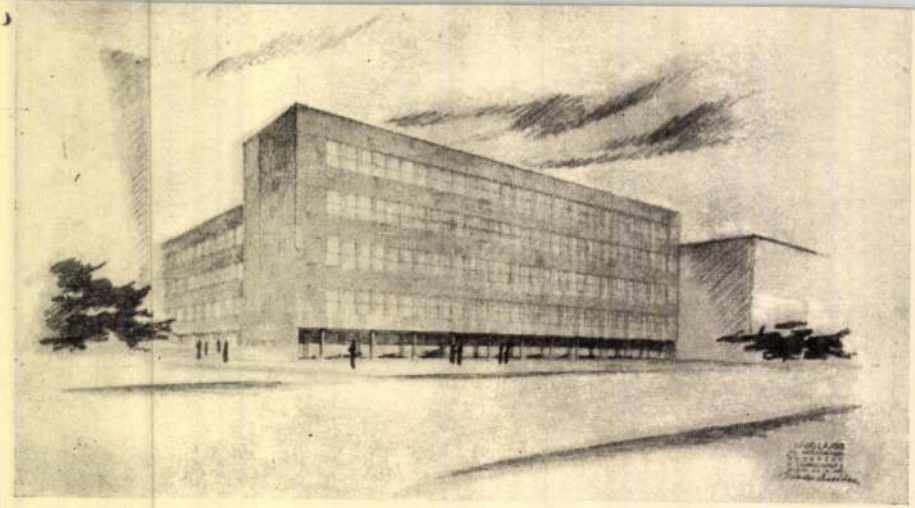

Várady-Szabó Lajos: A Szél uccai fiúotthon terve

nem díjazott terv.
Művészet 1938. 18–19. l.
95–l.

Tartalomban és kiállításban páratlan mű!

TECHNIKAI FEJLŐDÉSÜNK TÖRTÉNETE

Fennállásának 60 éves évfordulója alkalmából szerkeszti és kiadja:

A MAGYAR MERNÖK ÉS ÉPITESZ-EGYLET

A könyv a következő fejezeteket öleli fel:

Útépítés, Vasútépítés, Hídépítés, Alagutak, Vasbetonszerkezetek, Anyagvizsgálat, Épületszerkezetek, Építőművészet, Iparművészet, Elektrotechnika, Gőzkazánok, Dugattyús gőzgépek, Gőzturbinák, Lokomotivok, Automobilok, Hydrogépek, Emelőgépek, Repülőgépek, Mezőgazdasági gépek, Szövés-fonás, Geodézia, Hydrographia, Vízszabályozás, Alagcsövezés, Lecsapolás, Öntözés, Kikötőépítés, Bányászat, Kohászat, Vegyészet.

Szakember, közgazdász, és a haladás iránt fogékony laikus érdeklődésére egyaránt számot tart a **TECHNIKAI FEJLŐDÉSÜNK TÖRTÉNETE,** mely famentes papiron, 1000 oldal terjedelemmel, 800 képpel, díszes művészi kötésben, nagy lexikonalakban jelent meg.

ára 45 pengő

Havi 4 pengős részletfizetési kedvezmény!

FŐBIZOMÁNYOS:

A STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

könyvosztálya, Budapest, VI. kerület, Rózsa-utca 111. szám

Vásady Szabó Lajos
építészmérnök

az alábbi templom
tervpályázatán a III. k
díjat nyerte.

Tér és Forma.
1941. 136. l. (A
Budapest-Szent-
istvánvárosi
ref. templom)

XIII. KÖNYVEK

Váradi Szabó Lajos

okl. építész

a szabadkai ref. templom tervpályázatán I. díj

MMÉEKözl.

1944. 191. l.

Vajady Kabós Lajos

építészmérnök

az Ipari Anyaggazdálkodási Tanács

tagjává kinevezték

MMÉE Közl

1943. 152. l.

MAGYAR MÉRNÖK-
KÖZL

ALAPÍTÁSÁ

SZERKES

FEYÉR GYULA
SZERKESZTŐ

KIADJA A MAGYAR MÉR

LXII. ÉVFOLYAM 19

A szöveg közé nyomott 302 ábrával, 54

A BUDAPESTI MÉRNÖKI K

Várady Szabó Lajos

építész

l.

Építészet

1944. 33.

34. l.

35–38. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Váradyrabó Lajos

építészmérnök

az iparügyi miniszter

a Mérnöki Tanács

tagjává kinevezte

MMÉE Közl
1943.88.c

M. D. K.

VÁRADI SZABÓ Lajos építész

Szelies Fehérvár, Vágóhid

Rimanóczy Gyula munkalár-
sarént Králik Lajossal

Major Máté: Rimanóczy Gyula (nekrolog)
Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 78. l.

[illegible]

Várady-Szabó Lajos épitészmérnök

[illegible] Hubért 1941.

M.D.K.

Várady Sándor
szobrász

Ady feje

Artur Tivadar: Fiatal szobrászok a Műcsarnokban
Magyar Ifjúság, 1959. ápr. 11.

Várady Sándor, szobrász M Dk

A II. kerületi művészek felszabadulási kiállításán látható szobra a munkásosztály béketörekvéseit jelképezi.

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról . 9.e

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 19.

MDK.

Várady Sándor szobrász

"Ady" /gipsz/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1935. 48.l.

Egy évvel ezelőtt bocsátották fel a második szovjet mesterséges holdat. A Pravda vezércikkben méltatja a szovjet tudomány e kimagasló teljesítményét. Kifejti, hogy *a mesterséges hold fellövése — amely kezdetét jelenti a kozmikus térség meghódításának — kidomborította az élenjáró szovjet tudomány vezető szere-*

to ágában.

Az évfordulóval foglalkozik *A. Kazancev* cikke is a Pravdában. A második mesterséges hold — írja — elsősorban azáltal vált jelentőssé, hogy *élőlény, a Lajka-kutya volt a fedélzetén. Ez a biológiai kísérlet bőséges anyaghoz juttatta az emberiséget az eljövendő űrrepülés előkészítése szempontjából* — hangsúlyozza a cikk.

Bombarobbanások kíséretében folyik az elnökválasztás Kubában

Havana, november 3.

Kubában ma fejeződik be az elnökválasztás, amelyen négy politikai párt indult. A *Haladó Akció Párt* — amelyet *Batista* jelenlegi elnök támogat — az 53 éves *Rivero Ajuero* volt miniszterelnököt állította jelöltjéül. Az alkotmány értelmében Batista csak nyolc év múltán pályázhat ismét az elnökségre.

Az elnökválasztást a *Fidel Castro* vezette felkelők élénk tevékenysége kíséri. Szombaton *Havannában*, a fővárosban *nyolc bomba robbant.* Ugyancsak szombaton *a tengerbe zuhant a kubai légiforgalmi társaság egy utasszállító repülőgépe*, a felkelők által ellenőrzött *Oriente* tartomány partvidékének közelében. A húsz utas közül csak hármat — köztük egy amerikai állampolgárt — tudtak megmenteni.

Az egyik megmenekült utas szerint *a repülőgépen több felkelő revolverrel kényszerítette a pilótát kényszerleszállás végrehajtására*, a gép azonban a rossz látási viszonyok miatt a repülőtértől négy kilométerre a tengerbe zuhant. A kubai felkelők egyik szóvivője Washingtonban *megcáfolta azt az állítást, hogy Fidel Castro haderői lennének felelősek a repülőgép-szerencsétlenségért.*

Váradi Sándor

Színészszobor a Lenin Kohászati Művekben

„Ifjú művészi nemzedék! Meglátogatlak téged ismét, Miként a sírnak vándor szelleme, Ki félben hagyta dolgát itt a földön ...” — így szól annak a nagy színésznek verse a színművészetről, akinek szobrát november 2-án, vasárnap délelőtt felavatták a diósgyőrvasgyári művelődési otthon előtti parkban. *Egressy Gáborról* van szó, aki ma 150 éve született. A szobor *Váradi Sándor* műve.

Egressy Gábor, aki színlapok írásával kezdte pályáját, festéket tört a díszítőnek, lámpagyújtó volt, másolta a darabokat, mint táncos és szabó is működött egy ideig, majd súgó és díszletező lett. Később színész az első nagy nemzedékben, Kántornéval, Dérynével, színész a Nemzeti Színház megnyitó előadásán.

Egressy Gábor a nagy Shakespeare-művész, Petőfi barátja, 1848-ban méltóképpen vett részt a forradalomban. Szónokolt, kormánybiztos volt és katona is. Aztán menekülnie kellett. Bujdosó lett, hontalan. A színpadról letiltották, a haditörvényszék halálra ítélte. Visszahozta a honvágy, kegyelmet kapott. 1866. június 30-án súlyos betegség után felépett a Brankovics György című darabban. A harmadik felvonásban az egyik jelenetben Brankovics elé vezetik megvakított fiait. Az egyik fiút Egressy fia, *Egressy Árpád* játszotta. Utolsó szavai — szerepe szerint — atyjához ezek voltak: *„Atyám, soha nem látom többé fejedelmi arcodat.”* Aztán távozott.

Egressy ekkor hirtelen összeesett. A leeresztett függöny eltakarta őt a közönség szeme elől. A haldokló nagy színészt arra a ravatalra tették, amelyen az utolsó jelenetben kellett volna kivinni a színpadról.

És most ott áll a szobra abban a városban, ahol iskolába járt, amelynek környékén született. *A város dolgozói a Hazafias Népfront kezdeményezésére közadakozásból emelték a szobrot!*

Kristóf Károly

EH. 1958. XI. 4.

III 259

Várady Sándor, szobrász 704

A miskolci tárlatra szereplő fővárosi művek

Péter Imre: A VI. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás 8.1

Népszabadság, bp. 1961. január 7.

M.D.K.

Varády Sándor
szobrász

„Leszerelést" cinni szobra

Ecsery Elemér: Országos tárlat Miskolcon
Művészet, 1961. március – 37 l.

le. D. 4

VÁRADY Sándor festményei

Részvétel a kiállításon

a. m. Felszabadulási kiállítás a
II. Területen
Magyar Nemzet 1961. aug. 19. 4. l

M.D.K.

Várady Sándor.

Szobrászmüvész Ady Endréről mintázott szobrát kiállitotta a Mücsarnokban a magyar képzőművészek VI. kiállitásán.

Noszlopy Gy: A VI.magyar képzőművészeti kiállitás szobrairól.

Népszava 1956. I.7. 6.szám. 6.old.

МДК

MDK

Várady Sándor

Felszabaditó szovjet katona, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 14 l.

Várady Sándor

Az ifju Lenin, gipsz

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952. dec. 1953. márc. katalogusa

Várady Sándor

Szobrász

„Ady" c. szobra szerepel a

II. képzőm. kiállitáson

Nonlepi: A II. m. képzőm. kiáll. szobrai

Nyíszava, 1956. jan. 7, 84 évf. 6 n. 6 l.

M.O.K.

VÁRADY SÁNDOR

Az ifju Lenin. Gipsz. /a műcsz. tul./

Szorjet katona. Bronz. /a műcsz. tul./

GÁDOR E. – POGÁNY Ö. G.: Magas szobrászat.

Budapest, 1953.

19. o. és 46. kép
20. o. 56 kép.

VARALLYAI Imre verlő [illegible]

1914.-ben Nagybányán dolgozott

Sóti: Nagybány ... Bp., 196 . 331.l.

MDL

Váradi Sándor, szolván

mglizták Ignessy Gábor szolvának kéniteréinel

Két új szolvával gazdagodik Miskolc...

Esti Hírlap, II évf. 32. n. 1957 ~~[illegible]~~ febr. 8. pé
2. oldal

VÁRADI ZOLTÁN (fotó)

Kiállitása Békéscsabán, 1984.dec.

Fotóművészet, 1985. 1.sz.

M.D.K.

Várady Tihamér diszlettervező

"Ein steinrecher Mann" c. Alpár Gitta film diszleteit tervezte.
Fényképét a film szereplőivel együtt csoport képen bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931.dec.27.-1932.jan.2.
XXII. évf. 1. sz. 25. lap

Várady Tihamér

Tervezőművész, aki
különösen kosztümö-
ket csinál. Ő készítette
a Haway c. operett
kosztümterveit is.

Palásti László:
Berlini kalauz.
(Berlin é. n.)
58. l.

M.D.K.

Várady Tihamér

A Magyar Szinházban bemutatott "Végre egy uriaszszony" c. darabhoz tervezett szinpadképét a kritika elismeri.

/Máriát... c.
Kiss Ferenc egyszer hóditott meg életében egy/
Szinházi Élet. Bp. 1928. nov. 18-24. XVIII. évf. 47. sz. 30-32. lap

M.D.K.

Várady Tihamér

A magyar Szinházban bemutatott "A jazz-énekes" c. szindarab diszleteit tervezte.

Heuman Károly: Hegedüs Gyula héber nyelvtudománya.
Rátkay Márton szive...c. kritika
Szinházi Élet. Bp. XVI 1928. nov. 4-lo. XVIII. évf. 45. sz. 17÷19. lap.

Várady Tamás
épületgépész

A Szovjet Kultura és Tudomány Háza
alkotógárdájának tagja

Magyar Építőművészet 1974/4 25.old.

Várady Szakmáry K. né

Lezepel a „Mütekem" V.
csoportkiállításán

Esti Kurir. 1937 VII. 11

Várady Szalmáry Jakab

id.

ötvös

Kőmagyötvi 943 r

Várady Szakmáry Jakab
ifj

ötv

Kolmagyötvj 945 sz

Várady Szabó Lajos

Várady-Szabó Lajos okl. építészmérnök, IV. Vámház-krt 2.
384-598

Bptávb 1940 szept. 1

II NYOMDA
ÖRÚT 6.

ula urnak

6. BUDAPEST

Várady Szabó Lajos
épitész

A Szél utcai fiú-
otthon (Bpest) terve
repr.

Művészet 1938. 120. l.

hivatásáért rajongó képzőművésze. Finoman stilizá
meseillusztrációkkal és vízfestményekkel szerepel M é
szárosné Haltenberger Anna. A kárpátalj

Gottesmann Emil (Kas
A tervpályázat

Várady Szabó Lajos

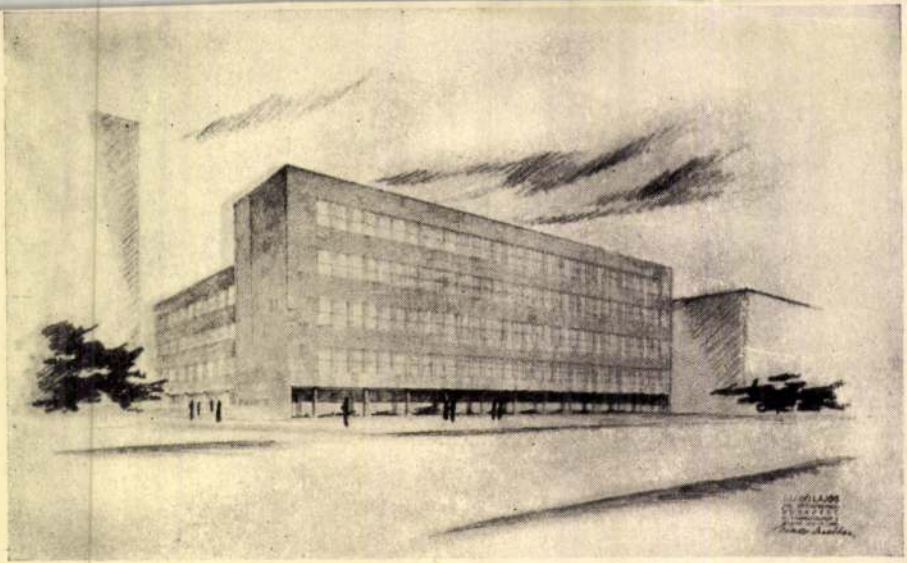

Várady-Szabó Lajos: A Szél uccai fiúotthon terve

Művészet 1938. 95. l.